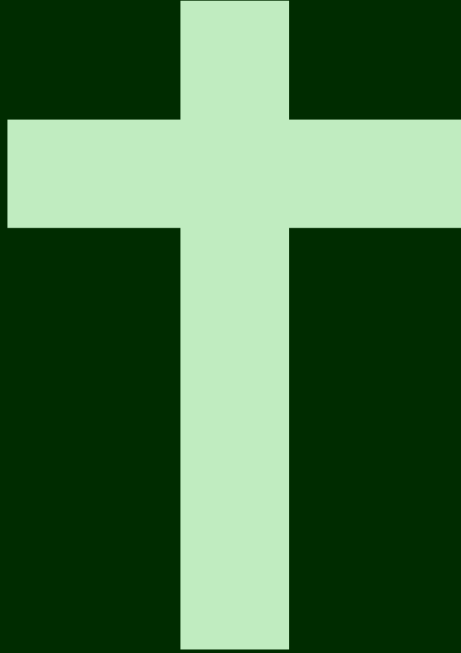

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	56
SAN LUCAS	90
SAN JUAN	148
HECHOS	193
ROMANOS	247
1 CORINTIOS	270
2 CORINTIOS	292
GÁLATAS	307
EFESIOS	315
FILIPENSES	323
COLOSENSES	329
1 TESALONICENSES	335
2 TESALONICENSES	340
1 TIMOTEO	343
2 TIMOTEO	350
TITO	355
FILEMÓN	358
HEBREOS	360
SANTIAGO	377
1 PEDRO	383
2 PEDRO	390
1 JUAN	394
2 JUAN	400
3 JUAN	401
JUDAS	402
APOCALIPSIS	404

Ñà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdìhí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acaz. Te Acaz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuu-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxìn cùmì ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xii dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi David xii dècuèndè quivì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tìinuù Jesucristu ñuhivì yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tìinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tñuhu nandàhà dihi-yá María xii José. Doco tàñáha ga coo-ne xii nècuàchì mà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu ìi xii Dios. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tàhndè tñuhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchì vate-néà, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitñuhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ìi ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachi ángel mà xii-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhî-nî nandàhà-ní xii María. Vàtùni cunduu-ne ñahàdìhí-ní, vachi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu ìi xii Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vê tìinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vachi icúmí-yá dacácu-ya nèhivì xii-yá nùù cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vachi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xi-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicuihnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xi-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xi María ñà-cunduu nècuàchimà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xi nècuàchimà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùu Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù iá mée nì tùinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vachi ndé caná orá sàni xini-nsi sàtnùu cachitnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsiyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-nduá ndàcàtnùhù nècuàchimà, nì ndu-locó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivì ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònnù, xi stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nùu-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nùu-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vachi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còò, divi ñà-chicá ndiáá nduá nùu nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yà cunuù-yá nèhivì xí, divi nèhivì raza-nsià Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndàcàtnùhù váha stná-te nùu-né índù tiempu meru nì tùi sàtnùu mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsia xí, vachi yùhù, cuní stnáì cùhìn cahvi stnáì-vè —nì cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nùu-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natù tu sàtnùu nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònnù-sí nùu-né nì sà-si nì ndòò-sì dìquì-xí nacua ndé iá mée mà.

¹⁰ Ñàyùcànduá, yáha ga nì cudii ini-nè na ní xini tu-ne sàtnùu mà. ¹¹ Dandu nì caquihvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xi dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùu-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñuhú ñà-cuicà-né, te nì dàcútâhvi-néyà, divi oro xi inciensu xi tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàni-nè nì cachitnùhu Dios xi-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcànduá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xi María xi mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sàmànùhù nècuàchì nchichí, nì sàni stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùu Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xi mamá xi-ve cuahán-nsiá ñuu Egipto cunudèhé-nsiá. Te divi ñuu mà icúmí-nsiâ cundoo-nsia ndè cachi sàì cachitnùhi xi-nsiá. Vachi icúmí Herodes nanducu-tévê ñà-cahni-tévê —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá, mate ñuú nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xi dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndisá palabra yohó nì cachitnùhu

Stoho-ndà Señor antes na ní cǎhàn iin ana cǎhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì canì Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dǎndàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa méè tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cónì ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-nduá nì cachì-te, dandu yáha ga nì xidà inì-te. Ñàyùcànduá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa méè tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuatì xicá ùì cuà cuàhàn tìxi-xi, nì casahnì-tévê, vǎchi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né. ¹⁷ Ñàyùcànduá, quìvì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní cǎhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà méè xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vǎchi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quìvì nì xihì rey Herodes. Te nì sàni tu José inga xichi, nì xini-nè iin iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachì ángel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní méè xì dihi-vé, te naxicocuïin-nsià ñuu Israel, vǎchi sàni xihì nèhivì cunì cahnì xì-vé.

²¹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel.

²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnû-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcànduá, nì yùhì-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàni-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrù. Ñàyùcànduá, nì yàha-ne chicá nùù-xì dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candòo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì cǎhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né cǎhàn-nè sàhù yucán, ² cachì-nè xì nèhivì ñà-nì nǎxícocuïin ini-nè sàhà cuàchi-ne, vǎchi sà-ítúú cunì-nè cusahnú mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xì na ní cǎhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú cǎhàn fuerte ana cǎhàn yucù, te cachì-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idi sicamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tìxi-ne. Te sica xì ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùù Juan yucán. ⁶ Te nì cuhì-né nì quida nècuàchimà ini yùte mà na ní dātúì-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cunì-nè cuhì stná-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nècuàchimà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vǎxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nùù castigu icúmì quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícocuïin ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Ni màsà cǎhàn cuadú-nsià cachi-nsià inì-ni mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtèhé stná-nsiá, te ñàyùcànduá còò ni-ñàha cuu xi-nsiá. Vǎchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vātùni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cunì Dios. ¹⁰ Te vichì sà-íá cuàhàn (cachi-yà índù nèhivì nìhì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù.

Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá ìí mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vàxi ana chicá cahnú poder-xì nùù yùhù: te nì có-nâtùì (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espíritu ìì xí Dios icúmí-yâ quida iì-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yâ quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùù ñuhu, dandu nùniá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yâ quida stná-yà (xì nèhivì ñuhivì: nèhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nê coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhì Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé iá Juan, vàchi cuní-yà quida iì nècuàchìmà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchìmà, có-cùnì-nè, vàchi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhì quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùù yùhù, (te cuhì-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vàchi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-nduá ndiá ìcà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida iì-néyà.

¹⁶ Daaní, nì nsihi nì cuhì-yá, te nì quee-ya nùù tècuí, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànuu Espíritu ìì xí Dios vàxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vàxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Dèhemanì nduú ana yohó, te cudì cuàhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu ìì Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dáná, vàchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-siyá. Ñàyùcànduá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùì dico quivì ndui te ñuú; te iníhì-yá, iá dòcò-yà. Ñàyùcànduá, cuàhà doco xihí-yà.

³ Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vàchi cuní-sì dacà-siyá, te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù jaàn ñà-nì nánduá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-sì xi-yá ñuu ìì Jerusalén, te nì chicoo-siyá ndè dìni veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vàchi ducán cachí nùù tutu ìì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquhi sàhà-ní ni-iin yùù.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quidá cánúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-sì xi-yá dìni iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-sì xi-yá:

—Yùhù dacútâhví mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìn sìsì-ní nùì, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Cuahán-nì, Satanás, vàchi dohó cachí stná nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

¹¹ Dandu nì naco-siyá cuàhàn-sì, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cóni cuèé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí.

¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñá-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùú fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ínahá xí-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnùú ndiaha stná-yà anima-nè; vàchi nèhivì nsidaa lugar mà, nìsa xìca-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnùú-yà sàxìnitnùnì-nè na ian nì natùì nuù-né, nì cachí Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yà:

—Naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vàchi sà-ìtúú tiempu cuni-nsia cusahnú mii-yá iá ansivi.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùi ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te nì cachí-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vàchi icúmì dacuahí mii-nsià ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchì mà, vichi vichi nì naco-ne ñunù xí-né, te cuàhàn-nè nchìcùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yà chicá nuù-xí, te nì xini-yà inga ùi ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nuù lancha xi-ne, cutnáhâ-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xí-né. Te nì cana stná-yà nduì-nè. ²² Te hora mà nì naco-ne yua-né nuù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñùhu, nì càhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ùi xí Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyùcàndùá, ndè inii ladu Siria nì xìtià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nuù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xíhì ihí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dándúvaha-yanè.

²⁵ Ñàyùcàndùá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yà sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nuù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhà-yànè; te dohó nì cachí-yà xì-né:

³ —Nansicáhàn nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni nihìtáhvi-né ñuhivì ùi xí mii-yá iá ansivi.

⁴ Nansicáhàn nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmì-nè nàcùndoo-ne después.

⁵ Nansicáhàn nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vàchi ñuhivì ndutahvi-né.

⁶ Nansicáhàn nècuàchì yáha ga cuní quida viì, vàchi icúmì Dios chindee-yànè ñà-quida viì ndisa-ne.

⁷ Nansicáhàn nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñànìtnaha-xi, vàchi icúmì Dios cundehè ndàhvì stná-yà mii-né.

⁸ 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vèchi icúmí-nê cuni-nè nù Dios.

⁹ 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó ví xi ñanìtnaha-xi, vèchi icúmí-nê cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nê ndoho-ne sàhà iin chuun viì nì quida-ne, vèchi sàni ñihìtáhvì-né ñuhìví ìì xí Dios.

¹¹ 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cánàhá nèhivì xì-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidádiquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vèchi quivì quida-ne ducán, dandu ni cúdí inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vèchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vèchi ducán ñsa quida quini stná nèhivì sànahà xi nècuàchì ñsa cahàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhàdi ñà-xìxì-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhìví yohó

¹³ 'Mii-nsiá, nahi chuun quidá iin, ducán quidá stná-nsiá ñuhìví yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vèchi còó cá chuan, ñàyùcàndúá saté uun nèhivì-ñà, te sánihni-neà.

¹⁴ 'Na quidá stná orá datnúù, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhìví yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìni iin yucù, vèchi mà cúí coo dèhá` nù nèhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tìxi iin ìcà; còó. Sácùnù ducún-ñà sàhà-ñà cutnuà, te cutùì nù nsidaa nèhivì quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vaha sàhà-ñà cundehè nèhivì, dandu naquimanì-né Yuandiáhà-nsiá iá ansivi, vèchi na ian datnúù-nsiá nù nècuàchì mà nduá.

Nansa ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ 'Màsà cúcáhán-nsiá vèchi dacúxióé ley nì sàha Moisés. Mà dácúxióé ley mà, ni mà dácúxió stnài palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vèchi sàhà ñà-nì cùù ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá yohó, mate nsihì ansivi xi ñuhìví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá`. ¹⁹ Ñàyùcàndúá, nú cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhà-nè nèhivì, pues divì tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáà na sàà quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú nì quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhà-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáà na sàà quivì cusahnú-yá ñuhìví yohó. ²⁰ Vèchi yùhù cachí` xì-nsiá, chicá viì xiñuhu quida-nsia nù nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nù stná nècuàchì fariseu, vèchi nú coó, mà nunca sàà-nsiá cuni-nsiá ñuhìví ìì xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, ni cachi Jesús

²¹ 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sànahà ñà-màsà cáhni stnahà-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí, mate cúsi ni cúidà ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhájàn nù juez chicá cusáhnù; doco nú ni cachí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vèchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ 'Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhivì veheñùhu, nihí-né promesa nacuahatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhivì mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nù ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuáha-ne) promesa mà; yucan ni ndóà, te nì cúhùn-nè nù ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cúsi nú ducán, dandu vátùni naxicocuñ-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa ni cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vaha stnahà-nda

²⁵ 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nù tè-nihí chuun, dandu chicá vaha nacòovàha yachì-nsiá xì-té na cuàhàn-nsiá ichì, còtó sàà-te xì-nsiá nù juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa. ²⁶ Vèchi ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà quéé-nsiá dècuèndè nú sàni dànáà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá iníhíca-nsiá.

Màsà cóó-ndá xí inga nècuàchì ñàhà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ìnáhá-nsiá nansa nì cachi nècuàchì sàhà ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachí xì-nsiá vichi, vàchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñàhà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchì-mà, vàchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nú nduchìnúú-nsiá, cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáña, dacanà-nsiáña, vàchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te ni cachí-ndà nú ndahàcuàhá-nsià cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha ni táhndèà dacanà-nsiáña, vàchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii quicúñú-nsià andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nisa cachi stná nèhivì (sàhà): “Nú cuàhàn-nsià cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà”, nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiàa ñàhàdìhì-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vàchi (còà dísàhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ña. Te iin nècuàchì nandàhà xì ñàhà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ìnáhá stná-nsià nì cachi nècuàchì sàhà: “Nú ni chináhá-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñàhà, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndaña cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: ni màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñàhà, vàchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuhivì yohó, vàchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuu Jerusalén, vàchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià dìnì-nsiá, vàchi có-dàndàcú-nsiá sàhà dìnì-nsiá ñà-chicata-nsia idì ndèhì, te ò idì cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsià cachi-nsià iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á cóó cachi-nsià, vàchi nú más gà ni cachí-nsià, dandu ñà-vàxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nàchítàcùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ìnáhá stná-nsià nisa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivì iin nduchìnúú-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchìnúú mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni quee stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quínì xì-ndá. Vàchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuáha stná-ndàné dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndaña. ⁴² Te nú xicàn iin nèhivì iñàhà nùù-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàhà, dandu màsà cuídàhàn-ndaña nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ìnáhá stná-nsià dohó nisa cachi nèhivì sàhà: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnáhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, ni cuní ùhì stná-ndàné”, nisa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì xicàn chihán dìquì-ndà; te obra vaha ni quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cácan tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vàchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xìnu orá nùù nsidanicuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nùù nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vàchi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná inì-nsia sàhà-xí, dandu mà níhì-nsiá premiù sàhàjàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xì nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia casàhú

xì-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájàn, vèchi divi ducán quidá stná nèhivì có-ìnhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vèchi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu còò ñà-vàha nìhì-nsiá sàhámà nùu Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcàndùá, nú cuàhàn-nsiá dacútàhvì-nsiá nècuàchì ndahví, màsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vèchi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-né obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cunì-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì. Te ñà-ndáà nduá cachì xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nìhì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiàña, dandu coo dèhá` nùu nèhivì. Doco nùu Yua-nda Dios, còò, vèchi indéhe-yá, te nùu mii-yá icúmì-nsiá nìhì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvì-ndà nùu Dios

⁵ 'Na xicàn tàhvì-nsiá nùu Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vèchi mii-né, cudû ini-nè cuita-ne nacuatù-ne veheñùhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuisì nduá yohó cachì: cuisì ñà-cundehè nècuàchì-màné cunduu ñà-vàha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvì-ndà nùu Yua-nda Dios, nì nànsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miini-yá inini-yá na càhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còò, có-xinì-nè ñà-nduá quidà-ndà. Dandísá nìhì-ndà iin ñà-vàha xi-nda nùu-yá.

⁷ 'Na càhàn-ndà xì-yá, màsà cachi-ndà iin-ni iñàha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ìnhá xí Dios, vèchi mà chindéàmà. Mii-né, tuxì ini-nè icúmì Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá càhàn-nè, doco còò. ⁸ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vèchi Yuandiaha-nsiá, mate táñàha ga cachi-nsiá xì-yá índù necesidad icúmì-nsiá, doco sà-ìnhá-yà. ⁹ Ñàyùcàndùá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xicàn tàhvì-nsiá nùu-yá:

Yua-nsí Dios iá ansivi, nì ndácùcahan tñùñuhu nèhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan nì quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-nià nùu-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchì iníhíca-nsí, nacua xicáhnú stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíca nùu-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. Vèchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnú dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsiá.)

¹⁴ 'Vèchi nú nì cuicáhnú inì-nsia sàhà nèhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá iá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnú ini-nsiá sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicáhnú stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátiaâ-nsiá cuhúún ini-nsiá. Vèchi ducán xiquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá cánúú-né ndoó-né tñùnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisì nduá cachì xì-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nìhì-né. ¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùu Dios, quisi-nsia, te nduvì dínì-nsiá ¹⁸ sàhá màsà cundáà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vèchi indéhe-yá, mate có-tùí-yá nùu nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsiá ñà-vàha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

¹⁹ Màsà dácâyà-nsià ñà-cuicà-nsiá ñuhiví yohó, vèchi icúmíâ cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. ²⁰ Còó, dècuèndè gloria ni cáyà-ñà, vèchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. ²¹ Ducán quida-nsia, vèchi ndé quida-nda cuenta iá ñà-cuicà-nda, divi lugar yucán cuàhàn-nda cunihnu cuahà ini anima-nda.

Ejemplu sàhà nduchìnúù nèhivì

²² Nduchìnúù-nda nduú ñà-tùínúù iquicúñú-nda. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutuì nuù-nda ñà-quida-nda nsidanicuú ñàha. ²³ Doco nú cuhíá, dandu inicutu nácùìn tnùù. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iín tnúú ndé xiñuhu datnúù mii-yá, dandu ñndahví-nè! Vèchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

²⁴ Iin peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vèchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nuù-té, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-nda, iin-ne cahíchi inì-te, te inga-nèmà coo vaha xi-té. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nuù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²⁵ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vèchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñà cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nuù sìcoto ndixi-nda. ²⁶ Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-si, ni có-chívaha-sì nùnì, vèchi còò cosecha ndaníhí-si. Còó, cuisì nuù Yuandiaha-nda iá ansivi níhì-sí ñà-ìtiácù-si. Pues nàhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nuù quisì mà. ²⁷ Ñàyùcàndùá, mate yáha ga ni cahní-nsiá dìni-nsiá, te nacání ini-nsià, uun-ni queámà, vèchi mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-inga dava metro.

²⁸ Ni màsà nácání stná inì-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúñ-yá, ni có-quidá vaha stná-yà sìcoto. ²⁹ Doco chicá ndiaha nàhà ita mà nuù rey Salomón (nisa ìa sànahà), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ³⁰ Iin ita, yucù-ni nduá (có-ndiaá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavàha Dios ita-ñà. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

³¹ Pues yùhù cachí, màsà nácání ini-nsià, te màsà cáchì-nsià: “¿Índù tui ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?” ³² Vèchi nèhivì nsidaa raza gà ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nè. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ìnhá-yà xiñuhu nsidaájàn nuù-nsiá. ³³ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha vii-nsiá ley xi), ñuhiví ìi xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vaha cuní-yà quida-nda, dandísá nihì stná-nsià nsidaa gá ñà-nduá quidámànì nuù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácání inì-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vèchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíâ quee viá), mate ni nácání cuahà ini-nsià. Nsiquívi iá cuahà ñà-nduá yáha-nsia, ñàyùcàndùá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vèchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vèchi vara chitácùhá-nsiá, divi icúmí stná-nsià cuitacùhá-nsiá.

³ Iin nèhivì, ¿índù chuun (índéhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xitnùhu-ne nècuàchìmà)? Vèchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tìi inácaá ini nduchìnúù

nècuàchìmà, te nduchìnúù mii-né, iin yutnù cahnú nduá inácaá. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàví mihì tì inácaá cucuín nduchìnúù-ní”? ⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá úún-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnù cahnú nduchìnúù mii-né, dandu vátùni cutùì vii núù-né ñà-tavà-né mihì tì inácaá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

⁶ (Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ìì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sihina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquinì mà), vachi na quidá cochí quidá stná-nè, vachi mate sìdiqui yáha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùù-sí, doco cuànihni sàhà-siá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvì-nsiá, te nihì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíâ tùia. Càhàn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vachi nsidaa ana xícàn tàhvì, icúmí-né nihitáhvì ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-né nihì-néà; te nsidaa ana xícàn tàhvì yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-ya nùù-né.

⁹ 'Nú ni cécàn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdì yúù. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisì mà cuàha-nsiañà, màdì cóò. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá iá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni cécàn tàhvì-nsiá nùù-yá.

¹² 'Ñàyùcànduá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vachi ñà-jaàn nduá cachí nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nùù stná tutu nì tiaa profeta nìsa càhàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sàà (gloria), vachi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitníhì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñà nduá ichì cuiín, ñàyùcànduá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà índù nèhivì càhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì trùhù dananí úún càhàn cuenta xi Dios, vachi cutu vaxi-ne (datiaá úún-né màni ini-nè) nahi rìì mansu, doco anima-nè, cóò, nahì lobu dana, ducán iá'. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa iá anima-nè. Te ducání iá stná xì-né na iá xì yutnù fruta, mà cuáha yutnù iñù ni-iin si-uva, te mà cuáha stná yùcù iñu ni-iin stná sìhigu. ¹⁷ Mà cúí, vachi nsidaa yutnù vaha, puru fruta vaha sáha-nù. Te yutnù cóò chuun xi, cutu ñà-chìcuéhè sáha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnù vaha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chicuéhè. Ni-iin stná yutnù cóò chuun-xi, mà cuáha-nù ni-iin quisì vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnù có-sáha xi ñà-íá vii, icúmí-nù tàhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcànduá, na quida-nda xi iin yutnù, nacúní-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-nduá quidá-né.

Màdì nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachí-nè xì: “Stoho-nsì Señor nduu-ní”. Doco màdì nsidaa nècuàchìmà sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ìì xí Yuamání iá ansivi; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-nduá cuní-yà, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-nè xì: “Stoho-nsì Señor, sàni càhàn-nsì cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quivì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na ní ndacùcahan-nsì quivì-ní”, cachi-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihì nùù-né, te cachi: “Tàcúní nsiohó; cuahán-ndâ iladu, vachi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá”.

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùì vehe

²⁴ 'Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì iníní xí ñà-nduá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé iá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tèñuhu cuàhà.

Dandu nì dàñà stná tàchì fuerte, te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cónì nduá`, vàchi nùù cavà fuerte indúhá.

²⁶ Doco cunaha-nsiá, nèhivì inínì uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi dìquì ñusì-ní. ²⁷ Vàchi na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàñà stná tàchì fuerte, dandu nì xínu tèñuhu cuáhà yucán. Te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàmà dahuan —nì cachì Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhà-yà. ²⁹ Vàchi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdì nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñuhu.

8

Nansa nì dandúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuáhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vātùni dandúvaha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-ñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndèhe-nínè ìcà-ní, dandu nacuàha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàñà ì cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másàì dandúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtùì yàha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi.

⁹ Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùù, te mií, dandacú stnàì nùù soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnàì xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cunì ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudávà xì capitán yohó, vàchi cuáhà gá xiníndísà-né. ¹¹ Te cachí stnàì xì-nsiá, icúmí nataca cuáhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhiví dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhiví ì xì Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuáhàn cundoo ñuhiví ì mà nì cùì, icúmí-nè ndiachi-né fuera ndé iin tnúú; te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vātùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchì mà.

Nansa nì dandúvaha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dìdo-ne ñahà; indúhu-né, nácuàha yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tniì-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchì mà nì dándàcú-yá nùu-sí, te nì quee dahuun-sì nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dándúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yá cuèhè xi-nda, vàchi nì nacuida-ya ñà-nduá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùu-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna ni núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicùn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi ni cùxin xi nsì xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùu mar. Doco nì quesaha caná ndéé tàchì, te nì nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te nì quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quídì naà-yá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsicùhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsià, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì xì nùu tècuí mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcùin dàdí uun inicutu. ²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchì mà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníní xì-nè?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivì mahì cueva ndé xì-indùxin nsì, te nì tnàtuu-ne nùu-yá. Ndù-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùu yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachí.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndùá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiáá xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndùá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ì cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ì cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndùá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cùhúún inì-ní, hijo, vèchi yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestro xi ley xi veheñuhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yá nansa nacání ini nècuàchì mà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsiá xì: ¿índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xì nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù ini-nda sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-nda xì-né nì ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsiá iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchì mà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-ndùá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vèchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nihítahví cuàhà nùù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachiyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùù mesa ndé dachiyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnàhà stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachiyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchì mà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnàhà maestro xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachiyàhvi, xì dava ga stná nèhivì cuàchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-cachí-nè ducán; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ¹³ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsiá dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nùù tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vèchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vèxi càhàn xì ñà-naxicocuìin ini-nè. Còó, nèhivì cuàchi vèxi nanduquí áma naxicocuìin ini-nè sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-ndùá disàhà-xì cónisá ínhù nècuàchì dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhiví yohó

¹⁴ Dandu nì catnàtnuu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nècuàchì fariseu, iníhî cuáhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-íníhî-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnàhâ-né xì noviu? Còó. Doco vâxi iin quìvì mà cóó gá noviu nùù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-nê cunihî-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-nduá disáhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàna, divi sàhà estilu saa nì nacoo Jesús

¹⁶ 'Sicoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nùù ñá-tùhú, vâchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitià vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quéa, te ducán còò ni-íñàha cuu xán, ni stná iin mà.

Nansa nì dándúvâha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvâha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùi cuìà

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dèheyoquí; doco nú ni cùhùn-ní, te chitandòò-ní ndahà-ní dìquía, dandu nanihitáhviá ñuhivì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-yà cuáhàn-yà xì-né. Te cutnàhâ stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sàcuáhàn-nè ùxìn ùi cuìà ndohó-né ducán. Ñàyùcànduá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nè dìnìndàhá-nè nùù sicoto xi-ya. ²¹ Vâchi nihnú ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sícotò-ni xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cùhúùn inì-ní, hija, vâchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchì mà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuáhà nèhivì xì stná tè-sivì, sacú ndéé-nè, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vâchi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ñà, quídì uun ni-ñà.

Doco nèhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quìhvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, te nì dándácòo-yàña (vâchi sàni natiacù-ña). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xìtià palabra nansa nì quida-yà milagru mà.

Nansa nì dándúvâha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ùi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndé yucán nì casaà stná nècuàchì mà, nchícùn-nèyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísâ ndisa-nsia ñà-vàtùni dándúvâhi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya dìnìndàhá-yà nduchìnúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán nì coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yànè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnítnùhu nèhivì sàhà ñà-nduá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nihì iin nècuàchì ìhìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ìhìn inácaa stná iin ñà-malu inì-xi. ³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nihì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Có-xiní-ndà nì-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndüá vätùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachítnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios. Te nì dandúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yà yáha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vàchi ndoó-né nahi rii cò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá.

³⁸ Ñàyùcàndüá, càcàn tàhvi-nsiá nù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ì xí-yá mà), vàchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te nì nihitáhvi stná-nè dandúvaha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachí-nè nècuàchì Canaán, te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì nì cahin xì-yá nù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacútià-nè palabra ùi xí-yá

⁵ Pues divi ùxin ùi nèhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachi-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsià, vàchi nahi rii nì tucù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sà-ìtúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsia nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsià nècuàchì nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nù nèhivì inácaa-si inì-xi. Te màsà quidá-nsiá cobrar nù nèhivì, vàchi uun-ni sàni nihitáhvi stná-nsià ñà-quida-nsia ducán.

⁹ Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúnihí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia.

¹⁰ Ni morral màsà cúnihí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihì-nsia, xì ndisàn sà-inái-nsià, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihì-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúùn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ Daaní, nú sàni sàà-nsià iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsià vehe iin nèhivì, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cundóó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu ni cùnahá ñà-nduá nì cachi-nsià xì-né. ¹⁴ Te nú có-cùnì-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cùnì-nè

cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yàcá xi lugar mà. ¹⁵ Vàchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né na sàà quivì juiciu, te chicá menos icúmí nihì nèhivì malu ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúin mii-nsiá cacanu-nsia, nahi quisì ihì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcànduá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. ¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vachi dava-ne icúmí-né quida-ne mii-nsiá entregar nùu tè-nihí chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñuhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí-né datnátuu-ne mii-nsiá nùu gobiernu xì nùu rey, dandu datúi-nsia nùu nècuàchì mà ñà-nduá xiníndisâ-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàà-nsiá nùu tè-xídandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índu palabra naxiconihí-nsiá nùu-té, vachi divi hora mà icúmí-nsiá nihítàhvi-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. ²⁰ Vachi màdi mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còò, mii Espíritu lì xí Yuandiaha-nsiá cuàhàn dachítnùnì xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

²¹ Te tiempu yucán, dècuèndè tnaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùu autoridad) ñà-cui-né, mate ñánì-né, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndè stná yuadíhì-né icúmí-né nacuni ùhì-né, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-né. Ducán icúmí-né quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-nì ni cúníhnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xinu tiempu, dandisá icúmí-nsiá càcu-nsia nùu Dios. ²³ Te nú quidá quini nèhivì xi-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndè inga ñuu. Vachi cunaha-nsiá, tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua ni yàha stná Jesús, te xì ñá-jaàn ni cúdî ini-ndà

²⁴ 'Cunaha-nsiá, màdiá chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdiá chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. ²⁵ Cuisì nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudî ini-né sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudî stná inì-te sàhájàn. Doco nú cachí nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-né sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhî-ndà nèhivì, ni màsà yúhî stná-ndà ñà-malu

²⁶ 'Ñàyùcànduá, màsà yúhî-nsiá nèhivì. Cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhé nicanicuàhàn; icúmíâ tùia, te icúmí nèhivì cunitnùhu stná-né sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-nduá cachí xi-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú ni càhàn cayí xi-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-nduá nì cachì. ²⁸ Te màsà yúhî-nsiá nèhivì cunì cahnì xi-nsiá, vachi cuisì iquicúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahnì-néà. Ñàyùcànduá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhî-nsiá, vachi icúmí ndisa-ya poder daquéé-ya nèhivì nùu andea ndé ndañuhu dahuun anima-né xì stná iquicúñú-né.

²⁹ 'Sà-ináhá-nsiá ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmì tunì, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-sì mà sàà cui nú có-chîtnùnì ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (inùu stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ináhá-yà nadaa idídini iin iin-nsia.

³¹ Ñàyùcànduá, màsà yúhî-nsiá, vachi chicá ndiaá-nsiá nùu laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachí vate nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù cachi stnài xì Yuamánì íá ansivi ñà-divi nèhivì xí nduú stná-né. ³³ Doco nú ni chidèhé-né ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnài mii-né nùu Yuamánì.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nèhivì ñuhivì

³⁴ Màsà cùcàhàn-nsià a vaxi yùhù ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz. Còó. Mà cùndóó mánì-né; icúmí-né cundoo-ne náâ stnàhá-né. ³⁵ Vàchi ñà-nì quesai ñuhivì yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì stná-nè dido-ne. ³⁶ Vàchi dècuèndè tnahà-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ 'Doco nú chicá cuú ini iin nèhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nèhivì xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-né cunsida stná-nè cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñúhú-nèàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ 'Nú cudí ini nèhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta càhàn cuenta xi Dios, te cudí ini nèhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni ñihítàhvì stná nèhivì mà nùù-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducání stná xì ndéni tiàa nì cui vaha inì-xi, nú cudí ini nèhivì xì ñà-nduá cachí-nè, dandu davani ñihítàhvì stná-nè nahi nècuàchìmà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì ùún, nú ni cuáha-nsianè chii tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru ñihítàhvì stná-nsià sàhámà nùù Dios —nì cachí Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanuu-ya ñuu te ñuu chinaha-yà nèhivì, càhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcànduá, nì techuún-né iin ùì nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùù-yá.

³ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchìmà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachí-yà xi nèhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá iníní-nsiá, xì ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca vii-né; te nèhivì nì xihì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhítàhvì stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ⁶ Ñàyùcànduá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-né cundoo-ne —nì cachí-yà.

⁷ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús càhàn-yà xì nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachí-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ⁸ Doco nú cóó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivì ndixí vico? Còó, vachi nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáà nduá. Doco màdì cuísi profeta nduú-né, vachi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vàchi divi nècuàchìmà nduú ana càhàn tutu ì sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhàn techuún iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nùù nsidaa nèhivì nì tùinuù-xí ñuhìví, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nùù Juan Bautista. Doco cachí stnâi xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnû mii-yá iá ansivi, mate nèhivì uún nduú-né.

¹² 'Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhì-né cundoo-ne ñuhìví ìì xí mii-yá iá ansivi. Yáha ga sáhandee ini-nè, te vátùni sàcuàhàn cuàhà-né níhìtáhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná` sàhámà. Te ducán nisa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sànahà) icúmí naxicocuïn. Te nú cuní-nsiá, vátùni mànìhì inì-nsia sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá — nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnaha, cachá: “Siví-nsì, doco nsiohó, có-itásáhá-ndâ; daaní, xitò tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán iá stná xì Juan xì yùhù, vâchi nì quixi nècuàchì mà nisa ìa-ne yohó, cónì sáxixí-né comida vaha, nì cónì sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcànduá nì cachi nèhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nùù-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, te tùha stnâi cuxi comida vaha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivì xì ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnâi xì tè-dàchíyàhvì, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchichí ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivì ñuu cónì cuú arrepentir; icúmí-né ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhá-yâ nèhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cónì naxícócuïn ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vâchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cónì ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducání nì coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cuí, dandísá, yàchì naxicocuïn ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-né nuu-ne. Vâchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cónì ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ìì ñuu mà ñuhìví yohó nì cuí. ²⁴ Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum — nì cachi-yà.

Nùù Jesús vátùni nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimanì) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vahi mii-ní, Yuamání; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhìví, te palabra (ìì xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá` nùù nècuàchì nchichí, doco nùù nècuàchì (nihnú ndáhví inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxínitnùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini mii-ní — nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùù Yuamání sàni nìhìtáhvì dandacuí nùù nsidanicuú iñàhà. Te còò ni-iin nèhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamání Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhí ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu nìhì-nsiá ndòo dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vâha xi, vâchi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vâtùni ndòo dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sâhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè siccàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì quìhvi Jesús iin itu, te nì yâha-ya yucán, cutnâhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xìhì-nè doco. Ñâyùcànduá, nì quesaha-né nì casahnù-nè siccàyòcò nùni trigu itá yucán, te nì saxì-neà. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchìmà, ñâyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhvì-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá` nansa nì quida David na ní xìhì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vâchi nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dítà vídì ì yucán, mate nì mii-né nì compañeru-nè, có-sâha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni càhvì stná-nsiá nùù ley ì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chìvâha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuáchi nduá nùù-né? ⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùù veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xicà) cumáni gá cundaà ini-nsiá sâhà ñà-nduá cachí Dios nùù tutu ì. Vâchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñá-cuâha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sâa-nsiá cundaà ini-nsiá sâhájàn nì cùí, dandu mà dácuídâ cuàchi-nsia nèhivì còò falta xi. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnâi sâhà nansa quida nèhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvâha iin tiâa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quìhin Jesús ìchì cuâhàn-yà veheñùhu, te nì quìhvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiâa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cuní daquéè cuàchi dìquì-yá, te sâháyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amâdi cuáchi nduá dandúvâha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nì cachí-ndà iá iin riì xì-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amâdi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiâa nùù iin riì. Ñâyùcànduá cundaà ini-ndà, vâtùni iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiâa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvâha dahuan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñâyùcànduá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-néyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhá-yâ ñà-nduá ndatnúhú-né, ñâyùcànduá nì quee-ya lugar mà cuâhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuâhà gá nèhivì. Te nì dandúvâha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchìmà ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá.

¹⁷ Ducán nì cachi-yà xì-né sâhà ñà-nì cùù ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Isaías sâhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sâhà Dèhemanì-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchì nùí, vâchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ìni sâhà-yá, te cudí ìni sâhà nansa quidá-yá. Nùù anima-yà cuâhìn caquìn Espíritu Ìi xí, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà nâ-yà xì

nèhivì, ni mà cacánúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còò. (Mànì gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì ni mà dándàhvà xì ñà-có-tnùù vàha. Te ducán ícúmí cunduu modo xì-ya dècuèndè cundee palabra vàha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá ícúmí-nè ndacùcahan-né.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te ni cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yá, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa ináccá ñà-malu anima-xi vaxi nùù-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu ni dándúvaha-ya nècuàchìmà, te ni nihì-né ni nacahàn-nè, te ni natùì stná nùù-né. ²³ Ñàyùcàndùá, ni ndulocó nèhivì cuàhà yucán, te ni ndàcàtnùhù-né nùù-né, cachí-nè:

—¿A víhíní nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (ícúmí ndecunu)?

²⁴ Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndùá ni cachi-nè:

—Còò, vàchi ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yá nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùá ni cachi-yà xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, te náâ stnàhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnàhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán ni cúndúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tává stnàhá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cundujàn ni cúí, mà cúí dandacú gá quisi cusáhnù má nùù tnaha-sì, nú ducán.

²⁷ Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù na taví ñà-malu. Doco còò, vàchi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xì-nè.) Ñàyùcàndùá, vátùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cónì càchí vìì-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ìì xí Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcàndùá nàhà xicà, vichi sàni sàà tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Ìin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni ni cui ñà-tavà-né ñà-ícúmí-tè. Còò, vàchi dìhna ícúmí-nè chicuhni-nè, dandu vátùni quida-neàmà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-ìá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xí danátáquì nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

³¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, vátùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, doco vátùni nihì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìì ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhívì yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhívì nicanicuahàn.

Na ian nacúnì-ndà yutnù fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a vaha-ne, ò á cóó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vaha iin yutnù fruta, dandu cuní cachàmà vaha stná fruta sàhà-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnù fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vàchi sàhà fruta-nu cundàà ini-ndà a yútnu vaha nduú-nu, ò á cóó.

³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán íá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vàchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndùá, mà cùì cáhàn-nsiá ñà-ìá vìì. Vàchi cuisì ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùá divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè.

³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì juicio, dandu ícúmí nsidaa nèhivì nacùaha-ne

cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chicuéhè mà. ³⁷ Vàchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùù Dios), a cuáhàn-nè càcu-ne, te ò cuáhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nìsa cahan cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cunacaa stnái tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ 'Na quívì cuu juicio, te màcuíta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí màcuíta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuïn ini-nè na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì vichi, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuìn stná nècuàchì ñahà reina nìsa dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuïn iin ñà-malu nì quee antes nùù-né

⁴³ 'Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si. Te nú nì cundaà inì-si mà cùì, ⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vàha nùhì ini anima ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. Ñàyùcànduá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xini-si còò inga ana inácaá, dandu quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuáhàn-si nácuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácòo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Càhàn va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè càhàn-nè xì-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècá iin mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamáni' iá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnái.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, divi quívì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuáhàn-yà ndé yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá: ñàyùcànduá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne. ³ Dandu nì dàcuahá-yànè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nisa ìa iin nècuàchì xítú, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa nì saxi-siá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùù cavà ndé còò cuáhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dùcàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahni, te nì ìchà, vàchi cóni níhà' yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gà tantu nì cana, te ò dava ga-ña, ùnì dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha. ⁹ Nì cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-ndúá cachí —nì cachi Jesús.

Ñà-ndúá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhítáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, mate antes nisa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni níhítáhvi-né mànihì ini-nè. ¹² Vàchi nècuàchì sàñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nìhítáhvi-né sàhà-ña cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñuhú ini-nè, icúmíâ cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcàndúá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vàchi mate indéhe cuáhà-né, doco quidámáxiní-nè; te mate iníní cuáhà stná-nè, doco có-sànihì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-ndúá nì cachitnùhu Isaías sànahà (na ní tiaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sàà-nsià mànihì inì-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cundáà ndisa inì-nsia. ¹⁵ Vàchi nsidaa nèhivì raza-nsià yohó, quidámáxiní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuánì-nè nùù-né. Vàchi có-cúní-nè cundehè-né (ichì yùhù), nì có-cúní stná-nè cunini-ne, nì có-cúní stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cúní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichi, vàchi cundáà inì-nsia sàhà ñà-ndúá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-ndúá iníní-nsiá. ¹⁷ Vàchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sànahà, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nisa cunì sàstnùhù-nè cundehè-né ñà-ndiaha ìì sàni xininùù-nsiá vichi, doco cóni níhítáhvi-né ducán. Yáha ga nisa cunì-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni níhítáhvi-né ducán.

Ñà-ndúá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xítú

¹⁸ 'Vichi cunini vaha-nsia, vàchi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xítù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitià ley xi ñuhiví ìì xí Dios, te iníní iin nèhivì, doco có-cundáà vaha ini-nè sàhà-ña, dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàchì-mà. Ñàyùcàndúá nacua nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchì-mà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te vichi vichi cudí gá ini-nè sàhà-ña. ²¹ Doco na ian cuú xi viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vàchi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcàndúá, dandahvíàmáné, te sadiámà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, te cundáà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viú nì cana vii, a sea cunduu-ne nahi viú nì cana ùhùn dico tantu, te ò viú nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnù mahì viù trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-nduú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xiní ùhì xì-né, te na quídi-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà temà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viù cuati ma, nì sahnua, te nì cana sìcàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stná ñà-nduú yùcù chicuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachí-te: “Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xiní ùhì-xí nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-nì cùhùn-nsì tnuhu-nsì yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià viù. Chicá vaha ducání nì coá dècuèndè nú sàni sahnù nduá, te sà-íá ndanchito cosecha. Dandu quivì mà cuàhìn cachì xì-nsià ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnià manajo, te coca. Daaní después, (tàhndè viì) trigu, te nàcòvòvaha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávàha tacà-xi mahì-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquéé-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuáhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàna na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuáhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datúì cuáhà iñàha nùù-né, cuáhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcò ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquindè Jesús xì nèhivì cuáhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xi tata vaha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhiví yohó. Te tata vaha ma nduú nèhivì cusáhnú Dios nùù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xí. Daaní, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xínu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xí cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xi yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtúcù xì ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiàá, te mà cundóó gá-nè ñuhiví xi, ⁴² vachi icúmí-nè ndiachi-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xi nèhivì ndàcuisì inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhiví yohó. Ni cúniní vaha nsidaa-nsià ñà-nduá cachí xì-nsià yohó.

Ejemplu sàhà dìhùn índuxin

⁴⁴ Ññuhívì ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nahi dihùn cuàhà índùxin dèhé nùù iin ññuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ññàyùcàndùá nì nachidèhé-nèà, cudíí gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ññuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ 'Inga ejemplu. Ducán iá ññuhívì ìì xí-yá nacua nì quida iin nècuàchì dícó te nacuíín, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tùi iin sì-diqui chicá nsiaha. Ññàyùcàndùá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ññunù tavá-nda siaca

⁴⁷ 'Inga ejemplu. Ducán iá ññuhívì ìì xí mii-yá iá ansivi na iin ññunù chìcáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-nèà yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca viì, nácòovàha-sì ìcà sícàté, te siaca chicuéhè, xítìà-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quìvì xìnu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xì Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vaha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachì-né ini xìtnù ndé xìxìn ññuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndacàtnùhù Jesús nùù nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Ìin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ìì, nú sàni dàcuàhá vaha-ne sàhà ññuhívì ìì xí mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vachi ináhá-nè ley sànaaha, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoó vaha cuàhà traste xì, vátùni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sànaaha.

Nansa nì quida nèhivì ññuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihì nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sàni nasaa-yà ññuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ññàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachì-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichì guà nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru?

⁵⁵ ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcùn yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ññani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿Índù nì nìhítàhvì guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vachi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ìin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ññuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ññuu mii-né, ò vehe-ne, còó, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ññàyùcàndùá, mànicuì quida-ya milagru fuerte ññuu-yàmà, vachi có-xìníndísâ-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te nì cachì-te xi nèhivì xì-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ññàyùcàndùá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vachi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ññahàdihì ññani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vachi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar

coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndùá, cuní-te cahni-ténê, doco yúhî-te nèhivì ñuù-te, vâchi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núù Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxìnu-tè cuià, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha dèhe Herodías mà núù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudì ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì chinaha-té Dios dacútâhvi-téñâ ndéni ñàha nì cui nì cãcàn-ña. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) núù dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa cãcàn-ña), te ñàyùcàndùá nì cachì-ña xi rey mà:

—Dìni Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñàyùcàndùá nì dândàcú-te ñà-nì còò nacua nì xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò dìnì ndómà vehècà. ¹¹ Te nihí nèhivì dìnì-ndà nì nansihvi ndé iá-te, inácaà ini iin charola. Ñàyùcàndùá, nì tnii ñahà chii mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñá dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nìsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsii ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcuxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsihi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòò nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndùá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya núù lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñàyùcàndùá nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá núù-yá, cachì-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñàyùcàndùá ndaquìndèè-ní xì nèhivì nì cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachì-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachì-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ù siaca.

¹⁸ Te nì cachì-yà:

—Cunihi-nsiaña quixi.

¹⁹ Dandu nì dândàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì yucán núù yùcù cuati. Te nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ù siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchì-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèà núù nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòò ga nì chitu ùxin ù icà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús núù tècuí mar

²² Vichi duha nì cachì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè núù-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítì-yà nèhivì cuàhà yucán. ²³ Te na sàni ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamánì-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñàyùcàndùá ndé ndiàchì nihní-nu, vâchi yàha ga ndee caná tàchì ladu núù-nú. ²⁵ Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá núù tècuí. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vâxi-ya, nì cayùhì cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachì-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachì-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vâchi yùhù nduí. Màsà yúhî-nsià.

²⁸ Dandu nì cachì Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachì-ní xì caqui núù tècuí sàì ndé vâxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcàndüá, nì nuu Pedro nùù lancha mà nì quesaha-né nì xìcandodò stná-nè nùù tècuì cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yuhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuì mà nì cùí. Ñàyùcàndüá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóo-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuìin tàchì. ³³ Te nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcùitasisi-né nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dándüvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sàni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcàndüá, yucán nì casaà cuàhà-né nùù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne. ³⁶ Te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cuáha-ya dùcùn ndahà úún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-ndüá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñuhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nùù Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndà? Vàchi na cuàhàn-nè cuxi-ne, có-ndahá-né (nacua cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsiá ñà-ndüá nì dándàcú Dios? Vàchi iladu nacóo-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsiá ñà-ndüú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: nì cóo tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá. Te nú ni càhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vachi cachí-nsiá vátuni cachí iin nèhivì xì yuadíhí-nè: “Mà cùí chindeí mii-nsiá xì ñà-ndüá icúmí, vachi sàni cachí sàhà nsidaámà ñà-ndüá òhùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachí nècuàchì mà, dandu còò cá obligación icúmí-nè ñà-chindee-né yuadíhí-nè, cachí-nsiá. Ñàyùcàndüá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni naco-nsiá ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsiá. ⁷ ¡Ndahví-nsiá! ¡Vàha ga-nsiá cahan-nsiá, doco dananì úún-nsiá! (Náhà xicà) ñà-ndàcuisì ndüá nì cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-ndüá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñuhú-nè yùhù. Doco ini anima-nè, còò, vachi xica ié cahan-né. ⁹ Cahví-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vachi nèhivì úún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsiá, te cundaà ini-nsiá. ¹¹ Mà cúnsídá cuàchì nèhivì sàhà ni-iin ñà-xixí-né; còò. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchì xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùù-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchì ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-ndüá nì cachí-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—(Cò-quidámà), vachi nú iá iñàha ñuhiví yohó có-ndüú ñà-nì chitnùnì ini Yuamánì iá ansivi, dandu icúmíâ ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóo-nsiá nècuàchì fariseu mà, vachi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi

inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhá-ndá) nú ducán ni quida-nda, cutu sáà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachi-ní (xì nècuàchìmà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndáà stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ìnáhá-nsiâ nansa cuu-xi comida xixi-nda, queá yuhù-ndà, dandu yáha ndè tìxi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñuhú ini anima-ndá nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivì. ¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchi, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndúú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcànduá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuídá cuàcha-ndó.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán nì tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùù-yá, ndáhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-ní yuhù, vachi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni naxícónihí-yá nùù nècuàchìmà. Dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vachi ndé cuñañá-nsí ñà-ndáhì guá-nè.

²⁴ Dandu nì cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisì nùù nècuàchì raza-ndà Israel nì techuún Dios yuhù càhàn xí, vachi nahi riì nì tucù xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì tnàtuu nècuàchì ñahà mà nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yuhù, Señor mío.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Ùhì quide ñà-nduá xícàn-ní, vachi) có-nduá ducán dacúxíó-ndá dítà nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndáà nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dítà cóyo tìxi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yuhù.)

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndisá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni coó nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn nì nduvàha dèheyoco-né.

Nansa nì nduvaha cuàhà gá nèhivì

²⁹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, nì nana-ya iin yucù nì sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivì nì nataca nùù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuéhè, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vachi cuàhà gá cuéhè ndohó-né. Te nì chitànduhù-ñánè nùù-yá, te nì dándúvaha-yanè. ³¹ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ìhìn, te nì nduvítà ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhè, nì nacaca viì stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimani-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

³² Daanì, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quìvì ndoó-né cutnâhâ-né xì-ndà yohó, te cò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cuní nacuitià-nè nùhù-nè nú tàñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ù siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dândàcú-yá nì mácùndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tnii-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchì-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nù nèhivì cuàhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñà-nì cuyodò gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmì mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dânácuítia-yà nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudí ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. ² Doco mii-yá, nì cachí-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsiá: “Seña nduá ñà-ícúmí cuun dàvì”.

³ Daaní, dàtnàa tu, nú color cuahá ía ansivi, te ndiaha gá itá vícò, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvì vítni”. ¡Ndahví-nsiá! Dananí uun-nsia nchichí-nsiá, vàchi mate vâtùni nacuni-nsiá seña ía ansivi, doco mà cù nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvi sàhnú ví gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuiisì milagru nì cuu xi Jonás sàhaha —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacooyanè cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cúndóo-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòdó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóo-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-nè, cachí-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihì-nda vaxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nè, ñàyùcànduá nì cachí-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá. Có-xiñhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vaxi. ⁹ Yùhù xiní tàñáha ga cundaà inì-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsiá? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mil nèhivì, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdì pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachí xì-nsiá ñà-nì càquín-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchì mà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá nì cachí-yà, màdì ñà-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còò, sàhà ley chináhá nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùò Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipino. Te nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù nècuàchì nduí cachí nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-ndùù-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xì Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemani Dios íá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vèchi màdì nèhivì ñuhiví yohó nì dàtnùù ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còó, divi Yuamání íá ansivi nduú ana nì dàtnùù xì sàxìnítnùù-ní. ¹⁸ Te yùhù cachí xì mii-ní, Pedro, ñà-ìcúmí-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xí ícúmí danátáquì. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàa cundeá nùù ana xínduu tàcá nèhivì xí. ¹⁹ Vèchi cuàhìn daníhítáhví mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) ícúmí yàha nèhivì ndè ñuhiví ìì xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachí-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Te ò nú nì cachí-ní xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndè ansivi —nì cachi-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-nduú-yá Cristu (nì quixi dìquì-xí).

Nansa nì cachitnùhu Jesús ícúmí-yà cui-yà

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachítnùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa ícúmí cuu xì-yá na sàa-yà ñuu Jerusalén. Ícúmí-yà ndoho cuahà-yá, nì cachi-yà xì-né, vèchi ducán ícúmí quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu. Te nú sàni xìhì-yà, dandu ícúmí-yà natiacu-yà tìxi ùnì quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yà, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yá, cachí-né:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xì-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—¡Cuxio-ní nùí, vèchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quíní-ní xì! Cuisì chuun xì nèhivì ñuhiví yohó nduá nihnú inì-ní, màdì chuun xì Dios.

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xì-ne cutnáhâ-né xí ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vèchi nsidaa ana cuní dacácu xì vida xì, ñà-dandáñúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú nì cuí-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xì-ne nduá. ²⁶ Vèchi mate nì níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sàa-mà cundua ñà-vàha xì-ne nú màsà sàa stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó. Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ícúmí naxicocuín, cutnahá stnáì xì cuàhà ángel xì. Te ndiaha gà ícúmí coo tnùñuhu xí, nahi tnùñuhu xí Yuamání. Dandu nsidandaì sàhà nsidaa nèhivì ñuhiví, según nansa nì quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúí-nsià dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quivì naxicocuín yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa nì nadama Jesús mii-yá, nì natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha ìñù quìvì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìnì iin yucù ducún. ² Te yucán nì nadàma-ya, tucu nì nàcùnàhà-yà nì xini nècuàchìmà, vàchi nì natnuù nihni fuerte nùù-yá nahi orá, te nì nanchii cuxín yaa stná sìcoto xi-ya nahi nduà orá. ³ Dandu nanàá nì xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sàhaha) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nè xì-yá.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¡nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùnì siahva, nú cuní-ní; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vïcò nchii ndiaha. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vïcò mà, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudû inì sàhà-yá. Ñàyùcàndùá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vàchi nì yùhí cuàá-nè. ⁷ Dandu nì tnàtuu Jesús nùù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá icà-né, cachí-yà:

—Vàtùni ndacuìta-nsia; màsà yúhí gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí naxicocuñin Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñin-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchìmà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua cudû ini-nè. Te ducán icúmí-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihì nì nasaa-yà xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchìmà iin tiàa nì quesaa nùù-yá. Te nì sàcuñin sìsì tiàa ma nùù-yà, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vàchi cuàhà gá xichi xíhì ihí-te. Yáha ga ndohó-te, vàchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuí. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ndaquí-te nì quixi nùù nècuàchì dacuahá-ní, doco màni cùí dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; ni có-sàà-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quìvì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nùí.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vaxi nùù-yá), te nì dándàcú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísâ-nsiá, ñàyùcàndùá mànicùí. Vàchi ñà-ndáà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnú mostaza, dandu vátùni dandacú-nsiá nùù yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”,

te seguru icúmí cuu ducán, vèchi nsidanicuú iñàha cui quida-nsia, nú xiníndísâ-nsiá.
²¹ Doco ñà-malu tnaha quisi ñisa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú ni cacán tãhvi-nsiá nùu Dios, te cunihì dócô-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

²² Na iá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vèchi iá iin tiàa cuàhàn cahin xì nùu-né. ²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nihì Jesús dìhùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàà-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xìcàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dihna-ya nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxì inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhivì yohó? ¿A nùu nèhivì xí mii-té tavà-te cuota xi-tè, te ò nùu nèhivì tùcù (dandacú-te nùu-xì)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divì nùu nèhivì tùcù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-nè, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùnì-ndà cuduchi ini ni-iin nèhivì sàhà-ndà, ñàyùcànduá cuahán-nì mar yucù siaca, te quisi primeru nihì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dìhùn inácaá mà. Dandu cunihì-niá cùhùn chiyàhvi-ní nùu nècuàchì mà, vèchi vátùni sàà mà sàhà ndùu-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán nì tnàtuu nècuàchì dacuahá-yà nùu-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa nèhivì ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicanì-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuìln ini-nsiá, te nàcùnihnu viì inì-nsiá na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsiá ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi.

⁴ Ñàyùcànduá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divì-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ìì xí Dios. ⁵ Te nú sàhà yùhù quidáñúhù nèhivì iin tètii nahi tàyòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhù-nè.

⁶ 'Nú ni datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xì, ¡ndahví-nè! Vèchi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ ¡Ndahví nèhivì ñuhivì datúcù xì ñanìtnaha-xi! Vèchi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yàha ga ndahví tiàa dìsàhà-xì tùcù-nè.

⁸ 'Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacanà-nsiáñà, vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihì-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuahàn. ⁹ Te nú sàhà nduchinúu-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacanà-nsiá, vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios) xì mindaa nduchinúu-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xì nduá, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà riì nì tùcù

¹⁰ 'Màsà nunca cahíchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vàchi cachí ndàì xì-nsiá, ndè ansivi ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó túha-ne nùu Yuamáni'. ¹¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, nì quesai ñuhivì yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu nì cuí.

¹² '¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu riì xí-né, te nì tucù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisì dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisì nì ndañuhu ma? ¹³ Te nú sàni natù-i-sì, dandu cudû gá ini-nè. Ndè chicá cudû ini-nè sàhà quisì yucán nùu nsidaa gá quisì cóni tucù mà. ¹⁴ Pues ducán iá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

¹⁵ 'Nú nì quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánê iladu, te ndatnuhu víi-né xì nècuàchìmà. Te nú nì quihín casu nècuàchìmà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchìmà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò ùi gá nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun. ¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu nì cùhùn-nsiá nùu nsidaa nèhivì natáca càhvì xì Dios. Te nú iin-nì có-cùnì-nè quihín casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu nì cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ 'Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsiá xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsiá xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divì cundiaa stná mà ndè ansivi.

¹⁹ 'Te cachí stnáì xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsiá ndoó, doco nú iin-nì sàni cachi ndùu-nsiá cuàhàn-nsiá càcàn tàhvì-nsiá iñàha nùu Yuamáni' iá ansivi, dandu icúmí-yá quida-yañà, ndéni chuun nì cui nì cundúá. ²⁰ Vàchi nú sàni nataca-nsiá mate ùi ò ùni-nsiá iin-nì xaan, te ndácùcahan-nsiá quivì, dandu yucán icúmí coo stnáì cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

²¹ Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùu? ¿A ndé' ùsà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còò —cachí Jesús xì-né— màdi cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-nì sàhà-né, mate 70 tantu gá nùu ùsà xichi nì cundúá.

²³ 'Ñàyùcànduá, ducán iá stná ñuhivì lè xí mii-yá iá ansivi nacua nì cuu na ní dànyàha iin rey nsidaa cuenta xì nèhivì nduú peón xi-ne. ²⁴ Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùu-né. ²⁵ Doco còò ni-iñàha icúmí-tè ñà-danáa-té. Ñàyùcànduá, nì dandàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tui dikhùn danáa-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùu sàhà rey mà nì sacundahví-te nùu-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xì, cundiatu tahvì gá-nì yùhù, dandu danáa nsihí”. ²⁷ Ñàyùcànduá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoo-nète, nì dandùtù nsihí-né ñà-nduá iníhíca-tè.

²⁸ 'Doco nì quee cuisì-té nùu rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi iníhíca stná nècuàchìmà iin cientu dikhùn plata nùu-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té ducùn-né nì cachi-te xi-né: “Danáa dahuun ñà-nduá iníhíco nùu”. ²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchìmà ñuhù nùu sàhà-té nì sacundahví-nè nùu-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xì cundiatu tahvì gá-nì yùhù, dandu danáa nsihí”. ³⁰ Doco còò, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadi-tené dècuèndè danáa nsihí-né ñà-nduá iníhíca-nè. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-nduá nì quida-tè. ³² Sàhàmà tucutu nì cana rey mà-té nì cachi-nè xì-té: “¡Peón malu nduú-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú

inì sàhù; nì dándùtù nsihí ñà-ndùá nì ìnhíco, vàchi ducán nì sacundahvú núí. ³³ ¿A có-ndiá ìcà stnáu cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachi rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcàndùá nì dàyáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáà nsihí-te.

³⁵ 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamání' íá ansivì xi mii-nsiá nú có-cùnì-nsià cuicahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachi Jesús.

19

Màsà cáté stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsihì nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá nì dándùvaha-ya nècuàchì cuhí xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquéè cuàchi-ne diquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu ìì ndé cachá` nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá disàhà-xì nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùù yuadìhí-nè. Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; còó, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhà Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà cáté stnàhá-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi Moisés íá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdihí-ndà iin tutu cachí cuàhàn-ndà cate-ndañá, dandu nacoò-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-có-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì sàha Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhiví, còó, màdì ducàn nìsá ìa. ⁹ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú ni caté iin nècuàchì tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdihí-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdihí-nè-mà. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchi cunduu stná mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) íá chuun sàhà iin ñahàdihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàà mànhì inì-xi sàhà ñà-ndùá nì cachi jaàn, cuisì nèhivì sàni nìhìtáhvì mànhì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivì, có-íá nsihì iquicúñú-nè, vàchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-íá nsihì-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stná-nè cuisì sàhà-ñá (cudì ini-nè quida-ne) chuun xì ñuhiví ìì xì Dios, ñàyùcàndùá có-cùnì-nè nándàhà-né. Nú ni sàà-nsià mànhì ini-nsià palabra yohó, vátùni, (te nú còó, pues mà cúndáà inì-nsia).

Nansa nì chitándòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùù-yá ñà-chitándòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tàhvì-yá nùù Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchì-mà.

¹⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoò-nsia ñà-cuati ni quixá núí. Màsà cádì-nsià nùá, vàchi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ìì xì mii-yá íá ansivì —nì cachi-yà.

¹⁵ Dandu nì chitándòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàà iin tèchii nùù-yá, te nì cachì-te xi-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' índù obra vaha guide, te nìhìtáhvì vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xì yùhù sàhà índù iñàha nduú ñà-vàha? Vàchi còò ni-iin nèhivì úùn vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní nìhìtáhvì-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-nduá dandacú-yá.

¹⁸ Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmí chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà càchí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te nì cóò tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá; te nacua cuú íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

²⁰ Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíi. ¿Índù iñàha cumàni gá guide?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-ní dicò nsìhì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dìhùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nìhìtáhvì-ní cucumi-ní cuàhà ñà-cuicà íá ansivi. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²² Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuàhà-té. Ñàyùcànduá nì quihin-tè ichì mànùhù-té.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuìsì nduá cachì xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhivì ìì xì mii-yá íá ansivi. ²⁴ Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ìì xì Dios —nì cachi-yà.

²⁵ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

²⁶ Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhivì, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vachi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁷ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor. Ñàyùcànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsí nìhì-nsí?

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuìsì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhivì, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xì. Te daa cunduu quivì nìhìtáhvì stná nsì-úxin ùì mii-nsiá, màcùndoo stná-nsià nùù iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsì-úxin ùì dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì iñàha, dandu iin cientu gá tantu ñà-jaàn icúmí-nè nìhìtáhvì-nè. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdìhì-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xì-né sàhà yùhù, có-quídámà, vachi iin cientu gá tantu icúmí stná-nè nìhìtáhvì-nè, te nìhì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xì quivì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xì vichi, icúmí-nè nàcòdònùù-nè nùù-xì.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xì sì-úvà

¹ 'Ducán iá ñuhíví ì xì mii-yá iá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nù-né. ² (Te na ní tùi-tè), dandu nì ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quìvì, ñàyùcàndùá nì techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhíin nì quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán nì xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcàndùá nì càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá ìcà. Ñàyùcàndùá, nì dándáa stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu nì quee-ne nahi càxíhùì, te yucán nì ñìhì tú-né iin ùì gá peón; stná càhùnì nì cuaà, ducán nì quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu nì quee-ne nì xini tu-ne itá úún más gá tiàa yucán, ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úún-nsiá?” ⁷ Te nì cacachì-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu nì cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsià quidachuún stná-nsià itui, te quiyàhvi stná-nsià nacua ndiá ìcà”.

⁸ 'Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu nì cachi lamú mà xì tiàa dandacú nù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té nì quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón nì quìhvi último nì càyàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quìhvi-tè dècuèndè stná nù peón nì quìhvi primeru”. ⁹ Ñàyùcàndùá, dihna tiàa nì caquìhvi nahi càhùhùn nì yàha, te iin iin-tè nì ñìhì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, nì càyàha stná peón nì quìhvi naha, te chicá más cuàhàn-te ñìhì-té cahan-té, doco còó. Iin-ni nì canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcàndùá nì quesaha-té daquéè cuàchi-tè dìquì lamú mà, ¹² cachí-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni nì caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nù cahnì”. ¹³ Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còó, amigo, màdì cuàchi nduá quidé. ¿Amádi sàní ndòò sahnù-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-nì, vàchi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì dihùn xì nacua chítnùnì inì? ¿ò cumbídià inì-ní ñà-nì quide iin ñà-vàha (sàhá nècuàchì mà?”, nì cachi lamú mà). ¹⁶ Sàháyùcàndùá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdòndù-né nù-xí. Vàchi mate cuàhà nèhivì cánà (cundoo nù Dios), doco sacù-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuàán-yá nsì-úxin ùì tiàa dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu, te icúmí-nè cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. ¹⁹ Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiàa-te yùhù, te cahnì cui-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tìxi ùnì quìvì icúmí natiacui.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nù Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdìhì Zebedeo nù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcùin sàsì-né nù-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nù-yá. ²¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cuní-nì?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní ñìhìtáhvì nduì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quìvì sàà-ní cusahnu-ní ñuhívì, iin-tè coo ladu cuàhá-nì, te ingà-te ladu itnì-nì.

²² Dandu nì cachi-yà xì nduì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sànìhì ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvi-nsiá nùì. ¿A vátùnì cundee inì-nsia ndoho-nsia nacua icúmí ndohi te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhi?

—Jaàn —nì cachi-nè— vátùnì stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiâ yàha stná-nsiâ tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-danìhìtáhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúì, vàchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamáni' nduú ana chítnùní inì-xi índù nèhivì nìhìtáhvì cundoo iin iin ladúì.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ùì ñàní mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ináhá-nsiâ nansa xíquida tè-cúsáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nèhivì ñuù-te; vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te.

²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchì cuní codònuù nùù-xí, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cóni quésài ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùì nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ichì yucán ndoó ùì nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhì inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsiâ —cachí-nè.

Doco nècuàchì mà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhì inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá cuní-nsiâ quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsí.

³⁴ Ñàyùcànduá nì cuhi ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchícùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùú Jesús quìhvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xí.

² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiâ ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâ nuhnì iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi. ³ Te nú càhàn nèhivì xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsiâ xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxic-ocuñ-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cuù ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, nihnú ndáhvi íní-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dandacú Jesús nùù-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitandòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quìhvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitànduhù-né dòò-né ichì segùn estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuáhà yucán, nì chitànduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yà yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìì xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quìhvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuáhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñuhu cahnú

¹² Dandu cuáhàn-yà veheñuhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te nì ducùn nsìhí-yá mesa xi tiàa damá dìhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xì nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùù tutu ìì: “Veheñuhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvi-né nùù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuáhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cuduchi ini nècuàchì veheñuhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu nì catnàtuu cuáhà nècuàchì cuhí nùù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhè-nè; te nì dànduvàha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuáhà guá milagru quidá-yá. Te nì tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñuhu, cachá` sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìì xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì candudana nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—¿A có-ìní-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan, iníni. Doco mii-nsiá, a táñaha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi mée tíquìn sàni dàtnùù stná-ní sàxìnítnùní-xi, te nì nihì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán nì cachi Jesús xì nècuàchìmà.)

¹⁷ Dandu nì nacooyanè, te nì quee-ya ñuu mà cuáhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán nì quidì-yà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, nì quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu nì xihì-yà doco. ¹⁹ Te nì xini-yà jaàn yatni ichì mà iín iin nù-higu. Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé iín-nu, doco còò quisì vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù iá. Ñàyùcàndùá nì cachí-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì yohó.

Dandu luegu nì ìchì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cuu, nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá nì ìchì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísà vaha-nsia, te có-ndòò-nsiá xì duda, dandu vātùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuisì milagru na ian nì cuu xi nù-higu yohó. Còò, dècuèndè vātùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vachi nú ni cúníndísà víi-nsiá, dandu nihítàhvi-nsiá nsidaa ñà-nduá nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios.

Nansa ni cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-ya

²³ Daaní, ni nansihvi-ya veheñuhu cahnú, te ni quesaha-ya chináhá-ya nêhivì. Doco ni catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì xidandacú nùu ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù ni nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi ni dandacú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu ni cachi-ya xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndacàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú ni naxícónihí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi ni dandacú-xì nùí. ²⁵ Cachi-nsiá xì ana divi ni dandacú-xì nùu Juan (Bautista) ñà-quida iì-né nêhivì. ¿A Dios ni cachi xì-né, te ò nêhivì ñuhiví?

Dandu nècuàchìmà, ni candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios ni dandacú-xì nùu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xínindísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú ni cachí-ndà ñà-divi nêhivì uún ni cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhí-ndà ndiá nduá quida nêhivì xì-ndà, vâchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana ni càhàn cuenta xi Dios ni sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyucànduá, ni cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàá ini-nsi ana divi ni dandacú-xì nùu Juan.

Dandu ni cachi-ya xì-né:

—Ni yùhù, mà cachí stnái xì-nsiá ana divi ni dandacú-xì nùí ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu ni cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí ini-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa ìa iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te ni cachí-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xi-nda”. ²⁹ Te ni cachi dèhe-ne mà: “Còó, vâchi có-càhín cùhìn”. Doco después ni naxicocuín ini-te, te ni sàhàn-te ni quidachuún-te. ³⁰ Dandu ni sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua ni cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te ni cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xì índù tèchii ma ni quida ndisa ñà-nduá ni dandacú yua-té.

Te ni cachi nêhivì iníní má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vâha-nsia.) Te palabra ndacuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: chicá mà úhì càcu tè-dàchíyàhvi (cahíchì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhiví ìi xì Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. ³² Vâchi na ní quixi Juan Bautista cóni xínindísâ-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichì váha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xì, ni xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsiá (ni xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cóni naxícocuín stná ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ Cunini-nsia, vâchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì ìa iin lamú ni dandàndèe nducu yòhò sì-uva nùu ñuhù xì-né, te ni quida-ne corra-ñà. Dandu ni quidavàha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudí quisì mà. Te ni quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu ni tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu ni techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùu medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchìmà yucán, ni catnii medieru mà nsidaa-né, te ni sahnì cuí-te iin-ne, inga-nè ni sahnì dahuun-tè, te inga-nè ni canì yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùu nècuàchì ni nùhù primeru. Doco divi ni ducán ni quida quini medieru mà xì nècuàchìmà. ³⁷ Dandu último ni techuún lamú mà dèhemanì-né nùhù, vâchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne ni cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vâxi dèhe

lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te. ³⁹ Ñàyùcàndùá, nì catnii-tè nècuàchìmà nì tavà-ténê iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

⁴⁰ 'Pues, vichi ¿ndiá nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, nì cachi-nè xì-yá:

—Icúmí-nê dandáñúhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhí ini-nète. Dandu después nanducu gá-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuàha xi-né quisi vídì tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi ndé cachá` palabra yohó?:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsi ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacání nùù tutu ìi.) ⁴³ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhì gá nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ìi xí Dios; còó, nèhivì inga ñuu icúmí ñihitáhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmí-nê quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vii xì cosecha.

⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquìhi sahà-xí cavà ma, icúmí-nê nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stná-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuàhà ndoó yucán, vachi ndeníhí nècuàchìmà mii-yá ñà-nduú-yá iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhivì ìi xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni cànà. Doco cóni cùnì nècuàchìmà quixi-ne. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì cànà mà ñà-sà-ìá quixi-ne vicò, vachi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gà quisi ndatnù. Sà-ìá nsidaá ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì cànà mà, cóni quìhín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùù chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùù ìtú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-nète. ⁷ Ñàyùcàndùá na ní inini rey mà, cuàhà gà nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dandáñúhú-tè nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-ìá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cóni nátui-ne ñihitáhvi-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, vichi cuahán-ndâ ndè ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixì-né vicò xí”. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dandátacà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

¹¹ 'Daaní, nì quìhvi rey mà ndé iá vicò, te nì xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndìxí vícò nacua ndiá ìcà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Amigo, ¿ìndù chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndìxì-ní sìcoto nacua ndiá ìcà-ní?” Doco nècuàchìmà, mànicùì naxiconihí-né nùù rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón

xi-ne: “Chicuhnì-ndá ndahàsáhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iín tnúú; (ndahví-nè), vèchi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì càna (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-nduà nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na càhàn-yà (xì nèhivì). ¹⁶ Ñàyùcànduà, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn xì-né nùu-yá, te cutnàhà stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì nduu-ní iin nèhivì ndàcuisì inì-xi, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, te nì có-yùhì stná-ní ni-iin-ne.

¹⁷ Ñàyùcànduà, cuní-nsì cachì-ní xì-nsì nansa tuxí inì-ní, ¿a vátùni sàha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcànduà nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vèchi) dananí uun-nsia vàha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùu? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn xì-nsià chíyàhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dìhùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana ònùu-xì, te ana òiquívì-xì itúú icà dìhùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduà, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduà icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduà ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quivì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xìníndísà-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcànduà, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yòhó nduà nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ ‘Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní ñuu-ndà yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcànduà, nì ndòo ñahàdihí-nè nùu ñani-nè nchícùn gà.

²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xihì stná-nè, te còò stná dèhe-ne, te nì ndòo ñahàdihí-nè nùu inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì ùsà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcànduà, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xi nècuàchì ñahà mà? vèchi antes nsì-ùsà-nè nìsa là xi-ñà.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò; có-càchì vii-nsià, vèchi có-cùndàà inì-nsia nansa cachí tutu ùi xì Dios, nì có-cùndàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsià, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nandàhà gá-nè, vèchi nahì ángel ndoó ansivi (xinúcuáchì) nùu Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsià sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsià palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcànduà, itiacú ùi nècuàchì nsii ma), vèchi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisì ana itiacú

càhvì xì-yá ³³ —nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-nduá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùu nècuàchì saduceu, mànicúi nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. Ñàyùcànduá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùu-yá nì ndàcàtnùhù-né iñàha nùu-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶ —Maestro, nùu nsidaa ñà-nduá nì dandàcú Dios nùu ley xi-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxínítnùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi nì dandàcú-yá, (vàchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ìi nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu ìi xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchìmà nùu tutu ìi:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né”.

⁴⁵ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánìhì tnùnì gá ini-nè naxiconihí-né nùu-yá ni-iin palabra. Ñàyùcànduá, quivì nùu-xí cóni sàha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì inínì úún. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìi xí Moisés. ³ Ñàyùcànduá, nsidaa ñà-nduá cachí-nè, chivàha-nsiañà. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còò, vàchi diín iñàha chináhà-nè, te diín iñàha quidá-né. Nùu mii-né, mà ùhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchìmà, vàchi na iin carga vèe nduá nùu-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùu-né. Doco nècuàchì ley mà, còò; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, ni có-dúcùn ni-iin dìnìndàhá-neà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quidá nècuàchìmà, cuisì sàhà-ñá cundehè nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhnì itni ndé ñuhú tutu ìi, doco puru itni nahnú cunì-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá

nùu sáhà sìcoto xi-ne. ⁶ Te na sáhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudû stná ini-nè ñà-cásàhú tnũñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ 'Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vâchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchí-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhivì yohó, vâchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchí stnàhá stná-nsiâ “jefe”, vâchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. ¹² Vâchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nê sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndáhvì xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnũñuhu.

¹³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nùu nèhivì cuní quìhvi ñuhivì ì xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quìhvi, sadí-nsiâ nùu-né.

¹⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi túha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiâ vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, te después sàcuíta-nsia nacuatú cuáhà-nsiâ na ian vâha guá-nsiâ. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiâ nihì-nsiâ.

¹⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nácàhin-nsia, te yáha stná-nsiâ mar nducu-nsiá ana dayáha-nsia nùu religiòn xi-nsia. Te nú sàni yâha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ù tantu gà más malu nanduu-ne nùu mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàà-nè andea.

¹⁶ ¡Ndahví-nsiâ! vâchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiâ dacúndéhe-nsiâ nèhivì índù iá ichì. Vâchi cachí-nsiâ xì-né ñà-màdì obligaciòn nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhà-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsiâ. ¹⁷ (¡Ndahví-nsiâ!) ¿Índù chuun có-sàà-nsiâ cundaà ini-nsiâ, te quidámáxiní-nsiâ? ¿A có-ínáhà-nsiâ ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùu oro mà? vâchi cuisì sàhà-ñá iá ini veheñùhu, ñàyùcàndùá nduá oro ì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiâ ñà-màdì obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhà-ndá mesa ì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùu mesa mà, cachí-nsiâ. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sàà-nsiâ cundaà inì-nsia, te quidámáxiní guâ-nsia? ¿A có-ínáhà-nsiâ chicá ndiaá mesa ì mà nùu nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-iiá. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-nê mesa ì, pues davani queámà na ian chináhà stná-nè promesa iá nùu mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-nê veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhà stná-nè mii-yá iá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-nê ansivi, davani queé stná mà na ian chináhà stná-nè silla ì xí Dios, xì stná mii-yá iá nùu silla mà.

²³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ì chicá ndiaá, ni có-quìhín casu-nsiâñà, mate nacáníámà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndà, te cundehè ndàhvì stnàhá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiâ quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsiâ diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì índù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiâ sàhà-ñá màsà cócó-nsiâ ni-iin quisì tì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndùlócô-nsiâ sàhámà. Ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiâ (iin quisì cahnú) na iin camellu.

²⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá. Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévaha-nsia. ²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxini-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin còhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vètuni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco còó. Nahi monumentu (ndé índùxin nsii), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni íamá nú sàni ndanuu cuxán, doco ini-xi ñuhú chitu iquí nsii xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chituá ñà-có-ndiáá.

²⁹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nùù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsii nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cundóó nsihù tiempu sàhana nì cui, dandu mà cáhni-nsi nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xii-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcànduá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchì mà, dandu mà úhì quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ ¡Mii-nsiá, nahi anima còò nduú anima-nsiá, nacua xii-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nùù andea, vachi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcànduá, icúmí techuín nèhivì càhàn xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xì-né. Dava-ne cahnì-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahnì cui-nsiá ini veheñùhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcànduá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xihì nùù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vachi divi (nèhivì nihnú ini-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchì mà na iin-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahnì-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vachi na techúùn-yànè sàà-nè nùù-nsiá, dandu caníyúú-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiá nùì, na ian danátáca sùn pílu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tixi ndìxin-sì; doco còó, cóni cùnì-nsiá. ³⁸ Ñàyùcànduá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndoo nihnia. ³⁹ Te cachí stnài xì-nsiá, mà cùnì gá-nsiá yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsiá xí: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nisa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cunì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoo yatni yucán.

² Doco nì cachi-yá xì-né:

—¿A xiní-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vaxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó. Vachi icúmí caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí ¿Índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsí ñà-sà-ítúú naxicocuïn-ní, te xìnu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vàchi cuàhà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsià iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhî-nsià, vàchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xìnu tiempu yohó cunduamà: iá gà ñà-vàxi cuu. ⁷ Vàchi ñuu xì ñuu icúmíâ nàà stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tè dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhivì icúmí tnaa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nè cahni-né. Vàchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuíñúhú gà stná-nè ñanìtnaha-ne; mà úhì cahin-nè ñanìtnaha-ne nùù tè-xídandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachì-te, te mà úhì nihì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhivì, ñàyùcànduá mà cúú stnahá gá ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-nì cunihnu vàha inì-xi dècuèndè xìnu tiempu, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios; inicutu ñuhivì icúmíâ cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xìnu tiempu yohó cundua.

¹⁵ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìn figura mà ini lugar chicá ìì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú dinivèhé-xi, dandu yàchì nì nuú-né, te cunúdehé stná-nè; doco màsà (nànsihvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nè. Còó. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùù ítú, dandu màsà nándúcú-nè ni cotón-nè. ¹⁹ Te ñndahví stná nècuàchì ñahà cuhì cuàhàn tùinuù mèè-xi quivì yucán! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xí mèè chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvì stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvixin tiempu cunúdehé-nsià mà, te màsà cúndúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vàchi quivì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú nì ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà; te nì quivì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cúndéhe ndahví Dios, te dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihì nèhivì ñuhivì nì cúì. Doco sàhà nèhivì xí-yá sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchì icúmí-yà dacúxíó-yà tnùndoho ma.

²³ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: “Cundehe-nsiá, yohó iá ana nduú Cristu”, te ò nú cachí-nè: “Cundehe-nsiá, yucán iá-yà”. ²⁴ Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nèhivì, áma níhì-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúì. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú cachí nèhivì xì-nsiá: “Yucán iá-yà yucù”, màsà cùhùn-nsià yucán. Te ò nú nì cachí stná-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cúníndísâ-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te xiní nèhivì natnúù fuerte ndè iin ladu ansivì xi ndé inga laduá, ducán icúmí (natùì vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì quivì naxicocuïn. ²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xi-né nahi dichu cachí:) “Ndé indúhu ñà-nduá nì xìhì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quìvì naxicocuïn Jesús

²⁹ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchíi gá ni orá ni yoo. Te sìnsví itándiaa ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhíví. Te sítñúù nahnú, icúmí stnâ-si ndacùchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsià sà-lá naxicocuïn) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví. Dandu nèhivì nsidaa ñuu, icúmí-nê cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vïcò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhíví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhíví ni cùndóó-né.

³² 'Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cùndàà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xì ñà-nduá icúmí cuu; quìvì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sà-ítúú tiempu naxicocuïn nduá; sà-ítúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàa cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhíví ndañuhá, doco palabra nì cachì yùhù, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ 'Doco ni quìvì, te ni hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ínáhá-nê. Ni ángel ndoó ansivi, có-ínáhá stnâ-nè; ni yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínáhá stnâi, cuisì Yuamání Dios ináhá. Vàchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàa meru quìvì naxicocuïn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví. ³⁸ Vàchi na táñâha ga cuun dàvì dàhvi ñuhíví, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhíví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàa quìvì nì quìhvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te nì cóni sàa mànihì tnùnì ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihi-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuïn yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùì nèhivì nùù ítú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoó ùì nècuàchì ñahà cutnàhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² 'Ñàyùcànduá, cundoo tùha-nsia, vachi có-ínáhá-nsiâ índù quìvì icúmí naxicocuïn yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tècuìhnà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quìhvi-tè nì cuí. ⁴⁴ 'Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vachi iin quìvì có-nìhnú ini-nsià, divi quìvì jaàn icúmí naxicocuïn.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xìcà

⁴⁵ '¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón tùha quida vî; nicanicuahàn quidá sahnú-te. 'Ñàyùcànduá, nì nihì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quìvì xiñuhá. Dandu cuàhàn xìcà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni nì quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vachi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacánì chicuèhè inì-te, te cachì-te: "Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè". ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuí-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cunì-te. ⁵⁰ Pues nú ducán nì quidá-te, dandu iin quìvì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhàmà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vachi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananí úún vaha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxìn ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ 'Ducán iá ley xi ñuhíví ìì xí Dios na ian nì cuu xi ùxìn ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ 'Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquì ndutè xìxìn cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nácánì inìa, ñàyùcànduá còò ndúte

xíxìn nìsá níhí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndùá nì tniì vahnà nsì-ùxìn-ña nì quidià. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachì-nè: “¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsià casàhù-nsià xi-né!” ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacuita nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsià chii ndutè xíxìn xi-nsia nùù-nsí, vàchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsi”. ⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: “Còò, vàchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahán-nsià cuiin-nsiàte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiàte”. ¹⁰ (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ña cuiin-ña.) Te na sàni yàha-ña cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachì-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachì-nè: “Yùhù, de plano, có-ináhí ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcàndùá cachì stnái xì mii-nsiá:) nì cúníhnú vaha ini-nsià, vàchi có-ináhá-nsià índù quivì, te nì índù hora naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dìhùn nùù peón-xi, áma níhì-té nsida cuahà-téa

¹⁴ Ducán iá stná ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùù-té. ¹⁵ Iin-tè nì nihì ùhùn mil dìhùn plata; ingà-te nì nihì ù mil, te inga stná-te nì nihì iin mil-nì, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì nihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

¹⁶ Daaní, peón nì nihì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dìhùn mà, te nì nihì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stná peón nì nihì ù mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ù mil. ¹⁸ Doco tè-nì nihì iin mil-nì, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-tèa. ¹⁹ Daaní, na sàni yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nihì ùhùn mil, nì nacuàha-tènèa xì stná inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì nacoó-ní nùí, te vichi yohó iá gà stná inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcàndùá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²² Daaní, nì tnàtuu peón nì nihì ù mil, te nì nacuàha-tènèa xì stná inga ù mil, te nì cachì-te: “Señor, ù mil nì nacoó-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó iá gà stná inga ù mil nì quide ganar”. ²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stná mii-ní. Peón vaha nduú stná-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²⁴ Dandu nì tnàtuu stná peón nì nihì iin mil-nì ma, te nì cachì-te xi lamú mà: “Yùhù ináhí mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhì quindiaà-ní iñaha mate cóni quidà-niá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì yùhì, te nì sùxin dìhùn xí-ní tìxi ñuhù. Yohó iá; naquihin-niá”. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ináhú ñà-quindiaì cosecha ndé có-xitúí, te xidándiaì iñaha ndé có-quidáchúín, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá ìcò cuàhu nècuàchì bancu dìhùn xí, dandu quivì nsiaì vàtùni nihì stnái dìquia nì cùí”, nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachì-nè: “Quindiaa-nsià mil dìhùn jaàn nùù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-ìcúmí ùxìn mil. ²⁹ Vàchi nècuàchì sà-ìcúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gà-nè más, dandu vihi gà cucumi-né; doco ana có-ìcúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gà ñà-ìcúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndùá, dandiachi-nsiàte fuera ndé iín tnúú ndúchí, te yucán icúmí-tè cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ 'Ndiaha gá coo quiví naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví. Quiví naxicocuñ icúmí cutnahá stnái xì nsidaa ángel ì xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnú), ³² te (cani) nèhiví nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùì. Dandu icúmí tavà cuàin nèhiví (vàha nùù nèhiví malu) na quidá pastor na nácàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó sìmbèe. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuìta (nèhiví vàha na ian nduú-né) riì, te ladu itnî icúmí màcuìta (nèhiví malu na ian nduú-né) sìmbèe. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachì xì nèhiví ladu cuahí: “Naha-nsià, cundoo-nsia ñuhiví ì xí Yuamáni, vâchi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhiví sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsià ducán. ³⁵ Vâchi na ní xihì güé' doco, nì dâcùxí-nsiá yùhù; te na ní xihì stnái tècuì, nì dâcùtâhvi-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnâi, dandu nì dâyâha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnúì, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadi vehecàa, nì sàà stná-nsiá visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nèhiví vàha yucán, icúmí-nê cachi-nè xì: “Stoho-nsi Señor, (cóni cùndàà ini-nsi nì chindee-nsí mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsi mii-ní ñà-xihì-ní doco, te nì dâcùxí-nsí mii-ní, te ò xihì-ní tècuì, te nì taxi-nsi tècuì nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsi xicánúú ndahví-nî, te nì dâyâha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cóni xini-nsi ñà-còò dúhnú-ní, te nì sâha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ínáhá stnâ-nsi nì cuhì-ní, ò ní sandiadi-ní, te nì sàà-nsi visita ndé iá-nî”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnú, icúmí cachì xì nècuàchìmà: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhiví itá yohó. Ñàyùcàndùá na cada nì quida-nsia favor sâhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchì ini nèhiví, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsiá favor xì yùhù”.

⁴¹ 'Daaní icúmí càhàn stnái xì nèhiví itá ladu itnî, te cachì xì-né: “¡Cuxio-nsia nùì! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xixìn nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì. ⁴² Vâchi yùhù, na ní xihì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xihì stnái tècuì, te ni-iyuhu-té cóni sâha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnâi, doco cóni dâyâha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnúì, doco còò ni-iin sìcoto nì sâha-nsia yùhù. Nì cuhi vàhi, te nì sandiadi stnái, doco cóni sàà-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhiví mà, icúmí-nê cachi-nè xì: “Señor, mà nunca nì xini-nsi mii-ní na xihì-ní doco, ò xihì-ní tècuì, ò xicánúú ndahví-nî, ò còò sìcoto vàha xi-ní, ò cùhì-nî, ò ndiàdí-nî. ¿Índù nì xini-ní nsiùhù nì xidahan-nsi nsidaámà nùù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachì xì-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chíndéé-nsiá nèhiví ndahví yohó, ñàyùcàndùá davani queámà na ian sàni cahíchì stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachì xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcàndùá icúmí nsidaa-né vàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhiví vàha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nê nihítâhvi-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhiví, nandúcu-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihì nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xì-né:

² —Sà-ínáhá-nsiá ñà-tixi ùì quiví icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí yâhi ndahà nèhiví, te cahnì-né yùhù nchìca cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnú nani Caifás.

⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-nè Jesús, te cahnì-néyà. ⁵ Te nì cachi stná-nè: —Chicá vàha màdì mahì vicò tnii-nda nècuàchìmà, vâchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhiví.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchì mà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte ni cuí, dandu tùì cuahà dihùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yà nansa cachí-nè, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsià xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vaha nduá quidá-né xí. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì dìni, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáà nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì ñuhiví nandòdó-né nècuàchì mà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùù-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxìn dihùn plata. ¹⁶ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcu-né índù tiempu chicá mà úhì dayáha-ne Jesús nùù ndahà nècuàchì mà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

¹⁷ Daaní, nì sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndutáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-càchí maestru sà-itúú meru quivì xí-yá, ñàyùcànduá vehe mii-ní icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcànduá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùù-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùù mesa xì nsì-ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xí.

²² Dandu nsidaa nècuàchì mà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Íin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xí.

²⁴ Vàchi ñà-ndáà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachítnùhu nùù tutu ùì ñà-icúmí cuí yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuahàn cahin xí, ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yà.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuahàn quida xì-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachí-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vàchi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tniì stná-yà pocillu, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vàchi nahi nì mií nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vachi nú sàni xitià nì, dandu sàhàjàn icúmí ndutu cuàchi cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamánì' inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínáhá-yâ icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù; vachi ducán cachí nù tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu cuitià nihni rii”, cachá. ³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònú nù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ní sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nì nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ní cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducánì nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nù Yuamánì-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vachi yùhù cuahìn chicá nù-xí càcàn tàhvì nù Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ù ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì quesaha-yá yáha ga nacánì cuàhà ini-yà. ³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahni dáhúán yùhù. Ñàyùcànduá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yà chicá nù-xí, nì sàcùnduhù ndèé-yá, te nì xicàn tàhvì-yá nù Yuamánì-yá, cachí-yà:

—Yuamánì', xicàn tàhvì nù-ní, áma dacúxió-nì (tnùndoho icúmí yàhi), vachi nahi (ñà-úa ñuhú iin) taza nduá nù. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúnduá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuñn-yà vaxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà sàquidì-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsiá xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vachi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee inì-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvì-yá nù Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamánì', nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vaxi tu-ya (ndé ndóo nècuàchì-mà), te nì xini-yà tucu tu quidì-nè, vachi sádì vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacoò-yanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-ùni, te davani nì xicàn tàhvì-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñn-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vachi sà-íá. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴⁶ Ndacuíta-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-ítúú quesaa ana cuàhàn cahin xì.

Nansa nì tniì-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ì-yá xì nècuàchìmà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nìsa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tniì-tè, divi ana chítú-nè cunduu meru ana tniì cùhùn presu. ⁴⁹ Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu Judas ndé iín Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¡Cuñaàváha-ní, maestro!

Te nì chítú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tniì-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì canì-ne iin tiàa quidáchúûn nùu dùtù cusáhnû, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vachi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cúndáa inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhví nùu Yuamánì, te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú nì cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ì ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yá xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècùhnà nduí, mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, te cóni tnií-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-nduá nì tiàa nèhivì xí Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì nì tniì xi-yá, ndacá-néyà cuàhàn nùu dùtù cusáhnû nani Caifás. Te divi vehe nècuàchìmà sàni nataca stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-niné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcò stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè ìndù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéè cuàchi dìquì-yá sàhà-ñá cui-yà, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còo iin ni túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuàhà nèhivì nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachì-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tìxi ùnì quívì naquidavàha saa-néa.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-nì ni-ìñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòo-ya. Dandu nì cachì dùtù mà:

—Fuerza icúmí-nì chinaha-ní Dios iá nicanicuàhàn, te cachì-ní xì-nsí a dívì Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nacua nì cachì-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhivì na nui quixi mahì vico nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcàndùá nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachì-nè xì nèhivì cuàhà mà:

—¡Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Cò-xìñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vachi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnú-ma:

—Ícúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vachi iá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi dií-nè nùu-yá, te nì cani-neyà sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùu-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¿Cachi cuáá-ní ana nì cani xi-ní, vàchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ínáhí ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nìsa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vàchi sàhà modo cáhàn-ní, ducán cundáà ini-nsi.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xi-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ínáhí nècuàchìmà. Te nú tètñhù nduì, ni daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyà ùni xichi. Ñàyùcànduá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tùinuù, dandu nì cáhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùu ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xì-yá nùu gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yà. Ñàyùcànduá, nì naxicocuín ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dihùn plata nùu dùtù xícusahnú, xì nùu stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchìmà:

⁴ —Cuàchi nduá nì quide, vàchi còò falta xi nècuàchì nì dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcànduá, nì ducùn Judas nsidaa dihùn mà pisu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnâ-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì dàtàcá dùtù mà dihùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sàha ley xi-nda permisù daquée-nda dihùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yohó nì xihì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcànduá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dihùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu.

⁸ Ñàyùcànduá disàhà-xì nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Níi, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhaha nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxin dihùn plata ndiaá-yà, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dihùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iín-yá nùu gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùu gobernador, te iín-yá nùu-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu nì cachi-yà:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-iñàha ni cachí-yà. ¹³ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né dìquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-iñàha ni nàxícónihí-yá. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-ìcúmí Jesús cui-yà

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí nì cacán nèhivì. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadí iin tiàa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùu Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùu-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsià dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán nì cachi-te xi-né, vàchi sà-ínahá-té ñà-cuisì sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, iá ì-té nùu silla ndé nsidándáa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-iñàha xi Jesús, vàchi nècuàchì vaha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá nì sàní ñuu ndùvèhè nì quida nècuàchì mà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuàhà mà ñà-nì cacán-nè dàñà Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñàyùcàndùá, nì càhàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùu ùi nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dàñà?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachi-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa guide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuàhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-iñàha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, nì xicàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachi-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni cuí nècuàchì yohó, vàchi còò ni-iñàha iníhíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ní cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùu nèhivì mà, doco Jesús, còó; nì dàndacú-te ñà-nì ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé iá-yà. ²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñu nì chicaà-te dìni-yá, te nì dàcùnindáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuàhá-yà. Dandu nì sàcuíta sisi-té nùu-yá, sàcùndiaà-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi dìi-teyá. Dandu nì dìtá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá.
³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xì-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchimà nì catnii-tè nì dàcuídá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quìvì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquì Dìni. ³⁴ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu ia dácà tnahá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyáá-yàñà, cóni cùnì gà-yà coho-yàñà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téâ según nansa nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá. ³⁷ Te dìquì-xí dìni cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchitnùhu índù-ñá dìsàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtandiaa stná ùi tècùihnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canàhá stná-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchi ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vachi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùni quìvì nsidavàha saa-niá, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnáhâ stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùu cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé ìní-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yanè vichi, nú cunì-yà, te nú ndisa Dèhemanì-yá nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi-tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècùèndè stná tècùihnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xì-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècùèndè càxíhúì xì ndé` càhùnì nì nàcùìln tñùu inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhùnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cunì cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, nì dàyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèá xì vinu nì xìò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvì-yá.

⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìni-xí xì ndé` tìxi-xi. Te nì tñàa stná ñuhivì, te nì ndàtà cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècùèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índùxin nsii. Ñàyùcànduá na sàni natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xì-yá, nì caquee-ne ndé índùxin-ne nì caquìhvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùu cuàhà nèhivì ndoó yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxinì-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhí gà-te, cachí-te: —Ñà-ndáà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuahà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnáhâ-né xì-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàa stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá. ⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuáha-tè nècuàchì mà iquicúñú-yà. ⁵⁹ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iin dahmà iá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xì-né iin cueva nùu cavà, ñàyùcàndùá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtùu nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuahàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dándàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xi quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùi stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùu Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsiñúu ini-nsi nansa nì cachi (Jesús) na xicánúu ì-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tixi ùni quivì icúmí-nè natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcàndùá, cuní-nsi dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì únì, vachi nú coó, vihini nataca nèhivì xì nècuàchì mà ñuu, te tavà-nané, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchì mà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùu palabra nisa cachi nècuàchì mà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vatùni iá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stná mii-nsiá nùu sepultura, te chicadi vaha-nsià ñà nacua cui quida-nsià.

⁶⁶ Ñàyùcàndùá, nì caquihin nècuàchì mà ichì cuahàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sàcuahàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuahàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnáhâ stná-nè xì inga María mà. ² Datúha nì quesaha tnàa fuerte, vachi ndè ansivi nì nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dàcúxíó-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne diquía. ³ Tnúu nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yuhà. ⁴ Te soldadu ndoo ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhî-nsià. Ináhî nandúcú-nsià Jesús, divi ana nì xihì nchìca cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahàn-nsià vichi duha ndé ndoo nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnùhu-nsià xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yà codònuù-yà nùu-nsiá nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsià cuni-nsiàyà. Pues vichi sàni cachitnùhi xì-nsià —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihì nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyáa-nè cuahàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhî-nè, te chii cudú stná ini-nè. ⁹ Doco ichì

ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né. Ñàyùcàndùá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñanì, te cachi-nsià xì-né ñà-nì núhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nè cuni-nè yùhù.

Nansa nì dándàcú dùtù nùù soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu. ¹² Ñàyùcàndùá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dihùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quídì naà-nsiá ñuú, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsì ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú ni cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsì sàhà-nsiá nùù-té, te còò ni-íñàha cuu xi-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì catnii soldadu mà dihùn mà, te nì cachì-te xi nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quìvì vichi.

Ñà-ndùá nì dándàcú Jesús nùù nèhivì xì-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsì-úxìn iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divi nduú iin yucù iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì nìhìtáhvì dandacuí sàhà nsidanicuú iñàha iá ñuhivì xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià inicutu ñuhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamání, xì stná yùhù ana nduú Dèhemani-yá, xì stná Espíritu ì xì-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-ndùá sàni dándàcú nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmí cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsìhi ñuhivì.

Yohó nì nsìhi historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemanì-yá Jesucristu.

² Sàhaha nìsa cahàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà): Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduviì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduvíi ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáa ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhii stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idì sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisì nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xì ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nùí. Nì có-nâtùì (cundi nì mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá í' mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí-yâ quida ì-yánsià.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùu yùte Jordán.

¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní, te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu Ìì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ùì dico quivì ndé ndoó quisì yucù. Te nì sà Satanás, nì cuni-si dacà-síyâ, (doco mànicùì). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcundiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá càhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios.

¹⁵ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcànduá naxicocuín inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmi nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vachi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vachi mà cundúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùu ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoò-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùu-xí, te nì xini tu-ya ùì dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùu lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te

nì cana stná-yà ndúi-nè. Ñàyùcàndüá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stná-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dàcuàhá-yánè, vàchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu. ²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa inácaa iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndià cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhí mii-ní: ana ì nì quixi nùu Dios ndùu-ní —cachá.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dándacú-yá núa, cachí-yà:

—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, nì dàquídí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyùcàndüá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachí-nè:

—¿Ndià ndüá cuú jaàn? ¿Índü ley saa ndüá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnû, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dándacú-né nùu ñà-malu, te iníniá-nè.

²⁸ Dandu nì xìtià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sàni caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. ³¹ Ñàyùcàndüá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dándacòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yócò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi nì quixi nùu-yá. ³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sàha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhà-sì ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá nùu Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-neyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùu-xí, cachitnùhu stnái xì nèhivì yucán ñà-ndúu ndudu ìì, vàchi divì chuun jaàn vaxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndüá, ducán nì xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ìì xí-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá xicàn tàhvì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nú cuní-ní, vátùni dándúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né, cachí-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachi-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne.

⁴³ Dandu na cuáhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáhì-ní ni-iñaha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nù dùtù ñà-cundehè-né ìcà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vátùmi cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xità cuentu inicutu. Ñàyùcànduá mànicùì gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nataca-nè nùú-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ù cuerpu xi

¹ Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe. ² Ñàyùcànduá luegu nì nataca cuàhà-né, ni có-nuná gá índù cundoo-ne, ni siquiera nùu yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-nduú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàa stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dàñà ù cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicùì quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcànduá nì nana-ne ònìvèhé nì nacani-nè iyuhu ònìyá meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dandúú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùu camilla. ⁵ Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-nduá cachí-nè! Vachi còo inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndacuíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñaha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xí, ndacuíin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuíin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcànduá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xiní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yohó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dachíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuáhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùú-yá, te nì dàcuàhá-yánè. ¹⁴ Dandu nì yàha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùu mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuíin nècuàchìmà cuáhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ia-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè iá cuàchi-xi, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vachi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá. ¹⁶ Te nècuàchì ley

xi veheñuhu, xi stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xi nèhivì mà. Ñàyùcàndüá nì cachi-nè xi nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhá maestru xi-nsia xixí-né xi cuàhà tè-dàchíyàhvi, xi dava gà stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xi-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vaxi càhàn xí. Còó, nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndiá disáhà-xí cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na íá ì-yá ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na ínhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xi stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnàtuu itnii nèhivì nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun ínhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xi stná nècuàchì xídacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni íá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnáhá-né xi noviu? Còó, vachi na ndoó-né xi noviu, mà cúí cunihii dócô-nè. ²⁰ Doco vaxi iin quivì, dandu mà cóó gà noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócô-nè.

Ndiá disáhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ 'Sicoto saa, màsà nácàhmá-ndáñá nùù ñà-tùhú. Vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquêe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, ndàtà-ñá, vachi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndüá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sìcàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nùù iin itu ndé íá trigu, te cutnáhá stná-yá xi nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè sìcàyòcò trigu mà saxí-né.

²⁴ Ñàyùcàndüá, nì cachi nècuàchì fariseu xi-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùù tutu ì) ndé nacáníá nansa nì quida David sàhana na xicánúú ndahví-nè xi compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù naní Abiatar, te xíhi-nè doco? Nì quíhvi-ne ini veheñuhu xi Dios, te nì xixi-ne dítà vídì ì, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù íá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchì mà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yá xi nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyùcàndüá nì sàcòò iin quivì descansu, màdiá nì cùyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà. ²⁸ Ñàyùcàndüá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñuhu. Te na sàni quíhvi-ya yucán, (nì xini-yá) jaàn íá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándùvaha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquêe cuàchi-ne dìquì-yá sàhà ñà-ndüá quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yá xi tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiìn-ní, cuiìn-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu ni càhàn-yà xì nèhivì nánî xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá icà-nda quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-ia vii, te màdiá ñà-có-ndiáa? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnàhà-nda?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-iñàha ni naxícónihî-né nùu-yá. ⁵ Ñàyùcàndüá, ni xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te ni cuduchi ini-yà sàhà-né, vachi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu ni cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu ni chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te ni nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcàndüá ni caquee nècuàchì fariseu mà ni càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodiano, ni ndatnuhu-né nansa cui dandáñuhú-nêyà.

Nansa ni nataca cuàhà nèhivì nùu mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùu mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea ni catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì ni ndecocho: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yà. ⁹ Ñàyùcàndüá, ni cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guá-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vachi cuàhà-né ni dandúvaha-ya, ñàyùcàndüá nsidaa nècuàchì cuhí, ni nachitu-né nùu-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, ni sàcuítasisiá nùu-yá, cachá:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà ni dandacú ndee-yá nùá ñà-màsà cáhà ana divi nduú-yá.

Nansa ni nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu ni nana-ya yucù, te ni cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùu-yá. ¹⁴ Te ni nacàxin-ya ùxin ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te ni sàhatahvì-yànè ñà-dandúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì ni nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne ni dånàni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúi nècuàchìmà ni dånàni stná-yà Boanerges, te cuní cachàmà na càhàn dàvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón ni sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te ni iá stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, ni yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán ni nataca cuàhà gá tu nèhivì nùu-yá. Ñàyùcàndüá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, ni xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxìnítùnì-yà, cachí-nè. Ñàyùcàndüá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa ni dàquéé cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yá, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñuhu, ni caquee-ne ñuu Jerusalén, ni casaà-nè ndé iá-yá, te ni càhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nè ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisì cusáhnù. Ñàyùcàndüá, vätùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vachi quisì mà chindéé xí-nè —ni cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndüá ni cana Jesús nèhivì, te ni nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-nè:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vachi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí

dandacú gá-nè nùu ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuèà, te yàchì nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-ìcúmí-tê. Còó, vàchi dihna icúmí-nè chicuhni-nète, dandu vátùni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùu Dios, te ò nadaa ga xichi cáhàn ùhí-nè dìquì-yá, vátùni cuicahnú ini-yà sàhà-né. ²⁹ Doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì cáhàn tnùhù dìquì-yá, vàchi cachí-nè ñà-ìnácáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yà xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yà xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà.

³² Ñàyùcànduá, nèhivì ndoó nùu-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúu-yà nì indehè-yà nsidaa nèhivì ndoó nùu-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yà nèhivì nùu mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùu-yá. Ñàyùcànduá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yànè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nìsa ìa iin nècuàchì xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùu ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùu cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndóò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, nì ìchà, vàchi cóni níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcànduá cóni cuáha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùu ñuhù vaha, te nì xitià, nì sahnu, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí'.

Ñà-nduá dìsàhà-xì nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cùndàà ini nècuàchì cahíchì inì-xì

¹⁰ Na ní ndòò mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yà xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu-yà sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhìtáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhiví ìì xí Dios, mate nìsa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndàà ini-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xì-né sàhà-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cò-cùndáa inì-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ 'Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dandiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xì Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùu ichì mà nduú nahi nèhivì iníni xì palabra xi Dios, doco yàchì vaxi ñà-malu dacúxíó-si palabra nì ndòo ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùu cavà nduú nèhivì iníni xì palabra ì, te luegu cudù ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùu xì viú còo yohò-xì, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú nì yáha-ne iin tnùndoho, ò nú quidáquínì nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícocuìn ini-nè, te nacóó-néa.

¹⁸ 'Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xì palabra ì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudù stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vachi xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xì nùu palabra xi Dios ñà-mà cùu nihìndéa chindeá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùu ñuhù vaha nduú nèhivì iníni xì palabra ì, te xiníndísà-néa. Ñàyúcàndùá, queámà ñà-nduú-né na iin viú nì cana vii, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

In ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícánì dèhé-ndañá tìxi iin canasta, ò tìxi iin cama. Còo, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tui vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icumíâ natui clarúa. ²³ Nì cúninì vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá (ichì váha). Vachi divi vara chitácùhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsiá. Doco nú iníni vaha-nsia, dandu chicá nihítáhvì-nsiá cundaà vaha inì-nsia. ²⁵ Vachi nècuàchì sãñuhú (ñà-vaha) inì-xi, chicá más icumí-nè nihítáhvì-né; doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vaha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vaha) ñuhú ini-nè, icumíâ cuxio nsiha.

In ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ì xì Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sãñaà quidi-te. Doco tata mà, xitià te sahnúá, mate có-cùndáa inì-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vachi iin itu, miá cuàha. Dihna viú xitià, dandu después caná sìcàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icumí ndanchito cosecha, vachi sà-ìá`.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xì Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vachi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùu nsidaa gá ñà-tatá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácùtándòo casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yànè, según nansa nì sàa-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtúi nsihi-ya sàhàmà nùu-né.

Nansa nì dàcùcuìn Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì mar

³⁵ Na ní cuñaà quìvì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cùhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dànácuítì compaÑeru-yà nèhivì cuáhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùì gà lancha ndoó stná yucán. ³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dàná, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xìnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócô-nì ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuí mar:

—Íhî-ní ni coó, te ni ndúdádí.

Dandu luegu nì cucuìin tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhí guâ-nsià? ¿A có-càhví-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yùhí sàstnùhù nècuàchì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-indùxin nsì. ³ Vàchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chichuni xì-né, mate cadena ni cúndúá. ⁴ Cuáhà xichi nì sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahndé-nèa, te dacuachí stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida viì xì sàxìnítnùnì-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dàyáa-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcuìin sìsì-né nùù-yá, ⁷ ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhí mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xí ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvî nùù-ní, ¡màsà dándóhó-nì yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchì mà, vachi làcà nì cachi-yà xì-ñà:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndacàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vachi cuáhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuáhà gà nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuáhà cochi, xixáhan-sì. ¹² Ñàyùcàndúá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá:

—Dayáha-ní nsiùhù ni cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu nì dàndàa-yáñà. Ñàyùcàndúá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùì mil nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiàa xì cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó rancho. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndúá nì cuu. ¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nìsa ñuhu cuáhà ñà-malu inì-xi, iá-nè, ndixí-né sícoto, sàni nàcòò nsihi sàxìnítnùnì-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhí-nè. ¹⁶ Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivì cuáhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sání nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nìsa ñihu ñà-malu inì-xì, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cónì sáha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnahá-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcàndùá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì nùù-yá. ²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te nì tnatuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñihu nùù sàhà-yá, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvì dèheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cùì-ñà.

²⁴ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnahá xì-yà nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ùxìn ùì cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cónì níhì nècuàchì mà chindee-ñánè. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xì-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né dìhùn xì-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dàcùhùn ndahà-né nùù sìcoto xì-ya, ²⁸ vachi nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcoto-nì xì-ya, vátùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndáà nduá), luegu nì cucuìn nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dándúvaha iin nèhivì xì poder xì-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuìn duma-yá yàtà-xì mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachí-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xì ìcà sìcoto xì?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachí-nè xì-yá:

—¿A có-xìní-ní ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xì ìcà sìcoto xì?”?

³² Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí-nè, vachi ináhà-nè ñà-nduá nì cuu xì ini-nè. Dandu nì tnatuu-ne, nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá, te nì cachí ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-nduá nì cuu xì-né. ³⁴ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni nì cúxíó cuèhè dana nìsa quida xì-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vaxi vehe presidente xì veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni xihì dèhe yoco-ní. Có-xìñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cónì ndúlócô-yà sàhà ñà-nduá nì cachí-nè, cuisì-ní nì cachí-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachí-yà ñà-màsà cùtnáhà gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndé vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuàhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè. ³⁹ Dandu nì nsihvi-ya vehe, te nì cachí-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vachi cónì xihì ñahà chii yohó. Quidí uun ni-ñà.

⁴⁰ Doco nècuàchì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndùá, nì tavà nsihí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhà xì nècuàchì cutnahá xì-yà, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tniì-ya ndahà-ñà, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xí, ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi ni ndacuiin-ña ni nacacanu-ña, vachi nahi ùxin ùi cuià xicá-ña. Te nècuàchì cutnàhá xí-yá, ni candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-nduá ni cuu. ⁴³ Doco mii-yá, ni chinaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-nduá ni xini-nè. Dandu ni cachi-yà xì-né ni dácúxí-nèña.

6

Ñà-nduá ni quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu ni quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnàhá-né xí-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, ni sàhàn-yà veheñùhu, te ni quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-nduá ni cachi-yà, ni ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù ni xini-ndà ni nihítàhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù ni xini-ndà ni cunchichí guâ-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vachi iin ana tùha yàcùn yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòò stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducaní ni cachi-nè ñà-ni cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, cóò, có-quidáñúhú-ñánè —ni cachi-yà.

⁵ Ñàyùcànduá, mànicùì quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì cuhí, ni chitandòò-yá ndahà-yá dìquì-né, te ni nduvàha-ne. ⁶ Te ni ndulocó-yà ñà-có-cunì nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa ni techuín Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacútià-nè palabra ù

Dandu ni nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, ni dàcuàhá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu ni cana-ya ùxin ùi nècuàchì dàcuàhá-yá, te ni dándàcú-yá ñà-cutnahá ùi ùi-nè cùhùn. Te ni sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te ni cachi stná-yá xì-né ñà-còò ni-ìñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihi-ne ini siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun ni cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te ni cachi stná-yá xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cunì nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nè mà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vachi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmì nècuàchìmà nihì-né nùù nècuàchì (malu) ni sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, ni caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, ni càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te ni tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te ni saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchi cuhí, te ni dándúvaha-ñané.

Nansa ni xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá ni xitià fama xi Jesús, ñàyùcànduá, ni xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhàmà ni cachi tèmà:

—Sànì natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán ni cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, ni cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, ni cachi-nè ñà-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó ni cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còò, divi Juan nduú-né, vachi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né ni quide.

17 Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chicadi-te Juan, nì dandàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmànè. Ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cuní-te ndòo vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñâ mate ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña.

18 Ñàyùcànduá nì cachi Juan xi-té:

—Có-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihí ñani-ní.

19 Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahnì-ñánê, doco mànicuí. 20 Vàchi Herodes mà, ináhá-tè Juan ñà-nduú-né iin nècuàchì nihnú ndàà inì-xi, te ì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhájàn nì xidahan stná-te nècuàchì mà nùù ñahà mà. Te cudí stná ini-te cunini-tè ñà-nduá cachí nècuàchì mà, mate cóni sàa-te cundaà vaha inì-te.

21 Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñúhú ñahà màné, vàchi nì naxìnu rey mà cuià, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. 22 Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì itasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdì inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcànduá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùí, te nihùn-ñá.

23 Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì cãcãn-ña, cuàha-tèñá, mate ni cundúá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnù-te, cuàha-tèñá. 24 Ñàyùcànduá nì quee-ña cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

25 Ñàyùcànduá, yàchi nì nansìhvi ñahà chì mà ndé iá rey mà, te nì xìcãn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

26 Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dandàà-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcànduá có-cuní-te dama-tè ñà-nduá nì cachì-te xi-ñá. 27 Sàhájàn vichì vichì nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi.

28 Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèmà vehecàa, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansìhvi nì sàha-tè ñahà chì mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ña dihi-ñá.

29 Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsìi mà nì sùxin-ne nì chicaa-nèà ndé nduú cueva xì nsìi.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl nèhivì

30 Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne xì ñá-nduá nì chinaha-nè. 31 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòó nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vàchi nì có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsìhvi nùù-né. 32 Ñàyùcànduá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. 33 Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcànduá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáà-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùù-yá. 34 Ñàyùcànduá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vàchi nahi rìi còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcànduá, nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha.

35 Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. 36 Ñàyùcànduá, ndaquìndèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítia-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

37 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsì xì ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiâ? Cuahán-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcàndüá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùù yùcù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùù iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì ndacoto ndiáá-yà dìquì-xí, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néa nùù nèhivì cuáhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yási nùù-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxìn ùi ìcà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mìl tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xì pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùù tècuì mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codò nùù cueé-nè nùù-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuahàn-yà danácuítia-yà nèhivì cuáhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquìndèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ìi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchí. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahi pala, vàchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñàyùcàndüá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuì mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuì ducán, dandu nì càna ndee-né, vàchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vàchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhì cuáhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduí; màsà yúhì-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècàhnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuìn tàchì mà. Ñàyùcàndüá, cuáhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè. ⁵² Vàchi cóni sánihì váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vàchi ùhì mànihì ini-nè.

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuáhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sáni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchí iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcàndüá, nì cadayàa-nè cuahàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchì mà vaxì nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya ni dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-ndüá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu vaxì-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndáhà-né. Ñàyùcàndüá, nì caxitnùhu-ne nècuàchì mà. Vàchi modo jaàn nduhí ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vàchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndáhà-né, mà cúxí-né, vàchi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuáhà

sàstnùhù gá estilu icúmí-nê chivàha-ne, vâchi icúmí-nê nacate stná-nè taza, quìdi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nì xicàn tnùhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchìcùn-nè estilu xi xì-ndà? vâchi có-ndùhì ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhana, vâchi dananí uun-nsia vâha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñúhù-nè yùhù, màdì ini anima-nè, vâchi xica ié cahan-né. ⁷ Cahví-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vâchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vâchi mii-nsiá, mà ùhì nacóo nihni-nsia ñà-nduá nì dándàcú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì ùún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nàcáté-nsiá quìdi, xì taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsiá nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gà-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí ini-nsia vátùnì naco-nsia ñà-nduá nì dándàcú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá, te nú ni cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vâchi cachí-nsiá vátùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vâchi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-nduá dihùn í; vâchi sàni cachi: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dihùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachí nècuàchì mà, dandu có-sàha ga-nsiá chindee gá-nè yuadíhí-nè (xì dihùn mà). ¹³ Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùù-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yucán icúmí stná-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vâha ini-nsia: ¹⁵ mà cúnsídá cuàchi nì-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còo. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-néà, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Nì cúnínì vâha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuàhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sànìhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iquìcúñú-ndà, nú ni queá yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùù Dios. ¹⁹ Vâchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còo, tìxi-nda cuàhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vâchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nè, ñà-yùcànduá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiáá; vâchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchì cónì nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhná-nè; te xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nùù-nè; te cuàhà-né, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vâchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néà, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàa-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-íá-yà yucán; doco mànicúì coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vâchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà ináccá iin ñà-malu ini

dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé iá-yà, nì sàcuìlìn sìsì-né nùù-yá, nì sacundahví-nè nùù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vèchi ducán iá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sìhina cuati. Vèchi mà váha cuxio dìtà-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchìmà xì-yá:

—Ñà-ndàà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tixi mesa, níhi stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vèchi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchìmà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vèchi sàni cuxio ñà-malu nìsa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar iá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-câhàn vii stná, te nì casaà-nè nùù-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu nì tavà cuaán-yá nècuàchìmà, te nì dàquíhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcóyo-ya tédí-yà dìnìndàhá-yà nì chituu-ya nùù yàá-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa mà dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yàá-nè, vèchi càhàn vii-né. ³⁶ Te nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-íñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yàha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Viì gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tédòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ìhìn dànacâhàn-yà.

8

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-íñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí ini nèhivì yohó, vèchi sàcuàhàn-ndà ùni quivì ndoó-né cutnàhá-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dánacuítìè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuítá-nè ichì, vèchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vèchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ùsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dàndàcú-yá ni màcùndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà. ⁷ Te nì ìa stná iin ù siaca cuati; ñàyùcànduá nì naquimanì stná-yá Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuàhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dàtàcá-nè ñà-nduá nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì nì caxixi mà, nahi cùmì mil nì sanduu-ne. Daaní, na sàni dànacùitià-yá nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, ni casaà nècuàchì fariseu nùu-yá, te ni quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu ni sàcàn cuàhà ini-yà, te ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xicàn guá-nsiá quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu ni nacoò uun-yanè, ni ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te ni quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nihì-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisì iin-nia nihì-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu ni cachí-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñà-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-né, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Có-xiñhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñà còò pan nihì-nsiá vaxi. ¿A có-nsínúú inì-nsia (ñà-nduá ni xini-nsiá)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¡Na cueé guâ sánihì inì-nsia!

¹⁸ Iá nduchínúú-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsínúú inì-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan ni ndòò ni dàtàcá-nsiá?

—Ùxìn ùà —cachí-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan ni dàtàcá-nsiá?

—Ùsà —cachí-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñáha ga mànhì inì-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá ni quesaa nùu-yá, sacúndáhvì-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yà nùu-né, te ni ndúvaha-ne.

²³ Ñàyùcànduá, ni tnii-ya ndahà nècuàchìmà, te ni tavà-yànè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchì-yà tèdìi-yà nduchínúú-né, te ni chituu-ya ndahà-yá ndé cuhì nùu-né. Dandu ni ndàcàtnùhù-yà nùu-né, a sàni natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachi-nè:

—Vàtùni indéhì nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahà-yá nduchínúú-né, te ni indehè nsií-né. Te momentu yucán ni nduvàha nduchínúú-né, te ni natùì nina. ²⁶ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-nì nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchì-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu ni xicàn tnùhù-yà nùu-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te ni cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-nduù-ní nahi profeta sànaha.

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsiá?

Dandu ni cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yâ xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí-yâ ndoho cuahà-yá. Vâchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahni nèhivì-yâ. Doco tìxi ùnì quivì icúmí-yâ nati-acu-yâ, ³² nì cachi-yâ, cáhàn vate-yâ xì-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì tavà cuaán Pedro-yâ, nì cachi-nè xì-yâ ñà-màsà cáchí-yâ ducán. ³³ Doco nì nacuíco-yâ ladu yàtà-yâ, nì indehè-yâ dava ga nècuàchì dacuahá-yâ, te nì càhàn duchi ini-yâ xì Pedro, cachí-yâ:

—Cuxio-ní nùí, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vâha inì-ní Dios. Cuisì chuun xi nèhivì ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yâ xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yâ xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì, xiñuhu nacoo-ne ñà-ndùá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì. ³⁵ Vâchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cuí-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xì, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sáà-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sáà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vâchi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì iá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhán nùù-né yâha-ne ladu xi, te ò cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vâchi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì nacuai' mii-né quivì naxicocuíin. Vâchi icúmí naxicocuíin ñuhiví yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchi' quida Yuamáni'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yâ xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yâ.

Nansa nì nadama Jesús mii-yâ nì natnuù nihni ndiaha-yâ

² Daaní, nì yâha iñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yâ xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yâ; tucu nì nàcùnahà-yâ nì xini nècuàchìmà. ³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchiì yéhà. Na cuxín yaa ñà-ndùù yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhiví cui nsida cuxín xán ducán.

⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sànahà) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nè xì-yâ.

⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yâ:

—Maestro, ñansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quida vâha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yâha guá yúhí nsidaa-né, ñàyùcàndùá ni cónì cundáà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vîcò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vîcò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yâ:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yâ.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yâ, doco na iin cachí còò cá iin ni xini-nè, ndè làcà mii-yâ iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dandàcú-yâ nùù-né, cachí-yâ:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xìnì-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì chivàha nècuàchìmà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà. ¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuïñ-nè?

¹² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuïñ-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ìi sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua nì cudìi ini-nè, vàchi ducán sàni cachitnùhu tutu ìi.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nùù nècuàchìmà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nàà tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vàxi-ne, nì casàhú-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsiá xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì càhàn iin ana iin mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vàxi nùù-ní, vàchi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadià nùù-té, mà cùì càhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui iá-te, vàxa sahní ihá-te, ducán-te, dandu queé chihñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvì nùù nècuàchì dacuaaha-ní ñà-tavà-néa, doco mànicùì.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nùì.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vàxi nùù-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahní ihá-te, ñàyùcànduá nì sàcasàn-té, natùì nìhní-te, te caná chihñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuáhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vàchi cunià cahniá-te. Ñàyùcànduá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cunià cunindisa-ní, te vátùni. Vàchi iin nècuàchì xiníndísâ, vátùni nìhitáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichí; te nú cô-sâi cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísâ gué`.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuáhà nèhivì natáca. Ñàyùcànduá, nì dándacú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi tèchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà naxícocuïñ gò nansìhvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhà, nì dándacúchá-te, te nì quea cuáhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcànduá, cuáhà nèhivì nì cachi-nè:

—Sàni xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tniì-ya ndahà-té nì ditá-yà, te nì dándacuíñ-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicùì tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicùì, vàchi ñà-malu tnaha quisì mà, có-queá nansa ni nì cui, cuisì nú ni cacán tàhvì-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³⁰ Dandu ndacá-yâ nècuàchì dacuahá-yâ cuàhàn-yâ xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dèhé-yâ, vàchi có-cùnì-yâ cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yâ. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yâ nècuàchì dacuahá-yâ mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yâ), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivì yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì.

³² Pues divi nduá nì cachi-yâ, doco cónì sàà nècuàchì mà mànhì ini-nè ñà-nduá cunì cachàmà. Te yúhì stná-nè ndacàtnùhù-né nùù-yâ sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàà-yâ xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yâ ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yâ nùù-né, cachí-yâ:

—¿Ndíà nduá ndacàtnùhù tnahá guâ-nsiá ichì vâxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vàchi ichì mà nì cuàà-nè ndacàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñâyùcànduá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxìn ùi-nè, te nì cachi-yâ xì-né:

—Iin ana cunì cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicanì-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yâ xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vâxi.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yâ:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te ndacùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xí-ndá xicánúú. Ñâyùcànduá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádì-nsiá nùù-né, vàchi iin nècuàchì ndacùcahan xi quivì, te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí. ⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhámà quidá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuì-ni nduá nì sàha-nensiá nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchì

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú ni dátúcù nèhivì-ñá, dandu jndahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódò ducùn-né, te ndiachì-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchì-nsia, dandu chicá vaha ni táhndèà. Vachì chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo nduá, te ndiachì-nsiá andea, vachì yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchì-nsia, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vachì chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo nduá, te ndiachì-nsiá andea, vachì yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu

yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchínúù-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñà. Vàchi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúìà, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vàchi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-sì, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nê (yàha-ne tnùndoho) na ian nsú yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduamà, na ian nduhádi comida) ñà-quéa ìin. ⁵⁰ Vaha ga ìin, vàchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá ìin (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà cáté stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu ni quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán ni nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te ni quesaha-yá dacuahá-yànè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán ni casaà stná nècuàchì fariseu, te ni càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó ni cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhí-ndà?

³ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿Ndìà ndúá ni dándàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te ni cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñà-cò-cùnì-nsià cunini viì-nsiá, ñàyùcàndúá ni tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcò ñuhivì, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhivì, dandu ni quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne ni sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá dìsàhà-xì nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùù yuadìhí-nê.

⁸ Ñàyùcàndúá, mate diín diín ni sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-ndúú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndúá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà cáté stnàhá-né —ni cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu ni ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te ni cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùù Dios, te cuàchi nduú stná nùù ñahàdìhí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè ìi-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa ni chitandòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùù-yá ñà-chitandòó-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, ni sadi-nè nùù nècuàchì mà. ¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-ndúá quidá-né, ni cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùú. Màsà cádì-nsià nùá, vàchi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ìi xí Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichi ñuhivì ìi xí mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —ni cachi-yà.

¹⁶ Dandu ni numi nihni-yañà, ni chitandòó-yá ndahà-yá dìniá, te ni xìcàn tàhvì-yá ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñá.

Nansa ni cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà ni quihin Jesús ichi cuàhàn-yà, dandu ni xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesàa-te nùù-yá, ni sàcùìn sìsì-té, cachí-te:

—Maestro, vâha ndisa-ní. Cachì-ní xí ndià nduá quide, te nìhìtâhví vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndià nduá dísàhà-xí cachì-ní xí: “Mii-ní vâha-ní”? Vâchi còò ni-iin nèhivì ùún vâha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vâha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhá-ní nansa nì dândâcú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà quídá cuihna-nda, ni màsà cáhí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándâhví stnàhà-ndà. Te icúmí stnâ-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivâhià dècuèndè na tií.

²¹ Dandu màni màni nì indehè-yáte, vâchi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumánì gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, nìhìtâhví-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate nì cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te, vâchi yâha ga cuicà-té. Ñâyùcànduá, nì quihin-tè ichì cuahàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúu-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yâha ga nì ndulocó-nè. Ñâyùcànduá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachì-yà:

—Hijos, na ùhì guá nìhìtâhví iin nècuàchì càhvi xì ñà-cuicà-xí yâha-ne ñuhiví ìì xí Dios.

²⁵ Ñà-ndàà nduá, ùhì dayâha-nda iin camellu nùù chìcòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yâha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yâha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vâtùni, vâchi nsidaa iñàha, mà úhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-icúmí-nsí, te vâxi-nsi nchìcùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachì xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nìhìtâhví-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quídá, vâchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn nìhìtâhví-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vâxi xi-nda, dandu nìhì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchìcùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùù-né.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yá cuahàn-yà xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yá nùù-né. Doco mii-né, yâha ga nacánì ini-nè, te yúhì-nè. Dandu nì tavà cuàán-yá nsi-úxin ùi-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-itúú cuu xi-yá, ³³ cachì-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yâhì ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Te icúmí nècuàchìmà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayâha-ne yùhù ndahà tè-inga

raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cuí-te yùhù; te sivi dií-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

Ñà-nduá nì xicàn Jacobo xì Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quidamanì-ní xì-nsì iin favor ñà-nduá xicàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù ñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsì coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánhì ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsiá yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-danihítáhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin laduì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nihítáhvì cundoo laduì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divì sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsiá sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te nùù-né. Vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-né cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codònnù nùù-nsiá, icúmí-né cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cóni quésài ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesài, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcànduá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cui inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà ndàhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cui inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuiìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè ni quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà cúhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcànduá, nì tavà-né dòò-né, nì dandiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuéé-nè nùu-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùu-xí; te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiâsi quixi.

³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùu-nsiá índù chuun ndaxin-nsiâsi, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichì yatni yehè iin vehe. Ñàyùcàndùá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchì mà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcàndùá luegu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yási. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitànduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vàchi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xì-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xíhì-yà doco. ¹³ Te nì xini xìcà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuì-nu. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càá sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihì ñà-yúcán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchì mà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuico ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùu tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxì nsidanicuú ñuu càcàn tàhvì-né nù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníni stná-nè ñà-ndùá nì cachi-yà. Te vichì yúhì-nèyà, vàchi ináhà-nè ndulócò nsidaa nèhivì sàhà ñà-ndùá dacuahá-yá. Ñàyùcàndùá nì quesaha-né nandúcú-nè nansa cui cahnì-nèyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quìvì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndè yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nù-xí icu, ;sàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vachi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-ía xì duda, dècuèndè vātùni dandacú stná-nè nù yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñaha ni cacán tàhvì-nsiá nù Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-ía ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nìhì-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tàhvì-nsiá nù-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vātùni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá iá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vachi nú có-xicáhnù ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnù stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xidandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì xidandacú nù ñuu mà, nì tnàtuu-ne nù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dándacú nù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhí nù mii-nsiá, te nú ni náxícónihí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dándacù-xì nùí. ³⁰ Cachi-nsiá xì ana divi nì dándacù-xì nùú Juan (Bautista) ñà-quida iì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùí.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní míí-né, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dándacù-xì nùú Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xiníndisá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú ni cachí-ndà divi nèhivì uún nì cachi xì-né, (dandu ni mà quée víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vachi yúhì-nè ndiá nduá cachi nèhivì xì-né, vachi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùú Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Có-cùndáà ini-nsi ana divi nì dándacù-xì nùú Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yùhù, mà cachí stnái xì-nsiá ana divi nì dándacù-xì nùí ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ia iin lamú, nì dānāndēe-ne nducu yohò sī-uva nù ñuhù xì-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sàni sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùú medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuí-tené, te nì taxi-téné, còò ni-iñaha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-téné, ndè nì dānācuèhè-te dìni-né, te nì canàhá-te xì-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga

peón nùù-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-tèné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón nùù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vàchi dava-ne nì sahnì cuí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ Ndé làcà mindaa dèhemani lamú mà ndóo ga. Ñàyùcànduá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachí-te. ⁸ Ñàyùcànduá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dácáná-te nsii ma yàtà corra.

⁹ PUES vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachí gá-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìì xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchi ini albañil-ña. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùù tutu ìì, nì cachí Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñà-yúhí-nè nèhivì cuáhà yucán, ñàyùcànduá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachí Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùì nècuàchì fariseu quixi xi iin ùì nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuni-nè dadaná-neyà na cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ne nùù-yà, cachí-nè xì-yà:

—Maestro, ináhà-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, nì có-yúhí stná-ní ni-iin nèhivì, vàchi chináhà ví-ní ñà-nduú ichì váha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vátùni sàha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á cóó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yà; ñàyùcànduá, nì cachí-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? Cunihi-nsia iin dìhùn quixi, cundehià nansa iá`.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dìhùn plata mà, nì indehè-yáña, te nì cachí-yà xì-né:

—¿Bueno, ana dìnúú-xí, te ana dìquívì-xì itúú ìcà dìhùn yohó?

Te nì cachí-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachí-yà.

Dandu nèhivì iníni, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guá nì naxiconihí-yà nùù nècuàchì mà.

Nansa nì cachí Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yà nì cáhàn-nè xì-yà. Nècuàchì yucán, có-xìndísâ-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcànduá, dohó nì cachí-nè xì-yà:

¹⁹ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo xi ñahàdhí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahà mà, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cunduu mée mà”.

²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. ²¹ Dandu ñani-nè chicá nchìcùn gá, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì ùì mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi

ducán nì cuu stná xì nècuàchì úni. ²² Dècuèndè nì sàà nsi-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò nì-iin dèhe-ne nì ía (xì ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchìmà. ²³ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsi, ¿índù tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà? vèchi antes nsi-úsà-nè nisa ìa xì-ñá —nì cachì-nè.

²⁴ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, có-càchì vèl-nsiá, vèchi có-cùndàà inì-nsia nansa cachì tutu ìì xí Dios, nì có-cùndàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vèchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne. ²⁶ Te vèchi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa íá ñà-natiacu nsi. Ádi sání cahvi-nsia nùù tutu nì tìaa Moisés ndé cachá` sàhà yutnù tii (xìxìn), te íá Dios mahì-nú, te nì cachì-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvì nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob”, cachì-yà. ²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiácú ìì nècuàchì sàhana ma), vèchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiácú càhvì xì-yá. Ñàyùcàndùá, ni-iyuhu có-íá vèl ñà-nduá cachì mii-nsiá —nì cachì Jesús.

Nansa nì cachì Jesús índù ley xì Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xì veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihí víi Jesús nùù nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì ntàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-nè:

—Nùù nsidaa ñà-nduá nì dàndàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vèchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. ³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì. ³¹ Daaní, nacua cachì ley primeru mà, ducán cachì stná ley ùì dàndàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dàndàcú Dios chicá ndiaá nùù ùì ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachì nècuàchì ley xì veheñùhu ma:

—Cachì vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndàà nduá, vèchi imindaa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vèchi ñà-jaàn chicá ndiaá nùù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nùù-yá; te ò ndéni promesa nì cúí —nì cachì-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchìmà nùù-yá; ñàyùcàndùá nì cachì-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumáni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihì nì cachì-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cónì sàha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nèhivì, te nì cachì-yà xì-né:

—Cachì nècuàchì ley xì veheñùhu: “Descendencia xì xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachì nècuàchìmà, doco ¿índùví cuní cachàmà? ³⁶ Vèchi divi xii-ndà David nì tìaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xì Espíritu ìì xí Dios, te dohó nì cachì-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachì-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ndè cachì sàà cundeí nùù nsidaa tè-xínì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachì Dios.

³⁷ Cundehe-nsiá, nì cachì David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá) —nì cachì Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuàhà yucán, cudû ini-nè xì ñà-ndùá cachí-yà.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuahá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vàchi ñà-diì xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì iì-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuatú cuàhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyucàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-né nìhì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios, te indéhe-yá nèhivì daquéé-ne dihùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuàhà gá dihùn nì dàquéé-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì iì-xí; te nì dàquéé-ne ùi dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxìn centavu. ⁴³ Ñàyucàndùá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cüyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-ndùá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá: —Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vachi icúmíâ caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-ndùá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùni-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

⁴ —Cachì-ní xì-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nìhì-né dandahví-nè.

⁷ 'Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhî-nsià, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñaha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gà ñà-vaxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmíâ nàá stnahá. Vàchi cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tnàa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cunduumà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vachi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsià ñàhni cuii-nsià ini veheñùhu. Te sàhà-ñà càhvì-nsià yùhù, ñàyucàndùá, icúmí-né datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né dìqui-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-ndùá xiníndísâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhivì icúmí cuiità stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xinu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nèhivì

canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùu tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsià ni-iyuhu índu palabra naxiconihí-nsià nùu-té. Còó, cuisì nacua dachítnùní ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsià xì-té. Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu Ìì xí Dios icúmí dacáhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nè cahin-nè nùu autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni cunihnu vaha inì-nsia dècuèndè sàa xìnu tiempu, dandu càcu-nsia nùu Dios.

¹⁴ Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìin figura mà iin xaan ndé còó permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. Pues na sàa quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsìhvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nè. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùu itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te ìndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi quivì yucán! Te ìndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chìchì! ¹⁸ Te càcàn tàhvì stná-nsià nùu Dios ñà-màsà cùvìxin na sàa tiempu cunudèhé-nsià mà. ¹⁹ Vàchi yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còó cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà. Nì quivì después, mà sàa gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundèhe ndahví Dios, dacúxió yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsihí nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá sàni chitnùnì ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxió-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úun càhàn cuenta xi Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cùí. ²³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vachi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuìn Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsvì itándiáá ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùu ñuhivì. Te sítñuù nahnú, icúmí stná-si ndacùchì ndee-sí. ²⁶ Dandu natùu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì ñuhivì yùhù sàmànui mahì vico xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhivì xì ansivi, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuìn nduá; sà-itúú nihni. ³⁰ Te mà sàa cui nsihì nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³² 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuìn, ni-iin nèhivì có-ínahá-nè, ni ángel ndoó ansivi, có-ínahá stná-nè. Nì stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnài; cuisì Yuamání nduú ana ináhá.

³³ Ñàyùcànduá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsià, vachi có-ínahá-nsiá índu hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xìcà-né, dandacú-né nùu mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè.

Te mozo ndiaá yehè, ndacú núù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vèchi có-ínahá-nsiá índù hora divi naxicocuín yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñuu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vèchi nanáá icúmí naxicocuín, ñàyùcànduá còtó (nandódó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quídi-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá nacua cachí xì nsidaa nèhivì xí, ni cúndóo tùha-nsia —ni cachi Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ùì quìvì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, ni nanducu-né nansa tnii dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà. ² Doco ni cachi-nè:

—Còó, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vèchi te nú còó, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa ni sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì ni sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán ni sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quídi iá dùcùn-xí. Yùù ni cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu ni sàhnù nècuàchì mà dùcùn quídi ma ni sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, ni cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vaha dicò-nète ni cuí, te mà úhì quee iin ùni cientu dihùn plata dasàn-nda núù nècuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánahá-nè xì nècuàchì mà.

⁶ Doco ni cachi Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsiá xì-né? Vèchi iin ñà-vaha nduá sàni quida-ne xí. ⁷ Vèchi nècuàchì ndahví, nicanicuahan ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quìvì ié` xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha ni quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandódó-né nècuàchì mà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús núù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Núù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, ni sàhàn-nè núù dùtù xícusahnú, ni ndatnuhu-né xì nècuàchì mà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te ni cacudiì ini nècuàchì mà na ní cundaà ini-nè. Te ni saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcànduá, ni quesaha Judas mà nandúcú-né índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà ni xixi-ya Cena ù

¹² Daaní, ni sàà tu quìvì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quìvì yucán xíhì stná lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcànduá, ni cachi nècuàchì dacuahá-yà xì-yà:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu ni dándacú-yà núù ùì compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsiá ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsiá cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quìhvi-ne, yucán càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá cuarto cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchì mà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-lá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsiá ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu ni quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te ni sàà-nè ini ñuu mà, te nacua ni cachi-yà, ducán ndisa ni cuu. Ñàyùcàndùá divi yucán ni quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu ni sàà stná-yà xì nsi-úxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu ni nàcùndoo nsidaa nècuàchìmà tnùnsí ini, te ni cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Nùu nsi-úxìn ùi-nsiá, iin-nsia cuàhàn cahin xí, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùu cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndáà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu nùu tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, jndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhivì ni cùí —ni cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, ni tnii-ya iin pan, te ni naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te ni dàcuàchí-yáñà, ni dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yá:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vachi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu ni tnii stná-yà pocillu, ni naquimanì stná-yá Dios sàhà ñà-ñuhú, te ni sàha-ya ni caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu ni cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi nùu nduú-te, vachi divi sàhà nùu icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xìtià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué ndutè sì-uva yohó dècuèndè cachi sàà naco ho saa túi-te quivì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhivì yohó.

Nansa ni cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yâ icúmí-nê nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, ni xito nsidaa-né alabanza, te ni quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo.

²⁷ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù, vachi ducán cachí tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu icúmí rii cuitià nihni-sì”, cachá. ²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuì nùu-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, cóò, mà nunca.

³⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còò. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaí mii-ní —ni cachi-nè.

Te divi ducání ni cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa ni sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvì-yá nùu Yuamáni-yá

³² Dandu ni sàà-yà xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùu-xí càcàn tàhvì nùu Dios.

³³ Dandu ni saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te ni sàcòo-ya na ian yúhí-yà, te ni quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yà. ³⁴ Te ni cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié tnùnsí ini, na ian cuníà cahnì dahuan yùhù. Ñàyùcàndùá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùu-xí, te ni sàcùnduhù ndéé-yá ni xicàn tàhvì-yá nùu Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yâ yáha-ya. ³⁶ Te dohó ni cachi-yà:

—Yuamáni, nsidaa iñàha vátùni quida-ní. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvì nùu-ní áma cúxió tnùndoho icúmí yàhi, vachi na iin (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùu, te ùhì cohíà. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cùnduá, cuisì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índu chuun quídi-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vachi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee íni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídi-nè, vachi sádi vàhná-nè. Nì có-nàníhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-únì, te nì nsiaa tu-ya nùu-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vachi sà-íá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴² Ndacuita-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-ítúú quesaa ana nì cahin xí.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ì-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùu ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùu Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chitú-nè nùu-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, nì tnii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì caní-ne iin tiàa quidáchúùn nùu dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tècuìhnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nisa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùu tutu ìì —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoò nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tnii stná-te. ⁵² Doco nì ndòo sìcoto xi-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-té.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnú. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policía ndoó nadáà nùu ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnùmà, nì nducu-né ana daquée cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còo iin nì túi càhàn ducán. ⁵⁶ Vachi cuàhà tètñùhù nì càhàn tnùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-nduá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vachi dava-tè, nì ndacuita-tè nì càhàn tnùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tíxi ùni quívì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-nduá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnú, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-íñàha? ¿Nansa iá ñà-càchì guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsiâ cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocuín, ié' ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànui mahì vïcò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucàndùá) nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¿Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-ìcúmí-yâ cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi diì-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùù-yá, sahní cuii-teyá xì sìcátú, cachí-te:

—¿Cachi cuáá-ní ana nì cani xi-ní!

Daaní, stná policia yucán, ndee ní cani-ne nùù-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chìi quidáchúûn vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinìa Pedro iín-né nadáa stná-nè nùù ñuhu, dandu nì indehè váha-ña nùù-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnì nècuàchìmà, ni có-cundáa inì ñà-ndùá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chìi mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachì-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gá, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xi-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchìmà nduu-ní, vachi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua cáhàn nèhivì ladu yucán, ducán cáhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètñùhù nduí, ni quixí castigu xi nùù Dios. Yùhù, chináhí Dios, tàcùnì nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-úì; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xi-né daa, ñà-tañáha ga coto lehe ùì xichi, te ùnì xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnù nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyucàndùá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tñùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuáhà ní càhàn tñùhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu nì ndàcàtñùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma náxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá cáhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñàha ni náxícónihí-yá. Ñàyucàndùá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudí ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vàchi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin tèmà nani Barrabás.

⁸ Ñàyùcànduá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùu Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùu-né, cachí-te:

—¿A vátùni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachí-te xi-né, vàchi ináhà-tè ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcànduá nì dáyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì cìcàn-nè dàñà Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu nì càhàn tu Pilatu xi nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide xi nècuàchì yohó? Vàchi rey xi mii-nsià nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsià.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachí tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cuní Pilatu ndòo vaha-tè xi nèhivì mà, ñàyùcànduá nì dañà-té Barrabás. Te nì dándàcú-te ñàhnì cuí Jesús xi chirrión. Dandu nì dándàcú stná-te nùu soldadu xi-tè ñà-cundaca-temàyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñu nì chicaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, càna-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduú-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xi iin nù-yòò. Dandu nì casivi díi-teyá, te nì sàcùntasisi-té nùu-yá, na ian quidáñúhú-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuahàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùu itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xi Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchì mà nì tnii soldadu, te nì dàcuídà-tené cruz xi Jesús cuahàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquidìni. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xi iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cuní-yá. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idiquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-îin dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchítñùhu índù-ñá disáhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitñùhu tutu ìi ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canáhà-nè xi-yá, dacuico díni-né, cahíchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuahàn-ní dacia-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùni quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùu cruz cundehè-nsí —nì cachí-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xi inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né.
³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhùì xì ndé càhúnì, nì nàcuìin tnùù inicutu ñuhìví. ³⁴ Dandu càhúnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dáyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chin-daxin-tèá xì vinu nì xiò, nì chíhi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ìì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtá-ñá ndè dìni-xí xì ndé tìxi-xi. ³⁹ Te iin iin capitán nùù-yá, te nì xinì-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachì-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchìmà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnáhá-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmí-né nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà. ⁴³ Ñàyùcàndùá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùù Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhìví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhí-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihì-yà, á coó. Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tnùhù-té nùù témà a ndísá sàni xihì-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcàndùá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcàndùá, nì xiin nècuàchìmà iin dahmà finu, te nihí-néa cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcùn-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xi nsì sàni càan canúú ìcà cavà. Dandu nì dàtúí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñàà quivì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús.

² Dandu naha quivì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xinu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xì cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quìhvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chii, iá-nè ladu cuahá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndüá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhî-nsiá; Jesús de Nazaret nandúcu-nsiâ, divi ana nì xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Ñàyùcàndüá, cuahán-nsiá cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yá, te cachi-nsiá xì-né ñà-icúmí-yá codònuù-yá nùu-nsiá nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cunì-nsiayà, vâchi ducán nì cachi-yà xì-nsiá —nì cachí ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dáyàà-nè cuahàn-nè. Vâchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócò gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yuhí guâ-nè, cóni càchí-nè ni-iñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùu-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nìsa xicanuu xi-yá antes. Vâchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùu-né. Doco cóni xínindísâ nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuahàn ùi nèhivì xì-yá nùu campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùu-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuñ nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xínindísâ stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-ndüá nì dàndàcú Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànuhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natüi-ya nùu nsihúxìn iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vâchi cóni xínindísâ-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiâ inicutu ñuhivì, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xí ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhii-né, icúmí-né càcu-ne nùu Dios. Doco nècuàchì mà cúnindísâ-xân, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xinindísâ nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yùhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tnií-né iin còò dâná, te ò nú ni cohó-né ndutè dâná, dandu còò ni-iñàha cuu xi-né. Te icúmí stná-nè chitandòó-né ndahà-né dìni nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuahàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuahàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichì cuahàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-nduá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xininùu mà, vàchi ináhá nècuàchì mà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcànduá, stná yùhù nì nacani stná inì tiaa iin tutu ñà-nacání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá nì ìa. Vàchi yùhù, sàni sàni nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcànduá, tiaa tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátuni cundaà vaha inì-ní divi ñà-nduá sàni nacani nèhivì xí-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-icúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ìa stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sànahà xínduu nduú nècuàchì mà. ⁶ Te nihnú ndàcuisì ini-nè Yua-nda Dios; chívaha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yá. ⁷ Doco còò déhe-ne, vàchi de por sí, còò mèè xi Elisabet, te vichi nduú-nè sàni sahnù cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índu chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuàhà mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yùhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì càhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yùhí-ní, Zacarías, vàchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá nì xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñàyùcànduá, cuàhàn coo iin dèhe-ní, vàchi cuàhàn coo iin mèè xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mèè tiaa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiàvè. ¹⁴ Cuàhà gá icúmí-nsiá cudii inì-nsia, te naquimanì stná-nsià mii-yá; te cuàhà gá stná nèhivì icúmí cudii inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vè nihì-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñaha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuàhà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuín ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sànahà, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nè càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchì mà dèhe-ne, te nàcùndoo vii nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuàhà nèhivì có-ndulócò xì Dios sàhà-ñá nihì nècuàchì mà nàcùnihnu vaha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índu iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa inì ñà-nduá nduá cachí-ní? Vàchi yùhù, sàsahnú cuáhí, te ducán stná ñahàdihí, sàsahnú stná-nè.

¹⁹ Te nì cachi ángel mà:

—Yùhù nduú Gabriel, te nùu Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhi xí-ní ñà-nduá sàni cachi xí-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà

cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-ndùá nì cachì xì-ní, vàchi có-xíníndísá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-ndùá nì cachì xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùí gá càhàn-nè. Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchìmà iñàha na iá-nè veheñùhu, vàchi sàni nduhihin-né, te vichì cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cuee Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xínu quivì xinúcuáchí-nè yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì cundaà ini-nè sàñùhú mée xi ñahàdìhí-nè Elisabet. Ñàyùcàndùá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudí ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vàchi ináhá-yà sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcàndùá nì indehè ndahví-yà yùhù, te vichì mà cáhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhivì

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chii nani María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaàváha-ní. Cunaha-ní, sàni nìhì cuáhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnáhà-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nìhìtáhvì-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun cásàhú nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhì-ní, María, vàchi ndiaha gá sàni nìhìtáhvì-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-ve ñuhivì; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-ve quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yà nìhì-yá, vàchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùu Yuamáni-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nisa dandacú yohòtéhè-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yà cusahnú-yá nùu nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándacú gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyóo ìi yùhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu ìi xí Dios ini anima-ní xì poder ìi xí-yá; vàchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcàndùá, ìi sástnùhù icúmí coo mée xi-ní, vàchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnú cuáhà-né. Te vichì sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nisa cachi nèhivì mà cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nìhìtáhvì-né nùu Dios, vàchi mà ùhì quida-ya nsidanicuú iñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vátùni; yùhù icúmí quide ñà-ndùá cachí mii-yá. Vátùni ni quidá-yá xì nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà cásàhú María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchì fuerte mée xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu ìi xí Dios ini anima-nè.

⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùu nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mèe xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaa-ní ndé ié', mate có-nâtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacuì cásàhú-ní xí', dandu nì ndacùchí fuerte mèe-xi tìxi ñà-cùdî guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímán' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudî ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhî, dècuèndè vichi xì ndé' nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xí'. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xí'; ìì ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yâ cundehè ndahví-yà nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùu-né, xì nsidaa stná tè-xídandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nùu chuun xi-tè, te nì chidònuù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòo vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicá, còò ni-iñàha ni níhì-né nùu-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yâ chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcàndùá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vachi cóni nándodó-yá ñà-ndùá nì cachi-yà daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùnì yòò ñisa là ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànùhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mèe xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mèe tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, nì cudî gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vachi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios icà-vé; te cunì nèhivì mà dacúnání-nèvè Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còó, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vachi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndacàtnùhù-né nùu yua-vé, a ver nansa cunì mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndùá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacaàn fuerte Zacarías, vátuni nì nacaàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndòó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndùá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachí-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu mèe yohó?

Ducán nì cachi-nè, vachi cuàhà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-ndùá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu ìì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachí-nè:

⁶⁸ Cuàhà gá naquímàni-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vachi sàni indehè ndahví-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vachi ducán nì cachi-yà xì

nèhivì xí-yá (sànaha), te nì cachitnùhu nècuàchì ì mà ⁷¹ ñà-ìcúmí-yâ dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xiñhùhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndàhví-yà nsidaa yohòtéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ì nì saquin-yà xì xii-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vàchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-nduá nì cachi-yà xì xii-ndà Abraham, icúmí-yâ cuidahan-yándó nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhí gà-ndà. Dandu vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yà nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ì xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá dìquì-xí ansivi, vachi dihna miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndóò tùha-ne. ⁷⁷ Vachi icúmú cachitnùhu xì nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vachi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúù-yà sàxìnítùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxìnítùnì nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, divi nèhivì sà-ítúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vátùni cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo vii-ndà nùù-yá, te cudìi gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnu mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quívì nì quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quívì nì tùinuù Jesús ñuhiví

¹ Daaní, quívì yucán nì dándacú tè-cùsáhnû César Augusto ñà-ìcúmí nandiahvi nsidaa nèhivì cusáhnû-te nùù-xí. ² Ñà-yúcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret íá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vachi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcànduá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nìsa ìa David sàhana, ⁵ cuàhàn-nè dayàha-ne quívì-né nùù lista mà. Te cutnàhâ stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mée xi nècuàchì mà. ⁶ Daaní, ndoó ìi-né ñuu yucán, te nì sàà quívì tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcànduá, yucán nì quesaa-vè ñuhiví; mée nuu xí-né nduú-vé, te nì chidúcùn-névè sìcoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vachi có-sàà gá vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quídì ndiaá xì rii xí. ⁹ Te na íin cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùù nècuàchì mà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcànduá, nì cayùhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhí-nsià, vachi cunaha-nsiá, yohó vaxi nihí iin razón vaha cunini-nsia, iin razón cudìi ini nsidaa nèhivì ñuhiví nduá. ¹¹ Vachi vichi ndè ñuu xii-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sàà-nsiá yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiàyà, idáducùn-yá sìcoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vaha ini-nsiá divi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íin cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnàhâ-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vaha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Dìquì-xí ansivi nì quee cuàhà tñùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhiví yohó ni cúndóó víi nsidaa nèhivì cudìi ini-yà sàhà-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cùhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

16 Ñàyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mée, indúhu-vé ini canoa. 17 Dandu nì nsihi nì xini-nè mée mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sàhà-vé. 18 Te nsidaa nèhivì nì inini xì ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. 19 Te María, cónì nándodó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-ni nacání ini-nè sàhámà. 20 Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànùhù-né, ndeníhí vaha-ne Dios, naquímání cuàhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vachi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús presentar nùù Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

21 Na ní yàha ùnà quivì, dandu nì sàcùtuu seña xì Dios icà mée Jesús mà, te nì nihì stná-yà quivì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vachi ñà-jaàn cunduu quivì-yá nì cachi ángel na táñaha ga nacùhun ndiaha-yá tìxi dihi-yá. 22 Daaní, nì yàha quivì cuhí quihmi María, vachi nì quida-ne cumplir nacua iá ley xì Moisés sàhà nadaa quivì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùù Yua-nda Dios, 23 vachi dohó cachí tutu ì nduú ley xì Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xí Dios”. 24 Te cachí stná ley mà ñà-icúmí-né cuàha-ne ùì lungu, te nú coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisì mà ñà-cuì-si cunduu-sì promesa nùù Dios.

25 Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nìsa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchì nihnú ndàcuìsì ini xì Dios nduú stná-nè, vachi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xì raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìì xí-yá. 26 Te divi Espíritu ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi cuninùù-né ana nduú Cristu nì quixi nùù Stoho-ndà Señor.

27 Ñàyùcànduá, quivì yucán nì càhàn Espíritu ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vé nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. 28 Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnìndiaa-névè, te nì naquimani-né Dios, cachí-nè:

29-30 Sà-íá vichi, Señor mío, vátùni nacua-ní yùhù vichi, vachi contentu ié, vachi nacua nì cachí-ní xí, divi ducán nì cuu ndisa, sàni xinì ana nì techuun-ní ñà-dacácu xì-nsí. 31 Mii-ní, nì chitnùnì inì-ní quesaa-yà, dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. 32 Vachi icúmí-yà datnúù-yà sàxìnìtnùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducání stná nècuàchì raza-nsì Israel, cuàhà gá tñùñùhù ndiaha icúmí-nsí nihì-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

33 Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà sàhà mée mà. 34 Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xì Dios sàhà yuadíhí-vé, te nì cachí stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tñùndoho cahnú dìquì-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yà cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchì ini xí-yá. 35 Te sàhámà icúmí cundaà inì-xi ñà-nduá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tñùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

36-37 Daaní, yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nihítáhvi-né càhàn-nè cuenta xì Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohòtéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìì-né, dandu nì xihì nècuàchì mà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìa mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vachi ndui te ñuu íá-nè yucán, xinúcuáchí-né nùù Dios, iníhí-né, te xicàn tàhvi-né nùù-yá. 38 Ñàyùcànduá, divi momentu mà nì tñàtuu nècuàchì mà (ndé iin María xì José), te nì naquimani stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu

Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihi nì quida-ne nsidaa ñà-ndùá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né.

⁴⁰ Te méè nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yà.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasahàn yuadíhí-yà ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pascua.

⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sàxicá-yà ùxìn ùi cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihi vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xini José xì María,

⁴⁴ vàchi ádi váxi-ya cutnâhâ-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndùá, iin quivì sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nêyà, ndácàtnùhù-né nùu tnahà-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco cóo, cóni nátui-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñ-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tixi ùni quivì nì natui-ya, veheñùhu cahnú iá-yà, dava mahì maestru xi ley ì, iníní-yá ñà-ndùá cachí nècuàchì mà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníní má, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guâ-yà, te naxícónihî nchichí-yà nùu-né.

⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yá:

—Hijo, ¿índu chuun nì quido xi-nsí ducán? vàchi yùhù xì yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacání cuàhà ini-nsí.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còo, có-ndùá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vàchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nìhí nùu Yua mií, te icúmí guideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sànhì ini-nè ñà-ndùá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacua-neyà mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndùá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-ndùá nì cachi yuadíhí-yà. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnu-ya, te nicanicuahàn ndeé vâha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudì stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuà cusáhnù rey cahnú Tiberio. Mismo cuà yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndé ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisantias. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnùu-yà ini sàxínitnùní Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁴ Vàchi ducán cachí stná nùu tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduviì ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì cávâ, icúmíâ ndundaà, te ndé iá ichì chicuéhè, nduviì stná yucán. (Ducán icúmí nduviì stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sàà-nè cuni-nè nansa sàhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñàyùcàndùá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùu Juan, vèchi cuní-nè cuhii stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vèxi-nsia yohó xinúdèhé-nsiá nùu castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-ndùá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà cáchi-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhé-ndà, còò ni-ñàha cuu xi-nda”. Vèchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vètuni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-íá cuàhàn cachi-yà índu nèhivì nihì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-íníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácùtâhvi-ndàné ian, nú icúmí-ndá uia. Te nècuàchì xihì doco, ni dácúxi stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachiyàhvi, te nì cuhii stná-nè. Dandu nì xicàn tnùhù stná-nè nùu Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachiyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyûhî-nsià ni-iin nèhivì, te tavà-nsiá dihùn nùu-né; ni màsà quidáyúcùn uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-ndùá quiyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùu Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuí quidá ìí mii-nsiá, doco nchícùn gà vèxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùu yùhù. Ni có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá. Te icúmí-yà quida ìi-yá anima-nsià tixi Espíritu Ìì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñuhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Vèchi vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihì-ñá, icúmíá coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yá dacácu-ya, doco nèhivì dava ga), còò, nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gà stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nèhivì yucán, áma nànsídá vii-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, vèchi iá-te xi ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gà ñà-có-íá vii quidá-te. ²⁰ Doco temà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ì Juan Jesús na táñàha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi nì cuhii nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhii stná Jesús. Te iín-yá yucán xicàn tàhvi-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mànuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càhàn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhé Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanduu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhìi Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-ya Espíritu ìi xí Dios. Dandu nihí Espíritu ìi mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ² Ùi dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-síyâ, (doco cóni cùndéé-sì). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùu tutu ìi: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-síyá cuàhàn-si xi-yá dìnì iin yucù ducún, te nì dácùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dácùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvì mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nìhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmîâ, vàchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudî inì dacútâhvì ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñàyùcàndúá nú ni mácuìn sîsì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvì mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vèchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè ònì veheñùhu cahnú, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vèchi ducán cachí nùù tutu ìì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quídá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cunì-si dacà-siyá, dandu nì nacoò chii-siyá cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quídá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu ìì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vaha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yà ñuu Nazaret ndé nì sahnú-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yà veheñùhu yucán, vèchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yà inì veheñùhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaá Espíritu ìì xí Dios ini anímè, vèchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìì cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nècuàchì ndahví, daaní, vèxi stnái ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vèxi stnái cachitnùhi xì ana có-ndòó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vátùni natùì stná nùù-né quide, xì nècuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vèxi stnái cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vaha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùù tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe váha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Vichì na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vaha-neyà, te nì ndulocó-nè, vèchi yáha ga ndiaha cáhàn-yà. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xí nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿índù chuun có-dàndúvaha-ní mii-ní?” Vèchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcànduá ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xí ñà-xiñùhù quida stnái milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndáà nduá, ni-iin tiàa nì nìhì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñùhù nècuàchì ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sàhana, te cónì cùún dàvì ùnì cuià dava, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà nì xihì ìì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cónì nìhítàhvì-né sàà Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nìhítàhvì sàà nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stná tiempu xi profeta

Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvaha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyùcàndüá, nì ndacuita nsihi-ne, nì tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcàndüá nihí-néyà nì casaà ndé iá tahvì, cuàhàn-nè dandiachi-néyà nì cùí. ³⁰ Doco nì yàha uun-ya mahì nsidaa-né cuàhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán nì dàcuàhá-yá nèhivì sáhàn veheñùhu quivì descansu. ³² Te nècuàchìmà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dacuahá-yànè, vàchi chináhá-yà nahi ana cusáhnû.

³³ Te mahì nèhivì ndoó ini veheñùhu yucán nìsa à iin tiàa inácaa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñuhú-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhî mii-ní! ¡Ana ìì nì quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuàhàn-si, cóni dánacuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndüá nì ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyùcàndüá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sàni quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà. ³⁹ Ñàyùcàndüá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dándacú-yá nùu yòcò mà ñà-nì cúcuàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchìmà nì sàà nùu-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndüá nì chitandóo-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvaha-ne. ⁴¹ Nùu cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-si xi-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùu-sí, cóni sàha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhà-sî Cristu nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nanducú nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóo-yànè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu ícúmí cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios, vàchi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamání yùhù vaxi —nì cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndüá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iín-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùì lancha (mahì tècuíì mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacaté-né ñunù xí-né, vàchi tè-tàvá siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndùá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchìmà áma dácùxícá tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíì, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yánè, dandu nì cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuíì, te danuú-nsiá ñunù xí-nsiá, te tñii-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niùyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vátùni danuú tú-nsí ñunù xí-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dānùú tú-né ñunù xí-né, nì tui cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunù xí-né ñà-cuàhà guá-si. ⁷ Ñàyùcàndùá nì quida-ne seña nùù compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchìmà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndúì lancha mà puru siaca, sàmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcùìln sísì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vàchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè. ⁹ Vàchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnáhá xí-né, yáha ga nì ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vàchi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùù chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhì-ní, vàchi quivì nùù-xí màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcàndùá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùù ñuhù íchì, te nsidaa-né nì nacoo ì-né ñà-ndúá icúmí-né, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dāndúvaha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchìmà, nì xini-nè yucán iín Jesús, ñàyùcàndùá nì sàcùìln sísì-né nùù-yá nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátùni dandúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dácùhùn Jesús ndahà-yá dìni-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùù-yá ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì, cuisì-ní ni cùhùn-nè nùù dùtù dacuní-nè nècuàchìmà ìcà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuaàha-ne promesa nùù Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còò, vihi gá más nì xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nèhivì nì nachitu nùù-yá, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá.

Nansa nì dāndúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ì cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yà dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nèhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dāndúvaha Jesús cuàhà nèhivì. ¹⁸ Daaní, yucán nì casaà gá stná itnii nèhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàñà ì cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchìmà nùù-yá. ¹⁹ Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñàyùcàndùá, nì canana-ne dìnvèhé, nì nacani-nè teja,

te nì dònùú-né camilla mà dècuèndè ndé iín Jesús mahì nèhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá nècuàchìmà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnú inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guâ tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vàchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyucànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xì índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnú ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ìcúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndenihí vaha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì mà, te nì ndenihì vaha stná-nè mii-yá, te yùhì stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándisâ ini-ndà ñà-nduá nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iin nècuàchì dachíyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu nì ndacuiin-nè nì nacoó nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

²⁹ Daaní, después nì quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañùhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà stná nèhivì ùún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchì ley xi veheñùhu xì stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchì dachíyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsià xì-né?

³¹ Dandu nì naxiconihí Jesús nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatna xi-né. Còò; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatna xi-né. ³² Yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi vaxi càhàn xí. Còò; nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicocuiin ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià dìsàhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá ù-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xidacuahá tè-fariseu, xí-inihì nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuáhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Có-nàcòó-né ñà-ìtiácú-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihì-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. ³⁵ Doco vaxi iin quivì mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempo yucán icúmí-nè cunihì-né cundoo dòcò-nè.

In ejemplu nì nacani Jesús sàhà-ñà cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnàhá ley saa xì estilu sànaha

³⁶ Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátá-ndáñâ quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán nì quida-nda, ñà-sànì ndàtà sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xi sìcoto tùhú, vàchi náhà-ñà. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñà ini itni iin tùhú, vàchi nú ducán, cahnsià quida vinu saa ma, te ndàtà-ñà, dandu cuitià

vinu mà, te cuchicuéhè stná itni iin mà. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nèhivì-ñá, te còò ni-ñàha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cùní-te vinu saa, vàchi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vàha”.

6

Nansa nì xitnùhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì yàha Jesús mahì iin itu. Te nì quesaha nècuàchì dacuahá-yá sáhnù-nè sicàyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nùniá ini ndahà-né, te saxí-néa.

² Doco nì cacachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nù-né, cachí-yà:

—¿A cóni cãhví-nsiá (nùu tutu ì) ndé cachá nansa nì quida David sàhana quivì nì xihì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndè ini veheñùhu xi Dios nì quihvi-ne, nì tñii-ne dìtá vídì ì iá nùu Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nì sàha stná-nè, mate còò permisù cuxi-nda dìtá mà, cuisì dùtù xixi xi ñà-yúcán.

⁵ Te nì cachì stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnàì sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quivì descansu nì quihvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhá-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xínàní-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvàha-ya tiàa ma, mate quivì descansu nduá, vàchi nú ducán, dandu nihì ndèè-né daquéè cuàchi-ne ñiquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yà nansa nacání ini-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachì-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchimà.

⁹ Dandu nì cachì Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachì-nsiá xì nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivì descansu. ¿Amádi chicá iá vàha quida-nda ñà-ìá vii, te màdiá ñà-có-ìá vàha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahnì stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te nì cachì-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yàha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùu Jesús.

Nansa nani ùxìn ùi nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yàné

¹² Daaní, quivì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán cãhàn-yà xì Dios. ¹³ Na ní tùinuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxìn ùi-nè; nècuàchì apóstol cucumi chuun nùu-yá cunduu-ne nì cachì-yà xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchimà nani Simón, doco Pedro nì dácúnání-yànè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El Celador cachì stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmì cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te nì dandúvàha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàa, te nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, nì casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne cãhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stná nsidaa-né nì quida-ya.

¹⁹ Te nsidaa nèhivì cuáhà mà, cuní-nè dùcùn ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne, vàchi fuerte iá milagru xi-ya, vátùni dandúvaha nsihì-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhiví

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vàchi sàni ñihítàhvì-nsiá ñuhiví ì xí Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xihì doco vichi, vàchi icúmí-nsiá sàà-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vàchi icúmí-nsiá sàà-nsiá cudìi cuáhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhán stná-nsiá na cahíchì ini nèhivì-nsiá, te nacóo dahuun-ne mii-nsiá, te ò cànàhá-nè daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²³ Quivì cuu xì-nsiá ducán, dandu contentu nì cúndóo-nsiá, te cudìi ini-nsiá, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu inì-nsia ñà-divi ducán nìsa quida stná xì-né xì nècuàchì nìsa cahnú cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ñndahví-nsiá! vàchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà níhì gá-nsiá nì-ñàha.

²⁵ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vàchi icúmí sàà iin quivì tnaha inì-nsia. Te mii-nsiá nècuàchì cudìi guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsia tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsia.

²⁶ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nú ndeníhí vaha nsidanicuú nèhivì mii-nsiá! vàchi divi ducán nìsa quida stná yohòtéhè nèhivì vichi, nìsa ndeníhi vaha stná nsidaa-né tètñhù cachí cahnú cuenta xi Dios.

Ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra vaha quida stná-nsiá sàhà ana cahíchì ini xì-nsiá. ²⁸ Te cahnú vù stná-nsiá xì nèhivì xicàn chihán dìquì-nsiá; te càcàn tàhvì stná-nsiá nù Dios sàhà nèhivì quidá quini xì-nsiá. ²⁹ Te nú nì caní iin tiàa iin ladu nù-nsiá, dandu danácuicó stná-nsiá inga ladu nù-nsiá; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhnù-nsiá, dandu màsà cuidáhán-nsiáñà nù-té. ³⁰ Nsidaa ana xicàn ñàha nù-nsiá, cuàha-nsia nècuàchì mà, te nú nì candiáá-né ñàha xi-nsia, màsà nándacàn gá-nsiáñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² 'Vàchi nú cuisì nèhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vàchi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuàchi nì cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vàchi divi ducán xiquida stná ndéni nècuàchì cuàchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sàha too-nda dìhùn nù nèhivì ndiatu-nda danáà xì nù-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vachì ndè stná nèhivì cuàchi, ducán xiquida stná-nè, sàha too stnahá stná-nè dìhùn, te naquihín tú-néa. ³⁵ Ñàyucàndúá, (cachí xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsia sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsiá obra xì-né, te cuàha too stná-nsià nè ñàha, te màsà cúníhnú ini-nsiá naquihín-nsia dìhùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vàchi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu.

³⁶ Ñàyucàndúá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhì stná ini-nsiá nsidaa nèhivì.

³⁷ 'Màsà dácuídà cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuídà cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquèè cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquèè cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ 'Nú dacútàhvì stnahá-nsiá ñàha, dandu icúmí stná-nsiá ñihítàhvì-nsiá (nù mii-yá), te ñà-ndúá cuàha-yansiá cundua na ian xiin-nda nùnì, te itàcùha vù medida mà, ndè quidíníhí-teá ñà-quèè tnua, te sádi vaha-tèa, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nù-ndà.

Pues, ducán iá stná na níhítáhvì-nsiá nùù mii-yá. Vàchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná-nsià nacuitacùhá-nsià.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchì?

⁴⁰ 'Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùù maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihi nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ 'Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vàchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcu iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchinúù ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchinúù mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-ndùhú yutnù, te có-quihín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí), vàchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanìtnaha-nsia: “Nacoo-ní yùhù tavi xèhè tii inácaa dacúcuíin nduchinúù-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vàchi inácaa stná iin ñà-cahnú nduchinúù mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaàn nùù mii-né, dandu vátùni cutùì vù nùù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaa nduchinúù ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ 'Nú iá vaha iin yutnù fruta, mà cuáha-nù fruta chicuéhè. Te iin yutnù iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vàchi sàhà fruta-numa cundáa ini-ndà, a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnù iñù, de por sí, có-càná sì-higu nùù-nú. Stná sì-uva, mà cuídá-ndá quisi mà nùù iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyùcàndùá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá ñà-chìcuéhè nduá cachí stná-nè. Vàchi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùì vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, “Stoho-nsì Señor” cachí-nsiá xì, doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichì yùhù, te iníní víi-né palabra xi, quidá-nèa cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicaa-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tēñuhu cuàhà, nì xinu-tè nì ducùn-te ndè ìcà vehe ma, doco cóni nduá, vàchi nùù cavà indúhá.

⁴⁹ 'Doco nèhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhù úún, còò cimientu xan. Dandu nì xinu stná tēñuhu nì ducùn-te ndè ìcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa quidáchúùn nùù iin capitán

¹ Daaní, nì nsihi nì cáhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-nè iin mozo màni cuàhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchì, meru cucáhvì-nè. ³ Ñàyùcàndùá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te nì techuún-né nècuàchì mà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùù-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì casaà nècuàchì sàhnùmà nùù-yá, te nì casacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñùhu xi-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sá-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xi nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vachì có-nâtùì yàha-ní vehi. ⁷ Ni có-nâtùì stnái tnàtui ndé iá mii-ní. Cuisi icúmí-ní cachì-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhî), vachì iá inga nèhivì dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnái nùù tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xi capitán mà.

⁹ Na ní nsìhi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te nì nacuico-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xiní nì-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vaxi nèhivì xínsida xi iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnàhâ-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná ì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnàtuu-ya nùù caja mà, te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà icà-nú. Ñàyùcàndüá, nì cucuìta tiàa xínsida xi-nú. Dandu nì cachi-yà xì nsii ma:

—Ndacuiìn-ní, cachí xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacaàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayùhí nsidaa nèhivì mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-ndüá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícatchi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-ndüú nèhivì xì-yá.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì xitiá palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-ndüá quidá Jesús. ¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùù-yá ndàcàtnùhù-né nùù-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñàyùcàndüá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùù-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá nì dånátùì-ya nùù-xí. ²² Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndüá nì xini-nsia yohó, xì ñà-ndüá nì inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicácuéhê, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nihì stná

nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xìhì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nìhitàhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyùcàndùá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu ni cúndóó-né —nì cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xì) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vàchi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsìquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdì cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vàchi divì nècuàchì mà càhàn tutu ì sàhà-xì ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vii nècuàchì mà anima-nè, na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhívì, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-nè. Doco cachí stnáì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhívì yohó, mate nèhivì ùn nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachíyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vàchi cuàhà-né sàni quida ì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì cahíchì ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vàchi cóni sàha-ne cuhii-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idáidiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-ításáhá-ndà; daaní, xitó tàsì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vàchi nì quixi Juan mà, nisa àa-ne yohó, cóni sáxíxì-né comida vàha, nì cóni sáxíhì stná-nè (vinu); ñàyùcàndùá, nì cachì-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, te tùha stnáì cuxi comida vàha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsià sàhì ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vàha stnáì xì nècuàchì dachíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchíchì ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì canà-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnùhu nècuàchì mà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcàndùá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùu finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi ma, ³⁸ te nihí-nèa cuàhàn ndé iá-yà. Te nì sàcùin-nè yàtà-yá yatni nùu sàhà-yá, te sacú cuàhà-né. Te ndutènùu-nè mà nì dàndàxìn-né sàhà-yá, dandu nì nsida ichì-nèa xì ididíni-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dácánúú-né ñà-tnami ma icà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xi-yá mà, inì-ni mii-né nì nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchì mà iin nèhivì cuáchi”. Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Iá ñà-nduá cuní cachì xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachì-ní xí —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùi tiàa, te ndùì-nè, xí-inihica-né dìhùn nùù inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, iníhíca-nè ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxìn pesu iníhíca-nè. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-iñàha icúmí-nè ñà-danáa-né. Ñàyùcàndùá, tiàa iníhíca-nè nùù-ximà, nì dándùtù-né cuenta xi ndùì nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, vichi cachì-ní xì, ¿índù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachì Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachì Jesús xì-né:

—Sàni cachì vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachì-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-ní nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te nì quìhvi vehe-ní, còò tècuí nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènùù-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida ìchí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-nè sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite díní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmì sàni dácánúú-nè sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, mate cuàhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni nihì-né perdón sàhámà nduá, (nàhà xicà), vàchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nihì nèhivì perdón sàhà-xì, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachì-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachì-nè (entre mii-né):

—¿Cò-nduá ducán cachì Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachì-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, càhàn-ya sàhù, cachìtnùhu-ya xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Dios. Te cutnàhà stná-yà xì nsi-úxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nìsa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ùsà ñà-malu nì tavà-yá nùù-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnàhà xí-yà cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-ya xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachì-yà:

⁵ —Nì là iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-síá. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavà. Te yucán nì xitlà, doco nì ìchà, vàchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnua xi-ñá mà. Doco nì dàdàhviamà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vaha nì còya, te nì xitià viiá; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachì Jesús.

Dandu fuerte nì cachì-yà:

—¿Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì!

Ñà-nduá disàhà-xì nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yà nùù-yá, cachì-nè:

—¿Ndíà ndúá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni sàhatahvì Díos mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhiví ìì xí-yá, mate antes ñisa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacání xì-né sàhà-ñá màsà cúnitnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndáà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-ndúá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ 'Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Díos. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúníndísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te luegu cudû ini-nè sàhámà. Doco nahí viu còò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xiníndísâ-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-ìá viì nandúcú-nè. Ñàyùcàndúá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvía nì quida iñù, vachi có-sâà-nè quida-ne ñà-vàha nacua cuní Díos. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi; vaha anima-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sàhámà nduú-né nahi viu nì cana viì.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

¹⁶ 'Nú sàni nacañmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tixi iin cazuela, ò tixi iin cama. Còó, icúmíá cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nèhivì yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ìá dèhé, icúmíá tui vateá. Vachi nsidaa ñà-ndúá quidádèhé nèhivì, icúmíá natùì claruá, te cunitnùhu nèhivì sàhà-ñá.

¹⁸ 'Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá ichì váha, vachi nècuàchì ñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihítàhvì-né; doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxí ini-nè ìá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíá cuxio nsiha.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-neyà

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicùì quihvi-ne ndé ìá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà íín dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Díos, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiìn tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuí mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cúhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcàndúá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidí-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxi ndè ñuhù íchì, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuí, yáha ga ìá peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidí-yà, te nì dándácòo-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcàndúá, nì ndacuiìn-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà xì nùù ñà-nàcuáhnú tódo tècuí. Dandu nì cucuiìn ìì nsidaámà, nì nàcuíìn dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Díos?

Ñàyùcàndúá, nì yuhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vachi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùù-xí, te iníníá-nè.

Nansa ni tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te ni sàa-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te ni nuu Jesús lancha mà nùu ñuhù íchí. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndixí-né sìcoto, ni còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsìi íá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, ni ndàhì ndee-né ni sàcuùin sìsì-né nùu-yá, te fuerte ni cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhí), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvî nùu-ní ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán ni cachi nècuàchì-mà, vachi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-ni quèá ini-nè. Vachi antes cuàhà xichi ni dándòhá-nè, ñàyùcàndùá ni sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhnì-nè, te xinúdèhé-nè yucù sáhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, ni xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yá:

—¿Nansa nanu?

Te ni cachà:

—Ejército naní —cachá, vachi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te ni sacundahvíà nùu-yá ñà-màsà dándácû-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù.

³² Te yatni yucán íá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndùá, ni xicàn tàhviá nùu-yá áma cuáha-ya permisù cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te ni sàha-ya permisù. ³³ Dandu ni canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te ni caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisì mà, (ni culocó-sì); carrera ni canuu-sì candiaa mà ni còyo-sì mar, te ni càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxini-te ni cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té ni nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì ranchu. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndià nduá ni cuu. Te ni casaà-nè ndé íá Jesús, ni xini-nè, yucán íá tiàa ni caquee ñà-malu anima-xi, íá-nè nùu-yá, sàndixí-nè sìcoto vichi. Sàni nàcòò nsìhi sàxínitnùní-nè. Ñàyùcàndùá, yáha ga ni cayùhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa ni caxini nansa ni cuu ni dándúvaha-ya tiàa ma, ni nacani-ne xì nèhivì ni caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-ni quèé-yá nùu ladu mà, vachi yúhí cuaá-nè. Ñàyùcàndùá, ni nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa ni caquee ñà-malu nùu-ximà, ni sacundahví-nè nùu-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco ni techuún-yánè nùhù-nè, cachí-yá:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor ni quida Dios xì-ní —ni cachi-yà.

Ñàyùcàndùá, mànuhù nècuàchì mà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivì nansa (ni nduvàha-ne) ni quida Jesús.

Nansa ni dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te ni dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, ni cacudiì ini nèhivì ndoó yucán, vachi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. ⁴¹ Daaní, ni sàa iin nècuàchì nani Jairo nùu-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùu iin veheñùhu nduú-né. Te ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vachi mindaa dèheyoco-né íá, nahi ùxin ùi cuià xicá-ña, doco vichi sàcùcáhvì-ña. Ñàyùcàndùá ni quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahá xí-yà, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxin ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nìi, te sàni nsìhi òhùn xí-né cuàhàn nùu cuàhà nècuàchì ni quidatata xi-né, doco ni-iin nècuàchì mà, cóni níhì-né dándúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà ni quixi ladu yàtà Jesús, ni dàcùhùn-nè ndahà-né nùu ìcà sìcoto xi-ya. Te hora nchito ma ni cucuìin nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi ni dùcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì ducùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhí iá ana nì quida xí ducán, vachi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-nduá nì quida-ne. Ñàyùcànduá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníni-né, te nì nacani nècuàchì mà xì-yá índù ñà-dìsáhà-xí nì dácácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni nùhù-ní vichi, te contentu ni coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì càhàn-te xi nècuàchì mà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-nduá nì cachi-te, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì nècuàchì dándàcù-mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàa-yà xì-né), te nì quìhvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sáha-ya quìhvi inga nèhivì (ndé indúhu nsii ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhí-ñâ. ⁵² Vachi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ñâ. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vachi cóni xihì-ñâ; quidì uun ni-ñâ.

⁵³ Dandu nècuàchì mà, nì sàcùndiaa-nèyà, vachi ináhá-né ñà-sàni xihì-ñâ nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà ni cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tnii-yà ndahà-ñá, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñà, te yàchì nì ndacuiin-ñâ. Te nì dándàcù-yá daquixí-né ñà-cutiacù-ñâ. ⁵⁶ Te yuadíhí-ñâ, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxin ùi nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùi

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yánè ñà-vàtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùni dandúvaha stná-nè nèhivì cuhí.

² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhivì ùi xí Dios, te dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúnihí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dità, ni dihùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàa-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-nì cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàa quivì quee-nsia ñuu mà.

⁵ Doco nú có-cùni nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacadù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduumà seña cóni quidá víi nècuàchì mà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yàmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xi Dios, te nì dándúvaha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vachi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yùhù nì sàhi orden tànhdè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì cáhàn guá nèhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-né? —nì cachì-te. Ñàyùcàndùá cunì-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaca-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcàndùá, nì casàhú-yá xì-né, te nì càhàn-yá xì-né sàhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yá nècuàchì cuhí xì-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqúndèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nihì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachì-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsì cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachì-nè. ¹⁴ Vàchi nècuàchì tiàa ndoo yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xì nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùì dico ùxìn, ùì dico ùxìn nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì càhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yá dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhámà. Dandu nì dàcuàchì-yáña, te nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-néà nùù nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxìn ùì icà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì là iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùù nècuàchì-mà, cachí-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

¹⁹ Te nì cachì-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchì profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí, cachí-nsiá?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùù Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dándacú-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²² Dandu nì cachi stná-yá xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhà gá icúmî ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchi ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tixi ùì quivì icúmí natiacuí.

²³ Te nì cachi stná-yá xì nsidaa-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te nsiquívì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnàhâ-né xì

(ñà-cui stná-nè). ²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-né mii-né nduá. Doco nú ni cuí-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vàchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-lá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cúndúá iin bien xi-ne nú màsà sàa anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivì, nú cucáhán nùu-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nùu-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vàchi icúmí stnàì nacuai mii-né quivì naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamání, xì sàhà ángel ì cacutnahá xí quixi. ²⁷ Doco ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tàñáha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa iá ñuhiví ì xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa ni nadama Jesús mii-yá ni natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. ²⁹ (Daaní, na iá-yà yucán) xícàn tàhvi-yá nùu Dios, dandu ní xini nècuàchì mà tucu nì nàcùnàhà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnúu nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùì nècuàchì (sàhana) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yâ. Te tnúu nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sádi gá vàhná-nè. Doco na ní nsicuihnú vii ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnúu nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùì ndósàhnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vàha quidavàha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vàchi cóni cúndàà ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vïcò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahi vïcò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàhà ni cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-nduá nì xini-nè yucán.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu inácaá nùu iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vàxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuàhà nèhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchì mà nì càhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùu-ní, cundehè ndahví-nì tèchii xí, vàchi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhià-te, te xíhì ìhí-te quidá, queé chihìñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cùniá nacoà-te. ⁴⁰ Ñàyùcàndúá nì sacundahví nùu nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néà, doco mànicùí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsiá, vàchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmí coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvàxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ìhá-te. Ñàyùcàndúá, nì sadi-yà nùá, te nì dándúvàha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùu yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuàhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócô guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachì xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachì-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, cóni cùndàà ini-nè ñà-nduá nì cachì-yà, vàchi nì la dèhé chuun ma nùu-né; ñàyùcànduá, cóni sànihì ini-nè. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhámà.

Nansa nì cachì Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndàcàtnùhù stnahá-né nùu-né ana chicá ndiaá.
⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcànduá nì nacuaca-ya iin tètii nì chicani-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachì-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhú-né. Te nú yùhù quidáñúhú-né, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-né ana nì techuun-xí vaxi. Vàchi nècuàchì chicá nihnú ndáhví inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachì Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùu nèhivì, te quivì mii-ní ndàcùcahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùu-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádi-nsià nùu-né, vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachì Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùu ana cóni quidáñúhú xí-yà

⁵¹ Daaní, na sá-ítúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònùu nùu-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yà yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcànduá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cóni cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vàchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcànduá, ùi nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xì Juan, na ní tiacu-nè ñà-dùcán nì cachì nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachì-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a có-cùnì-nì dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsihi nèhivì ñuu yohó, vàchi ducán nì quida stná Elías sàhaha?

⁵⁵ Doco nì dà-íhì Jesús nècuàchìmà, cachì-yà:

—Mii-nsiá, có-cùndàà inì-nsia nansa ndiá ìcà-nsiá cunihnu vaha inì-nsia. ⁵⁶ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù divi chuun nì quesai ñuhivì yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñúhì-nè —nì cachì-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùu-xí.

Ñà-nduá nì cachì Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xì-yá, cachì-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdi.

⁵⁹ Daaní, nì cachì-yà xì inga nèhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachì nècuàchìmà:

—Señor mío, dihna ni núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cui) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-lá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsii-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuìn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chii) ndaquindéi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-ìtníí-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quéé víámà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ìì xí Dios.

10

Nansa ni techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yánè cùhùn-nè ùì ùì-nè codònnù-né nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yá yàha stná-yà. ² Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, cuahà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchitoo. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvì-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúún gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xí-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsiá mahì nèhivì dàná, cunduu-nsiá nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúníhí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, ni stná morral xi-nsiá, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivì màsà cásàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsiá, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Ni cundóó mánì mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú coó, ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsiá, te cuxi-nsiá te coho-nsiá ñà-nduá sáha nècuàchì divéhé-xímá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúún, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsiá, còó; iin-ni ni cundóó-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsiá iin ñuu, te candísà nèhivì cundoo-nsiá yucán, dandu ñà-nduá sáha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsiá. ⁹ Te dandúvaha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsiá iin ñuu, te có-xiníndísà nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuìta-nsiá mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachi-nsiá xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tni sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiá còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsiá). Doco cunaha váha-nsiá, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachí xì-nsiá na sàà quivì juiciu, dandu chicá cuahà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuahà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani ni coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuìn ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivì sàhà ñà-nduá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú ni cáhìchì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchì stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù ni cáhìchì ini-nè, dandu iin-ni queé stná mà na ian sàni cahíchì stná ini-nè mii-yá ana dìchúún-xí vaxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcuítì xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, nì naxicocuín ùnì dico ùxìn (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudì ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsì Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùu-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quìvì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnái ñà-malu cusáhnû, nì quea ndè gloria vaxan, nì nacava na ian nì tàsa.

¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dáníhítáhvì stnái mii-nsiá ñà-nú nì cuánihni-nsia còò ò sìduhma, dandu (còò ni-íñàha cuu xi-nsiá); te vátùni cundee stná-nsiá nùu nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xínì ùhìandó, te yáha ga nacúndéâ, doco còò ni-íñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudì ini-nsiá vichi, doco màdì sáhà-ñá vátùni nì cundee-nsiá nùu ñà-malu. Còò, cuisì xiñuhu cudì inì-nsia sàhà ñà-sàni sàcùitandiaa quìvì-nsiá nùu (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disáhà-xì nì cudì ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudì ini Jesús nì quida Espíritu Ìì xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamánì-yá):

—Ndeníhí vahi mii-ní, Yuamánì Dios; vachi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra Ìì xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá nùu nècuàchì nchichí; doco nùu nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúu-ní sàxìnítùnì-nè. Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì inì-ní quida-ní, te nì cudì inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùu Yuamánì sàni nihítáhvì dandacuí nùu nsidanicuú íñàha; te còò ni-iin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhá stnái mii-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní cundaà inì-xi sàhà-yá —nì cachi-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vachi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xinìnùu-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sàhana, xì cuàhà stná rey, nìsa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cónì nihítáhvì-né cuni-nè. Te nìsa cuni stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cónì sàà-nè nihítáhvì-né cunini-ne.

Nècuàchì samaritanu vaha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñuhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùu-né. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndiá nduá quide, te nihítáhvì vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-niá. Pues ¿nansa cachá?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì-mà:

—Dohó cachá: “Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítùnì-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán ícúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”.

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì-mà, có-cunì-nè cachi nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nìsa à iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadì-te nùu-né, nì xidacuihna-té nsidaa sìcoto xi-ne, nì sahnì cuí-tené, grave nì dānācuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuehè mà, doco iladú nì yàha-ne. ³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchúùn veheñuhu), te nì xini stná-nè nècuàchì-mà. Te divini iladú nì yàha stná-nè.

³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchìmà, nì xini-nè nècuàchìmà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatatna-né ndé nì nacuèhè xi nècuàchìmà, nì dàquée-ne aceite xi vinu, te nì chidúcùn-nè. Dandu nì chindànùú-ñané quisì ndacá-né. te cuàhàn-nè xi nècuàchìmà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ìa-ne nì sandiaa-nè nècuàchìmà. ³⁵ Dandu inga quìvì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùì dìhùn, nì sàha-ne nècuàchì divéhé-ximá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmí danáí na náyahí”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachí-ní xí: nùù nsi-únì tiàa (nì yàha yucán), ¿indù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xi tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xi nècuàchìmà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-nì, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xi ùì cùhì nani Marta xi María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xi compañeru-yà ndé chicá nùù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìmà nani María. Te María mà, cudî ini-nè coo-ne ñuhù nùù Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nè, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyùcànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhâ mii-ní ñà-sàni nacoò cùhì yùhù quidachuún mindái. Cachí-ní xì-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacánì inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí.

⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-ìá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudî ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuàhi cuxio chuun vaha ma nùù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xicàn tàhvì-yá nùù Dios. Te nì nsihi nì càhàn-ya xi Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaaha-ní nsiùhù càcàn tàhvì stná-nsì nacua nìsa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xicàn tàhvì-nsiá nùù Dios, dohó cachí-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, nì ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quìvì-ní; te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán nì quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quìvì, iin quìvì taxi tahvi-niá nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vachi nsiùhù, xicáhnù stná ini-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñùu sàà-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùnì pan nùù, ⁶ vachi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-ìñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còò, màsà dáñáná-nì yùhù, vachi ndiadí vaha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòì cuàhi mii-ní ñà-nduá xicàn-ní”, cachí-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòò-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còò, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda

cáhàn-ndà yehè-né, ñàyùcàndùá icúmí-nê ndacòo-ne cuàha-nèndó iñàha. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, càcàn tàhvì-nsiá, te nihítàhvì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùu-yá), te tùia. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vàchi nsidaa ana xicàn tàhvì, icúmí-nê nihítàhvì ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí tùi ndisamà nùu-né; te nsidaa ana xicàn tàhvì nùu yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-yaña nùu-né.

¹¹ 'Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiàte, te màdì iin yùu. Te nú cuñu siaca xicàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiàte. ¹² Te ò nú nsivì xicàn-te caxì-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiàte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcàndùá Yuamáni-ndà íá ansivi, chicá icúmí-yâ cuàhatahvì-yá mii-nsiá Espíritu Ìì xí-yá nú ni càcàn tàhvì-nsiá nùu-yá.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi ni cuu ni tavà-yá iin ñà-malu ihìn (ní nsida ihin xi) iin nèhivì. Daaní, ni nsihi ni queamà, dandu vátùni ni nacahàn nècuàchìmà. Te ni ndulocó nèhivì cuàhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, ni (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —ni cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, ni xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yaña, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-ndúá nacání ini-nè. Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náá stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùu ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-sì tnahà-sì, dandu mà cúí gá dandacú-sì nùu quisì dava ga mà. Ducán cachí, vachi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vachi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dípódêr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcàndùá, vátùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni cachí vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-sì, ñàyùcàndùá náhà xicà ñà-vichì sàni sàa tiempu cunì-nsia nansa dandácù ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-iñàha cuu xi ñà-icúmí-tê. ²² Doco nú ni quésáa iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùu-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té ni cùí. Daaní, icúmí ndósàhnùmà nihì-ndà nsidaa ñà-icúmí-têmà, te quida-nda xán nacua cudìi ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui (nèhivì xí), ducán queámà na ían tàxì-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuíin iin ñà-malu ni quee nùu-né antes, doco cóni quíhvi ndisa-ne ichì Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-sì, yáha-sì lugar íchì, nandúcú-sì ndé coo dadí-sì; te nú ni cundáa inì-sì mà cùí, dandu cachí-sì: “Còò, chicá vaha nùhì ini nèhivì ndé nisa ìe antes, vachi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcàndùá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, te quidá-sì cuenta na ían sàni ndundoa, te ni nducutá. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-sì nácuàca-sì inga ùsà tnahà-sì chicá tùha quini, te caquíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìmà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhàjàn chicá pesadu nàcòò tiàa ma nùu antes.

Nansa nihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na cáhàn-yâ ñà-jaàn xi nèhivì cuàhà mà, dandu ni cachi iin nècuàchì ñàhà xì-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì ni dàtúinuù xì-ní ñuhivì, te ni dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-ndà nansicáhàn nèhivì iníní xí Palabra Ìì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùu-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndúá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vàchi milagru xi Jonás mà, ñà-yúcán nì sanduu iin seña nùu nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xì, te cunduu stná mà iin seña nùu nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juicio, te màcuíta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuìn stná iin nècuàchì ñahà nì sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (có-ndùlócò nèhivì). ³² Te quivì coo juicio mà, yucán màcuíta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì yucán, nì naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còò, có-nàxícocuìn ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vātùnì datnúù Dios sàxínítnùnì-ndà

³³ 'In lámpara, có-nàcuícun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá; ni mà cuián tixi iin icà; còò, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùu nùu nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínúù-ndà nduú ñà-tùínúù iquìcúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vātùnì cutùu nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchínúù-ndà, dandu nàcuìtnùu núù-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsià ndé cuáhàn datnúù mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxínítnùnì-nsià datnúù-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iin tnúú, vachi cundua mà na ian nchií ndiaha inicutu sàxínítnùnì-nsià, te quee stná mà na ian tnúù fuerte iin lámpara nùu-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vii nècuàchì fariseu, te có-quidá vii stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndùá cuáhàn-yà, te nì yaha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocó-nè ñà-cónì ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuáhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chívàha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vachi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vachi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsià cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsià. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsià! vachi mà túha-nsia cundaà inì-nsia. ¿A có-ínáhá-nsià ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsià, màdiá cuisì iquìcúñú-nsià? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútâhvi stnahá-nsiá, dandu vātùnì cundaà inì-nsia iá vii nsidaa ñà-ndúá (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vii-nsiá). Mate sàha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlócò-nsià sàhámà, vachi có-nihnú ndàcuisì ini-nsià, ni mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te nì có-xiñùhù nacoò stná-nsià diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi na sàhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsiá nandúcú-nsià; te na sàhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhú tnùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vàchi na iin yavi xì nsii, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhà gâ, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sâha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-ní sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù cãhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi tùha-nsia quidayucun-nsiá cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cùndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dúcùn ni-iin òndàhá-nsiáña.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsiá! vàchi tùha-nsia quidavàha-nsia monumentu nùù ñaña xi nècuàchì nisa cãhàn cuenta xi Dios sàhà, doco divi xii-nsiá nduú ana nì sahnì xì nècuàchìmà.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, ducán queá na ian cudû inì-nsia sàhà cuàchi nì quida xii-nsiámà, vàchi dihna mii-né nì sahnì xì nècuàchìmà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsii ma.

⁴⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí Dios ñà-nchìchí guâ-yà: “Cuàhà profeta icúmî techuín, te cãhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmî techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahnì-né nèhivì xí, te nú cóó, siquiera taxi-né nècuàchìmà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xì dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-cãmàni-ndà Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsiá ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Ni cóni quihvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nì sadi stná-nsiá nùù nèhivì cuní quihvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihì nì cachi-yà nsidaájàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì cãhàn ndee-né xì-yá, cuní-nè cãhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cáchí-yà iñàha ñà-cui daqueé cuàchi-ne dìquì-yá.

12

Icúmî cundaà inì-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vaha

¹ Vichi sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sáníhni tnahá-né. Dandu nì cãhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì cãhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vàchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchìmà, danani úún-né nduú-né nèhivì váha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñàha coo dèhé nicanicuahàn. Icúmîâ tùia, te cunitnùhu nèhivì sàhà. ³ Dècuèndè stná ñà-nduá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-nè ndé iín tnúú, icúmî palabra mà natùì vate stná ndé nchíí orá. Te mate caya nì cãhàn iin tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmî palabra mà (cuìtià), vàchi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yuhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhivì

⁴ Amigos, cachí xì-nsiá: màsà yuhí-nsiá ana cui cahnì xì cuisì iquicúñú-nsiá; còò, vàchi nú sàni xihì-nsiá, dandu còò cá ni-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí xì-nsiá ana ndiá ìcà-nsiá yuhí-nsiá. Xiñuhu yuhí ndisa-nsia mii-yá ana icúmî derechu dandiachi xi anima-nsiá andea nú sàni xihì-nsiá. Mii-yá, ndisa xiñuhu yuhí-nsiá.

⁶ 'Sàhà cuisì ùì tuní dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòdó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa idìdìni itá dìni iin iin nèhivì. Ñàyùcàndùá, màsà nácánì inì-nsia, vàchi chicá ndiaá-nsià nùu iin chòlìhì tii, te ò nùu cuàhà stná-si.

⁸ 'Yùhù cachí xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-ndùú-né nèhivì xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí stnàì cachì nùu ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchìmà. ⁹ Doco nú ni chídèhé-nè ñà-ndùú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnàì mii-né nùu ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, doco vátùni nihì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espiritu Ìì sàni cáhàn ùhì-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchìmà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñâtuu nèhivì mii-nsiá nùu nècuàchì dandacú nùu veheñùhu, ò nùu juez, te ò nùu tè-nihì chuun, màsà nácánì ini-nsià nansa naxiconihì-nsiá nùu-té, ¹² vàchi momentu yucán icúmí Espiritu Ìì xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsiá —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligrú ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa iín mahì nèhivì cuàhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, cáhàn-ní xì ñani ñà-nì cándísâ-né dacuachí-né interés nì ndutahvì-nsí (nùu yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Senór, còò chuun ni níhì cundui juez nsidandàì sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-ndùú stnàì iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdì xihò-nsiá cuàhà iñàha, vàchi mate ni coó cuàhà gá biene xi-nda, có-cunì cachàmà ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa ia iin tècuicà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vàchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu nì cachì-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vátùni sàà nàcòvaha cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuìqué. ¹⁹ Dandu cachì inì-ni mií: Vichi sà-íá cuàhà iñàha íá vaha. Vátùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuicà; vátùni quetatui vichi, vàchi íá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachì-te. ²⁰ Doco nì cáhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco íó! vàchi ñuú vichi icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòò xán?”, nì cachi-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-ñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùu Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí xì-nsiá, màsà nácánì ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsiá, ni sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia. Còò, ²³ vàchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amádi chicá ndiaámà nùu sìcoto ndixì-ndà? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndànihì-si cosecha xi-sì, ni còò vehe icúmí-sì, ni còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñàha; doco Dios, dacútiácú-yási. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsiá nùu laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá dìni-nsiá, te nacánì inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà cáhni gá-nsiá dìni-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ 'Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúùn-yá, ni có-quidávàha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùu rey Salomón (nisa ia sànahà), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiaá ndisa); quivì vitni íá campu, te tnaa

sàni ìchà, vihini quèa xìtnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quèdavàha Dios ita mà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yá cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹ Màsà cécánúú-nsiá cahnì-nsiá dìnì-nsiá nansa tùi ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vàchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcu-nê. Doco ndohó, iá Yuamánì-ndà Dios, te ináhá-yá xiñuhu nsidaámà nùù-ndà. ³¹ Ñàyùcànduá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhivì ì xí-yá, dandísá nìhì stná-nsià nsidaa ñà-nduá cumánì gá nùù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí xì-nsiá, màsà yúhì-nsià, mate mà túù-nsiá, vachi sàni chitnùní ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià ndè ñuhivì ì xí-yá.

³³ Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútâhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vaha mà ini iin itni mà sàà tèhì, vachi ndè gloria yucán, mà sàà ndañuhá, vachi mà quíhín tècuìhnà-ñá, nì mà cúsiquídí stná. ³⁴ Vachi ndé quida-nda cuenta iá vaha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vachi sà-ítúú-yá naxicocuîn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchì mà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchì mà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tè nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vachi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé` sinduhá nì nsiaá lamú mà, te xíndiatu ì peón mà, pues nansicáhàn-tè nì sandiatu-tè.

³⁹ (Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévì hora quixi tècuìhnà quìhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quìhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsià, vachi iin quivì có-nìhnú inì-nsia naxicocuîn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miinì nsiùhù, te ò cuní stná-ní quihìn casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchì mà quivì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tè cahnì cuií-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnàhá stná-te xi tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivì có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ìnahá-tè, dandísá nìhì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndísâ xí-yà.

⁴⁷ Iin peón, nú ináhá vaha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-ìniní-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-té. ⁴⁸ Doco nú có-cùndáà vaha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vachi ducán queá na ian nacóó-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nè). Pues

nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùù nècuàchìmà. Vàchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà úhì tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ Cuna-ha-nsiá, yùhù vaxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivì, (vachi sàhà yùhù icúmí nèhivì tàhndè dava-ne). Te ja sácú vaha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cúndúá! ⁵⁰ Vachi iá iin tnùndoho icúmí yahi, te cuàhà gá nacánì inì ndè cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí inì-nsia vaxi ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còó, vachi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé quivì nùù-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivì, ùnì-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùnì mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dido iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índùvì tiempu nuná ñuhivì, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vachi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xinì-nsia itá vico ladu quécachu orá, dandu cachí-nsiá: “Vaxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichì ndisa-nsia, vachi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhivì xì ansivi, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxìnítnùnì-nsiá mii-nsiá sàhà-ñá cui mànihì inì-nsia índù chuun nduá chuun vaha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensia cuàhàn nùù tè-nihì chuun, dandu chicá vaha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tènsia sàà nùù juez, vachi juez mà, dayáha-tènsia ndahà comandante xi-tè, te chicadi tèmà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quéé gá-nsiá dècuèndè nú sàni dànáa nsihì-nsiá nsidanicuú ñà-ndùá nihíca-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dāndacú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvì-né quisì nduú promesa xi-ne nùù Dios; meru xihì quisì mà, te nì sahnì-ténè. ² Dandu nì naxiconihì-yá nùù nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsiá ñà-chicá nì sanduu-ne nèhivì cuàchi nùù nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhàmà nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vachi divi ducánì ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúú-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá stná-nsiá nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chàhmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsiá chicá nisa ìa cuàchi nècuàchìmà nùù nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vachi dècuèndè mii stná-nsiá, divi ducánì icúmí stná-nsiá ndañuhu-nsiá nú màsà nàxícocuìn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuàha quisì vídì-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa ìa iin tiàa icúmí xí iin ñuhù iá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàa tiàa ma iin xichi yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu ni cuí, doco còò nì-iin sìhigu-nu ni ndácùhun-ne. ⁷ Ñàyùcàndúá, nì cachi-nè xì tēndiáá xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuià quixí indéhí, áma níhí sìhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Nì táhndè-nu chicá vaha; có-cùnì cuiin uun gá-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachì-te: “Senór,

nacoo gà-nínu dècuèndè inga cuià, vèchi cuní dadayî ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuáha-nüsü; te nú coó, dandísá, tàhdè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dándúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadò íá-yà iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quìhvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuià dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuiá yaa-ne quidá-si, ñàyùcàndùá xicá todo-ne, mà cùì nácuìn ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnàtuu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitándòó-yá ndahà-yá dìni-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nihì-né nì nácuìn ndàà-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchì dandacú nùu veheñuhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vèchi quivì descansu nduá na ní dándúvaha-ya nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Íñu quivì ùún íá quidachuun-nda; ñàyùcàndùá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùu nècuàchìmà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vèchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xii-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, amádi ndiá ìcà stná-nè dàñà stná-nè nùu cuèhè itnífí xí-nè, mate quivì descansu nduá, vèchi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùnì cuià nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xiní ùhì xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuàhà mà, nì cudìi ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xitià palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índu ñàhà cui cachì sàhà-ñá cundaà vii inì-nsia nansa íá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índu ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsiá cundaà ini-nsiá nansa íá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán íá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnu; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vèxi stná-si quidávaha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índu ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vèchi divia nì quìhin iin nècuàchì ñahà nì dàqué-ne mahì ùnì maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoo yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vèchi ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nùu nsidaa nèhivì cucunì quìhvi yucán, cuàhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vèchi quida-nda cuenta na ian íá iin vehe, te cuní-nsiá quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-xímá yehè-né. Ñàyùcàndùá sàà-nsiá, te cáhàn-nsiá yehè, cachí-nsiá: “Stoho-nsi Señor, nacuna sacù-ní nùu-nsí”. Dandu nècuàchìmà, icúmí-nè cachi-nè: “Còó, tàcùnì mii-nsiá, (ni có-ínáhi) índu nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsiá cachí-nsiá: “Nsiùhù, nìsa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nìsa xixi-nda nìsa xihi-nda (tècuí); te mii-ní, nìsa dacuahá-ní nèhivì ñuu-nsi, calle ñuu-nsí”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán,

icúmí-nê cachi-nê: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcùnî mii-nsiá, ni có-ínáhi índù nì quixi-nsia. Ñàyùcàndùá, cuahán-nsiá iladu, vâchi nècuàchì chicuéhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnu-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsiá cuni-nsiá na yáha xii-ndà Abraham ndè ñuhívì ìì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-nê màcùndoo-ne nùù Dios ñuhívì ìì xí-yá. Doco mii-nsiá, còò; fuera icúmí-nsiá ndòò-nsia. Dandu yáha ga cuahàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guâ-nsiá). ²⁹ Vâchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivì sàà-nè ñuhívì ìì xí-yá, cunduu-ne nèhivì vâxi ladu caná hora, xì nèhivì ladu quécahnu stná, xì nèhivì ladu norte, xì nèhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhívì ìì xí-yá. ³⁰ Vâchi nèhivì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdò nùù-né nùù-xí (quívì yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divi quívì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì cachi-nè xí-yá:

—Cuahán-nì quecuaán-nì yohó, vâchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Cuahán-nsiá, te dohó cachi-nsiá xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuahìn taví ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandúvâha stnáì nècuàchì cuhí, dandu quívì ùnì cuahìn dansihí chuun xi”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vâchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tûha ndisa nèhivì cahni-né iin ana cahàn cuenta xi Dios.

³⁴ ‘jNdahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vâchi tûha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cahàn palabra xi Dios, vâchi na techúûn-yànè sàà-nè nùù-nsiá dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiá nùù na ian danátáca sùun pilu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tixi ndìxì-sí; doco còò, cónì cùnì-nsiá. ³⁵ Ñàyùcàndùá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòò nihnia. Te cachí stnáì xì-nsiá, mà cuní gà-nsiá yùhù ndè cachi sàà quívì cachi-nsiá xì: “Ndiaha gá mii-ní, vâchi divi ana vâxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa nì dandúvâha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quívì descansu cuahàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùù nècuàchì fariseu, cuahàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchìmà iá stná iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ìì xí-ndà dandúvâha-nda nèhivì nú quívì descansu nduá? (Cachi-nsiá xì.)

⁴ Doco nècuàchìmà, dadí úún nì ndòò-ne. Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dandúvâha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vâtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿áma cùhùn-nsiá carrera tavà-nsiási, mate quívì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, màncúì nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcu-né lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xí-né. Ñàyùcàndùá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú càna iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóó-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vâchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñuhú nècuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú

ducán, dandu icúmí nècuàchì òvèhé-xímá tnàtuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnàtuu nècuàchì òvèhé-xímá, icúmí-nè cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nù nècuàchì cutnàhá xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nìhì xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danàà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vachi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuéhè, xì nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vachi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danàà-né nù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xì, icúmí-ní nìhì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnàhá xí-yà na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-ndùá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhivì ì xì Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nisa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì càna mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vachi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ 'Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnù ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cundehiá. Ni cuicáhnù ini-nè sàhí”, cachí-nè.

¹⁹ 'Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundaà inì sàhà-sí, a quidá víi-sí, á coó. Ni cuicáhnù ini nècuàchìmà sàhí”, nì cachi tiàa ma.

²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì nandàhí, te ñàyùcàndùá, mà cúí cùhìn”.

²¹ 'Ñàyùcàndùá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahán-ní vichi duha cacanuú-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátàcà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuéhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² 'Ñàyùcàndùá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: “Sàni quide ñà-ndùá nì cachi-ní xì, señor, te vátuni cundoo más gá nèhivì”. ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnàtuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vachi ñà-yohó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhì-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni ni nácání ini-ndà cunchicùn-ndàyá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nèhivì xínchicùn xì-yá cuàhàn stná-nè. Ñàyùcàndùá nì naxic-ocuúin-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

²⁶ —Nú vaxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gà-nè ñà-ndùá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (nì cá-cútúxí ini nècuàchìmà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gá stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vachi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xì. ²⁷ Te xiñuhu stná

(ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vàchi nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchìcùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí. ²⁸ Váchì nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-ìá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cúí, doco cóni níhì-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàá tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxìn mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té nùù òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñâha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì tèmà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú ñàha icúmí-nsiâ, vachi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchìcùn xí’.

Ejemplu nacání sàhà ìin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vàha ga ìin, (vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adì gá’. ³⁵ Váchì còò cá chuan, mà cúndúá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùù itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii nì tucù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì iá cuàchi-xi, vachi cuní-nè cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudí ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuàchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchì mà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi naco-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachi nanihì-ndàsí? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndàsí, cudí ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádócó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudí ini-ndà, vachi sàni natù rii xí nì ndañuhu ni cúí!”

⁷ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudí ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudí ini-nè sàhà nècuàchì mà nùù 99 nèhivì nihnú vaha inì-xi, vachi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñàhà icúmí xí ùxìn dihùn plata. Pues nú ni ndáñúhú ian, amádi nacucùn-né iin isì, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñàhà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchì mà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudí ini-ndà, vachi sàni natù dihùn xí nì ndañuhu ni cúí”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnáì xì-nsiá, ducán cudí stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nisa ìa iin tiàa ndoó ù dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chíi xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-nduú tàhvi níhì-nsí nùù-ní”. Ñàyùcàndúá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-nduú tàhvi-té.

¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtàcá tèchicá chíi ma nsidaa ñà-icúmí-tè, te cuàhàn xicà-tè

inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dihùn xí-te, nì quìhvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihi dihùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, cuàhàn-te nùù iin lamú ñuu yucán, te nì nihi-té chuun nùù nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñàyùcàndüá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxi cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò ni-iin nèhivì sàha xi-té ni-ñàha. ¹⁷ Dandu nì nàcùnihnu sahnú inì-te, te nì cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùù-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cunî cuì quidá doco. ¹⁸ Chicá vaha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachì xì-né: Papá, nsidá cuàchi nùù Dios, te nsidá cuàchi stnáì nùù mii-ní. ¹⁹ Nì mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacánì inì-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcàndüá, nì naquihin-tè ichì mànuhù-té ndé iá yua-té.

“Te xica ì vaxi-tè ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi ini-nète, te nì dàyáà-nè cuàhàn-nè nì numi nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nùù-né. ²¹ Dandu nì cachì dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùù mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnáì nùù mii-ní. Mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachì-te. ²² Doco yua-té, nì cachì-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te nì cúnacáá stná iin anillu òndàhá-te; nì nácuàin stná-te iin ndisàn. ²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vàchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiaà-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cuì, doco vichi sàni natùì-tè”, nì cachì yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nùù itú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcàndüá, nì cana-tè iin peón; nì xicàn tnùhù-té nùù nècuàchìmà, cachì-te: “¿Ndíà ndüá cùù-guá vehi?” ²⁷ Dandu nì cachì peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñàyùcàndüá nì cachì yua-ní ñà-nì càhnì-nsì chelù ndatnù, vachi sàni natùì dèhe-ne, te còò ni-ñàha ni cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcàndüá, nì xidà ini ñani sàhnùmà, có-cunì-te nansihvi-tè vehe. Dandu nì quee yua-té nì càhàn vii-né xì-té. ²⁹ Doco nì cachì-te xì-né: “Cunaha-ní, sàcànì cuà ié` nùù-ní quidáchúin, te inínì nsidanicuú ñà-ndüá cachì-ní xì; doco tàñáha ga dacútáhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnáì vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-nì nsiaa tè-ndüú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndüá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stná chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xí-te”, nì cachì dèhe sahnuma. ³¹ Dandu nì cachì yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáù. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-ndüú biene xi, stoho stná` nduú stnáù. ³² Doco vitni ndiá icà-ndà quida-nda vicò, te cudìì ini-ndà, vachi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còò, sàni nsiaà-te vichi”.

16

Ejemplu nacánì sàhà mayordomu cóni quidá víi

¹ Dandu nì cachì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Cò-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcàndüá, nì cana-ne tèmà, cachì-nè xì-té: “¿Nansa iá ñà-ndüá quidà-ní? vachi càhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní nùù. Pues vichi icúmì-ní quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní nùù, vachi cuàhàn taví mii-ní nùù chuun xi-ní ñà-ndüù-ní mayordomu”, nì cachì-nè. ³ Ñàyùcàndüá, nì quesaha-témà nacánì inì-te, cachì-te inì-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vachi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù nùù chuun xi. Ndahví, vachi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnáì caridad, doco cucáhán nùù. ⁴ ¡À! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùù chuun xi”, nì cachì-te. ⁵ Ñàyùcàndüá, nì cana-tè iin iin nèhivì iníhíca nùù lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùù nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní

nùu lamú xi?” ⁶ Te nì cachi nècuàchìmà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùi dico ùxin (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu nì cachì-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿naadaa iníhíca-ní?” Te nì cachi nècuàchìmà: “Iin cientu carga nùnì trigu iníhíquê”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-nè ñà-nduá quidá-te. Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-té sàhà-ñá cónì quidá víi-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachi-nè. Vàchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nùu chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuehé nèhivì datnúu Dios sàxìnítnùnì-xi.

⁹ Te yùhù cachí xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xì dìhùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihì dìhùn xí-nsiá mà, vátùnì cuàha Dios sàa-nsiá nùu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nìhì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néa, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vátùnì quida víi stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú. ¹¹ Ñàyùcànduá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhiví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-nduú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanìtnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchúùn, mà cúí coo ùi patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu icúmí-tê cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne coo vaha xi-té, te inga-nè cahíchì inì-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dìhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùu Dios —nì cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stná-nè yucán, inínì-né nsidaa ñà-nduá cachí-yà, te nì sàcùndiaa-nèyà, vàchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dìhùn. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nùu nèhivì cuní-nsiá ndee vaha-nsia, na ian ni cùndúú-nsiá nèhivì váha guá. Doco Dios, ináhá-yà ñà-ñuhú ini anima-nsiá. Vàchi ñà-nduá chicá xího nècuàchì ñuhiví yohó, có-nâtùia nùu mii-yá, vàchi ñà-chicá có-íá vaha nduá nùu-yá.

In palabra nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xì sàhà ñuhiví ùi xí Dios

¹⁶ Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xi Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vaxi duha nì quesaha xítia cuentu sàhà ñuhiví ùi xí Dios, te vichi nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàa-nè ñuhiví ùi mà.

¹⁷ Doco ley (sànaha) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vaha; vàchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàa ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaro

¹⁹ Nìsa ìa iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xì cuàhà gá sìcoto chicá vii. Te nsìquívì nìsa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nìsa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chítu nsihì uhì ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nìhì-né pedazu cuati comida cóyo nùu mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sihina, vaxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàa-si nsihì uhì ìcà-némà. ²² Daaní, nì sàa quívì nì xihì-nè, te nì caquixi ángel nì nacua-ne anima nècuàchìmà cuàhàn-nè ndé iá xù-ndà Abraham. Daaní, después nì xihì stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. ²³ Dandu (nì sàa-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsì. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuàhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì ndàhì

ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xì-nsí nduu-ní! Cundehè ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né dìndàhá-nè tècuì, te danchíco-ne yáì, vèchi yáha ga ndohí ié mahí ñuhu yohó”. ²⁵ Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vèchi na nisa itiacù-ní ñuhíví, vaha vida nisa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, còó; yáha ga ndahví nisa yáha-ne. Doco vichi sàni ñihítáhvì-né cudii cuáhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga ñàha, vèchi mahí nsiùhù yohó xì mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcànduá, mate ni cúcáhan-nsí yáha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yáha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”. ²⁷ Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvì nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vèchi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quíxí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsí”. ²⁹ Dandu nì cachi Abraham xì-té: “Sà-icúmí-té libru ì nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Ni cúníní-te ñà-nduá cachí nùù tutu mà”. ³⁰ Dandu nì cachi-te: “Còó, tío Abraham, vèchi nú ni nátiácú iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-té cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cuní-te cunini-tè ñà-nduá nì cachi Moisés, te ni ñà-nduá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuñin inì-te mate ni nátiácú iin nsii (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá, icúmí dava nèhivì tùcù-nè ichì có-ndiàá quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà. ² Vèchi chicá vaha ni mácùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahí mar sàhà-ñà màsà dátúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó.

³ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.

’Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsià xì-né sàhámà. Te nú ni náxicócuñin ini-nè sàhà ñà-nduá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cúú-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì ñihì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsì cunindisá víi gá-nsì.

⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhò cachí xì-nsiá: nú xiníndisâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vātùni dandacú-nsiá nùù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahí mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúûn nùù-ndà

⁷ Nì cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nùù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiàá-te quisì xi-nda. Doco nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímànì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-té? Ádi cóó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vèchi nú sàni nsihì nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachí-nsiá: “Còó ni-ñàha ni quidá-nsí, cuisì ñà-nduá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsi”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria.
¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né,
¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—;Stoho-nsì Jesús! ;Cundehè ndahví-nî nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchìmà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù icà-nsiá.

Ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuïñ-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuïñ sisi-né nùù-yá, naquímànì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né nì naxícócuïñ.

¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuïñ naquímànì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuïñ mà:

—Ndacuiñ-ní xuhun-ní vehe-ní. Vàtùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcànduá nì nihì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuïñ Jesús ñà-cusahnú-yá nùù ñuhiví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nùù-yá índù tiempu sàà quivì cusahnú Dios ñuhiví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchinùù-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ìì xí Dios. ²¹ Mà cúnduámà ñà-cachitnùhu nèhiví xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhiví ìì mà, te ò yucán iá`. Còó, vachi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhiví ìì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vaxi iin tiempu na yáha ga cuni-nsiá cundua tiempu ndiaha (naxicocuïñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, doco tàñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhiví xì-nsiá ñà-yohó sàni naxicocuïñ, te ò yucán ié`, màsà cùhùn-nsiá xì-né, màsà cunchícùn-nsiànè. ²⁴ Vachi na ian tása, te natnúù fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quivì xí, (te cundehè nsidaa nèhiví yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà iñàha icúmí ndohi; vachi icúmí nèhiví tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xi Noé sàhana, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví. ²⁷ Vachi tiempu xi Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhiví ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quihvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì xì nsidaa nèhiví mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhiví ñuu Sodoma tiempu xi Lot sàhana, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahan quini, te nì caxihì nsidaa nèhiví ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quivì naxicocuïñ, te cuni nèhiví yùhù.

³¹ 'Quivì mà, nú ndoo nèhiví dìnivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócò-nè sàhámà. Cuisì-nì nì cùnù dèhé-nè chicá vaha, Te ò nú ndoo-né nùù itú, dandu màsà naxícócuïñ-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsiá nansa nì cuu xi ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñá dandáñuhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dàcácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ 'Yùhù cachí xì-nsiá, na sàà ñuu naxicocuïñ, dandu ndé quidì ùì nèhiví, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoo ùì nècuàchì ñahà cutnàhâ nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoo stná ùì tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin juez iin ñuu; doco nì cóni sácáhví-tê Dios, nì stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xìhì ì-xí. Te sàhàn nècuàchìmà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-ní chuun xi, vàchi iá iin nècuàchì xiní ùhì xí”. ⁴⁻⁵ Doco cóni cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuàán yohó yùhù. Ñàyùcàndùá mate có-càhví Dios, nì có-càhvì stnáì nì-iin nèhivì, doco cuàhìn nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vàchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nè chindee-né nècuàchìmà). ⁷⁻⁸ Ñàyùcàndùá, Dios, ¿ama nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn tàhvi-né, te sacúndáhvì-nè nùù-yá? Te ¿a caní tiempo cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yà nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí xì-nsiá. Doco quivì naxicocuñi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿a ndísá cunindisá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachíyàhvi nì naxicocuñi inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhí vaha guá xì mii-xí, te cachíchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ùi tiàa, cuàhàn-nè veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachíyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuñi-nè yucán, te nì naquimani-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stnáì nì-iñaha, vàchi có-quidé nì-iin ñà-có-ndiá lque quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, nì có-quidá stnáì na quidá tè-dachíyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùù cada ùnà quivì iníhíí iá dòquí ùi quivì, te nùù cada ùxìn pesu quidé ganar, chivàha cuaín ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchìmà.

¹³ ‘Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iín-né, cucáhán nùù-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcàndùá, iín-ne, caní-né nchìca-ne (ñà-cùù guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchì cuáchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùù Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-nè nìhì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùù ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xì-né vaxi nùù-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchìmà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús ñà-cuati ma nì tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùù. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ì xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nú nì coó (vitá ini) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu nìhì-né quihvi-ne ñuhivì ì xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nìhí chuun, nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachí-ní xì ndiá quide, te nìhítàhví vida ndiaha nicanicuàhàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndíà díshà-xí cachí-ní xí: “Mii-ní vàha-ní”? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùùn vàha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vàha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ínahá-ní nansa ni dándacú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndúù nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáhí-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda, te ni cóó stná tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachi-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga iñaha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihítáhvi-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vàchi cuica cuáhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhi guá sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí Dios! ²⁵ ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vátùni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoò ìì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vàxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhiví ìì xí Dios, te sàhámà icúmí-nè nacoò-ne iñaha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quídámà), ³⁰ vàchi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè nihítáhvi-né vida xi-ne ñuhiví yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhiví vàxi xi-nda, dandu nihítáhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, nì tavà cuaán-yá ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì tiaa nèhivì xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

³² Vàchi icúmí nèhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te canàhá stná-te xí. Te icúmí stná-te sivi díi-te nùí, te cahni cuí-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùn quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cùndàà ini-nè sàhámà. Cóni sàà-nè mànihì ini-nè, vàchi nahi palabra dèhé nì sandua nùù-né.

Nansa nì quida Jesús milagru ñuu Jericó, nì dånátui-ya nùù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vàxi-ya, te yuhù íchí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad.

³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndàcàtnùhù-né ndíà nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yáha. ³⁸ Ñàyùcànduá, nì ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuáhà mà), nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, ni cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchì mà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ìì xí David, cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dándacú-yá ñà-nì cùndácá nèhivì nècuàchì mà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuí.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndúvaha nduchínúù-ní, cachí xì-ní! Vàchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyùcàndùá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímànì-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-ndùá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchì mà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicuí ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vàchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì dàyáà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vàchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchì mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vàchi vichi icúmí sàì vehe-ní.

⁶ Ñàyùcàndùá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchì mà, te ndacá-nèyà mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchì mà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchì mà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-ndúú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dandàhví nì quihin dìhùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì divéhe-xí yohó, vàchi nacua nì quida yohòtéhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacaní sàhà ùxìn dìhùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né inínì-né ñà-ndùá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vàchi sà-ítúú-yà sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó). ¹² Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ìa iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xìcà-né inga ñuu ñà-nìhì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyùcàndùá, (na táñâha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dìhùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quìvì naxicocuìin icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dìhùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xìñhù-né nècuàchì mà, ñàyùcàndùá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-né nihi-xì razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Cò-cuní-nsì cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchì mà, vátuni nì nìhì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuìin-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandacú-né càna nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dìhùn mà, vàchi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dìhùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxìn dìhùn”. ¹⁷ Dandu nì cachí nècuàchì mà xì-té: “¡Vátuni íá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcàndùá icúmí-nì dandacu-ní nùù ùxìn ñuu nahnú, vàchi vii gà nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùì, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dìhùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-nì dandacu-ní nùù ùhùn ñuu nahnú”.

²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dìhùn xí-nì, vàchi nì chivàhià nùù iin sìcoto. ²¹ Vàchi yùhì mii-ní. Ináhì nansa íá-nì, dana-ní, dècuèndè tùha

stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchúún-nî, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dándàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiaí iñàha ndé cóni quidáchúún, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitúí. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dácúhùn dìhùn xí nùu iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaì, vátùni nihì stnáì dìquía ni cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dìhùn nùu tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dìhùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchì mà ùxìn-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusáhnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndúá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xiní ùhì xí, te có-cùnì-nè cusahnúí nùu-né, cundaca-nsianè quixi nùu, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùu compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-ítúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùu nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùu-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé nuhní iin burru chii. Burru tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùu-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùu nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ìa. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xi-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitànduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sà-ítúú-yá nacatacaa-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímànì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-nî (ñà-màsà cáchì-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú nì cúdádí nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùu ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsiá! Vàchi meru quívì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú nì sàà-nsiá cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cuí! Doco cóni cundáà inì-nsia. Ñàyùcàndúá, vichi sàni ndòò dèhámà nùu-nsiá, te mà níhì gá-nsiá cundaà inì-nsia.

⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quívì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsiá, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadì-te nùu-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùu idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúnì-nsiá ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dicó xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán,
⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nù tutu ì: “Veheñùhu xi, icúmíá cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tàhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquívì sáhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì nihí chuun ñuu mà, nandú-cú-né nansa cui dandáñuhú-néyà. ⁴⁸ Doco mànicùì nihì-né nansa quida-neà, vàchi nsidaa nèhivì cuáhà mà, inínì vaha-ne ñà-nduá dacuahá-yá.

20

Nansa nì cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quívì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru cáhàn-yà razón vaha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnáhâ-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xidandacú nù ñuu mà, ² cachí-né xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dandàcú nù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnái nù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xí. ⁴ ¿Ana divi nì dandàcù-xì nù Juan Bautista ñà-quida ì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví?

⁵ Dandu nècuàchì mà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-né:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú nì cachí-ndà divi Dios nì dandàcù-xì nù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xiníndísâ-nsiá nècuàchì mà, nú ducán?” ⁶ Doco nú nì cachí-ndà divi nèhivì ùn nì cachi xì nècuàchì mà, dandu cahnì nèhivì-ndó xì yùù, vàchi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nìsa càhàn cuenta xi Dios —nì cachi-né.

⁷ Ñàyùcànduá, nì naxiconihí-né nù Jesús ñà-cò-cundáà ini-né ana divi (nì dandàcù-xì nù Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì yùhù, mà cáchì stnái xì-nsiá ana divi nì dandàcù-xì nù quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin lamú, te nì dandàndè-ne nducu yòhò sì-úvà nù ñuhù xí-né. Dandu nì tatu-né itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xìcà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáa. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáa tu. ¹² Daaní, ñà-únì nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xì-né, dècuèndè nì dandàcuèhè temà-né, te fuerza nì tavà-ténè nù ñuhù ndé iá ñà-tàtá mà.

¹³ Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vàchi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-né. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xinì-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhò nduú tè-icúmí ndutahví xì ñuhù yohó. Vichi cahnì-ndàté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tavà-té nècuàchì mà iladu nù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

‘Pues vichi, ¿ñdíà nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-né nùhù-né cahnì nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vàchi dohó cachá’:

Nì ìa iin cavà nì cahíchì ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicuí tnii-neyà, vàchi yúhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcànduá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-nduá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcànduá, cuahàn nècuàchìmà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñà-ìá viì dacuaha-ní nèhivì. Nì có-yúhì stná-ní nì-iin nèhivì; cóò, vàchi chináhá víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios.

²² Ñàyùcànduá, cuní-nsì cachi-ní xì-nsí, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? ²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn cundehí. Bueno, vichi cachi-nsia xí ana dìnúù-xí, te ana dìquívì-xí itúú ìcà dìhùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuaha-nsiàte, te cuaha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsià cuaha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-neyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcànduá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchìmà, có-xìníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcànduá, nì xìcàn tnùhù-né nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yohó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhì iin tiàa, doco cóò déhe-ne nì ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñaní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xìhì-nè, te cóò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xìhì stná nècuàchì ù mà, te cóò stná dèhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùnì xì ñahà mà, doco nì xìhì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsi-úsà ñaní mà; doco divini, cóò nì-iin dèhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xìhì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcànduá, na sàà quívì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà ñà-nsi-úsà-nè nìsa ìa xì-ñá? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, tùha nèhivì ñuhiví yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhiví, mà nándàhà gá-nè. ³⁶ Nì mà cúí gà-nè, vàchi cuahàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sàhana sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tìi (xìxìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvì nsì-Abraham, xì

nsi-Isaac, xì nsi-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcànduá, itiácú ìi nsi ma), vàchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios; còò, cuisì nèhivì itiácú càhvì xi-yá. Vàchi nùù mii-yá, itiácú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-nì, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsihi nì càhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin nì sáhandee inì-xi ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-ìñàha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtéhè xii-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn? ⁴²⁻⁴³ Vàchi mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ìi nani Salmos, te dohó nì cachi-nè: Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xìnì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

⁴⁴ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, inínì nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vàchi ñà-diì xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ìi-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquéè tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ìi-xí, te nì dàquéè-ne ùì ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cuyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú òhùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuáhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quivì cuu ñà-nduá nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaa ini-nsi sà-ítuú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhvì ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuáhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachí-nè:

“Vichi ndisa sàni sàa quivì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsiá nècuàchìmà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhî-nsiá, vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tàñáha ga nsihi tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vàxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíâ nàá stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhî xì nèhivì.

¹² 'Doco na táñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùù tè-xídandacú veheñùhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù rey xì nùù gobernador (ñà-daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nê quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù. ¹³ Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datúi stná-nsiá nùù nsidaa-né ñà-nduá xiníndísâ-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácání ini-nsiá nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vàchi mií, icúmí chindeí sàxínítnùnì-nsiá ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí víi-nsiá nùù-né. Te mii-né, ni mà nánìhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsiá. Còò, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ 'Daaní, ndè stná yuadíhî-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tnaha ga-nsiá, ò amigo xi-nsia, icúmí-nê cahin stná-nè mii-nsiá nùù tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nê càcàn-nè ñà-cui-nsiá. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàa-nsiá ndañuhu-nsiá (nùì); ni-iin ididínì-nsiá mà ndañúhú. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndísâ-nsiá, dandu nìhì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ 'Doco quivì cuni-nsiá inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà ini-nsia sà-ítúú quivì cuàhàn-te dandañúhú-tê ñuu yohó. ²¹ Ñàyùcànduá, na sàa quivì mà, ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dehé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánìhvi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quivì yucán cunduu quivì nìhì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìì xí Dios sàna. ²³ ;Ndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mée-xì! Te ;ndahví stná nècuàchì icúmí xí mée chichi! Vàchi quivì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nìhì-nè. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùù guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicà (ñà-quadachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùù ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihi tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocúñ Jesús

²⁵ 'Quivì yucán icúmí coo cuàhà seña nùù orá, xì nùù yoo, xì stná nùù sìtnúù; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuì mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñà-né ñà-yúhî guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-nduá cuàhàn cuu ñuhiví. Ndè stná sìtnúù nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sì ndacùchì ndee-sí. ²⁷ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vïcò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié'. ²⁸ Daaní, quivì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu nì cúnúú-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá dìquì-xí, vàchi sà-ítúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndun-sidi-nú, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quivì cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà ini-nsia ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² 'Ñà-ndáa nduá cachí, mà sàa cui nsihi nèhivì itiacú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra cachí yùhù, còò, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁴ 'Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vàchi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhiví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàà quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia. ³⁵ Vàchi na ian (nanàá tní iin quisi ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì inicutu ñuhiví. ³⁶ Ñàyùcàndùá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vətùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vaxi ma, te nìhìtáhvì-nsiá natùì-nsia màcùndoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñuhu cahnú íá-yà ndui, dacuahá-yá nèhivì, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii íá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtnàà vaxi tu-ya veheñuhu. Ñàyùcàndùá, nèhivì cuáhà mà, naha vaxi stná-nè veheñuhu, vàchi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nìsa nani iin vicò nìsa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-ítuú vicò mà vaxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nandúcú-nè nansa nìhì-né cahnì-né Jesús, vàchi yúhì-nè (cunitnùhu) nèhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quihvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xíandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudiì ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcàndùá nì cachi Judas vətùni íámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco nì cùndùá na có-ndòò cuáhà nèhivì indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quivì yucán xíhì stná iin lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcàndùá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàà-nsià ñuu mà, icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quihvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru xì-né: “¿ndévi íá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-nè dacuní-nè mii-nsiá índù íá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-ità víi yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchìmà ichì cuáhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndùá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsì-úxin ùì nècuàchì nì nìhì chuun nùù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. ¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndé cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vàchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quivì cusahnú-yá, dandu cunduamà ñà-sànì cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimani-yá Dios (sàhà ndutè sì-úv à ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. ¹⁸ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sî-úvâ ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yâ iin pan, nì naquimanì-yâ Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù nsidaa-né, te nì cachi-yâ xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñuì nduá, vâchi cuàhìn cuàhatahvì vida xi (cuì) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quìvì nùù-xì) sàhà-ñâ nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yâ.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yâ xì pocillu mà: na ní nsihi nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yáñà), te nì cachi-yâ:

—Ñâ-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vâchi nahi nì nduá, te icúmí nì cuità sàhà-ñâ nìhítàhvì ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùù mesa yohó. Te mate ñâ-ndàà nduá, icúmí cuì, vâchi ducán nì chitnùní ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì, jndahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñâyùcànduá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nùù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yâ, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhà-ñâ ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñâyùcànduá, nì cachi-yâ xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùù nèhivì ñuù-te. Yua ñuu dandacú ví cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vâchi nsidaa ana nìhì chuun dandacú nùù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahví ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vâchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchì. ²⁷ Vâchi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchì (nùù chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchì, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xì, te nì yàha stná-nsiá nsidaa tnùndoho nì yàhi. ²⁹ Ñâyùcànduá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnúí, ducán nìhítàhvì stná mii-nsiá quide, nìhì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vâchi na sàà quìvì cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nìhítàhvì stná-nsiá cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxìn ùì ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñâ-ináhá-yâ icúmí-nè nacuaà-néyâ

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñâ-malu permisu quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchì-ndá nùù. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhvì sàhà-ní ñâ-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quìvì sàni sàà-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yâ:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chícádí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yâ xì-né:

—Cachí xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñâha ga coto lehe sîndùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-ítúú hora tnii nèhivì-yâ

³⁵ Dandu nì cachi stná-yâ xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dándàcuí nùù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te ni màsà cúníhí stná-nsià inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xì), ¿a ní quidamanì iñàha nùù-nsiá quìvì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vèchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsià, te cunihi stná-nsià morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-ìcúmí espada, chicá vaha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vèchi dohó cachá` sàhí nùù tutu ìì: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vèchi nsidaa ñà-ndùá cachá` sàhí, icúmíá cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùì espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemani, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-ñá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùù-xí, nacua sàà dacana-nda iin yùù. Te yucán nì sàcùin sìsì-yá nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamáni, xicàn tàhvì nùù-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxíó-ní tnùndoho icúmí yàhi, vèchi nahi (ñà-ùá ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù nì cùndúá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yà valor xi-ya. ⁴⁴ Vèchi yáha ga nacání ini-yà. Ñàyùcàndùá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñì-yá, doco tètñì mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, nì ndacuiin-yà vèxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñà-sàni quidì-nsia nduá? Chicá vaha ndacuìta-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tniì nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìì-yá xì nècuàchì mà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vèxi, divi Judas, vèchi iin ana nìsa cutnahá xi nsì-ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì chitú-nè nùù-yá.

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-ní nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-ní yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cánì-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì canì-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnù, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tniì xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dándàcú xíndiaa veheñuhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tnií-nsiá yùhù), vèxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècùihnà nduú, ⁵³ mate nsìquívì nìsa ìè xì-nsiá veheñuhu cahnú, te cónì tnií-nsiá yùhù.

Doco vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùù ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tnii-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnû. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcò stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chù quidáchúûn yucán, nì xinì-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnùù ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-néyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ìnhâ Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndísá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndáa nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vâchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachí-nè:

—Señor, nì có-cùndáa inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ì Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuico-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yucán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-néyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policía xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì canì-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùù-yá, te nì canì-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¡Cachi cuàá-nî ana nì canì xi-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàa-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cachí xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú nì ndácàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, nì mà náxícónihí stná-nsiá nùí, te nì mà dáñá-nsiá yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmî coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnû, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemani Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcànduá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vâchi divi mii-né sàni cachi-nèa, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuìta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xì-yá nùù Pilatu. ² Te cuàhà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsi, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsi yohó, vàchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xì nación nùù rey cahnú César, vàchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsi dacuahá-né, te danácuídà-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á cóó? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyùcànduá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá icà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcànduá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vàchi iá stná témà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudìi gá inì-te, vàchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-tèyâ. Vàchi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcànduá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nùù-yá, doco còò ni-iñàha nì nàxícónihí-yá nùù-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuìta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne dìqui-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cuisì-ní nì dàvadíqui uun-tèyá, te nì sàcùndiàà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dānùhù-teyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vàchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nihí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihì nì catnàtuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachí-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vaxi, vàchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dàyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchì mà, doco ni mii stná-nè, cóni càchì stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vàchi còò ni-iñàha iníhíca-nè. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vàchi fuerza icúmí-tè dañà-té iin nècuàchì ndiadí cada nacávà vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuàhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí Jesús! ¡Barrabás ni dáñà cuní-nsi! —nì cachí-nè, ¹⁹ vàchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuu yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcànduá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nèhivì cuàhà mà, fuerte nì càhàn-te, vàchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí Jesús nchìca cruz! ¡Ni cuí-nè, cuní-nsi!

²² Dandu ñà-únì nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nùù-né, te còò ni-iñàha dìsàhà-xí cui-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nè ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —nì cachí-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán xì stná dùtù cutnàhâ xí-nè, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhà mà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì dañà-té Barrabás nùù-né, vàchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución

nduú-te, te nì sahnì stnàhá-te, ñàyùcànduá nì sàcùndiadi-te. Doco Jesús, còó. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-nduá nì xicàn nèhivì cuáhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²⁶ Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xinì-te vaxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchì mà ní tnii soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi-ya; ñàyùcànduá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchìcùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuáhà gá nècuàchì ñahà nchìcùn stná xì-yá cuàhàn, te cuáhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuíco-yá yàtà-yá, cachí-yà xì-né:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha ni cuácú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. ²⁹ Vàchi vaxi iin tiempu (ùhì) quivì nùù-xì, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhàn nèhivì còò mèè-xi. Chicá nsiha màsà cácu ni-iin dèhe-nda ni cuí, te màsà cúcúmí-ndá ni-iin mèè dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sácú vaha ni caá yucù ò lúnsi dìquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. ³¹ Vàchi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnù ìchí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùì tiàa nì quida falta, cutnàhá stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iquì Dìnì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ùì tèn-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vachi có-ínahá-nè ñà-nduá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquì-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe váha nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sàcùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sàcùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùù-yá chitánínì-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìnì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-itúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nihì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá icà-ndà ndoho-nda, vachi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyùcànduá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còó; còò ni-iñàha iníhíca-yà.

⁴² Dandu nì cachí-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivì naxicocúin-ní cusahnu-ní ñuhivì yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndáa nduá cachí xì-ní, quivì vichi icúmí-nì cutnaha-ní xì cundoo-nda ñuhivì ndiaha xì Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

44-45 Daaní, nahi càxíhúi nì dàhvi orá, te nì nàcuìin tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndòo ducán dècuèndè càhúni nì cuaà. Te ini veheñuhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadi nihni cuarto yucán). 46 Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

47 Daaní, capitán (iín yucán), nì xinì-te nsidaa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihi vaha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, nèhivì ndàcuìsì inì-xi nì sanduu nècuàchì yohó.

48 Te nsidaa gá nèhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. 49 Te yucán ndoó stná cuàhà nècuàchì ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnáhâ-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchì dava ga ináhà xí-yà, xica itá-né, indéhe váha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

50-51 Daaní, (ñuu mà) nìsa ìa stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vaha nduú-né, vachi ndàcuìsì ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-nduá nì dándàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vachi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísâ-né) ñà-icúmí-yâ cusahnú-yá ñuhiví yohó. 52 Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. 53 Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-nèyà iin dahmà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xi nsì nì sate nèhivì nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsì tàñáha ga cundùxin inià. 54 Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspera xi vicò pascua, te sà-itúú cunduu stná quivì descansu. 55 Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcundùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. 56 Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahán tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

1 Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnáhâ stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán 2 nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. 3 Dandu nì caquihvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xiní-nè. 4 Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuìta ùi ana ndixín sìcoto cuxín yéhe. 5 Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsì, vachi sà-itiácú-yà.

6 Còò cá-yà yohó, vachi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? 7 Vachi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tixi ùni quivì icúmí natiacuì”, nì cachi-yà.

8 Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-ducán ndisa nì cachi-yà xì-né daa.

9 Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxin iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

10 Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. 11 Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcànduá, cóni xiníndísâ-né.

12 Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacaní cuàhà ini-nè ndià nduá nì cuu cahan-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùi nèhivì xicá ichì ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùi nèhivì xí-yá ichì ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndè ñuu Jerusalén xì ndé` ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchìmà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsiá tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchìmà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-nè ñà-nduá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnítñuhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà nduá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Cáhàn-nsì sàhà Jesús de Nazaret, vachi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xi Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dáyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivì nì cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísâ stná xì-yá, te nì ndulocó-nsì nì quida-ne, vachi naha nì sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquicúñú-yà nì xiní-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsì sepultura mà, te nacia nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-nduá nì tiaa nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana. ²⁶ Vachi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yâ ndoho-ya, dandu después nanihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúí-ya nùù-né nansa cachí tutu ùi sàhà mii-yá, divi tutu nì tiaa Moisés, xì stná tutu nì tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-ítúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nùù-xí. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòò-ní, chicá vaha, vachi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu nì yaha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòo-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tnii-ya pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nihì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí nì ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dàtúí-ya nùù-ndà nansa cuní cachí tutu ùi!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuítà-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxìn iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachí-nè:

—Ñà-ndàà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vachi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xi-né na cuàhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùxìn iin nèhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanàá nì sàcuìn Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yáha ga nì ndulocó-nè, vachi ádi дума nduá nì cahan-né. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsiá? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsiá? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsiá divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsiá màdì ihna nduí, vachi ihna, còo iquìcúñuá, doco yùhù, iá iquìcúñuì sà-ìndéhe-nsiá ⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísâ ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudí ini-nè, te ndulócô-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñuñù. ⁴³ Ñàyùcàndùá, nì tnii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nisa ìe xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dàtúì-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachì tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachì stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nisa ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vachi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-ìcúmì ndohi, te cui, dandu tìxi ùnì quìvì natiacuì.

⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha ma inicutu ñuhivì, vachi icúmì-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcàndùá testigu xinduu-nsiá. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamánì comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñàyùcàndùá, yohó ni cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachì sàni cundiatú-nsiá ndudu ìì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà nì quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvì-yá nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yà gloria. ⁵² Ñàyùcàndùá nì sàcuìta sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudí gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquìvì nisa sàhàn-nè veheñuhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquimánì stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa íá Dios, vèchi nì nanduu-ya nèhivì

¹ Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios íá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya íá nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha íá ñuhiví. Te nú màsà cóó-yá, nì-iñàha mà cóó stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiácú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nèhivì ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichì ñàa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichì ñàa ma, cóni cùí cundeá nùu-yá.

⁶ Nìsa ìa iin tiaa nì nìhì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndàcuisì xì nèhivì nansa íá mii-yá ana datnúu xì sàxínitnùnì-ndà sàhà-ñá vátùni cunindisá nsidaa-néyà. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúu ana datnúu ndiaha xi ini-ndà, cóo; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa íá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vèchi ndisa sàvaxi mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nèhivì, te mà dándáhvì-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nèhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nèhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-néyà. ¹² Doco nsidaa ana nì dàyáha xi-yá ini anima-xi, nì nìhítáhvì-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yá, te ndàcùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nìhì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nèhivì (chica ndiaá), nì màdi sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-dùcán cunì iin nèhivì coo. Cóo, sàhà cuisì-ña ducán cunì Dios.

¹⁴ Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datúi nansa íá Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivì íá iqùicùñù-xi. Te nìsa ìa chíi-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá íá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vèchi mindaa Dèhemanì Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuisì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachí-nè (xì nèhivì):

—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xì nì càhàn xì-nsiá daa, te nì cachi, dihna yàha yùhù, dandu después vaxi mii-yá ana chicá ndiaá nùí, vèchi na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhú ini-yà, ñàyùcànduá nùu mii-yá sàni nìhítáhvì stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vèchi ley sànhaha nduá nì datúi Moisés antes, doco vichi sàni datúi-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá. ¹⁸ Còò nì-iin nèhivì nì xini xì Yua-nda Dios nì-iin xichi. Doco mindaa Dèhemanì-yá íá nùu-yá, sàni datúi yà-yùcán nansa íá Yuamánì-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnáhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchimà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-nè á cóo; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduú mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà:

—(Pues nú cóo), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còò.

Te nì cacachi tu nècuàchimà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmì quixi canúu càhàn cuenta xi Dios?

—Còó —cachí Juan.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vèchi icúmí-nsí cachitnùhu-nsi xì nèhivì nì catechuun-xi-nsí vèxi-nsi. ¿Ndíà cachí-nì sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidaviì-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá ì-ní nèhivì nú có-ndùù-ní mii-yá nani Cristu, te có-ndùù stná-ní nsì-Elías, te nì có-ndùù stná-ní mii-yá icúmí quixi càhàn cuenta xi Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nàcúní-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gá vèxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Ni mà nátùì (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhiví yohó ñà-cui-yà na ian xíhì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vèxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vèxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nèhivì ñuhiví. ³⁰ Sàhà mii-yá nì càhàn daa na ní cachì: nchícùn gá vèxi-ya nùí, vèchi na táyôo yùhù ñuhiví, sà-íá-yà, vèchi nicanicuahàn iá-yà. ³¹ Te cóni nàcúnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhàjàn nì nihí chuun quida ì' nèhivì xì tècuí —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xinì nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìnì Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cóni nàcúnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ì' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xì: “Na cúnì-nì nuu Espíritu Ì màcòo-ya dìnì iin (ana cuhí), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ì' xì anima nèhivì tìxi Espíritu Ì”. ³⁴ Ñàyùcànduá, yùhù, sàni xinì, te datúì nùù-nsiá ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnàhâ-né xì ù tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yàha Jesús, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vèxi nùù Dios.

³⁷ Te ù tiàa dacuahà-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù iá-ní?

³⁹ —Nahà-nsia, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcànduá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù iá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yá sàcuaà yucán, vèchi nahi càcúmì nì cuaà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vàchi cuní cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé iá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachì xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

⁴⁵ Ñàyùcànduá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tìaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tìaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xi Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A iá iin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá icà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te iá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinitùí mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinitùí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cunì-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuisi nduá cachí xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xi Dios mànana mànuu cucuu-ne dìquì-xí ndé iin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì ìa ñuu Caná

¹ Daaní, quìvì ùnì nì ìa iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì cànà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuíí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcànduá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sàni nsihi tècuíí vidi sì-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha nacoò-ní ñà-jaàn nùù yùhù, vàchi tàñaha ga sàà meru hora xi.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá iñù barril yùù, iin ian vátùni cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuíí. Tècuíí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuíí.

Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacùhá-nsià chii-té cunihi-nsia cùhùn nùù nècuàchì iin sáhnù nùù vicò.

Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchìmà iyuhu tècuíi mà, doco sàni nanduu-tè tècuíi vidì sì-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchí nì catavà xì-té, ináhá-tê. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuíi vidì sì-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndaté, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còò, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ùi quivì.

Nansa nì tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñùhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndùá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñùhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xi dihùn (vàxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñùhuma, mii-né xì riì xí-né xì stná buey xi-ne. Te nì dàndiàchì-yà dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisi yohó fuera! vachi màdi yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ìi ndé cachá': "Yáha ga cuahà nacání ìni sàhà veheñùhu ìi xí-ní ñà-màsà dándãñùhú nèhivì ñà-ìi icúmíá".

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-nduá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tixi ùni quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ùi dico ìñù cuà nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-níá tixi ùni quivì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdi veheñùhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí; còò, vachi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyùcàndùá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-dúcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-nduá cachí nùù tutu ìi, te nì xinindisá stná-nè ñà-nduá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nèhivì

²³ Cuahà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na iá-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cóni ícúmí-yà nècuàchìmà seguru, vachi ináhá-yà ñà-ñùhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còò necesidad ícúmí-yà cachi iin nèhivì xì-yá nansa iá anima ñanìtnaha-ne, vachi ináhá-yà nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anima nèhivì.

3

Nansa nì càhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nisa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé iá Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsî divi mandu xi Dios vaxi-ní, vâchi nú màsà chindéé Dios, dandu ni-iin nêhivî, mà níhî-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Palabra ndâcuisî nduá yohó cachî xî-ní: nú màsà nácácú sáá nêhivî, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivî ìì xî Dios.

⁴ Dandu nî cachi Nicodemo xî-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcùñuhu saa-nda ini dihimánî-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Ñà-ndâcuisî nduú palabra yohó cachî xî-ní: nú màsà nácácú sáá iin nêhivî quida tècuî xî stná Espíritu Ìì, dandu mà níhî-né yàha-ne ñuhivî ìì ndé cusáhnû Dios. ⁶ Vâchi nú sàni cacu-nda nùu yuadíhî-ndá, dandu iquicúñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-nda quida Espíritu Ìì xî Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndà. ⁷ Màsà ndúlócô-nî ñà-nî cachî xî-ní icúmí-nî nacacu saa-ní. ⁸ Vâchi ducán quidá stná tàchî, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiâ índù lugar vâxa, ni índù lugar cuàhàn. Ducán iá stná xî anima nsidaa nêhivî nî nacacu nî quida Espíritu Ìì.

⁹ Dandu nî cachi Nicodemo xî-yá:

—Pues, ¿índù modo cunduu nsidaa ñà-càchî-nî jaàn?

¹⁰ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Iin maestru ñuu-nda Israel nduu-ní, te có-sânihî inî-ní sàhájàn nacua ndiá ìcà-ní.

¹¹ Ñà-ndâcuisî nduá yohó cachî xî-ní: ñà-nduá ináhá-nsî, divi ñà-jaàn cachî-nsî xî-nsiá. Te datúí stná-nsî nùu-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsî, doco có-xiníndísâ-nsiá. ¹² Mate cuisî sàhà ñà-íá ñuhivî yohó-ní nduá cáhìn xî-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá; ñàyúcànduá, ùhî cunindisá stná-nsiá nú ni cáhìn xî-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ 'Ni-iin nêhivî tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhivî, ansivi nduú vehi, te nî nui nî quesai (ñuhivî yohó). ¹⁴ Te nacua nî quida Moisés (sànaha) na nisa ìa-ne yucù, nî chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nêhivî chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nêhivî cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ Vâchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nêhivî ñuhivî, nî sàhatahvî-yá mindaa Dêhemanî-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nêhivî xiníndísá-xí-yâ, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vâchi màdì sàhà-ñá dandohó-yá nêhivî cuáchi nduá dísáhà-xí nî ndacu nùu Dêhemanî-yá quixi-ya ñuhivî yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ 'Nú xiníndísâ iin nêhivî Dêhemanî Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùu castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nêhivî có-xiníndísâ, sà-íá vâxi castigu xi-ne nùu-yá, vâchi có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachî mindaa Dêhemanî-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-dísáhà-xí vâxi castigu mà dîquî-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndâcuisî ñuhivî yohó ñà-datnúà sàxínítnùnî nêhivî, doco chicá nî cudîi ini-nè caca-ne ichî ñáa, màdì ichî ndé datnúu Dios, vâchi quini iá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchì mà, có-cùnî dahuun-ne cunini-ne palabra datnúu xî sàxínítnùnî-nè, ni có-tnâtuu stná-nè ndé cáhàn xî palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nêhivî quidá víi nacua cachî palabra ndâcuisî, cudîi ini-nè tnâtuu-ne ndé iá palabra datnúu xî sàxínítnùnî-nè, vâchi cunî-nè cundaà ini nsidaa nêhivî ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichî Dios —nî cachi Jesús.

Ñà-nduá nî cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nî quihin tu Jesús ichî cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xî nècuàchì xínchicùn xî-yá. Te yucán nî ndòò chii-yá xî-né, dandu nî cuhîi nêhivî cuàhà gà nî sàà yucán.

²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ìì stná-nè nùu iin xaan nani Enón yatni lugar nani

Salim, vâchi ñuhú cuáhà tècuí yucán. Ñàyùcàndùá, divi lugar mà sáhàn cuáhà nêhivì ñà-cuhì-né, ²⁴ vâchi tañáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nêhivì nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vâchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhì-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nùu Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nì ana nìsa ìa xi-ní ladu duha yùte Jordán, te nì càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè nì cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ìi stná-nè nêhivì, te cuáhà gá nêhivì sáhàn nùu-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nêhivì, mà cúí nìhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuáha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiá nansa nì cachì: “Yùhù, có-nduí (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana nì techuún Dios nduí, te dihna vâxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandàhà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnáhâ xí-nê. Doco iá stná padrinu iladú, iníní-né, te cudú ini-nè na càhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahì padrinu nduí, te yáha ga cudú inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-nì cueé-nì chicá icúmí-yâ nìhì gá-yà tñùñuhu xí-yá, doco yùhù, còó. Cueé-nì cueé-nì icúmí nêhivì nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìquì-xí nì quee-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiaá-yà nùu nsidaa-nda. Iin nêhivì ñuhivì yohó, nêhivì ùún nduú-né, te cuisì sàhà ñuhivì yohó càhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yà, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nêhivì, doco có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí-yà. ³³ Doco nú xiníndísâ iin nêhivì-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vâchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vâxi-ya, te divi palabra ndiaha xí Yuamáni-yá càhàn-yà, vâchi màdì iyuhu-ní Espíritu ìi sàni níhítàhvì-yá, còó. Sàni nìhì nsihí-yá Espíritu ìi. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyáha Yuamáni-yá nsidanicuú ìñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísâ-xí Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nêhivì có-xiníndísâ, mà-nìhì-né vida ndiaha ma. Còó, iin castigu cahnú icúmí-né nìhì-né nùu-yá, te sà-ítuá vâxan.

4

Nansa nì yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán nì nducuahà gá nêhivì nchícùn xì Jesús. Te nì cuhì stná-nè. Doco màdì mii Jesús nì quidá ìi xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá nì quida ìi xì-né. Dècuèndè más gá nêhivì xí-yá nì cuhì nùu nêhivì nì quida ìi Juan Bautista. Dandu nì xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuáhà guá nêhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini-yà ñà-sà-ináhà nècuàchìmà ñà-jaàn, ³ dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yâ yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá nì nasaa-yà yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nìsa itnii José sàhana, vâchi ñuhù nì ndutahvì-né nùu yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nìsa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcòò chii-yá, vâchi caní ichì nì xìca-ya, te xávì-yá. Nahì càxíhúì nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuahàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nùu pozo mà) nì tnàtuu stná iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuí. Te nì cachi-yà xì-né:

—Taxi tahvì-ní iyuhu tècuí cohi.

⁹ Te nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xícàn-ní tècuí coho-ní nùu yùhù? vèchi nsidaa nècuàchì ñuù-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-ndùú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vèchi có-cúndáa inì-ní nansa quidá Dios, dacútâhvì-yá tnùmanì xí-yá nùu nèhivì; ni có-ínáhá stná-ní ana divi nduú yùhù ana xícàn xì tècuí nùu-ní. Vèchi nú ni cúndáa inì-ní, dandu càcàn tàhvì-ní nùí, te dacútâhvì mii-ní tècuí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-ĩñàha nihi-ní tavà-ní tècuí yohó, vèchi cunú ñuhú-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihì xii-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisì xì-né, dandu nì nacoò-neà nùu nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùu xii-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nèhivì tècuí pozo yohó, dandu tucutu icúmí-né cui-nè tècuí de-spués. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuí dacútâhvì yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vèchi ducán quea na ian ñuhú tècuí ini-nè, te ndéa ndiaha-té dècuèndè nìhítâhvì-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuí, te màsà quíxí guè yohó taví-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní iì-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò iì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí-ní còò iì-ní, ¹⁸ vèchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa iá xì-ní vichi, màdì iì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàa-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios dìni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vèchi iin quivì, dandu màdì cuisì dìni yucù jaàn, ni màdì cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ínáhá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vèchi cuisì nsiùhù tè-ndùú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ní, vèchi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-né cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vèchi ducán cuní-yà quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàa stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vèchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñàyùcànduá, nú cuahàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndayá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-ndùú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cúndáa ini-nè índù chuun ndatnúhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xícàn tnùhù-né nùu-yá índù chuun cáhàn-yá xì-né, ni cóni ndácàtnùhù-né nùu-yá índù palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoò-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsià cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa iá yucán, vèchi nì nacani-ne xì' nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñàyùcànduá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vèxi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vèchi iá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìcúmí ñà-cutiacuì mate có-cùndàà inì-nsia índu ñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-nduá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-ìtiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vèxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiacuì. ³⁵⁻³⁶ (Ináhí) cachí-nsià cumánì gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhivì), vèchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-ìá ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nìhì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne, te cudìi gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nìhì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quìhvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì còó chii gá-yà ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yà ùì gá quìvì.

⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá.

⁴² Ñàyùcànduá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-nduá nì cachì-ní nì xìníndísâ-nsí; còó, vèchi vichi sàni inini stná-nsì mii-yá na càhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcànduá sàni cundaà ini-nsì ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihì nì ìa Jesús ñuu yucán ùì quìvì, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-có-quidáñúhú nèhivì iin tiàa càhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudìi ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yá, vèchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quìvì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tècuí uun nì nanduu-tè ndutè vídì sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vèchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà ladu Judea. Ñàyùcànduá vèxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nùu-yá áma cùhùn-yà xì-né ñuu-nè, te dándúvaha-ya dèhe-ne, vèchi sàcùcáhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vèchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchìmà palabra nì cachi-yà xì-né, ñàyùcàndùá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-ítúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xi-ne nihi-xi razón vaxi, te nì cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn tnùhù-né índù hora nì quesaha nì nchìco cuèhè. Te nì cachi-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchìco ini-vè.

⁵³ Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sanduamà, divi hora nì cachi-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì xinindisá-néyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ùi iquicúñù-xi

¹ Daaní, quivì yucán nacává iin vicò xí nècuàchì raza Judea, ñàyùcàndùá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuéhè, nècuàchì yáha ga nì ichì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuí mà. ⁴ Vàchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivì primeru quihvi mahì-té, icúmí-nè nduvàha-ne nùu cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui nì cundúá, icúmíá cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuí mà, 38 cuià icúmí-nè cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-càní cuià iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndácùchí tècuí, te quihvi stnài mahì-té. Vàchi na meru sái, dihna inga-nè nì sàà-nè nùí, te nuú-né ndé ñuhú tècuí.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivì yucán, quivì descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quivì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dándúvaha xí, nì cachi-nè xì: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu nì ndacàtnùhù nèhivì mà nùu tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-nè nansa nani ana nì dándúvaha xi-né, vachi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yà xì-né na xicánúú-né patiu veheñuhu, te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuíin-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùndoho chicá fuerte dìquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xi-né. ¹⁶ Ñàyùcàndùá nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhù-nè nansa cahni-néyà ñà-nì quida-ya milagru mà iin quivì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamání, iin-ni quidáchúûn-yà nsiquívì, ñàyùcàndùá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcàndüá chicá más nì cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà, vàchi màdì cuisì-ní có-chìvaha vii-yá quivì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nù nì nècuàchì mà, cachí-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-iñaha, cuisì ñà-ndüá sàni xinì quidá stná Yuamáni' Dios, vàchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmí quida stná.

²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsià iin ù milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yà dacuní-yà yùhù, dandu más gà icúmí-nsià ndulocó-nsià. ²¹ Vàchi nacua danátiacú-yà nècuàchì nsì, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcàndüá, vätùni danátiacú stná ndéni nèhivì ní cui cudí inì. ²² Te có-nsidándàa-yà sàhà cuàchi nèhivì, vàchi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañúhú-né mii-yá. Vàchi nú màsà quidañúhú-né yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, dandu queámà na ian có-quidañúhú stná-né mii-yá ana nì techuun-xì vaxi.

²⁴ Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-ndüá cachí, te xiníndísà-né mii-yá nì techuun-xì vaxi, dandu cutiacu-né nicanicuahàn. Mà sàa-né cuni-né juiciu, vàchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóo gá-né ladu ndé xihì anima-né. ²⁵ Ñà-ndàà nduá yohó cachí xì-nsiá: vaxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemanì Dios ndàhì fuertí, te canì nsidaa nècuàchì sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xì, nihì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ 'Yuamáni', nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vàchi Dèhemanì-yá nduí. ²⁷ Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandà sàhà cuàchi nèhivì, vàchi tnaha nèhivì ñuhivì nduú stná. ²⁸ Te có-ndüá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vàchi vaxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tixi ñuhù, icúmí-né tiacu-né na canì mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nìsa quida vii, nihì-né natiacu-né sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cónì quidá ví, cuisì natiacu-né sàhà ñà-nihì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamáni-yá nì quesaa-yà ñuhivì yohó

³⁰ 'Cuenta xi mii, mà cúí quide ni-iñaha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándái sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándái sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vàchi divi Yuamáni' nduú ana nì techuun-xì nì quesaa ñuhivì, te ñà-ndüá cunì mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquì ñà-quide ñà-cunì mii.

³¹ 'Nú cuisì yùhù nì cundúú ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiàà mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-né. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsià ndàcàtnùhù-né nù nècuàchì mà, te ñà-ndàà nduú palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còo necesidad icúmí càhàn iin nèhivì uún sàhí. Te ñà-ndüá cachí xì-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñà nihì-nsiá càcu anima-nsià. ³⁵ Iin ratu tii nì cudí inì-nsià sàhà ñà-ndüá quidá Juan (Bautista), vàchi iin ana datnúu xì sàxínitnùnì-nsià (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga iñaha chicá fuerte nù palabra nì cachi Juan sàhí. Vàchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamáni' yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vätùni cundaà inì-nsià ñà-divi mandu xi mii-yá vaxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yà sàni dàtúi-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsià nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsià nansa indéhe-yá. ³⁸ Ni có-nìhnù stná inì-nsià ñà-ndüá cachí-yà, vàchi có-xiníndísà-nsiá yùhù ana vaxi cuenta xi-ya.

³⁹ 'Cuàhà gá dacuahá stná-nsià tutu ì, vàchi ducán nihì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsià. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ì mà. ⁴⁰ Doco có-cunì-nsià cunindisá-nsiá yùhù, te nihì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ Yùhù, có-xìcánúí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhî nansa nihnú ini mii-nsiá; ináhî có-cúú ini-nsià sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamánì vaxi, có-xìníndísâ-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁴ 'Tùha-nsia nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vaha-nsia nùu ana nduú mindaa Dios, cóó, có-nàndúcú-nsiâ ñà-jaàn. Ñàyùcàndùá, sadiàmà nùu-nsiá ñà-mà cùu cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ 'Màsà túxí inì-nsia yùhù cuàhìn daquée cuàchi diquì-nsiá nùu Yua-nda Dios. Cóó, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsià ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vàchi nú ni xìnindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùu, dandu cunindisá stná-nsià yùhù, vachi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xìníndísâ-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl tiàa

¹ Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuí cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhâ stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vachi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-ítúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xì nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vaxi nùu-yá, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ináhá-yâ nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, ni mà sàà ùi cientu dihùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vachi ni ñà-jaàn mà sàà nìhì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu nì càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xì ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús:

—Càhàn-nsiá xì nèhivì ni mácùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcàndùá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nùu yucù cuií, vachi iá cuàhà yucù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínuu tiàa, ùhùn mìl nì sanduu-ne. ¹¹ Dandu nì tnii-ya nsì-ùhùn pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáñà nùu nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchì-nèà nì sàha-ne nèhivì ndoo yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, nì nìhì-né nacua cudî ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sàni chitu tìxi nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³ Ñàyùcàndùá, nì dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihi nì xixi nsidaa-né. Te nùu ùhùn pan mà nì cuyodò gá ùxìn ùi icà sicaté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu nì cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá nì quida-ya, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhivì, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tnii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùu-né. Ñàyùcàndùá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa nì xicandodò Jesús nùu tècuí mar

¹⁶ Daaní, nì cuaà quivì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuáhà mà. ¹⁷ Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cuní-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndüá, ducún nì nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ññù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándódo-yá nùu tècuí, te sà-itúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yuhí-nè. ²⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

²¹ Ñàyùcàndüá, nì dàyáha-neyà ini lancha, cudî ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàa lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te nì cachi-yá xì-né nansa sáhatahvì-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuáhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nìsa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhâ-yá xì nècuàchì mà cuàhàn, vachi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuáhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcàndüá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, nì còò-yá, te nì còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-néyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yá xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhî índù chuun nandúcu-nsià yùhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còó. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì inì-nsia sàhà nansa nìhì-nsiá ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vachi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsiá ñà-ndiaha ì cutiacù-nsia nicanicuàhàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vachi nùu Yua-nda Dios sàni nìhìtáhvì ñà-quide chuun ì xì-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vaha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yá xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiá yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vachi xì-ndà, na ní saxìca-ne yucù dâná, nìsa còyo ñà-ndiaha nani maná nìsa xixi-ne, vachi ducán cachí nùu tutu ì: “Nùu ansivi nì dàcòyo Yua-nda Dios pan nìsa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nìhì xì-nsiá nùu Moisés sàhana ma, cónì sándúú ndisa pan ndiaha vaxi ansivi. Còó. Yuamánì nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vachi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndé gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

³⁴ Ñàyùcàndüá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuàhàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsià. Vàchi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stná-nè tècuíí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndísâ-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamáni' ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuú nècuàchìmà, icúmí-nè (sàà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxí ni-iin ana cuní tnàtuu nùí. ³⁸ Vàchi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñàyùcànduá nì quei gloria nì quesàí. Mà váxi quide ñà-nduá cuní mií. ³⁹ Te ¿ndiá nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sàhatahvì-yá yùhù; có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sáà xínu tiempu, icúmí-nè natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, ndéni nèhivì ni cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vàchi ducán nì chitnùnì ini Yuamáni'. Dandu quívì xínu tiempu, icúmí-nè natiacu-nè quide —nì cachì Jesús.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhí-nè. ¿Índù chuun cachí-nè ndè gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàà-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihu ini-nè yùhù nú cóni níhitàhvì-né ducán nù Yuamáni' nì techuun-xí; doco nú ni níhitàhvì-né ducán, dandu na quívì xínu tiempu, icúmí danátíacuí-nè. ⁴⁵ Sàhana nì tiaa nècuàchì profeta nù tutu ì, te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nè. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì iníni xí Yua-nda Dios, te cundaà vaha ini-nè, divi nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ 'Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nù-yá nì xinínùù xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni níhitàhvì-né. ⁴⁸ Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá nìsa xìca yucù dānā, nìsa xixi-ne nùnì ansivì nani maná, doco nì xìhì nsihi-ne. ⁵⁰ Doco pan cāhān yùhù sàhà-xí, còó. Nùù gloria nì quea vāxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gā-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùù gloria nì nui vāxi, te nú ni cunchicùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù iñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vàchi icúmí cuàhi vida xi cuenta xi nèhivì ñuhivì sàhà-ñá níhì-né cutiacu-nè —nì cachì Jesús.

⁵² Ñàyùcànduá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñà-caxì-ndañá?

⁵³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te nú màsà cóhó-nsiá nìí, dandu còò vida ndiaha nù-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nìí, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xínu tiempu. ⁵⁵ Vàchi cuñuì, ñà-cutiacu-nda nduá, te nìí, ñà-coho-nda nduú stná. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nìí, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnàí ini anima mii-né.

⁵⁷ Yùhù itiacúì sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vāxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducánì stná xì nsidaa ana saxí xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nìsa xixi xì-nsiá sàhana, vàchi siempre nì xìhì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xìxì-xì pan cachí xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñùhu ñuu Capernaum dacuahá-yá nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísâ nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducánì ináhá-yâ nansa xícachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndôo ini-nsià sàhà ñà-nduá nì cachi? ⁶² Pues nú coó, (dandu ¿nansa cachi gà-nsià sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsià yùhù mànání ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquìcúñú-ndà, vàchi còò ni-iñàha nìhì-ndà nùájàn. Cuisì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsià. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísâ ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vàchi dècuèndè antes sà-ináhá-yâ ana xínduu nèhivì có-xiníndísâ, te ináhá stná-yà índu tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà níhìtáhvi-né ducán nùu Yuamání.

⁶⁶ Daaní, divi quìvì yucán nì quecuaán cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocuñin ini-nè, cóni cútnáhâ gá-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñàyùcànduá nì càhàn-yà xì ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá (cónì quécuáân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoò stná-nsià yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsì nùu-xí, vàchi cuisì sàhà palabra xi mii-ní nìhìtáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-nduú-ní Cristu, divi Dèhemanì mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxìn ùi mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vàchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-nduá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cunì gà-yà cacanu-ya ladu Judea, vàchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cunì-nè cahni-néyà. ² Doco vichi sà-itúú iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñàyùcànduá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichi chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-nî ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Vàchi nú cunì-ndà cuitià fama xi-nda nùu nèhivì, dandu mà quídá dèhé-ndà ñà-nduá quida-nda. Ñàyùcànduá, nú cuàhà guá ñà-nduá quida-ní, dandu quida vate-nià cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vàchi cunaha-nsiá, ni ñani-yà có-xiníndísá-xì-yâ.

⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tañáha ga sàà quìvì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátùnì quida-nsia ñà-nduá cudíi ini-nsia. ⁷ Te mà cunì ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xinì ùhì-nè yùhù, vàchi cachí xì-né chuun quini nduá quídá-né. ⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vàchi yùhù, tañáha ga cùhìn, vàchi tàsàà quìvì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo iì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihi nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vàha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còó, mà váha-ya, vachi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni cáhàn vate-né sàhà-yá, vachi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guá cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì dìni yùhù tavi ñà-ndùá dacuahí nèhivì. Vachi divi mii-yá nì techuun-xí vaxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-ndùá chináhì. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndùá cuní Dios, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhì, a divi dìni mií queá, te ò Dios chindéé xî. ¹⁸ Vachi nú inì-ni mii-nda chítñùnì ini-ndà índù palabra chinaha-ndà, dandu náhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tnùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vaxi, dandu vátùni cundaà inì-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹ 'Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-ndùá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsiá cahnì-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-ní nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahnì xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios icà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vachi xii-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcàndùá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà icà iin mée. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquin stná-nsiá seña mà icà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cùnì-nsiá chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te nì ndòò vaha-ne; doco sàhájàn xidà inì-nsia. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xì-nsiá), màsà cuítñuhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsiá. Nú cuàhàn-nsiá cáhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuìsì xiñuhu cundua cachi-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhivì yohó

²⁵ Ñàyùcàndùá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahnì-né? ²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te còá cachí nècuàchì cuní dandáñúhú xì-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nù-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nùò Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsihù, còó, vachi sà-ináhá-nsí índù nì quixi nècuàchì jaàn. Vachi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáà inì-xi índù nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcàndùá, ndee ní cáhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiá ndévì nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni mií nì ndacú inì quixi; còó. Iá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyà. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhî mii-yá, vachi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcàndùá nùò mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcàndùá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tnii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vachi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñùhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùò Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policía cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcànduá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xì-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùù ana nì techuun-xí vaxi.

³⁴ Te mate ni nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsiá yùhù, vàchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà?

³⁶ Có-sànìhì ini-ndà ñà-càchí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndáné, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivì nì xínu vicò mà, divi quivì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú iá ana xihì tècuí, dandu ni quixí-né nùí, te coho vaha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndísá iin nèhivì xì, ducán queá nùù-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítñuhu nùù tutu ì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vàchi cunaha-nsiá), Espíritu Ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xiníndísá-xí-yá, icúmí-nè nihitáhvì-né Espíritu Ì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ì mà, vàchi tàñáha ga nanihì Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuáhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsiá rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachítñuhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá.

⁴³ Ñàyùcànduá, nì tãhdè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne có-sãhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-càndísá-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchì mà xì-té:

—¿Índù chuun cónì sándácá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policia, cachí-te:

—Còò inga ana càhàn ndiaha guá na càhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dàndàhvì Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xiníndísá-nsí? Còò, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còò. Ni-iin-ne, có-xiníndísá-né. ⁴⁹ Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, ni có-ínáhá-nè nansa cachí ley ì, sàháyùcànduá icúmí-nè nihì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vàchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-nè. Te vichì nì càhàn stná-nè xì nsidaa compañeru-nemà, cachí-nè:

⁵¹ —(Ñáni), ndéni nêhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vátùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí compañeru-nèmà cachí-nè:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà inì-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cónì quidá ví

¹ Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quivì na ní tùinuù, vaxi tu-ya veheñuhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nêhivì nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè.

³ Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru ináhá ley sàna, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicani-ne nècuàchìmà nùù-yá, vachi ñahà mà, nì càhàn-nè xì iin nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne. ⁴ Ñàyùcànduá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-nè xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

⁶ Ducán nì cachi nècuàchìmà, áma cachí-yà iin ñà-có-ndiá ìcà-yá cahan-né, te ducán nìhìndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòò ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì dìnìndáhá-yà. ⁷ Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcànduá, nì nàcòò ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cùnduú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

⁸ Dandu ingà tu nì nàcòò ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹⁻¹⁰ Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhà-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcànduá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòò, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòò ndaà-yà, te nì xini-yà ndéla mindaa nècuàchìmà iín. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nêhivì daquéè cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

¹¹ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yùhù, có-cunì stnáì cui-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuìn-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxìnítnùnì nêhivì ñuhívì

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nêhivì yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduí ana datnúù xì sàxìnítnùnì nêhivì ñuhívì. Ñàyùcànduá, nsidaa ana nchícùn xí, icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán nìhítàhvì stná-nè vida ndiaha, vachi mà nunca cundumà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndísá, vachi cuisì mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mií cáhìn sàhà-xí, doco vátùni cundiaa mà, vachi ináhí índù nì quei vaxi, te ináhí índù icúmí nùhì. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiá índù nì quei vaxi, nì có-ináhá stná-nsiá índù icúmí nùhì. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nêhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá ví-né, ò á coó. Doco yùhù, có-càchí nú quidá ví-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuìsì nduámà, vachi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán,

vàchi cutnâhá stná Yuamání xí, divi mii-yá ana nì techuun-xí vâxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xì ùi testigu vâtùni cunindisa-nda ñà-ndàà nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana cáhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamání, te cáhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Mii-nsiá, ni có-ìnáhá-nsiâ yùhù, ni có-ìnáhá stnâ-nsiâ Yuamání. Vâchi nú ni cúnáhâ ndisa-nsia yùhù nì cùí, dandu ñà-jaàn nìhì stná-nsiâ cunaha stná-nsiâ mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios. Doco còò iin ni tnii-xi-yá, vâchi tãñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xicà-yá, te mà cùí cunchicùn stná nèhivì có-xiníndísâ

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiâ nanducu-nsiâ yùhù, doco na quivì cui-nsiâ, icúmí-nsiâ cui-nsiâ xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhùn, mà cùí cùhùn stná-nsiâ.

²² Ñâyùcàndüá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahni nècuàchì jaàn mii-né, ñâyùcàndüá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cùí sàà stná-ndà?

²³ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhiví yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-ndüí nèhivì ñuhiví yohó. ²⁴ Ñâyùcàndüá nì cachì xì-nsiá daa ñà-ìcúmí-nsiâ cui-nsiâ xì cuàchi-nsia. Vâchi nú có-xiníndísâ-nsiâ yùhù ñà-ndüí ana nì cachì xì-nsiá, dandu quivì cui-nsiâ cunsida ì-nsiâ cuàchi-nsia.

²⁵ Ñâyùcàndüá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduí. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guê` cundehí, te cachì sàhà-nsiâ. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisì nduá cachí mii-yá ana díchúún-xí vâxi. Nùú mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-ndüá cachí xì mii-nsiâ nèhivì ñuhiví yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sánihì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí.

²⁸ Ñâyùcàndüá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiâ nì chituu ducún-nsiâ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandu cundaà ini-nsiâ ñà-divi yùhù nduí ana cachí xì-nsiá, te màdì dìni mií chítnùnì inì quide ñà-ndüá quidé. Cuisì quidé ñà-ndüá nì dandàcú Yuamání nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamání nì techuun-xí vâxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnâhá stná-yà xí; mà nunca nacóó-yá yùhù, vâchi nicanicuahàn quidé ñà-ndüá cudí ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníní xí Dios, te ndoó nèhivì iníní xí cuàchi

³¹ Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xiníndísá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-nì cunindisá vâha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsiâ mànìhì ini-nsiâ ñà-ndüú palabra ndàcuisì. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiâ caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùú-nsí. Ñâyùcàndüá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-ìcúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yòhó cachí xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dandàcù-xì nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu iá xi dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-né coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhî Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiá yùhù, vâchi có-ndôo inì-nsia xi ñà-nduá cachí xì-nsiá. ³⁸ Cuisì ñà-nduá sàni xini nùù Yuamánì' nduá cachí xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-nduá ni inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiâ.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cúndúu yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vii-nsiâ nacua nìsa quida nècuàchìmà sàhana. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiâ yùhù, mate palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cuní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xì. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiâ.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-nduú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí iá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cúndúu yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsiâ sàhí, vâchi nùù mii-yá nì quei vâxi. Màdì yùhù nì nácání mií inì quixi, còó. Divi mii-yá nì techuun-xí vâxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùí mànihì inì-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cúndéé inì-nsia cunindisá-nsiâ palabra xi. ⁴⁴ Vâchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudû ini quisì mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudû stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudû inì-si dacahní stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-ñàha nduú ñà-ndáà, vâchi còó ni-iin palabra vâha nihnú inì-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vâchi ducání tnuhu ini anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tnùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí xì-nsiá ñà-nduú ñà-ndàcuisì, ñàyùcàndùá có-xiníndisâ-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú iá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿índù chuun có-càchí claru-nsiâñà? Doco te nú ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudû ini-nè cunini-ne palabra vâxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiâ nèhivì xí-yá, ñàyùcàndùá có-íní-nsiâ palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-íá Jesús na táyôo nèhivì sàhana

⁴⁸ Dandu nì càhàn tu nèhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñá-ndáà nduá cachí-nsí, iin nècuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó ñà-malu animè. (Na cáhàn xì-nsiá), cuisì cuní quee tnùñuhu xí Yuamánì'. Doco mii-nsiá, cahíchi inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà nèhivì tnùñuhu xí mií, vâchi iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà vii sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú ni chívàha iin nèhivì ñà-nduá chináhì, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsí iá ñà-malu anima-ní, vâchi sàhana nì xihì Abraham yucán, te nì xihì stná nsidaa profeta nìsa càhàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nèhivì chívàha xi ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí inì-ní chicá ndiaá-ní nùù xii-ndà Abraham? Vâchi còó gá ndómà, xì stná profeta nìsa càhàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihi-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú mií ni cachí ñà-chicá ndiaí, dandu, mà cúndiáá mà. Vàchi divi Yuamáni nduú ana icúmí tavà xì tnùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana càhvi stná-nsià, cachí-nsià.

⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhî-yà. Te nú ni cachí có-ínáhî-yà, dandu cunduu stnáì tè-tnùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhî mii-yá, te chívàhi ñà-nduá cachí-yà. ⁵⁶ Xì-ndà Abraham mà, nì cudii ini-nè ñà-nìhitáhvi-né cuni-nè tiempu (quesai ñuhiví yohó). Ñàyùcànduá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—¡Mii-ní, ni có-xicà-ní ùi dico ùxìn cuà, te ináhá-nî Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyoó Abraham, doco yùhù sà-ié`.

⁵⁹ Ñàyùcànduá nì dàtàcá nècuàchì mà yùu cuàhàn-nè cahni-néyà nì cùí, doco nì quee dèhé-yà veheñùhu ma nì chindaà-yà mahi-né cuàhàn-yà.

9

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne

¹ Dandu nì yàha Jesús chicá nùu-xí, te nì xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè nì cacu-ne cuaá-nè. ² Te nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yà nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó nì cacu-ne? ¿A yuadíhî-nè iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni còo cuàchi ni quidá nècuàchì yohó, ni stná yuadíhî-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá ni sàa nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcànduá nì cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmí quide obra ndiaha nì sàcùnahí nùu mii-yá ana nì techuun-xí vaxi; vàchi (vàxi iin tiempu ùhì) nàcuìn tnùu, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúi sàxìnìtnùnì nèhivì.

⁶ Dandu nì nsihi nì cachi-yà ducán, nì dàcòyo-ya tèdíí-yà ñuhù, te nì quidavàha-ya iyuhu ndèhì nì dàcánúú-yà nùu nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi cuahán-nî quisi-ní ndé ñuhú tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcànduá, nì sàhàn tiàa ma nì quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùinúu-né.

⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xì stná dava ga nècuàchì ináhá xí-nè antes cuaá-nè, nì cachi-nè:

—¿Amadí nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nìsa là xicàn xì caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còó, cuisì na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì nì sanduu nècuàchì cuaá mà, nì cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu nì cacachi nècuàchì yucán xì nècuàchì mà:

—¿Nansa nì cuu nì natùinuù-ní?

¹¹ Te nì cachi nècuàchì mà:

—Íin tiàa nani Jesús, nì quidavàha-ne iyuhu ndèhì nì dàcánúú-né nùí, te nì cachi-nè xì: “Cuahán-nî ndè pila Siloé, te quisi-ní”. Ñàyùcànduá, ducán nì quide, te nì natùinuí.

¹² Dandu nì cachi nèhivì mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù iá tiàa ma?

Te nì cachi nècuàchì mà:

—Có-cùndáà inì.

13 Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuàhàn nùu nècuàchì fariseu. 14 Vàchi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì nì dånátùì-ya nùu nècuàchìmà. 15 Ñàyùcànduá, nì xicàn tnùhù stnà nècuàchì fariseu nùu nècuàchìmà nansa nì cuu nì natùinuù-né. Dandu nì cachi-nè:

—Nì quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te nì dácánúú-né nùí; dandu nì sàhìn nì quisi, te vichi duha nì natùinuí.

16 Dandu dava nècuàchì fariseu mà, nì cacachi-nè:

—Tiàa nì quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vàchi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còó, vàchi nú nècuàchì cuàchi ni cúndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñàyùcànduá, nì tàhndè dava nècuàchì fariseu mà. 17 Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sànì dånátùì-ne nùu-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta cãhàn cuenta xi Dios nduú-né.

18 Doco nècuàchì xídandacú nùu tè-raza Judea, cóni xìníndísâ-né ñà-cuaá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcànduá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà, 19 te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchì sahumà, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsià? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

20 Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáa nduá cuaá-te na ní cacu-tè. 21 Doco có-cùndáa ini-nsi nansa nì cuu nì natùinuù-té, ni có-ínáhá stnà-nsi ana nduú nècuàchì nì dånúvàha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùu mii-té ndàcàtnùhù-nsiá. Vátùni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

22 Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vàchi yúhî-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vàchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-nduú-yá Cristu (nì quixi nùu Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóo gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. 23 Ñàyùcànduá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vàha ndàcàtnùhù xì nùu mii-né.

24 Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vàchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì cãhàn xì-ní.

25 Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáa inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóo. Cuisì imindaa iñaha ináhî: divi ñà-antes nisa ìa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuí.

26 Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndíà nduá nì quida-ne, te nì nanihì-ní vista xi-ní?

27 Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachì xì-nsiá nsidaámà, te có-xìníndísâ-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsià nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stnà-nsià yàha-nsia ladu xi Jesús?

28 Dandu nì quesaha nècuàchìmà cánahá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà íá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xìi-ndà) Moisés íá-nsi.

29 Ináhá-nsí nì cãhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaàn, ni có-ínáhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

30 Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Ni có-ínáhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dånúvàha-ne nduchìnuí. 31 Pues ináhá-ndá ñà-có-íníni Dios na xicàn tàhvì iin nèhivì có-quidá víi. Doco nú niñnú vàha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu

quihín casu-yà na xícàn tàhvi-ndà nùù-yá. ³² Te ni dècuèndè sàhana có-xínitnùhu-nda coo ana danátùì xi nùù iin nèhivì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcàndùá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios íá Jesús, vàchi nú cóó, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesaa-ní ñuhiví sà-íá cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánê. Ñàyùcàndùá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemanì Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachì-ní xì ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xinì-ní mii-yá, vàchi divi nduú yùhù ana cáhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesai ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vátùni nìhì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxí inì-xi sàcùndáà vaha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cùndáà gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnáhâ xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsì cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cúí, dandu mà cóó gà cuàchi-nsia; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndáà vaha ini-nsià), te claru ináhá-nsiâ nsidaa iñàha. Ñàyùcàndùá, íá ìì cuàchi-nsia.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

¹ Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vaxi quidacuihna xi rii xì-ndà nduú-né. ² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóó, nècuàchì ñírí-xí nduú-né. ³ Te íá stná peón xi-ne ndiaá xi yehè mà. Te cuisì nùù nècuàchì ñírí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xì rii xí-né, nacúnì-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-sì, dandu queé-si xi-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdònùù-né nùù-sì cuàhàn-nè; te viví-ni xínchicùn-siné, vàchi ináhá-sì tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, cóó, mà cùncchícùn-siné. Xinúdèhé-si nùù-né, vàchi có-nacúnì-si tàchì nèhivì tùcù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cóni cùndáà ini-nè ndíá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì càhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhivì nduú nahi rii xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachì) ñà-nahi yehè nduí, ñàyùcàndùá, sàhà yùhù vátùni quíhvi nèhivì, te nìhì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin rii sàhàn ndé íá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

¹⁰ 'Tin tècuìhnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-nduá icúmí-ndá, te ò cahni-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, còó, sàhà ñà-cui nihitáhvì nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì quesai (ñuhivì yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nihì nèhivì nduú nahi riì xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xì riì, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoo-tèsí, vachi có-nduú ndisa-tè pastor xi-sì; có-nduú-te meru stohò-si. Ñàyùcànduá nú nì xinì-te vaxi nsivòhú, dandu nacóó nihni-tèsí, te xinúdèhé-te; dandu tnií quisi mà-sí, te xitià nihni nsihi-sì. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdèhé temà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndulócò-te sàhà-sí.

¹⁴ 'Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vahi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamání yùhù, ducán ináhá stnáì mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vachi nahi riì xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi riì xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú riì xí; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

¹⁷ 'Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuià. Sahájàn cuú ini Yuamání sàhí. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còò ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi mií cuàhià. Vátùni cuàhià, te vátùni danatíacúì mií, vachi ducán nì nihitáhvì nùu Yuamání; divi ducán nì cachi-yà xí —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tãhndè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yà. ²⁰ Cuàhà-né nì (cahíhì ini-nèyà), cachí-nè:

—Iin ñà-malu inácaá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócò-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì inácaá ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xínu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachí-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachi xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamání, te nì guide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vachi có-nduú-nsiá ana nduú riì xí, nacia nì cachi xì-nsiá. ²⁷ Vachi nèhivì nduú nahi riì xí, iní-né na cáhìn xì-né. Te ináhí-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, nì còò iin tavà xì-né nùu ndahí. ²⁹ Vachi nùu Yuamání nì nihí nèhivì nduú nahi riì xí, te còò cá ana chicá fuerte nùu mii-yá; còò iin cui dandáñuhú-xí-nè nùu ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamání, iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

³¹ Ñàyùcànduá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtàcá tu-ne yùu ñà-caniyuu-nèyà, te cahni-nèyà. ³² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni guide nì xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá nì nihitáhvì nùu Yuamání. Pues ¿índù obra xí (có-ndiáá), te sàhàmà cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsi cahni-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñá-nì cachi-ní iin cuàchi, ñàyùcànduá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vachi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùu tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá: “Nahi dios xínduu-nsia, cachí”. ³⁵ Pues, ducán cachá sàhà nèhivì sàhaha ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá, te ináhá-ndá, siempre

ñà-ndácuisì nduá cachí tutu ìì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní nìhí iin chuun ìì nùù Yuamání, te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhiví yohó, doco cachí-nsià iin cuàchi nduá ñà-càchí nduí Dèhemanì-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-nduá nahi obra quidá stná Yuamání, dandu màsà cúnindísâ-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xinindísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátùni sàà-nsià cundaà ini-nsià, te cunindisá stná-nsià ñuhú saín vida xi Yuamání animè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tnii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndè lugar ndé nì saquida ìì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nìsá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùì cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchí-né tàtnà tnàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèà xì ididínì-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xí Dèhemanì-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùì quivì lugar yucán. ⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahnì-né mii-ní xì yùù nì cùì, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ùxin ùì hora nchíí orá nùù-ndà, ñàyùcànduá mà úhì cacanu-nda ndui, te mà cáquhì sàhà-ndà, vàchi tnùù nùù-ndà ñuhiví yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnùù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhì-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnùù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachí-yà ducán, dandu nì cachí gá-yà xì-né:

—Quidì amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcànduá, cùhìn dansicùhnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vátùni Stoho-ndà Señor, vàchi nú quidì uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vàchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quidì-ndà na quetátú-ndà; doco còò, sàhà ñà-xihì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìé` xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vàchi chindeámà ñà-sàà-nsià cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsì ma —nì cachi-yà.

16 Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cúhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

17 Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuáhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuáhàn-ndà cùmì quivì inácaa-ndà cueva ndé índùxin-nda.

18 Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, 19 (te yucán ndoó cuáhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcànduá, nì casaà stná cuáhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsì-cùha-ne.

20 Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuáhàn-nè nànchicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. 21 Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe. 22 Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-nduá ni cacán tàhvi-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvi-yá mii-ní.

23 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Icúmí cùha-ní natiacu-nè.

24 Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, icúmí-nè natiacu-nè na sàà xinu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

25 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danatíacú xì nèhivì, te sáhatahvi stnáì vida ndiaha. Ana càhvi xì, mate sàni xihì-nè, doco icúmí-nè natiacu-nè. 26 Te nsidaa ana itiacú, te xiníndísâ-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndísâ-ní ñà-jaàn?

27 Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndísê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndè inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

28 Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

29 Ñàyùcànduá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuáhàn-nè ndé iá-yà, 30 vachi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. 31 Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nacuahandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuáhàn-nè, ñàyùcànduá, nì tenchicùn stná-nè cuáhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuáhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

32 Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcùìn sísì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe.

33 Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnâhâ xí-né, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutâsi ini-yà. 34 Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cúhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

35 Dandu nì sacú stná-yà. 36 Te sàháyùcànduá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

37 Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dânatùì Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun mànicùí dandùvâha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cùí-nè nì cùí? —nì cachi-nè.

38 Daaní, cuáhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà nì sàà-yà. 39 Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsiá cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì vichi; ádi sàsàhàn quini nsì jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sànì cachi xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì dìtá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhé-ní, Yuamání, vachi nì inini-ní ñà-nduá nì xicàn tàhví nùu-ní. ⁴² Te ináhí, ducani iníní-ní yùhù na xicàn tàhví nùu-ní, doco ducán cachí xì-ní vichi sàhà-ñá nì cúníní nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nì techuun-xí vaxi ⁴³ —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsì ma nì quee-ne cueva, idáducún ñi-né sìcoto. Te nuhní stná ndahàsàhà-né, te nùu-né, idàhvi stná iin sìcoto. Dandu nì dandàcú-yá nùu nèhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacanì-nsiànè, te ni cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-neyà

⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divì nèhivì nì sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchìmà xínduu-ne.

⁴⁶ Doco dava ga nèhivì yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nì nataca nècuàchìmà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíà quida-nda? vachi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú ni nácóo uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchìmà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñuhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divì nècuàchì nduú dùtù cusáhnú cuià yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndàà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sànìhì inì-nsiá ñà-nùu ndohó chicá vaha quea nú ni cuí imindaa nèhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te màdià ndañuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; còó, vachi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnú cuià yucán, ñàyùcànduá Dios nì dàchítnùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yá cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Còó, vachi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danátacá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhivì.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xídandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyâ.

⁵⁴ Ñàyùcànduá, cóni xicanuu vate gá-yà mahì nèhivì raza-yà yucán, còó. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán nì ìa chii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-ítuú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidácáhnú nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuatì vaxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchìmà veheñuhu cahnú ndatnúhú-né, ndácàtnùhù stnahá-né nùu-né a quixi stná Jesús vicò mà, á cóo, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsiá? ¿A quixi-ne, á cóo? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùu dùtù xícusahnú, xì nùu nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivì ñà-icúmí-nè cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-nè, sàhà-ñá cùhùn nècuàchìmà tnii-neyà.

12

Nansa ni quida iin nècuàchì ñahà, ni dàcùchì-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmi

¹ Daaní, cumàni gá iñù quìvì cunduu vicò pascua, dandu ni sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì ni dãnátiácú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà ni quida stná nèhivì iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà ni chindee stná Marta, ni quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nèhivì cutnâhâ xí-yâ xixí-yá. ³ Daaní, ni sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te ni dàcùchì-nète sàhà-yá, dandu ni nacuaaha-nète xi ididíni-né. Te inicutu vehe ni nacutu dico tnami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó ni cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vâha ni cuí? Vâchi vâtùni tùi ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndãñá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán ni cachi nècuàchì mà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vâchi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dihùn xí nsidaa nècuàchì mà, te tûha stná-nè cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma. ⁷ Ñàyùcàndùá, ni cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vâchi sàhà-ñá sà-ítúú quìvì cundùxin, ñàyùcàndùá ni chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi ni xichuún-né. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quìvì ié xì-nsiá —ni cachi-yà.

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, ni sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vâchi sàni natiacu nècuàchì mà. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, dècuèndè stná nècuàchì mà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhàmà ni quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vâchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa ni sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, ni yàha inga quìvì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, ni xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndùá, ni sahnde-nè ndahà nù-ñùù, te nihí-nènu ni quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vâxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vâchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vâxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vâchi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu ni tùi iin burru chii, te ni sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán ni quida-ya, vâchi dohó cachí nùù tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhí-nsiá, vâchi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ínáhá-né ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá, dandu ni nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán ni chindee stná-nèyà, (te ni quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchìcùn xì-yá, vâchi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú ni quida-ya na ní cana-ya Lázaro ni quee-ne sepultura ni natiacu-nè. Vâchi nèhivì ni xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní ni xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì ni ndecoyo, te ni ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchìcùn xi Jesús vichi.

Nansa ni quixi nècuàchì raza Grecia nandúcú-né Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà.
²¹ Te nì tnàtuu-ne nùù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Señor, cuní-nsì càhàn-nsì xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xì Andrés, dandu ndúi-nè cuàhàn-nè nùù mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà. ²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—Vichi sàni sàà quivì nanihì' tnùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùni, te sàhàmà có-chìhì-ndañá, dandu imindaa nùni cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chìhi-ndañá, dandísá icúmíá nducuahà'. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xi nèhivì. Nú cuhí gà ini-nè vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nèa, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchi nùì, dandu ni cunchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sài, yucán icúmí sàà stná nècuàchìmà cutnahá-né xí. Te nsidaa ana xinúcuáchi nùì, icúmí Yuamánì quidañuhu-yánè.

²⁷ Vichi yáha ga nacání cuáhà inì. Doco ¿a cuáhìn càquìn nùù Yuamánì ñà-nì dácâcu-ya yùhù nùù ñà-nduá icúmí cuu xì vichi? Còó, vâchi divi sàhà ñà-nì cùù-xí ducán nduá nì quesai ñuhivì. ²⁸ Te vichi dohó cachí' xì Yuamánì: “Tavà-ní tnùñuhu xì-ní cundehè nèhivì”.

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùù nèhivì quivì nùù-xì.

²⁹ Ñàyùcànduá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvi ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì càhàn xì Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdi sàhà yùhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsià; sàhà mii-nsiá nduá nì càhàn-yà. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-ítuú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá ñuhivì yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisì dandacú nùù ñuhivì yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátâquì cuáhà nèhivì nùì.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índu modo icúmí nèhivì cahni-néyà (nchìca cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùù ley ì ndé cachá: “Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu”. Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-nduù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuù ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcànduá, nacua datnúù ndiaha-yá nùù-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vâchi (vâxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndòo nùù-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cùndàà tnùnì ini-nè índu nùù-xì sàà-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúù ndiaha-yá luz (xi-ya) nùù-nsiá, ñàyùcànduá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúù ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchìmà-yá.

Nansa nì cahíchì ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuáhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vâchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsì Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-nduá nì cachi-nsì xì-né, mate cuáhà gà sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcàndùá, màncùí gá cunindisá nêhivì (raza-yà), vâchi dohó nì tiaa stná Isaiás mà (ñà-ndùá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuàì anima-nè, te quidámáxínì-nè quidé. Ñàyùcàndùá, có-cùnì-nè cundehè-né ichì yùhù, nì có-cùnì stná-nè mànhì ini-nè, nì có-cùnì stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vií anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaiás sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nêhivì raza-yà nì xinindisá stná-nèyà, dècuèndè stná cuàhà nècuàchì dandacú. Doco cóni càchì vate-né ñà-jaàn, vâchi nì yùhì-nè (cuìdà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóó gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vâchi chicá nì cudì ini-nè ndee vâha-ne nù nêhivì ñuhiví, te màdì nù Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nêhivì ñuhiví

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachì-yà:

—Nú xiníndisá nêhivì yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndisâ-né; cóó. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vâxi xiníndisâ stná-nè. ⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana nì techuun-xí vâxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnù nù nêhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcàndùá nì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xiníndisâ xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáà ini iin nêhivì ñà-ndùá cachí, te có-chívàha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nihì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Cóó, vâchi màdì sàhà-ñá dandohí nêhivì nì quesai ñuhiví yohó. Cóó; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nêhivì cahíchì ini-xì, te có-càndisâ-né ñà-ndùá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa nihì-né castigu na sàà xinu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, màdì dìnì mií nì queá; cóó, divi Yuamánì nduú ana nì sàcùnahí nù-xì; divi mii-yá nì cachi-yà xì ñà-ndùá cunì-yà cachì xì-nsiá.

⁵⁰ Te ináhì, nú nì cúníndisâ-nsiá ñà-ndùá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuàhàn. Ñàyùcàndùá, nacua sàni cachi-yà xì, divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì sàà vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-ítúú stná quivì icúmí-yà quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yà ndé iá Yuamánì-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuàhà ini-yà sàhà nêhivì xí-yá ndoó ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuàhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vâchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudínì-yà xì (nêhivì xí-yá). Doco iin nècuàchì mà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnù ini-nè cahin-nèyà (nù tè-xídandacú), vâchi ducán nì dãnácánì ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-dandacú-yà nù nsidanicuú iñàha, te ináhá stná-yà ñà-nù Yuamánì-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì nacooyà ñà-xìxì-yá, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yà dùhnù quihín-yà, te nì chicuhni nihni-ya iin sìcoto caní tìxi-ya. ⁵ Daaní, nì tniin-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuí, dandu nì quesaha-yá nacaté-yá sàhà nècuàchì dacuahá-yá, te después nì nsida ichì-yáñà xì sìcoto canì-ma.

⁶ Te na ní sàà-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¿A ndisa cunì-nì nacate-nì sàhì, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichì có-sànìhì ini-nì índù iñàha nduá cuàhàn quide xì-nì, doco vâxi iin quivì, dandu sàà-nì cundaà vâha ini-nì.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhì nacate-nì sàhì!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátí sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì ònì, te màdià cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchì tu-ne, vèchi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán íá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá íá ndoo-nsia.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vèchi ináhá-yà ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcànduá nì cachi-yà: “Màdi nsidaa-nsiá íá ndoo-nsia”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundáà inì-nsia índù chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xí, te Stoho-nsì Señor cachí stná-nsiá xí. Te vètùnì íámà, vèchi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vèchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. Stná iin tè-nìhì-xì iin razón, màsà cútúxí inì-te ñà-chicá ndiaá-te nù ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ndáà nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhí índù nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nù tutu ì, ducán ndisa sàni cuu xí, vèchi dohó cachá: “Iin tiàa cutnàhà xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”. ¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuìsì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndisá nèhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndisá-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndisá stná-nè mii-yá nì techuun-xí vaxi ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúún cuàhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nèhivì xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, íá iin-nsia cuàhàn cahin xí.

²² Ñàyùcànduá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indéhe stnahá-né nù-né, nacánì ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá íá iin nècuàchì màni guá nù-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì quida Pedro iin seña nù nècuàchìmà ñà-nì ndácàtnùhù-né nù-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dàndàxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tnii nècuàchìmà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-niá.

²⁸ Doco nèhivì dava ga cutnàhà xí-yá yucán, cónì cundáà ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiaá xì dìhùn xí nsidaa-né, te ádi íá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dìhùn nù nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tnii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dàndàcú Jesús nù-ndà

³¹ Na sácuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, vichi sàni nìhì ndise tnùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamánì) Dios. ³² Ñàyùcàndùá, nú sàhà yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nìhì gá stnàì más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yá quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachì xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachì stnàì xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú ni cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhájàn vètùni cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-divi nèhivì xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índùvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xí cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnàì xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié` cuì sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cuì-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Màsà nácání gá ini-nsiá; cuiisì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù.

² Ini vehe cahnú Yuamání' iá cuáhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdì ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachì xì-nsiá nì cúí. Doco icúmí codonúì nùu-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vií ndé cundoo stná-nsiá xí. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocuín nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndàà inì-nsia índù iá, te sàcùndàà stná inì-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínahá-nsí ichì mà, vachi có-cùndàà ini-nsì índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichì mà, te nduú stnàì ñà-ndácuìsì, te nduú stnàì ana (sáha xi) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còò íin sàà nùu Yuamání'. ⁷ Doco nú ináhá-nsiá yùhù, dandu ináhá stná-nsiá mii-yá. Ñàyùcàndùá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ínahá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsì cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòo vaha ini-nsì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié` cutnàhí xì-nsiá, te ¿a táñáha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamání' nduá, te còò cá necesidad cachì-ní ñà-cuní-nsiá cundehè-nsiáyà. ¹⁰ Ádi sá-xiníndísá-ní ñà-ñùhú saín vida xi ini Yuamání', te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdiá inì-ni mií ndacú ínià, vachi ini anímè iá Yuamání', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xiní-nsiá). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñùhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísá-nsiá mate sàni cachì xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha nì quide.

12 Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa iin nèhivì yùhù, dandu vátùni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátùni quida stná-nè, vàchi icúmí nùhì ndé iá Yuamánì. 13 Te nsidaa ñà-nduá nì cãcàn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmí quideà, dandu chicá más nihì Yuamánì tñũñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá. 14 Ndéni iñàha nì cui nì cãcàn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

15 'Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmí-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nùu-nsiá. 16 Icúmí cãcàn tàhvi stnài nùu Yuamánì, dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-ìcúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá.

17 Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndacuisì cachí-yá. Nèhivì dava ga ñuhivì yohó, mà cúí nihì-né Yà-ì mà, vàchi có-tuí-yá nùu-né, te nì có-ínahá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ínahá-nsiâyà, vàchi sà-ìá-yá cutnahâ-yá xì-nsiá, te después, icúmí-yá yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. 18 Yùhù, mà cuáhi ndòo penchì-nsiá, vàchi icúmí naxicocuín ñà-coi xì-nsiá.

19 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúí gá nèhivì ñuhivì yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vátùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiácuì, te sàhà ñà-itiácuì, ñàyucànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá.

20 Na sàà quivì yucán, dandu cundaà vaha inì-nsia ñà-iin-ni nduú xì Yuamánì, te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-ìá stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnài.

21 'Ana inahá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néà cumplir, divi nècuàchì mà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamánì cuu stná ini-yá sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúi nansa nduú modo xi nùu-né.

22 Daaní, nì cãhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ìndù chuun cuisì nùu nsihù icúmí-nì datúi-nì nansa nduú modo xi-nì? ¿ìndù chuun mà quidá-nì ducán xì dava ga nèhivì ñuhivì?

23 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nèhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí xì-né. Dandu Yuamánì, icúmí stná-yá cuu ini-yá sàhà-né, te sàà-nsi nùu-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne.

24 Doco nècuàchì có-cùú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-nduá cachí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdì inì-ni mií ndacú inì cachi ñà-jaàn. Còo, Yuamánì nduú ana chítnùnì inì-xi ñà-nduá cachí xì-nsiá.

25 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xì-nsiá mientras iá ve xì-nsiá yohó. 26 Doco iá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmí Yuamánì techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ì mà, icúmí-yá chinaha-yá mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yá mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachi xì-nsiá.

27 'Mate cúhìn, doco sàhà yùhù vátùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié` contentu, ducán sáhatahvi stnài mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsià contentu. Mà quidé na quidá nèhivì ñuhivì yohó, díin modo ndoó díi-né. Còo, màsà nácánì ini-nsiá sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhì-nsiá. 28 Vichi sàni inini-nsia nì cachi ñà-ìcúmí nùhù xiqué, dandu naxicocuín. Te nú nì cuú vaha ini-nsiá sàhí nì cui, dandísá cudìi gá inì-nsia ñà-nì cachi icúmí nùhì ndé iá Yuamánì, vàchi chicá dandacú mii-yá. 29 Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachi xì-nsiá, vátùni cunindisá víi-gá-nsiá.

30 'Pues vichi, mà cãhàn cuàhà gué` xì-nsiá, vàchi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùu nèhivì ñuhivì yohó, te còo ni-iñàha nduú-si xi yùhù. 31 Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhivì ñà-cùú ndisa inì sàhà Yuamánì, te cuní quidandise ñà-nduá nì dandàcú-yá nú. Ñàyucànduá, ndacuìta-nsia cúhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò sì-uva

¹ 'Ñà-ndàà nduá, ducán ié' xì nèhivì-xì na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamaní, nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vàchi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisi vídià, tàhndèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu tàhndè ndodò iin ian ndundoa sàhà-ñá chicá más quisi vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamání' xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xí'. ³ Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsiá ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnu vaha ini-nsiá yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsiá, vachi ducán iá' na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá' icà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuáha ga quisi vídi. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nihnú vaha ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsiá ni-iin ñà-vaha.

⁵ 'Ñàyùcànduá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsiá yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsiá, dandu vátuni quida stná-nsiá cuàhà gá' ñà-vaha. Doco nú màsà chíndéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-ñàha. ⁶ Doco iin nèhivì, nú có-cùnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tàhndè, vachi dítâ-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quèa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsiá yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsiá ñà-nduá cachí' xì-nsiá, dandísá, vátuni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios ndéni ñàha nì cui, te nìhì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuàhà gá' ñà-vaha nìhì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tñùñuhu xí Yuamání' quee, te sàà stná-nsiá cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn vù xí'.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamání' sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñàyùcànduá, iin-ni ni cundóó mánì-nsiá nùù. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívàha-nsia ñà-nduá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo manì-nsiá nùù. Vachi yùhù, chívàha stnái ñà-nduá cachí Yuamání', ñàyùcànduá màni guè' nùù-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdû stná ini-nsiá nacua cudû ini yùhù, vachi cuní' cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní' quida stná-nsiá.

¹³ 'Nú ni cúí iin nèhivì sàhà iin ana iá vaha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchì mà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndoo vaha-xí nduú stná-nsiá nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

¹⁵ 'Vichi mà cáhí guè xì-nsiá ñà-nduú-nsiá ana xinúcuáchí uun nùù; còó, amigo-xi cachí' xì-nsiá, vachi iin ana xinúcuáchí uun nùù lamú-xi, có-cùndàà ini-nè nansa nacání ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cachì Yuamání' xí', ñàyùcànduá, nàhà xicà, amigo-xi sànduú-nsiá.

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, màdi mii-nsiá nì nacàxin-nsia yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùnì inì ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuàhà ñà-vaha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-nduá nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Yuamání', te ndácùcahan-nsiá quívì, seguru nìhì-nsiáñà.

¹⁷ 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuiñúhú dava nèhivì ñuhivì ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá, vachi ni cóni xiñùhù stná-nè mii-yá

¹⁸ 'Na xiní-nsiá xiní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù nì xinì ùhì stná-nè. ¹⁹ Doco nú iin-ni ni cúníhnu stná ini-nsiá na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cúí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùù nsidaa-né, te ñàyùcànduá xiní ùhì-nènsiá, vachi có-nihnú gá' ini-nsiá nahi mii-né. ²⁰ Doco xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te

nùu lamú xi-tè. Vàchi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú ni chivàha-ne ñà-nduá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chivàha stná-nè ñà-nduá cachi mii-nsiá. ²¹ Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínáhá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxi.

²² 'Nú màsà quésái ñuhiví yohó càhìn xì-né, dandu mà cúnsídá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nàníhì gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. ²³ Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu náhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamánì nduú stná. ²⁴ Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoó gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndùdávámà xì ñà-nduá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnsídá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamánì, te ñàyùcànduá xini ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵ Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá cachí nùu tutu ì xí-né ndé cachá: "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate còò ni-íñàha dísàhà-xí nduá".

²⁶ 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nùu Yuamánì, dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu ì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yà. Nùu Yuamánì icúmí-yâ quee-ya quixi-ya ñà-datnùu ini-yà mii-nsiá sàhí. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsià càhàn-nsià xì nèhivì sàhí, vachi ndè quivì primeru xicánúú-nsiá xì'.

16

¹ 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nàxícócuñ inì-nsià. ² Vachi nèhivì dava ga, icúmí-nè taxi-né mii-nsiá nùu veheñùhu xi-ne. Te vaxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdù gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. ³ Doco sàhà-ñá có-ínáhá-nè Yuamánì, te ni có-ínáhá stná-nè yùhù, ñàyùcànduá icúmí-nè quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quivì cuu xi-nsiá ducán, vètùnì nsinuu ini-nsià ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu ì xí Dios quida-ya

'Cóni càchitnùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vachi yohó ié` cutnáhì xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùu mii-yá ana nì techuun-xí vaxi. Te ni-iin-nsia có-ndácàtnùhù-nsiá nùu índù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì, ñàyùcànduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùu-nsiá nú sàcuàhìn, vachi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndáà ini-yà nèhivì ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yâ dacúndáà ini-yà nècuàchì mà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiñíndísá-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vachi yùhù, mànuhí nùu Yuamánì (íá ansivi), te mà cúní gá-nè yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vachi cunaha-nsiá, sàni cachì Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-icúmí-sì cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá íñàha cumáni gá cachì xì-nsiá, doco vichi mà cùí, vachi tàñáha ga cui màníhì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu ì, te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yà. Te icúmí-yâ chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñá vètùnì cundaà ini-nsià nsidaa ñà-nduú ndisa palabra ndácuisì. Vachi màdì inì-ni mii-yá ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachi-yà. Còó, cuisì cachi-yà ñà-nduá iníni-yá cachí (Yuamánì). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vaxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vachi nùu yùhù icúmí-yâ nihí-yá ñà-ndiaha ì xí, te datnùu-yà sàxìnítnùní-nsià. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamánì, divi stoho stná nduú. Ñàyùcànduá cachí xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu ì mà nihí-yá nsidaa ñà-nduú ñà-ndiaha ì xí, dandu datnùu stná-yà sàxìnítnùní mii-nsiá.

Icúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-nè ndudù ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsià yùhù. Vàchi mànuhí nùu Yuamáni'. Doco sacù-ni quivì cundumà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñàyucànduá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yá-mà nùu-né, cachí-nè:

—Ndíà nduá cuní cachi-yà ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuni tu-ndayá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yá nùu Yuamáni-yá.

¹⁸ Pues ¿ndíà nduá cuní cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yà yohó? Có-cundáa ini-ndà nansa cuní cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yà cuní-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yà sàhámà, ñàyucànduá nì cachi-yà xi-né:

—¿A cuní-nsià ndàcàtnùhù-nsiá nùu sàhà ñà-nduá nì cachì xi-nsiá ñà-lacà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsià yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù?

²⁰ Ñà-yohó cachítnùhi xi-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoo ñuhiví, còó. Icúmí-né cudii ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán ni cundóo-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùu-nsiá, te ndudii tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchì ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mèe xi-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vàchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vàchi cudii gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xi mii-nsiá. Mate cuáhà gá cuhúún inì-nsia vichì, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuáhà gá ndudii tú ini-nsiá. Te ni-iin nèhivì, mà cúí cadì-nè nùu ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndàcàtnùhù gá-nsià ni-ínàha nùu, vàchi cuisì icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvì-nsiá nùu Yuamáni', dandu nihì-nsiá nsidaa ñà-nduá xicàn-nsiá. Palabra ndàcuisì nduájàn. ²⁴ Tàñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvì-nsiá ínàha. Doco vichì ni cacán tàhvì-nsiá ducán, te nihì-nsiáña, dandu chicá cudii ini-nsiá.

²⁵ 'Ndè vichì cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xi-nsiá. Doco vàxi iin quivì, dandu mà nácání gué` ejemplu xi-nsiá, vàchi claru icúmí cachì xi-nsiá sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdì yùhù cacán gué nùu-yà sàhà-nsiá, cachí. Còó, cuisì quivì yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cacán tàhvì-nsiá). ²⁷ Vàchi cuú ini-yà sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísà stná-nsiá ñà-nùu mii-yá nì quixi. ²⁸ Vàchi (ñà-ndáa nduá), nùu mii-yá nì quixi nì quesai ñuhiví yohó; te vichì icúmí nacoí ñuhiví yohó, te nùhì nùu-yá.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yà xi-yá:

—Vichì ndisa, claru cáhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachí-ní vichì. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsi nì cundaà ini-nsi ñà-ínahá-ní nsidanicuú ínàha. Te mate tàñáha ga ndàcàtnùhù-nsi nùu-ní sàhà ínàha, (doco vátùni cachì-ní xi-nsí). Ñàyucànduá vichì xiníndísà vaha-nsi, ñà-ndáa nduá, nùu Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—¿A ndísá xiníndísà vaha-nsia vichì? ³² Cunaha-nsiá, vàxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te lacà mindaí nacoo-nsia. Te vichì sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndoo míí; còó, vàchi cutnáhà stnáxi xi Yuamáni'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xi-nsiá sàhà-ñá ni cundóo-nsiá contentu ñà-nihnú vaha ini-nsiá yùhù. Te mate quidá quínì nèhivì xi-nsiá na ndoo ñi-nsiá ñuhiví yohó, doco màsà cùhúún ini-nsiá sàhájàn, vàchi yùhù, sàni cundeí nùu nèhivì malu ñuhiví yohó.

17

Nansa nì xicàn tàhvì Jesús sàhà nèhivì xi-yá

¹ Na ní nsihi nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

—Cáhìn xì-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemani-ní, xíquèn ñà-nì tàvá-ní tñũñuhu xí nùù nèhivì ñuhiví, dandu vátùni quee stná tñũñuhu xí mii-ní guide. ² Vàchi sàni chitnùní inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhivì. Dandu nèhivì nì chitnùní inì-ní cunduu nèhivì xí, nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³ Te ¿índù modo nìhì-né vida ndiaha ma? Cuisi sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vachi mii-ní, ñà-ndácuisi mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vaxi ñuhiví.

⁴ Vichi sàni dàxínuí chuun nì dándàcù-ní nùí guide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhà tñũñuhu xí-ní. ⁵ Ñàyùcàndùá, vichi xíquèn nùù mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnahí xì-ní, te ducán quee más gà tñũñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùù-ní xì tñũñuhu xí nacua nìsa ìe antes na táyô ñuhiví.

⁶ Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nèhivì ñuhiví yohó, te nì chitnùní inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí. Te yùhù, sàni dàtúí nùù-né nansa iá-ní. Nèhivì xí mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùní inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xi-ní. ⁷ Te sàni cundaa stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvi-ní yùhù, sà-ínahá-né ñà-nùù mii-ní nì nìhí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachì-ní xí, sàni cachi stná-ñà xì-né, te mii-né, cudî inì-nè xì palabra mà, te cundaa vaha ini-nè ñà-nùù mii-ní nì quei vaxi, vachi xiníndísá-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví.

⁹ Vichi xícàn tàhví nùù-ní sàhà-né, màdi sàhà dava ga nèhivì ñuhiví, còó, cuisì sàhà nèhivì nì chitnùní inì-ní cunduu nèhivì xí; vachi nèhivì xí mii-ní xínduu stná-nè. ¹⁰ Nsidaa nèhivì-xí, nèhivì xí mii-ní nduú stná-nè. Te nèhivì xí mii-ní, nèhivì xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tñũñuhu xí.

¹¹ Pues vichi, mà cóó gué' ñuhiví yohó. Icúmí nasai nùù mii-ní ana nduu Yua Íi Ndiahí. Doco nèhivì nì sàhatahvi-ní yùhù, yohó icúmí-né candòo-ne. Ñàyùcàndùá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né sàhà-ñà iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xì-né ñuhiví yohó, nì sandia-ñè xì poder xi-ní. Te nsidaa ana nì dàyáha-ní nùí, iin-ni ndiaá vahi-né, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmí ndañuhu, vachi ducán icúmí coo sàhà-ñà ni cuú ndisa ñà-ndùá cachí nùù tutu ìì sàhà-té.

¹³ Te vichi sàmànasai nùù-ní. Doco ñà-yohó nduá cachí na iá ve ñuhiví yohó sàhà-ñà ni cundóó nèhivì-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachitnùhi xì-né palabra xi-ní. Doco nèhivì dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-cò-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchì mà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhivì ñuhiví. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavà-níne ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaà-níne ñà-màsà dáca ñà-malu-nè. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhivì ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá, stná nèhivì-xí, có-nìhnú gà stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ Daaní, xícàn tàhví stná ñà-nì chínahà-níne ñà-nduú palabra ndácuisi, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhivì nìhnú ìì inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndácuisi. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stná, techuín mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xì) nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te sàhà ñà-vaha xi mii-né ié dispuestu guide nsidaa chuun ìì (iá gà guide), dandu vátùni sàà stná-nè cunihnu ìì ini-nè nù sàni chivàha-ne ñà-nduú palabra ndácuisi.

²⁰ Doco màdi cuisì sàhà nèhivì yohó xícàn tàhví. Còó, vachi icúmí mii-né càhàn stná-nè xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchì mà yùhù. Ñàyùcàndùá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhví stná.

²¹ Daaní, xícàn tàhví ñà-nahi iin-ni nèhivì ni cundúú nsidaa nècuàchì mà, te iin-ni ni cundúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-ní ini animè, te yùhù, iá stná ini anima mii-ní. Ñàyùcàndùá xícàn tàhví ñà-iin-ni anima ni

cúcúmí nsidaa-né, dandu vátùni cunindisá nèhiví ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví. ²² Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñà-coo tñuñuhu xí yùhù, ducán sàni nìhìtáhvì stná mii-né cucumi-né tñuñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-ní ini anímè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí nèhiví dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vaxi, te cundaà stná ini-nè ñà-cùú stná ini-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴ 'Mii-ní nduu-ní Yuamánì', te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu nèhiví xí. Ñàyùcàndùá, yùhù cunì sàà stná nsidaa nècuàchìmà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xì, te cundehè-né nansa iá tñuñuhu ndiaha nì sàhatahvì-ní yùhù, vachi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní. Doco nèhiví ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhì mii-ní. Te nèhiví cutnahá xí yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúì nùù-né nansa iá-ní nacua cuàhìn quide quivì nùù-xí. Ducán dandu nìhì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nìhì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tñii-tè Jesús

¹ Nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnahá-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán.

² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vachi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñàyùcàndùá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nìhì stná-nè itnii policía nùù dùtù xícusahnú xì nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa témà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-tê lámpara xì nù-ñùhú xìxìn, xì stná càa dana nduú arma xi-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhá-yâ nsidaa ñà-ndùá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànhìcùn-yà témà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

⁵ Te nì cachì-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnahá-né xì nsidaa témà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihi nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma canduà-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachì xì-nsiá, yùhù nduí. Ñàyùcàndùá, nú yùhù nchìcùn-nsià, naco-nsia nèhiví xí yohó nì nùhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhiví xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nèhiví nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhiví xí-yá, cóni ndáñúhú-nè.

¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xi dùtù cusáhnú, nì sahnde ìi-né tùtñù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vachi yùhù, icúmì yàhi ñà-ndùá nì chitnùnì ini Yuamánì cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhni-tèyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùu nècuàchì nani Anás, vèchi dìdo dùtù cusáhnû cuià yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vèxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-né dùtù cusáhnû. Ñàyùcàndùá, na ní dáyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùu yehè patiu-ni ma. Ñàyùcàndùá, vèxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chii ndiaá yehè mà áma dáyáha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachi-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xi dùtù mà) xì stná policia. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùu ñà-nadaà-té, vèchi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iin-né nadaà stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnû nùu Jesús sàhà ñà-ndùá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnû, nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, vate ní càhàn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còò ni-ìñàha nì chináhá dehî. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùu mii; nùu nèhivì nì inini xì ñà-ndùá nì cachi chicá vaha, vèchi mii-né ináhá-né ñà-ndùá nì cachi.

²² Daaní, yatni ndé iin Jesús iin stná iin policia, te na ní cachi Jesús ducán, dandu nì canì-tè nùu-yá, cachì-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cónì càhàn vii' tuxi-ní, dandu cachì-ní xì' índù palabra cónì càchì vii'. Doco nú còò ni-ìñàha nì càhàn quini, dandu có-ìcúmí-ní canì-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu nì dáyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnû nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iin stná-nè nadaà-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchìmà, cachì-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachì-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, nì càhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnaha tiàa nì tàhndè tùtnù-xì; te nì cachì-te xì Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dáyáha-tè Jesús nùu Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xi-yá nùu Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndé vehe gobernador, te yucán nì dáyáha-tèyá ini vehe. Iin vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cónì cá-quìhvi-tè vehe yucán, vèchi nú nì quìhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua

cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà.
²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachì-te xi Pilatu:

—Nú nì cundúú-né iin nècuàchì cónì quidá cuàchi nì cuí, dandísá, mà cundácá-nsínè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahnì-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yá cui-yá. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùí ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-nduì iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuù-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dáyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vachi nú ñuhiví yohó nì cundúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nùù ana xiní ùhì xí sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea nì cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá, mà ndúdává xí ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduú. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivì ñà-nduú palabra ndàcuisì, ñàyùcànduá nì quesai ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudí ini xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudí ini xì ñà-nduá cachí.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dándáà Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi temà:

—Sànì càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndàcùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiàdí cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcànduá, vichi ¿a cuní-nsià dàñà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsì dàñà. Barrabás chicá vaha ni dàñà —nì cacachì-te. Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, nì dándàcú Pilatu nùù soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuí-teyá xì iin chirrión. ² Dandu nì quidavàha-tè iin sìcàtè iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu nì catnàtuu-tè nùù-yá, (nì sàcùndiaà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sànì sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu nì cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn tavi Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú dínì-yá sìcàté iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iín-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policia, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahni-nsiánè, doco yùhù, còó, vàchi còò cuàchi-ne nì ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsí iin ley, te segùn cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemani Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhì-te, ⁹ te nì nansihvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ínahá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácuì mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítnùnì ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhàmà tiàa nì dándàcú quixi nù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nù-ní) —nì cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyâ, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dañà-ní Jesús jaàn, dandu náhà claru có-ndù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vàchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xiní ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándàa-te chuun. Te silla mà, iín-nu dìquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahin quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còó! ¡Ni cuí-nè cuní-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsià cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì candisá Pilatu ñà-ndùá xìcàn nècuàchì mà; nì dándàcú-te ni cuí Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nù-ní iin xaan nani lunsì Calvariù. Te Gólgota nani stná lugar yucán nù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán nì cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ù stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xì.

¹⁹ Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìnì cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vachì lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùnì dàhàn nì tiàa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cáchí palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tiaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

²² Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tiaa, ducanicoá

²³ Daaní, nì nsihi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchí-te sìcoto xi-ya nù nù nsìcúmì-té. Chii chiá nì nihì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vàchi iin-nì cahnú nì cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácúachí-ndáñâ. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nihì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nù tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nihì xì ñà-nduá ndìxí”. Ñàyùcànduá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iín stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iín stná María Magdalena. ²⁶ Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iín stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuáhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuàhàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iín mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchìmà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yâ ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachi tutu ì, ñàyùcànduá, nì cachi-yà:

—Xihì tècuíí.

²⁹ Te yatni uun yucán iín iin quidi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcànduá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-tèá dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèá vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nù yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcùndee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquíhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tixì Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsii ma nchìca cruz, vàchi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcànduá, nì ca-xicàn-nè favor nù Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cúí yàchì-nè), dandu cuxio-ne nù cruz.

³² Ñàyùcànduá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquìsàhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà ini-te sàni xihì-yà; ñàyùcànduá, cóni sáhnù gà-te iquìsàhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquíhvi-tè lanza xi-tè diin tixì-yá, te nì dàñà nì-yá xì tècuíí.

³⁵ Yuhù nì xini nsidaájàn, teayùcànduá nacání xì-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí. Yuhù ináhí, te cachitnùhu ndaì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúníndísâ stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nù tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nù tutu mà, ndé cachá: “Icúmí nèhivì cuni-nè mii-yá ana nì dàquíhvi-tè (càa) ìcà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsihàmà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nù Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chidèhé-nè, vàchi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisù nù Pilatu nanihi-ne iquìcúñú-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne

iquicúñú-yà. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuú visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cúvèa nahi òcò ùxin kilo. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquicúñú-yà nùù cruz, te nì chidúcún-neyà sìcoto finu cuxín, te nì dàquéé stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sàcùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ittuu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tàtá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin ni-iin nsì-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-ittúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá, ini cueva yucán-nì nì chindùxin-neyà, vàchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iín tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcàndùá, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sàcùndùxin-ya. Te có-cùndàà ini-nsì índù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndùá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnàhâ-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndùá, dihna nècuàchì mà nì sàà-nè nùù cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quìhvi-ne inì-xi. ⁶ Daani, nchìcùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quìhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idàhvi nùù-yá, doco có-ìndúhá xì sìcoto dava ga; iladú indúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quìhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco nì mii-né nì stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùù tutu ì ndé cachí icúmí-yâ natiacu-yà. ¹⁰ Daaní, ndùì-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iín-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ù àngel xì Dios lugar ndé nìsa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìnì-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³ Te nì cachi àngel mà xì María:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndàà inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iín mii-yá, doco cóni nácúní-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiáà yutnù tàtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacú-ní xì índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naquihin-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuñ-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-ndùá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùu Yuamání. Còó. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vàchi nahi ñani xínduu-ne. Te cachì-ní xì-né ñà-ìcúmí nani nùhì nùu Yuamání. Te cunaha-nsiá, Yuamánì mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vàchi yùhì-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachì) nì sàcuìn Jesús dava mahì-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì dácùnì-yànè ndahà-yá xì diìn tìxì-yá. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudìi ini-nè ñà-sànì xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá.

²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamání yùhù nì quesai, ducán techúûn stnáì mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchì-yá nùu nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ní nándèe Espíritu ìì ini anima-nsiá, cachí! ²³ Nú ni cuicáhnû inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sànì ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnû inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìì cuàchì-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴ Doco nùu ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cónì ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùu-né. Divi Tomás nduú nècuàchì-mà, te Cuatí cachì stná nèhivì xì-né.

²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sànì xini-nsì Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquíhvi dìnìndàhí ndé nì xida mà, te daquíhvi stnáì ndahí ndé (nì nacuéhè) diìn tìxì-yá, te nú coó, mà cúníndísê —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xínu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuìn-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní dìnìndàhá-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diìn tìxì. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchì gá-ní có-xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vàchi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùu-ní yùhù, ñàyùcàndùá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú ni cúníndísâ-nsiá mate tàñáha ga cuninùu-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-nduá disáhà-xí nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cónì tiáá nsiha nùu tutu yohó. ³¹ Doco ñà-nduá cachì nùu tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vàchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nìhì stná-nsiá.

21

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, ni nsihajàn, dandu ni ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa ni cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhâ stná Natanael nècuàchì diñúù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ù) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùi nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te ni cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn tavi siaca.

Dandu ni cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndùá, ni sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni níhì-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn ni tùinuù, yucán ni sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúní-nèyà. ⁵ Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni níhì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —ni cachi nècuàchì mà.

⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu níhì-nsiási —ni cachi-yà.

Dandu ducán ni quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xì-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca ni níhì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, ni cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Ni nsihi ni inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu ni nàcùndixi-ne sacú-nè, vàchi cuisì sìcoto inì-xi ndixí-né. Dandu ní ndàvà-nè mahi tècuì cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuahá-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vàchi yatni iin-nu nùù ñuhù íchí, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácaá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu ni nuu nècuàchì yucán ñuhù íchí, te ni xini-nè yucán ndoó tnùù sàxìxìn, te sà-ítándoó stná siaca chòhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihin-nsia itnii siaca ni tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, ni nana tu Simón Pedro lancha, te ni dìtá-nè ñunù mà ni naxìnua ndè nùù ñuhù íchí. Chitu dini ñunù mà siaca, vàchi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-si ñuhù, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu ni cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsiá, cadì inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuahá-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá ana nduú-yá, vàchi ináhá-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu ni tnàtuu Jesús ni tnii-ya pan, te ni dasàn-yáñà nùù-né. Te ni dasàn stná-yà siaca (ni chòhò mà) nùù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn ni sanduu ùni xichi ni ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yà. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi ni sadi ini nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà chicá cuú ndisa inì-ní sàhí nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhá-ní cuú inì sàhà-ní —ni cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xì na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì ni cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te ni cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhá-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xì ichì váha), na ian ndiaá-ndà riì.

¹⁷ Daaní, ñà-ùni ni cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùnì xichi ndácàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-nî. Ñàyùcànduá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà rii xì-ndà.
 18 Cunaha-ní, ñà-ndáà nduá cuàhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudû inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-nî ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudû inì-ní cùhùn-ní.

19 Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachítñùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quivì cui-nè, te ducán chicá quee tñùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

20 Daaní, nì nacuico Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tñùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa icúmí cahin xì-ní?” 21 Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

22 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudû inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quivì naxicocuûn, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

23 Ñàyùcànduá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni càchí-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàà quivì naxicocuûn-yà, màsà nácání ínì Pedro sàhámà.

24 Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tiaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vàchi ináhî cachí ndàì xì-nsiá.

25 Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndà tiaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá nì inicutu ñuhivì, cachí yùhù. Sà-ìá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníámà sàhà ñà-ndùá nì quida Jesús xì ñà-ndùá nì chinaha-yà ndè quivì nì quesaha-yá xì ndé` quivì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñâha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvì-yá chuun xi-ya; sàhà poder xì Espíritu Ì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dàndàcú-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xihì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùi dico quivì nì ndòo ga-yà ñuhivì, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-ndùá nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhivì ì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quéé yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachì-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nìhìtáhvì-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamání' comprometer, divi ñà-ndùá nì cachi stnáì xì-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndàà ndùá, tècuì nìsa quida ì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ì xí Dios icúmí anima-nsiá nduhiiá tìxi sacu quivì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá-mà nùù-yá, te nì xicàn tnùhù-né, cachì-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿a vichi nacání inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quivì, ò índù iin tiempu cuu iñàha. Còó, vachi cuisì Yuamání' iá ansivi chítnùnì inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nìhìtáhvì-nsiá quivì quixi fuerte Espíritu Ì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhí. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhivì ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvì-ya nùù-né mahì iin vico mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indéhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcuìta stná ùi ana ndixín cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchì-mà xì nècuàchì xí-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-ndùá cundehè gá-nsiá ansivi, vachi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yâ naxicocuîñ-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yâ naxicocuîñ-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vachi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, nì canana-ne dìquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchì-mà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvì-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gá stná nècuàchì ñahà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataca nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachì-nè:

—Ñàni, sàhaha nì chindee Espíritu ìi xí Dios xii-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiàa nì sacatnahá xi nècuàchì nì tniì xi Jesús. Te ducán nì cuu, vàchi ñà-nduá nì cachi Dios sàhaha ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vàchi Judas mà, nìsa cutnahá-né xii-ndà, iin-ni chuun nìsa quida-nda xi-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tniì-ne òhùn, te sàhà òhùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-né yucán, nì cahnsi ìi-né nì quecoyo ìi sisi-né. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-né sàhámà. Ñàyùcànduá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Iin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vàchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ìi ndé cachá: “Nì ndóo nihni vehe-ne. Màsà cúndóo gá nèhivì yucán”. Te cachi stná tutu mà: “Nì ndóo chuun xi-ne nùu inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tnaha-xi-nda cachitnùhu-nda xi nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmí-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nìsa xicanuu-ya mahi-ndà dècuèndè tiempu nìsa quida ìi Juan xi ndé quivì nì nana-ya ansivi cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñàyùcànduá, nì catavà-né ùi nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xicàn tàvhì nsidaa-né nùu Dios, cachí-né:

—Stoho-nsi Señor, ináhá-ni nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcànduá, nùu ùi tiàa yohó cuàha-ni nsiùhù iin seña índu nècuàchì cundehè chuun xi-ni cuenta xi Judas, vàchi nècuàchì mà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcànduá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-né ndé nì nchihò ini-né cùhùn-né —nì cachi-né.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-né xii ùxìn iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espíritu ìi xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihi nècuàchì nchícùn ìchì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanàá nì tiacu-né ndé òhìquì-xi ansivi na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-né nchii ñuhu cuati nahi yàá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo òhìni iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-né Espíritu ìi xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-né dàhàn sàa según nansa nì dàtnùu Espíritu ìi sàxínitnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ni, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùu nsidaa ñuu inicutu ñuhivì. Nèhivì càhvì víi xi Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-né cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-né, vàchi iníní-né cáhàn nècuàchì mà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataca iníní má. ⁷ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-né, cachí-né iin-ne xii inga-né:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichì iníní-ndá cáhàn-né dàhàn nì sahnu cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? ⁹ Vàchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xii ñuu Media, xii ñuu Elam, xii ñuu Mesopotamia, xii ladu Judea yohó, xii ñuu Capadocia, xii ñuu Ponto, xii ladu Asia, ¹⁰ xii ladu Frigia, xii ladu Panfilia, xii ñuu Egipto, xii stná ladu Africa iá nùu-xi ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-né nècuàchì nì yàha ndé religión xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xii stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhì vaha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-né.

¹² Ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-né, ndàcàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachí-né:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ñà-yohó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nèhivì cuáhà

¹⁴ Dandu Pedro, iín-né cutnáhâ-né xì ùxìn iin nècuàchì icúmí stná chuun nùù Jesús, te ndee nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-nduú ñanìtnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn càhìn. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí inì-nsia, doco còó. Có-nduá ñà-xíni-nsi, vàchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còó, ñà-nduá càhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-nduá nì cachi Joel sàhana na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xì Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xìnu tiempu, cuáhà icúmí cuàhatahvì nsidaa nèhivì Espíritu ìì xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíà càhàn ñà-nduú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùì-nè cuáhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnú, icúmí quixi stná sani nùù-né. ¹⁸ Te quivì yucán, cuáhà icúmí cuàhatahvì nècuàchì xinúcuáchí nùì, tiàa-ne te ñahà-né, cuáhà gá icúmí-né nìhìtáhvì-né Espíritu ìì xí, dandu càhàn-nè ñà-nduú razón xì. ¹⁹ Te dìquì-xí ansivì icúmí cuu cuáhà stná milagru fuerte guide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsià cuni-nsià milagru ndiaha xí. Vàchi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sì nducuahá-si nahi nì, dandu sàà quivì xì yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùchan xì quivì, icúmí-né càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanìtnaha raza Israel, cunini vâha-nsia ñà-nduá cuàhìn cachì: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vàchi sàhà poder ndiaha xì Dios nì quida-ya cuáhà milagru fuerte, cuáhà milagru ndiaha. Ináhà vâha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vàchi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xì (Dèhemanì-yá) Jesús. Ñàyùcànduá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiáyà, vàchi iin-nì nì ndatnuhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchìca cruz. ²⁴ Doco nì dànatíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñáyâ nùù tnùndoho ñà-nì xìhì-yà, vàchi có-nduá ducán ndòo-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sàhana sàhà-yà, vàchi dohó nì cachi-nè:

Dios nì guide cuenta cutnáhá-xí nicanicuahàn, vàchi yatni iá-yà ladu cuahî sàhà-ñá màsà dáyûhî nèhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuáhà gá nì cudì ini anímè, te nì naquimaní (mii-yá), vàchi mate nì ndúxin iquìcúñùì, doco ináhî iá tnùndé ini xì. ²⁷ Vàchi dohó sàni cachi xì Dios: “Ináhî, mà nácóó-nì anímè ñà-ndòà ndé ndoó vâha anima nècuàchì nsii; còó, yùhù tè-nduú dèhemanì-nì, mà cuáha-nì tnani iquìcúñùì ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-nì sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-nì dacúdî inì-nì yùhù, vàchi seguru icúmí naxicocuíin cundehí nùù-nì”, nì cachi David.

²⁹ 'Doco ináhà-ndá nì sàà xìì-ndàmà nì xìhì-nè, ñàni, dandu nì ndúxin-ne, (ináhà-ndá), vàchi ñuu yohó nduú ndé índúxin-ne, te ndè vichi nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tûha cachitnùhu razón xì Dios nì sanduu stná nècuàchì mà, ñàyùcànduá ináhà stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nìsa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcànduá, nì dácùnì Dios-nè iñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xì Cristu ñà-icúmí-yà natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndoó vâha anima nsii, ni mà tnánì stná iquìcúñù-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhà-nsì, vàchi testigu nduú-nsì. ³³ Dandu después dècùèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuáhà Yua-nda Dios, te divi nduú

ana nì quida comprometer cuàhatahvì stná-yà Espíritu ìlì xí-yá. Ñàyùcànduá sàni dàquixí fuerte Jesús Espíritu ìlì, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-nduá xiní-nsià te iníni-nsià vichi.

³⁴ Doco nsì-David (sànahà ma), tañáha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còó, vàchi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xì Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuáhí ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcànduá, mii-nsià xì dava ga stná nècuàchì Israel, nì cúnáhá vâha-nsia ñà-yòhó: mate nchìca cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùnì ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsihì nì inini nèhivì cuáhà mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini. Cuáhà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vâha quida-nsi vichi, ñàni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Icúmí iin iin-nsia naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhì-nsià, ndacùcahan-nsià quivì Jesucristu sàhà ñá-dùcàn ndoo cuàchi anima-nsià, te nihítàhvì-nsià nandè Espíritu ìlì xí-yá anima-nsià; ³⁹ vàchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihítàhvì-ndà Espíritu ìlì xí-yá nú nì cúníndísá-ndá na caná-yàndó. Vátùnì nihítàhvì-ndà, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-ni nì cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchì mà, vàchi cuáhà gá nì càhàn-nè nì dàtúi-ne ichì-yá nùù nècuàchì mà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivì tiempu vichi, icúmí-nè ndañuhu-né, vàchi malu-nè. Ñàyùcànduá, na-coo-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuáhà gá nècuàchì yucán, nì cudì ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùnì mil nèhivì nduú-né, te nì yàha-ne ladu xì nècuàchì xiníndísá. Te divi quivì yucán nì cuhì nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni mánì ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xìcàn tàhvì stná-nè nùù Dios.

Nansa nìsa quida nècuàchì primeru cahvi xì Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivì dava ga, yàha ga nì ndulocó-nè, vàchi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuáhà milagru fuerte, cuáhà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísá xí-yá, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá icúmí-né, nìsa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñàha xi-ne, nì dicò-nè, nì tùi dìhùn, te nì dasàn-né dìhùn mà según iá necesidad nùù iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquivì nìsa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nìsa xixi tàcá stná-nè, cudì ini-nè, te ndóo vâha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vâha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivì dava ga, cudì stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidáñuhú stná-nè nècuàchì mà. Te quivì quivì más gá nèhivì nì cànà nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuastnahá stná-nè xì nèhivì xí-yá.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa mà cùì cáca

¹ Iin quivì cutnàhà Pedro xì Juan cuáhàn-nè veheñuhu cahnú. Càhùnì nì cuà cuáhàn-nè yucán, vàchi divi hora yucán nìsa xìcàn tàhvì nèhivì nùù Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñuhu ma nìsa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquivì nìsa sàà nèhivì yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì cáca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhivì. Ñàyùcànduá, yucán nìsa chicoo nècuàchì mà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùù nècuàchì quíhvì yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuáhàn-nè quíhvì stná-nè, te sàhàmà nì xìcàn-nè iin caridad nùù nècuàchì mà. ⁴ Ñàyùcànduá nì candacoto nècuàchì mà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-né:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nìhì-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Nì còò plata nihí, te nì còò stná oro. Doco ñà-nduá sái quide. Ndácùcahín quìvì Jesucristu de Nazaret, te cachí xì-ní ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tnii-ne ndahàcuàhá tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha nì ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchì nì ndanchito-ne, nì ndacuiin-nè, te luegu nì quesaha-né xicá-né; nì quìhvi stná-nè veheñùhu, cutnàhà-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhì vaha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchìmà ñà-nduú-né tiàa nìsa ìa Yehè Ndiaha veheñùhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó nèhivì mà, nacání ini-nè sàhà ñà-nduá nì cuu xi tiàa ma, te nì nduvàha-ne.

Nansa nì càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvàha ma, itnii ndáha stnahá vaha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivì veheñùhu yucán, nì nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócô-nè. ¹² Ñàyùcànduá na ní xini Pedro natácà-guá nèhivì, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿ìndù chuun ndulócô-nsià sàhà ñà-yohó? ¿ìndù chuun indéhe váha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù nì dándúvaha xi nècuàchì yohó cahan-nsià? Còò, màdì sàhà fuerza xi nsiùhù nì nìhì nècuàchì yohó caca-ne, te nì màdì sàhà ñà-ì guá stná-nsi. Còó.

¹³⁻¹⁴ Xì-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nìsa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi ñà-cucumi Dèhemanì-yá Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te nì nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà dañà-téyâ. Ana ì ndisa nduú-yá, te ndàà cuisì ini-yà, doco (cónì ndulócô-nsià), iin tè-sàhnì nì xicàn-nsià dàñà. ¹⁵ Dandu nì sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì dånátíacú-yà Jesús. Ináhà-nsì, vàchi testigu nduú-nsì. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nìhnú vaha ini-nsi mii-yá, te ndácùcahan-nsì quìvì-yá, ñàyùcànduá nì ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiànè, ináhà-nsiànè. Náhà xicà sàni nduvàha vaha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànhì inì ñà-cónì cundàa inì-nsia nduá, ñánì. Stná nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà, nì cónì cundàa stná ini-nè, ñàyùcànduá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-nduá nì cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá nì cuu ndisa nì quida-ya. Vàchi ñà-ìcúmì Cristu ndoho-ya, divi nduá nìsa cachi nsidaa nècuàchì profeta sàhana. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyùcànduá, naxicocuìin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicùn-nsià ichì mii-yá sàhà-ñá ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vàchi divi-ya nduú ana nì chitnùnì ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmì-yâ coo-ya ndè cachi sàa tiempu nsida vii-yá nsidaa iñàha. Vàchi ducán nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vàchi ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Moisés xì xì-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmì Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yùhù, ducán icúmì quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmì-nsià cunini-nsia nsidaa ñà-nduá cachi-yà xì-nsiá. ²³ Te nú ni coó iin nècuàchì có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmì nècuàchìmà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàhana nìsa càhàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nìsa càhàn Samuel te vaxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchì nìsa càhàn razón mà. Ñàyùcànduá icúmì-ndá nìhìtáhvì-ndà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer xì xì-ndà na ní saquin-yà tratu xì Abraham, te nì cachi-yà palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xi-ní icúmì quixi ñà-ndiaha ì cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhívì”, nì cachi-ya.

²⁶ Ñàyùcànduá, dihna ndohó nècuàchì (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vàchi divi chuun jaàn ní sàhatahvì Dios Dèhemanì-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú ni náxícócuñin ini-ndà, te naco-nda ichì malu nchícùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-nduá nì cuu na ní càrà Pedro xì Juan nùu Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru cáhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caquesaa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnáhá nècuàchì mà xì comandante ndiaá veheñuhu cahnu-ma, te cutnáhá stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndòo ini-nè ñà-chínáhá Pedro xì Juan sàhá nansa natiacu-nda quida Jesús. ³ Ñàyùcànduá, nì tñii-ne nècuàchì mà nì chicadi-ñané vehecàa, te sàhá ñà-sàni cuaà, ñàyùcànduá nì candòo-ne yucán ndè inga quivì. ⁴ Doco nècuàchì nì inini nì càhàn Pedro xì Juan palabra xì Dios, cuàhá-né nì xinindisá-né, ndè ùhùn mil sàni nanduu nècuàchì tiàa xiníndísá.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchì cusáhnû, xì nècuàchì sahnú nchichí, xì nècuàchì ley xì veheñuhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàà stná dùtù cusáhnû nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tñaha dùtù cusáhnúmá. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tñahá-né quixi, te nì sàcuìta nècuàchì mà dava mahì-xí. Dandu nì candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùu-né, cachí-nè: —¿Ana dìvalor-xì nì càhàn-nsià sàhá-xí nì quida-nsia ñà-nduá nì quida-nsia? ¿Ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima Pedro, te nì naxiconihí-né nùu nècuàchì mà, cachí-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsià nècuàchì sahnú nchichí raza-nda Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xìcàn tñùhù-nsiá nùu-nsí nansa nì quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa nì nduvàha-ne. ¹⁰ Pues ni cúnáhá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-nsí, te nì nduvàha-ne. Te yohó iin stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchìca cruz, te nì xihì-yà, doco nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahíchì íní-nsiàyà, doco vichi sàni cuu xi-yá na ian nì cuu xi iin cavà nì cahíchì ini albañil, te después nì sàà nì sàcùndua yùu vïcò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sàhá xi salvación, cuisì mii-yá. Vàchi inicutu ñuhívì còò inga gà ana dìquívì-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùu-xí. Còò inga gà ana nì techuún Dios ñuhívì yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —nì cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, nì xini-nè, có-yùhí Pedro cáhàn-nè, te có-yùhí stná Juan. Te ni có-nduú stná ñà-nì dàcuàhá cuàhá-né, còò, vàchi cónì xíca cuahà-né escuela. Ñàyùcànduá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, nì ndulocó-nè, te nì cundaà ini-nè, divi Jesús nìsa cutnahá xì nècuàchì mà. ¹⁴ Te tiàa nì nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, mà nì cùí nihìndèè nècuàchì Junta mà canicuàchi-ne sàhá Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì dàndàcú-né ni cáquéé nècuàchì mà iladu, te nì ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachí-nè:

—¿Nansa quida-nda xì nècuàchì caá? Vàchi iin milagru cahnú ndisa nduá nì quida-ne, ináhá nsidaa nèhivì ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsì nduá tñuhu. ¹⁷ Doco sàhá-ñá màsà cuítia gà palabra yohó, chicá vaha dayúhí-ndané ñà-màsà cáhàn gà-nè sàhá Jesús xì ni-iin nèhivì —nì cachi-nè.

¹⁸ Dandu nì cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte nì chinaha-né nècuàchì mà ñà-màsà cáhàn gà-nè xì nèhivì sàhá Jesús, ni màsà dácuaáhá gá-nè ni-iin nèhivì sàhá-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, nì cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxí ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-nduá cachí mii-nsiá, te ò ñá-nduá cachí Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-nduá ducán cuhìhin-nsí. Vàchi ndiá

ìcà-nsí càhàn-nsì xì nèhivì ñà-nduá sàni xininùù-nsí xì ñà-nduá sàni tiacu tùtnù-nsí —nì cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá nì càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después nì dañà-ñané, vèchi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhì stnâ nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nèhivì cuáhà ñuu-nè, vèchi nsidaa nècuàchìmà, naquímànì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cuu. ²² Vèchi tiàa nì nduvàha sàhà milagru mà, sàni yàha-ne ùi dico cuà xicá-né.

Nansa nì xicàn tàhvi nèhivì xì Dios nùù-yá, cuní-nè nacuàhandee ini-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te nì cachitnùhu-ne nsidaa ñà-nduá nì cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-nduá nì cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te nì nsihi nì cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-nì nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavàha xi ansivi, ñuhù íchí, mar, xì nsidaa stná iñàha iá inicutu ñuhiví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dàcàhàn xì iin nècuàchì sàhana cahvi xi-ní, divi xì-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nèhivì ñuhiví, ¿índù chuun cuadú guâ-nè, te cànàhá guâ-nè dìquì Dios? ¿Índù chuun nacání guâ ini cuáhà raza nèhivì quida-ne ñà-có-ndiáá? ²⁶ Vèchi cuáhà rey xícusahnú ñuhiví yohó, nì sàcuìta listu-te xi dava ga tè-xídandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndáa nduá, vèchi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuáhà nèhivì inga nación, vèchi cuní-nè quida quini-ne xì Dèhemani-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-nduá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vèchi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsì Señor. Te vichí (xicàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchìmà, ndee gá càhàn-nè, cuní-nè dayúhì-nè nsiùhù. Doco nacuàhandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xi-ní, te ducán vètùni cachitnùhu-nsi palabra ì xí-ní, te mà yúhì-nsì. ³⁰ Xicàn tàhvi-nsí nùù-ní ñà-nì dándùvàha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ì xí-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dèhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhivì) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvi-né nùù Dios ducán, dandu nì ndacùchí vehe ndé ndoó-né, te fuerte nì quixi Espíritu Ì xí-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ì xí-yá, cóni yúhì-nè.

Nansa nìsa quida nècuàchì xiníndísâ, iin-ni cahnú nìsa ìa biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxinítùnì nìsa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísâ. Còò ni-iñàha nìsá xídáhàn-nè nùù ñanìtnaha-ne, vèchi iin-ni cahnú-ní nìsa ìa nsidaa ñà-nduá icúmí-nè.

³³ Te poder cahnú xì Dios, cuáhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vèchi fuerte nì càhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xininùù-né Stoho-ndà Jesús na sàni natiacu-yà. Te cuáhà stná gracia xi-ya iá nùù nsidaa nèhivì xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñàyùcànduá, cóni quidámànì ni-iñàha nùù ni-iin-ne, vèchi nècuàchì nìsa ìa ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-néà, te nihí-né dihùn mà nì sàhàn nì nacoò-neà nùù nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì icúmí necesidad.

³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nìsa cachi nècuàchì apóstol xì-né, vèchi quivì mà, iin ana nàcuàhandee ini xì-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtéhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nìsa icumi stná xì iin ñuhù, te nì dicò-néà. Dandu nihí-né dihùn yàhvia nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòà ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xì Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nìsa là iin tiàa nani Ananías xì ñahàdihí-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn nì cusobrá mà nduá nì tñii nècuàchì tiàa ma, te nihí-nèa nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhá stná ñahàdihí-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dìni-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu Ìi xí Dios, vàchi nì chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vátuni quida-ní disponer sàhá? Daaní, na sàni dicò-níà, ¿amádi dihùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdì núù nèhivì nì cáhàn tñuhù-ní. Còò, núù Dios nì cáhàn tñuhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi nì inini Ananías ducán, dandu nì natnahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinitnùhu ma, nì yuhí cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidúcùn-te nsii ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, nì quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñáha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtñuhù Pedro núù-né, cachí-nè:

—Cachì-ní xí, ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachí nècuàchì mà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndúi-nsià quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu Ìi xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xì ì-ní, te vichi icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha nì natnahnù stná nècuàchì mà núù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansihvi tècuachì mà, sàni xihì-nè nì xinì-te, ñàyùcànduá, nì tavà stná-te nsii ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcùndùxin nsì-ì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì yuhí nsidaa nècuàchì xiníndísá ichì-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nèhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívi nìsa nataca-nè núù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ni sàxinítnùnì nìsa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivì dava ga, ni-iin-ne cóni sáhandee ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vàha cuahà-né nècuàchì mà. ¹⁴ Te nì sàa nì xinindísá cuàhà gá nèhivì, tiàa te ñahà-né, nì xinindísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nìsa tavà stná nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nì chitànduhù-né nècuàchì mà yuhù ichí, dava-ne núù cama, te dava-ne núù yuì, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casì nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni nì caquee cuàhà stná nèhivì vaxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yàha ga nì cumbìdia ini-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-nduú nècuàchì saduceu. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì tñii-ne nècuàchì icúmí chuun núù Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchì mà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuú nì sàa-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchì mà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xì nèhivì nansa nihítáhvì-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dandàcú-né núù nècuàchì mà quida-ne. Ñàyùcànduá, na ní tùinuù, dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì.

Daaní, dùtù cusáhnû, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco

na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñàyùcànduá, nì naxicocuñin-te nì cachitnùhu-tè,²³ cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnû, xì comandante ndiaá veheñùhu, xì stná dùtù nihí gá chuun nahnú, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índù fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsiá vehecàa, yucán sàndòó-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivì —nì cachì-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xi policia xi-tè, te vivíi-ni nì saca-tè nècuàchì mà vaxi-ne, vachi yúhì-te nèhivì cuàhà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té.

²⁷ Ñàyùcànduá, ndacá-te nècuàchì mà nì quesaa, te nì sàcuìta-ne nùù nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnû:

²⁸ —¿Amádi sàni dandàcú-nsí nùù-nsiá ñà-màsà chináhà gá-nsiá nèhivì sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsiá sàhù ñà-nduú dàñùhù xi-nsia, te cuní-nsiá ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxiconihí-né nùù nècuàchì mà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsí ñà-nduá cachí Dios, te màdì ñà-nduá cachí nèhivì ùùn. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsia Jesús nchìca cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuàhà-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnû, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhà-ñà nì cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nìhì-yà nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xinínùù-nsí ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espiritu lì xí-yà ñuhú ini anima-nsi, vachi nsidaa ana cunini xi-yà, nìhìtáhvì-né ndèe Espiritu lì xí-yà ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñuhú-nè nècuàchì mà. ³⁴ Doco nùù nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chináhà xì ley xi Dios. Nècuàchì vaha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dandàcú-né quee cuaán chii nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vachi ¿a có-nsínuu inì-nsia nansa nì cuu tiempu na ní là iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnú ícà-xí nduú-te nìsa cachì-te. Te nahì cùmi cientu nèhivì nì quìhvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivì-té, te nì xitià nihni nsidaa nècuàchì nchícùn xì-té, te ducán nì nsihi chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yàha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nìhì-té nì dàyáha-tè cuàhà nèhivì ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xitià nihni stná nsidaa nèhivì nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá vichi, nì cúnahà nècuàchì sàni tñii-nda jaàn. Chicá vaha naco-ndané, vachi nú inì-ni mii-né nì nacani ini-nè quida-ne ñà-nduá quidá-né, dandu icúmíá ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dandàcù-xì nùù-né, dandu mà nunca nìhì-ndà cadì-ndà nùù-né, te cachí, còtó Dios nàá stnàhà-xì-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchì mà, nì dàjuùn-nè nècuàchì mà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansihvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuií-nè nècuàchì mà, te nì chinaha-ñáné ñà-màsà càhàn gá-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì dañà Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudí ini-nè ñà-nì natù stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xi mii-yà.

⁴² Daaní, nsiquívì vehe vehe nìsa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sàhàn stná-nè veheñùhu

cahnú, te chináhá stná-nè nèhivì yucán, cáhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-némà.

6

Nansa ni cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quìvì yucán vihi gá nì nducuahà nècuàchì nchícùn ichì mii-yá; dava-ne cáhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè cáhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè cáhàn hebreu, vachi ñahàcuàán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quìvì quìvì. ² Ñàyùcàndùá nì cana nsì-úxin ùi apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-ndùá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xi palabra xi Dios, te cacanuu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchì tnùñuhu nì cundúú-né, te nì cóo chitu stná anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvì-nsí nùù-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudìi ini-nè ñà-ndùá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyùcàndùá, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú vaha inì-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. Te nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yàha-ne religiòn xi nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùù nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tàhvì-né nùù Dios, te nì chindòó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xi Dios, vachi cuàhà gá nèhivì ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindisá, te cuàhà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè palabra mà.

Nansa ni tniè Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nèhivì, te nì quida-ne cuàhà milagru ndiaha, vachi cuàhà gá icúmí-né gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivì, nì quesaha-né náâ tnahá-né xì nècuàchìmà. Nèhivì sáhàn veheñùhu nani Veheñùhu xi Nèhivì Libre xínduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicùì nihìndèè-né màcòdònnùù-né nùù Esteban, vachi chindéé Espíritu Ìi xí Dios-nè cáhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nècuàchì náâ xì-némà, nì nducu-né iin ùi tètñùhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-càhàn tnùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñá-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñàyùcàndùá, ducán nì nihì nècuàchì malu mà nì dànácuìdà-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tniì-ñané, te ndacá-ñané nì casaà nùù nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tnàtuu-tè, te nì sanicuàchi-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tèt-jaàn, vachi quini cáhàn-te dìquì veheñùhu ìi xì-ndà, xì dìquì stná ley ìi xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsi nì cachi-te ñà-icúmí quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmí dàma estilu xi-nda, divi estilu nì nacoo xì-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, nì indehè-né nùù Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchìmà vichi.

7

Ñà-ndùá nì cachi Esteban na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnû, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A díví ñà-ndàà nduá (xícachi nècuàchì jaàn), á coó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñáni, vàchi (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sànahe dècuèndè na iá ì xì-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tàñáha ga nadàma-ne ndè ñuu Harán, dandu nì dàcùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yà xì-né: “Nacoo-ní ñuù-ní yohó, te nacoo-ní tnaha-ní, quihin-ní ichì cuahán-ní inga ñuu icúmí dacuní mii-ní”. ⁴ Ñàyùcànduá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichi nì càhàn tu Dios xì-né, ñàyùcànduá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cóni sáha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, nì siquiera iin ñuhù tii. Doco nì cachi-yà xì-né ñà-después cuàhàn-yà dacútâhvi-yánè inii ñuu yohó, te cucumi-néa, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xì-né, mate táyôo ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-icúmí descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchimà-né, nì cachi-yà; te cuàhà icúmí-nè ndoho-ne quida nècuàchimà, te cùmì cientu cuià cundua. ⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xì Abraham mà): “Después icúmí dandohó stnái nèhivì cuichuun-xi tnaha-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yuhù lugar yohó”, nì cachi-yà. ⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xì Abraham, nì cachi-yà ñà-icúmí tàhndè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñàyùcànduá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixi ùnà quivì nì sàcùnihi seña icà-vé. Daaní dèhe Isaac mà nani Jacob, nì sàcùtuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsihúxìn ùi dèhe ii-né, divi nècuàchì nduú xì-ndà. ⁹ Te xì-ndà mà, nì cumbìdia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñàyùcànduá nì dicò-né nècuàchimà nùù nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchimà iá-nè ñuu yucán, ¹⁰ nì dàyáha-yanè nùù nsidaa tnùndoho nì xini-nè. Dandu nì cunchichí-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nùù rey Faraón ñuu Egipto yucán, vàchi mii-yá nì chindee-yánè. Te nì quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ù nùù-té ñuu mà, dècuèndè nì cachì-te ñà-dandacú stná-nè nùù nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ 'Daaní, nì quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tnùndoho cahnú nì sandua. Te xì-ndàmà, có-nìhì gá-nè ñà-cutiacu-nè. ¹² Dandu nì xinitnùhu yua-né Jacob ñà-lá trigu ndè ñuu Egipto. Ñàyùcànduá, nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dàtúi José mii-né nùù ñani-nèmà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índù raza nèhivì nduu José. ¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xì nsidaa stná tnaha-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùni dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después nì natavà xì-ndà iquì nsii ma, te nihí-néa màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè iá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xì-ndà Abraham nùù dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ 'Daaní, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xi nècuàchimà ndoo ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quihvi inga rey dandacú nùù ñuu yucán. Te rey mà, cóni cundáa ini-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì dandàhvi-te xì-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dandacú-te nùù-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùinuù Moisés ñuhivì, te cudii ini Dios sàhà-vé. Cutu ùni yòò nì là-ve xì yuadíhí-vé, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-né nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vàchi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te nì dàcuàhnù-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuàhá vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te nì là stná fama-nè sàhà chuun nahnú nisa quida-ne.

²³ 'Daaní, na cuáhàn-nè xínu-ne ùi dico cuà, nì nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnaha-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xi xii-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnaha-ne. Ñàyùcàndüá, nì nacuidahan-né nècuàchìmà nùù tèmà, te nì nachitacùhá-nè sàhà tnaha-nemà, nì sahnì-né tèmà. ²⁵ Vàchi nì tuxi ini-nè cuáhàn nsidaa tnaha-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco còó, cóni cécúndàà ini nècuàchìmà.

²⁶ 'Daaní, inga quivì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tnaha-ne nàâ stnahá. Ñàyùcàndüá, nì cuni-nè nachindovii-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Señores, ¿índù chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ni ñaní xínduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachí-te: “¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dàndàcù-ní nùù-nsí? Còó, còó permisú nsidandaà-ní chuun xi nsihù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahni stná-ní yùhù nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?” nì cachi-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuáhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ 'Daaní, nì yàha ùi dico cuà iá-nè yucán, dandu iin quivì xicánúú-né ìcà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xíxìn iin yutnù tii. Te mahì ñuhu mà nì natùì iin ángel. ³¹ Ñàyùcàndüá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ña-cuáhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè cáhàn Stoho-ndà Dios xì-né, cachí-yà: ³² “Yùhù nduí Dios. Cuisì yùhù nìsa cahvi xii-ní Abraham, xì Isaac xì Jacob”, nì cachi-yà. Ñàyùcàndüá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yúhî-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vachi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ñi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivì-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacuì xítnana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyùcàndüá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vachi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcàndüá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tnaha-nda, te dacácu-ne nècuàchìmà, vachi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tui mahì yutnù tii mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchi ini tnaha-nda daa na ní cachi-nè: “¿Ana nì cachi xì-ní dandacu-ní nùù-nsí? Còó permisú nsidandaà-ní chuun xi-nsi”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xì nècuàchìmà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùi dico cuà nì cuu ga stná milagru nùù yucù dàná (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ 'Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xì xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachi-nè: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnaha-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsiâ cahvi-nsiâ ñà-ndüá cachi-yà”, nì cachi Moisés.

³⁸ '(Ináhá-nsiâ), divi Moisés nduú ana nìsa ìa yucù dàná yucán, cutnàhâ-né xì nèhivì cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnàhâ stná-nè xì mii-yá nì càhàn xì-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsiá, divi nùù mii-yá) nì nihì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndá chivàha-nda.

³⁹ 'Doco xii-ndà mà, còó, cóni cuní-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíchi ini-nè nècuàchìmà, vachi cuisì cuní-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codònuù núù-ndà, vachi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úún-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cùndàà ini-nsi ndiá nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisì cunduu promesa nùù chelù mà, te cudî gá ini-nè, vachi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyùcàndüá, nì naxicocuín ini Dios sàhà-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-ndüù gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sìtnùù. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vachi dohó cachí-yà nùù libru nì tiaa profeta sàhana ndé cachí-yà:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùi dico cuià nì xìca-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisi nì sahnì-ndá sàhí? Doco ¿a ndísá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còó, mà ndísá; yùù yócò (nduá nìsa cahvi-ndá, vàchi divia) nìsa nihi-ndá xicánúú, divi yùù yócò nani Moloc inácaa ini veha, xì stná stohò-ndá nani Renfán náhà nahi sìtnúù cahnú. Vàchi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmî taxi xiqué nsiohó ndè nùù-xí ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gà stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nìsa icumi-né iin vehe sìcoto ndé nìsa cahvi-né Dios. Vàchi nì dandàcú-yá nùù Moisés ñà-quidavàha-ne vehe ìi mà, te ndudava xì ñà-nduá nì dácùnì-yànè antes. Ñàyùcànduá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòà nùù dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchì mà, nsidá-néà nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivì cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivì mà nùù ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vàchi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, ñuu yohó nì ndòò vehe ìi mà inii tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcànduá, nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, áma cuáha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vàchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nìhìtáhvì nì quidayucun xì veheñùhu cahnú-ma.

⁴⁸ 'Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmì-ndá, màdi cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yà. Còó, vàchi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhana, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachì-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhí, ducán nduú ñuhivì. Ñàyùcànduá, mà sàà nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vàchi màdi iin xaan-nì ié` quetátú. ⁵⁰ Còó, yùhù nduú ana nì quida vaha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñà-jaàn nì quidavàhi xì ndahí, nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee íní mii-nsiá. Có-nìhnú inì-nsia Dios, vàchi nahi tè-siùmí xínduu-nsia, ñàyùcànduá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xini ùhì-nsià Espíritu ìi xí Dios; vàchi divi nacua nìsa quida xii-ndà sàhana, ducán quidá stná mii-nsiá vichi. ⁵² Vàchi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xì nsidaa nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchì mà, mate nduú nècuàchì mà ana nì cachitnùhu ñà-icúmì quixi mii-yá ana ndàà cuisì inì-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xì-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xì nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xì yùù

Dandu nèhivì iní má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxìndiàá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espíritu ìi xí Dios. Dandu nì indehè-né dìquì-xí ansivi, te nì xini-nè tnùù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iin Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iin mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhivì.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchì mà. ⁵⁸ Nì tavà-ñànè ñuu mà ñà-cahnì-ñánè xì yùù. Te tiàa nì càhàn tnùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòà nùù iin tiàa chii nani Saulo.

⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì cani-ne cuàhà yùù dìquì nècuàchì mà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachì-nè:

—Stoho-nsì Jesús, ¡sà-íá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcuìn sìsì-né, te nì ndàhì ndee-né, cachì-nè:

—Stoho-nsi Señor, xícàn tàhví nùù-ní ñà-màsà quíhín cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivì yohó xí.

Te na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhiví, na ian nì quidì-nè.

8

Nansa nì sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchìmà

¹ Te Saulo mà, cudí stná ini-nè ñà-nì xihì Esteban ducán. Daaní, divi quivì yucán nì quesaha nì cucuahà gá sàhà nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñàyùcàndüá, nì xinudèhé nècuàchìmà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còò, cóni xítìà-nè.

² Daaní, (nì nsihi nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchì nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, vachi vehe vehe nì xicanuu-ne, nì quíhvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadi vaha-ne.

Nansa nì xítìà nihni razón ndiaha ndé ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchì nì xítìà mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítìà-nè razón ndiaha xí Dios.

⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nì sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nì càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te nì nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, nì inini vaha nsidaa-né ñà-ndüá nì cachi Felipe, vachi nì xini stná-nè milagru nì quida nècuàchìmà, ⁷ vachi nì dàndúvaha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhú ñà-malu ini-xi. Caná fuertéa nì caquea ini-nè. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì nì dàñà ñi cuerpu xi, xì cuàhà gá stná nècuàchì xicá cuéhè.

⁸ Ñàyùcàndüá, nì cudíi sàstnùhù ini nècuàchì ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íá cuà iá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá nì nihítàhvi-té. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nsidaa nèhivì ñuu mà, xiníndísà-né yuhù-té, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xí Dios icúmí-té. ¹¹ Ñàyùcàndüá, cahvi váha-nète, vachi caní tiempu dandahví-tené xì tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàà Felipe yucán, te nì dàtúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhiví ñi xí Dios xì sàhà ichì Jesucristu, dandu nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà, te nì cuhíi stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nì xinindisá stná-te, te nì cuhíi stná-te. Dandu iin-ni nì tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuàhà-té, vachi nì xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchì apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nì xinitnùhu-ne ñà-ndüá nì cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuàhà stná nècuàchì ladu yucán ñà-ndüú palabra ñi xí Dios. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né compañeru-nè Pedro xi Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-ñà nandèe stná Espíritu ñi xí-yá ini anima nsidaa nècuàchì yucán. ¹⁶ Vachi tàñáha ga nihítàhvi nècuàchìmà Espíritu ñi, cuisì-ñá nì cuhíi-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì sàà Pedro xi Juan yucán, te nì chitàndòò-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì nandèe Espíritu ñi xí Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa nì nihítàhvi nècuàchìmà Espíritu ñi xí Dios ñà-nì sàcùitandoo ndahà apóstol dìni-né, dandu nì cahìn-te dihùn nùù nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvi stná-nsià yùhù ndudu ñi mà, vachi cuní stnáì chitàndòì ndahí dìni nèhivì, te nihì stná-nè Espíritu ñi xí Dios —nì cachì-te.

²⁰ Doco nì cachi Pedro xì-té:

—Nì sàà-ní ndañuhu dahuun-ní xì dihùn xí-ní ñà-tùxí ini-ní vátuni cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nùù Dios. ²¹ Có-ndüá ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vachi anima chicuéhè icúmí-ní nùù mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùù-yá, áma cuicáhnù ini-yà sàhà-ní ñà-nì nacani quini guá ini-ní. ²³ Vachi sàni

cundaà inì, cuàhà gá cúmbìdia inì-ní, te ñuhú ínì-ní, vàchi sadí cuàchi-ní nùù-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvì-nsià nùù Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-ñàha nacua nì cachi-nsià jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ìì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì mà ñà-ndùú razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-nî ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcàndùá, nì quihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stná iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùù Candace, divi ñahà dandacú nùù ñuu Etiopía yucán, vàchi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ìì nì tiàa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu Ìì xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachí-yà:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xi nècuàchì mà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcàndùá nì dàyáà Felipe nì sànhì-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuàchì mà tutu nì tiàa Isaías. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tnhù-né nùù nècuàchì mà:

—¿A sànhì inì-ní ñà-nduá cahvi-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, mà cúí, vàchi còò iin cachi xí nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànhì inì.

Dandu nì sàcùndàhvì nècuàchì mà nùù Felipe ñà-nì náná stná-nè nùù carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ìì cahví nècuàchì mà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuàhàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stná-te ndómà cuàhàn ndé cui-ndà, te divi na ian cuhíhín iin riì tìi na dátê-si, ducán nì quida stná ndómà, cóni càhàn-ndà. ³³ Doco nèhivì, nì cahíchì ini-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùù juez, te nì dàcuídá cuàchi uun-nèndó, mate còò cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndô. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachì-ní xí; ¿índù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías ni tiàa xán, doco ¿a divi mii-né càhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-nduá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchì mà, te nì cachitnùhu nsihi-ne nansa iá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuíí. Te nì cachi tiàa ma:

—Cundehè-ní, yucán ñuhú tècuíí. ¿A iá ñà-cùmànì quide? vàchi cuní cuhì stnàì vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vaha inì-ní, vátùni.

Dandu cachí nècuàchì mà:

—Yùhù xiníndísê Dèhemanì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndùá, nì dándacú nècuàchì mà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndúi-nè nì nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuíí mà. Te nì quida ìì Felipe nècuàchì mà. ³⁹ Dandu nì caquee-ne nùù tècuíí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachì Felipe nì quida Espíritu Ìì xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, nì ndañuhu-né nùù vista xi inga nècuàchì mà. Ñàyùcàndùá nì quihin tu nècuàchì mà ichì mànuhù-né, cudì gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu

Azoto nì natùì-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítia-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa nì quìhvi Saulo ichì Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xidà sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichì Stoho-ndà Señor. Dana càhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsihí-né nècuàchimà, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nùù dùtù cusáhnù, ² nì xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùù veheñùhu xi nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihì-né permisú nanducu-né nèhivì nchícùn ichì Jesús, te màcùnuhni nècuàchimà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cúndúú-né. ³ Ñàyùcànduá, nì quihin Saulo ichì cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-ítúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndè dìquì-xí ansivi nì tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcasàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn cachí xì-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì?

⁵ Dandu nì cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quini-ní xì mii-ní, na ian quidá quisì caní sàhà nùù garrocha —nì cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhì guá-nè, te nì cachi-nè:

—¿Ndíà nduá cuni-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuè-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xicutnaha-xi-né cuàhàn ichì mà, nì yùhì cuaá-te, vàchi nì inini-tè iá ana nì càhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchinúú-né, doco mànicuí gá cundehè-né, (vàchi sàni cuaà nduchinúú-né). Ñàyùcànduá íditá ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì ìa-ne ùnì quivì, có-tùínúú-né, có-xixí-né, nì có-xihí stná-nè tècuíí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ié, Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xicàn tàhvì-né nùù. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sánî-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quìhvi-ní ndé iá-nè, te nì chitandòò-ní ndahà-ní dìni-né, te nì nihì-né nì natùinuè-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuàhà nèhivì sàni cachi-nè xì nansa quidá nècuàchimà, ñà-cuàhà guá sàni dàndòhó-né nèhivì xì-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nùù dùtù xicusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xi quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahán-ní, vàchi sàni nacàxin nècuàchimà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nùù nèhivì ndoó cuàhà inga ñuu, xì nùù stná tè-xíandacú yucán, xì nùù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stnáì xì-né ñà-cuàhà guá icúmí-né ndoho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nì quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitandòò-né ndahà-né dìni nècuàchimà, cachí-nè:

—Ñáni Saulo, ichì vaxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xí vaxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu Ìi xí-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sàdí nihni nduchínúù Saulo, nahi chididà dìi nì sandua, te nì natùì dahuun nduchínúù-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cuhii-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòo-ne itnii gá quivì, nìsa ìa-ne xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemanì Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana iníni nì càhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùù-nè, cachí-nè:

—¿Amadí nècuàchì yohó nduú tiàa nìsa ìa ñuu Jerusalén nìsa dandáñúhú guâ xì nèhivì ndácùcahan xi quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchimà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchimà, cóni nánihì tnùnì gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vachi claru nì dàtúì Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùù nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, nì yàha caní quivì, dandu nì nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni nì candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndùá, ndui te ñuú ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma níhì-té cahni-ténê. Doco nì xinitnùhu-ne nansa cunì temà quida-tè xì-né.

²⁵ Ñàyùcàndùá, ñuú nì saca nèhivì xí Jesús-nè, cuàhàn-nè dìquì nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán nì dānùù-ñánê yàtà nama mà, inácáá-nè ini iin ìcà sìcàté. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-nduá nì quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán nì cuni-nè nacuatnahá-né xì dava ga nèhivì xí Jesús, doco nsidaa nècuàchimà, nì yùhí-nè, vachi có-xiníndísâ-né ñà-ndáà nduá nchícùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì saca Bernabé nècuàchimà, te ndacá tnahá-né nì sàà nùù nècuàchì apóstol, nì nacani-ne xì nècuàchimà nansa nì cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-yà xì-né. Te nì nacani stná-nè nansa nì quida Saulo ñuu Damasco, nì càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yucán nì ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xì nèhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá nì càhàn-nè sàhà-yá, cóni yùhí-nè. Dècuèndè stná nècuàchì raza-nè càhàn dàhàn griegu nì càhàn stná xì-né, cuàhà gá nì ndatnuhu-né xì nècuàchimà. Doco nècuàchimà, cuisì xícuni-nè cahni-ñánê. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xì Jesús, nì xinitnùhu-ne sàhà peligrú mà. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchimà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vātùnì nataca cuéyàà nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndùá nì nacuahandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vachi nì chindee stná Espíritu Ìi xí-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-né.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuià indúhu-né cama, vachi sàni dàñà ìi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndùá ndacuiin-ní, nsida vii-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xìcanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodò nani Sarón, te nì xini nèhivì-né. Ñàyùcàndüá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichì Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nìsa ìa iin nèhivì xì Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nìsa quida-ne; cuàhà gá nìsa chindee-nè nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndüá, nì dàcùchì nèhivì nsì ma tècuì, te nì chinduhù-néndô iin quartu dìquì-xì pìsu ùì. ³⁸ Dandu nèhivì xì Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né ùì tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nècuàchìmà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcàndüá, nì quihin Pedro ichì vaxi-ne cutnàhâ-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nèhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìquì-xì. Te yucán nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vachi na nìsa itiacu nsì-Dorcas mà, nì sansìcu-nda sìcoto xì nècuàchìmà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nèhivì mà ñà-nì cáquéé-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuìn sìsì Pedro, nì xìcàn tàhvi-né nùù Dios. Te nì nacuíco-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchìmà nduchìnùù-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchìmà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansihvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xì dava ga stná nèhivì xì Jesús. Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndüá, nì xitià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xi nsii ma, te cuàhà gá nèhivì nì xinindisa-xì Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacáhi iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nìsa cachi nèhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xi soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xì nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnùñuhu cahvi ndisa xi Dios, te chívaha ndisa-ne tnùñuhu xì-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dihùn ñà-chindee xi nècuàchì ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi càhùnì nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vaxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé iá-nè mà, te nì cachi ángel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yúhì cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíà iá, señor?

Te nì cachi ángel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-ndüá xìcàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá.

⁵ Ñàyùcàndüá, vichi duha techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nècuàchì dacáhi xì iin quisì, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchìmà. Pues divi Pedro mà icúmì cachi xì-ní nansa ndíà ìcà-ní quida-ní —nì cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùì mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchì nùù-né, vachi iin nècuàchì cahvi ví xi Dios nduú stná nècuàchìmà. ⁸ Dandu nì nacani nsihì-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúi inga quivì na sá-itúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro dìnivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùù Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cuní-nè cuxi-ne. Ñàyùcàndüá, cuàhàn cuyucun

ñà-cudamá-nè. Doco na táñâha ga coo listúàmà, dandu nì dácùnì Dios-nè iin seña na ian sánî-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán iá iin sìcoto na iin dahmà cécùhun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, mànuà dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàtì, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn xì-né, cachí-yà:

—Ndacuiìn-ní cahni-ní quisi jaàn caxì-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Coó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndiá ìqué caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana cáhàn xì-némà:

—Màsà cächì-ní quini iá-sì, vächì Dios nduú yùhù, te sàni cächì, iá viì quisi jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùni xichi nì cáhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndiá nduá cuní cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vächì sàni ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchì ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, meru cáhàn-nè yehè, xicàn tnùhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacání vá ini-nè (ndiá cuní cachi) ñà-ndùá nì dácùnì Dios-nè, te nì cachi Espíritu Ìì xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùni tiàa cuní cáhàn xì-ní. ²⁰ Ndacuiìn-ní, nuu-ní, te cuahán-ní xì-né. Màsà nacání inì-ní, vächì yùhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vächì nùù Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yùhù cuní-nsià cáhàn xì-nsiá. ¿Índù iin chuun nihí-nsiá vächì?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùù capitán Cornelio vächì-nsi. Nècuàchì ndàa cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívàha viì-né tnùñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel Ìì xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì caná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne cáhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dàyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidì nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhâ-né xì Pedro mànuhù. Te iin ùi nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnáhâ stná-nè xì Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ùi nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì chicá cutnáhâ vaha xi-né, vächì sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhù-nè xì nècuàchìmà, nì sàculln sísì-né nì cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchìmà, cachí-nè:

—Ndacuiìn-ní, vächì na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-né xì nècuàchìmà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivì sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ínáhâ-nsiâ nansa iá ley xi nsiùhù tè-ndùú raza Judea, ñà-có-sâha ley xi-nsi nacuatnahá-nsí xì nèhivì inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stná permisù yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà inì nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivì inga ñuu ñà-có-xiñùhù Dios-nè, te ò nècuàchì sìquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcàndùá, na ní cana-nsia yùhù quixi, cónì cächí á coó. Vichi duha nì quihin ichì vächì. Ñàyùcàndùá, cuní cundaà inì ndiá nduá disáhâ-xí nì cana-nsia yùhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì, divi hora yohó nahi cáhùnì nì cuaà nì sandua. Te iníhíí iá dòquí, te xicàn tàhvi nùù Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xinì, ndiaha gá nchíí sìcoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-nè xì: “Cornelio, sàni tiacu Dios xicàn tàhvi-ní nùù-yá,

te sàni natù stná obra xi-ní nùù-yá. ³² Ñàyùcàndüá, techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-nè vehe inga Simón, iin nècuàchì dacàhì xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmí-nè càhàn-nè xì-ní”.
³³ Ñàyùcàndüá, vichi vichi nì dàsàì razón ñà-quixi-ní. Te vètùni nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoo nsidaa-nsí nùù Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-ndüá sàni cachi Dios xì-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-ndüá nì cachi Pedro na iá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, cachí-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndáà ndüá, có-càhíchì ini Dios ni-iin nèhivì. ³⁵ Vàchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi víi iin nèhivì mii-yá, te quidá víi-né, dandu icúmí-nè ndee vaha-ne nùù-yá, mate nèhivì ndéni ñuu nì cui nì cúndúú-né. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ináhá-nsiá ñà-ndüá nì cachitnùhu Dios xì raza-nsi Israel, nì dàquésáá-yà iin razón ndi-aha nansa nàcùndoo vaha-nda nùù-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivì ñuhiví nduú-yá.

Pues ináhá vaha-nsia ñà-ndüá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì càhàn xì nèhivì, te nì quida iì stná-nè nècuàchìmà. Daaní, ndè ñuu Galilea nì quesaha chuun xi Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea nì xitià stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhá stná-nsiá nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espíritu Ìì xí Dios. Ñàyùcàndüá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dándúvaha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vachi Yuamánì-yá Dios iá xì-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xinínùù-nsí nsidaa ñà-ndüá nì quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu nì sahnì nèhivì-yá. Nchìca cruz nì chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tixi ùnì quivì nì natiacu-yà nì quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nèhivì, doco màdì nùù nsidaa-né. Còò, cuisì nùù nsiùhù nècuàchì nì chitnùnì ini Dios ndecunu-ya nùù-xí, vachi divi nsiùhù nì nacàxin-ya cunduu ana cuninùù xì-yà na ní natiacu-yà, dècuèndè nì cutnahá stná-yà xì-nsí nì xixi-nsi (nùù mesa). ⁴² Dandu nì sàcùnaha-nsí nùù-yá ñà-dacuítì-nsi palabra sàhà-yà nùù nèhivì, cachi-nsi xì-né ñà-divi mii-yá nì chitnùnì ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì, nèhivì itiácú, xì nèhivì sàni xihì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nì cachitnùhu stná nsidaa nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios sàhana, nì cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vètùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivì-yá —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndèe Espíritu Ìì xí Dios ini anima nèhivì inga raza ndoo vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima nsidaa nècuàchì (inga raza) iníni má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nì quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndenihí vaha-ne Dios. Ñàyùcàndüá nì ndulocó nècuàchì raza Judea nì quixi xi Pedro, vachi nì xini-nè dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihítàhvì Espíritu Ìì xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcàndüá nì cachi Pedro xì nècuàchì raza-nè xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa nì nihítàhvì stná nècuàchì yohó cucumi-né Espíritu Ìì xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còò iin cuní cadi xì nùù-né ñà-cuhì-né vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xì compañeru-nèmà ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida iì-né nècuàchì sàà mà. Ñàyùcàndüá, na ní nsihi nì cuhì nsidaa nècuàchìmà, dandu nì sacundahví-nè nùù Pedro ñà-nì còò chii gá-nè iin ùì gá quivì xì-né.

11

Ñà-ndüá nì cachi Pedro na ní càhà-né nùù nècuàchì xiníndísà ndoo ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì xitià cuentu nansa nì cuu nì xiníndísá stná nècuàchì inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcàndüá nì xinitnùhu stná nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì xiníndísà. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchì raza-nè nùù-né, te nì quesaha-né xitnùhu-ñané, ³ cachí-nè:

—¿Índù chuun nì quìhitnaha-ní xì nècuàchì có-nchícùn ley xi-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihi Pedro xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-nè:

⁵ —Ñuu Jope ié` xícàn tàhví nùù Dios, te nì dàcùní-yà yùhù ìñàha. Nì xini iin ñà-ndùù nahi dahmà cahnú cécùhun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié`. ⁶ Indéhe váhi, te nacáni inì, ¿ndià nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi nahnú, quisi yucù, quisi cuàti, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xì: “Ndacuiin-ní cahnì-nísi caxì-ní, Pedro”. ⁸ Doco nì cachi xì-yá: “Còó, Señor mío, mà túhe caxí ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-có-ndià ìqué caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì cáhàn-yà ansivi, cachí-yà xì: “Màsà cáhì-ní quini iá-si, vachi Dios nduú yùhù, te sàni cachi, iá vii-sí”, nì cachi-yà. ¹⁰ Ùnì xichi nì cáhàn-yà xì ducán, dandu nì nana dahmà xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùnì tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié`. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandúcú-né yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu ì xì: “Cuahán-ní, cutnaha-ní xì nècuàchìmà cùhùn, doco màdí cachi-ní a ndísá, á cóó”. Dandu ní saqui ìñù compañerúì iin-ni cahví stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuàhàn-nsì (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsì), nì quìhvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-nè ìin iin ángel xi Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vachi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xi-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní”, nì cachi ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí cáhàn xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu ì xì Dios dìquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsinuu inì nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xi-ndà na ní cachi-yà: “Ñà-ndáà nduá, tècuì ñisa quida ì Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tìxi Espíritu ì xì Dios icúmí-nsiá nduhì-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihítáhvì stná-nè Espíritu ì xì Dios nacua nì nihítáhvì ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, (nì cundaà inì), divi Dios nduú ana nì quida xi ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani inì chicá vaha màsà càdi nùù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòò vaha ini-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

—Pues ñà-ndáà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihítáhvì ñà-cuu-ne ar-repentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-nè vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-nè.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xì Jesús. Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchìmà nì xitià nihni cuàhàn cuàhà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndè stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì cáhàn stná-nè palabra xi Dios, doco xi cuisì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xì dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì cáhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-ndùù raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-ndùù razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuàhà gá nì chindee-yánè, vachi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yá.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xì Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcànduá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-nè Antioquía. ²³ Te na ní sàà-nè yucán, yàha ga nì cudii ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvì Dios nèhivì yucán. Ñàyùcànduá, nì cáhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-siempre Stoho-ndà Señor ni cahví xi-né. ²⁴ Vachi Bernabé mà, vaha ndisa ini-nè, vachi chitu anima-nè Espíritu ì xì Dios, te xiníndisá fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandú-cú-nè Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, inii iin cuà totoo nì nataca-nè xì cuàhà nèhivì xí Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachí-nè cristianu xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quivì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchì mà nì sàcuìn-nè mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espíritu Ì xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhivì. Te ñà-ndáà nduá, vachi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyùcànduá, (na ní tiacu) nèhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-né nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vátuni cuàha iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàà-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcànduá, nì nacuatnahá dihùn, te nì quida-neà entregar nùu ndahà Bernabé xí Saulo. Dandu nècuàchì mà, nihí-neà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòa ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tniì stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dandàcú rey Herodes tniì dava nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vachi nì dandàcú rey mà, te nì sahnì-té nècuàchì mà xì espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudí ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcànduá nì nacani ini-te chicá vaha tniì stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndütáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcànduá nì tniì stná Pedro, te nì sàcündiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmi cùmi-té nì sandiaa xì-né, te cùmi turnu iá nsiquívì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchì mà ñà-cundehè nèhivì-né, (te cui-nè). ⁵ Ñàyùcànduá, yucán iá Pedro, ndiadí-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, cuàhà gá nì xicàn tàhvì-né nùu Dios sàhà nècuàchì mà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuu antes quivì cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quídì naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itnii-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diin tixì Pedro, nì dandácò-ñané, te nì cachi-nè:

—Ndcuìn-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnahá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhnì-ní siuhmatixi-ní, te nacuaìn-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihi nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-nè, doco cóni cundáà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cuú xi-né, á coó, vachi na ian sánî-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nùu ingà-te, dandu nì sàà-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuàhàn-nè. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndáà nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihi nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuàhàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvì-né nùu Dios. ¹³ Dandu

nì dácàsàn Pedro tranca mà, cásàhú-nè. Te nì quee iin ñahà chii nani Rode vaxi-ña cunini-ña ana cáhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ña tàchì Pedro. Doco ñà-cuàhà guá cudí inì-ña, cóni nácúná-ña yehè; nì dáyáà-ña nì nansìhvià vehe, nì cachitnùha xì nèhivì mà ñà-divì Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cóni xìníndísá-né, ñàyùcàndüá nì cachi-nè xì-ña:

—Ádì sání culocú.

Doco mii-ña, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndáà nduá.

—Còó —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníní-né casan yehè, cásàhú ì Pedro. Ñàyùcàndüá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè ;divi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndüá nì ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúníní nècuàchì mà ñà-ndüá cuàhàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì nìhì-né nì quee-ne vehècàa mà nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchì mà (nì cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xìníndísá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tùinuù quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ¿índü cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dándàcú-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cóni nátüi-ne. Ñàyùcàndüá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahnì-ñátê. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-tè.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco mii-né, cuní-nè nàcùndoo vaha-ne xì-té, vachi ndè ñuu-te quixí ñà-itiácú-nè ñuu-nèmà. Ñàyùcàndüá, nì nìhì-né nì nàcùndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchì nù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nù rey mà tixi Blasto mà, (áma nìhì-né nàcùndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquìn-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcàndüá, divi quivì mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto viì xí-te, te nì cáhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchì mà. ²² Dandu yáha ga nì càna fuerte-nè, cachí-nè:

—;Màdì nèhivì ùn cáhàn! ;iin dios nduú ana cáhàn! —cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichi duha nì ducùn rey mà iin castigu nì quida ángel xi Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvá-te tnùñuhu xí-yá. Ñàyùcàndüá, nì saxì sìndacu inì-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihì nì xìnu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mànuhù-né.

13

Nansa nì quihin Bernabé xì Saulo iin ichì caní cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà nì sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xí-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachitnùhu razón xi Dios. Te nècuàchì chicá xí quida ducán nì sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio nì quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-ni nì sahnü xi gobernador Herodes.

² Daaní, nì cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te iníhí stná-nè nù-yá ndoó dòcò-nè, dandu nì cachi Espiritu ì xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xì Saulo vichi, vachi sàni nacàxin mii-né. Ñàyùcàndüá, nacoò-nsianè ni cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —nì cachi-yà.

³ Ñàyùcàndüá chicá nì inihì-né, te nì xicàn tàhvi stná-nè nù-yá. Dandu nì chitandòó-né ndahà-né dìni Bernabé xì Saulo (ñà-cundujàn seña ñà-sàni nìhì nècuàchì mà chuun ndiaha). Dandu nì ndaquìndèè-né xì nècuàchì mà cuàhàn-nè.

Nansa nì quida Bernabé xì Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyùcàndüá, nì quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, vàchi sàni techuún Espíritu ì-né cùhùn-nè. Te nì sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán nì nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé nì nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te nì càhàn-nè palabra xi Dios. Te cutnàhá stná Juan xì-né, xinúcuáchí nècuàchìmà nùù-né. ⁶⁻⁸ Dandu nì nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndè nì sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vàchi ducán cachí-nè xì tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùù iin nècuàchì nchichí cusáhnù ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchìmà, nì cana-ne Bernabé xì Saulo, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, nì càhàn-te dìquì Bernabé xì Saulo, daquítnùhu-tè nùù nècuàchì cusáhnú-má ñà-màsà cúníndísá stná-nè ichì Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò nì càchí stná-ndà Pablo, fuerte nì quixi Espíritu ì xí Dios ini anima-nè, ñàyùcàndüá nì indehè váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachí-nè xì-té:

—Ndahví-ní, vàchi dandahví uun-ní nèhivì ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te ni-iin ñà-vàha có-cuú inì-ní sàhà-xí, vàchi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tùha guá-ní datúcù-ní nèhivì ñà-màsà cúnchícùn-nè ichì ndácuisì Stoho-ndà Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñàyùcàndüá icúmí-ní ñihí-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduà orá mà cútùì ga nùù-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha nì cuaà nùù témà, te nì nàcuìin tnùù dahuan. Ñàyùcàndüá, nì quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cudítá xì-té cacanu. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñà-ndüá nì cuu, dandu nì xinindísá stná-nè palabra xi Dios, vàchi nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-ndüá nì quida Pablo xì Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xì compañeru-nè, nì nana-ne iin barcu, te nì yàha-ne mar, nì sàà-nè ñuu Perga iá ladu Panfilia. Te yucán nì naco Juan-nè mànuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchìmà, nì quee-ne ñuu Perga mà nì sàà-nè ndè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia. Te quivì descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te nì sàcùndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu nì cahvi nècuàchì xicusáhnú veheñùhu ma tutu nduú ley xi Dios, xì stná tutu ì nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu nì techuún-né razón nùù Pablo xì Bernabé, cachí-nè:

—Nú iá iin conseju vaha cuàha-nsia nsiùhù, vètùni càhàn-nsià vichi, ñàni.

¹⁶ Dandu nì ndacuiin Pablo, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cùndóó dádí nsidaa-né, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xì Dios, cunini vaha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana càhvi nsidaa nèhivì raza-ndà, vàchi sàhana nì nacàxin-ya xii-ndà ñà-cunduu-ne nèhivì xí-yá. Te na ndoó xíca ì-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yánè, nì quida-ya cuàhà milagru nahnú, te nì tavà nsihí-yánè nùù ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùì dico cuà nì xicanuu-ne yucù dàná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yà sàhà-né inii cuà mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dàndáñúhú ì-yà nèhivì ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sàhatahvì-yánè ñuu mà.

²⁰ Daaní, nì yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nìsa dandacu-xi nùù xii-ndà mà, vàchi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nìsa ìa dècuèndè tiempu nì quesaha Samuel càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu nì xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nùù-né, (te màdì gá juez). Ñàyùcàndüá, nì cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né nì sanani Cis. Pues divi nècuàchìmà nì dàndacú ùì dico cuà nùù ñuu-ndà.

²² Daaní, después nì dácúxíó Dios nècuàchìmà, te nì sàha-ya David chuun dandacuma, vàchi dohó nì cachi-yà sàhà-né: “Sàni xini, vaha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudí

gá inì sàhà-né. (Vàchi ináhi) icúmí-nê quida-ne cumplir nsidaa ñà-nduá cunî coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xí nècuàchimà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma nì chitnùní ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñâha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan nì quixi nì càhàn sàhù xì nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sàhà-ñá nì cùú-né arrepentir, te cuhì-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihi vida xi Juan ñuhiví yohó, dandu nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sàni yàhi, dandísá vaxi ana nduú mii-yá. Vachi yùhù, nì có-nâtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, nì cachi Juan.

²⁶ Ni cúníní vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahví stná xì Dios, vachi nùù mii-nsiá sàvaxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñáni. ²⁷ Vachi nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén, xì stná tè-xícusahnú nùù-né yucán, cóni cúndàà ini-nè ana nduú Jesús, ni cóni cúndàà stná ini-nè ñà-nduá cuní cachi tutu ìì, mate divi nduá cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé nì cachitnùhu profeta sàhana ñà-icúmí nèhivì cahnì-néyà. Te divi ducán ndisa nì cuu, vachi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, nì dáyáha-tèyá ndahà nèhivì cahnì xì-yá. ²⁸ Mate còò ni-iin falta xi-ya, doco nì xicàn-te nùù Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ Ñàyùcànduá, divi ducán nì cuu nacua nì cachitnùhu tutu ìì icúmí cuu xi-yá, nì dandòhò-teyá, (te nì xihì-yà). Dandu nì nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nùù cruz, te nì chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nècuàchì ladu Galilea nì quixi xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Caní quivì nì ndecunu-ya ducán, te nèhivì nì xini xì-yá, testigu xínduu-ne, nacání-né xì nèhivì sàhà-yá.

³²⁻³³ Ñàyùcànduá, nsiùhù, cachitnùhu-nsi xì-nsiá iin razón ndiaha, vachi nacua nì quida Dios xì xii-ndà comprometer ñà-icúmí-yà danátiácú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempo xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vachi dohó cachí Dios nùù alabanza ìì, divi alabanza ùù ndé cachí-yà: “Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Sà-itiácù-ní vichi nì quide”. ³⁴ Daaní, iá gà más ñà-nduá nì cachi Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà cuàhàn-yà danátiácú-yà Jesús, te mà cúí gà-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vachi dohó nì cachi stná Yuamánì-yá xì-yá: “Nacua nì cachì xì David ñà-seguru icúmí cundehè ndahví mii-né, pues divi ducán icúmí quida stnàì xì mii-ní”, nì cachi-yà sàhana.

³⁵ Ñàyùcànduá, nùù inga alabanza ìì iá ndé nì càhàn David xì Dios, te dohó nì cachì-nè: “Mà cuàha-ní tèhì ana ìì xí-nî ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndàà nduá, nì quida viì David mà xì nèhivì ñuu-ndà tiempo xi-ne, nacua nì cachi Dios xì-né, doco nì xihì-nè, te nì ndùxin-ne ndé nì ndùxin xii-né, dandu nì tnànì iquicúñú-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, còò. Cóni tnànì iquicúñú-yà, vachi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñàyùcànduá, ni cúnáhà nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátùni ndutu cuàchi-nda, ñáni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés còò nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú nì cúníndísá-ndá Jesús, dandísá, vátùni, vachi nsidaa ana xiníndísà xí-yà, seguro ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xí-nsiá nacua nì cachi nècuàchì sàhana ndé nì cachì-nè:

⁴¹ Cundehè vaha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchì inì-xi, vachi cuàhìn quide iin milagru cahnú tiempo xi-nsia. Doco mà cúníndísà-nsiá, mate claru nì cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, te sàhàmà cuisì icúmí-nsiá ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsiá ndañuhu dahuun-nsia. Ducán nì cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa nì càhàn Pablo xì cuàhà gà más nèhivì ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xì compañeru-nè veheñùhu ma, dandu nì sacundahví nèhivì cuàhà mà nùù-né áma nácání gà-nè xì nècuàchì mà palabra yucán inga quivì descansu.

⁴³ Ñàyùcàndüá, na ní nsihi nì nacuitià nsidaa nècuàchìmà veheñùhu ma, dandu nì tenchicùn cuàhà-né Pablo xì Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-nè nècuàchì inga raza nì yàha ndè religiòn Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo xì Bernabé, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchìmà ñà-iin-ni nì cúnchícùn-nè ichì-yá ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quìvì, dandu nì nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumani cunduu nsidanicuú nèhivì ñuu mà nì nataca ñà-cunini-ne palabra ì xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu nì cumbidia ini-nè, te nì càhàn ùhì-nè dìquì ñà-ndüá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-nè sàhà (palabra ì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cóni yúhì-nè; nì naxiconihí-nè nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Primeru mii-nsiá nì nihítáhvì-nsiá cunini-nsia palabra ì xí Dios, doco vichi sàni cahíchì inì-nsia palabra mà, na ian có-cùnì-nsiá natùì-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá icúmí-nsì càhàn-nsì razón mà xì nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán nì sàcùnaha-nsì nùu Stoho-ndà Dios quida-nsi, vàchi dohó nì cachi-yà (xì Jesús):

Sàni sàhi mii-ní chuun ñà-danátñù-ní ini anima nèhivì nsidanicuú raza. Sàhà mii-ní icúmí càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhivì, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yàha ga nì cudì ini-nè; palabra vaha ndisa ndüá yohó, nì cachi-nè. Dandu nì xinindisá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì nì chitnùnì ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán nì xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchì raza Judea (có-xiníndísámá), nì dàquítñùhu-ne nùu ñahà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùu stná nècuàchì idónuu nùu ñuu mà, te nì nihì-nè nì ndulocó nsidaa nècuàchìmà nì quida-ne. Ñàyùcàndüá, nì cucuahà sàhà Pablo xì Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñánè ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-né ñà-nì cóyo yacá nì tñia ñuu mà, te (seña nduámà ñà-icúmì nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchì-ne). Daaní, nì quihin Pablo xì Bernabé ichì cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísá nì candòo ñuu Antioquía mà, cuàhà gá nì cudì ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stná anima-nè Espíritu ì xí Dios.

14

Ñà-ndüá nì caquida Pablo xì Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, nì sàa Pablo xì Bernabé ñuu Iconio, te nì quìhvi-ne veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndüá, cuàhà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xinindisá stná-nè, xì cuàhà stná nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cóni xiníndísámá, nì dacà-né dìni nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcàndüá, cóni cùú gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísá. ³ Doco Pablo xì Bernabé, caní quìvì nì sandoo-ne yucán, te cuàhà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cóni yúhì-nè, vàchi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divi ñà-ndáà nduú palabra chináhá-nè mà. ⁴ Doco nì tãhdè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xì dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stná tè-xídandacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xì Pablo xì Bernabé, cunì-nè cahni-né nècuàchìmà xì yùu. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchìmà, nì xinitñùhu-ne ñà-vaxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Listra xì ñuu Derbe xì ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndüú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siúmì ñuu Listra, nì cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchìmà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Listra mà nìsa là iin tiàa cuhí sàhà-xí, vèchi ducán nì quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn iá-nè; mà cùì caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na cáhàn Pablo, dandu nì inini stná nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè xiníndísâ vâha nècuàchìmà, te sàhámà mà ùhì nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nì cáhàn ndee Pablo xì-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha nì ndacuiin nècuàchìmà, te nì quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivì cuáhà yucán ñà-ndüá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ádi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhiví yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachi nècuàchìmà, cáhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siùmí mà nduú yùù yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndüá ducán nì cachi-nè xì Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndüá, divi ducán nì cachi-nè xì Pablo, vèchi chicá cáhàn Pablo nùù Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nìsa là stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndüá, vèha cuáhàn tèmà xì cuáhà nèhivì, te ndacá stná-te idunsiquì nì nducutu xi ita, cuáhàn-te cahni-tésì cunduu-sì promesa nùù Pablo xì Bernabé nì cùí. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhájàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sìcoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dàyáà-nè nì quihvi-ne mahì nèhivì cuáhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchìmà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quídá-nsiá xì-nsí ducán, vèchi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì ùùn nahi mii-nsiá. Te divi vèxi-nsi cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndiá icà-nsiá naco-nsia yùù yócò yohó, vèchi còò ni-ñàha quídá, te cunchicùn-nsiá Dios iá nicanicuahàn, vèchi cuisì mii-yá nì quidavàha xi ansivi xi ñuhù íchí, xì mar, xì nsidaa gá ñà-íá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhiví modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yàndó ñà-cundaà ini-ndà nansa iá-yà, vèchi màni gá quídá-yá xì-ndà, dacuún-yá dàvì sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudii cuáhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà, ùhì nì sadi-nè nùù nècuàchìmà ñà-màsà cahnì-né idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùù-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xì ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquítñuhu-ne nùù nèhivì ñuu mà. Ñàyùcàndüá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñánê nì cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nècuàchìmà cuáhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì naco-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nècuàchì xiníndísâ ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnàhâ-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuáhàn-nè chicá nùù-xí ndè ñuu Derbe.

²¹ Te yucán nì cáhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndüú razón ndiaha xì Dios. Ñàyùcàndüá, cuáhà nècuàchìmà nì xiníndísâ stná, te nì dàcuàhá-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuañandee ini-nè nèhivì xiníndísâ, cachí-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni ni cúníndísâ vâha-ne, te quidandee stná ini-nè, vèchi cuáhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cuní sàà ñuhiví ìì xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùì nècuàchì sahnú cunduu ana codònùù nùù nèhivì xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvì cuáhà-né nùù Dios, te nì inihii stná-nè. Dandu Pablo xì Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ-má:

—Yohó nì ndo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vèchi divi-ya nduú ana sàxiníndísâ-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía iá ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndè ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì cáhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndüú razón ndiaha xì Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nìndè dècuèndè ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne

mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vâchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xi Dios, te nì cùcúmí-né cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xìnu vîi chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dânatácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì nacani nsìhi-ne xì nècuàchìmà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvì-yá nì xinindísâ stná nècuàchì ñuu xìcà. ²⁸ Dandu caní quìvì nì ndòo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnáhâ-né xì dava ga nècuàchì nchícùn ichì-yá.

15

Ñà-nduá nì ndatnuhu nèhivì xì Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì xiníndísâ, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xi Dios ìcà-nsiá, vâchi nú coó, còo salvación xi-nsia, vâchi ñà-jaàn nduú estilu nì nacoo xì-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xì Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xì nècuàchìmà, te nì cucahnú chuun ma. Ñàyùcànduá, nduì-nè nì caquee-ne nombradu xì itnii gá nèhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xì nècuàchì apóstol xì stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñàyùcànduá, nèhivì xì Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xì ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì xì Jesús, nì nacani-ne nansa nì quìhvi cuàhà nècuàchì ñuu xìcà ichi mii-yá. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì cudii ini nècuàchì iníní má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhú stnahá-né xì nècuàchì apóstol xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-nduá nì quida-ne, xì nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísâ stná ichì-yá, nì ndacuìta-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xi Dios ìcà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chivàha-ne ley sànahe xì Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñàyùcànduá, nì nataca cànúu nsidaa nècuàchì apóstol, xì nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ìnhá-nsiâ nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuà, ñàni. Nùù tàcá-ndà nì cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xì nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndiaha xì-yá, te cunindísá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ìnhá-yâ nansa iá anima nsidanicuú nèhivì, ñàyùcànduá nì quida-ya xì nècuàchìmà nacua nì quida stná-yà xì ndohó daa, nì sàhatahvì stná-yà nè Espíritu Ì. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchìmà sàni ndee vâha nùù-yá.

⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndeníhí vâha-ya ndohó xì stná mii-né, ñàyùcànduá nì nsida ndoo stná-yà cuàchi anima-nè na ní xinindísá-né. ¹⁰ Doco vichi ÿíndù chuun có-ndôo ini-nsiâ xì ñà-nduá nì quida Dios, te cachí-nsiâ xì nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sànahe ma, vâchi nahi yugu vèe nduá? Ni mii-nda, te ni xì-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còó, (ni mà cácu stná-ndà sàhà ley mà), vâchi xiníndísá-ndá ñà-sàhà cuisì gracia xi Stoho-ndà Jesucristu icúmí càcu anima-ndà, te divi ducán stná xì nècuàchì inga raza mà, sàhà cuisì gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcùndoo nèhivì cuàhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xì Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xicanuu-ne mahì nèhivì inga raza, te nì chindee-yà nè nì quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsìhi nì cacahàn nècuàchìmà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachì-nè:

—Cunini vâha-nsiâ ñà-nduá cuàhàn cachì, ñàni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xì-ndà nansa nì quida Dios (sà-íá tiempu), nì indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te nì

quesaha-yá nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nèhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru nì tiaa nècuàchì profeta sàna, vàchi dohó cachí iin tutu mà:

¹⁶ (Cáhàn Dios, cachí-yà): “Icúmî naxicocuîñ después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xi David, vàchi cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha mánì icúmí-nè nàcùndovì-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmí raza David mà nanihìtáhvì sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmí stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhìvì, vàchi nèhivì-xí xínduu stná-nè”.

¹⁸ Ducán nì cachi Stoho-ndà Señor, vàchi dècuèndè chicá sàna sàni cachitnùhu-ya ñà-ducán icúmí cuu.

¹⁹ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvi ichì Dios: chicá vaha màsà cuáhachuún gá-ndàné xì ley sàna ma. ²⁰ Chicá vaha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùù-né, te cachí-ndà xì-né ñà-mà váha caxì-ndà comida nì sàcùndoo nùù yùù yócò, vàchi sàni ndòo quinia. Ni màsà cáhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà cáxi-nda cuñu quisì dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxì stná-ndà nì. ²¹ (Cuisì ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vàchi ley xi Moisés mà, dècuèndè sàna ndoó cuàhà tiàa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-néà ndé natácá-nè veheñuhu —nì cachi Jacobo.

²²⁻²³ Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús, te nì nacàxin-ne ùi nècuàchì idónuu ma ñà-cutnahá-né xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-icúmí chuun nùù Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí mii-yá, cásàhù-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsì nì sàhàn dava compañeru-nsì yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dãnácánì ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè ñà-fuerza màcòo seña xi Dios icà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsià ley sàna, nì cachi-nè. Ñàyùcànduá nì ndulocó-nsià nì quida-ne. Doco màdì nùù nsiùhù nì ndàcú nùù-né ñà-dàcuàhá-né ducán, còo. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn nduá iin-ni nì ndatnuhu váha nsidaa-nsì, te nì cachi-nsì chicá vaha nacàxin-nsì iin ùi nèhivì cutnahá xi ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. ²⁶ Vàchi sà-ínáhà-nsià nècuàchì mà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cùì. ²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsì, te cutnahá stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachitnùhu nsidaa-né nansa iá ñà-nduá nì ndatnuhu-nsì. ²⁸ Vàchi cachí Espíritu Ìì xí Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vaha màsà dãnácù-nsì ñà-chivàha-nsia cuàhà iñàha, cuisì iin ùi ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhò: ²⁹ ñà-màsà cáxi-nda ñà-nduá nì sàcùndoo nùù yùù yócò, te màsà cúxì-ndà nì; ni màsà cáxi-nda cuñu quisì nì sàhnà uun; te ni-iin nèhivì, màsà cáhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né. Cunaha-nsiá, nú ni chivàha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vù-nsiá cundua. Ni cúcuéê ni-nsia”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dãnátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-xí-yá, te nì quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihi nì cahvi nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudì ini-nè, vàchi cuàhà gá nì chindee razón mà mii-né. ³² Dandu, Judas xì Silas, nì cáhàn stná-nè nì nacuàhandee ini-nè nsidaa nèhivì xí Jesús ndoó yucán, vàchi nduú stná-nè profeta cachitnùhu razón xi Dios. Ñàyùcànduá chicá nì sàà nècuàchì mà nì sàcùnihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán nì candòo Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquìndèè stnahá-né, te nì naquimanì váha stnahá-né, cuàhàn-nè quihìn-ne ichì nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, nì nacani ini-nè ñà-ndòo chii gá-nè yucán. Stná Pablo xì Bernabé, nì candòo stná-nè yucán.

Ñàyùcàndùá, mii-né xì cuàhà gá stná-nè, iin-ni nì chinaha stnàhá-né ñà-nduú palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì cacanuu-ne xì Palabra xi Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempu, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuïn-ndà nsidaa ñuu ndé nì sàhàn-ndà nì càhàn-ndà palabra xi Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanìtnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xì Juan Marcos cùhùn.

³⁸ Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vàchi tuxí ínì-nè, mà váha cundaca-ne nècuàchìmà cùhùn, vàchi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacoò nihni nècuàchìmà-né màndixi-ne, cóni sàhàn gá-nè chii gá nùù-xí quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyùcàndùá, nì cuàà Pablo xì Bernabé sàhà chuun ma; mànicùì cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sàà-nè nì tàhndè dava-ne. Sàhámà nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoó yucán, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchìmà ñà-nì chíndéé gracia xi-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñàyùcàndùá, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ nì nacàhin-ne ladu Siria xì ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán nì càhàn-nè xì nèhivì cahvi xi Jesús nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà.

16

Nansa nì quesaha Timoteo xicánúú-né cutnàhá-né xì Pablo xì Silas

¹ Daaní, nì nasaà Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchì chii nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachí nsidaa nèhivì xí Dios ñuu Listra xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchìmà cuní Pablo cutnahá stná xì-né cùhùn. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne nècuàchìmà nì chicoo-ne seña xi raza-nè Judea icà-né sàhá màsà cúdúchì ini nècuàchì raza-nè ndoó ladu yucán, vàchi nsidaa nècuàchìmà, ináhá-né ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacàhin-ne, nì càhàn-nè xì nèhivì xí Jesús, nì cachitnùhu-ne ñà-nduá icúmì-né chivàha-ne nacua nì sàcùnaha-né nùù nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacuahandee ini nsidaa nècuàchì cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì nì nducahà gá stná-nè.

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo seña xi-ya, te nì xini-nè iin iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dándàcú Espíritu ìì xí Dios nùù-né ñà-màsà cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcàndùá, nì yàha-ne ndè chicá nùù-xí cuàhàn-nè, te nì nacàhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sàà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cuni-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sàha Espíritu ìì xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcàndùá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú nì dàcùnì Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sàní Pablo ducán, ñàyùcàndùá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stná yùhù, vàchi sàni cundaà ini-nsì, Dios nduú ana techúún-xí-nsì cùhùn-nsì cachitnùhu-nsì xì nèhivì ladu mà ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvà Dios Pablo xì Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsì dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sàà-nsì ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsì chicá nùù-xí dècuèndè

ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàà-nsì nì sandoo chii-nsí itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quivì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natáca itnii nèhivì xícàn tàhvi nùu Dios. Ñàyùcàndùá, nì sàà-nsi yucán, nì sàcùndoo-nsi, te nì càhàn-nsi palabra xi Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchì mà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sìcoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcàndùá na ní càhàn Pablo palabra ì, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vaha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhì stná-nè, mii-né xì nèhivì vehe-ne. Te después nì càhàn-nè xì-nsí nì sacundahví-nè nùu-nsí, cachí-nè:

—Nú sàni cundaà inì-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vaha ndisa ini xì Jesús nduí, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —nì cachi-nè.

Te vátuni nì cundee-né nì candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivì cuàhàn-nsi ndé xícàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsí xì iin ñahà chii inácaá iin ñà-malu inì-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachì-ña suerte xi-nda. Ñàyùcàndùá, tiàa xídandacu-xi sàhà-ñá, vihi dihùn níhì-té ñà-tùha-ñà cachì-ña suerte xi nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà nì quesaha-ñá nì tenchicùn-ña nsiùhù, ndàhì-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchì nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachítnùhu-ne xì-ndà nansa iá ichì ndé càcu anima-ndà —nì cachì-ña.

¹⁸ Pues nsiquivì nì quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyùcàndùá, nì nacuíco-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu iá inì-ña, cachí-nè:

—Ndácùcahín quivì Jesucristu, te dandacuí nùu yohó ni yúxìn-yó ini ñahà chii jaàn, te cuàhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuàhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, nì cundaà inì-te ñà-mà níhì gá-te dihùn sàhà-ñá. Ñàyùcàndùá, nì catnii-tè Pablo xì Silas, te nì ditá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. ²⁰ Te yucán nì dàtnátuu-tèné nùu nècuàchì nsidándàà sàhà chuun, te nì cachì-te xi nècuàchì mà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntô-te nècuàchì ñuu-ndà.

²¹ Díin estilu chinàhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisú chivàha-ndañá, vachi nècuàchì romanu nduu-nda.

²² Dandu nèhivì cuàhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcàndùá nì dándacú juez mà ñà-tavà-té sìcoto xi nduí-nè, te cani-tèné xì vara. ²³ Te na ní nsihì nì sahnì cuí-tené xì vara, dandu nì dàquécoyo-tèné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchì ndiàá yucán ñà-nì cundiadí vaha nècuàchì mà. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì dàyàha-ne nècuàchì mà ndé chicá inì-xi vehecàa ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchì mà mahì iin yutnù cahnú.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoó-né (vehecàa ma) xícàn tàhvi-né nùu Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te iníni stná tè-xíndiadi gá mà. ²⁶ Dandu nanàá nì tñaa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichí stná. Ñàyùcàndùá nì nuna nsihì yehè, te nì dàñà tnahá nsihì cadena nuhnì tè-ndiadi mà. ²⁷ Dandu nì nsicuihnú ini nècuàchì ndiàá mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcàndùá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahnì-né mii-né ni cuí, vachi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihì tè-ndiadi mà. ²⁸ Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachí-nè:

—¡Màsà quidá quíní-nì xì mí-nì, vachi ndoó nsihì-nsi!

²⁹ Dandu nècuàchì mà, nì xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te nì quihvi-ne ndé ini vehecàa ma, ndé quidí cuisì-né, te nì sàcuìn sìsì-né nùu Pablo xì nùu Silas. ³⁰ Dandu nì tavà-ñánè fuera, te nì cachi-nè:

—Señores, cachi-nsiá xì, ¿ndià nduá quide, te càcu anímè?

³¹ Dandu nì naxiconihí Pablo xì Silas nùù-né, cachí-nè:

—Cuisì cunindisa-ní Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-ní xì stná nèhivì vehe-ní.

³² Dandu nì càhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-nduú palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuú mà nì saca-ñané cuàhàn-nè xì nècuàchìmà nì nacate-ne mandù ìcà nècuàchìmà ndé nì dùcùn. Daaní, vichì duha nì cuhii-né xì stná nèhivì vehe-ne. ³⁴ Dandu nì saca-ñané nì nana-ne nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudú ini-nè, vachi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudú stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tùinuù inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policía cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vàtùni dàña Pablo xì Silas. ³⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchì ndiáá xì vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xì Pablo, cachí-nè:

—Sàni dandacú juez dàña-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachí-nè. Ñàyùcànduá, màsà nácání gá inì-nsia, vachi vátùni quee-nsia cùhùn-nsiá —nì cachi-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachi-nè xì policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchì romanu nduú stná-nsì. Doco nì ñàhni cuí-nsì nùù nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsí na ní sàcùndiadi-nsì yohó. Sàháyùcànduá, mà cándisâ-nsí quee dèhé-nsì. Cuní-nsì nì cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachi Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policía mà nì cachitnùhu-tè xì juez ñà-nduá nì cachi Pablo. Ñàyùcànduá, nì yuhí nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchì romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te ía stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-ni nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, nì tavà-ñánê, te nì sacundahví-nè nùù nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà.

⁴⁰ Ñàyùcànduá, na sàni quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, nì yaha-ne ñuu Anfípolis xì ñuu Apolonia, te nì sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán ía iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcànduá ùnì semana cada quivì descansu nì sàhàn-nè veheñùhu yucán, nì càhàn-nè sàhù xì nècuàchì natácá yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachitnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá' ñà-ìcúmí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání nì dàcùahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcànduá, nì xinindisá dava nècuàchìmà, te nì tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná ía Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahà xí-idònuù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisâ-te palabra mà, vachi nì cacumbidia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcànduá, nì saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xíxín, te nì nacana gà-te nèhivì cuáhà, te nì quida cuahà-tè sàhà Pablo ñuu yucán; nì sàà-te ndè vehe Jasón, nì caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-tè Pablo xì Silas, vachi cuní-te tavà-téné fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivì cuáhà mà. ⁶ Doco cóni ndácùhun-téné. Ñàyùcànduá, nì tavà-tè Jasón xì iin ùi gà stná nècuàchì xinindisá-xí-yâ. Te ñuhú níhni-tené nì sàà-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntô xì nèhivì inicutu ñuhivì.

⁷ Te Jasón yohó, nì dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndùlócò-nè sàhà ñà-nduá dandacú rey cahnú César xi-nda, vachi cachí-nè ía inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan nì cachi temà xì nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcànduá cuàhà gá nì ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te nì dandacú-te ñà-fuerza nì dàquihvi Jasón xì compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu nì cadaña-né.

Ñà-nduá nì quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nêhivì xì Jesús ndoó yucán, ñuú nì tavà déhê-nè Pablo xì Silas nì sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, nì sàhàn stná-nè veheñùhu xì nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nêhivì veheñùhu yucán, chicá nì nacani vii ini-nè nùu nècuàchì ñuu Tesalónica, vâchi xì nsidaa voluntad xi-ne nì inini vâha-ne palabra ì xì Dios. Nsiquívì nì nanducu váha-ne nùu tutu ì ñà-cùnì-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cachí Pablo, á coó. ¹² Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea nì xinindisá, te cuàhà stná nècuàchì ñahà raza griegu xì-idònùu, xì cuàhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, nì xinitnùhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xì Dios. Ñàyùcànduá, nì sàà stná-te ñuu Berea mà, te nì dacà stná-te dìni nêhivì ñuu mà, nì dànácuidà-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcànduá, nècuàchì cahvi xì Jesús, vichi vichi nì dàyáha-ne nècuàchimà cuàhàn-nè ndè yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni quèé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnâhâ-né nì sàà ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichi mànuhù-né, nì sàcùnaha-né cachi-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu nì quixí stná nècuàchimà ndé iá Pablo.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te nì xini-nè itá chitu figura cahvi nêhivì ñuu mà. Te nì cuduchi cuàhà ini-nè sàhàmà, ñàyùcànduá, itnii xichi nì sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea yucán, te nì càhàn-nè xì nècuàchimà, xì stná nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívì nìsa sàhàn stná-nè yàhvi, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì ndàcùhun tnaha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchícùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stná tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nùu-né. Ñàyùcànduá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíà nduá cachí guá tè-jaàn xì-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachì-te, vâchi inínì-te càhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácà tè-xícusahnú nùu ñuu mà. Te yucán nì ndàcàtnùhù témà nùu-né, cachí-te:

—¿Nansa iá dàñùhù sàà dacuaha-guá-nì nêhivì? ²⁰ Vâchi sàni xinitnùhu-nsi càhàn-nì sàhà iñàha tàcùnì-nsi, te ñàyùcànduá cunì-nsi cundaà ini-nsi sàhà ñà-nduá càhàn guá-nì jaàn —nì cachì-te. ²¹ Vâchi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudî ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcànduá, nì sàcuìin Pablo nùu nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá.

²³ Vâchi na xicánuí yohó nì xini itá cuàhà ñà-nduá cahvi-nsiá; te nì xini stnái yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñùhù-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá. Pues cunaha-nsiá, mate có-ínahá-nsiâ Dios mà, te quidáñùhù-nsiâyà, doco yuhù cuàhàn cachitnùhi xì-nsiá sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nùu ansivi xi sàhà ñuhivì, vâchi mii-yá nì quidayucun xán xì nsidaa stná ñà-íá nùá. Ñàyùcànduá, có-xiñùhù-yá quidayucun nêhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vâchi itiácú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiácú xì-yá, vâchi còò ni-iñàha quidámànì nùu-yá; còò. Mii-yá taxi-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohótéhè-ndà nì quidayucun-yàndó, ñàyùcànduá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhivì, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi índu tiempu cundoo iin iin raza ñuhivì, xì índuvì nùu-xì cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xì-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyà. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun

ia-yà ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vàchi sàhà mii-yá itiácú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánúú-ndá, te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsià yohó, sàni cachì-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda, cóni ítníí Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vachi cónisá cúndàà ini-nè. Doco vichi, nùù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vàchi sàni saquin-yà iin quivì cuàhàn-yà ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví, te nihì-né nacua ndiá ìcà. Te sàni cachi stná-yà ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhàmà vètùni cucumi ndisa-nda seguru ñà-ìcúmí coo ndisa juiciu —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchìmà ñà-càchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó nì cachi-nè:

—Nsiùhù, cuní-nsi cunini ga-nsi càhàn-ní xì-nsí inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tenchicùn-nè nècuàchìmà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúûn lugar nani Areópago mà, te quivì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ùi ana nì xinindisá.

18

Ñà-nduá nì quida Pablo ñuu Corinto

¹ Nì nsihi (nì càhàn Pablo xì nècuàchìmà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahàdìhì-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vachi nì dandacú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyùcàndùá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu nì sàà stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndòò-ne cutnàhâ-né xì nècuàchìmà quidáchúûn-né, vachi iin-ni oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sicoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nèhivì yucán, vachi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachì-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchì ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhì-nè dìquìá. Ñàyùcàndùá, nì naquidi Pablo sicoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoò dahuun-ne nècuàchìmà). Te nì cachi-nè:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú nì sàà anima-nsià ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, vichi, nèhivì inga raza icúmí-nsí càhàn xì-nsí —nì cachi-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vaha stná ini xì Dios nduú nècuàchìmà, te yatni inítnàhâ stná vehe-ne xì veheñùhu yucán. ⁸ Doco nì ìa iin nècuàchì inúù xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchìmà ichì Jesús, mii-né xì nsidaa nèhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhì-né.

⁹ Daaní, iin ñuú nì dàsání Dios Pablo nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhì-nî, te màsà cú-íhín-nî xì ni-iin nèhivì. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xì-né.

¹⁰ Vàchi yùhù ié cutnàhî xì-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vachi cuàhà nèhivì ñuu yohó icúmí cunduu nèhivì xí —nì cachi-yà.

¹¹ Ñàyùcàndüá, iin cuà dàva nì ìa Pablo ñuu yucán, nì dàcuàhá-né nèhivì ndoó yucán ñà-ndüú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dàndàcù nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tèné cuàhàn-te xi-né nùù tè-dàndàcù-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachí-te:

—Tiàa yohó, diín nduú modo chináhá-nè cahvi-nda Dios, vàchi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cùí, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quíni tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cùí, dandísá, vátùni candisé ñà-sànicuàchi-nsia sàhà-né nùí. ¹⁵ Doco còò, vàchi cuisì sàhà dàñùhù xi mii-nsiá càhàn-nsiá, xì sàhà stná nècuàchì nchichí xi-nsia, xì sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyùcàndüá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vàchi yùhù, mà nsídándài-ñà —nì cachì-te. ¹⁶ Dandu nì dàndàcù-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusáhnù nùù veheñùhu xi nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchì mà, te nì sahnì cuíí-ñané nùù Galión mà. Doco cóni ndúlócô-te.

Nansa nì naxicocuñ Pablo ndè ñuu Antioquía, dandu nì quihin tu-ne ichì inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quivì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì dàté tehe-né, vàchi seña (nì sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní, ñà-cùnì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyùcàndüá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xì Aquila xì ñahàdìhì nècuàchì mà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vàchi divi ñuu yucán icúmí ndò Priscila xì Aquila. Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì càhàn Pablo xì nèhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchì mà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xì-né inga ratu gá. Doco cóni cándisá-né, ²¹ vàchi nì cachi-nè:

—Icúmí nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quivì nacava vicò sà-ítúú. Doco primeru Dios icúmí naxicocuñ yohó inga xichi —nì cachì-nè, dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì mà. Te nì nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xì nèhivì xì Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquía. ²³ Te yucán nìsa ìa-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichì cuàhàn-nè ladu Galacia xì ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nècuàchì nchìcùn ichì Jesús, nì nacuaàhandee ini-nè nècuàchì mà.

Ñà-ndüá nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì càhàn-nè palabra ì xì Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vàha-ne càhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ì, ²⁵ vàchi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichì Stoho-ndà Dios. Te dií gá stná ini-nè càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndüá, claru chináhá-nè sàhà ichì-yá. Doco cuisì ley xi Juan Bautista nduá ináhá-nè. ²⁶ Pues divi nècuàchì mà nì quesaha-né càhàn ndee-né xì nèhivì sàhàn veheñùhu xi raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xì Aquila. Ñàyùcàndüá nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xì nècuàchì mà nansa meru iá ichì Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchì mà yàha-ne nùù-xì ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiaha gá nú nì cùhùn-ní yucán.

Te nì tiàa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xì Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùù nècuàchì mà. Daaní, después na sàni sàà nècuàchì mà yucán, cuàhà gá nì nacuaàhandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nìhítàhvì cunindisá ichì-yá. ²⁸ Vàchi nì càhàn stná-nè xì cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ì iníni-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana

nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùù témà, iníni nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na iá ìi Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní nìhítàhvì stná-nsiá cucumi-nsiá Espíritu ìi xí-yá?

—Còó —cachí nècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsi a ñá-ìá Espíritu ìi, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—¿Ana dìquívì-xì nì ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dàñhù xi Juan Bautista nduá nì cuhii-nsí —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndáà nduá, nìsa quida ìi Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmí quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachí Pablo, dandu nì canduhii sàà-né, doco vichi quivì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitandòò Pablo ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espíritu ìi xí Dios ini anima nsidaa-né, te nì dàcàhàn-yànè dàhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxìn ùi tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò nì ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-né nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dacàhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cunchícùn vii-né ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cóni cúdî ini-nè ley mà; cóni cùnì-nè cunindisá-néa, ñàyùcànduá, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì nacoò Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuahá-né nècuàchìmà nsiquívì. ¹⁰ Te ùi cuà nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa iá razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvì Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé sìcoto itándiaa ìcà-né sàhàn nùù nècuàchì cuhí, te ndúvaha-ne, te yúxìn stná ñà-malu ñuhú ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ùsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndacùcahan stná-te quivì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachí-te xán: “Yùhù ndacùcàhín quivì Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuí nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndâ”, cachí-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá:

—Yùhù ináhí Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihin nsiohó —cachá.

¹⁶ Dandu tiàa inácaa-ñà anima-xi, nì ndàvà-te nì ducùn ndahà tnahá-te xi témà, te nì cundee-té nùù nsì-úsà témà, dècuèndè nì dànácuehè stná-te témà, te nì dàndiàchì ìi-té sìcoto xi temà. Ñàyùcànduá, nì canacoyo nsihi-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcànduá, yáha ga nì yùhí-nè, te chicá nì ndenihi vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná nècuàchì xiníndísá-xí-yá, nì quixi-ne nì nàhmà vate-né, nì dàtúi-ne falta nì quida-ne. ¹⁹ Te cuàhà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itùì ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nùù nsidaa

nèhivì. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te nì cundaà ini-nè nahi ùi dico ùxin mil (50,000) òhùn plata ndiaá'. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndà Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xì ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chíi ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stná ñuu Roma.

²² Dandu nì càhàn-nè xì ùi nècuàchì xinúcuáchì nùù-né nani Timoteo xì Erasto, te nì techuún-né nècuàchì mà ñà-màcòdònuù-né. Ñàyùcàndüá, nì quee nècuàchì mà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòo chíi gá-nè nì ìa-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichì Jesús ñuu Éfeso

²³ Quivì yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichì-yá. ²⁴ Iin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhá xán. Chuun xi nècuàchì mà nduú ñà-quidachuún-né xì plata, quidávàha-ne vehe cuati tnaaha vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nìsa nihni maestro quidáchúùn stná xì plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndüá iin quivì nì cana Demetrio mà nsidaa maestro mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ìnáhá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndà, ñáni.

²⁶ Doco sàni xinì-nsia, te ò sàni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè ñà-màdì dios ndisa nduú ñà-quidáyúcùn ndahà nèhivì ñuhivì, cachí-nè, te ducán sàni dacà-né cuàhà nèhivì ñuu-ndà yohó, xì cuàhà stná nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndüá, vihini sàà stná nèhivì cahíchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vachi vihini sàà stná-nè cahíchì ini-nè veheñuhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñuhú stná-nè tnùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivì ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivì inicutu ñuhivì. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndüá, na ní nsihi nì inini nècuàchì mà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndüá, nì candulocó nèhivì inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nì cuu cuahà sàhàmà dècuèndè nì tnii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnáhà xi Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchì mà. Dandu nsidaa nèhivì cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchì mà carrera cuàhàn-nè, nì caquihvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nèhivì ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quihvi-ne càhàn-nè xì nèhivì mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichì Jesús, cóni sáha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xídandacú ladu Asia mà, ndoó vaha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndüá nì dàsàà-te iin razón nùù-né, sacúndáhvi-te ñà-màsà quihvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quihvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni càna ndee nèhivì cuàhà mà, mate tucu tucu xícache iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyùcàndüá chicá cuàhà-né ni cóni sáha tnùnì ini-nè índù chuun nì nataca-nè yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnaaha-tè nani Alejandro ñà-nì mácuìn-nè nùù nsidaa nèhivì cuàhà mà. Te nì ndàhì dava nèhivì mà xì Alejandro mà ñà-nì càhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyùcàndüá, nì dånáhá ndahà-né áma mácùndoo dadí nècuàchì mà, vachi cuní-nè càhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchì mà, dandu iin-ni nì càna ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-ni nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuàhà mà. Dandu nì cachi-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-nda Éfeso yohó, ¿amádi sà-ínáhá-nsiâ ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiáá-nda vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndè ansivi nì nacava-ñà ndé yohó? ³⁶ Pues (ináhá-nê), te mà cùì cáchì-nè có-nduá ñà-ndaá. Ñàyùcànduá, ndiá icà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vàchi nècuàchì nì tñii-nsia ndacá-nsiá vaxi yohó, cóni quidá quini-ne xì veheñùhu xi-nda, ni cóni cáhàn quini-ne dìquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcànduá, nú cuní Demetrio xì compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nèhivì, dandu ni cùhùn-nè nùù juez ndoó ñuu yohó, te yucán ni canicuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gà chuun xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-nda ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vàchi vichi sàndòò-nda tìxi peligru canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vachi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-nda òquésáhá-nda iin revolución nduá, te mà nánihì tñuní gà ini-nda nansa cachi-nda xì-né ndiá dìsàhà-xì nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-nduú secretariu mà, dandu nì dãnácuítia nsihi-tè nèhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchì mà. Dandu nì ndaquindèè stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuahà ñuu, te nì càhàn cuahà-né xì nècuàchì hermanu ndoó yucán sàhà-ñá chicá ni cúnihnú vaha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nùù-xì ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ìa-ne ùnì yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùì, dandu nì xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahnì-ténê. Ñàyùcànduá, nì naxicocuín ini-nè, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnàhà stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùì nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùì nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuítà-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sàni yàha vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, dandu nì nana-nsí barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xìca-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsì nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùù iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, te nì cudiní-né. Dandu nì càhàn Pablo xì-né ñà-nduú palabra xi Dios, dècuèndè dava ñuu nì càhàn-nè, vachi dàtnàà inga quivì icúmí-né quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuahà ñuhu tñuú nihni ndé ndoó-nsí quartu dìquì-xì mà. ⁹ Te nùù iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sádi vahná-te ñà-nì cucaní guá hora càhàn Pablo. Sàhà ñà-yucán nì quidì naà-té, te nì naxiconihí-te nì nacava-tè dècuèndè pisu ùnì. (Ñàyùcànduá, nì nuu nèhivì mà) nì ndanihi-nète, doco sàni xihì-te. ¹⁰ Dandu nì nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te nì numí nihni-nète, te nì cachi-nè:

—Màsà yúhí-nsiá, vachi itiacù-te.

¹¹ Dandu nì nana tu nsidaa-né, te nì caxixi-ne. Te caní tiempu nì ndatnuhu gà Pablo xì-né dècuèndè nì tùinuù, dandu ní quihin Pablo ichì cuàhàn-nè. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vachi sàni natiacù-te, te ñàyùcànduá nì cudii gà ini nsidaa-né.

Nansa nì yàha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, nì sàcòdònùù-nsí nùù Pablo, nì quihin-nsi barcu cuàhàn-nsi ñuu Asón, vachi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vachi cuní-nè

cacasahà-né cùhùn-nè ichì mà. ¹⁴ Sàháyùcàndùá, ñuu Asón mà nì nacuatnahá-nsí xì-né. Dandu divi barcu mà nì sàhàn ndàà-nsí chicá nùù-xí ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì nì quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì nì sàà-nsí ladu Samos, te después nì sàà stná-nsí ñuu Trogilio. Yucán nì quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì nì yàha uun-nsi ñuu Éfeso, nì sàà-nsí ñuu Mileto. Vàchi ducán nì nacani ini Pablo quida-nsi ñà-có-cùnì-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vachi yàha ga cunì-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo xì nècuàchì inùù chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inùù chuun xi Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiâ modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru nì quesai ladu Asia yohó; te inahá stná-nsiâ nansa nisa quide inicutu tiempo nisa ìe cutnáhî xì-nsiá, ¹⁹ xinúcuáchî nùù Stoho-ndà Señor. Vachi cónisá ìa cuadúì. Dècuèndè nisa sacu stnáì cuàhà xichi sàhà-nsiá. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñuhú-té yùhù. ²⁰ Te inahá stná-nsiâ ñà-cónì chídèhî ni-íñàha cunduu ñà-vàha xi anima-nsiâ. Còó, vachi nsidaámà nì cachitnùhi xì-nsiá. Cuàhà gá nì chinahì mii-nsiá na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúú stnáì dacuahí-nsiâ dècuèndè vehe-nsia. ²¹ Nsidanicuú nèhivì nì càhàn xí, a ducán xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachì xì-né ñà-ndiá ìcà-né cuu-ne arrepentir nùù Yua-nda Dios, te cunihnu vaha ini-nè Stoho-ndà Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yàha ga dansíhi animè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cùndàà inì nansa cuu xí yucán. ²³ Cuisì inahî ñà-yòhó: cada sái iin ñuu, dandu cachí Espíritu ìì xí Dios ini animè ñà-ìcúmì cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nàcání inì sàhámà, vachi có-ndùlócò guè sàhà vida xi, mate ni cahní-te yùhù. Cuisì cunì daxínu vii' chuun icúmì, dandu cudii inì. Vachi cunì quide cumplir chuun nì nihì nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha sàhà gracia xi Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, mahì mii-nsiá nì xicanui cáhìn palabra sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Doco vichi, inahî mà cúnístnahá gá-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndùá, dohó cachì xì-nsiá vichi: nú ni sàà ndañuhu anima iin-nsia, yùhù mà cúnsidá cuàchi guè, ²⁷ vachi sàni dàcuahí mii-nsiá nsidaa ñà-ndùá nì cachi Dios quida-nda, cónì chídèhî ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcàndùá, cundiaa vaha-nsia mii-nsiá, te cundiaa vaha stná-nsiâ nsidaa gá nèhivì xí Dios, vachi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmì-nsiâ nùù Espíritu ìì xí Dios. Ñàyùcàndùá, cunuù víi-nsiá nèhivì xí-yá, vachi xì nùù-yá sàni dànaà-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá.

²⁹ 'Yùhù inahî, nú sàcuàhìn, dandu icúmì ndecoyo tiàa dana cuni dacà xì dìnì-nsiá. Na quidá quisì ìhì, có-dàcácu-sì riì, ducán quida stná nècuàchì mà xì-nsiá. ³⁰ Te nùù nsidaa stná mii-nsiá icúmì dava nèhivì quesaha stná-nè chinahá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cúnchícùn stná-nsiâ ichì mii-né. ³¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá cundoo tùha-nsia, te nsinuu ini-nsiâ nansa nì quide, vachi ùnì cuià nì ìe xì-nsiá, te nicanicuahàn nisa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuú nisa cahnì xì-nsiá, ndè nisa sacu stnáì sàhà-nsiá.

³² 'Pues vichi ni ndóo-nsia xì Dios, te ni cundiaá-yànsiâ, ñàni. Te ni cúnchícùn-nsiâ palabra sàhà gracia xi-ya, vachi nú ni cundéhe-nsiâ palabra mà, dandu sàà-nsiâ cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsiâ ñà-vàha ndiaha xí-yá, te nihitáhvi stná-nsiâ cutnahá-nsiá xì nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xi nì quida-ya.

³³ 'Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivì cónì xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vachi inahá-nsiâ, xì ndahí nisa quidachuín, te ducán nisa tui ñà-ndùá nisa itiacu-nsi. ³⁵ Sàni xini-nsiâ nsidaa ñà-ndùá nisa quide, te sàhámà vátùni cundaa inì-nsia ndiá ìcà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihì-ndà nansa chindee stná-ndà

ana iá necesidad xi. Te xiñuhu nsinuu stná inì-nsia palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yà: “Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútâhvi-ndà iñàha, te màdiá cutahví mii-ndañá”.

³⁶ Daaní, nì nsihi nì cachi Pablo ñà-jaàn, dandu nì sàcùitasisi nsidaa-né, te nì xicàn tàhvi Pablo nùu Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá nì casacu nsidaa-né, te nì numi nihni stnahá-né, te nì tutuyuhu stnahá-né nùu-né, ³⁸ vâchi yâha ga nì nâcùndoo nsidaa-né tnùnsí ini ñà-nì cachi Pablo mà cúní stnahá gá-nè. Dandu nì sândaca ichi-ñânê dècuèndè nùu barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Nì nsihi nì ndaquìndèè-nsí xì nèhivì yucán, dandu nì quihin barcu mà ichì cuàhàn-nu. Primeru nì yâha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì nì sàà-nsì ñuu Rodas, te después nì sàà-nsì ñuu Pátara. ² Yucán nì xini-nsì iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñâyùcànduá, yutnù yucán nì nana-nsi cuàhàn-nsì. ³ Te na ní xini xicà-nsí ñuu cahnú mahì mar nani Chipre, dandu nì yâha-nsi iin ladu, te ladu itnì-nsì nì ndòo ñuu mà. Dandu nì sàà-nsì ladu Siria. Meru ñuu ndé nì sàà barcu mà nùu ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán nì ndacùhun tnahá stná-nsì xì nèhivì xí Jesús; ñâyùcànduá, ùsà quivì nì sandoo-nsi xì-né mà. Dandu nì dàcàhàn Espíritu Ìlì xí Dios dava nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihi ùsà quivì mà, dandu nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsì, te nì sândaca ichi nsidaa nècuàchìmà nsiùhù, tiàa xi ñahà xì stná dèhe-ne, nsidaa-nsí nì sàhàn-nsì orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán nì sàcùitasisi-nsí nì xicàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu nì ndaquìndèè tnahá-nsí, te nì numi nihni stnahá-nsí. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahì mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsi, te nì casàhù-nsi xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní nì cuee-nsì yucán. ⁸ Dandu inga quivì nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsì, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnâhâ xí-nê, te nì sàà-nsì ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsì vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùu ùsà tiàa (nisa dasàn xì ración), doco vichi xicánúú stná-nè câhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú palabra sâhâ Jesús. ⁹ Te cùmì dèhe yoco-né ndoó xínduu señorita, te sàni nìhitâhvi stná nsicúmiá cachitnùha razón xi Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchìmà nì sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tûha stná-nè cachitnùhu-ne razón xi Dios. ¹¹ Te nì tnàtuu-ne nùu-nsí, nì ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu nì suhni-nèà sâhâ-né xì ndahâ-né, te nì cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu Ìlì xí Dios: “Tiàa òisíuhmâtixi-xi yohó, icúmí stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yâha-ne ndahâ tè-inga ñuu”.

¹² Ñâyùcànduá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsì nùu Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco nì cachi-nè xì-nsi:

—Màsà cuácú gá-nsià, vâchi yâha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiá ducán, vâchi dispuestu ié màcùnuhni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cùí stnâi yucán sâhâ Stoho-ndà Jesús —nì cachi-nè.

¹⁴ Pues sâhâ-ñâ mànicúí cadi-nsi nùu-né, còo ni-iñàha ni cachí gâ-nsi, cuisì ní cachi-nsi: —Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, nì nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te nì cutnahá stná-nsi xì iin ùi nècuàchì xiníndísâ ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (nì sàà-nsì ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàní quivì nchicùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sâhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsì ñuu mà, dandu nì casàhù-nsi xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudii ini-nè ñà-sàni sàà-nsì. ¹⁸ Daaní, inga quivì cuàhàn-nsi xì Pablo dècuèndè ndé iá

Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inúu xì nèhivì xí Dios. ¹⁹ Dandu nì casàhú Pablo xì nècuàchìmà, te nì nacani nsihi-ne nansa nì cuu na ní sàhàn-nè ñuu xìcà, te (nì quida-ne chuun ì xì Dios), te ndiaha gá nì chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì inini nècuàchìmà, dandu nì naquimani-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñàni, sàxìní-nì ndoó cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísà ichì-yá. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xi Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chìnàhà-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quíhín casu gà-nè sàhà ley mà, ni có-xiñùhù gá màcùtuu seña xi Dios ìcà dèhe-ne, ni có-ndiá ìcà stná-nè chivàha ga-nè estilu xi raza-ndà. ²² Ñàyùcàndüá ¿ndiá quida-nda? vàchi icúmí nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ní yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmì tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùu Dios, te cùhùn-nsià nduhì-nsiá (nacua cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después daté tehe dìni-né. Vàchi nú ducán ni quida-ní, dandu vátùnì cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnùhù-né sàhà-ní, vàchi (cuninùu-né) quidá víi-ní, te chivàha vii-ní ley xi-nda.

²⁵ 'Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còó; sàni dàsàà-ndà iin carta nùu-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chivàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-nì sàcùndoo nùu yùu yócò, te màsà cúxì stná-nè nì, nì màsà cáxi-né cuñu quisì nì sàhná uun, nì màsà cóo-né xì nècuàchì còni nándàhà xì-né —nì cachi Jacobo.

Nansa nì catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, nì saca Pablo nsi-cúmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quivì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu nì quíhvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachitnùhu-ne nadaa ga quivì cunihì-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ûsà quivì nduú tiempu (cunihì-né). Te sàdaaní xìnu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xinì-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcàndüá nì quesaha-té nì nsida tontó-te nèhivì cuàhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa cáhàn guá dìquì-ndà ñà-có-ndiàá raza-ndà, cachí-te, ni có-ndiàá stná ley xi-nda, te ni có-ndiàá gà stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chinàhà-te nèhivì inicutu. Te màdì sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; còó, vàchi nì saca stná-te iin tè-raza sìquini nì quíhvi-tè xì témà veheñùhu yohó. Ñàyùcàndüá, sàni cuchicuehe ñà-ì icúmí vehe ì yohó.

²⁹ Ducán nì cachi témà, vàchi antes nì caxinì-te xicánúu Pablo ñuu mà cutnàhâ-né xì iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Trófimo, (iin nècuàchì inga raza). Te nì catuxi inì-te ndacá stná Pablo tiàa ma nì sàhàn ini veheñùhu cahnu-ma.

³⁰ Ñàyùcàndüá nì nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, nì dàyáà-nè vaxi-ne nì nachitu-né. Te ñuhù nihni-ne Pablo nì tavà-né nècuàchìmà fuera veheñùhu cahnu-ma, te vichi duha nì nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-né modo nansa cahnì-né Pablo, dandu nì sàa razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu nì nacuaaca comandante mà cuàhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te nì dàyáà-nè xì-té cuàhàn-nè ndé quidá cuàhà guá nèhivì. Te na ní xinì nèhivì mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu nì cucuìta ì-né, còni càní gá-nè Pablo. ³³ Dandu nì tnàtuu comandante nì dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-nì tnií-te Pablo, te màcùnuhni-nè xì ùì cadena. Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu nèhivì cuàhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá nì quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán, càna ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicuì cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-càna guá nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, nì dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-nì cundácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témàné nì nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoó nèhivì cuàhà mà, ñàyùcàndüá fuerza nì sàcùnsida-tè Pablo nì nana, ³⁶ vàchi nchícùn chitu nsidaa-né, càna-ne, cachí-nè:

—Cahnì-ndà tè-jaàn chicá vaha.

Nansa nì cànàn Pablo sàhà mii-né nùu nèhivì cuáhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu nì cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A íá permisú cànàn tíí xì-ní?

Dandu nì cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní cànàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-ndùu-ní tè-ñuu Egipto nì quida revolución daa, te nì idònuu-ní nùu cùmi mil tè-tèhì nì saca-níte cuàhàn-nsia yucù?

³⁹ —Còó —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso íá ladu Cilicia. Tiàa íá derechu-xi nduí; te ñui mà, có-nduú stná iin ñuu tii. Ñàyùcànduá sacúndáhvi nùu-ní áma táxí-ní permisú cànàn xì nèhivì cuáhà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁰ Dandu nì sàha comandante mà lugar cànàn-nè. Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-nè nùu cuai mà, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cúdádí nsidaa nèhivì mà. Te na ní ndudadí nsihì nècuàchì mà, dandu nì cànàn-nè. Doco puru dàhàn (nèhivì ñuu mà) nì cànàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuàhàn cànàn sàhà mií —nì cachi Pablo.

² Dandu nèhivì cuáhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né cànàn stna nècuàchì mà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gá Pablo:

³ —Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso íá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tùinuí ñuhivì, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nìsa dacuaha-xì. Ñàyùcànduá, nì dàcuahá vahi nsidaa ñà-nduá cachí ley xi xii-ndà, vachi yáha ga nìsa cunì chivàha vií ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichì.

⁴ 'Daaní, nì quesahí dandohó stnài nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiàa te ñahà nìsa chicuhnì, te nìsa chicadi-nè; dècuèndè cui stná-nè nìsa cunì. ⁵ Ináhá dùtù cusáhnù ndoó vichì, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vátùni cachi stná-nè nansa nìsa guide nú nì cúcáhán-né, vachi ináhá-né (vida xi). Te divi nùu mii-né nì nihí tutu nduú orden ñà-cunihi cùhùn nùu nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcànduá, nì quihin ichì ñuu mà cuàhàn tnii nsihì nèhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè nì cahín.

⁶ Ñàyùcànduá, xiqué cuàhàn (ichì mà). Te nahi càxíhúi nì sandua na sá-ítúú sài ñuu Damasco mà, dandu nanáà nì natnuù nihni inicutu ndé cuàhàn; dècuèndè dìquì-xì ansivi nì quixi nduà luz mà. ⁷ Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacuì cànàn iin ana cànàn xí, cachí-yà: “¿Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì?” ⁸ Dandu yùhù, nì cachi xì-yá: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te nì cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, nì cachi-yà. ⁹ Doco compañeruì, mate ní xini-nè ñà-tnuú luz mà, te nì cayùhí cuàhà-né, doco cóni tiacú-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì. ¹⁰ Dandu nì cachi xì-yá: “¿Ndíà nduá cuní-ní guide, Señor mío?” Dandu nì cachi-tu-ya xì: “Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuu-ní ñà-nduá sàni chitnùnì inì quida-ní”, nì cachi-yà. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tnùu ndiaha nì xinì mà, ñàyùcànduá nì ndañuhu vista xi. Te sàhà-ñà có-tùnúí, ñàyùcànduá nì sàcùtnii ndahà tnahí xì compañeruì, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsì ndè cachi nì sàà-nsì ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà íá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chivàha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, ndeníhí vaha stná-nè nècuàchì mà. ¹³ Pues divi nècuàchì mà nì sàà nì sàcuìn nùí, te nì cachi-nè xì: “Ñànì Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichì, cachí xì-ní”, nì cachi-nè. Dandu luegu nì natùinuì, te vátùni nì xinì mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xì: “Mii-yá nìsa cahvi xii-ndà, dècuèndè sàhana

nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yà, te nìhítàhvì stná-ní cuninùù-ní mii-yà único ana ndàcuisì inì-xì, divi Jesús, te cunini stná-ní cáhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, vichi icúmí-ní cáhàn-ní sàhà-yà xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-ndüá nì xinì-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-lá, ndacuiìn-ní, te cuahán-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní”, nì cachi Ananías mà xí.

¹⁷ Daaní, después nì nsiaì ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñùhu cahnú. Te na ié yucán xicàn tàhvì nùù Dios, dandu nì dácùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Nì xinì mii-yà, te cachí-yà xí: “Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vàchi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúníndísá-né ñà-ndüá cachì-ní xì-né sàhí”. ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùù-yà, cachí: “Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ínáhá-nè nansa nìsa quide antes, nìsa nacàhin veheñùhu tñí nècuàchì xiníndísá-xí-ní, te sadí-nè vehecà, te nì sahnì cuí stnái-nè. ²⁰ Stná nèhivì xí-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnái na ní sahnì nèhivì-né, te nì xitià nùù-né. Nì cuí-nè, nì cachi stnái. Dècuèndè nì sandiaì sìcoto xi nèhivì nì sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yà, nì cachi-yà xí: “Quee-ní yohó, vàchi icúmí techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoo nèhivì inga raza”, nì cachi-yà. —(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùù-xí nì inini nècuàchìmà, vàchi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachì-nè:

—¡Ni cuí dahuun tējaàn! ¡Cò-xiñùhù coo gà-te ñuhivì!

²³ Ducán nì cachi-nè, càna-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidá canúú-nè yàcá. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì dándàcú comandante coronel mà nùù soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà inì-xì ndià disáhà-xí càna guá nèhivì sàhà-né ducán. ²⁵ Doco na ní nsihi nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sáha ley xi gobiernu quida-ní xí dohó, ñà-cahnì cuí-ní yùhù? vàchi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xi), te tãñáha ga coo justicia sàhí —nì cachi-nè.

²⁶ Ñàyùcàndüá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì caitnùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vàchi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachi-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cachì-ní xí, ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á coó?

—Jaan —nì cachi-nè.

²⁸ Dandu cachí tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dñhùn nì dàquíhvi, te nì nìhì stnái nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, còo, vàchi dècuèndè nì quesai ñuhivì nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahnì cuí xì-né nì cuí, luegu nì nacoò-tèné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yùhí-nè sàhà ñà-nì dándàcú-né nì sàcùnuhni nècuàchìmà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quivì, dandu cuní comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndià disáhà-xí cáhàn tñhù guá tè-raza Judea mà dìquì Pablo. Ñàyùcàndüá, nì ndaxin-né cadena nuhnì nècuàchìmà, te nì dándàcú-né nataca dùtù xicusahnú, xì nsidaa stná nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchìmà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnùmà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchìmà.

23

¹ Dandu nì indehè váha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachi-nè:

—Ñàni, ndahà Dios ié ñuhivì yohó, te quivì vichi, còo ni-ñàha dandohó gá xì animè.

² Doco dùtù cusáhnù yucán nani Ananías, nì dándàcú-né nùù tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì càní-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànàní uun-ní nduu-ní nèhivì váha. ¿Amádi iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì dándàcù-ní nùù-té ñà-nì cànì-te yùhù? vàchi có-sàha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cánàhá-ní xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnû iá nùù Dios ndùù-ndà?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñàni, cóni cúndàà inì nduú ndómà dùtù cusáhnû. Vàchi cachí libru ì: “Màsà cánàhá-ndà òquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nùù nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcàndùá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì mà:

—Ñàni, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísê iá tnùndé ini natiacu-ndà nú nì xihì-ndà, ñàyùcàndùá sanícuàchì nèhivì sàhí vichi.

⁷ Na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xínacani ini-nè. ⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà, nì còò ángel, nì còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísâ-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuítà stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còò, nuá nùù nsiùhù, còò falta xi nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndàà ndùá iin ángel nì cachi xì-né iñàha, te ò iin espíritu xi Dios nì càhàn xì-né. Ñàyùcàndùá (cuidadu nì cúndóò-ndá) còtó Dios nàá stnàhà xì-ndà —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàâ stnahá nèhivì mà, ndè yúhì comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcàndùá, nì dándàcú-né ni tnátuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nùù nècuàchì yucán, nì nacuaca-tèné mànuhù-té xì-né ndè vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quivì yucán. Dandu nì dàcùnì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iín-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún inì-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní càhàn stná-ní sàhí ndè ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísâ ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chihaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuí ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú cóo, ni sàà Dios cahni-yándó.

¹³ Cunaha-ní, tiàa nì candatnuhu ducán, yáha ùi dico nì sanduu-tè. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee-tè cuàhàn-te nùù dùtù xícusahnú ndoó cutnàhâ xì nècuàchì sahnú xídandacú, te nì cacachì-te xi-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsì ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú cóo, ni cuí-nsì quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá xì nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsià favor nùù comandante coronel, cachi-nsià xì-né ñà-cùnì-nsià ndàcàtnùhù gá-nsià nùù Pablo, te sàhàjàn nduá cunì-nsià quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùù-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tùha-nsi ichì cahni-nsínè —nì cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nìsa là iin sobrinu xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te nì xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcàndùá, nì sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te nì quìhvi-tè nì cachitnùhu-tè xì Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchì mà, nì cana-ne iin capitán, cachí-nè xì témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùù comandante coronel, vèchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùù comandante coronel, te nì cachì-te xi nècuàchì mà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùù-ní, vèchi nihí-te iin razón vèxi.

¹⁹ Dandu nì tñii comandante mà ndahà tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn tñùhù-né nùù-té:

—¿Índù ñàha cuní-ní cachì-ní xì'?

²⁰ Te nì cachì tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-nì sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùù-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùù nsidaa nècuàchì xídandacú, vèchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndàcàtnùhù gá-nè nùù tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vèchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, más ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Ni mà cúxí gà-te, ni mà cóhó gà-te tècuí ndè cachi cui-nè, xicachì-te. Te vichi, sà-ità tùha-tè ndiatú-te dandáà-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante tèmà, cachì-nè:

—Sà-ía nùhù-ní vitni, doco màsà cáchì-ní xì ni-iin nèhivì ñà-ndüá nì cachitnùhu-ní xì'.

Nansa nì dàsáa comandante Pablo nùù gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachì-nè xì-té:

—Quidayucun-nsià ñà-caquihin-nsia ichì cundaca-nsia ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te nì cácuàhùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xì idu, xì stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsia caquee-nsia cà-în sàñaà —nì cachì-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuítá iin ùi idu cunúú stná Pablo, te nì cundáca ví-téné sàa nùù gobernador Félix. ²⁵ Daaní, nì tiaa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá': ²⁶ “Yùhù nani Claudio Lisias, te cásàhú tñùñuhí xì mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-téné nì cuí, dandu nì sàa yùhù ndacá stnahí xì soldadu, te nì nacuidahín-nè nùù tèmà, vèchi sàni cundaà inì nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaà inì ndiá disáhà-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcàndüá nì saquin-nè nùù nsidaa tè-xídandacú nùù raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xinì, còò ni-iin cuàchi icúmí-nè ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñùhù xi mii-té cáhàn tñùhù-té sàhà-né. ³⁰ Daaní, después nì xinitnùhu stnái nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñuhú-tênê. Ñàyùcàndüá, vichi duha nì dandàcuí sàa-nè nùù mii-ní; te nì dandàcú stnái nùù tiàa xicahàn tñùhù mà ñà-nì sàa stná-te nùù-ní. Ni cúcuéê ni-ní”. (Ñà-jaàn ndüá nì tiaa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir, divi ñuu mà nì saca-tè Pablo nì sàa-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicocuín tè-xicásáhà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xínihi xi idu, nì ndòò-tè xì Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né nì sàa ñuu Cesarea. Yucán nì nacoò-tè carta nihí-te nùù gobernador, te nì nacoò stná-te Pablo ndahà tèmà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihi nì cahvi tèmà tutu mà, dandu nì xicàn tñùhù-té nùù Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachì-te:

—Na quésáa stná nècuàchì cáhàn tñùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachì-te.

Dandu nì dandàcú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsì-Herodes.

24

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xì Félix na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tixi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnù nani Ananías xì stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchì mà. Te nì tñàtuu nsidaa-né nùù gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo.

² Dandú nì càhà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà, cachí-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádí nsidaa-nsí caní tiempu ñuu-nsí yohó, te cuàhà ñàhà sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsí. ³ Ñàyùcàndüá, nicanicuahàn naquímánì-nsí mii-ní ndéni nì cui ni cúndóó-nsí ñà-nì quida-ní xì-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñá màsà cuàha chuún gá-nsí mii-ní, ñàyùcàndüá sacúndáhvì-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní càhàn-nsí.

⁵ 'Cunaha-ní, iin tè-chìcuéhè nduú Pablo jaàn, vàchi yáha ga datáhdè dava-tè nèhivì raza-nsí inicutu ñuhiví. Idónuu-té nùu nècuàchì nchícùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ìi icúmí veheñùhu xi-nsí. Ñàyùcàndüá, nì tnii-nsíte, te mii-nsí cuàhàn-nsí nsidandaà-nsí sàhà chuun ma modo xi-nsí nì cùí, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí. ⁸ Dandu nì dándàcú-né nùu-nsí ñà-quixi-nsi yohó nùu mii-ní nú cuní-nsí canicuàchi-nsí sàhà-té, nì cachi-nè. Te vichi vátùnì cundaà ndisa inì-ní ndià disáhà-xí sanícuàchi-nsí sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùu mii-té —nì cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu nì càhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndácuìsì nduú nsidajàn, nì cacachì-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vátùnì càhàn stná-nè vichi. Ñàyùcàndüá, nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Yùhù ináhì cuàhà cuà à íá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsí yohó. Ñàyùcàndüá, cudí inì ñà-vátùnì càhàn sàhí nùu-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhì ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxìn ùi quivì cuàhàn-nda nì nasai ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichi cóni nái` xì ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichi cóni dánacuìdè-nè, nì nèhivì sàhàn veheñùhu, nì stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhí, doco còò ni-ñàhà cui quida-ne comprobar.

¹⁴ 'Doco yùhù cachí ndài xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícùn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahví stná xii-nsí, mate cachí nècuàchì yohó iin ichì tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndísè nsidaa ñà-ítúú nùu tutu nduú ley xi-nsí, te xiníndísá stnài nsidaa ñà-ndüá nì tiàa profeta nisa càhàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachi mii-né, ducán cachí stná yùhù, ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vàchi icúmí nsidaa-nda natiacu-nda, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, yùhù, nicanicuahàn quidé lucha ñà-màsà cóo ni-iin cuàchi dandoho-xi anímè, vàchi ni-iin cuàchi có-cùnì quide nùu Dios, te ni nùu nèhivì.

¹⁷ 'Cunaha-ní, caní cuàà có-ìé` ñuì, dandu nì nasai yucán, nihí cuàhà ñà-ndüá cutahví nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnài promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá disáhà-xí nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnài mií (nacua cachí ley xi raza-nsí). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánacuìdè nèhivì, nì cóni quidá stnài ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsí nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchìmà càhàn tnùhù-né sàhí, dandu ndià icà-né màcuìta stná-nè nùu-ní yohó, te canicuàchi mii-né sàhí. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè íá iin falta nì quide na ní ìe nùu nsidaa tè-xidandacú, dandu ni cachí-nèà vichi duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí` xì nsidaa nècuàchìmà nì cachi ñà-xiníndísè icúmí-ndá natiacu-nda —nì cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Ni quésáá gá comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué` sàhà-ñá cundaà vaha inì nansa íá chuun xi-nsia.

Ducán nì cachi Félix, vàchi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dándàcú-te nùu iin capítan ñà-nì cúndiàà-te Pablo, doco màsà cúndiádí dahuun-ne, te ni màsà cádí stná-te nùu ni-iin ana íá vaha xi-né nú cuní nècuàchìmà quixi-ne dacútiácú-ñané, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te nì yàha itnii quivì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vàchi cuní-te cunini-tè nansa iá ichì cunihnu vàha ini-ndà Jesucristu. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì càhàn Pablo xì ndúì-nè, dansítñùù ini-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios quida vii-ndà sàhà-ñá màsà quídá ndevàha-nda nansa ni nì cui, vàchi icúmí coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachì-te, vàchi tuxí stná inì-te vihini daquíhvi Pablo dihùn sàhà-ñá dañà-ténê. Ñàyùcàndùá, cuàhà xichi nì cana-téné nì ndatnuhu-té xí-nê. ²⁷ Doco na ní yàha ùì cuà, dandu nì quee-tè nùù mesa, te nì quihvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvã-te Pablo libre, vàchi cuní-te ndòò vàha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tìxi ùnì quivì nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndè Jerusalén, vàchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dehé ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùù nècuàchìmà, cachí-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòò-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tìxi iin ùì quivì icúmí stnàì naxicocuin yucán. ⁵ Ñàyùcàndùá, yucán ni cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnáhã-nsiá xì cùhùn-ndà. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vátùni canicuàchi-nsia —nì cachì-te.

⁶ Daaní, nì cuee gã-te ùnà ò úxin gá quivì ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xídandacu-ma). Dandu inga quivì nì yàha Festo ndé ndundaà sàhà nèhivì, te nì sàcòò-tè. Dandu nì dandàcú-te ni queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sàcùita stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-nè dìquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànìcùì nihìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta nì quidé dìquì ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta nì quidé dìquì veheñuhu xi-nsi, ni dìquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuní-te ndòò vàha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndùá, nì cachì-te xi Pablo:

—¿A cándísá-nì cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandàì sàhà ñà-ndùá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xi-té:

—(Còó.) Divi lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivì. Ñàyùcàndùá yohó ié. Te mii-ní, sàvaha ináhã-ní còò falta nì quidé dìquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá inihíquê, te xiñuhu cui, pues vátùni; cahni-nsiá yùhù, mà cáhì á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachí nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahã-né. Pues vichi xiquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahã rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xí nècuàchì sàhã razón xi-té nansa quida-tè, dandu nì cachì-te xi Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùù César. Pues vátùni iá; divi nùù César icúmí-nì cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùù-né

¹³ Na ní yàha itnii quivì, dandu nì sàà stná rey Agripa xì Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhù-nè xì Festo. ¹⁴ Te como caní quivì nì ndòo-ne yucán, ñàyùcàndùá nì càhàn Festo xì rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùù mesa, nì ndòo iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo).

¹⁵ Ñàyùcàndùá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xícusahnú xì stná nècuàchì dandacú nùù ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùù-né: “Nsiùhù tè-ndùú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí nì-iin nèhivì nansa nì nì cui. Còó, vàchi dihna icúmí-tè cuita-tè nùù nècuàchì sanícuàchì sàhà-ñá ducán vátùni cucumi-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndùá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dandacuí ni tavá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcùita stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanícuàchì-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còó, cóni sándúá ducán. ¹⁹ Cuisì sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácú Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cúndáà vaha inì nansa chicá vaha quide xì chuun jaàn. Ñàyùcàndùá, nì càhìn xì Pablo, áma cándísá-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còó, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú César. Ñàyùcàndùá, nì dandacuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùù rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudí stná inì cunini ñà-ndùá cachí nècuàchìmà.

—Vátùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vaxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndé ndundaà sàhà nsidaa chuun. Nì quihvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dandacú Festo ñà-nì tavá-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xi-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùù, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi nì ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùù yùhù, còò ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú, ñàyùcàndùá, sàni nacani inì, te icúmí techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-íñàha cui cachi ndise na tiai nùù señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcàndùá sàni tavà cànúi-nè nùù mii-ní rey Agripa, xì nùù stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vàchi cuní nanducu-nsiá índù iñàha cui tiai nùù tutu cùhùn xi-né. ²⁷ Vàchi có-ndùá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùù rey mà nú còò ni-íñàha cachítnùhu ñà-ndùú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùù rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vátùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càhàn-nè, cachí-nè:

² —Nansicáhìn vichi, vàchi nùù mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-ndùá nì càhàn tnùhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudí inì vichi, vàchi ináhá-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xi raza-ndà, te cundáà stná inì-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhú cuàhà-ndà. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì còò calma xi-ní cunini-ní ñà-ndùá cuàhìn càhìn.

⁴ 'Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-nè nansa nisa quide na ní sandui tèchii. Dihna nisa ìe ñui, dandu nì sàhìn nisa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán,

dècuèndè sàhana ináhá-nê yùhù. Te nú cuní-nè cachitnùhu ndaà-nè, vátùni cachi-nè nansa nisa quide na ní sanchicuìn ley xi nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chívàha-ne religión xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié, sanícuàchi-ne sàhí. Te ¿índù falta xi iá? Cuisì ñà-xiníndísé palabra nì quida Dios comprometer xi xii-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñàyùcàndüá, nsidaa nèhivì nduú nsì-úxìn ùì descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí vîi-né nùù Dios ndui te ñuu, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-ndüá nì quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stnài, te ñà-jaàn ndüá disáhà-xí sanícuàchi nèhivì raza-ndà sàhí.

⁸ 'Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsià ñà-vátùni danátíacú Dios nsii? (Pues ináhá-ndá, vátùni.)

⁹ 'Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá ìqué quida quini xi nèhivì ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn ndüá nisa quide ñuu Jerusalén, vàchi ndè nùù dùtù cusáhnù nì taví permisú, te cuàhà nèhivì xí Jesús nisa sadì vehecàa. Dandu quivì cuàhàn-te cacahnì-té nècuàchì mà, stná yùhù nì sadandáa stnài. ¹¹ Te nisa nacàhin stnài nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí nèhivì xí Jesús ñà-dandohí-nè áma níhìndèí nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nisa xidà inì sàhà-né, dècuèndè nisa sahàn stnài ñuu xicà nì sanchicuìn-nè.

¹² 'Pues sàhà chuun jaàn ndüá cuàhìn ichì ñuu Damasco, nihí orden nì quee nùù dùtù xícusahnú. Ñàyùcàndüá, iá permisú-xi cuàhìn sàhà chuun ma. ¹³ Te nahi càxíhúì nì sandua, señor rey, dandu ichì cuàhìn mà nì xinì yáha ga fuerte nì natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhìn xì compañeruì, ndè dìquì-xí ansivi vàxa, te chicá ndiaha nì natnuà nùù orá. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nì nàcasàn nsidaa-nsí ñuhù, te nì tiacuí nì càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xí: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíní-ní xí? Cuisì mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, vàchi na quidá quisì caní sàhà nùù garrocha, ducán quidá stná-ní”.

¹⁵ 'Dandu yùhù, nì cachì: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Dandu nì cachi-yà xí: “Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiìn-ní, vàchi sàhà-ñá nì xinì-ní yùhù, ñàyùcàndüá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùì, cunduu-ní testigu sàhà ñà-ndüá nì xinì-ní vichi, xì sàhà ñà-ndüá cuni gà-ní na dacuní guè mii-ní mí quivì vàxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhìn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùù-né, nùù mii-né xì nùù stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñá datnúù Dios sàxínítnùnì-nè, te quee-ne ichì ñáa, quihin-ne ichì ndiaha-yá. Vàchi nú ni càhàn-ní xì-né, dandu vátùni dàñà-né nùù ndàhà ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivì ìì xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xí, te nihítáhvi stná-nè cuàhà ñà-ndiaha”, nì cachi Jesús xí’.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndüá nì cachi-yà xí na ní xinì mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vàchi primeru nì càhìn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu nì ndixi stnài ñuu Jerusalén, te nì càhìn xì nèhivì yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachì xì-né ñà-xiñhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xi Dios, dandu quida vii-né nacua ndiá icà-né nú ndisa sàni naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cachì xì-né.

²¹ 'Pues cunaha-ní, nsidaájàn ndüá disáhà-xí nì tnii nècuàchì raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù nì cùì. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñàyùcàndüá, iin-ni nchícùn ndài (ichì váha-ya) dècuèndè quivì vichi, iin-ni càhìn xì nèhivì sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicá idónuu, nsidaa-né càhàn xí, cachí xì-né ñà-ndüá nì cachitnùhu Moisés, xì ñà-ndüá nì cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te

después danátnû-yà ichì ndiaha-yá nùù nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachi Pablo.

²⁴ Cáhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachí-te:

—Pablo, sàni culocó sàxìnítnùnì-nì ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco nì cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá nì culoquí nduá, vèchi ñà-ndácuisì nduá cachí xì-ní. Cáhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cùcáhàn nùí cáhìn nùù mii-né, vèchi ináhá-nê sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà vaha ini-nè, vèchi chuun yohó, cóni sándúá iin chuun iá dehé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísá stná-ní ñà-ndúá nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Pues yùhù ináhì, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachì-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuìn Jesucristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumànì, doco cahnú gà Dios iin-ni ni quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xinindisé mii-yá. A sácú vaha nì cúníndísá stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì iníni yohó. Cuisì-ní có-cùnì cunuhni stná-nsià cadena nahi mií ³⁰ —nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuìta nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhú-né, cachí-nè:

—Ni còò falta xi nècuàchì jaàn dìsàhà-xí cui-nè, ni ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-nè yàha-ne nùù rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

27

Nansa nì dàyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiàdí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnáhà xí soldadu xi meru rey César Augusto, vèchi sàni cachí tè-xídandacu-ma ñà-icúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia. ² Te nìsa ìa stná iin tiaa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsí cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Ñàyùcàndúá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vèchi sàdaaní cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu nì ditá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xi-nsí.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàà-nsí ñuu Sidón. Te yucán nì quidamanì capitán mà nì sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñàyùcàndúá nì sàhàn nècuàchì mà inì ñuu yucán ndé ndoó amigo xi-ne, te nì nìhì-né ñà-ndúá xiñuhu. ⁴ Dandu nì ditá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vèchi ladu nùù-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùù-xí mahì mar iá frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te nì sàà-nsí ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñàyùcàndúá, divi barcu mà nì dandàcú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì nì xica cueé-nu, vèchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùù ñuu Gnido, te cóni sàha ga tàchì caca gà-nu. Ñàyùcàndúá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsí nùù ñuhù íchì iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò iníhî-ndà, te vihini quida quini mar xì barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñàyùcàndüá, ni càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sài ni cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùu-xí. Mà úhì ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá ni xinindisá-né ñà-ndüá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xì ñà-ndüá cachí stná stohò-nu, te màdi ñà-ndüá cachí Pablo. ¹² Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá ni cuni-nè caquee-ne lugar mà, vàchi có-ndüá iin lugar vàha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyùcàndüá, ni cachi-nè chicá vàha cùhùn-nè nùu-xí ndè ñuu Fenice, dandu vátuni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin iin dián ndé quècahnu hora.

Nansa ni dàñà fuerte dàvitàchí mar

¹³ Daaní, ni quesaha caná yadi tàchì ladu, te ni tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vàtuni cùhùn-nsí. Ñàyùcàndüá, ni quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà.

¹⁴ Doco tìxi inga iin ratu ni quesaha ni cana iin tàchì dàná, ladu ñuu mà vàxan, tàchì yódo ladu ñinu cachí-nè xán. ¹⁵ Te ni cacùhan barcu xi-nsi, mànicuí gá nihìndèè-nsí caca ndaà-nu ladu vàxan, ñàyùcàndüá ni sahnde ini-nsi, vàchi ndé ndiàchì úún-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu ni yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahì mar. Te yucán có-caná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, ídítá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu ni nihì-nsí ni tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu ni dàcùnúndüü-te iin cable ndee icà barcu cahnú sàhà-ñá màsà ndüá-nu. Te ni yùhí stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyùcàndüá, ni dànúú-te sìcoto ndee dítá tàchì-nú, te ndiachi úún-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ìi tàchì dàná mà. Ñàyùcàndüá ni quesaha-té ni dàndiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùni ni dàndiàchì ndahà stná-nsi nsidaa gá ñà-ndüá nihí-nu. ²⁰ Dandu ni yàha cuàhà gá quivì, te có-tuí orá, có-tuí sìtnúu, te yàha ga dúcùn dàvitàchí daná mà nsiùhù. Ñàyùcàndüá, còò gá tnùndé ini càcu-nsi ni cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsi có-xixí-nsí, dandu ni sàcuìin Pablo mahì nsidaa-nsí, te ni cachi-nè xì-nsí:

—Compañeros, chica vàha nú ni inini-nsia yùhù ni cùí ñà-màsà quéé-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cacùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xì-nsiá, màsà cùhúún inì-nsia, vàchi ni-iin-nda mà cùí-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuu ndùvehè ni xinì yatni ndé (indúhí) ni sàcuìin iin ángel xi Dios nùí. Vàchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuáchí nùu-xí. Pues divi ángel mà ni cachi-nè xì: “Màsà yùhí-ní, Pablo, vàchi icúmí-ní sàà-ní nàcuìin-ní nùu rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhví Dios mii-nsiá, vàchi dohó cachí-yà xì-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnàhà xí-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, ni cachi ángel mà. ²⁵ Ñàyùcàndüá contentu ni nàcùndoo-nsia, compañeros, vàchi nacua sàni cachi Dios xì, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmí. ²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —ni cachi Pablo.

²⁷ Daaní, ni yàha ùxin cùmì gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu ndüá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchì. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, ni tuxi inì-te ádi sàni cuyatni-nù nùu ñuhù íchí càhàn-té.

²⁸ Ñàyùcàndüá, ni chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhú tècuí yucán, te ni cundaà inì-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùu-xí, tucu tu ni chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyùcàndüá, ni yùhí-te dúcùn barcu cavà nahnú ñuhú ini mar. Sàhàmà ni dànúú-te cùmì càa nahnú xí barcu ndé càhà mar sàhà-ñá màsà caca gà-nu. Dandu ndiatú cuísi-té tùinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, nì cunì-te cunu-tè. Ñàyùcàndùá, nì sàcuìta-tè nùu barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gà-te inga càa nahnú ndè cahà mar, doco dandáhvî-te, vâchi lancha tii ma nduá nì dânuú-te. ³¹ Dandu nì cachi Pablo xì capitán xì stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà cácu-nsia.

³² Ñàyùcàndùá, nì sàhàn soldadu mà nì sahdè-te cable itácaá lancha mà, te nì ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn túinuù, dandu nì càhàn Pablo xì nsidaa compañeru-nè, cachì-nè:

—Chicá vâha cuxi-nsia iñàha, vâchi sàcuàhàn-ndà ùxìn cùmì quivì có-xixí-nsiá, nchitó-nsiá, nacánì ini-nsiá. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-cuxi-nsia, vâchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu cácu vâha-nda, vâchi cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —nì cachi Pablo.

Dandu nì tñii-ne iin pan, te nì naquimanì-né Dios nì indehè nsidaa-né. Dandu nì dàcuàchì-nèa, te nì quesaha-né xixì-né. ³⁶⁻³⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa gá nèhivì yucán, contentu nì ndòo-ne, te nì xixi stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuàchì ñuhú barcu ma, ùi cientu ùnì dico sàhùn iin (276) nèhivì nì sanduu-nsi.

Nansa nì cuu xi barcu, nì tuxì-nú nì sachi-nù nùu mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihi nì xixi nèhivì mà nì ndenuu ini-nè, dandu nì sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùnì-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tñinuù claru, (nì xini xicà-té yucán iá) iin ñuu mahì mar. Doco cónì nácùnì-te índù ñuu nduá. Doco nì xini stná-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusì orilla-ñà, te vâha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, nì sahdè-te cable xi càa itnúi xí-nú mahì mar, te nì ndòa. Dandu nì dàñà stná cable nuhní yutnù chipála dacaca-xi-nú. Te nì nana stná sìcoto ndee itánínì ladu nùu-nú (ñà-dítâ tàchì-nú). Ñàyùcàndùá nì quesaha-nú nì nacaca-nù, te cueéni cueéni nì cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchì mà.

⁴¹ Doco nì sàa-nu iin xaan ndé vâxi ùi ichì tècuí, te yucán nì cacùhun-nù cahà mar. Nì ndùxin tnuu nùu-nú, doco cahà-nú, nì quesaha nì sachi iì-ñá nì quida tècuí dúcùn ndee guá icà-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, nì cacunì-te cahnì nsihí-te nècuàchì ndiadí ndiaá-te, vâchi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cónì cùnì-nè cuí Pablo. Ñàyùcàndùá, cónì sáha-ne cahnì soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu nì dândacú stná-nè nùu nècuàchì tùha dutè ñà-dihna mii-né nì quécoyo-ne mahì tècuí dècuèndè nì xínu-ne ñuhù íchì. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundóo candee-né diquí yutnù nduú tabla, ò inga yutnù xí barcu nì sachi. Ñàyùcàndùá, ducán nì nihì nsihí-nsí nì quee-nsi ndè ñuhù íchì, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ia-ne ñuu tii Malta mahì mar

¹ Na ní nsihi nì càcu-nsi nùu mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsí nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-nì tnátuu-nsi nadaà-nsí, vâchi cuún dàvì, te vixin ga. ³ Ñàyùcàndùá nì nducu stná Pablo chii tutnù íchì. Doco na meru daquéè-nènu mahì ñuhu mà, dandu nì quecunu iin còò daná xínu-sì nùu ñuhu, te nì tñinùhu tnuu-sì ndahà-né. ⁴ Ñàyùcàndùá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácaá còò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcàndùá vichi icúmì-tê danàà-te sàhà-té. Mate sání càcu-tè nùu mar, doco mà níhì-té cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachi còò mà mahì ñuhu. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiátú úún-né, vâchi tuxì ini-nè cuàhàn xìun ndahà Pablo, ò nú cóo,

nanàà nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indéhe-né, te còò ni-iñàha ni cuu-xi nècuàchìmà. Iin-ni iá-nè. Ñàyùcàndùá, tucu ni nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa ni dàndúvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nùù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchìmà, ni dàyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùni quivì ni sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá ni cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vàchi cuhí-nè cuèhè daxin. Dandu ni quihvi Pablo ndé indúhu nècuàchìmà, te ni xicàn tàhvì-né nùù Dios, ni chitàndòó-né ndahà-né dìquì nècuàchìmà, te ducán ni nduvàha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, ni caquixi stná-nè, te ni nduvàha stná-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá ni cañúhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xinu ùni yòò ndoó-nsí yucan, dandu ni nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichì nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, ni sàhatahvì stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùù-nsí. Te barcu mà, iin yutnù ni ìa yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuù-nu; te nùù-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnù ni nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru ni sàà-nsi ñuu Siracusa, te ùni quivì ni sandoo-nsi yucán. Dandu ni caquee tu-nsi, te duha duha ni càvà barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán ni sàà-nu xì-nsí ndè ñuu Regio. Dandu inga quivì, te ni quesaha tú tàchì ladu. Ñàyùcàndùá, ni caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tixi ùi quivì ni sàà-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán ni ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te ni xicàn-nè ñà-ndòo-nsi xì-né iin usà quivì. Dandu después ni quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà ni quee ga stná nèhivì xí Jesús vaxi-ne, vàchi sàni xinitnùhu stná-nè sàvaxi-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xi Apio ni quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé` ñuu tii nani ùni Changaru ni quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, ni naquimanì-né Dios, te ni ndòo-ne contentu.

¹⁶ Daaní, ni sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnáhâ xí-nsí, ni quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, ni ndòo nècuàchìmà ndahà iin comandante. Doco Pablo, ni nihì-né permisù coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa ni càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, ni yàha ùni quivì, te ni nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu ni sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu ni cachi Pablo xì-né:

—Ñàni, còò ni-iñàha ni quidé dìquì nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xichi cóni càhíchì stná ini estilu xì xii-ndà. Doco ni tñii nècuàchì raza-ndà yùhù na ié` ñuu Jerusalén, te ni dàyáha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yucán, ni xicàn tnùhù váha-tè nùí, dandu cuàhàn-te dañá-té yùhù ni cùí, vàchi còò ni-iñàha disáhà-xí cuí. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cóni cùnì-nè dañí. Ñàyùcàndùá, fuerza ni xìquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà tèmà sàhí. Doco ni-iyuhu có-nduámà ñà-cùnìf` daquéè cuàchi dìquì nèhivì raza-ndà; còó.

²⁰ 'Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xí ni quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vàchi vichi ndisa sà-ìá iin tnùndé ini ndiaha xì nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divi sàhà-ñá (xiníndísè tnùndé ini ndiaha ma), ñàyùcàndùá ni sàì ni sàcùnuhni cadena yohó —ni cachi Pablo.

²¹ Dandu ni cacachi nècuàchìmà xì Pablo:

—Còó; còò ni-iin carta ni quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, ni còò ni-iin stná nècuàchì raza-ndà ni quésáa daquéè cuàchi-xì dìquì-ní. ²² Doco cachí-nì xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí ini-ní. Vàchi nsiùhù cùnì-nsi cundaà ini-nsi, vàchi nsidanicuú lugar càhàn ùhí nèhivì dìquì ichì mà —ni cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quivì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quivì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyùcàndùá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datúi-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchìmà nansa cachí ley xì Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sàhaha. Ducán nì quida-ne, vèchi cuní-nè dacúníndísâ-né nècuàchìmà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsìhamà, dandu dava nècuàchì iníní má, nì xiníndísâ-né, te dava-ne, còó. ²⁵ Màdì iin-ni nì xiníndísâ nsidaa-né. Daaní después cuní-nè nùhù-nè. Doco na táñâha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndáà nduá nì cachi Espíritu Ì xì Dios xì xì-ndà sàhaha na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vèchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachì-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sàà-nsiâ mànhì ini-nsiâ. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cundáà ndisa inì-nsia”. (Ducán cachì-ní xì nècuàchì raza-ní.) ²⁷ Vèchi nsidaa nèhivì mà, quidámáxìní-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dànácuàni-nè nùù-né, vèchi có-cuní-nè cundehè-né (ichì váha), nì có-cuní stná-nè cunini-ne, nì có-cuní stná-nè mànhì ini-nè, nì có-cuní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nihítàhvì nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nè cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsìhi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùi cuà nìsa ìa Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sàà nùù-né, ³¹ cachítnùhu-ne xì nècuàchìmà sàhà ichì ñuhivì ì xì Dios, vèchi libre iá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchìmà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin nì sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nù Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yá xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhana na ní dàtnùu-yà ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nù tutu ì. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemanì-yá, te cachá ñà-ndúu-yá iin descendencia xi rey David, vàchi iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá. Doco (diín lugar nì quixi) anima ì-yá, vàchi Dèhemanì Dios nduú-yá, te icúmí-yá poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vàchi mate ní xihì-yà, doco nì natiacu-yà. ⁵ Te divi nù mii-yá sàni ñihitáhvi nsiùhù canuu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sàa stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gà trùñuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsià, vàchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiàyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-màni guá-nsià nù Yua-nda Dios, ñàyùcànduá nì cana-yansià sàhà-ñà cunduu stná-nsià nèhivì ì xí-yá.

Te vichi xícàn tàhvi sàhà-nsiá nù mii-yá xì nù Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-yansià gracia, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahín Jesucristu, te naquímání (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xiníndisá-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinitnùhu-ne sàhájàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa animè xinúcuáchí nù-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemanì-yá. Te mii-yá, ináhá-yá ñà-ndáà nduá nsinúu cuàhà inì mii-nsiá, te xícàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá. ¹⁰ Te xícàn tàhvi stnàì áma cóo iin quivì ñihí tiempu sàì nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cuní stná mii-yá. ¹¹ Vàchi cuàhà gá cuní sàì sàhà-ñà ñihitáhvi gá-nsià más ñà-nduá cui chindee xi anima-nsià, dandu chicá nacuahandee inì-nsià. ¹² Te ò nì cachí-ndà, ñà-cùnì-ndà chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá víi-ndayá, vàchi nsidaa-nda, iin-ni xiníndisá-ndáyâ.

¹³ Ñánì, cuní cundaà ini-nsià ñà-cuàhà gá xichi nacánì inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sàdí nù. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vàchi stná ndé ndoó-nsiá cuní quida stnàì chuun ì xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñà ducán quee stná cuàhà ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vàchi ndiá ìqué (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí càhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchìchí-nè. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nù yùhù, dispuestu ié` sàì cachitnùhu stnàì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-ndúu razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcàhàn nù cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vàchi cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vātùni càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui ni cúndúu-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhivì. ¹⁷ Vàchi divi sàhà razón ndiaha ma datúí Dios nansa cui ndee vâha-nda nù-yá nú ni cúníndisá vâha-ndayá, vàchi cuisì-ní ñà-jaàn nduá ndiáá, nacua cachí stná tutu ì: “Nú sàni ndee vâha-nda nù-yá ñà-xiníndisá-ndáyâ, dandu vida ndiaha ñihitáhvi stná-ndà”.

Nsidaa nèhivì, iá cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios dìquì nsidaa nèhivì có-quidá víi, vèchi quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sà-ináhá vâha-ne sàhà ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vèchi sàni dâtúí-yaña nùù-ndà. ²⁰ Vèchi dècuèndè nì sàcòò ñuhiví nàhà claru ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Nàhà xicà icúmí-yá poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundaà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyùcànduá, còò ni-iin ñà-dìsàhà-xí (nacuaà nèhivì-yá). ²¹ Vèchi na nisa inaha-néyà antes, cóni càhvì ndisa-neyà nacua ndiá ìcà-né, ni cóni náquímànì stná-nèyà. Cuisi inì-ni mii-né nì chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicùí gá mànihì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchìchí guâ-nè càhàn-né, ñà-yùcán nì tùi-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yà, te cahan-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itiácú-yà nicanicuahàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisi nahnú, xì quisi cuàti, (te nì cahvi-néñà).

²⁴ Ñàyùcànduá, nì cuhuun ini Dios sàhà-né, te nì cachi-yà ni cùhùn-nè ichì sìquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yáha ga quini) nì quida-ne xì iquicúñú-nè, cóni chivàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Nì nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-nduú tnùhu nì candisá-né. Màdì mii-yá ana nì quidavàha xi ñuhivì nì càhvì-né; còò, cuisì-ní ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nùù-xí, màdì nùù mii-yá ndiaha itiácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevàha-ne xì mii-né. Dècuèndè stná nècuàchì ñahà, cóni nándàhà gá-ña xì nècuàchì tiàa nacua quidá nècuàchì ñahà. Còò, entre mii-ñá nisa quida-ña cuàchi. ²⁷ Te ducánì stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vèchi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yùcán nì nihì stná ìcà-té (cuèhè), vèchi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñà cóni cúdîí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun stná-yànè, te sàhámà nì cuchicuehe dahuun sàxinítnùnì-nè. Cuisi ñà-có-ndiá ìcà-né quida-ne nduá nchìcùn-nè vichi. ²⁹ Vèchi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chìcuèhè. Ñàyùcànduá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchì ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahnì stnahá-né, vèchi nàâ stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te càhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vèchi quini ga càhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vèchi cuadú gà-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gà-nè. Có-inínì-né ñà-nduá cachí yuadíhì-né. ³¹ Ni có-sâà-nè cundaà vâha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanìtnaha-ne, te mà túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vâha-ne ñà-icúmí Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndulócò-nè, mate ináhá-né ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-néà, ndè cudîí gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xì ana tuxí inì-xi chicá vâha-ne nùù ñanìtnaha-ne

¹ Ñàyùcànduá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì nì cùndúú-né, te xitnùhu-ne ñanìtnaha-ne, dandu vâtùni cachi stná-ndà dohó xì-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñàyùcànduá có-xiñùhù cuitnùhu-ní ducán; iá-ní xitnùhu-ní ñanìtnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vèchi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivì có-quidá víi. ³ Ñàyùcànduá, ¿a tuxí inì-ní cui càcu-ní nùù castigu mà? (Mà cúí), vèchi mate xitnùhu-ní nècuàchì quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xì-ndà, vèchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahìchì inì-ní ñà-quidá-yá ducán?

¿A có-cùndáa inì-ní ñà-nduá dísàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuïn ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còó), ndee gá inì-ní, có-cùu-ní arrepentir, ñàyùcànduá cáyà, te cáyà castigu ñhì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí ñèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándáa Dios nacua ndiá ìcà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vàha), según nansa nì quida iin iin-nda. ⁷ Dandu ñèhivì iin-ni quida-xi chuun viì, ñhì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vèchi sàhà ñà-nduá quidá-némà nandúcu-né nansa quee tñùñuhu ndiaha xí-né (nùu-yá), vèchi cuní-nè ndee vaha-ne nùu-yá, te cundoo stná-nè nùu-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco ñèhivì có-nchícùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte ñhì-né ñà-cùdúchí guá ini-yà sàhà-né, vèchi cuisì-ní nì nacani ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tñùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá ñèhivì inga raza. ¹⁰ Doco ñèhivì quidá víi ma, ñhì-né cundoo ndiaha-né, vèchi ñhì-né natùu-ne nùu Dios, dandu mà nì gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea ñhìtáhvì ducán, dandu después ñèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vèchi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú ñèhivì ñuhivì. ¹² Ñèhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nè ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daaní stná ñèhivì ináhá vaha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vèchi nú nì quidá ndisa ñèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vètùnì ndee vaha-ne nùu-yá. Doco nú cuisì iníni uun-neà, dandu mà cùndiààmà. ¹⁴ Vèchi dava ñèhivì, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco tùha-ne quida-ne cumplir ñà-nduá cachá, vèchi inì-ni mii-né nacání ini-nè quida-ne ducán. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vèchi cuisì ñà-cundehè-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sàñhì ini-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhá vaha-ne iá iin ley chivàha-nda. Te stná sàxìnítñùnì-nè, ducání cachí stná`xì-né. Vèchi dava xichi dandohó sàxìnítñùnì-ndà ndohó, te dava xichì cachá`xì-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíá tùia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-ìá dèhé ini anima ñèhivì. Te divi ndahà Jesucristu icúmí-yà nacooyà juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítñùhi xì ñèhivì.

Nansa nì quida nècuàchì raza Judea, cóni chivàha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vèchi cuàhìn càhìn sàhà) ñèhivì raza-nsì. Nècuàchì raza Judea nduá danani ñèhivì raza-nsì. Te cuàhà ñèhivì raza mà, yáha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmí-nè ley ì xí Dios; ñàyùcànduá chicá ndiaá-nè cahan-né, vèchi mii-yá càhvì-né, ¹⁸ te ináhá-nè ñà-nduá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàcuàhá cuàhà-né ley ì mà, ñàyùcànduá cundaà ini-nè índu ìñàha nduú chuun viì, te índu ñà-còò. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xi nsidaa ñèhivì nansa iá ichì váha cahan-né; xiñuhu danátnùu ini-nè nsidaa nècuàchì xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisì mii-né cui dacúndéhe xi tè-neciú iin ichì víi, vèchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ináhá xínduu nècuàchì dava ga, cahan-né, te ñàyùcànduá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchìmà, vèchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vètùnì màñhì ini-nè nsidanicuú ìñàha, te cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. ²¹ Pues vèchi, nú ducán cudí guá ini-nè dacuahá-né ñèhivì dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vèchi cachí-nè xì ñèhivì ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì ñèhivì ñà-màsà càhàn-nè xì inga ñèhivì cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchì ini-nè ñà-nduú yùu yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicà iá veheñùhu? ²³ Ndee càhàn-nè sàhà-ñá sà-icúmí-nè ley ì xí Dios, doco có-chivàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchì ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xi nècuàchì raza-nda, ñàyùcànduá sácùndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya ìcà-ndà, vátùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còó, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà ìcà-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndüá, nècuàchì (inga raza) còò seña ìcà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate còò seña mà ìcà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúi claru ñà-có-quidá víi nècuàchì raza-nsì Judea, vàchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmí-nê tutu ìi, te itúú stná seña mà ìcà-né. ²⁸ Ñàyùcàndüá, ¿ana cachi-ndà nduú ndisa nècuàchì raza Judea? ¿A sáhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ítúú seña xi Dios, ¿a cuísi sáhà ìcà-ndà nduájàn? Còó. ²⁹ Chuun xi anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchì raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-ndà seña xi-ya, cuísi ini anima-ndà nduú ñà-ndiáá. Iin ñà-nìhnú vaha ini-ndà nduá, màdi iin ley nì tiaa nùù tutu. Te nú iá (víi ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda, doco nùù Dios, màdi nùù nèhivì.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿índù chuun cachí-ndà ndiaha gá iá ñà-ndùù-ndà nèhivì raza Judea, te itúú seña xi Dios ìcà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéá. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nìhítàhvì nèhivì raza mà cucumi-né tutu ìi cachítnùhu palabra xi-ya. ³ Vàchi mate có-xiníndísâ dava-ne, doco có-cùní cachàmà ñà-nacuaà Dios ñà-ndüá nì cachi-yà. ⁴ Còó, vàchi mate nsidaa nèhivì, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir ñà-ndüá nì cachi-yà. Te ducán cachí stná nùù tutu ìi (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè): “Clarú icúmí tui ñà-cuísì mii-ní cachí xì ñà-ndüú ñà-ndáá, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nùù-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá náhà clarú ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quidá nèhivì cuàchi), doco ¿a sáhàmà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá víi-yá na sáhà-yàndó castigu sáhà cuàchi-nda? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuisì nì cachì palabra jaàn sáhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còó, mà cúí cachi ndisa-nda ducán, vàchi nú ducán nì cundüá, mà cúí nìhì Dios nansa nsidandaà-yà sáhà cuàchi-nda nì cuí. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tnùñuhu xí Dios nú ni cachí-nè iin tnùhu, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cuisì ini Dios. Doco nú ducan nì cundüá ñà-quee tnùñuhu xí-yá sáhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá ìcà-yá nsidandaà-yà sáhà cuàchi-nda nì cuí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiáá, dandu chicá quee viá nì cuí? (Doco còó, màsà cáhí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhá nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchìmà, icúmí-nè ndoho-ne sáhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vàchi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còó, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidanicuu-nda, nahì nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachí stná nùù tutu ìi:

Còò ni-iin ana nìhnú ndàcuísì inì-xi; ¹¹ còò ni-iin ana sàà cundaà inì-xi, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tucù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahì dico ndé nì nuna yavi xi nsì. Te túha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahì venenu xi iin còò dåná. ¹⁴ Cuàhà gá xicàn tàhvì chihán-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchìmà. ¹⁵ Yàchì gá nacánì ini-nè cahni stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui ni yáha-ne, yucán xiní nèhivì tnùndoho. ¹⁷ Vàchi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yùhì stná-nè Dios, vàchi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-ndüá cachí ley sànahà ma, sáhà-ñá cunini nèhivì ndoó tixi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vàchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhívì. ²⁰ Ñàyùcàndüá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda

nùu Dios sàhà cuisì ñà-chivàha-nda ley sàhaha ma, vàchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùu-yá, te còò ni-iin ley chivàha-nda sàhámà. Mà úhì cundaà stnà ini-ndà ñà-jaàn nú ni cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nùu-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xì-yá. Vàchi iin-ni indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàà stná-nè tavà-né tnùñuhu xí-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dànáà Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcànduá uun-ni sàhatahvì-yándô gracia xi-ya, te sàhájàn vátùni ndee vaha-nda nùu-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi nì chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmí cui, te cuità nìi-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhájàn cundaà stná ini nèhivì ñà-vátùni nì quida-ya xì nèhivì sàhaha na ní dàyáha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-dìsàhà-xì nì xìhì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñá-ndàà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vátùni ndenihi-yándó na ian nduu-nda nèhivì còò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivì ndeníhì vaha guá xì mii-xì? Pues, có-nduá ñà-cachi gà-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñá cóni chivàha vii-né ley ì? Còò, divi sàhà-ñá mà cundíáà gà ni-ñàha nùu-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá.

²⁸ Ñàyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nùu-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdi ñà-chivàha-nda ley (sàhaha ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivì raza Judea nduú-yá? (Còò.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivì ñuhivì? Jaan, vachi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vàchi imindaa Dios iá, te vátùni ndee vaha nsidaa nèhivì nùu-yá nú ni cúníndísà-néyà, có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáà gà ley nì sàha-ya? Còò, màdi ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmí cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa nì quida Abraham sàhaha

¹ Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xii-ndà Abraham sàhaha? ¿Nansa iá ñà-nduá nì nihitáhvì-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né nì nihì-né ndee vaha-ne nùu Dios nì cui, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhájàn, doco nùu mii-yá, còò, mà cui. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ì sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xinindisá Abraham Dios, ñàyùcànduá nì nihì-né nì ndee vaha-ne nùu-yá”, cachá.

⁴ Pues, ni cachí-ndà iá iin ana quidáchúùn nùu-ndà. ¿A cutáhvì-né ñà-nduú raya xi-ne? Còò, vachi ñà-ìnhíca-ndá nùu-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xì ichì Dios), vachi mate còò obra nì quida-nda, doco nú xiníndísá-ndá mii-yá, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vàchi nùu mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yándó, mate nèhivì cuàchi nduu-nda.

⁶ Daaní, ducán stná David sàhaha, nì cachi-nè ñà-ndiaha guá iá xì nèhivì nihitáhvì ndee vaha nùu-yá mate còò obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá nì cachi David mà:

Nansicáhàn nèhivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhàn-nè nù cô-ìtníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùni nihitáhvì stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivì iá seña xi-ya icà-xì? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà nì ndee vaha-ne nùu-yá sàhà cuisì-ñá nì xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿índù ñà-dìsàhà-xì nì ndee vaha-ne nùu-yá? ¿A sàhà ñà-ìtúú seña mà icà-né? Còò, vachi

tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nùù-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cunduamà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nùù-yá sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá. Vàchi tàñáha ga màcùtuu seña mà ìcà-né, te sàxìnindisâ-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñàyùcàndùá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-nè yua nsidaa nècuàchì xinindisá-xí-yá, mate còò ni-iin seña mà ìcà-né, doco xinindisâ-né, te ducán ndee vaha stná-nè nùù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì iá seña mà ìcà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchìmà. Doco màdì cuísi sàhà seña mà nduú nècuàchìmà yua-né. Còó; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vachi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchìmà na táyôo seña mà ìcà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ù nì quida Dios comprometer; doco cuisì-ní nèhivì xinindisâ nihitáhvi xán

¹³ Sàhana nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nihitáhvi-né cumi-né ñuhivì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yùcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vaha-ne nùù-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivàha-ne. ¹⁴ Vachi nú cuisì ana chivàha xi estilu sàhana nihitáhvi, dandu mà cùndiáá gà ñà-xìnindisá-ndáyâ, ni mà nihitáhvi gà stná-ndà ñà-ndiaha ù nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vachi nú sàhà ley sàhana nì cùndúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cundu stná. Doco nú còò ni-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vachi modo jaàn vátùni dacútáhvi stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán nihitáhvi stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sàhana, te ducán stná ndohó ana xinindisâ nahi Abraham mà. Vachi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná nècuàchìmà xii nsidanicuu-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nùù tutu ìì (na ní càhàn-yà xì-né), cachí-yà: “Cuàhà gà descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñàyùcàndùá, xii-ndà nduú stná Abraham mà nùù Dios. Vachi nì xinindisá vaha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danátíacú xì nsii, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyóo ni-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-ni nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xì-né. ¹⁹ Iin-ni nì xinindisá-né ducán, mate ináhá-nè yáha ga sàsàhnú-né. Vachi sà-ítúú xìnu-ne 100 cuià, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gà coo dèhe (ñahàdìhí-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vaha-ne ñà-nduá nì cachi Dios xì-né, cóni ía-ne xì duda, vachi iin-ni nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-nèyà, ²¹ vachi nì xinindisá-né ñà-vátùni quida ndisa-ya cumplir ñà-nduá nì cachi-yà xì-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nihnú ini-nè ducán, ñàyùcàndùá nì ndee vaha-ne nùù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ìì, doco màdì cuísi sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còó, sàhà stná ndohó càhàn, vachi stná ndohó, vátùni ndee vaha stná-ndà nùù-yá nú nì cúníhnú vaha stná ini-ndà mii-yá ana nì danátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vachi mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nihì-ndà nanduu-nda nèhivì vaha nùù-yá.

5

Nansa iá ñà-ndiaha ù nihitáhvi-ndà nú sàni ndee vaha-nda nùù Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vaha-nda nùù-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñàyùcàndùá, ndiaha gà sàndòò-ndà nùù-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nihnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiatú cuàhà anima-ndà, vachi (nsìquívì) nihì-ndà gracia xi-ya, te cudíi gà stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quívì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudíi ini-ndà. Còò, vachi cudíi stná ini-ndà nú icúmí-ndá yàha-nda tnùndoho, vachi sàhàjàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvátùni quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudíi ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá

sàhà-ndà cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nùu-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nihì-ndà consuelu mà, mà dándáhvî-yándó. Vàchi sàni sàhatahvî-yándó Espíritu ìlì xí-yá, te divi Espíritu ìlì nduú ana chináhá xì-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-ndà.

⁶ Vachi ndohó, na táñâha ga cucumi-nda ni-iñâha chindee xi-nda, dandu meru hora vâha ma nì xihì Cristu sàhà-ndà, mate nècuàchì có-quidá ví nduu-nda. ⁷ Vâchi iin nèhivì ñuhiví, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanìtnaha-ne, mate nèhivì vâha ni cundúú nècuàchìmà. Doco vihini coo iin tiâa cuàhandee inì-xi cui sàhà inga nèhivì nú vâha ndisa ini nècuàchìmà. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vâtùni cundaà ini-ndà cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ⁹ Te vichi sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-nì xihì-yà ducán, te nì xitià nìi-yá. Ñâyùcàndùá, vichi, chicá más icúmí-yâ dacácu-ya anima-nda nùu castigu xi-nda, vâchi ñà-sàni ndòo vâha-nda nùu-yá nduá. ¹⁰ Vâchi antes, na ian xiní ùhì-ndâyá nì sandua, doco sàhà ñà-nì xihì Dèhemanì-yá sàhà-ndà, ñâyùcàndùá nì nàcùndoo vâha-nda nùu-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà úhì càcu dahuun-nda nùu-yá, vâchi sàni natiacu Dèhemanì-yá, te itiácú-yà. ¹¹ Te yâha ga cudî stná ini-ndà sàhà-yá vichi, vâchi sacahvi-ndayá ñà-nì chindee Stoho-ndà Jesucristu ndohó, te nì nihì anima-nda nì nàcùndoo vâha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xì nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sàhà ñà-nì quida imindaa tiâa Adán, ñà-jaàn nduá nì sàcòo cuàchi ñuhiví. Daaní, sàhà stná cuàchi nì quida-ne mà, ñâyùcàndùá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá nèhivì nchícùn gá, vâchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vâchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùu nèhivì ñuhiví, doco divi cuàchi nduá nìsa quida-ne. Ñà-ndáa nduá, có-ìtní Dios cuenta sàhà cuàchi-nda nú còo ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xì dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni nì xihì stná nsidaa nèhivì, mate có-ndùdává cuàchi nì quidá-né xì cuàchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudává chuun nì quida-ne xì chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yà ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndùdává cuàhà-ñá. Vâchi tnùmanì níhì-ndà nùu mii-yá, tucu iá nùu ñà-ndùá nì quida Adán, vâchi sàhà cuàchi nì quida imindaa nècuàchìmà, cuàhà sàstnùhù nèhivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiâa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vâchi sàhà gracia xi-ya nì sàhatahvî-yá cuàhà nèhivì tnùmanì ndiaha xí-yá, te cáyà cáyà gracia mà nùu-ndà.

¹⁶ Te ñà-ndùá nì cuu na ní quida mindaa tiâa ma cuàchi, có-ndùdává stná xì ñà-ndùá nì cuu na ní sàhatahvî Dios ndohó, vâchi cuisì imindaa cuàchi nì sandua, doco icúmí nèhivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuàhà cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sàni nihìtáhvî-ndà nùu-yá, te ndeé vâha-nda nùu-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì nèhivì; fuerza nìsa xihì-nè sàhà ñà-ndùá nì quida mindaa nècuàchìmà. Doco nú sàhà imindaa-né nì cuu xi nèhivì ducán, dandu náhà xicà chicá ndiaá ñà-ndùá nì quida imindaa Jesucristu, vâchi sàhà mii-yá vâtùni nihì-ndà vihi gracia; nihì-ndà tnùmanì xì-ndà ñà-ndee vâha-nda nùu-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùu ñà-có-ndiáá), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñâyùcàndùá, nacula nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sàhana, te ducán nì quixi tnùndoho nùu nsidaa nèhivì, pues ducán iá stná xì obra vâha nì quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vâtùni nihì nsidaa nèhivì ndee vâha-ne nùu-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa nèhivì sàhana cóni íní xí-yâ, ñâyùcàndùá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne nèhivì cuàchi. Te ducán stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini vii xì (ñà-ndùá cachí Dios), te ducán nì nihì cuàhà stná-ndà nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi.

²⁰ Nì sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuàhà cuàchi quidá nèhivì. Te ndisa, cuàhà gá nì cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvî Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vâchi antes na ian nì cundee cuàchi nùu nèhivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia

xi-ya, dandu nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, te cutiacu-nda nicanicuahàn. Te Stoho-nda Jesucristu nduú ana quidà-xì nsidaájàn.

6

Nansa cundee-nda nùu cuàchi-nda, te nihì-nda quida vii-nda nacua cuní Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-nda? ¿A chicá vaha quida ga-nda más cuàchi sàhà-ñá nihì gá-nda más gracia? ² Còó, mà vaha, vachi ¿nansa cui quida ga-nda ducán, nú na ian sàni xihì-nda nùájàn nduá? Còò ni-iin ñà-dìsàhà-xí quida ga-nda ducán. ³ Amádi sà-ínahá-nsiá nansa nì cuu na ní cuhì-nda, nì sacatnahá anima-nda xì anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sàhà ñà-jaàn xiñuhu quida stná-nda cuenta na ian nì xihì stná-nda na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian nì cutnahá stná-nda xì-yá na ní ndùxin-ya. Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian nì xihì stná-nda. Daaní, ñà-nì natiacu-yà nì quida poder ndiaha xí Yuamáni-yá, divi ducání stná ndohó, sàni nihì stná-nda iin vida saa nùu-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni nì xihì stná-nda xì mii-yá, dandu seguru icúmí sàà stná-nda natiacu-nda nahi mii-yá. ⁶ Te inahá stná-nda, nú nihnú ini-nda nì xihì-nda xì-yá nchìca cruz, dandu sàni cuxio stná sàxìnìtnùnì nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sàhà-ñá màsà nihì gá cuàchi-nda cundeá nùu-nda, nì màsà dándácù gá stná-mà nùu-nda. ⁷ Vachi nú na ian sàni xihì-nda nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuàchi-nda nùu-nda ñà-quida-ndañá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-nda xì mii-yá, dandu xiníndísà stná-nda icúmí-nda cutiacu-nda cundoo-nda xi-yá. ⁹ Inahá-nda nì xihì-yà, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sàà gá-yà cui-yà. Còò gá nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itiacú (ndiaha-yá), iá-yà nùu Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-nda na ian sàni xihì stná-nda sàhà-ñá màsà quidá gá-nda cuàchi. Te nì cúnìhnú stná ini-nda itiacú ndisa-nda nùu Dios quidá Stoho-nda Jesucristu.

¹² Ñàyùcàndùá, mientras itiacú-nda xì iquicúñú-nda ñuhiví yohó, màsà cuáha-nda cundee cuàchi-nda nùu-nda ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsà cuáha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, ni ndahà-nda, ni sàhà-nda, ni-iin xaan xi-nda. Còò, vachi có-queè víámà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-nda, te vichi ni dáyâha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisì mii-ní-yá nì cuáha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vaha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vachi mà dándácù gá cuàchi-nda nùu-nda, vachi màdì ley sànahà nduá nchìcùn-nda vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda.

In ejemplu nacání nansa nisa à xi-nda na táñha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda, ¿a libre iá-nda quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sànahà ma nùu-nda? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vachi sà-ínahá-nsiá nansa iá na sàà-nda ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-nda cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùu-té. Te ducání iá stná xì anima-nda, vachi nú ni quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-nda, te ducán icúmí-nda sàà-nda cui-nda. Doco nú Dios xinúcuáchí-nda nùu-xí, dandu sàà-nda cunihnu ndàcuisì ini-nda. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá dàñùhù nì sàcùnaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùu cuàchi-nsia; cuisì ñà-íá vii xinúcuáchí-nsiá nùu-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xì-nsiá sàhà (peón quidáchúûn) ñuhiví yohó, vachi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-nda. Ñàyùcàndùá, dohó cachí xì-nsiá: nacua nisa cudìi guá inì-nsia cunchicùn-nsiá ñà-íá sìquini, te yáha ga nisa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudìi stná inì-nsia cunchicùn-nsiá cuisì chuun iá vii, dandu nihì-nsiá cunduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ²⁰ Vachi cunaha-nsiá, na nisa ndoo-nsia nùu ndahà cuàchi-nsia, cónì sà-ínìní-nsiá ley xi ichì víi. ²¹ Doco còò ni-íñàha nì nihì-nsiá nùu inga ichì mà, vachi cuisì-ní ñà-dandáñuhú-xí-nda nduámà. Te dècuèndè

vichi nducáhán vá-nsiá sàhà ñà-ndùá nìsa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchí-nsiâ nùù Dios; sàni dàhì stná-yà sàxìnítnùnì-nsià, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsià nicanicuahàn. ²³ Vàchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nìhì-nda. Doco ñà-ndùá cutáhvi uun-nda nùù Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-nda nansa nìsa ìa xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ìnhá-nsiâ nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsià palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ìnhá-nsiâ (ñà-cuisì-nì) dècuèndè quìvì cui-nda dandacú ley mà nùù-nda. ² Vàchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-nè coo-ne xì ìi-né mientras itiácù-va nècuàchìmà, cachí ley mà; doco nú sàni xìhì nècuàchìmà, dandu mà cúndiáá gà ley xi-ne. ³ Doco mientras itiácù-va-ne, còò permisù coo nècuàchì ñahà mà xì inga tiàa, vàchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xìhì ìi-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga nècuàchì tiàa, te mà cúndúá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñàni, vàchi sàhà ñà-quidà-nda cuenta nì xìhì stná-nda xì Cristu, ñàyùcàndùá, (ináhá-ndá) có-dàndacú gà ley sàna ma nùù-nda. Libre iá-nda vichi, vátùni cundoo-nda xi inga stoho-nda, divi Stoho-nda Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándô quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudì ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cudì ini mii-nda nìsa xihò-nda quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-nda nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-nda ducán), dandu chicá más nì cuni-nda quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhájàn cuàhàn-nda cui-nda nì cuí, (te ndañuhu-nda).

⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùù ley sàna ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xìhì-nda, te có-dàndacú gà ley mà nùù-nda, vátùni cunucuachi-nda (nùù Dios) vichi, vátùni cunihnu ini-nda iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-nda, màdià cunchicùn cuisì gà-nda nacua cachí tutu (nduú ley sàna ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-nda, te quidá quinia xì-nda

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-cachí ley mà? Còò, màsà nunca cachì-nda ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-nda ìndù ìñàha có-ìá vìi nú màsà cáchìtnùhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cachí ley mà ñà-mà vàha xihò-nda (ñà-ìcúmì ñanìtnaha-nda), dandu yùhù mà cúndáà inì (cuàchi nduá) ñà-xihò-nda nì cuí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), más gà nì dàxíhoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gà nì cucuahà deseù xi ñà-xíhoé. Vàchi nú có-cùndáà ini-nda sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xìhà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu nìsa cudìi gà inì ié' ñuhiví, te còò ni-ìñàha nì sàndúú ley mà nùù. Doco nì sàà iin quìvì nì cundaà inì sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun inì) na ian nì xìhì. ¹⁰ Te (nì cundaà inì) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòa sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda nì cuí, doco vichi divi sàhájàn cuàhìn ndañuhí nì cuí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhì nansa cachí ley mà, ñàyùcàndùá nì dàndàhvìá yùhù, te (nì cundeá nùù), na ian nì sahníá yùhù.

¹² Ñàyùcàndùá, (ináhá-ndá), ìi ndisa ley xi-ya, te ìi ndisa stná ñà-ndùá dandacuá, vàchi ndiaha gà cachá; vàha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-nda ñà-sàhà ley vàha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xìhà? Còò, màsà cáchì-nda ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vàchi mate ley vàha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gà nì nàcùnihnu quini inì. Ñàyùcàndùá,

sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vaha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yáha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ìi nì cachi Espíritu Ìi xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduí iin tiàa chicuéhè, màdì libre ié' quide ñà-íá viì, cutu cuáchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi nì có-cùndáa vaha inì nansa iá ñà-nduá quidé, vachi ñà-cùdî inì sàhà-xí, có-quidéa. Te ñà-có-cùnî quide, ñà-yùcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicà, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màdì ndisa yùhù quidà xì cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chìcuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xì ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhí, inii mií nacua nduí nèhivì, còó ni-iin ñà-vaha. Mate cudî inì quide ñà-íá viì, doco có-nàníhí nansa quida ndisea. ¹⁹ Vàchi chuun viì cunî quide, có-quidéa; te chuun quini có-cùnî quide, ñà-yùcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcànduá, nú có-cùnî quidé ñà-nduá quide, dandu màdì yùhù ndisa nduú ana quidà xì (ñà-có-ndiàámà). Divi cuàchi iá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ducán iá xì; na quívì cunî quide iin chuun viì, dandu sadí ñà-chìcuéhè iá ini anímè nùí. ²² Ñà-ndáa nduá, ini anímè cudî inì sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuéhè) ini ndahàsáhí, ñà-yùcán nduá sadí xì nùù ñà-vaha nacání inì quide, te cundéámà nùí ñà-quide cuàchi cuní cuerpu xi quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nùù iquicúñú malu icúmí? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cùí. ²⁵ Doco ¡ansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátùni càcui)! Ñàyùcànduá, ini anímè xinúcuáchí nùù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñú, còó, cutu ñà-nduú cuàchi (cunîa) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu Ìi xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nèhivì xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá xího-nda, cuisì-nì nihnú ini-ndà sàhà ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios. ² Vachi ñà-íá-ndà ndahà Yà-ìi mà, ñàyùcànduá sàhà Jesucristu níhítáhvi-ndà vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-ndà libre nùù ndahà cuàchi-nda; mà cùí gá cahniándô. ³ Doco ley sàhana ma, mànicúí (chindeándô), vachi mà sàa nèhivì chivaha viì-néa, ñàyùcànduá, mii Dios (nì chindee-yándô), nì dàquixí-yá Dèhemani-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nèhivì cuáchi, (dandu nì dānāa-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácù gá mà nùù-ndà ñuhivì yohó. ⁴ Ducán, dandu vátùni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vaha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-siquini xího nèhivì ñuhivì, cuisì-ní ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios nduá nihnú ini-ndà.

⁵ Vachi nèhivì tùha cunchicùn ñà-nduá cudî ini mii-né, cuisì-ní ñà-jaàn nduá nihnú ini sàxínítnùní-nè. Doco nèhivì nchícùn xì ñà-cùdî ini Espíritu Ìi xí Dios, cuisì-ní chuun xi Yà-ìi mà nduá nihnú ini-nè. ⁶ Vachi nú cuisì-ní ñà-xího-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu icúmí-ndá sàa-ndà cui dahuun-nda. Doco nú ndudu ìi xí Espíritu xi Dios nduá nihnú ini-ndà, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cùdî ini mii-ni-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu na ian xiní ùhì-ndà Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-íá gà-ndà sujetu nùù ley xi-ya, te ni mà cùí cunchicùn viì-ndà ley mà. ⁸ Ñàyùcànduá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñà-nduú gustu xi mii-né, mà cùí natùí-ne nùù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nihnú gá inì-nsia ñà-nduú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu Ìi xí Dios anima-nsià; còó. Ñà-nduá cachí Espíritu Ìi nduá nihnú ini-nsià. Doco cunaha-nsiá, nú iá iin nèhivì còó Espíritu Ìi xí Cristu anima-xi, có-nduú ndisa-ne iin nèhivì xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú iá Cristu ini anima-ndà, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nùù-yá nduá, te ducán itiacú ndisa anima-ndà nùù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihì iquicúñú-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì

dànátíacú xì Jesucristu, te ñà-íà Espíritu Ìì xí-yá ini-ndà, ñàyùcàndùá mate ni cuí-ndà, doco icúmí stná-ndà natiacu-ndà quida-ya, vèchi inácaá Yà-ìì mà ini-ndà.

¹² Ñà-jaàn nduá dìsáhà-xí có-xìñhù quida ga-ndà nansa ni nì cui nacua cudí ini mii-nda quida-nda. Còó, ñánì. Màsà cùndóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vèchi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndùá cudí ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcàndùá, ni cuáha-nda chindee Espíritu Ìì ndohó, dandu ñhì-ndà dandáñúhú dahuun-nda chuun (sìquini) cuní-ndà quida-nda, te nú ni níhì-ndà ducán, dandu vida ndiaha ñhítáhvi-ndà. ¹⁴ Vèchi nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu Ìì xí Dios ñà-dacúndéhe-yánè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùu mii-yá sàni ñhì-ndà Espíritu Ìì xí-yá, doco Yà-ìì mà, có-ndùú-yá iin ana dandacú ndéé nùu-ndà, te ò dayúhí xì-ndà. Còó, siempre chindéé-yândô ñà-cunihnu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachì-ndà xì-yá: “¡Yuamáni!” vèchi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ìì mà xì-ndà ini anima-ndà, ñà-ndùú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-ndà, ducán cachí stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahvi-ndà ñà-cuicà-yá nùu-yá, vèchi icúmí-ndá cutnaha-nda xi Cristu ñhítáhvi stná-ndà nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vèchi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùu-yá. ¹⁸ Vèchi iyuhu nduá icúmí-ndá ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-ndùá ñhítáhvi-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-ndùá nì quidavàha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vèchi cuàhà gá cunià sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vèchi nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdì sáhà ñà-cuní miá nì cúu ducán, còó; sàhà-ñà ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yàndó iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhiví yohó, mà cùndúú gá iin lugar nì cuchicuehe; vèchi icúmí cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhá-ndá, ndè vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhiví saa. ²³ Te màdì cuisì ñuhiví nduá quidá ducán; còó, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni ñhítáhvi-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ìì xí-yá, vèchi divi-ya nduú tnùmanì primeru xi-nda nùu-yá. Ñàyùcàndùá ndiatú cuisì-nda ndè cachì sàà tiempu cachì vate-yá xì nsidaa ñehivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vèchi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá nì ñhì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuéyàà-ni nì cùndiátú-ndá dècuèndè cachì cuni-ndáñá, vèchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga ñhì-ndà nduá, vèchi nú sàni ñhì-ndà iñàha, dandu mà cáchi gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhá-ndá), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ìì xí Dios, chindéé-yà ndohó, vèchi có-cùndáà ini-ndà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Yuandiaha-nda modo ndiá ìcà-ndà, doco Yà-ìì mà, càhàn nihni-ya sàhà-ndà nùu Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sàcàn ini-ndà quidá-yá, te nì có-sàà-ndà cachì claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin ñehivì, te ináhá stná-yà nansa nihnú ini Espíritu Ìì xí-yá, vèchi Yà-ìì mà, cuisì ñà-ndùá cuní Yuandiaha-nda nduá xicàn tàhvi-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndá cundee-nda nùu nsidaa tnùndoho

²⁸ Ináhá stná-ndà ñà-yòhó: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sàhà ñà-vàha xi-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùnì ini-yà cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Vèchi nsidaa ñehivì sà-ínáhá-yà dècuèndè antes, divi nì chitnùnì ini-yà sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemanì-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùnì ini-yà cunduu ñehivì xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te ñehivì nì cana-ya, divi nì ñhì stná nì ndee vaha nùu-yá. Te nsidaa ana nì ndee vaha nùu-yá ducán, divi nì ñhítáhvi stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còò ni-ìñàha cundee nùù-ndà. ³² Vàchi cunaha-nsiá, ni Dèhemanì-yá cóni cùhí ini-yà; ni sàhatahvì-yándô ni xihì-yàmà sàhà nsidaa-nda. Ñàyùcànduá seguru icúmí-yâ cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu gá-ndà. ³³ Te vichi, ¿a iá ana cui dacuidá cuàchi dìquì-ndà nú sàni nacàxin-yàndó? (Còó, mà cúí), vàchi sàndèníhí vaha-yandó. ³⁴ Te ¿a iá stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còó, vàchi divi Cristu ni xihì cuenta xi-nda, te ni natiacu-yà, dandu ni sàcòo-ya ladu cuàhá Yuamánì-yá Dios, te ndè cáhàn nihni stná-yà sàhà-ndà. ³⁵ Daaní, ¿a iá stná ana cui dacúxíó xí-ndá nùù Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yà sàhà-ndà? Còó, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhá tnùndoho ni coó, te ò cuàhá vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quínì nèhivì xì-ndà. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni coó tnama, ò ni yáha ndahví-ndà, ò nùù cuàhá peligrú iá-ndà, te cuní nèhivì cahni-néndo, doco iin-ni cuú ini Dios sàhà-ndà. ³⁶ Vàchi, ducán cachí stná tutu ìì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè):

Sàhà ñà-nduú-nsí nèhivì xí mii-ní, ñàyùcànduá ndui te ñuú nchícùn nèhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian riì nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tnùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vàchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te chindéé-yándô. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vâhi iin-ni icúmí-yâ cuu ini-yà sàhà-ndà mate ni cuní-ndà cuàhá vida, te ò ni sàà-ndà cui-ndà, te ò ndéni ìñàha ni cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-ndá cundoo-nda nùù-yá; mate ni coó cuàhá tnùndoho quivì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivì, ò andea, ò ndéni ni cui, mà cúí dacúxíóàndó nùù ndahà-yá, vàchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà Stoho-ndà Jesucristu (sàni indehè ndahví-yàndó).

9

Icúmí Dios chindee-yá nèhivì raza Israel

¹ Nèhivì xí Cristu nduí, te ináhá-yâ ñà-ndàà nduá (cuàhìn cachì xì-nsiá); te icúmí cachi ndàì xì-nsiá, vàchi inácaa stná Espíritu Ìì xí Dios inì, ñàyùcànduá, ináhì ini anímè ñà-ndàà nduá cuàhìn cachì yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhá gá tnùnsí ini ié, te nicanicuahàn iá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vàchi (nacání inì) sàhà ñanìtnahi, divi nèhivì raza xi. Dispuestu ié ñìhìchìhén, te ndañuhí nùù Cristu ni cúí (sàhà-ñá ni sàà tnahi càcu-ne nùù-yá). ⁴ Vàchi divi descendencia xi xì-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yà cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nìsa itnuù ndiaha-yá. Dècuèndè ni ndatnuhu sahnú stná-yà xì-né, te ni saquin-yà iin tratu, ni sàha-yanè ley ìì xí-yá. Te ni cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né nùù-yà na cahvi-néyà. Te cuàhá gá ñà-ndiaha ìì ni quida-ya comprometer xì-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xì-nsí, (cuàhá gá fama-nè) ni sàcòo; te iin nèhivì ñuu-nsí ni sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimani-ndà mii-yá, vàchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùù nsidanicuú ìñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá ni cachi Dios (sàhà raza-nsì mà), màsà cúníhnú ini-ndà sàni yàha uan. Vàchi màdì nsidaa descendencia xi xì-nsí Israel nduú ndisa nèhivì ìì xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cuní cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vàchi ni cachi Dios xi nècuàchì sahnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì ñìhitáhvi. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachi ñà-còò ni-iin nèhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còó, dèhe-ya nduú nsidaa ana ni saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vàchi (ducán nduú modó ni quesaa dèhe Abraham); vàchi ni ìa iin palabra ni cachi sahnú-yá xì nècuàchì mà, divi ñà-yòhó: “Ìin quivì señaladu icúmí quixi, te daa sá-íá dèhe (ñahàdihí-ní nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdì cuisì ñà-jaàn nduá iá, vàchi iá stná ñà-nduá ni cuu xi Rebeca, ñahàdihí xì-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² ni cachi Dios xì-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nùù luchì nchícùn gá”. Doco (na ní cachi-yà ducán), tàñáha

ga tùinuù mèe mà, tàñáha ga quida-tè ni-iñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-íà vaha. Doco ñà-jaàn nì cachi-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nâcàxin-ya ni-iin nèhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chítñuní ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán nì cachi stná-yà nùu tutu ì: “Jacob cuú inì sàhà-xí, doco Esaú, còó, có-xiñùhí-te”, nì cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñá-cô-quidá ví Dios nduámà? Còó, ¿màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vàchi dohó nì cachi stná-yà xì Moisés: “Cuisì yùhù icúmí cachi ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi inì”. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màdì ñá-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdì stná ñà-nduá sáhandee íní-nè quida-ne; còó, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vàchi nùu tutu ì itándiaa palabra yohó nì cachi Dios xì rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitnùnì inì cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cundeí nùu-ní xì poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa íà poder xi”, nì cachi-yà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vátùni cundehè ndahví-yà iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yá anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá ìcà-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vachi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còó, màsà cáchí-ndà ducán, vachi có-ndùdává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cachí-ndà ducán xi-yá? Vàchi nì cachí-ndà íà iin quidi nì quidavàha iin nèhivì. ¿A vátùni nú ni cachá xì-né: “¿Índù chuun dohó nì quidavàha-ní yùhù?” Còó, ²¹ vachi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cúdí ini-nè. Vátùni tnii-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xì mii-yá, mate cuní-yà dacuní-yà nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempo nì quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá ìcà-né nihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còó, (tucu íà), vachi na iin quidi finu nduu-nda nùu-yá, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xì ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùnì ini-yà nihítàhvì xì tñùñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-ya nsidanicuú ndohó, màdì cuisì nèhivì raza Judea. ²⁵ Vàchi dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachi xì-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachi xì-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cóni sácúú inì sàhà-né antes, doco icúmí sàni cachi ñà-mànì gá-nè nùu. ²⁶ Vàchi nèhivì ñuu ndé nì cachi ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusì cuàti ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmí càcu, ²⁸ vachi ñà-nduá sàni cachi Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmí-yá daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daaní, ñà-yòhó nì cachi stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vachi dandacú-yá nùu nsidanicuú iñàha; te nú mà dácàcu-ya iin ùi-ndà nì cuí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nècuàchì có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachi-ndà): mate cóni sánándúcú-nè nansa cui ndee vaha-ne nùu-yá, doco vichi vátùni nihítàhvì-né ducán nú ni cúníndísâ-néyà. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vaha-ne nùu-yá, doco còó, cóni nihì-né natùu-ne nùu-yá ducán.

³² Te ¿índù chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nihítàhvì-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìhnú ini-nèyà. Vàchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquìhi sàhà-xí iin yùu, te nì sàcàsà-né. ³³ Vàchi divi ducán nì cachi Dios nùu tutu ì, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì, te ndua-nè, vàchi nèhivì ñuu mà, icúmí-nè cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nèhivì cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxicocuín ini-nè.

10

Ndéni nèhivì ní cui, nú ni cúníndísâ-né Jesús, vátùni càcu-ne

¹ Ñàni, xì nsidaa anímè cuní càcu nèhivì raza xi Israel nùù Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhví nùù-yá. ² Pues ñà-ndàà nduá, sáhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cúndàà vaha ini-nè nansa ndiá icà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vaha-ne nùù-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachi-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian sàni cahíchì ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísá-ndá, te ducán sàni ndee vaha-nda nùù-yá, dandu còò cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-nè ndee vaha-ne nùù-yá nì cui. Dohó nì cachi Moisés: “(Cuisi) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley mà, dandu ñhì-ndà cutiacu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vaha-nda nùù-yá, (dandu ni cúníní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhiví yohó— còò; ⁷ ni màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-icúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tìxi ñuhiví”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxinu yohó. Còò. ⁸ Pues ¿nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-ñiá, mà úhì cunihnu vaha inì-ñiá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítñuhu-nsi xì nèhivì na cachí-nsi xì-né xiñuhu cunindisá-né mii-yá. ⁹ Vàchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísá-ndá ñà-nì natiacu-yà nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vàchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyâ, te ndee vaha-nda nùù-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn ñhì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítñuhu-nsi xì nèhivì.

¹¹ Vàchi dohó cachí tutu ì: “Ni-iin nèhivì, mà sàà-nè naxicocuín ini-nè ñà-nì xinindisá-né mii-yá”. ¹² Vàchi iin-ni ndiaá nsidaa-nda nùù-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vàchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùù nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvi-yándô gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vàchi nsidaa ana ndacùcahan xi quivì-yá, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tàñáha ga cunindisá nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni còò stná nansa cunindisá-néyà nú tàñáha ga cunitñuhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitñuhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitñuhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cácanúú stná ana cachítñuhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná tutu ì: “Na ndiaha mánì iá nú sàni quesaa ana cachitñuhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdì nsidaa nèhivì raza Israel nì càhvi xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) nì cachi stná Isaías (xì Dios): “Sacu nèhivì nì xinindisa-xi ñà-nduá nì cachi-nsi xì-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsi Señor”. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, sàni cundaa ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu ñhì-ndà cunindisa-nda. Te ñà-nduá cunini-nda, divi razón xi Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndàà nduá sàni inini-ne palabra mà, vàchi (cachí tutu ì):

Inicutu sàni tiacutñuhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitñuhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cónì cúndàà ini nèhivì Israel, ñàyùcàndùá (cónì xiníndísâ-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé càhàn Dios xì nèhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúnì-nsià nèhivì inga ñuu ñà-nduú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsiâ cumbìdia inì-nsia sàhà-né. Te mate ni

có-sàà nêhivì ñuu mà cundaà vâha ini-nè vichi, (doco icúmî chindeí-nè), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachi Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní càhàn-yà, te dohó nì cachi-yà:

Nêhivì cóni nándúcú xî antes, sàni nìhítáhvì-né cahvi víi-né yùhù vichi. Mate antes cóni sándúlócô-nè sàhí, doco vichi sàni dàtnúì sàxìnínùnì-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-nè!) vâchi ndui te ñuú iín cáhìn xî-né, te caná stnàì-nè, doco có-ínínì-né, cutu cáhàn-nè dìquì palabra xî”.

11

¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachí-ndà? ¿A ñá-sàni nacoo nihni Dios nêhivì xí-yá (Israel) nduá vichi? Còó, màsà cáhí-ndà ducán. Vâchi cunaha-nsiá, yùhù nduú stnàì iin nêhivì Israel. Yohòtéhè stnàì nduú Abraham, te descendencia xî xii-nsí Benjamín nduú stnàì. ² Vâchi nêhivì raza-nsì Israel, dècuèndè chicá sàhana sàni cachí Dios ñà-nêhivì xí mii-yá nduú-né. Ñàyùcànduá, màdi-ñá sàni nacoo nihni-ya nêhivì xí-yá nduá.

Mà nunca sàà ndañuhu nêhivì raza Israel

Amádi sà-ínáhá-nsiá nansa cachí tutu ì ndé cáhàn Elías, xícàn tàhvì-né nùù Dios, nacání-né xí-yá ñà-cuàhà guá cuàchi nêhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachí-nè xí-yá: ³ “Nsiùhù nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsí sàni sahnì nêhivì, te sàni dàndütù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsí mii-ní, Stoho-nsì Señor: làcà mindaí ndói, te nchícùn stná-nè ñà-cahni-né yùhù”. ⁴ Doco ¿ndiá nduá nì cachi Dios xì Elías mà? Dohó nì cachi-yà: “Còó, vâchi sàni chitnùnì ini ñà-cundoo ùsà gà mil nêhivì-xí mà cáhvì xí yùù yócò nani Baal, ni mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, nì cachi-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nêhivì Israel xiníndísá xí-yâ vichi, mate sacu xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúì cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vâchi nú ni cundiáá obra xi-ne nùù-yá nì cúì, dandu mà cundiáá gà stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachí-ndà vichi? Pues dohó cachí-ndà: cuàhà gà nêhivì Israel cóni níhì-né (ñà-ndiaha ì) nisa nanducu guá-nè; cuisì nêhivì nì nacàxin Dios nì nìhítáhvì xán. Dandu cuàhà gà dava nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Sàni chitnùnì ini Dios cucumi nêhivì mà iin anima mà ndúlócô gà, na ian quídì-nè, quidámáxìnì-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quìvì vichi, ducán iá xì-né”, cachí tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàhana, dohó nì cachi stná-nè:

Nì sàà nêhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xí-né, te yàchì nì cundúámà; te nì sàà stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sàà stná-nè cundaà vâha ini-nè; còó. Nì sàà-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ndisa iá falta xi nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vâchi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá dísàhà-xí sàni níhì stná nsidaa nêhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñ stná ini nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nêhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyùcànduá cuàhà gà ñà-ndiaha ì sàni ndòo nùù dava ga nêhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xi nècuàchì mà sàni nìhítáhvì nêhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sàà quìvì nàcùndoo vâha nècuàchì mà xì Dios.

Nansa nì nìhítáhvì nêhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì có-ndùù nêhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni níhì chuun cacanui cachítnùhi palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachí. ¹⁴ Te cunì quida vií chuun yohó sàhà-ñá cundehè stná nêhivì raza xi, àma ndúdì

stná ini dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vàchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùù Dios, te sàhámà nì nìhì dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcùndoo vaha-ne nùù-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmí nàcòo nú sàni nandudiù tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xihì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhana sàhà pan primeru ñà-nduá pan ìi dócò-ndà nùù Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicà ìi stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vachi nú ìi yohòtéhè-né sàhana, dandu ìi stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchì mà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnù; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnù nì natnù tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachí Pablo, vachi sàni nìhitáhvi stná-nè ñà-ndiaha ìi nìsa icumi cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vachi nècuàchì raza-nsi Israel, na iin yutnù tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnù yùcù, ducán nduú-né. Daaní, ni cachí-ndà ní tàhndè iin ùi rama yutnù tàtá, te nì natnù tnahá xi iin ùi ndahà yutnù yùcù. Pues divi ducán nduá sàni quida Dios xì mii-nsiá nècuàchì inga raza; vachi rama yutnù yùcù nì natnù tnahama, sà-itiácúà sàhà ñà-vaha dananá yohò yutnù tàtá mà; ditá fuertéà tècuí nùù yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xì mii-nsiá, sàni nìhitáhvi stná-nsià ñà-ndiaha ìi xì nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxí inì-nsia chicá ndiaá-nsià nùù nèhivì Israel mà, vachi divi sàhà nècuàchì mà sàni nìhitáhvi-nsiá ñà-ndiaha ìi mà, nacua iá xì chiò cuàtì yutnù nì natnù tnahama, divi sàhà yohò yutnù mà itiácúà, màdì-ñá sàhà chiò cuàtì mà itiácú yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsià palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùù nècuàchì Israel, vachi (nì quindiaa Dios-nè nùù lugar xi-ne sàhà-ñá quìhvi nsiùhù), na ian nì tàhndè chiò yutnù finu mà sàhà-ñá coo lugar quìhvi chiò yutnù yùcù”. Pues ñà-ndàà nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùù Dios). Doco ¿ìndù chuun? Cuisì sàhà-ñá cóni sánìhnú gá ini-nè mii-yá. Ñàyùcànduá, mate nùù mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsiàyà nduá. Màsà cútúxí ini-nsià chicá ndiaá-nsià. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsià cuidadu. ²¹ Vachi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhàjàn) nì cuxio-ne nùù-yá nacua nì cuu xi chiò yutnù tàtá nì tàhndè mà; ñàyùcànduá, ducán stná mii-nsiá ana nì quìhvi después, cuidadu cundoo-nsia còtó dacúxíó stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vátùni cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vachi nècuàchì raza nì tucù inga ichì mà, cóni dácàcu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gá nì quida-ya xì-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsià gracia xi-ya, vachi nú coó, dacúxíó stná-yà mii-nsiá nùù-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú ni nácúníndísà-né mii-yá, vátùni (nàcùndoo vaha stná-nè xì-yá), te ducán queamà na ian nì natnù tnahá tú chiò yutnù nì tàhndè mà, vachi Dios, icúmí-yà poder quida-ya ducán. ²⁴ Vachi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nìhitáhvi-nsià cuàhà ñà-vaha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queámà na ian nì tàhndè chiò yutnù yùcù olivo, te nì natnù tnahá-nu xi iin yutnù tàtá. Pues nú sàni nìhitáhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà úhì nansìhvi tu nèhivì raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vachi queámà na ian danátnù tnahà tu-nda chiò yutnù finu icà mismo mii yutnù ndé nì tàhndèà.

²⁵ Ñàni, cunì cundaà inì-nsia sàhà iin chuun nìsa là dèhé antes còtó cachi-nsià ñà-chicá nchichì-nsià. Vachi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxìní-nè vichi, te ducán icúmí coo ndè cachi sàà cuacatnahá nadaa ga nèhivì inga raza quìhvi ichì mii-yá.

²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùù tutu ìi: Mahì nèhivì ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacàcu xi-né, dandu dandáñuhú-yà nsidaa ñà-có-ndiaá nì quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra nì càhàn sàhnúí xì-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cahíchi ini) nèhivì Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcàndüá na ian xiní ùhì-nèyà nduá, doco ñà-vàha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchìmà, màni cuáhà vá-né nùù-yá sàhà xii-né, vàchi nì cachi-yà xì xii-né icúmí-yá nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-ndüá sàni sàhatahvì-yándô; ni mà túha stná-yà naxicocuín ini-yà nú sàni chitnùnì ini-yà cana-yándô. ³⁰ Antes cónisá ínínì-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cónì ínínì nècuàchì Israel, ñàyùcàndüá mii-nsiá nì indehè ndàhvì-yà vichi. ³¹ Te ducánì iá stná xì mii-né, mate có-ínínì-néyà vichi, doco ¿índù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhvì-yà nè nacua nì indehè ndàhvì stná-yà mii-nsiá. ³² Ñàyùcàndüá, nùù mii-yá iin-ni xínduu nsidanicuu-nda nèhivì cuáchi có-ínínì xí-yá. Te divi sàhájàn vátùni iin-ni cundehè ndàhvì stná-yà nsidanicuu-nda.

Nchichí gà nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yà, ináhá-yà nsidanicuu ñàha. Te ináhá-yà ñà-ndüá cachí-yà, xì ñà-ndüá quidá-yá, mate nèhivì, có-sànìhì ini-nè. ³⁴ Vàchi còò ni-iin ana cundáà ndisa inì-xì nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te nì còò stná ana chicá nchichí, te ducán sàha-xi-yá conseju. ³⁵ Nì còò stná ana xicàn tòó-yá ñàha nùù-xì, te cunihica-yá nùù-né; còò. ³⁶ Vàchi mii-yá nì quidavàha xi nsidanicuu ñàha, te sàhà poder xi-ya iá ì nsidaa ñà-jaàn ñuhivì yohó. Te cuisì sàhà (ñà-nì quèé gà más tñùñuhu) xí-yá, ñàyùcàndüá nì sàcòò nsidaámà, ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuáhà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcàndüá, sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñàni. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sàhatahvì-ndáyá, doco iin ñà-itiácú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ì cudî ini-yà sàhà-xì, vàchi divi nacua ndiá ìcà-ndà cahvi vii-ndáyá ini anima-ndà nduájàn. ² Doco modo chicuéhè nihnú ini nèhivì ñuhivì yohó, màsà cúnchícùn gà-ndàñá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxìnítnùnì-ndà sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vàchi nú ni nácùnihu ndiaha ini-ndà, dandu sàà-ndà cundáà vaha ini-ndà nansa cuní-yà quida-nda, vàchi cuáhà obra vaha cudî ini-yà quida-nda, xì cuáhà ñà-ìá vii.

³ Yùhù sàni nihítáhvì gracia nùù-yá (ñà-quide chuun ndiaha xí-yá). Ñàyùcàndüá, cachí xì nsidaa-nsiá ñà-mà vaha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùù ñà-ndüá ndiá ìcà-ndà. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndà sàhà mii-nda según nansa nì sàhatahvì-yá iin iin-nda cunindisa-ndáyá, (te ducán cunucuachi-nda nùù-yá). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-ndà, cuáhà ñà-ndüá icúmíá, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducánì iá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-ndà Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuáhà-ndà, vàchi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà nahi cuerpu-ndà.

⁶ Ñàyùcàndüá, iin iin-nda sàni nihítáhvì-ndà iin ñà-vàha cui quida-nda según nansa nì sàhatahvì-yándô gracia xi-ya. Ñàyùcàndüá, nú sàni nihítáhvì-ndà càhàn-ndà iin razón ndiaha quixí nùù-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá ni cúnsìhì ini-ndà quida-nda nacua sàà-ndà xiníndísá-ndá. ⁷ Te ò nú sàni nihítáhvì-ndà cunucuachi-nda nùù ñànìtnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà. Daaní, nú ñà-chinaha-ndà ñànìtnaha-nda nduá nì nihítáhvì-ndà, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì nihítáhvì-ndà danácuàhandee stnahá ini-ndà, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-ndà. Te ò nú chuun nì nihítáhvì-ndà nduú ñà-dacútáhvì-ndà ñànìtnaha-nda ñàha, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco màdì sàhà-ñá ndanihi vaha nèhivì-ndó. Còò. Te ò nú nì nihítáhvì-ndà ñà-cunuù-ndà (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco

vivi-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun ni nihítahví-ndà nduú ñà-cundehè ndàhví stnaha-nda, dandu ni cúdí ini-ndà quida-nda ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni quihin-nda ichi Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmí-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánání uun-nda. Te ni loho màsà cúú ini-ndà sàhà ñà-có-íá vaha. Còó; cuisì ñà-íá vii ni cúnchícùn-ndà. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-ndà, vachi iin-ni ñaní xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-ndà ñanìtnaha-nda ni queé tñùñuhu xí mii-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuáhandee ini-ndà quida-nda ñà-nduá quidà-ndà. Xi nsidaa anima-ndà ni cúnúcuáchí-ndá nù Stoho-ndà Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdí stná ini-ndà sàhà tñùndé ini ndiatu-nda nù-yá. Te nú yáha-nda tñùndoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-ndà, te nicanicuahàn ni cacán tàhvì-ndà nù-yá. ¹³ Te nú íá ñà-nduá xiñuhu iin nèhivì xí Dios, dandu ni chíndéé-ndánê. Te siempre ni quidáñúhú-ndá nècuàchì sàa visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhivì quidá quíní xí-ndá, ni cacán tàhvì-ndà sàhà-né, màdi-ñá cacán chihán-ndà dìquì-né.

¹⁵ Ni cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudí ini-xi, te ò nú tñùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-ndà tñùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahvi ini-ndà. Màsà cúníhnú ini-ndà nchichí gà-ndà. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà nácání ini-ndà naxicocuïn-ndà quida stná-ndà xì-né nacua ni quida mii-né xì-ndà. Siempre ni cuáhandee stná ini-ndà quida vii-ndà xì nsidaa nèhivì. ¹⁸ Dècuèndè ñà-nduá sàa-ndà quida-nda, ducán xiñuhu cundoo màni-ndà xì nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màni, màsà náchítacùhá-ndà ñà-nduá quidá nèhivì xì-ndà. Nù Dios ni ndóo nsidaájàn, vachi dohó cachí-yà nù tutu ì: “Cuisì yùhù icúmí nachitacùhá xì sàhà nsidaa iñàha. Nsidaa ana iníhíca, icúmí-né danàa-né quide, cachí Stoho-ndà Señor”. ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ì: “Nú íá iin ana xiní ùhì xì-ndà, te xíhì-nè doco, ò xíhì-nè tècuí, dandu ni dácúxí-ndánê, te ni cuáha stná-ndané tècuí coho-ne. Vachi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmí-né nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuáha-nda quida stná-ndà nacua quidá nèhivì malu xì-ndà; còó. Ni quidá víi-nda xi-né, vachi sàhájàn ñà-sàni cundee-nda nù-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúníní-ndá nècuàchì xídandacú, vachi Dios nduú ana ni chitnùnì ini-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmí cargu vichi, nù mii-yá ni nihì-né chuun ma. ² Ñàyùcànduá, iin nècuàchì cahíchì ini xì autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchì stná ini-nè. Te nsidaa ana có-ndulócò (sàhà ley mà), tñùndoho nduá icúmí-né nihì-né. ³ Vachi chuun xi nècuàchì dandacú, có-nduá ñà-dayúhì xì-ndà te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisì nècuàchì có-quidá víi icúmí-né dayúhì-nè. Te nú có-cùnì-ndà dayúhì-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vii ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchì mà cudí ini-nè sàhà-ndà. ⁴ Vachi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vaha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vaha ni yúhì-ndà, vachi autoridad mà, icúmí-né derechu dandohó-nèndó, te vátuni quida-neà. Vachi na ian nù Dios xinúcuáchí-né na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdi cuisì sàhà-ñá yúhì-ndà nihì-ndà castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnísí dá cuàchi-nda (nù Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí chíyàhvi stná-ndà renta nù ñuu-ndà. Vachi autoridad xi-nda, na ian nù Dios xinúcuáchí-né, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyùcànduá, xiñuhu danàa-ndà ñà-nduá iníhíca-ndá nù iin iin nèhivì. Nècuàchì xícàn dñhùn sàhà ñuu-ndà, ni cuáha-ndané, xì stná nècuàchì xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni cóo tñùñuhu xi-nda nù-né. ⁸ Ni-ñàha màsà cúníhíca-ndá

nùu nèhivì. Doco ñà-ndùá inihíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-ndà sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-ndùá cachí ley ì nduá. ⁹ Vàchi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídacuíhná-ndá; ni màsà cáhàn-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; ni màsà xího stná-ndà ñà-ndùá icúmí nècuàchìmà. Te iá gà más ñà-ndùá cachá, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vàchi ñà-ndùá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanìtnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vàchi còò dañu quidà-ndà xì-né. Ñàyùcàndùá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá ñà-sàni quida víi-ndà cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vàchi ináhá-ndá nansa vàxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida víi-ndà) nduá; ñàyùcàndùá màsà cúndóo-ndá quidámáxini-ndà, vàchi vichi chicá sàcùyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá na ian (nìsa nihnu ini-ndà) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-ítuú tiempu danátnùu (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vàchi tiempu vichi (na xicá-né ichì) ñáa, yàchì icúmíá yàha. Ñàyùcàndùá, ni nácóo dahuun-nda nsidaa ñà-nduú chuun xi ichì ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vàha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé datnúu-yàndó. ¹³ Xiñuhu cacanuú víi-ndà nacua datnúu-yà ini-ndà. Te naco dahuun stná-ndà ñà-xíni-nda, xì-ñá quidà-ndà escándalo, te màsà cáhàn stná-ndà xì nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà quidá ndevàha stná-ndà ñà-íá quini; ni màsà náâ stnahá stná-ndà, te màsà cúmbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹⁴ Cuisì nacua nihnú ini Stoho-ndà Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-ndà, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnú ini-ndà ñà-nduú ñà-chìcuéhè nihnú ini nèhivì ñuhivì, còtó sàà-ndà quida stná-ndà ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xiníndísá stná-nè mii-yá, doco có-sàà-nè cundaà ini-ne (nansa iá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te cáhàn-ndà xì-né, doco màsà náâ-ndà xì-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vàchi dava-nda, nsidan-icuú comida xixi-nda; iá viá, cachí-ndà. Doco dava nèhivì, có-sàà-nè cundaà ini-nè, ñàyùcàndùá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú iñàha, mà váha cahíchì ini-nè iin ñanìtnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne saxí xi cuñu, vàchi iin-ni sàni ndee vàha stná nècuàchìmà nùu Dios. ⁴ Vàchi nú xítñuhu tnaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúùn nùu inga nèhivì, te (ináhá-ndá) có-queé víámà. Cuisì lamú xi nècuàchìmà icúmí cachi a quidá víi peón xi-ne, á coó. (Ñàyùcàndùá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùu Dios), vàchi ádi vátùni sàà-nè quida víi-né, vàchi icúmí-yà chindee-yánè. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnú-né, doco dava ga-nè, iin-ni nihnú ini-nè nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuní-ndà quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vàha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducání stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vàha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú stná comida, nùu Stoho-ndà Señor xixí-nèa, te naquímànì stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida nì cui, divi nùu stná mii-yá có-xixí-nèa, doco naquímànì stná-nèyà (sàhà ñà-ndùá xixí-né).

⁷ Vàchi màdì micuísì-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdì inì-ni mii-nda cachí-ndà cui-ndà. ⁸ Vàchi nú itiacú-ndà ñuhivì yohó, divi nùu Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàa quivì cui-ndà, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcàndùá, a ducán itiacú-ndà te ò ní xihì-ndà, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vàchi Cristu, divi sàhà ñà-ni

sàa-yà cusahnú-yá nùu nsidaa nsii, xì stná nècuàchì itiácú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, mà váha cuitnùhu-nda ñanìtnaha-nda; mà váha cahíchì stnahá stná ini-ndà. Vàchi nsidanicuu-nda, icúmí-ndá màcuìta stná-ndà nùu-yá, dandu cachi-yà xì-ndà a ní quida vii-ndà, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuahàn itiácuì, ñàyùcàndùá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuu nèhivì màcuìtasisi-né nùí, te cachi-nè (divi Dios nduí).

¹² Ñàyùcàndùá, vātùni cundaà ini-ndà, iin iin-nda icúmí-ndá nacuàha-nda cuenta nùu-yá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanìtnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcàndùá, màsà cuìtnùhu ga-ndà ñanìtnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-nduá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdí sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi yùhù ináhí, còò ni-ñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi inì-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xì-ndà. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nùu-ndà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nú cudúchí ini iin ñanìtnaha-nda sàhà iin ñà-nduá xixi-nda (ñà-tùxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-ndà ñà-jaàn, vàchi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cùú gá ini-ndà sàhà nècuàchì mà nduá. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà sàà ndañuhu anima iin ñanìtnaha-nda sàhà ñà-cùdî guá ini-ndà cuxi-nda, vàchi sàhà stná nècuàchì mà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vātùni iá nsidaa ñà-nduá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cúndóo-ndá còtó cachí iin ñanìtnaha-nda quini iá ñà-nduá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-nduá iin ley sàhà ñà-xìxì-ndà ò ñà-xihì-ndà. Còò, vàchi nùu mii-yá ñà-ndiàà ndisa nduú ñà-quida vii-ndà, xì ñà-cundoo manì-ndà, xì ñà-cudiì stná ini-ndà quida Espíritu Ì xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuáchí-ndá nùu Cristu nduá, te cudî stná ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, dècuèndè nùu stná nèhivì icúmí-ndá ndee vàha stná-ndà.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani cuàhà ini-ndà nansa cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, te nanducu stná-ndà nansa nacuàhandee ini-ndané. ²⁰ Te (cuidadu ni cúndóo stná-ndà) sàhà ñà-nduá xixi-nda, còtó sàhájàn dandáñúhú-ndá obra xi Dios (ini anima inga nèhivì). Ináhí, iá permisú caxì-ndà, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxì-ndàñá nú tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxì stná-nè. ²¹ Chicá vàha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì cui nú tuxí ini iin ñanìtnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vàha caxì-ndà ndéni iñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-ndá nì chívàha-nda ñà-jaàn, chicá vàha, dandu cuisì mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuàchi nduá quida-nda, dandu nansicáhàn-ndá. ²³ Doco nú iá-ndà xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuàchi nduá ñà-caxì-ndà iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú nì caxì-ndàñá, vàchi có-xiníndísá ndisa-nda iin ñà-vàha nduá. Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xiníndísá-ndá nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-ndá cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vàha xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñàyùcàndùá, ndohó tè-sà-xiníndísá fuerte, ndiá ìcà-ndà quidandee ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nú tàñáha ga cunindísá vàha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndané, màdì-ñá quida-nda cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda. ² Viví-ni nì quida-nda xi ñanìtnaha-nda

sàhà-ñá cundua ñà-vàha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vèchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nê nacuàhandee ini-nè. ³ Vèchi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuisì ñà-nduá nì cúdí inì-ni mii-yá. Vèchi dohó cachí stná nùu tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xì Yuamáni-yá), cachí-yà: “Ñà-nduá nì canàhá nèhivì dìquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sàhana nùu tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuàhandee stná ini-ndà, vèchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndà ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divì Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndà ducán, te nácuàhandee stná ini-yàndó. Ñàyùcànduá, nùu mii-yá xícàn tàhvì ñà-nì cundóó mánì nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xícàn tàhvì stná ñà-iin-ni ni cúnhnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímànì stná-nsià mii-yá ana càhvì Stoho-ndà Jesucristu, divì Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cóni cáhìchì ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa nì chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: nì quixi Cristu (ñuhivì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsì Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios xì xii-nsí sàhana, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yàndó.

⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, nì indehè ndàhvì stná-yà mii-né, te vichi vètùnì naquimanì stná-nèyá sàhámà. Vèchi dohó cachí tutu ì:

Icúmì naquimanì mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùu inga xaan xí tutu ì mà dohó cachí stná:

Vètùnì cudì stná ini mii-nsiá nèhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudì ini nèhivì meru ñuu nì nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquímànì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, nì tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá`:

Icúmì quesaa iin descendencia xi Isai, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùu nèhivì nsidaa ñuu, te icúmí-nê cahvi-ne xí-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sàha xi-nda tnùndé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcànduá xícàn tàhvì sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndísá-xí-yá ñà-nì cundóó-nsiá contentu, te ni yáha vaha stná-nsià quida-ya, dandu chicá más icúmì coo tnùndé ini xi-nsia quida ndudu ì xí Espíritu ì xí-yá.

¹⁴ Ñàní, có-ìé xì duda sàhà-nsiá; ináhí, vaha ndisa ini-nsiá, te cundáà vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá), vètùnì dacuahá tnahá stná-nsià ichì váha. ¹⁵ Doco nùu tutu yohó tiaí iin palabra nùu-nsiá, te mate ní cáhàn ndeí xí-nsiá iyuhu, doco cuisì ñà-nì dànsínúú inì mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vèchi (chuun quide ducán) nduá nì nìhítàhvì nùu-yá na ní quida-ya gracia sàhí ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùu-yá, te cacanui mahì nèhivì nsidaa ñuu cachitnùhi xí-né ñà-nduú razón ndiaha xí Jesucristu. Vèchi cuní sàà cuàhà-né nùu-yá na ian ni cundúú-né promesa dóquì nùu-yá, dandu cudì stná ini-yá sàhà-né ñà-sànì nduhì stná anima-nè nì quida Espíritu ì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcànduá vètùnì cudì inì sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun nì quida inga nèhivì, còó, mà cáhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xì nèhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-nduá nì quide, te ducán nì xinindísá cuàhà nèhivì inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ì xí Espíritu xi-ya. Ñàyùcànduá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu ndè ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilírico.

²⁰ Vàchi ñà-nduá siempre cuní nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivì palabra xi Cristu, te cachitnùhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha. Có-cùnì cùhìn ndé sà-lá ana quidà xì chuun ì mà. ²¹ Còó, vàchi cuní coo nacua cachí tutu ì:

Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-né cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-né sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, còó cá chuun icúmì ladu yohó, te sàcàní cuà cuàhà gá cuní sàì nàcòtì mii-nsiá. ²⁴ Ñàyùcànduá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàì sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chindéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichì cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xi nèhivì xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vàchi nèhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, nì nacani ini-nè nì dàcuátnáhâ-né iin ñà-chindee xi nècuàchìmà, vàchi dava nècuàchìmà, ndahví yáha-ne. ²⁷ Ñàyùcànduá, nì cudì ini nècuàchì xicà mà nì dàcútâhvi tnàhá-né, vàchi ducán ndiá icà-né quida-ne, vàchi divi nù nèhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vàha xiníndísâ-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiùhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmì nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàì dàxínui chuun nacoì ñà-nduá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmì yáha stnàì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàì sàì, ináhì ñà-icúmì Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ì icúmì palabra xi-ya.

³⁰ Ñánì, yùhù ináhì, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu ì. Ñàyùcànduá, sacúndáhvì nù-nsiá ñà-iin-ni ni càcàn tàhvi-nsiá sàhì nù Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvi stnàì nù-yá. ³¹ Càcàn tàhvi-nsiá sàhì ñà-nì cáci nù ndahà nèhivì có-xiníndísâ ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoì ñà-chindee xi nèhivì xí Dios yucán, càcàn tàhvi stná-nsiá nù-yá sàhà ñà-nì cudì ini nècuàchìmà sàhà ñà-nduá cunihì cùhìn. ³² Dandísá vátùnì cudì stná inì na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cuní-yá sàì, te después coo chí xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cúndóó-nsiá xì Dios, te ni yáha vàha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní casàhú-nè xì nsidaa nèhivì ináhâ-né ñuu Roma

¹ Yùhù quidé recomendar doña Febe, vàchi vàha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchì nù nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyùcànduá, nacuna-nsia yehè-nsiá nù-né nacua ndiá icà-ndà quida-nda xi nèhivì xí-yá, vàchi iin-nì nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-né sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vàchi cuàhà gá sàì chindee stná-nè nèhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Cásàhùì xì Priscila xì Aquila; nècuàchì nisa cutnahá stná xì quidá-nsì chuun xi Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhì nì cuí, ñàyùcànduá yùhù naquímánì mii-né; te màdì cuísi yùhù, ndé stná nsidaa nèhivì cahvi xì Dios cuàhà gá ñuu, naquímánì stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te casàhú stnàì xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe nècuàchìmà cahvi xi-yá.

Daaní, casàhú stnàì xì Epeneto, vàchi mànì gá-nè nù; nècuàchì primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te casàhú stnàì xì María. Ináhì, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te casàhú stnàì xì nècuàchì ñuì nani Andrónico xì Junias. Ndúì-né iá fama-nè nù nsidaa gá nècuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tàñáha ga sàì tenchicuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndísâ-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsì vehecà.

⁸ Daaní, casàhú stnàì xì Amplias, vàchi iin-ni iá stná-nè nù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né. ⁹ Te casàhú stnàì xì Urbano, vàchi iin-ni nisa cutnahá-nsì quidá-nsì chuun xi Cristu. Daaní, casàhú stnàì xì Estaquis, vàchi mànì stná nècuàchìmà nù. ¹⁰ Te

cásàhú stnàì xì Apeles. Iin nèhivì seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te cásàhú stnàì xì nsidaa nèhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, cásàhú stnàì xì nècuàchì ñuì nani Herodiòn. Te cásàhú stnàì xì nsidaa nèhivì vehe Narciso xiníndísâ stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, cásàhú stnàì xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùù nsidaa-nda, ñàyùcànduá cásàhú stnàì xì-né. ¹³ Daaní, cásàhú stnàì xì Rufo. Iin nèhivì vaha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, cásàhú stnàì xì-né, vachi na iin dihi mií nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, cásàhú stnàì xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, cásàhú stnàì xì nsidaa-né, xì stná Olimpás xì nsidaa gá nèhivì xí Dios cutnáhá xí-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhú tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xi Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvî nùù-nsiá, ñàni: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà nècuàchì cuní datáhdè dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cónì dàcuàhá-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vachi nèhivì quidá ducán, màdì nùù Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchí-né, cuisì-ní gustu sìquini xi mii-né nduá quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúùn-né, ñàyùcànduá mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitiá stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudú inì sàhájàn, doco cuní ñà-más gá ni cúndáà vaha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, cóò; ni-iyuhu có-cùnî mànihì tnùnì ini-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yàchì icúmí-yâ (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya dìni-sí, te ndòò-sì tìxi-xi cundehè-nsiá, vachi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnáhá xí quidá-nsí chuun ìì xí-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùnì) nècuàchì ñuì nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùù carta yohó, te cásàhú stnàì xì nsidaa-nsiá, vachi iin-ni xiníndísâ stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesorero ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímànì Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndánihí cahnu-nda mii-yá. Vátùni nacuahandee ini-yàndó nacia cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivì, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ìa dèhé caní cuià dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tui vateá, vachi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnùù-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítia palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-neyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní míi-yâ nduú Dios, te mindaa-ní míi-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni náquímànì-ndàyá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa Saṅ Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Nuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnàl iin ana nì càrà ñà-cucumí chuun ndiaha nù Jesucristu, vèchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnàhâ stnàl xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ì xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xi Stoho-ndà Jesucristu, te nì càrà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ì inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndàcùcahan xi quivì-yá, vèchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducàn stná mii-né.

³ Vichi nì cúcumí cuàhà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, te contenu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímánì Dios sàhà-nsiá, vèchi cuàhà gá sàni sàhatahvì-yá mii-nsiá sàhà-ñà xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nìhìtáhvì-nsiá nù-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundàà vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá). ⁶ Ñàyùcànduá, na xini nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vètùni cundàà ini-nè ñà-ndàà nduá sàni cachi-nsiá sàhà Cristu. ⁷ Vèchi có-cùmànì gá ni-inga modo nìhìtáhvì gá-nsiá tàhvì ndiaha nù-yá, te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndàyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmì Yua-nda Dios nacuahandee ini-yà anima-nsiá, dandu mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia nù-yá quivì naxicocuñ Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vèchi vètùni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nù Dèhemani-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvì nù-nsiá ñà-nì nsínúú inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà nàà stnahá-nsiá, ñàni. Iin-ni iñàha ni cúnihnú vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni ni cùndóo mánì-nsiá, te iin-ni iñàha ni nácánì inì-nsia. ¹¹ Vèchi nacánì nèhivì vehe Cloé xí, cachí-nè ñà-sàni tàhndè dava-nsia, ñàni. ¹² Ñà-sàni tàhndè dava-nsia nduá cachí, vèchi diín diín iñàha cachí iin iin-nsia. Vèchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachí-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuàhà partidu xi Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, ni cóni quidá ì' cuàhà-nsiá, cuisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ì', còtó cachi nèhivì nì ndacùcahn mii na ní quida ì' nècuàchì mà. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ì' stnàl, doco có-ínáhá guè` a ní quida ì' guè` más gá nèhivì, á cóo. ¹⁷ Vèchi màdì-ñá quida ì' nèhivì nduá nì dandàcú Jesucristu nù, còó; cuisì ñà-nacani xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, doco màdì ñà-càhàn nchichí uin xì-né cunduajàn, còó, còtó mà nàtù tnuñuhu xí Cristu nansa nì xihì-yà nchìca cruz.

Cuisì ndiaá Jesucristu, màdiá càhàn nchichí-ndà

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácùndiaa uun-ne na càhàn-ndà xì-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dàcàcu-ya, còó, vèchi nù ndohó, cahnú poder icúmì palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachí-yá) nù tutu ì: Cuàhàn dandáñuhì nsidaa palabra xicàhàn tè-nchichí, xì stná palabra xi nècuàchì tuxí inì-xi ináhá guà, icúmì dandutí palabra mà, cachí-yá.

²⁰ Ñàyùcànduá, mà cùndiáá gá ñà-nduá cachí guà tè-nchichí ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestra xi ley sàhana, te ò yàha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vèchi sàhà obra xi Dios sàni cundàà ini-ndà có-ndiáá palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichí guà. ²¹ Cuàhà gá nandúcú-nè nansa cunchichí-nè, doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-màdì

sàhà ñà-jaàn nìhì-né cundaà ini-nè sàhà-yá. Ducán nì quida-ya disponer, vèchi nchichí ndisa-ya. Dandu nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cuítìà palabra ì xí-yá inícutu, te na xiníndísá nèhivì, dandu vátùnì càcu anima-nè, mate (cachí nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xícàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindísá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cuní-nè cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa nì xìhì Cristu nchìca cruz nduá cachítñuhu-nsi, mate cudúchí ini nècuàchì raza Judea sàhájàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì nì nacàxin-ya, sàni cundaà ini-ndà sàhà-yá, ináhá-ndá cahnú cuáhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndísá-ndá, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vèchi mate ni tuxí ini nèhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùù nsidaa ñà-nduá cui cachì nèhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertèamà nùù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá, ñànì. Sacu-ndà nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhivì ñuhivì, te sacu stná-ndà nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yàndó, mate mà nchìchí-ndà. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá dandúcháan-yá nèhivì cachí xínduu ana nchichí guâ. Stná nèhivì còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñá nducahan nèhivì tuxí inì-xi chicá icúmì xí poder. ²⁸ Stná nèhivì chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nèhivì cahìchì ini nècuàchì dava ga, xì stná nèhivì chicá có-ndiàá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùù nècuàchì tuxí inì-xi ndiàá guâ. ²⁹ Daaní, quivì icúmì nsidaa nèhivì tnàtuu-ne nùù-yá, mà cúníhnú gá ini ni-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùù mii-yá sàni nìhítáhvì-ndà ñà-cundoo-nda nùù Jesucristu, te datnúù-yà sàxínitnùnì-ndà, dandu níhì-ndà càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemanì-yámà sàni ndee vaha-nda nùù-yá, te nì ndoo stná cuàchi anima-ndà nì quida-ya, vèchi Dèhemanì-yá nduú ana nì dànáà xì sàhà-ndà, te nì càcu-nda.

³¹ Ñàyùcànduá, ducán iá nacua cachí nùù tutu ì: “Nú cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

2

Cuisì sàhà Jesús càhàn Pablo xì nèhivì

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsiá, màdì palabra nchichí nduá nì cáhìn xì-nsiá; còò. Ni màdì palabra finu guá nì nácánì xì-nsiá na ní cachitnùhì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Còò, vèchi nì nacani inì ñà-màsà cáhìn sàhà inga iin chuun, cuisì-ní sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa nì xìhì-yà nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsiá ndè nì cuíté, te ndè nì quidi stnáì ñà-nàcánì guâ inì ⁴ na ní càhìn xì-nsiá ñà-nduú palabra ì xí-yá. Màdì palabra vico uun xi maestru nchichí nduá nì càchì xì-nsiá daa; còò. Espíritu Ì xí Dios nduú ana nì chindee xí, mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vèchi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsiá ñà-nduú iin palabra nchichí xì nèhivì ùùn. Còò, micuísì ndudu ì xí Dios nduá cunì cahvi xi-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúùn stná-nsì na càhàn-nsì xì nèhivì sàxíníndísá vaha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nùù ñà-nduá càhàn nècuàchì nchichí ñuhivì yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xídandacú ñuhivì yohó. Vèchi mate ndee càhàn-te, doco yàchì icúmì-tè ndañuhu-té ñuhivì. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xi Dios nduá càhàn-nsì.

Datnúù Espíritu Ì sàxínitnùnì-ndà sàhà palabra nchichí xi Yua-nda Dios

Antes nìsa ìa dèhé palabra mà, cónisá cundáà ini nèhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-ndohó sàà-ndà cundaà ini-ndà sàhà palabra mà, te ducán nìhítáhvì-ndà sàà-ndà gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xídandacú ñuhivì yohó, cónì

sàa-te cundaà inì-te palabra nchichí ìi mà, vèchi nú ni cùndáa inì-te ni cuí, mà cáhni-té Stoho ndiaha-nda nchica cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùu tutu ìi:

Cuàhà ñà-vàha sàni nsidayucun Dios ñà-nìhìtáhvì nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuninùu-né nansa iá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nìhnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ìnáhá-ndá nansa iá, vèchi ducán sàni quida Espíritu ìi xí-yá. Vèchi Espíritu ìi, ináhá-yá nsidanicuú ìiñàha; ndé ináhá stná-yá nsidanicuú ñà-nduá nacání ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-ndá iá iin nèhivì nacání inì-xi sàhà ìiñàha; pues còo inga nèhivì cundaà inì-xi sàhà ñà-nduá nìhnú ini nècuàchì mà, cuisì miinì-né ináhá-né. Te ducán iá stná Dios, còo inga ana ináhá ñà-nduá nacání ini-yá, cuisì-ní Espíritu ìi xí-yá. ¹² Te ndohó, màdi iin espíritu xi ñuhivì yohó nduá nì nìhì-ndà; còo. Divi Espíritu ìi xí mii-yá nì nìhìtáhvì-ndà, te sàhá yùcán nduá vètuni mànhì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nìhìtáhvì-ndà nùu-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datúi-nsi nùu nèhivì nìhnú vaha ini xi Espíritu ìi xí-yá. Doco màdi palabra nchichí xi nèhivì ñuhivì nduá cáhàn-nsi na datúi-nsi ñà-jaàn; còo, cuisì palabra chináhá Espíritu ìi nduá cáhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivì nìhnú ini xi cuisì ñà-nduá cachí sàxìnìtnùnì mii-né, mà cúí sàa-nè cundaà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu ìi xí Dios, vèchi nahi palabra loco nduá nùu-né. Ñàyùcànduá, mà cùì mànhì ini-nè, vèchi cuisì nú ni chindéé Espíritu ìi nèhivì, dandu vètuni sàa-nè mànhì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivì datnùu Espíritu ìi anima-xi, mà úhì sàa-nè cundaà vaha ini-nè sàhà nsidaa ìiñàha. Doco nèhivì dava ga, mà cùì sàa-nè cundaà ini-nè nansa ndisa nìhnú ini nèhivì xí Dios mà. ¹⁶ (Vèchi ducán cachí nùu tutu ìi:) “Còo ni-iin ana cùndáa ndisa ini-xi nansa nìhnú ini Stoho-ndá Señor. Te ni còo stná ana chicá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nìhnú ini Cristu, ducán sàni nìhìtáhvì-ndà cunihnu stná ini-ndà vichi.

3

¹ Ducán iá, ñàni; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), mànicùí dacuahá vahi mii-nsiá, vèchi tàñáha ga cunihnu vaha inì-nsia nacua cuní Espíritu ìi xí Dios. Na nìhnú ini ndéni nèhivì ní cui, ducán nìhnú inì-nsia, na ian nìhnú iquin ini-nsiá, có-sànhì ví ini-nsiá ichì Cristu. ² Na iin mée sáha-nda cuisì-ní tèndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnáì xì-nsiá, (puru palabra mà úhì cundaà ini-ndà nduá nì dàcuàhì mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vèchi cóni sàa-nsiá cundaà inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tàñáha ga sàa-nsiá mànhì vaha inì-nsia. ³ Vèchi nìhnú ìi inì-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhivì. Vèchi ñà-cùmbìdia inì-nsia, te náâ stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, ¿amádi divi ñà-jaàn nduú modo xíquida nèhivì ñuhivì? Te divi sàhà ñà-jaàn náhà claru nìhnú ìi inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vèchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco ¿amádi divi ñà-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhivì yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchì-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdi nèhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdi nèhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisì nèhivì xinúcuáchì nùu Dios nduú-nsí, te sàhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsiá palabra ìi xí-yá. Ñàyùcànduá, cada iin iin-nda xi chuun nì nìhìtáhvì-ndà nùu-yá. ⁶ Vèchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihí, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiùhù, primeru yùhù (nì cachitnùhi xì-nsiá palabra ìi). Daaní, después nì chindee stná Apolo. Doco cuisì sàhà Dios nì quee viì (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana nì cáhàn xì palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana nì chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sàhà mii-yá nducuáhà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchúûn primeru, xì

stná nècuàchì nchícùn gà, iin-ni xíndiaa-nsì nùù-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nihì-ndà tnùmanì xì-ndà nùù-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchí nsidaa-nsí nùù-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúûn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe nì dándàcú-yá cuàha, ducán nduú stná-nsiá. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vaha, ducán nduí, te nì quidachuín (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) nì quide jaàn sàhà gracia xi-ya. Te vichi sà-íá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cúndóó nsidaa nèhivì quidá seguir xì chuun nì dàquésáhî mà. ¹¹ Màsà cáchì-nè íá inga (palabra chicá ndiaá); còò. Cuisì ndiaá palabra sàhà Jesucristu (nì cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vachi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nèhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama dìquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida viì-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né oro, ò plata, ò yùù yéhè. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né yutnù, ò mihì, ò ñùù. ¹³ Dandu después icúmí sàà iin quivì cundaà inì-xi nansa íá obra nì quida iin iin-nda. Vachi na sàà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xíxìn, te sàhà ñuhu mà cundaà inì-xi a natùì obra xi-nda nùù Dios, á coó. ¹⁴ Nú màsà cócò obra xi-nda, dandu icúmí-ndá nihì-ndà ñà-vaha xi-nda nùù-yá. ¹⁵ Doco nú nì cocá, dandu mà níhì-ndà ñà-vaha cuàhàn-ndà nihì-ndà nì cùí, doco anima-ndà, vètùnì càcu viá, mate cundumà na ian (nì chindee-nda mii-nda nùù) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ¿a có-nsinúú inì-nsia ñà-ndùù-ndà na iin vehe ì ndé íá Dios? Vachi íá Espíritu ì xí-yá ini anima-ndà. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú ni dándâñùhú iin nèhivì ñà-ì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuàchì mà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vachi ndé íá-yà, yáha ga ì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdí dandahví-nsiá mii-nsiá, vachi nú íá ana tuxí inì-xi nduú nècuàchì nchichí nùù nèhivì ñuhivì yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nèhivì) sàni culocó-nè, vachi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vachi ñà-ndùá tuxí ini nèhivì nduú ñà-chicá nchichí, pues nùù Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Icúmí Dios cundee-yá nùù tènchichí na meru xíquida cuahà-té maña dandáhvi-te”. ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhá Dios, ñà-chìcuéhè uun nduá chítñuní guá ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñàyùcàndùá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsiá ñà-nchícùn-nsiá iin tal nèhivì. Vachi nsidanicuú nèhivì, xì nsidanicuú iñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhivì yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútíacú-ndà, te ò nì sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vachi nsidaa ñà-ndùá cùù xì-ndà quivì vichi, ò quivì vaxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa íá vida nì yàha nècuàchì apóstol nì nihì chuun nùù Jesús

¹ Sàhà ñà-ndùá sàni cachì jaàn xiñuhu ndanihi nèhivì nsiùhù ñà-ndùú-nsí ana xinúcuáchí nùù Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndàá nduá nì nihì ndisa-nsí chuun ñà-dacuahá-nsí nèhivì palabra ì nisa ìa dèhé sàna. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá ìcà-nsí quida viì-nsí chuun ma, vachi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùù chuun xi inga nèhivì. ³ Doco yùhù, có-ndùlòquì nú cachí-nsiá ñà-quidá vííí, ò á coó. Ni có-nàcání stná inì nú cachí dava ga nèhivì ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nùù iin juez. Ni yùhù, có-cachí stnáì sàhà mií, a quidá vííí, á coó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxínitnùní mií, doco có-cuní cachàmà ñà-còò falta xi, vachi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachì a ní quida viíí, á coó. ⁵ Ñàyùcàndùá, màsà cuítñuhu-nda ñanìtnaha-nda, vachi tàsàà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocuñ-yà, dandu natùì claru nansa ndisa íá

nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mii-yá datú-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xì-ndà ndé tantu sàni quida vii iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachì xì-nsiá nsidaájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsiá ñà-mà váha dayáha-nda ñà-nduá cachí tutu ìi, vàchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-nda), mientras inga-nè cahíchi ini-nda; còó. ⁷ Vàchi iin-ni xínduu-nsia xì nsidanicuú gá nèhivì. Nsidaa ñà-nduá sàni nihítáhvì-nsiá, ñà-nduá nì dàcútáhvì Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahvì uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-nda chicá ndiaá-nda sàhámà, vàchi ñà-nì cutahvì uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ini-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsiá na iin rey cahan-nsiá, te menos nì ndoo nsiùhù nùu-nsiá. A sácú vaha nú nì cundúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàa stná-nsi cutnahá-nsí xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí inì, na ian nì cundúú-nsí nèhivì fuerza icúmí cui sàhà-ñá cundehè nèhivì (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá,) indéhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vàchi sàhà-ñá nchícùn-nsí Cristu, ndeníhí nèhivì nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsiá); nchichí gá-nsià cahan-nsiá ñà-ndòó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-iñàha níhìndèè-nsí cahan nèhivì; doco mii-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchi stná ini nèhivì nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tnùñuhu xí-nsiá nùu-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsí doco, xíhì-nsí tècuí, còò ñà-cundixi vii-nsí. Sahní cuií stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsi yoho yucán, vàchi còò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúûn-nsí, te nú cánàhá-nè xì-nsí, dandu vivii-ni naxícónihí-nsí nùu-né. Te nú quidá quíni-né xì-nsí, dandu quidándéé ini-nsí. ¹³ Te nú cáhàn quini-ne xì-nsí, dandu calma-ni sàha-nsinè ichì váha. Doco mii-né, ndeníhí-né nsiùhù nahi mihì chicuéhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xì-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cucahan nùu-nsiá nduá? Còó, cuisì sàhà ñà-nì sàa-nsià cundaà vaha ini-nsiá, vàchi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nùí. ¹⁵ Pues mate ni cundóó ùxìn mil ana dacuahá nchichí xì-nsiá ichì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vàchi yùhù nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha sàhà Jesucristu, ñàyùcànduá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xí sàni techuín Timoteo sàa-nè ndé ndoó-nsiá, vàchi mii-né, nchícùn vii-né Stoho-nda Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nùí. Pues divi icúmí cáhàn xì-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhì nèhivì nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà. ¹⁸ Doco vichi, ináhí, ndee xícàhàn dava-nsia, vàchi tuxí ini-nsia mà sái ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchì icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà inì sàhà nècuàchì cáhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nè ndudu ìi, á coó. ²⁰ Vàchi ley xi ñuhivì ìi xí Dios, màdi palabra uun nduá. Còó, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsiá xì nansa cuní-nsiá quide. ¿A cuní-nsiá sài, te cáhàn ndeí xì-nsiá, te ò cuní-nsiá sài cáhàn màní xì-nsiá, te cundoo vii-nda?

5

Nansa nì cachi Pablo xiñuhu quida nèhivì ñuu Corinto xì iin tiàa cóni quidá víi xi iin nècuàchì ñàhà

¹ Cachí nèhivì nacání-né xì ñà-lá iin-nsia nì ìa xi dihi (quíin-xi). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivì có-ínàhá sàhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vàchi tuxí vá ini-nsiá ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá ìcà-nsiá màcúndoo-nsia tnùnsí ini, te tavà cuàán-nsiá tiàa nì quida ducán ñà-màsà cóó gá-nè nùu-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ian jaàn iá anímè cutnàhí xì-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani inì sàhà chuun jaàn, ñàyùcànduá, cuàhèn cachì xì-nsiá nansa quida-nsia xì nècuàchì nì quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ìi xí Stoho-nda Jesucristu, te na ian coo stná anímè xì-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá

quìvì-yá, te cachi-nsià xì nècuàchìmà ñà-ìcúmí-ndá nacoo-ndané nùu ndahà ñà-malu, te ducán nìhì iquìcúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quìvì (màcuìta-nda nùu) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu nì sanduu vicò pascua sànahà na nìsa cuxio nsihi pan nìhì levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsià ñà-vìi gá xíquida-nsia vichi, doco còó, có-íá vìi ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ínahá-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchâ”? (Te ducán iá stná xì falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítia inicutu.) ⁷ Ñàyùcànduá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nìsa ìa antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cónì queé ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vàchi mii-yá, sàndèníhí-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còó falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelù nduú promesa), vachi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndutáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyùcànduá ndohó, puru ñà-nduú ñà-ndáà cuisì ni cúnchícùn-ndà. Màsà dátiaâ uun-nda quida-nda ñà-íá vaha, vachi queámà na ian có-chívaha vìi-ndà vicò mà; te màsà cúníhñú chicuèhè stná ini-ndà, te ni màsà quidá-ndá ni-iin ñà-íá quini, vachi nú ducán, dandu queámà na ian có-chívaha vìi-ndà vicò, te na ian cónì cúxíó nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùu inga tutu nì tiai antes nì cachì xì-nsiá ñà-màsà cútnáhá-ndá xí nèhivì tùha càhàn xì ana cónì nándàhà xì-né. ¹⁰ Ducán nì tiai nùu-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhivì yohó, vachi cuisì inga ñuhivì cunduu lugar ndé mà cútnáhà gá-ndà xì nècuàchìmà, vachi ñuhivì yohó ndoó cuàhà ana có-quidá víi: xího-né cucumi-né cuàhà ñà-cuicà, o xidácuíhñá-né, te ò xicàn tàhvi-né nùu ñà-cò-nduú Dios. ¹¹ Doco ñà-nduá nì cachì nùu carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quidá víi ma nduú iin ñani-ndà (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútnáhà gá-ndà xì-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò tùha-ne xihò-né ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-cò-nduú Dios, te ò túha-ne canáhà-nè, te ò túha-ne xini-ne, te ò xidácuíhñá-né, dandu màsà cútnáhà gá-ndà xì-né. Nì nácóó dahuun-ndané; nì màsà cuáhandee ini-ndà cuxi-nda xi-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nèhivì có-nchícùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiá cachi-nsià nansa cuu xi nèhivì cutnáhà xí-nsiá nú ni sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñàyùcànduá, dohó cachí xì-nsiá: nì cúxíó dahuun tiàa iá falta-xi ma nùu-nsiá.

6

Màsà cúhùn-ndà nùu juez, te canicuàchi stnahà-nda sàhà-ndà, cachí Pablo

¹ Có-ndiá ìcà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùu iin juez có-xiníndísá-xí ichì Dios. Chicá vaha nùu nèhivì xí mii-yá ni ndúndàà sàhà chuun xi-nsia. ² Amádi sá-ínahá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nèhivì ñuhivì yohó quìvì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-ndà nsidandaà-ndà sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempo vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmí-ndá nsidandaà-ndà sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhì nsidandaà stná-ndà sàhà chuun sencillu iá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñàyùcànduá, nú iá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí inì-nsia chicá mà nchichí, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xì-nsiá áma cúcáhán nùu-nsiá sàhájàn. ¿A ndísá còò ni-iin ñani-ndà nchichí mahì-nsiá? ¿A ndísá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vachi sàhàn-nsiá sanícuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñani xínduu-nda. Dècuèndè nùu iin juez có-xiníndísá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyùcànduá, iin falta cahnú xí-nsiá nduájàn, vachi có-ndiá ìcà-ndà canicuàchi stnahà-nda sàhà-ndà. Chicá vaha ni cuàhà-nda quidaquini-ne xì-ndà, te quidandee ini-ndà. Chicá vaha nacoo-ndané cahnìndàhvì-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándé

stnahá ini-nsià sàhà-nsiá. Còó. Dècuèndè quidáquíní-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, te xidándiáá-nsià ñà-nduá icúmí-nê, mate iin-ni ñaní xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ínahá-nsiá ñà-mà níhì nèhivì malu sàà-nè ñuhivì ìì xí Dios. Ñàyùcànduá, màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá, vèchi mà cúndiátû anima ni-iin nèhivì nchícùn xì ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùù ò figura, ni-iin stná nèhivì iá xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ùì nèhivì, ¹⁰ ni-iin tècùhnà, ni-iin stná ana tùha xího xi ñà-icúmí inga nèhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-tùha canàhá, ni-iin stná tè-sàhníndáhvì xì ñanìtnaha xi. Ni-iin nècuàchì jaàn mà níhìtáhvì xì ñuhivì ìì xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ìì stná anima-nsiá. Ñàyùcànduá, nèhivì vaha sanduú-nsiá nùù mii-yá vichi. Ducán nì cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìì, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vèchi nì chindee stná Espíritu ìì xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivì:) “Vàtùni quida-nda ñà-nduá cudí ini-ndà”. Pues vihini, doco màdì nsidaa ñàhà nduá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-nduá cuní-ndà, doco màsà cuáha-nda cundee ni-iin ñà-có-íá vaha nùù sàxínítnùnì-ndà. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin díchù: “Tìxi-nda nduú fin xi ñà-nduá xixi-nda, te chuun quidá tìxi-nda nduú stná ñà-cuñuhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí nduújàn, vèchi vèxi iin quivì icúmí Dios dandáñuhú-yà nsidaájàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índù chuun icúmí? Pues màdì-ñà coo-nda xi ndéni ñahà ní cui; còó. Divi ñà-cunucuachi víi-nda nùù Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, iá stná-yà sàhà-ndà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nacua nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida ndudu ìì xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsínúú inì-nsia ñà-ndahàsàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a iá vaha coo stná-ndà xì iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsàhà-yá sàndùù-ndà? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsínuu stná inì-nsia nansa iá xì iin tiàa nì quida iin cuàchi xì iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vèchi ducán cachí tutu ìì: “Iin-ni nèhivì cunduu nduú-nè, (nècuàchì tiàa xi nècuàchì ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-ndà xì inga ana cóni nándàhà xì-ndà. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíní guà` xì iquicúñú-ndà. Doco nú ni quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùù cuerpu xi mii-nda nduájàn. ¹⁹ ¿A có-ínahá-nsiá ñà-vehe Espíritu ìì xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vèchi sàni níhìtáhvì-ndà Yà-ìì mà nùù-yá? Ñàyùcànduá, màdíá mii-nda nduu-nda stoho-ndà; ²⁰ còó. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dānāá-yá sàhà-ndà, te sàhámà nsidaa ñà-nduá quidà-ndà na itiacú-ndà xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tnùñuhu xí mii-yá ni cúnduá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá nì tiàa-nsia nùù. Cunaha-nsiá, cuaha-ni iá nú iá mii iin tiàa, te có-íá-nè xì ni-iin nècuàchì ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchì mà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-né; te ducání stná nècuàchì ñahà, chicá vaha ni cúcúmí-nè ìì-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ìcà-né quida ndisa-ne cumplir chuun nì níhì-né ñà-coo-ne xì ñahàdìhì-nè. Stná nècuàchì ñahà, ndiá ìcà stná-nè quida vil-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xì ìì-né. ⁴ Màdì micuísì nècuàchì ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xì ìì-né, á coó. Icúmí cachi stná nècuàchì tiàa. Te ducání stná nècuàchì tiàa ma, màdì cuisì mii-né cachi stná-nè nansa quida-ne xì ñahàdìhì-nè, vèchi icúmí cachi stná nècuàchì ñahà. ⁵ Màsà cáchì-nsiá “còó” nùù nècuàchì vehe-nsia. Cuisì nú vihini cuní-nsiá cunihì-nsiá iin ùì quivì sàhà-ñà càcàn tàhvì-nsiá

nùu Dios. Dandu después nacuaastnahá-nsiá, vàchi nú coó, vihini dacà ñà-malu Satanás sàxìnítùnì-nsiá ñà-có-cùndéé gâ ini-nsià cunihì-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá, doco màdì ñà-dàndàcuí nùu-nsiá nduá; còó. Cuisi cachí xì-nsiá ducán sàhà-ñá cundaà ini-nsià nansa iá iin ñà-vàha cui quida-nsia. ⁷ Vàchi yùhù, cudì inì nú ni quidá nsidaa nèhivì nacua quidé, (ñà-có-ìé' xì ni-iin nècuàchì ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa nì nihìtáhvi-ndà nùu Dios, vàchi tucu tucu sàhatahvì-yá iin iin-nda. ⁸ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì nsidaa nècuàchì ñahà cuaán, xì nsidaa stná nècuàchì tãñaha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-né nú ni quidá-né nahi yùhù (ñà-cónì nándàhì). ⁹ Doco nú mà cùndéé ini-nè cunihì-né ducán, dandu ni nándàhà-né chicá vàha, te màsà cacánúú-né xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivì sàni nandàhà, iá ndisa ñà-nduá dandacuí nùu-né. Te màdì cuísi yùhù cachí xì-né palabra yohó; vàchi ducán dandacú stná Stoho-ndà Señor. Te dohó cachí-yà: ni-iin nècuàchì ñahà màsà nácóó-né ì-né. ¹¹ Doco nú sàni naco-ne nècuàchì-mà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xì inga tiàa). Iin-ni ni coó mii-né, te nú coó, ni nácócuí-ì-nè nacuaastnahá-né xì ì-né. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchì tiàa, màsà cátéstnahá stná-nè xì ñahàdihì-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-nduá nacánì uun inì, vàchi có-nduá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xiníndisâ ñahàdihì-xi, màsà cátè-nè nècuàchì-mà nú cudì ini nècuàchì-mà coo ndisa-ne xì ì-némà. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahà: mate có-xiníndisâ ì-né, doco chicá vàha màsà cátè stná-nè ì-né, nú cudì ini nècuàchì-mà coo ndisa-ne xì ñahàdihì-némà. ¹⁴ Vàchi mate cuisì nècuàchì ñahà xiníndisâ, doco sàhájàn chicá mà úhì cundiatú stná ì-né nùu Dios; te ducání stná nècuàchì ñahà có-xiníndisâ, nú nècuàchì xiníndisâ nduú ì-né. Doco nú nduì-nè có-xiníndisâ-né, dandu ùhì iá cundiatú mée xi-ne. Doco nú xiníndisâ-né, (mate imindaa-né), dandu mée ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndisâ-má quecuaán-né, dandu mà cúnúú-nì, pues ni cùhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre iá nècuàchì xiníndisâ nì ndòò, ò sea nècuàchì tiàa ò nècuàchì ñahà ni cùndúú-né. Doco ¿indù ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo manì-ndà. ¹⁶ Vàchi iin nècuàchì ñahà, có-ìnhá-nè ñà-vihini sàhà mii-né sàà nècuàchì vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ìnhá stná iin nècuàchì tiàa, pues vihini sàhà mii-né sàà stná ñahàdihì-nè càcu-ne.

Màsà nácánì ini-ndà nansa ndenihì nèhivì ñuhivì yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo nì chitnùnì ini Dios cundoo-nda ñuhivì, ducán xiñuhu cundoo cuéyàà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachí xì nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. ¹⁸ Vàchi nú sà-ítúú seña xi Dios ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa màcùtua ìcà-ndà. ¹⁹ Vàchi seña mà, nú itúá, ò nú có-ítúá, còò ni-ìñaha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-nduá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiàá. ²⁰ Doco nacua nì sandoo iin iin-nda na ní quìhi-nda ichì-yá, divi ducán nì cùndóó ì-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndòò-nsiá libre, fuerza quidáchúùn-nsiá nùu lamú xi-nsia, te ducán nìsa ìa stná quìvì nì quìhi-nsia ichì-yá. Doco màsà nácánì ini-nsià sàhájàn; còó. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vàha nì quidá stná-nsià aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúùn-ndá quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nùu mii-yá. Te divi ducán stná, nú nèhivì xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchì-ndá nùu-xì, divi mii-yá. ²³ Te sàni dànàá-yá sàhà-ndá. Ñàyùcànduá, màsà cuàha-nda quida-nda chuun nì dandàcú ana nduú nèhivì ùún.

²⁴ (Pues sàhà nsidaájàn yùhù cachí xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na tãñaha ga quìhi-nda ichì-yá, divi ducán nì cùndóó ì stná-ndà vichi, ñànì.

²⁵ Vichi cuàhìn càhìn sàhà ñahà cuàchì tãñaha ga nandàhà. Còò ni-ìñaha ni cachí Stoho-ndà Señor xì sàhà nècuàchì-mà, doco sàhà gracia xi-ya, vàtùnì cahvi-nsia xì

conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachì ñà-nduá nihnú uun inì: ²⁶ chicá vaha iin-ni ni cúndóo-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yúhù, vachi tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyùcànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, dandu màsà cátéstnàhà-ndà. Te nú còò ñahadihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú ni nándàhà iin tiàa, màdì cuáchi nduá. Te ò nú ni nándàhà iin ñahà chiì, màdì cuáchi nduú stná. Cuisiá mà mánì tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cùnî ndoho guá-nsià.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà váxi ga cuàhà tiempu, ñànì. Ñàyùcànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, màsà cúníhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gà-ndà sàhàjàn. Te nú cudî ini-ndà sàhà iñàha, màsà cútúxí ini-ndà chuun chicá ndiaá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cúníhnú ini-ndà yàha ga xiñuhá nù-ndà. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhiví yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhàjàn, vachi ñuhiví yohó, icúmíá ndañuhá.

³² Yùhù, có-cùnî nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-iñàha. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudî ini-yá. ³³ Doco iin nècuàchì iá ñahàdihí-xi, chicá nacánì ini-nè sàhà chuun xi ñuhiví yohó, vachi nándúcú-nè nansa cudî ini ñahàdihí-nè. ³⁴ Daaní, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nù iin nècuàchì còò í-xí. Nècuàchì còò í-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vachi cuní-nè cundiaa-nè mii-né, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nèhivì ì xí-yá. Doco iin nècuàchì iá ì-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vachi nacánì ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdì sàhà-ñá cadì nù-nsiá iin modo có-ndiá ìqué. Cuisì cuní quida-nsia ñà-ìá viì, te nìhì-nsiá cunucuachi ví-nsiá nù Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cù chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndà iá iin tiàa yàha ga cuní nandàhà xì ana cudî inì-te, te có-quidá ví-té ñà-ìá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vátùni quida-tè nacua nihnú inì-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñâ, màdì cuáchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vaha inì-te, te còò necesidad nandàhà-té, vátùni quidandee inì-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá ví-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ì-ñá seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyùcànduá, (ndújàjàn, vátùni iá): nú ni nándàhà-té xí-ñâ, vátùni iá ñà-nduá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vátùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduàjàn nù ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nè coo-ne xì ì-né ndè cachì sàa cui nècuàchì-mà. Doco nú sàni xihì nècuàchì-mà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga tiàa cudî ini-nè, cuisì-ní ni cúndúú stná inga tiàa ma iin nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gá-nè, dandu chicá ndiaha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espíritu ì xí Dios sàxìnìtnùnì.

8

Màsà cáxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóó nèhivì nù ñà-nduá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvì-né. Pues vihini cachi-ndà: “Nsidaa-nda ináhá vaha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhá cuàhà-ndà iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gà-ndà tuxí ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, dandísá sà-ndà cunduu-nda nèhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhá cuàhà-ndà, dandu cumánì gá ñà-cundaà vaha ini-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyùcànduá, ñà-yohó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvì-né. Ináhá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhiví yohó, ⁵ mate cuáhà gá ñà-nduá cachí nèhivì nduú ana cahvi-né ansivì ò ñuhiví, vachi cuàhà iñàha cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisì mii-yá nì quidavàha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchí-ndá nù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà

Jesucristu cahvi-nda, vâchi sâhà ndudu ìì xí-yá nì sàcòo nsidaa ñà-íá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdì nsidaa nèhivì sánihì vâha ini-nè sâhájàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndísâ, quidá ìi-né cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nèhivì núá, vâchi antes ducán nîsa quida stná-nè. Ñâyùcàndùá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vâchi tàñáha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sâhámà. ⁸ Pues, nâhà claru màdì xì ñà-itiácú-ndà icúmí-ndá ndee vâha-nda nùù Dios, vâchi nú sàni saxi-ndà iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cùnì-ndà caxì-ndà iñàha, iin-nì íá stná-ndà, (còni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu ni cùndóo-ndá, vâchi mate íá derechu xi-nda (caxì-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivì có-cùndáà ini-xì sâhámà, te vihini sâhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nèhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guâ, te nì quìhvi-nsia vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nèhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivì nì xini xì-nsiá mà, nú ni cùndúú-né iin nècuàchì có-cùndáà vâha inì-xì, vihini cuàhandee stná ini-nè caxì stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñâyùcàndùá, sâhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guâ-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanìtnaha-nsia, mate sâhà stná mii-né nì xihì Cristu. ¹² Ñâyùcàndùá, có-queé víámà, vâchi nú ni quida-nda cuàchi nùù ñanìtnaha-nda ducán, dandu nùù stná Cristu nì quida stná-ndà cuàchi queámà, vâchi sàni dàtúcù-ndà sâxinítnùnì nècuàchì mà ñà-có-sâà-nè cundaà vâha ini-nè. ¹³ Ñâyùcàndùá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanìtnahi quida-ne iin cuàchi sâhà ñà-nduá cuní caxì nì cùí, dandu chicá vâha màsà nunca caxì gué ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanìtnahi.

9

Nansa nì cachi Pablo xì nèhivì xítñùhu xi-né ñà-quidáchúùn-né nahi dava ga nèhivì

¹ Yùhù, ¿amádi libre íé? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xininùù stnáí. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsiá nì quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te nì xinindisá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcùnì dava nèhivì yùhù ñà-nduú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vâha-nsia, vâchi ñà-sâhà yùhù sà-xíníndísâ-nsiá ichì-yá, divi sâhámà cundáà vâha ini-ndà ñà-nùù mii-yá sàni nihítâhví chuun quidé.

³ Vichi cuàhìn cachì iñàha xi-nsiá, vâchi ndoó dava nèhivì xítñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi íá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xì-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi íá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdihí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xì stná Pedro, xì stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuisì Bernabé xì yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco íá stná derechu xi-nsi naco-nsi chuun xi ñuhiví yohó, te quida-nsi cuisì chuun ìì. ⁷ Vâchi ducán íá xì-nsí na ian quidá soldadu, màdì cuenta xi mii-té sâhàn-te guerra. (Còó.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiáà xì yutnù quisì vídì, saxí stná-te iin ùi-sì; te ò nú quisì ndacá-te, íá stná derechu xi-tè cuhni-tè tëndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sâhà-ñá có-nduú mii-yá, ñâyùcàndùá, có-ndiáà palabra cachí jaàn. Còó, vâchi divi ducán cachí stná ley ìì ndé nì tiaa Moisés ⁹ nùù tutu ìì, te nì cachi Dios: “Màsà cùñúhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì trigu cóya”. Pues, nâhà claru, màdì sâhà-ñá màni guá quisì mà nùù-yá nduá dísâhà-xí nì câchí-yà ducán. ¹⁰ Còó, sâhà ndohó nì cachi-yà ducán, (vâchi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá ìcà coo tnùndé ini xi nècuàchì (chináhá palabra ìì) ñà-nìhì-né iin algu, divi nacua íá stná xì iin nècuàchì xitú, te ò iin peón dacóyo nùnì, nihnú ini-nè nihì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitñùhu-nsi xì-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuàha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhiví yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga íá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùù-nsiá, dandu ¿amádi chicá íá stná derechu xi nsiùhù sâhà ñà-jaàn?

Doco còo; có-xìcàn-nsì ni-ĩnàha nùu-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsi, còtó nú ni cãcàn-nsi ãnàha cadiàmà nùu nèhivì, te mà cúníndísã gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sã-ĩnãhá stnã-nsiã nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ì veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sãà yucán. Vachi dùtù xinúcuáchì nùu mesa ì ndé xixìn quisì nduú promesa, níhì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nãhà claru sàni chitnùnì ini Stoho-ndà Señor ñà-dùcàn quida stnã nèhivì cachitnùhu razón ndiaha, divi sãhà chuun quidã-némã icúmí-né nìhì stnã-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùu-nsiá, mate iá derechu xi. Ni màsà cútúxì stnã inì-nsia a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-nduú derechu xi. Còo, chicá vãha ðihna ni cuí, te (mãdiã quideãjàn), vãchi nú ducàn, dandu mà cúí gá cachì xì nèhivì ñà-ndùá cudí guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-ĩnàha).

¹⁶ Ñà-ndãà nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachitnùhi; doco có-nìhnú inì camáni nèhivì yùhù sãhãmã, vãchi nihnú inì ñà-fuerza cachitnùhi palabra mà, te ndahví (gã cuú inì) nú màsà cáchitnùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú cuisì yùhù nì chitnùnì inì cacanui xì palabra mà nì cúí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sãhãjàn cundaà ini-ndà iin chuun ì nì nìhì nùu mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducàn nì nìhì chuun ma, dandu ¿índù ãnàha cunduu tnùmanì nìhitàhvi? Pues, divi ñà-uun-ni cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quiyãhvi, mate iá derechu xi càquian, doco có-xíquèàn nùu-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còo ni-iin ana cachi xì nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ìé` sujetu nùu nsidaa nèhivì áma vihini sãà stnã-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xi chivãha stnãì estilu xi nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnãhì xì-né, áma sãà dava-ne cunindisã stnã-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate núu yùhù có-ndiãã gã ley sãnaha xí-némã, doco voluntad xi mií nchícùàn áma sãà stnã dava-ne cunindisã stnã-nè. ²¹ Daaní, nú ié` cutnãhì xì nèhivì có-nchícùn estilu xi ley mà, dandu có-nchícùn stnãì-ñà, áma (chíndéé stnã mà) ñà-cunindisã stnã dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-nduú iin nèhivì còo ni-iin ley xi Dios nùu-xí; còo, vãchi nchícùn ndisa stnãì ley xi Cristu. ²² Daaní, na ié` cutnãhì xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidã stnãì na quidã mii-né, áma níhì dacuní stnãì dava-ne ichì vãha. Vãchi ducaní quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidã mii-né, ducàn quidã stnãì, áma sãà stnã-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sãhã-ñã chicá quee tnũñuhu xí razón ndiaha xí-yá, dandu nìhitàhvi stnãì iin ñà-ndiaha sãhã palabra mà.

²⁴ Sã-ĩnãhá-nsiã, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhì xì premiù, mate cuãhã-té nì dàdãvã stnahã-te. Pues ducaní iã stnã xì ndohó, xiñuhu cuãhandee ini-nda, dandu nìhitàhvi stnã-ndà nùu-yá. ²⁵ Daaní, nú cuãhàn tècuachi ma dadavã stnahã-te ducàn, xíndiã stnã-te mii-té, có-quidã ndevãha-tè xì mii-té (áma níhì-té cóo fuerte-te). Te ¿índù chuun? Divi sãhã-ñã cuní-te nìhì-té (iin premiù tii) mà cúnãhá ni-iin ratu, iin sicátè ndahã cuí yutnù cuñuhu ðinì-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá nìhì-ndà nú ni cuãhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù sãhandee cahnú inì, nahi tè-xinú carrera, doco inãhì índù nùu-xí cuãhìn. Te na quidã stnã tècuachi ídiquí box, ducàn sãhandee stnã inì, doco có-índiquí uin; inãhì ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí nùu ñà-xíhoé quide. Có-sãhi ñà-quida ndevãhi xì mií, còtó mà nátui guè nùu mii-yá mate cuãhã gã sãni càhìn xì nèhivì dava ga sãhã ichì-yá.

10

Màsã cáhvi-ndã figura nahi nìsa quida nèhivì Israel sãnaha na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñãni, cuní cundaà inì-nsia nansa nì cuu xi nèhivì sãnaha, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nìsa xìca-ne tixi còndãhvi iin vico xí-yá, te nsidaa-né nì yãha uun stnã-nè mahì mar yucán. ² Ñàyùcàndùá, na ian cùu-xì-ndà na cuhù-ndà, ducan quida-nda cuenta sãhã

mii-né na ian nì cuhì stná-nè tìxi vïcò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xí Moisés. ³ Daaní, iin-ni nìsa itiacu stná nsidaa-né ñà-ndùá nì sàhatahvì Dios-nè, ⁴ te iin-ni nìsa xihì stná-nè tècuí ndiaha, divi tècuí nì cana nùu iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vàchi nì cutnahá stná-yà xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xi-ne, te ñàyùcàndùá cuàhà sàstnùhù-né nì xihì nùu yucù yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndùá nì cuu xi nèhivì sàna ma, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuéhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Ni màsà cáhvì stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vàchi ducán nacání tutu ì: “Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuìta-ne nì itasaha-né (nùu figura xi-ne)”, cachá. ⁸ Ni màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nìsa quida dava nècuàchì yucán, vàchi después nì xihì òcò ùnì mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quídá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor, vàchi ducán nì quida dava-ne, te sàhájàn nì ndecoyo cuàhà còò, nì tnii-sìné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà cáhàn ndiaa-ndà (dìquì-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xi nècuàchì sàna ma sàhà ñà-nì cùndáà ini-ndà (màsà quídá stná-ndà ducán). Vàchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà nùu tutu ì sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcàndùá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda nùu Dios, dandu ni caquín-ndà cuidadu còtó sàa-ndà quida stná-ndà iin cuàchì có-nìhnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-ndùá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndohó stná nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduá. Te vátùni cahvi vii-ndà xì-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-ndùá mà cùndéé ini-ndà sàhà-xí. Còó, vàchi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchì ni cuí), dandu siempre datú Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vátùni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cùndóó-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùu Dios ni cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxí-ndá ñà-ndùá nì chindoo nèhivì nùu figura

¹⁵ Cuàhìn cachì xì-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xì, amádi ndisa á coó, vàchi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivì cundaà inì-xi. ¹⁶ Na (nacuítáhvì-ndà, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímànì-ndà mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitià nì-yá. Te na xixí stná-ndà pan ì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa nì sàha-ya iquicúñú-yà (sàhà-ndà). Sà-ìnáhá-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyùcàndùá nahi imindaa nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà ndoó, vàchi iin-ni pan (ì) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehè-nsiá nansa xíquida nècuàchì raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisì nduú promesa, te nì xihì-si nùu mesa ì, dandu después saxí-né cuñù-si. Pues sàhà ñà-sàxí-né promesa mà, náhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religiòn mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachì nsidaájàn xì-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-itiácú ndisa figura cahvi nèhivì có-ìnáhá xí Dios, ni có-cùnì cachi stná ñà-ndiáá ndisa promesa sàha-neñà. Còó, doco cunaha-nsiá, íá ndisa ana dìnùu-xí sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùu ñà-malu sàha-neà, màdì nùu Dios. Te yùhù, có-cùnì dahuin cunihnu ini-nsiá quisì mà. ²¹ Vàchi còò permisù cuitahvì-ndà coho-nda copa ì xí Dios, te después coho stná-ndà ñà-ndùá sàha-ne ñà-malu; còò. Vàchi còò permisù cuxi-nda pan ì xí Dios, te después cuxi stná-ndà ñà-dàcùxí-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísá cunì-nsiá dacuídà ini-nsiá Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsiá chicá fuerte-nsiá nùu-yá? (Doco mà ndísá.)

²³ (Ñà-ndáà nduá), libre íá-ndà quida-nda nacua cudí ini-ndà, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndà) màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre íá-ndà, cachì-ndà, doco màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyùcàndùá, màsà nándúcú-ndá ñà-ndùá cudí inì-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vaha ñanìtnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dìcò yàhvi, vátùni caxì-ndañá. Còò necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhámà, ²⁶ vàchi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhiví yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò iá vehe iin tiàa có-xiníndísá-xí-yâ, te cudî ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vátùni caxì stná-ndà nsidaa ñà-nduá taxí nècuàchìmà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácání ini-ndà sàhá. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhiví xì-ndà: “Cuñu yohó, promesa ni sandoo nùu figura cahvi-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchìmà màsà cáxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vàchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndá quida-nda ñà-nduá cuní inga nèhiví cachí ìi gá inì-xi. ³⁰ Vàchi naquímànì-ndà Dios sàhà ñà-nduá saxí-nda, ñàyùcànduá còò ñà-dìsàhà-xí cundoo nèhiví cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-nduá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-nduá quida-nda, sàhà ñà-nì quèé gá tñùñuhu ndiaha xí Dios ni cùnduá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácùdúchí ini-ndà ni-iin nèhiví, a ducán nduú-né iin nècuàchì raza Judea, ò iin nèhiví inga raza (có-xiníndísâ), te ò iin nèhiví cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsià nacua quidá yùhù, có-nàndúquì ñà-cudìi inì míi, cuisì-ní quidé lucha ñà-màsà cùdúchí ini nèhiví sàhí, dandu vihini sàà stná-nè càcu anima-nè.

11

¹ Ñàyùcànduá, nacua quidá yùhù, ducání quida stná mii-nsiá, vàchi divi Cristu nduú ana nchícuìn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ñahà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñánì, vàchi iin-ni nsinúú inì-nsia yùhù, te nsinúú stná inì-nsia palabra ni cachì xi-nsiá ñà-chivàha-nsia. ³ Te vichì cuní cundaà inì-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùu nsidaa nècuàchì tiàa, te nècuàchì tiàa nduú ana dandacú nùu nècuàchì ñahà, ducání nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùu Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-nduá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùu Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-néamà, vàchi có-nduámà tñùñuhu xí dìnì-né. ⁵ Doco nècuàchì ñahà, nú xícàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ìdàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùu-né sàhà dìnì-né, vàchi davani queámà na ian sàni daté tehe-né. ⁶ Vàchi nú có-ìdàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu chicá vaha ni dáté cuati dìnì-né. Te nú ni cùcàhán nùu-né daté cuati-né, ò daté tehe-né, dandu xiñuhu ni cùdàhvi dìnì-né. ⁷ Iin nècuàchì tiàa, có-xiñùhù cudàhvi dìnì-né, (na xícàn tàhvi-né), vàchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànè, ñàyùcànduá, xiñuhu tavà-né tñùñuhu xí-yá; doco nècuàchì ñahà, tñùñuhu xí nècuàchì tiàa tavá-né, ñàyùcànduá (xiñuhu ni cùdàhvi dìnì-né). ⁸ Vàchi màdì (iin iquì) nècuàchì ñahà ni cùyúcùn nècuàchì tiàa. Còó. Iquì tiàa ni cuyucun nècuàchì ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ìi-né, ñàyùcànduá ni sàcòo-ne, màdiá ni sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchì ñahà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, xiñuhu cudàhvi dìnì nècuàchì ñahà, te cunduamà seña ñà-íá ana dandacù-xì nùu-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyùcànduá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisì nècuàchì tiàa nduú ana ndiàá, ni có-càchí stnáì ñà-cuisì nècuàchì ñahà ndiàá stná; còó, vàchi nú ndoo-nda nùu Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcànduá, mate iin (iquì) nècuàchì tiàa ni sàcòo nècuàchì ñahà, doco vichì nècuàchì ñahà nduú ana datúinuù xì nècuàchì tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítñuní inì-xi sàhà nsidanicuú iñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xí nansa tuxí inì-nsia: ¿a vátùni iá cahan-nsiá nú ni càcàn tàhvi iin nècuàchì ñahà nú uun-ni iá dìnì-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducání ináhá-ndá cucàhán nùu iin nècuàchì tiàa nú ni ndunaní idìdìnì-né. ¹⁵ Doco nècuàchì ñahà, còó, cuàhà gá cudî ini-nè nú naní idìdìnì-né, vàchi na iñàha ìdàhvi dìnì-né nduá, te ducán ni nihàtàhvi-né

coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá), doco nú có-ndôo ini iin nêhivì xì palabra yohó, dandu ni cúnahá-nê cuisì ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nêhivì cahvi xi Dios.

Nansa ni cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacuitáhvi-né Cena ì xí Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachì xì-nsiá iñàha, doco màdiá ndeníhí vâhi mii-nsià nduá; còó, vâchi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsià; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú ini iin grupu-nsià, vâchi ducán cachí nêhivì xí, te tuxí inì vihini ñà-ndàa ndua. ¹⁹ Vâchi vihini cachi stná-ndà ñà-ìcúmí coo itnii grupu nùu-nsiá sàhà-ñá cundaà vâha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdi ñà-cáhàn sàhnù-ndà cundujàn). ²⁰ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, màdiá nacuitáhvi ndisa-nsia Cena ì xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsià jaàn. ²¹ Vâchi cada iin iin-nsia, yâchì quesáhá-nsiâ xixí-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsia, te dava ga nêhivì, ni có-sâa comida xì-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vâchi nêhivì xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándûcáhàn-ndá ñanìtnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí inì-nsia? ¿A cuàhìn ndenihi vâhi-nsià sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còó, mà quidéa.

Nansa ni quida Jesús Cena ì primeru

²³ Nùu meru mii Stoho-ndà Jesús nì nihí palabra nacaní nansa nì quida-ya na ní sanduu ñuu quivì nì cahìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa nì tnii-ya pan, ²⁴ te nì naquimanì-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì cachi-yà: “Nahi iquicúñú mií nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sáhatahví sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiâ quida stná-nsià sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, nì cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihi nì xixi nsidaa-né, dandu nì tnii-ya pocillu, te nì cachi-yà: “Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nêhivì, vâchi nahi nií nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (nì cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ì mà, ñà-jaàn nsinúu ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàa quivì naxicocuín-yà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nú cuní-ndà nacuitáhvi-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ì xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui ni quida-ndañá, vâchi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vâchi ñà-cóni chívàha-nda tnùñuhu xí iquicúñú-yà xì nì-yá nduá. ²⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vâtùni nacuitáhvi víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ì mà. ²⁹ Vâchi nú có-nìhnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixì-ndà, te xihí stná-ndà yà-ì mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-dìsàhà-xí cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihì stná dava-nsia. ³¹ Chicá vâha nacani vâha ini-ndà, te ndundoo vii anima-ndà antes, dandu mà nihì-ndà castigu. ³² Doco te nú nihì-ndà iin castigu nùu-yá, divi ñà-sàha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñà màsà ndañuhú dahuun-nda nahi dava ga nêhivì ñuhivì.

³³ Ñàyùcànduá, na natácá-nsià, cundiatu-nsia cundoo nsihi-nsia, ñànì, dandu vâtùni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihì ndisa iin nêhivì doco, dandu chicá vâha ndè vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá nihì-nsiá castigu na natácá-nsià cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué` xì-nsiá sàhà chuun iá gá.

12

Nansa iá ñà-nduá nihitáhvi ndiaha-nda cutáhvi-ndà nùu Espíritu Ìi

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsià sàhà ñà-nduá níhítáhvì ndiaha-nda nùù Espíritu Ìì, ñàni. ² Sà-ìnáhá-nsiâ nansa nì saquida-nsia antes na táñaha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuisì nacua nisa cachi nèhivì xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùù, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyùcànduá, cuní cundaà inì-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìì xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiàá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìì ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisì Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni nihítáhvì-ndà nùù-yá, doco imindaa Espíritu Ìì xí-yá nduú ana nì dácútáhvì xì-ndàñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nùù-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchí-ndá nùù-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni nihítáhvì nansa chindee ndiaha Espíritu Ìì ndohó sàhà ñà-vàha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni nihítáhvì-ndà ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni nihítáhvì-ndà ñà-cundaà túí ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ìì nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùù mismo Espíritu Ìì sàni nihítáhvì ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, nì nihítáhvì-ndà dandúvaha-nda nèhivì, doco mismo Espíritu Ìì nduú ana nì sàhatahvì xì-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini nì nihítáhvì-ndà quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnùhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vètùni cundaà ini-ndà a díví Espíritu Ìì, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñàha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-nduá nì nihítáhvì-ndà mà, divi Espíritu Ìì nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda níhítáhvì-ndà según nansa chítùnì ini-yà cuàhatahvì-yándô.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni nihì iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquicúñú-ndà. ¹³ Vàchi nsidanicuú-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhii anima-ndà nì quida Espíritu Ìì xí-yá. Vàchi iin-ni Espíritu Ìì sàni nihítáhvì ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó ana dandàcù-xì nùù-xí.

¹⁴ Sà-ìnáhá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdì uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cúí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còó; yùhù, có-nduú iin ndahà, ñàyùcànduá, có-nduú cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còó, yùhù, có-nduú iin nduchínúù, ñàyùcànduá có-nduú cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Vàchi nú cuisì nduchínúù-ndà ni cundúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà ni cundúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha dìtì-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-ndà xì nsidaa ñà-nduá xichúân, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa nì chitnùnì ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cúí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cundúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco còó, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcànduá, có-íà vaha cachi nduchínúù-ndà xì ndahà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná dìtì-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. ²² Còó, vàchi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícò iá, divi jaàn chicá ndiàá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhàn nùù-ndà. ²⁴ Vàchi ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndàñá). Pues ducán nì chitnùnì ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiàá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu

nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmíâ chindee tnahá, te iin-ni coo viì iquicúñú-ndà. ²⁶ Vâchi mate imindaa lugar xi cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquicúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudî ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudî stná inia.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachî xî-nsiá ñà-nahi iquicúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvì-yá chuun quida-nda nù-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiùhù nècuàchì apóstol sàni nihítahvì-nsí ñà-cacanu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachítñuhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ì. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidà-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanìtnaha-xi, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì cáhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, nàhà xicà màdi nsidaa-nda ni níhì-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdi nsidaa-nda tùha-nda cachitñuhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdi nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivì; còó. Ni màdi nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivì. Ni màdi nsidaa stná-ndà cáhàn-ndà inga dàhàn sàà, ni mà túha nsidaa-nda cachitñuhu-nda nansa cuní cachì dàhàn sàà mà. Còó. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudîi cuáhà ini-ndà nihítahvì-ndà más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachì mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn cáhìn xî-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachì-ndà sàni nihítahvì-ndà cáhàn-ndà nsidanicuú dàhàn ñuhivì xì ndè stná dàhàn ángel, doco nú có-cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cúndiáá nsidaámà, vâchi ducán queé ñà-cáhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadì úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nihítahvì-ndà cachitñuhu-nda razón ndiaha, te sànihì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhé, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vâha-nda fe, dècuèndè vátùni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsíhí-ndá ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuáhà-nda coco-nda (sàhà iin chuun vâha), doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhì coo calma-ndà xì nèhivì, te cuhi ini-ndané. Te mà cúmbìdia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndàa cuadú stná-ndà. ⁵ Vâchi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóo interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vâchi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanìtnaha-nda, dandu mà cudî ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còó, ñà-cunchicùn viì-né ichì ndàà nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nù-ndà ducán, dandu mà úhì quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhì cahvi stná-ndà xì-né ñà-chicá quida viì-né después, vâchi siempre iá tnùndé ini, cachì-ndà, te vátùni cucumi-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vâxi iin quivì, te mà cóo gá necesidad cachitñuhu nèhivì xì-ndà iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-ndà dàhàn sàà, ni mà cóo cá stná necesidad cachitñuhu-ya xì-ndà iin ñà-có-ínáhá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nù-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ínáhá nsihi-nda nsidaa iñàha; còó. Stná iin palabra dacáhàn-yà nèhivì, có-nduámà iin palabra cachítñuhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; còó. ¹⁰ Doco na sàa quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà cáhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tií, nahi mée nisa cahìn, vâchi nacua nacání ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná ini; ducán nisa nihnu ini. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyúcandúá, có-quidá gué nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-ndà después. Vâchi quivì vichi indéhe-nda (nansa yâha-nda, doco có-cúndàà vâha ini-ndà), vâchi na ian indéhe-nda nù iin yùtátà có-tùí víi, ducán nduá. Doco vâxi iin quivì, dandu mà cóo gá ducán, vâchi vivì-ni

icúmí-ndá cundehè claru-ndà mii-yá. Quivì vichi cuisì iyuhu-ní cundáà ini-ndà, doco quivì yucán icúmí-ndá cundáà vaha ndisa ini-ndà nacua cundáà ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñâyùcàndùá, ùnì iñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vâha-nda fe, te ni cúniñnú vâha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándô; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nùù nsì-ùni ñà-jaàn, chicá ndiaá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

14

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda na cáhàn-ndà inga dàhàn sàà quidá Espíritu Ì

¹ (Ñà-ndáà ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnái nanducu-nsiá nansa nihítáhvi gá-nsiá más tàhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní nihítáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Vâchi na cáhàn-ndà dàhàn sàà, màdi nèhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà. Còó. Dios cáhàn xì-ndà, doco nèhivì ñuhivì, có-cundáà ini-nè nansa cachí-ndà. Divi Espíritu Ì chindéé xí-ndá cáhàn-ndà ducán, doco iin chuun iá dèhé nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà, vâtùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuañandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá cáhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivì nacuañandee inì-xi.

⁵ Mate cúdí inì nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-cáhàn-nsiá dàhàn sàà, doco chicá cudì inì nú ni nihítáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vâchi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni cáhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vâtùni, vâchi (sàhà-ñà claru iá palabra mà) vâtùni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vâha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sái ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dàhàn sàà ni cáhàn xì-nsiá. ¿A vâtùni chindeámà mii-nsiá, ñànì? Còó, vâchi xiñuhu ñà-nacani claru stnái xì-nsiá iin palabra sàni dàtnùù ini Dios yùhù, te ò iin palabra nì cundáà tui inì nì quida-ya, te ò nú coó, iin razón ndiaha nì quixi nùù-yá, te ò iin ñà-vâha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vâchi dècuèndè stná ñà-quidándáá-ndá, ni cúndúá iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni nì cui ni quidándáá-ndáñâ, dandu mà cúndáà ini nèhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-sivi vii-té, mà cúndáà ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducání stná ndohó na cáhàn-ndà, nú có-cáhàn claru-ndà (dàhàn mii-nda), mà cúí cundáà ini nèhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn iá ñuhivì, te iin ian vâtùni cáhàn nèhivì, te cundáà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ínáhá-ndá nansa cuní cachi dàhàn cáhàn iin nèhivì, dandu có-cundáà ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xìcà nduú-né, te ni mii-né, có-cundáà stná ini-nè ñà-nduá cachí ndohó. ¹² Pues ducání stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà cáhàn-nsiá). Yùhù ináhí, yáha ga cuní-nsiá nihítáhvi-nsiá cuàhà iñàha nùù-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá nihítáhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñànìtnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tàhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñâyùcàndùá, nú sàtùha-nda cáhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñà-càcàn tàhvi-ndà cuáhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na cáhàn-ndáñâ, ¹⁴ vâchi na cáhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà cáhàn stná-ndà, xicàn tàhvi-ndà nùù-yá, doco ini sàxìnítnùni-ndà, có-cundáà ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vâha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, doco màdi cuisì ñà-jaàn, Icúmí-ndá càcàn tàhvi stná-ndà nùù-yá xì iin palabra ñà-cundáà ini-ndà. Stná ñà-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáà ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vâchi nú naquímànì-ndà mii-yá xì cuisì-ní dàhàn ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachi nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihi nì cáhàn-ndà), vâchi ni có-cundáà ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimanì-ndà Dios,

divi naquímánì váha-ndayá, vátùni iá` mà, doco có-nîhì ñanìtnaha-nda cunduamà iin ñà-vàha xi stná anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhé Dios, cuàhà gá cáhìn dàhàn sàà; chicá cáhìn ducán nùù nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhìn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsià, te màdià ùxìn mil palabra inga dàhàn mà-cúndàà inì-nsia, vèchi cuisì nú cundàà vaha ini-nsià, dandu vátùni chinahì mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cúníhnú ini-nsià nahi mée, ñánì. Vátùni iá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuèhè iá ñuhivì; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdi gá nahi mée.

²¹ Nùù tutu ìi dohó cachí mii-yá: “Icúmí càhìn xì nècuàchì raza yohó, vèchi icúmí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dàhàn, te cuenta-xi icúmí-nè càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yúcán mà quíhìn cásû-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyùcànduá, ñà-jaàn cundàà ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dàhàn sàà, áma cúndàà inì nècuàchì có-xiníndísâ. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxiníndísâ, màdi sàhà nèhivì có-xiníndísâ.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataca-nsià, te càhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stná nèhivì có-cúndàà inì-xi, ò nèhivì có-xiníndísâ. Pues ádi icúmí-nè cachi-nè sàni culocó-nsià. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xí Dios (dàhàn cundàà inì-xi), dandu dansínúú iniàmàné cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stná ñà-nduá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcuítasisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè iá ndisa Dios nùù-nsiá.

²⁶ ¿Ndíà nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñánì: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xi iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana nì nataca ni cúnduá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vii-ndàñá, màdià nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoó nèhivì cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vátùni càhàn ù-nè, ò ùnì-nè, doco màsà yáha ùnì-nè, te nì nsihi iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni cúcúmí-nè tiempu xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivì dàhàn sàà na natácá-nsià, cuisì-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vátùni càhàn ù ò ùnì-nè, te ni cúnínì nèhivì dava ga, te cachi-nè a vátùni iá ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúú Dios sàxinítnùnì-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vèchi nsidaa ana datnúú Dios iin razón ndiaha, vátùni cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátùni sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuahandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nihítàhvì cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nè dandacú-né nùù anima mii-né, (a càhàn-nè, á coó). ³³ Cunaha-nsiá, màdi nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, còò; vivì-nì, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà càhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vèchi còò permisú. Icúmí-nè cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni cécàn tnùhù-né nùù nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vèchi có-nduá ducán càhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsià.

³⁶ Cuní nsinuu inì-nsia ñà-màdi mii-nsiá òndùú-xì ni quésáhá palabra xi Dios. Ni màdi cuisì mii-nsiá nì xiníndísâ stná xì palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivì tuxì inì-xi datnúú Dios sàxinítnùnì-xi, te ò ní nihítàhvì ndiaha-né cahan-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra nì dandàcú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú

cô-cùnî-nè nacuni-nè ñà-palabra ì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsià, màsà nácúñî stná-nsià nè ñà-ndùú-né ana nì nìhìtáhvì ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñánî. Yùhù cunî nanducu-nsiá más gà nansa nìhìtáhvì-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te nèhivì cáhàn dàhàn sàà, màsà cádî-nsià nùù-né; còó. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsià), vivì-ni nì quidá-nsiáña, te iin iin-nsia (ni cáhàn-nsià) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñánî, cunî cundaà vaha ini-nsià sàhà palabra ndiaha nì cachitnùhi xì-nsiá daa. Vàchi nì xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsià seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmî-nsiá càcu-nsia nú iin-ni nì cúníhnú vaha inì-nsiaña. Vàtùni càcu-nsia, cachí, doco ¿a víhínî uun-ni quee ñà-nì xinindisá-nsiá ducán? (Còó), ³ vàchi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá nì cachitnùhi xì-nsiá daa, vàchi divi nduú stná palabra nì nihí (nùù) Cristu, te nacáníámà nansa nì xihî-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùù tutu ì. ⁴ Dandu nì ndùxin-ya, doco tìxi ùnì quivì nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nì ndecunu-ya nùù Pedro xì nùù stná dava ga nècuàchì dacuahá-yá; ùxìn ù nì sanduu-ne. ⁶ Daaní, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ì cuàhà vá nècuàchì mà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivì yohó. ⁷ Daaní después, nì ndecunu stná-yà nùù Jacobo, xì nùù stná nsidanicuú nècuàchì xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último nì ndecunu-ya nùù yùhù. Díñ tiempu nì sandua, màdì iin-ni xì nècuàchì dava ga mà. Vàchi nùù nsidaa gá ana nì nihì chuun nùù-yá, yùhù nduì ana chicá có-ndiàá. Ndisa nì nihì chuun ndiaha nùù-yá, doco màdì sàhà-ñá vaha güé` nì sándúá; còó, vàchi yùhù, cuàhà gá nèhivì xí Dios nìsa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya nì nìhìtáhvì cucumí chuun ì nùù-yá. Te màdì uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vàchi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùù nècuàchì dava ga. Doco màdì ndisa yùhù nì quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; còó. Divi gracia xi-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xícachi nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-nì natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmî-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsí sàhà Cristu ñà-nì natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsí? ¹³ Vàchi nú mà cúí natiacu nsí nì cúí, dandu nì cóni nátiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni nátiácú-yà nì cúí, dandu uun-ni quee ñà-cáhàn-nsí xì nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiàyà, doco uun-ni quee stná mà nì cúí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachàmà, vàchi sàni cachí-nsí sàhà Dios nì dãnátiácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsí (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-cónî nátiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vàchi nú mà cúí natiacu nsí, dandu cóni nátiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ì-ndà xì cuàchi-nda, cuquidá-xí nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivì chicá còó tnùndé inì-xi nduu-nda nú cuisì ñuhivì yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còó, ñà-ndáà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmî natiacu stná cuàhà gá ana nì xihì. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha nèhivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyùcànduá vátùni nìhìtáhvì stná cuàhà-né natiacu-nè. ²² Vàchi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xì Adán, ñàyùcànduá xihì nsidaa nèhivì tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xì Cristu, icúmî-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díñ nduú quivì nì natiacu Cristu, te díñ cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivì xí-yá quivì

(naxicocuïn-yà, te) cuni-ndàyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yâ cundee-yá nùù nsidaa ñà-malu cusáhnû, xì nùù stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhiví. Daaní icúmí sàà quivì xìnu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamáni-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yâ cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cudû ini-yà xihì nèhivì, ñàyùcàndùá por último icúmí-yâ cundee-yá nùù ñà-xihì-ndà, te mà nunca cui gà-ndà. ²⁷ Vàchi cachí tutu ì ñà-ìcúmí sàà nsidanicuú ñàha coa sujetu nùù-yá. Doco nàhà xicà màdì Yuamáni-yá coo stná sujetu nùù-yá, vàchi divi Yuamáni-yá nduú ana disáhà-xí nì cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùù nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yà sujetu nùù Yuamáni-yá, vàchi divi sàhà poder xi yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnû inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhivì, sáhàn-nè cuhî-né cuenta xi nèhivì sàni xihì. Pues, ¿ìndù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsì ma nú ndisa mà cúí natiacu ni-iin nsì ní cúí?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tìxi cuàhà peligru ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsì, ñáni. Ñà-ndàà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuisì cudû gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsià Stoho-ndà Jesucristu. ³² Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nùù (nèhivì dana guá nahi) nsicaha. Doco ni mà cundíáá stná mà (nùù) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vàchi te nú ducán, dandu chicá vàha quida-nda nacua cachí dichu: “Nì cuxí vàha-nda, te coho vàha-nda, vàchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì-nsiá (ducán, vàchi cachí stná dichu): “Nú chicuéhè nècuàchì nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda”.

³⁴ Xiñuhu nàcùnihnu vii inì-nsia, (ñáni). Màsà quidá gá-nsià cuàchi, vàchi sàni cundaà inì, dava-nsia ni có-ìnáhá-nsiâ Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá ìcà-nsiá).

Nansa coo iquicúñú-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachi iin nèhivì: “¿ìndù modo cui natiacu iin nsì nú sàni xihì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñú-nè?” ³⁶ Pues neciu-ndà nú ni cachí-ndà ducán. Vàchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíâ ndùxan, dandu cuitià. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xí ñà-nduá cuàhàn nacuitià; còó, cutu iin tata uun nduá chihì-ndà, sea ni cundúá nùnì trigu, ò inga nùnì. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yà coa. Te nú sàni sahnua, dandu díin díin nùnì cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducáni iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-ìá ñuhiví. Vàchi tucu tucu ndáa nèhivì, quisi, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchì ìtándiaa ansivi, tucu iá nùù ñà-ìá ñuhiví yohó. Cuaha-ni iá ñà-ìá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-ìá ñuhiví, doco tucu tucu xíndàa víco iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchíí orá, te víconi iá nchíí yoo, doco tucu nchíí-si. Cuaha-ni iá nchíí stná sìtnúù, doco tucu tucu xíndàa víco iin iin-sì. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndùxin iin nsì, sívì iquicúñú-nè, doco na sàà quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gà-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhá-ní nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còò gá ni-iin fuerza iin nsì na ndùxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñú ñuhiví yohó icúmí-ndá na ndùxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vátùnì cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhiví yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhiví.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhivì itiacú, divi nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùù anima mii-yá níhítàhvì nèhivì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nìsa ìa iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòò iquicúñú cui coo

ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-nduá itiácú ndiaha na iin Espíritu Ìì. Còó, siempre nchícùn gà vaxamá. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhiví, nacua nìsa ìa xì-né nì cuyucun ñuhù, ducán xíndàa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndàa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcànduá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xì-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ì-ndà nèhivì ñuhiví yohó xì iquìcúñú-ndà, tàñáha ga cui sàa-ndà cundoo-nda ñuhiví ì xí-yá, ñáni. Te ducání stná, nú tàñáha ga dàma iquìcúñú-ndà, mà cúí sàa stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gá iquìcúñú-ndà; vachi tiempu vichi sívì-ndà na xíhì-ndà. ⁵¹ Ñàyùcànduá, cuàhìn cachì xì-nsiá iin palabra nìsa ìa dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sáa nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadàma iquìcúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sívì corneta último, dandu yáha ga yàchì, na íin cáchì nadàma dahuun-nda. Vachi icúmí sívì corneta, dandu natiacu nsì ñà-mà cúí gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xíhì nèhivì ñuhiví, te sívì-né; doco ndohó, vaxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquìcúñú-ndà. (Ñà-ndàa nduá), xíhì-ndà vichi, doco nú sàni nadàma iquìcúñú-ndà, dandu mà nunca cui gà-ndà. Daaní, (na tiempu sàni nihítáhvi-ndà ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachì tutu ì cundua, vachi dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cùndúú gá-ndà nsì. ⁵⁵ Na ní xíhì-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà nì cúí, doco vichi còó. Mate ní xíhì-ndà, doco mà nunca cundee gá tnùndoho ma nù-ndà”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-ìá cuàchi nèhivì, ñà-yucán nduá dayúhì xì-né na xíhì-nè. Vachi nacua fuerte iá castigu cachì ley ì, ducán fuerte icúmí coo stná tnùndoho nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nù ndohó, còó, vachi ansivéhé Dios, vátùni cundee-nda nù nsidaájàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni nì cúníhnú vaha inì-nsia Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsiá cuàhà obra ndiaha xí-yá, vachi ináhá-ndá, màdì úún-ní quee ñà-xìnúcuáchì-ndá nù-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nù nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuàán iin iin-nsia iyuhu ñà-nduá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sà ndé ndoó-nsiá, có-nduú gá ñà-càcàn gà-nsiá dìhùn. ³ Te nú sàni sà, dandu icúmí stná-nsiá nacàxin-nsia iin ù nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tnùmanì xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tìaa stná iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-nduá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vátùni cùhùn stná, dandu cutnáhì xì nècuàchì mà cùhùn-nsì.

Nansa nihnú ini Pablo cacauu ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yuhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yahi ladu yucán, dandu icúmí sà stná ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chí xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yuhù cùhìn chicá nù-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vachi có-cùnì yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cùnì casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cuní coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vachi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhiví nduá, vachi sà-ìá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xidà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-ni còó-né contentu na iá-nè jaàn, vèchi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù.

¹¹ Ñàyùcàndùá, màsà cáhìchì inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichi ndixi-ne ndé ié, vèchi ndiatuí-nè nsiaa-nè xi compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá nì sacundahví nùù-né áma cútnáhâ-né xi compañeru-nsi sàà-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndè iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàà-nè.

Nansa ni cachi Pablo ni casàhú-nè xi nsidaa nèhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándáhvì nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vaha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xi ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhá-nsiá sàhà Estéfanos xi nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru ni xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhá stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-nè chindee-né nsidaa nèhivì xí Dios, ñáni. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, cuní quidañuhu stná-nsiánè xi nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xi nsidaa gá stná nècuàchì xinúcuáchì nùù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cuní quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Nì cudíi gá inì na ní quesaa Estéfanos xi Fortunato xi Acaico, vèchi mate mànicúì quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-ié` contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divi ducání tùha stná-nè quida-ne xi mii-nsiá, ináhì. Ñàyùcàndùá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xi nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natáca càhvì xi Dios ladu Asia yohó, casàhú-nè xi-nsiá. Te casàhú stná Aquila, xi Priscila, xi nsidaa gá stná nèhivì natáca vehe-ne; cuàhà gá (cudíi ini-nè) ñà-ndóó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xí-yá (ladu yohó), casàhú-nè xi-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiá ñà-ndùú-nsiá nèhivì ì xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhú stnài xi nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cúú inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu ni sàà-nè ndañuhu-né nùù-yá. Te vichi cachí-ndà xi-yá: “Naxicocuñ-ní cuní-nsi, Stoho-nsi Señor”.

²³ Nì cúcúmí víhí-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cuní nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ì nù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnáhá stnáì xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhú stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xí mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu ni quixí cuáhà gracia sàhà-nsiá, te ni yáha vaha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuáhà gá cuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vèchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vètùnì nacuahandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivì yáha stná-nè tnùndoho, vèchi sàhà-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñàyùcàndüá vètùnì chindee stná-ndà ñanitnaha-nda. ⁵ Ñà-ndáà nduá, ndohó cuáhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yáha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñàyùcàndüá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nìhì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá, te càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducánì stná, nú sàni nacuahandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuahandee stná ini-nsì mii-nsiá. Dandu vètùnì nìhì stná-nsiá quidandee víi ini-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñàyùcàndüá, ináhá váha-nsi, nú icúmì-nsiá ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmì quee viámà sàhà-nsiá, vèchi ndiaha gá icúmì-yá nacuahandee stná ini-yá mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñánì, cunì-nsì cundaà ini-nsiá nansa nì yáha-nsi ladu Asia, cuáhà tnùndoho nì xini-nsì yucán. Mà cundéé ini-nsì nì cahan-nsí, cuáhàn-nsì cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsì sàhà vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsí sàhà ñà-nì cundáà ini-nsì màsà cáhvi-nsí xì mii-nsí; cuisì Dios nì cahvi xi-nda, vèchi mii-yá, mà úhì danátiácú stná-yàndó mate sàni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndáà nduá, divi mii-yá nì dácácu-ya nsiùhù nù peligru cahnú-ma na cuáhàn-nsì cui-nsì nì cùí, te (ansivéhé gâ-yà), vèchi dècuèndè quivì vichi dácácu ì-yá nsiùhù. Te xiníndísâ-nsí ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmì-yá quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xicàn tàhvi-nsiá nù Dios sàhà-nsí. Daaní, nú ducán xicàn tàhvi cuáhà nèhivì sàhà-nsí, dandu cuáhà gá stná nèhivì icúmì naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-ndüú-nè nècuàchì seguru, có-dàndàhvì-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuáhà gá cudü ini-nsì ñà-ínáhá-nsí víi gá quidá-nsí ñuhivì yohó. Có-dàndàhvì-nsì ni-iin nèhivì, vèchi cuisì ichì mii-yá indéhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsiá yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsì quida víi-nsí ducán. Cónì dátiaá uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guá, na quidá dava nèhivì ñuhivì. Còó, cuisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaá-nsí nù-nsiá, (còò ni-iin palabra ndóo dèhé nùá), vètùnì cahvi-nsiá, te mà úhì cundaà ini-nsiá ñà-ndüá cachá. Vèchi cunaha-nsiá, yùhù cunì nì sàà-nsià mànihì váha inì-nsia. ¹⁴ (Ináhî), algu sàcuàhàn-nsiá cundaà ini-nsiá vichi, doco cumánì vá. (Te nú sàni sàà-nsià nì cundaà váha ndisa ini-nsiá), dandu quivì naxicocüfn Stoho-ndà Jesucristu, icúmì-nsiá cudü ini-nsiá sàhà-nsí, te cudü stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá váhi nsidaájàn, ñàyùcàndüá nì nacani inì sàì ndé ndoó-nsiá nì cùí. Te sàhà-ñá cui nihitáhvi váha-nsia, ñàyùcàndüá ù xichi nàcòtì mii-nsiá nì cahín. Primeru yàhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichì cùhìn ladu Judea nì

cuí. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácání sahnú inì nduá. Còó, vàchi màdlá nansa ni nì cui nacání inì; ni có-nàcání inì na iin nèhivì còò Dios ini anima-xi. Vàchi nú ducán ni cùndúí, dandu “jaan” cachì vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dàamá-nsi palabra ni cachì-nsi xì-nsiá daa) na ian dajuùn-nsi vichi, te después “còó” cachì-nsi. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá ni càhàn-nsi xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachì-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vàchi nú “jaan” cachì-yà, dandu divi ñà-ndácuisì nduá. ²⁰ Vàchi nsidaa ñà-nduá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíâ cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disáhà-xí ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachì-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nàcuàhandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhì stná-yà sàxinítnùnì-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xì-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuisì tnùmànì primeru nduú yà-jaàn, vachi chicá más icúmí-ndà nihìtáhvì-ndà después.

Ñà-nduá disáhà-xí cóni sáa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá có-cuní càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcànduá disáhà-xí tàñáha ga sàa tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndàà nduá cachì xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cui chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsiá ñà-cuní-nsi dandacú-nsi nùù-nsiá sàhà ñà-nduá xiníndisâ-nsiá. Còó, vàchi sàni xiníndisá ví-nsiá. Cuisì cuní-nsi chindee-nsi mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cùndóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, yùhù ni cachì ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsí ini cundua. ² Vàchi nú ni nàcùndoo-nsia tnùnsí ini quide, dandu mà sái cudìi gá inì, vàchi divi mii-nsiá nduú ana cuní cudìi inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcànduá, ni tiai iin carta nùù-nsiá còtó sàni ndé ndoó-nsiá, te cuisì cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudìi inì sàhà-nsiá nduá cuní. Ducán cachì, vàchi tuxí inì ñà-nduá cudìi ini yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudìi stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ni nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá ni dandòhí mií, ndè ni sacui. Doco màdì sàhà-ñá cuní dacúhúún inì mii-nsiá nduá ni tiaiàmà; còó, cuisì sàhà-ñá ni cùndàà ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì ni quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia ni cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nìsa icumi guá tnùnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nìsa icumi xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachì, sàhà màsà quidá cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchì gá ini-nsiá xì nècuàchì ni quida falta mà nacula ni càhàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú ini-nsia sàhà-né, te nacuàhandee ini-nsiànè sàhà màsà cóó-né cuàhà tnùnsí ini, te cundeámà nùù-né. ⁸ Ñàyùcànduá, sacúndahví nùù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachì-nsiá xì-né ñà-cuú ndisa ini-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúnínì-nsiá, á coó ni sandua. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì, dandu ducání quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-nduá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vàchi sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yà (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhìndè ñà-malu dacà-síndò, vàchi ináhá-ndá, màña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesà ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ìì xì Cristu, dandu ni cundaà inì iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) ni cùí. ¹³ Doco cóni cùí coi contentu yucán, vàchi còò ñani-ndà Tito ni ndácùhin. Ñàyùcànduá, ni ndaquìndèi xì nècuàchì ñuu mà, te ni quihin tui ichì vaxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhe

Dios, vâchi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vâtùni cundee-nda nùù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachítñuhu-nda palabra ìì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítìà iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vâchi nsiùhù, (na cachítñuhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítìà iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùù Dios, (vâchi cudîi ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhiví, na ian sahán stná dico palabra mà nùù-né, ni cúndúú-né nècuàchì cácu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cudîi ini-nè palabra mà, vâchi nahi dico nsìi nduá nùù-né, te yúhî-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí cácu anima-xi, cóó, na ian tnami gá palabra mà nùù-né, vâchi sàhámà vâtùni ñihî-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivì vâha ndisa xiñuhu (cachitñuhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcànduá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ìì mà. Còó; có-dàndàhvî-nsì ni-iin nèhivì. Mii-yá ináhá-yâ nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsì xì-né nacua ni cachi-yà xì nsiùhù, cáhàn vii-nsí xì-né, vâchi nèhivì xí Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa ni saquin Dios xì nèhivì

¹ Ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhî-nsí tnùñuhu xí mii-nsí nduú túá. Ni cóò stná necesidad cunihi-nsì iin tutu nduú recomendación na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, ni cóò stná necesidad càcàn-nsì iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsì cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì. ² Vâchi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidá-xì nsiùhù recomendar), vâchi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá ví-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndàà nduá cachí-nsì). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsì, ducán nduá. ³ Na iin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vâchi (na ní cachitñuhu-nsi palabra ìì xì-nsiá), dandu na ian nì dàsàà-nsì carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiaa Cristu carta mà. Còó, sàhà Espíritu ìì xí mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-ya ini anima-nsiá, màdì ìcà iin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndàà nduá cachí-nsì yohó, vâchi cundéé ini-nsì Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tuxí ini-nsì vâtùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsí chuun yohó. Còó, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vâtùni sàà-nsì quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñàyùcànduá, sàhà mii-yá vâtùni cachitñuhu vii-nsí xì nèhivì nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-nduá palabra nì tiaa uun-ni; cóó, palabra nì taxi Espíritu ìì xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cúnduá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu ìì; puru vida ndiaha sàha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndàà nduá, ndiaha gá ñisa ìa ley sàhana mate ìcà yùù chipála nì sàcùitandiaà. Vâchi (na ní ñihî Moisés ley mà), nì nanchiù ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yúcán mànicùì gá cundehè nèhivì Israel nùù-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchìi gá mà. Ñàyùcànduá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá ñisa ìa ley primeru mà, te cutu ñà-sàà-ndà cui-ndà cachá, dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu ìì. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vâtùni nì cundaà ini-ndà ìa castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachítñuhu xi-nda nansa ndee vâha-nda nùù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcànduá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ìa naha cuáhà, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vâchi nicanicuahàn icúmíâ coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndà ìa tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcànduá có-yúhî-nsì cáhàn vate-nsí xì nèhivì. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidàhvi-ne nùù-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúnì nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-ni cueé-ni ndáhvà ñà-tnùù ndiaha nùù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cónì cúndàà vâha ini nècuàchì Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán ìa na ian ìdàhvi sàxínítnùní-nè iin sìcoto, ñàyùcànduá

có-sàa-nè cundaà ini-nè na iníni-né cahví nêhivì tutu xi ley sàna. Cuisì-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sàa-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ì sàxínítnùnì-nè, (cò-cùndáà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdàhvi xi sàxínítnùnì-nè, te claru mànihì ini-nè. ¹⁷ Vàchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu ì nduú-yá, te ndéni nì cui ni coó Espíritu ì xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhiví ì xí-yá nù-ndà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nù-ndà (nahi Moisés), còó. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcàndùá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátá nchíí ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàa-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vachi Espíritu ì nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios nì nìhítàhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsí. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuèhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nêhivì; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ì xí-yá. Còó, puru ñà-ndácuìsì nduá cachítnùhu vate-nsí xì-né. Mà úhì cundehè-néndò, te cachi-nè a quidá víi-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàa nêhivì cundaà vaha ini-nè, pues ¿ndià dísàhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñà nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vachi quisì cahvi guá nêhivì ñuhiví yohó, sàni dàcuáá-si anima nêhivì có-xíníndísá sàhà ñà-màsà dátñùù ndiaha Dios sàxínítnùnì-nè; ñàyùcàndùá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítnùhu-nsi palabra ì, màdì sàhà mii-nsí cáhàn-nsi. Còó, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsi, te cuisì cachi-nsi sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsi nêhivì xinúcuáchí nù mii-nsiá, vachi ináhá-nsí (màni cuàhà-nsiá) nù-yá.

⁶ (Vichi cuní nsiuu ini-nsià nansa nì cuu sàna) na nisa ìin tnuu inicutu ñuhiví, te nì cachi Dios: “Ni coó luz”, te nì sàcòa. Pues ducán nì quida stná-yà xì ndohó, nì dátñùù-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhájàn na ian nchíí ndiaha stná nù Jesucristu.

Ìin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ì xí mii-yá nduá sàni nìhítàhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùní cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmí ndohó, còó. Vachi cuisì na iin quidi ñuhù ndé ñuhú ndudu ì mà nduu-nda. Ñàyùcàndùá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsi, mate yáha-nsi cuàhà tnùndoho, te nacání cuàhà ini-nsi dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nêhivì xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cui-nè nsiùhù, doco mà cùì sàa-nè dandañúhú dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsí ñuhiví yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhámà vátùni cundaà stná ini nêhivì ñà-ìtiácú stná-yà, te chindéé-yàndò. ¹¹ Doco na ndoó ì-nsí ñuhiví, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligrú cui-nsi sàhà-yá sàhà-ñà cundaà ini nêhivì ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmí-ndá, mate siempre iá peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuàhàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vátùni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xí-yá.

¹³ Nù tutu ì dohó nì tiaa iin nêhivì: “Yùhù xiníndísê mii-yá, ñàyùcàndùá, nì cachi ñà-nduá nì cachi”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhájàn cáhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì danátiácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí-yà quida stná-yà xì ndohó, danátiácú stná-yàndò, dandu sàa nsidaa-nda nù-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá,

nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuàhà nèhivì nìhì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuàhà stná-nè naquimanì xì-yá sàhà-ñá nì quèé gà más tnùñuhu xì-yá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, có-cùhúún ini-nsi, vachi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuítâ-nsi, doco anima-nsi, cóo, vachi nsiquívì (chicá nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsi. ¹⁷ Ñà-ndáà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchì icúmíâ nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha ñi xì-yá icúmí-ndá nìhìtáhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcànduá, có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhiví yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tañáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vachi ñà-nduá tui indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ñi xì mii-yá), mate có-tuía cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, vachi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-ndá nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-ndà iá ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vachi Dios icúmí quidavàha xán, màdì nèhivì, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vachi yáha ga cuní-ndà nìhì-ndà iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vachi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nìhì-ndà iquicúñú saa ma, màdì uun-ni coo anima-ndà na ian chaá; cóo. ⁴ Doco mientras ndoó ñi-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, sácàn ini-ndà, có-cùú vaha ini-ndà; doco màdì sàhà-ñá cuní-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, cóo; ñà-cuní-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gà-ndà cui-ndà, vachi vida ndiaha icúmí-ndá nìhì-ndà, te icúmíâmà cundee dahuan nù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xì-ndá ñà-nìhìtáhvi-ndà ducán, vachi sàni sàhatahvì-yándô Espiritu ñi xì-yá, doco cuisì tnùmanì primeru nduú Yà-ì mà.

⁶ Ñàyùcànduá nihnú ndéé guâ ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ñi-ndà cuerpu xi-nda, dandu tañáha ga cui cuni-ndà nù-yá. ⁷ Vachi na ndoo-nda ñuhiví yohó, cuisì nihnú vaha ini-ndáyá, màdiá xinínù-ndáyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudì ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nù-yá. ⁹ Ñàyùcànduá disáhà-xì sáhandee ini-ndà, áma cudì ini-yà sàhà ñà-nduá quidà-ndà, a sea sàndòò-ndà nù-yá, te ò tañáha ga sàà-ndà nù-yá. ¹⁰ Vachi nsidanicuu-nda icúmí-ndá màcuíta-nda nù Stoho-nda Cristu, te cachi-yà xì-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á cóo. Dandu cuàha-yándó ñà-nduá ndiá icà iin iin-nda nìhì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, nsiùhù, yúhì-nsi cótó mà ndóo ini-yà sàhà-nsi, te sàhámà càhàn-nsi xì nsidaa nèhivì áma (cúníndísâ stná-nèyà).

Vàha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vaha Dios nansa iá anima-nsi, te cahnú gá Dios ni cundáà vaha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsi. ¹² Tucutu cachí-nsi xì-nsiá ducán, doco màdì ñà-cuní-nsi càhàn vii-nsi sàhà mii-nsi nduá, cóo. Cuisì nandúcú-nsi nansa cui cudì inì-nsia sàhà-nsi, te ducán nìhì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nù nècuàchì (xítñuhu xi-nsi), vachi nècuàchimà, có-ndùlócò-nè nú iá vaha anima-ndà, á cóo. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudì ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsi, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú ví inì-xi nduú-nsi, dandu divi sàhà-ñá vaha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vaha nèhivì nù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcànduá icúmí-nsi quida-nsi ñà-nduá quidá-nsi. Vachi nì xìhì-yà sàhà-ndà, te mate imindaa ana nì xìhì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xìhì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xìhì-yà sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiácu, dandu

có-xiñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cùdî ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-nda, vâchi mii-yá nì xihì sàhà-nda, te nì natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, vichi có-ndèníhí gá-nsì ni-iin nèhivì na ian ndeníhí stnahá nèhivì ñuhiví yohó. Còó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sandenihi-nsi na quidá nèhivì ñuhiví yohó, doco vichi còó cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáà ini-nda), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivì saa nduu-nda. Sàni yàha nsidaa ñà-ndùá nìsa là antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú iñàha nùu-nda.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-nda nduá. Ñàyùcàndùá, vâtùni nì nàcùndoo vâha-nda xì-yá sàhà obra nì quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nihitáhvi stná-nsi chuun ñà-càhàn-nsi xì nèhivì sàhà-ñá nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-nsi xì-né, ñà-íá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihì-yà nchìca cruz), te ducán nì nihì-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nèhivì ñuhiví nùu-yá, mà cútníí gá-yá cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsi xì nèhivì nansa vâtùni nàcùndoo vâha-ne xì-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsi càhàn-nsi xì nsidaa nèhivì. Doco (màdì ndisa nsiùhù càhàn), Dios nduú ana càhàn xì-né, na ian sacúndáhvi-yà nùu-né sàhà palabra xi-nsi. Ñàyùcàndùá, càhàn-nsi cuenta xi Cristu, sacúndáhvi-nsi nùu-né, á ma nàcùndoo vâha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vâchi Dèhemanì-yá, còó ni-iin cuàchi nì quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùní ini Yuamáni-yá ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchìcùn-ndàyá, dandu ñà-sàni ndee vâha dahuun-nda nùu-yá nduá.

6

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vâha-nda xi Dios

¹ Chuun ì xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnáhá stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcàndùá, sacúndáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-màsà cùndúá uun-ni nì nihitáhvi-nsiá gracia xi-ya. ² Vâchi dohó cachí-yà nùu tutu ì:

Meru tiempu vâha nì sandua na (ní sacundahví-ní) nùí, ñàyùcàndùá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vâchi meru quivì dacácuì nèhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihì-nda gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuní-yà) dacácu-yàndó.

Nansa íá modo vù nì quida Pablo chuun ì xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nèhivì nsiùhù, vâchi có-cùní-nsi daquéè cuàchi-ne dìquì chuun ì quidá-nsí. ⁴ Mate cuáhà iñàha yáha-nsi, doco cuní-nsi quida vù-nsí chuun, áma cùndáà ini nèhivì ñà-divi nùu Dios xinúcuáchi-nsí. Doco dava xichi cuàhà gá icúmí-nsí quidandee ini-nsi, te ndoho cuahà-nsí. Cuàhà vida yáha-nsi, xì cuàhà tnùndoho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá íá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xihì stná-nsi doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóó ni-iin falta xi-nsi. Cuisì ñà-nduá ináhá-nsí (nùu Dios) nduá cachí-nsi xì nèhivì. Te quidándéè stná ini-nsi sàhà-né, viví-ni quidá-nsí xì-né. Te chindéè stná Espíritu Ì xí-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùú ndisa ini-nsi sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndácuisì xí Dios càhàn-nsi xì-né, te chindéè stná ndudu ì xí-yá nsiùhù. Te ¿índù arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá víi-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéè-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsi. Mate daquéè cuàchi-ne dìquì-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vâchi micuísì ñà-nduú ñà-ndáà càhàn-nsi xì-né. ⁹ Te mate dava-ne nacúáa-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè ináhà vâha-ne nsiùhù. Cuàhà xichi cuàhàn-nsi cui-nsi nì cùí, doco itiacú ì-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tañáha ga nihì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate íá nansa ndoó-nsí tnùnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsi contentu. Ndahví

yáha stná-nsì, doco divi sàhà nsiùhù níhì cuàhà nèhivì ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Còò ni-íñàha icúmí-nsí ñuhiví yohó, doco nsidanicuú ñàha sàni ñihitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúì nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú inì. Sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcànduá, nùu yùhù, còò desconfianza, vàchi mànì cuàhà-nsiá nùì. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdi yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xì-nsiá vichi, te cachì xì-nsiá ñà-cuú ndisa inì sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-ducánì ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nácúatnáhá-ndá xí nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vàchi nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vátùni nacuatnahá ñà-íá vìì xì ñà-íá quini? Còò, ni mà cúì nacuatnahá stná ñà-nchìí orá xì ñà-íín tnúú. ¹⁵ Ni mà cúì nacuatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xì iin nèhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñuhu ìì xí Dios, ¿a váha cuita stná yùu yócò yucán? Còò. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñuhu ìì ndé íá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vàchi dohó cachì-yà nùu tutu ìì:

Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanu stnàì mahì-né, vàchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcànduá, dohó cachì stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóó gá-nsiá mahì-né. Ni màsà tníí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudìì inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachì Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani mànì. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá nacoo dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahásàhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsiquívi chicá más xiñuhu cunihnu ìì ndisa ini-ndà, te yuhí stná-ndà (còtó mà cudíì) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuíñ ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvî-nsì nùu-nsiá ñà-nì nácúíhnú vaha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vàchi cóni quidá quíni-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dàtúcù-nsì ni-iin-nsia; ni cóni dandáhvì stná-nsì ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéè cuàchi dìquì-nsiá nduá cachì xì-nsiá ducán. Còò, vàchi sàni cachì xì-nsiá ñà-mànì cuàhà-nsiá nùì, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini anímè, a ducán itiacú-ndà ñuhiví, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-icúmí xì-nsiá vichi, te cudíì gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñàyùcànduá, mate ni sái yàhi cuàhà tnùndoho, doco cudíì inì, vàchi sàni ndòo vaha inì sàhà-nsiá, te contentu ié vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsì ladu Macedonia yohó, mànicúì cundoo dadí-nsí. Cuàhà ñàha sadí xì nùu-nsí, te cuàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsì nì nacani cuahà ini-nsì. ⁶ Doco íá ana chindéé xí nècuàchì cuhúún inì-xi, divi mii-yá; ñàyùcànduá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì Tito, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nsì na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cuisì sàhà-ñá nì quesaa nècuàchì mà nì cudíì ini-nsì; còò, vàchi sàhà stná ñà-nì cudíì guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcànduá ndiaha gá nì ndòo ini-nsì. Vàchi nì nacani-ne xì-nsí ñà-cudíì ini-nsiá cuni-nsiá nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsiá sentir (sàhà ñà-nduá nì quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachì-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá nì nìhì yùhù nì ndudíì inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco có-íé' arrepentidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, nì nacani inì nanduu gué' nì tiaiàmà cahín, vàchi (nì xinì) nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quivì. ⁹ Doco vichi sàni ndudíì tú inì. Doco màdi sàhà-ñá nì cuhuun inì-nsia nduájàn. Còò, divi sàhà-ñá nì nìhì-nsiá nì

cuu-nsia arrepentir na ní nsihi nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vàchi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xì-nsiá. ¹⁰ Vàchi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vátùni sàà-ndà naxicocuïn ini-ndà, te nìhì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuïn gà ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhiví, mà úhì cahniámàndó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios nì sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vàha sàni quea nùù-nsiá). Vàchi nì quesaha-nsiá nacání sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduá nì cuu, te nì cunsihi ini-nsiá cuxio dahuun falta mà nùù-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè nì yùhí stná-nsiá. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-ìá vii anima-nsiá. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaià. Ni màdi cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsiá mànihì váha inì-nsia ñà-cuú ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ducán nduá, ñàyùcànduá sàni ndòo vaha inì. Te chicá más nì cudii stná inì na ní xinì ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vachi yáha ga nì cudii ini-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ináhí, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñàyùcànduá, có-cucáhán nú nì cachì ducán. Vàchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xinì-nè ñà-ndáa nduá nacua iá ndàà nsidaa palabra (ii) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsiá nùù-né vichi, vachi cudii ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vachi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsiá nì yùhí guá-nsiá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cudii inì vichi, vachi ináhá vahi vátùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñàni, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vàchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudii ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcànduá, cuàhà gá ñà-nduá nì taca. ³ Vaha ga voluntad icúmí-nè, ináhí, vachi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsí, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nùù ñà-nduá nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vachi primeru nì dáyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cunini-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì cáhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá màni stná-nsiá, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vachi divi nècuàchì mà nduú ana (nì cáhàn xì-nsiá) primeru sàhájàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nìhìtáhvì-nsiá (nùù Yua-nda Dios). Xiníndísá fuerte-nsiá, te cáhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sàcùndáa vaha stná inì-nsia sàhà ichì-yá, te dii gá stná inì-nsia cunchicùn-nsiá ichì mà. Daaní, cuú cuàhà stná inì-nsia sàhà-nsí. Ñàyùcànduá, ndiaha gá coo nú nì cútùha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùù-nsiá nduá yohó, còó. Cuisì cunì cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivì dava ga (nì quida-ne cooperar), te cunì stnáì cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia. ⁹ Vàchi ináhá stná-nsiá ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyùcànduá, vátùni nì nìhì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

10-11 Vichi cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-nduá tuxí ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsìhi inì-nsia, te nì quesaha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñàyùcànduá, chicá vaha ni dáxínu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudìi guá inì-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsiá seguir vichi, te cuàha-nsia cooperaciòn xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. 12 Vachi nú iá vaha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudìi ini Dios sàhà-ndà, (a cuáhà', ò iyuhá), vachi según ñà-ìcúmí-ndá nduá; có-xìcàn-yà ñà-có-ìcúmí-ndá.

13 Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchìmà. Còó. 14 Cuisì cuní ñà-dava dava ni coá. Vachi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vátùni chindeámà nèhivì iá guá necesidad xi. Daaní, na quívì coo stná necesidad xi mii-nsiá, vátùni chindee stná nècuàchìmà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-nduá icúmí nsidaa-nda. 15 Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùù tutu ì ndé cachá': "Nècuàchì nì datàcá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cónì cùyódoá nùù-né; te nècuàchì nì datàcá xì iyuhu-niá, ni cónì quidá mánìá nùù-né".

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùù nècuàchì ñuu Corinto

16 Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vachi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. 17 Ñàyùcànduá, na ní càhìn xì-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dàndàà-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vachi cudìi gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

18 Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tnùñuhu icúmí-nè nùù nsidaa nèhivì xí Dios ndoó cuàhà ñuu, vachi cuàhà gá chindéé-nè xítìá razón ndiaha xí-yá. 19 Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsì chindee stná-nè xì obra quidá-nsì (sàhà nècuàchì ndahví). Te ¿ìndù chuun quidá-nsì obra mà? Divi sàhà-ñá ni queé más tnùñuhu xí Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuàhà guá cudìi ini-nsiá quida-nsia obra. 20 Ñàyùcànduá, (cutnahá stná nècuàchìmà xì-nsì) sàhà-ñá màsà níhìndè nèhivì cuitnùhu-ne nsiùhù sàhà dihùn mà, vachi cuàhà gá nduá sàni taca. 21 Cuní-nsì quida vii-nsì nùù nsidanicuú chuun xi-nsi, vachi indéhe Dios. Doco nùù stná nèhivì cuní-nsì quee vii stná mà.

22 Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsì cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñàyùcànduá sàni cundaà ini-nsì cúnsìhi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudìi ini-nè, vachi ináhá-nè cuàhàn-nsiá quida stná-nsiá cumplir vichi. 23 Ñàyùcànduá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsiá xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndúì-nsì iin-ni quidá-nsì chuun ì xí-yá ñà-chindee-nsì mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachì-nsia ñà-nduú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. 24 Ñàyùcànduá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchìmà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-vaha sàni cachì xì nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-nduá disàhà-xì nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihin xi cooperaciòn sàhà nècuàchì ndahví

1 Vichi còó necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-nduá datacá-nsiá sàhà nèhivì xí Dios, 2 vachi ináhì iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stnáì xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vachi cudìi inì nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xì-né. Ñàyùcànduá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudìi stná ini-nè (cuàha-ne). 3 Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ù ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-nduá cuàhàn-nsiá cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cachì (xì nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vachi icúmí coo ndisa cooperaciòn xi-nsia. 4 Vachi cahví xì-nsiá ñà-coo

listu nsidaámà, vèchi nú sàni sàà-nsi después, te tañáha ga cuacatnahá, dandu cucahan núù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnàhâ xí. Te mii stná-nsià, vihini cucahan núù-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ùi ñani-ndà yohó ñà-codònuù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndùá nì cachi-nsià antes mà. Dandísá, coo listúà, te cundua na iin tnùmani ndiaha nì sàhatahvì-nsiá, màdiá nahi dìhùn nì tavà-nsí núù-nsiá.

⁶ Cuní` nsinuu ini-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; doco nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudî ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvì-ndà; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còo necesidad cuàha-nda; màdi fuerza nduá. Vèchi Dios, cuàhà gá cudî ini-yà nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvì-ndà iñàha. ⁸ Te vètùni quida stná-yà cuàhà gracia sàhà-ndà, te nìhì-ndà nsidaa ñà-ndùá xiñuhu núù-ndà. Ni-ñàha mà-quidá falta núù-ndà, dandu vètùni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vèchi dohó cachí stná núù tutu ì:

Nì dácùtâhvì nècuàchì mà cuàhà nèhivì ndahví; cóni cùhí ini-nè biene xi-ne, ñàyùcàndùá nicanicuahàn iá obra xi-nemà (núù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-ndùá chihi-nda, xì ñà-ndùá xixí stná-ndà. Ñàyùcàndùá, icúmí-yâ cuàha stná-yandó nsidaa ñà-ndùá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vaha núù-ndà). Vèchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nú sàni nducuahà ñà-ndùá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dácùtâhvì stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmani cuàhàn-nsi dasàn-nsímà icúmí cuàhà nèhivì naquimanì-né Dios. ¹² Vèchi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdi sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéâ; còo, vèchi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yà sàhà obra mà. ¹³ Vèchi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihì cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáà nduá, nchícùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsià. Te icúmí stná-nè naquimanì-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvì stná-nè sàhà-nsiá núù-yà ñà-nì xini-nè cuàhà gá gracia quidá-yà sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yà sàhà tnùmani ndiaha xí-yà nì sàhatahvì-yándò, (divi Dèhemanì-yá)! Nì mà cúí sàà-ndà naquimanì-ndàyá nacua ndiá icà-ndà.

10

Nansa nì dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íà derechu xi-ne, vèchi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ì quidá-né

¹⁻² Sà-ìnáhá-nsià màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyùcàndùá, yùhù Pablo, sacúndâhvì núù-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sái. Vèchi cachí dava nèhivì sàhí ñà-ndùí iin nèhivì cúchìtnu na ié` cutnàhî xì-nsiá, doco na iá xìqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí` xì dava-nsia. Vèchi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndáà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsi cundee-nsí (núù ñà-có-ndiàá), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-ndùá arma xi ñuhiví yohó. Còo, arma ndiaha xí Dios nduá xichúûn-nsí, te nihá ndudu ì xì-yà, ñàyùcàndùá vètùni cundee-nsí núù nsidaa ñà-có-ndiàá iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Vètùni cundee-nsí núù nsidaa palabra nchichí chítnùnì ini nèhivì tuxí ini-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè núù (palabra cachítnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Vètùni cundee stná-nsi núù-né ñà-nì sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsià cunini vaha ndisa-nsiayà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cunî cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnáhá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsi nèhivì xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachì ñà-íá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhàn núuì sàhámà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñá nacuahandee ini-nsi mii-nsiá nduá òsàhà-xí nì nìhì-nsiá nùu Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñá quida quini-nsi xì-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñá dayúhì stná-nsi mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còó. ¹⁰ Yùhù (ináhì) cachí dava nèhivì sàhì ñà-ndee càhìn nùu carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-ìé nùu-né, te indéhe-né nùu, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vií, cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnáhá-né ñà-divi nacua cachí-nsi nùu carta xi-nsi na ndoó xí-cá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stná-nsi na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cùnì-nsi dadavá stnahá-nsí xì nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vàchi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisì modo xi mii-né nduú ley chicá ndiaá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyùcàndùá (nàhà xicà), nècuàchì có-cùndàà inì-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-quee tnùñuhu xí-nsí, nì có-dàquívhi-nsi mii-nsí nùu iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisì chuun nì nìhì-nsí nùu mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn nì sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, màdiá yàha-nsi nùu-xí ndé nì cachi-yà xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàà-nsi ndé ndoó-nsiá nì cùu. Doco còó, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, còó, mà càhàn-nsi sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còó. Doco nihnú ini-nsi quida ga-nsi más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nìhì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yàha-nsi ndé nduú nùu-xí nì cachi Dios xì-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùu-xí cunì stná-nsi cùhùn-nsi cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nàndúcú-nsí quee tnùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhivì. ¹⁷ Vàchi nú cunì-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xi-nda. ¹⁸ Vàchi ¿índù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùu-yá? ¿A nèhivì tavá tnùñuhu xí mii-xí? Còó, cuisì ana cudí ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol nì nìhì chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cumáni; ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-quidandee inì-nsia sàhì, por favor. ² Vàchi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian nì ndiadi tnùhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vàchi mii-nsiá, na iin novia nduú-nsiá, te cunî sàà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cunî cunduu-nsia (nèhivì viì ndisa) na iin novia siempre sàni quida viì. ³ Doco yúhì xì-nsiá, còtó dàcà dìni-nsiá, te mà cúníhnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vàchi ducán nì cuu xi Eva sàhana, (nì tnàtuu) còó (nduú ñà-malu), te ñà-tnùhù guá-si nì nìhì-sí nì dandàhvì-siné. ⁴ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vàchi nú ni sàà iin nèhivì nùu-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuàchì mà, te diín nduú Jesús nì cachi nsiùhù xì-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhì candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdi Espiritu Ì nì nìhì-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndùdává xí palabra ì nì xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güè càhàn vií, doco ináhá vahi ñà-nduá cachí. Te mii-nsiá ináhá vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndáà nduájàn, vàchi sàni xininùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sàhà-ñá cunî ni ndóo mii-nsiá xì chicá más tnùñuhu.

⁸ Vàchi na ní sa-ìe jaàn chindéi mii-nsiá, ¿índù nì quixi ñà-ñisa itiacuì? Pues divi nùu nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcàndùá, yùhù quidé cuenta na ian nì sahnìndàhvì nècuàchìmà, te có-nduá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manì òhùn nùí, ni-iin centavu cóni xiquèn nùu-nsiá. Còó; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xì ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu nì saquin vahi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí xì-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndài, mà nácóí cachì xì nèhivì inicutu ladu Acaya xì-nsia (ñà-có-tníí òhùn xì-nsiá). Còó, mà cuáhi cadì ni-iin nèhivì nùí cachì ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿índù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cuú inì sàhà-nsiá? Còó, vàchi ináhá Dios ñà-cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-nduá quide sàhá màsà níhìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachi-nè davani iá stná chuun xì-ne xì chuun xì nsiùhù. ¹³ Vàchi cunaha-nsiá, tñuhu nduá cachí-nè ñà-nùu mii-yá nì nìhì-né chuun xì-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xì Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vàchi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xì-ne na iin nèhivì quida-xì iin chuun viì. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nìhì-né (iin castigu) xì-ne nacua ndiá ìcà-né.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ò xì Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduú. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu nì cuáha-nsia lugar càhàn chíí na iin tè-loco; vàchi stná yùhù cudíi stná inì cachì nansa ndiaá güê` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichi, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nìhì nùu Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vàchi ñà-cuàhìn ndenihì vahi míí nduá. ¹⁸ Vàchi sàni xinì, ñà-cuàhà guá nèhivì ndeníhí vaha xì mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñàyùcàndùá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vàchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñàyùcàndùá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xichúùn nèhivì mii-nsiá, te ò tñíí-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùu-nsiá, te ò cachíchì inì-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùu-nsiá; pues nsidaámà candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vàchi cóni quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xì ndeníhí vaha xì mii-xí, ádi vátùni stná yùhù càhìn sàhà míí ducán. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáí. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachí-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachí stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues ni cúnáhá-nè yohòtéhè stnáí nì sanduu nècuàchìmà. ²³ Daaní, cachí-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchí-nè nùu-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xì mii-yá sàni quide nùu mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùu mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuíí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùu mii-né. Cuàhà gà xichi sà-ìé` ñà-cuì nì cuí. ²⁴ Òhùn xichi nì casahnì cuíí tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì nìhì iin iin xichi. ²⁵ Te ùni xichi nì ñàhni cuíí stnáí xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuí. Te ùni xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyùcàndùá iin ndui xì iin ñuu nì xique mahì tècuíí mar. ²⁶ Cuàhà gà sàni xicanui. Dava yùte, ndé cùnàhí nì yahi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yahi. Dècuèndè stná nèhivì raza míí, cuní stná-nè quida quini-ne xí, mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gà peligrú yahi na xicánuí ñuu nahnú, te ò yucù dàná, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vàchi cuàhà vida yahi xicánuí. Có-quidì, xíhì doco, xíhì tècuíí; te nú coámà, quidándéé inì, mate xíhì vixin ñà-còò sícoto vaha xì.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yahi, te iá gà más ñà-cóni cachí xì-nsiá. Daaní, nsiquívì cuàhà gà nacaní stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vàchi nú débil iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débil iá stnáí; te nú sàni tucù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáí.

³⁰ Ñàyùcàndüá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vâha mií, dandu chicá vâha nacani xî-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuisi nduú nsidaa ñà-ndüá cachî xî-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yâ nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchí nùù rey Aretas yucán, te divi-tè nì dândàcú-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cùnì-te tnii-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacaì iin ìcà sìcàté, te nì dânúù nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nìhí nì càcui nùù gobernador mà.

12

Nansa nì dâcùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhî còò ni-iñàha nìhìndèè-ndà nú ndenihí vâha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xî-nsiá sàhà ñà-ndüá dacunì Dios ndohó, vâchi cuàhà gá ñà-ndiaha xinì nèhivì dava xichi. ² Yùhù ináhî iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxin cùmì cuà nì ndiachi-né dècuèndè ansivi ùnì (chicá dîquì-xí). Cò-ínáhî a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquicúñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhî nècuàchìmà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate cò-ínáhî a ní ndiachi stná iquicúñú-nè nì sàhàn, te ò mii-nì anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisù cachi-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihini taví tnùñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vâchi màdì tnùhu nduá, te nì màdì palabra cumánì cundua nú nì cachî ducán nì cùí, (vâchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchìmà). Doco còò, mà cáchî ñà-jaàn. Cuisì nacánì xî-nsiá ñà-ndüí iin nèhivì ùún, te ndohó stnàì, còtó cutuxi ini nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tàñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tàña'ha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xì.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-ndüá nì xinì ansivi daa, ñàyùcàndüá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dândòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sáha-ya permisù) quida ñà-malu xí sàhà-ñá màsà ndénihí vâha güé` mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xicàn tàhvì nùù-yá áma dâcûxíó-yáña, ⁹ doco dohó nì cachi-yá xí: “Cunaha-ní, vâtùni sàà gracia xì nùù-ní. Vâchi nú cuítâ-nî, dandu chicá ndiaha icúmî chindeí mii-ní”, nì cachi-yâ. Ñàyùcàndüá, vichi cudî inì nú cuítè, vâchi nú ducán, dandu chicá más icúmî nìhítáhvì ndudu ì xí Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudî inì nú còò fuerzî, te ò cánahá nèhivì xí, te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vâchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzî, dandu chicá cuàhà icúmî nìhítáhvì ndudu ì xí-yá.

Ndià dísàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vâha güé` mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cùmànì nì sandua. Doco fuerza nì cachì ducán sàhà ñà-ndüá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vâchi mii-nsiá nduú ana ndiá ìcà tavà xì tnùñuhu xí nì cùí. Mate nì cachí-ndà còò ni-iñàha ndiaí, doco siquiera dava-nì ndiaí xì nèhivì cachí guá xî-nsiá nduú-né apóstol xì mii-yá. ¹² Vâchi na ní sa-ìe xî-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nìsa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xinì cuàhà vida). Ñàyùcàndüá, sàhà nsidaámà vâtùni cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduú. ¹³ Nacua siempre quidé xì nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nìsa quida stnàì xì mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cónì ndúdává, divi ñà-cónì tní dîhùn xí-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùnì xichi. Doco ni-iñàha mà cáquìn nùù-nsiá, vâchi màdì ñà-ìcúmì-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vâchi (nahì dèhi xínduu-nsia, te) cò-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhâ. Còò, yuadíhâ quidá tocar dandútáhvì xì biene xì nùù miá. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, dispuestu ié` quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vâha xì anima-nsiá, dècuèndè vida xì cuàha

stnàì nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndàà nduá, cónì tñì dihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmî, ñàyùcànduá, inga modo nì sahnìndahví mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnìndahví ndise mii-nsiá na ní techuín nèhivì nì sàà nùù-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní candiaa-nè dihùn xí-nsiá? (Còó.) ¹⁸ Nì sacundahví nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcànduá cutnàhâ-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnìndahví-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vàchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòò vaha tu-nsi xì-nsiá. Doco còó. Indéhe Dios, ináhá-yâ nansa cachí, te ndácùcahan stnàì Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñàyùcànduá tiaí nsidaa ñà-yòhó, ñani màní. ²⁰ Doco yúhî sàhà-nsiá còtó sài yucán, te mà cúdî gá inì sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndóo stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhî sàhà-nsiá, còtó sài, te ndoó-nsiá náâ tnahá-nsiá, cúmbìdia inì-nsia, dacuìdà stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñuhu tnahá-nsiá, te ò cucuádû-nsiá, có-xìcánúú víi gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhî, còtó sàà tui, te ndòò cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quivì, te tañáha ga naxicocuñ inì-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmî coi tñùnsí inì sàhà-né nú tañáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xì ana cónì nándàhà xì-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-sìquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó, cuidadu ni cúndóo-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùnì xichi sái ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sài, (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùì ò ùnì testigu, dandu cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndácuisì. ² Te vichi iá stná ñà-nduá cuní cachì xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te ni cúníní stná nsidaa gá-nsiá, vàchi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùì mà, ducán cachí stnàì vichi mate xica ié; nú ni sái, mà dácâcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). ³ Ducán icúmî quide, vàchi xìcàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divì Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdì débìl iá mii-yá ana dándàcù-xì nùù-ndà, còó; quidá-yá poder xi-ya nùù-ndà. ⁴ Mate na ian débìl nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchìca cruz, doco vichì, còó. Itiácú-yà vichi sàhà poder xi ndudu ìì xí Dios. Ñàyùcànduá, stná nsiùhù, mate còò stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmî-nsì cutiacu gà-nsì ñà-chindee-nsì mii-nsiá.

⁵ Nacani vaha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehè váha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-ìncáá Jesucristu ini anima-nsiá. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-nduú-nsiá nèhivì sàni natùì nùù-yá. ⁶ Doco cahnú gà Dios vátùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsì nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xìcàn tàhvi-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchì-nsì ducán sàhà ñà-cutuxi ini-nsiá vaha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsì quida-nsia ñà-íá víì, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsì nùù-yá. ⁸ Doco nú ñà-ndácuisì nduú palabra chináhá-nsì, dandu mà cúí cadi nèhivì nùá, cuisìá cui quidañuhu-nèà, te dacuítìà-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsì nahi nèhivì còò ni-iñàha-xi, doco cudî ini-nsì sàhámà; cuisìá cuní-nsì ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmî-nsì càcàn tàhvi gá-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhì dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasài carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sài nàcòtì-nsiá, còtó sài, te icúmî dandacú ndeí nùù-nsiá. Vàchi ñà-ndàà nduá, iá derechu xi sàni nihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñáni. Quida-nsia lucha quida vii-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsià cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ì nù Jesucristu xì nù ana nì dãnátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdi nù nèhivì nì nìhì chuun ma. Còó, màdi nèhivì ùn nduú ana nì sàha xì-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnáhâ xì yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácá cahvi xì-yá.

³ Ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cúndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xìhì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñà càcu-nda nù nsidaa ñà-có-íá vù íá ñuhiví yohó, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còò cá inga palabra ì cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisì-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquì ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana nì cana xi-nda sàhà gracia xi-ya. Vàchi inga palabra sanchicùn-nsia vichi. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàà ndudava xi ñà-nduú palabra vaha ndisa xi mii-yá. (Cunaha-nsiá, náhà xicà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndùdává palabra xi-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchìmà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsì vichi xi ñà-primeru, dandu ni sàà stná-nsì ndañuhu-nsí chicá vaha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui ni cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu íá, te có-nduá palabra nì xinindisá-nsiá daa, pues ni sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vaha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdi sàhà-ñà cuní ndòo vahi xì nèhivì ñuhiví nduá. Còó. Dios nduú ana cuní cudì inì-xi sàhì, vàchi nú nèhivì-ní, dandísá mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchì nù Cristu.

Nansa nì nìhì Pablo chuun ì nù Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdi nèhivì ùn nì náchúhún tnahá xi palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdi nèhivì ñuhiví yohó nì nácánì xí palabra mà xì. Cóni dàcuàhià nù nèhivì ùn. Còó, divi Jesucristu nduú ana nì dātñù xì sàxìnìtñùnì sàhà mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicùn religión xi nècuàchì raza-nsì Judea, yàha ga nisa quida quini xì nèhivì natácá cahvi xi Dios, vàchi nisa cunì dandáñúhì nsidaa nècuàchìmà nì cùí. ¹⁴ Te yàchì nì quee stná cuáhà fama xi nù nèhivì religión xi-nsi, te menos nì ndòo nsidaa nècuàchì dava ga nùí, vàchi chicá ndee nì sanchicùn estilu xi xì-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na táñàha ga tùinuí ñuhiví, ñàyùcànduá nì quida-ya gracia sàhì, te nì cana-ya yùhù, vàchi ducán nì chitnùnì ini-ya ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninùí Dèhemanì-yá, dandu después (cùhìn cacanui) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemanì-yá. Daaní, na ní nsihì nì xinì mii-yá, dandu yàchì nì sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhí xì nèhivì ñuhiví yohó, ni cóni sàhàn stnàí ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nìhì-né chuun ì xì-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia nì sàhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùnì cuià, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quivì nì sacutnahí xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xinduu apóstol dava ga, còó, cóni xìnì-nè, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xinì. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nù-nsiá yohó, ñà-ndácuisì nduá, vàchi ináhà Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnàí ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xi Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàà-nè cunitnàhà-né xì, ²³ cuisì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cunì dandáñúhì

nècuàchìmà sàhà-ñá xiníndísâ-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnàì cachítñùhi xì nèhivì nansa cunindisá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchìmà sàhì, ²⁴ te cuàhà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì cuà, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhâ stnàì xì Bernabé, te ndacá stnàì Tito. ² Vàchi nì dàtnúú Dios ini anímè ñà-icúmí cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúi nùù-né nansa ndisa iá palabra ìì cachítñùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì quide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuàhìn quide, nì màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco còó, cónì càchí-nè (iá ñà-quidámànì gá). Nì cónì càchí stná-nè icúmí màcùtuu stná seña xi Dios ìcà compañeruì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndàà nduá, yucán nì sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsì nì sanduu-ne, có-nduú ndisa-ne nèhivì xí Yua-nda Dios, vàchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchìcùn gà-ndà ley xi mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, ni-yuhu cónì cándísâ-nsí palabra xi-ne, vàchi cuní-nsì ñà-iin-ni cucumí ìi-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachí chicá idónuu. Doco nùù yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á coó, vàchi iin-ni indèhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cónì dandàcù nècuàchìmà nùù ñà-dami ñà-nduá quidé. ⁷ Còó, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanuì mahì nèhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ìì); doco Pedro, còó, cuisì nèhivì raza-nsì Judea cachitnùhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí nduì-nsì. Mahì nèhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ìì xí-yá, te yùhù, mahì nèhivì inga raza xicánúú, doco iin-ni chindéé-yâ nduì-nsì. ⁹ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ìì sàni nìhìtáhví. Te sàhámà nì tnii ndahà tnàhá-né xí, xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisìá nùù nèhivì inga raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindee-nsí nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcànduá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacánì inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní ìa-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchìmà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indehè váhi nùù-né, te nì chinahí-nè, vàchi cónì quidá víi-né yucán. ¹² Vàchi na táñaha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsì vàxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchì inga mà, dandu nì naxicocuín ini-nè, cónì xixí gá-nè xì nècuàchì inga raza mà, vàchi yúhí-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsì Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchì raza-nsì ndoó yucán, cónì quidá víi stná-nè, (vàchi nì quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xinì có-xíquida vii-né nacua cachí palabra ndàcuisì xí razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te iníni nsidaa nèhivì yucán; nì cachì: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-ndà Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahì nèhivì inga ñuu), có-chívàha gà-ní estilu xi raza-ndà, vàchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-ndà?” (nì cachì xì-né).

Nansa icúmí nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchì raza Judea, có-nduú-nsí nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsí). ¹⁶ Doco ináhá vâha-nsi còò ni-iin ndee vâha nùu Dios sàhà-ñá chivâha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisì-ní nú ni cúníhnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcàndùá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vâchi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùu-yá, màdiá chivâha-nda ley sàhana ma, vâchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vâha-ne nùu-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchì raza Judea ndee vâha-nsi nùu (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yùcán queá ñà-nduú stná-nsi nèhivì cuàchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuàchi nduú stná-nsi, dandu ¿a sàhà ñà-nchìcùn-nsi Cristu nduájàn? Còó, ni loho có-nduá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoo canúú-ndá ñàha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndàñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, ni sàni nè quide cuenta na ian sàni xihì nè quidamà; doco vichi sàni natiacu stnài, te sà-itiácúì nùu Dios. ²⁰ Vâchi quidé cuenta na ian nè cutnahí xì Dèhemanì-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchìca cruz. Doco vichi, sà-itiácúì, vâchi inì anímè itiácú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié', te iá iquicúñúì, doco cuisì sàhà ñà-nìhnú vâha inì mii-yá, ñàyùcàndùá itiácúì vichi. Cahví xì-yá, vâchi cuú íní-yà sàhí, te nè sàha-ya nè xihì-yà sàhí. ²¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, mà váha nacoo-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùu-yá nè cùì, vâchi nú ducán, dandu uun-ni nduá nè xihì Cristu.

3

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùu Dios, màdi sàhà-ñá chivâha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vâchi có-nìhnú ví gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun nè sàha-nsia nè dândàhvì nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchìcùn gà-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa nè xihì-yà nchìca cruz? ² Pues vichi cuní cachi-nsiá xì: ¿ndiá nduá nè quida-nsia, te nè nìhì-nsiá Espíritu ìì xí Dios? ¿A ní chivâha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ìì, te nè xinindisá-nsiá, ñàyùcàndùá nè nìhì-nsiá Espíritu ìì. ³ Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ínáhá-nsiâ) ñà-divi Espíritu ìì nduú ana nè chindee xì-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsia ñà-micuísi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaámà? Cahnú gà Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daaní, jaàn iá stná iin ana dáníhítàhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu ìì mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchìcùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuisì sàhà ñà-xiníndisâ-né mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nè quida stná Abraham sàhana, nè xinindisá-né Dios, te ñà-yùcán nè ndee vâha-ne nùu-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vâchi nùu tutu ìì nè tìaa sàhana nè cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vâha-ne nùu-yá sàhà cuisì-ñá xiníndisâ-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nè cui nè cundúú-né. Ñàyùcàndùá, nè cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vâha, cachí-yà: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nìhítàhvì-né cuàhà gá ñà-ndiaha î”. ⁹ Ñàyùcàndùá, vátùni cundaà ini-ndà, nú xiníndisâ stná-ndàyá, dandu cundiatú stná anima-nda na ian nè cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisâ-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nùu ley sàhana, dandu iin-ni icúmí stná-nda nìhì-nda castigu cachí ley mà, vâchi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-né”, cachá. ¹¹ Sàhámà náhà claru, mà sàà iin nèhivì ndee vâha-ne nùu Dios sàhà-ñá nchìcùn-nè

ley mà, vâchi cachí stná tutu ì mà: “Nèhivì xiníndísá-xí-yâ, te ndeé vâha-ne nùu-yá, divi cucumi xi vida ndiaha”. ¹² Doco ley sàhaha ma, màdi fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vâchi cachá: “Cuisì nú ni quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nùu chihan cachí ley mà, vâchi mii-yá, cuenta xi-nda ni ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nùu tutu ì: “Tàhvì chíhán nsidaa ana itácaa nùu iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán ni cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vâtùni nihítàhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ì ni cachi Dios xi Abraham. Ñàyücànduá, vichi cuisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nihítàhvì-ndà Espíritu ì ni quida-ya comprometer antes.

Tucu ía ley sàhaha, có-ndùdává xí ñà-ndiaha ì ni cachi Dios xi Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xi-nsiá iin ejemplu tii, ñánì; cuàhìn nacani xi-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhívì yohó. Ináhà-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé ni ndatnuhu sahnù-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndò, mà dáma, ni mà chíyôdo gá-ndà palabra nùá. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivì úun nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), ni saquin-yà compromisu nùu Abraham ñà-nihítàhvì-né ñà-ndiaha ì xí-yá, mii-né xi ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yà xi-né ducán), cóni càchí-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nihítàhvì-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yà sàhà-xi) ni cúí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne ni càhàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyücànduá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá ni saquin Dios compromisu xi Abraham, te ù xichi ni cachi-yà xi-né palabra mà, dandu mà cúí dàma-ña quida iin ley ni cuyucun 430 cuà después; còó, mà cúí ndòo uun ñà-nduá ni cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vâchi nú sàhà ley mà nihítàhvì-ndà ni cúí, dandu mà cùnduá iin compromisu icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ì ni cachi-yà xi Abraham mà, ñà-yücán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhàmà ndácàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sàhahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú cuàchi, ñàyücànduá ni sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néa dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vâchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihítàhvì xi ñà-ndiaha ì ni cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tixi iin ángel mozo xi-ya ni sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana ni sàcuìn dava cuenta xi nèhivì nùu Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà ni sàcuìn dava Moisés, pues cuní cachàmà ndoó ù ana (ndatnúhù), màdiá imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xi Abraham), còó, cuisì-ní imindaa mii-yá (ni càhàn, te sàhàmà mà cúí ndòo uan).

Chuun quidá ley sàhaha nduá chindéândô sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sàhaha ma nùu compromisu ni cachi Dios quida-ya? ¡Còó, mà cúí! Vâchi ni có-sàà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vâtùni quida ducán ni cúí, dandísá divi sàhájàn vâtùni ndee vâha-nda nùu-yá. ²² Doco còó, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítñuhu uun xi-nda ñà-ndòó nsidaa-nda tixi poder xi cuàchi-nda. Te ducán ía sàhà-ñá ni sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ì ni cachi Dios antes.

²³ Doco na táñàha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sàhaha ma nduá ni sanchicùn-ndà, còo inga iñàha, vâchi ducán ni chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quívì datúí-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vâchi ley sàhaha ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xi ñà-cuati, ducán ni saquida, cuisì nisa chindeándô ndè cachi ni sàà tiempu ni quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vâha-nda nùu-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchícùn-ndà, ñàyücànduá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàhaha ma na ian nduá ana ndiaá xi-ndà vichi. ²⁶ Còó, vâchi sàhà-ñá xiníndísá-ndá Jesucristu, ñàyücànduá, nahi dèhe sahnú-yá sàndùú nsidaa-nda. ²⁷ Vâchi, na ní cuhì-ndà quívì ni tenchicùn-ndà Cristu, dandu na

ian nì dâma anima-ndà nduá, te nì nâcùnihnu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sâhámà mà cúí cachi gà-ndà diín nduú nècuàchì raza Judea, te diín nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúûn saín nùù-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Ni màdì (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiâa nùù nècuàchì ñahà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñâ-nchícùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vâtùni quida stná-ndà cuenta ñâ-nduú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vâtùni ñhítâhvì stná-ndà ñâ-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachì xì-nsiá ñâ-nduá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Ni cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahvì xì ñâ-cuicà nùù yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñâ-cuicà mà icúmí-tê cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñâyùcànduá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñâ-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuia-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nîsa ìa stná xì ndohó na táñâha ga sàà-ndà cundaà vâha ini-ndà; nahi ñâ-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichì chicá sencillu xi ñuhivì yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñâ-nduá cachámà nîsa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempo vâha, dandu nì techuún Dios Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhivì yohó ñâ-tùinuù-yá nùù dihi-yá. Te (na nîsa ìa-ya yohó) nîsa ìa stná-yá sujetu nùù ley sahnu-ma. ⁵ Doco ñâ-disáhà-xí nì quixi-ya nduú ñâ-danáa-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoó stná sujetu nùù ley mà, dandu càcu-ne. Ñâyùcànduá, (sàhà-ñâ-nì quida-ya ducán), vâtùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamánì-yá. ⁶ Te Yuamánì-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu xi Dèhemanì-yá ñâ-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà; te vichi cachí fuerte-yàmà “Yuamánì” (ini anima-ndà, cáhàn-yà cuenta xi-nda nùù Yua-nda Dios). ⁷ Ñâyùcànduá có-nduú gá-ndà cuisì nahi peón xi-ya; còó. Dèhe ndisa-ya sànduù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndà ñhítâhvì-ndà nùù-yá sàhà ñâ-nchícùn-ndà Cristu.

Ñâ-nduá nì cachi gà Pablo, ndulócô-nè sàhà-ñâ nì tùcù nècuàchì Galacia inga ichi

⁸ Antes, na táñâha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñâ-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúa nùù-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ìnhá-nsiâ mii-yá, te ò chicá vâha nì cachí-ndà sà-ìnhá-yâ mii-nsiá. Ñâyùcànduá, ¿índù chuun cuní tu-nsia nâcùndoo-nsia tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vâchi ley mà, còò ni-ìñâha ñhì-nsiá nùá. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chívâha-nsia; cuàhà quivì chívâha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnû stná-nsiâ na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuia nsidácáhnû-nsiá. ¹¹ Ñâyùcànduá, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá, màdì ndòo uun nsidaa ñâ-nduá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndâhvì nùù-nsiá ñâ-iin-ni nì nâcúníhnú inì-nsia nacua ñhíni ini yùhù, ñâni; vâchi (na ní sàì yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadâma stnáì.

Mii-nsia, còò ni-ìñâha nì quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñâ-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni cáhìchì inì-nsia yùhù, mate cuàhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nâcòó-nsiá yùhù. Còó; nì naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiâ nduá nì cuu? Vâchi yâha ga nì sacudì inì-nsia antes nì cúì. Yùhù ináhì, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàha stná-nsiâ yùhù nduchínúù-nsiá nú ni cáquiàn nì cúì. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sâni nacuni ùhì-nsiâ yùhù ñâ-nì cachì xì-nsiá cuisì ñâ-nduú ñâ-ndáa?

¹⁷ Nècuàchì sàni dàndâhvì xì-nsiá, màni gá cáhàn-nè xì-nsiá, doco có-ìá vâha, vâchi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiâ mii-né. ¹⁸ Pues vâtùni iá ñâ-cáhàn màni-ndà xì nèhivì, cuisì-ní iin chuun vâha nì cùnduá, dandu ñâ-jaàn ndisa cudì inì, mate có-ìé` xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vâchi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohì mii sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmí ndohi ndè cachi sàà-nsiâ (nâcùnihnu vâha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vâchi na ian ndohó dihi-nda na quesáa-ndà

ñuhiví, ducán ndohó stnái sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha ni coí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà cáhàn ndee gué' xì-nsiá nì cùí. De plano, có-cùndàà inì nansa ga quide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùì nècuàchì ñahà sàhaha nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachì inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàhaha. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacáníá nansa nì quida Abraham sàhaha. Ùì dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhiví, cachá', te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchìmà, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vachi ducání quidáchúùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, cóó; meru ñahàdihí-nè) nì sanduu nècuàchìmà, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te iá inga iñàha sàhà dèhe criada mà, vachi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhiví, ducán nì quesaa-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, cóó. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhiví, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachì Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vachi nahi ùì ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley nì nihì nèhivì ndé yucù Sinai, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia iá yucù mà, te ley nì nihì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndòó nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vachi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu iá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén iá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa iá'. ²⁷ Vachi dohó cachí tutu ùì: Nècuàchì ñahà cóò dèhe-xi, nì cúdî ini-nè mate ni-iin dèhe-ne cóò. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudî ini-nè mate táñaha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vachi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate cóò gá nècuàchì vehe-ne, vètuni cudî ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñàni, vachi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachì-yà, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhiví, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhiví nì quida Espíritu Ìì. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu Ìì, quini quidá stná-nè (xì-ndà). ³⁰ Doco ¿índù gá ñà-cachí tutu ùì? Dohó cachá': "Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vachi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre nihítáhvì", ducán cachá'. ³¹ Ñàyùcànduá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñàni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-íá libre.

5

Iin-ni ni cúndóó-ndá libre nùù ley sàhaha

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùù ley sàhaha, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà tucù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhaha ma, vachi sadiámà nùù-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsia; yùhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni cácan-nsiá màcùtuu seña xi Dios ìcà-nsiá (nacua cachí ley sàhaha). ³ Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán nì cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vachi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùù-yá sàhà ley mà, dandu cóò ni-iñàha nduú gá Cristu nùù-nsiá. Vachi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu Ìì xí-yá ndohó quida-nda, vachi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vaha-nda nùù-yá. ⁶ Vachi nùù ndohó nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á cóó, cuisì ñà-ndiáá nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì nihì nèhivì nì dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuìsì? ⁸ Pues

(náhà xìcà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Còó.
⁹ Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan quée, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xì chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiáá, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xì Stoho-ndà Señor ñà-màsà cúnchícùn gà-nsià ichì mà. Te nècuàchì dacá xì dìni-nsiá, icúmí-nê cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cúndúú-né.

¹¹ Ñánì, nú ni quésáhî cachì xì nèhivì ñà-xiñhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xì nì cùí, ni mà cúdúchí stná ini-nè sàhà palabra cachî sàhà (nansa ni xihì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xì-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdì mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndùá ni cana Dios ndohó, ñáni. Doco màdì sàhàjàn icúmí-ndá permisu quida ndevàha-nda; còó, mà cúí. Vàchi vichi ñà-ndùá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán nihì-ndà cunucuachi víi-nda nù ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñhù cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú nàâ stnàhà-ndà na iin quisì dâná, dandu vihini sàâ stná-ndà dandáñúhú stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu Ìi ndohó, sadí-yà nùù ñà-có-íá víi cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachî xì-nsiá, iin-ni ni cándísâ-nda chindee Espíritu Ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiáá xího nèhivì ñuhiví quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espíritu Ìi, có-ndôo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te ni có-càndísâ stná-mà quida ñà-ndùá cuní Espíritu Ìi, vachi có-xiñhù tnhá-yá xán, ñàyùcàndùá, ùhì iá quida-nda ñà-ndùá cuní-ndà quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espíritu Ìi nduú ana dachítùnì ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàna ma nùù-ndà.

¹⁹ Náhà xìcà índù iñàha nduá xího nèhivì ñuhiví quida-ne, vachi xiní-ndà càhàn-nè xì nèhivì cónì nándàhà xì-né. Quini quidá-né, doco có-cúcáhán nùù-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-ndùú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nùù tètàtnà xì nùù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te nàâ stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne. Te yàchì xidà stná ini-nè. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuaán-né xì nècuàchì xínduu nèhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbìdia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xì-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xì-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nihitáhvi-né sàà-nè cundoo-ne ñuhiví Ìi xí Dios.

²² Doco díin iñàha nduá quidá Espíritu Ìi ini anima-ndà, vachi sàhà mii-yá vátùni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudìi ndiaha stná ini-ndà. Vátùni cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yândô. Te mà ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndà, te cunduu stná-ndà nèhivì vaha. Sàhà mii-yá mà ùhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-ndà. Te vátùni nihì stná-ndà cadì-ndà nùù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhiví) còò ni-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quidá-ndá ñà-vàha yohó. ²⁴ Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian ni xihì stná-ndà na ní xihì-yà nchìca cruz, te sàháyùcàndùá mà xího gá-ndà quida quini-nda, ni mà cúníhnú quini gá stná ini-ndà. ²⁵ Vàchi nú sàhà Espíritu Ìi itiacú-ndà vichi, dandu ni cuàha stná-ndà dacúndéhe-yândô ichì-yá.

²⁶ Màsà cúcáhán-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cumbìdia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

6

Ndiá ìcà-ndà chindee stnaha-nda

¹ Ñání, nú ni cándiáá sàhà iin-nsia nùù cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsià xì nècuàchì cóni quidá víi ma sàhà ñà-nìhì-né nacunihnu viì ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espíritu Ìì xí Dios ni cúndúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchì mà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanìtnaha-nda có-cùndáà vaha inì-xi, dandu siempre ni nácuàhandee ini-ndané, vachi ñà-chívàha viì-ndà ley xi Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiáá-ndà, dandu cuisíá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vachi còò ni-iñàha ndiáá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñàyùcàndùá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni iá ñà-ndùá quidà-ndà, á coó, te nú ducán, dandísá vátùni cudì ini-ndà sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndà ñà-ndùá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vachi iin iin-nda icúmí-ndá nacuaaha-nda cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ìì nùù ana chìnáhá xì-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchì mà xì ñà-ndùá icúmí-né.

⁷ Màsà cuáha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuìdiqui uun-nda mii-yá, vachi cachí dichu: “Ñà-ndùá nì chihi-nda, divi nìhì-ndà”. ⁸ Vachi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndùá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú ni quida-nda nacua cuní Espíritu Ìì xí Dios, dandu sàhámà nìhítàhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcàndùá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-ìá viì, vachi nú iin-ni ni quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùù ñanìtnaha-nda, dandu ni quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-ndùá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹ Vichi mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xi Dios ìcà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòò vaha-ne xì nèhivì nduá, vachi yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchícùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xìhì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, ni có-chívàha viì stná mii-né ley sàna ma, mate cudí guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùù-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xì-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xì ana nì xìhì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xì Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xìhì-yà ducán, còò cá ni-iñàha iá ñuhivì yohó (ndiáá nùí), vachi quidé cuenta na ian sàni xìhì stnái nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-ìá ñuhivì yohó. ¹⁵ Vachi nú nèhivì xì Jesucristu nduu-nda, dandu màdi ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiáá. Te nú còò stná seña mà, ni mà chéndéé stná mà-ndó, cuisì ndiáá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xi palabra yohó, ni sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cúndéhe ndahví xì-né, vachi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xì-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vachi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì ducùn).

¹⁸ Nì cúcúmí anima-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, ñání. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ìi nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ìi xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu ni cùndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cùcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemanì-yá, ñàyùcàndùá sàni sàhatahvi-yándó nsidanicuú ñà-ndiaha ìi iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-nduá nì quida mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyôo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ìi còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùu guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùnì ini-yà ñà-nìhìtáhvì-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándó gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vaha anima-nda nì quida Dèhemanì-yá. ⁷ Vèchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemanì-yá, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vátùni nì nacuidahan-yándó nùu tnùndoho, vèchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùu-yà ini anima-nda; ndiaha gá sàni nduhì sàxínitnùnì-nda nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nìsa ìa dèhé ñà-nduá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vaxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-nda nansa iámà, nì cachi-yà nansa nì chitnùnì ini-yà quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú iñàha, ñà-ìá ansivi xì ñá-ìá stná ñuhivì. Te seguru icúmì cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndùá sàni nihìtáhvì guá-nda nùu Dios, vèchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes. Te mii-yá, nacua chitnùnì ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yà. ¹² Te nsìhù nècuàchì primeru nì quìhvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yà nihìtáhvì gá-nsì sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsì. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsiá Cristu. Ñàyùcàndùá nì nihì stná-nsiá Espíritu ìi xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ìi mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ìi xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-nì tnùmànì primeru nduú Espíritu ìi, vachi más gá icúmì-ndá nihìtáhvì-nda na sàà quivì nacua-yándó, vèchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dànáà-yà sàhà-nda. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xí-yá icúmì quee quivì (nihìtáhvì guá-nda ducán).

Nansa nì xicàn tàhvì Pablo nùu Dios ñà-nì cuáhatahvi-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichì

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-nda Jesús xì ñá-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñàyùcàndùá, ¹⁶ siempre naquímànì Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvì nùu-yá ¹⁷ ñà-nì ndúchichì ndiaha-nsiá quida Espíritu ìi; te ni chíndéé stná-yà mii-nsiá mànihì ini-nsiá sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiayà. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvì nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-nda Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvì stnáì nùu-yá ñà-nì dàtnùu-yà sàxínitnùnì-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsiá nansa iá tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vèchi ñà-sàni cana-yándó iá ndisa tnùndé ini xi-nda. Te xicàn tàhvì stnáì ñà-nì sàà-nsiá mànihì ini-nsiá ñà-ndiaha guá sàni nihìtáhvì-nda cuàhà ñà-vaha nùu-yá, nsidanicuú

ndohó nêhivì ìí xí-yá. ¹⁹ Te xícàn tàhvì stnái ñà-nì cúndáà inì-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha ícúmí-yá, te vátùni nacuàhandee ini-yà ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ nì dãnátíácú-yà (Dêhemani-yá) Cristu, dandu nì nsihi nì natiacu-yà nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi dìquì-xí íá-yà, te cuàhà gá más ndiaá-yà nùù nsidaa ana cusáhnù, xì nùù nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa ana ícúmí xí poder, xì nùù nsidaa ana dándàcú, xì nùù nsidanicuú gá stná ana ndácùcahan nêhivì tiempu vichi, te ò tiempu vaxi xi-nda inga ñuhiví. ²² Nsidanicuú ñàhà, sàni ndòa sujetu nùù Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nêhivì iin-ni cahvi xi-yá, sàni chitnùnì ini-yà dandacú Cristu nùù-ndà na ian dándàcú dìnì-ndà nùù-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquìcúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihi cuerpu xi-ya, na ian íá nsihi-ya vichi. Te mii-yá nduú ana íá inicutu ñuhiví xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nì dácácu-yàndó

¹ Vichi sà-ìtiácú ndisa anima-nsiá. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsiá nì sá-ìa nùù-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia; ² vachi nìsa cudìi inì-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nêhivì ñuhiví. Nìsa inini-nsia tàchì malu cusáhnù nùù nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisì jaàn dachàn xì nsidaa nêhivì có-ínìní xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nìsa xicanuu stná-nsì cutnàhà-nsì xì nècuàchì có-quidá víi ma; vachi nsidaa-nda, nacua nìsa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxínitnùnì-ndà, ducán nìsa cudìi ini-ndà quida-nda. Ñàyùcànduá, cuàhà gá castigu xi Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nêhivì cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vachi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcànduá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dácácu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùù anima-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ian nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcànduá, ducán íá na ian nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá nì quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñá nicanicuahàn ni queé cuàhà tnùñuhu xí-yá sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vachi micuísì gracia nduá sàni càcu-nda ñànì xinindisa-ndayá. Màdì iin chuun ni quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còò. Ñà-nduá nì cutahví-ndà nùù Dios nduá. ⁹ Ni màdì obra vaha ni quida-nda nduá nì dácácu xi-nda. Còó, còtó sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còó, mii-yá nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vachi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nì ndusaa íní-ndà sàhà-ñá cui quida stná-ndà cuàhà obra vaha nacua nì chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nêhivì xí Jesús, iin-ni nêhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vachi có-nduú-nsiá nêhivì raza Judea. Nêhivì còò seña xi Dios ìcà-xí cachí nsiùhù nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nêhivì seña xi Dios cachí-nsì xì mii-nsì, vachi íá iin seña nì chituu nêhivì ìcà-nsì. Ñàyùcànduá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nìsa ìa xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnù inì-nsia Cristu antes, mànicùí (nìhìtáhvì-nsiá) nahi nêhivì ñuu-nsì Israel, te cónisá ínáhá stná-nsiá ni-ìñàhà sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nìsá ícúmí-nsiá, nì còò stná Dios nìsá ìa nùù-nsiá. ¹³ Xica nìsa ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nì xìhì) Cristu, te nì xitiá nì-yá, ñàyùcànduá vátùni sàni tnàtuu yatni-nsia nùù-yá nduá, vachi divi Jesucristu sàni xinindísá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tàhndè dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te íá paz, có-xìní ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nêhivì, (te nì

xihì-yà), ñàyùcàndùá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichì ley sàna. Cuàhà gá nìsa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nìsa xicàn-ñà quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndùá, sà-ìá paz. ¹⁶ Vàchi na ní xihì-yà nchìca cruz, nì nìhì-yá nì nàcùndoo vaha ndùì raza-ndà xì Dios, te nì nìhì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xìní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vàchi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nìsa ìa Dios nùù-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni nihìndèè ndùì raza-ndà tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te ìá stná imindaa Espíritu Ìì xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-nduú gá-nsià nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìì xí ñuu Dios nduú stná-nsià vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsià nahi nèhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuáha-ña, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnáhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñuhu ìì xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchícùn stná-nsià mii-yá, vátùni sàni nacuatnáhá stná-nsià (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu Ìì xí-yá.

3

Nansa ía chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ùi xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñá (quidé chuun ìì xí) Jesucristu. Te chuun ìì mà, sàhà ñà-vaha xi stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sá-ínahá-nsià nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì nihítáhvì quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vàchi mii-yá, nì dàtnùù-yà sàxìnítnùnì yùhù nansa ía palabra ndiaha nìsa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndùá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vátùni cundaà ini-nsià nansa nì nihítáhvì mànihì inì palabra sàhà Cristu nìsa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nihítáhvì nèhivì sàna cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnùù Espíritu Ìì sàxìnítnùnì nsiùhù nècuàchì apóstol xi-ya, xì stná nècuàchì dava ga cahàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vátùni nihítáhvì stná nèhivì inga ñuu nú ni cúníndísâ-né palabra xi-ya, mate có-nduú-né nècuàchì raza-nsi Judea. Nahi iin-ni nèhivì cunduu ndùì raza mà. Ñàyùcàndùá, vátùni nihítáhvì nècuàchì inga raza ñà-ndiaha ìì nì quida-ya comprometer, vachi nèhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvì-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìì xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduí iin ana chicá có-ndiáà nùù nsidaa nèhivì xí-yá, doco nì nihí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá ía ñà-nduá sàhatahvì Cristu ndohó. ⁹ Te nì nìhì stnáì chuun datúì nùù nsidaa nèhivì nansa nì chitnùnì ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sàna nìsa ìa dèhámà, cuisì Dios nìsa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavaha-ya ñuhivì inahá-yáñà. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúi-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvì xì-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nìhì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhivì nùù-ndà, vátùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhì gá-ndà, vachi xiníndísá-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndùá, yùhù sacúndáhvì nùù-nsiá nà-màsà cùhúùn

ini-nsià sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); còó, vèchi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuàhìn càcàn tàhví nùù Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuìn sísì nùù-yá, te cachí xì-yá Yua-nda Dios, vèchi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhiví yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xícàn tàhví nùù-yá ñà-nì nácuàhandee ini Espíritu Ìì xí Dios mii-nsiá, vèchi cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yá. ¹⁷ Te xícàn tàhví stnái nùù-yá ñà-nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xícàn tàhví stnái nùù-yá ñà-nì cùú fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-nsia na ian iin fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vátùni mànihì váha ini-nsiá ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xícàn tàhví stnái sàhà nsidaa gá nèhivì xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihì ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yá sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cúndúú-ndá, te ndéni nì cui ni cúndóó-ndá. Doco còó, ni mà cùú sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xícàn tàhví ñà-chicá más ni cúndáà ini-nsiá sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsiá nachituá mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vátùni quida-ya nsidanicuú ñà-nduá xícàn tàhví-ndà nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá ni cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vátùni nìhì-ndàñá), vèchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúûn stná ini anima-ndà. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yá xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícùn Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcànduá sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì càcánúú víi stná-nsiá nacua ndiá ìcà-ndà, vèchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivì ìì xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni ni cùcúú ini-ndà sàhà-né. ³ Vèchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí-yá; ñàyùcànduá, iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda, vèchi chindéâmà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vèchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu Ìì xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhì stná nsidaa-nda. ⁶ Vèchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vèchi cusáhnû-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yá ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nìhítáhvî-ndà nùù Cristu según nansa nì cudìi ini mii-yá cuàhatahvî-yàndô. ⁸ Ñàyùcànduá, dohó cachí nùù tutu ìì: Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yá cuàhà gá ana nì cundee-yá nùù-xí, dandu nì sàhatahvì stná-yá nèhivì ñuhiví cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tìxi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yá ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhiví poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvì stná-yá nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi nì nìhítáhvî-nsí cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda nì nìhítáhvî-ndà cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùù-yá. Te dava ga-ndà nì nìhítáhvî-ndà cunduu-nda ana tùha viì cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà nì nìhítáhvî-ndà cunuù-ndà nèhivì xí

mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán nì chitnùnì ini-yà nìhìtáhvì iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nìhì stná-ndà cunucuachi víi-nda nùu-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemanì-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátùni sàà nsidaa-nda cunindisá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemanì-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vàchi nú ducán, dandu nàcùnihu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemanì-yá Cristu. ¹⁴ Mà cúndúú gá-ndà nahi mée; (mà cúníndísá-ndá) nansa ni nì cui ñà-ndúá chináhá nèhivì. (Mà tucù nahá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Ni mà níhì stná nèhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-ndúú ñà-ndáa. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni cáhàn-ndà puru ñà-ndácuìsì xì ñanìtnaha-nda. Màni màni ni cáhàn-ndà xì-né, dandu sàà-ndà quida sahnú-nda nacua cuní Cristu, vàchi mii-yá, nahi dìni-ndà (dandacu-xi nùu-ndà), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahásáhà-yá nduu-nda, vàchi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicuu-nda nì quida-ya sàhà-ñá ni chíndéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vàchi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcàndúá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni nìhìtáhvì-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu

¹⁷ Ñàyùcàndúá, yùhù ndácùcahín Jesucristu, te chináhì mii-nsiá ñà-màsà quídá gá-nsiá na quídá nèhivì có-ínáhá xí Dios, vàchi cui sà ñà-chìcuéhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnúú Dios sàxínitnùnì-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùu-né, vàchi có-cùndáa tnùnì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùu-né, mate cuàhà gá viciu icúmí-né, vàchi ñà-dii xí-né nduá quídá sìquinì-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còò. Tucu iá ichì Jesucristu nì dàcuahá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vaha) nú sàni sàà-nsiá nì cundaà vaha ndisa inì-nsiá sàhà-yá, te (a sácú vaha) nú sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndácuìsì sàhà-yá. ²² Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-íá vaha) ñà-ndúá nisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoò dahuun-nda modo nisa nihnu ini-ndà, vàchi ñà-yúcán cuàhàn dandáñúhú xí-ndá ni cui. Cutu dandahvíandó, te daxíhoándó cuàhà ñà-sìquini. ²³ Ñàyùcàndúá vichi xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vàchi vichi sàni sàhatahvì-yándó ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vátùni quida-nda nacua cachí palabra ndàcuìsì ndé cachí-yà xì-ndà ñà-cunihu ì ini-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda.

²⁵ Ñàyùcàndúá, ni-iin xichi màsà dándáhvì stnahá gá-ndà. Micuìsì palabra ndàcuìsì nì cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vàchi iin-ni nèhivì xínduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuídà ini-ndà sàhà iñàha, cuidadu nì cúndóó-ndá ñà-màsà quídá-ndá iin cuàchi; màsà cuídà ini-ndà inii ndui yacá. ²⁷ Màsà cuàha-nda lugar dacà ñà-malu sàxínitnùnì-ndà.

²⁸ Nú nisa xidacuihna-nda antes, màsà quídá gá-ndà ducán. Iin chuun vii nì quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútáhvì-ndà nèhivì iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còò, puru palabra vii nì cúndúá, cundaca xi anima-ndà, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchì iníni na cáhàn-ndà. ³⁰ Te màsà dácúhúún stná ini-ndà Espíritu ìlì xí Dios, vàchi mii-yá nduú seña ñà-ndúu-ndà nèhivì ìlì xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quìvì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chùhún gá ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuídà gá stná ini-ndà. Ni màsà ndúdáná-ndá; còò. Ni màsà cánahá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Ni màsà cúndéhe úhì stnahá stná-ndà. ³² Còò, màni nì cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhi stnahá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua nì quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-nì xihì) Cristu sàhà-ndà.

5

¹ Ñàyùcàndùá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndà, vèchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuáhà-ndà nùu-yá. ² Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vèchi sàhámà nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán nì nìhì-ndà nì cudìi ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. ³ Nèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyùcàndùá, màsà cáhàn-ndà xi ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quidá sìquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-ndùá icúmí inga nèhivì. Còó. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun sì-quini mà, vèchi nèhivì ì xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na cáhàn-ndà, màsà cáhàn-ndà palabra sìquini, ò palabra chicuéhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà váha cáhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimanì-ndà Dios. ⁵ Vèchi ináhá-ndá, mà cácu ni-iin nèhivì có-quidá sahnú xi nècuàchì ñahà; mà cácu ni-iin nèhivì sìquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuáhà iñàha, vèchi nèhivì xího guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivì quidá ducán, mà níhítàhvì-né ñuhivì ì xí Cristu, divi nduú ñuhivì ì xí Dios. ⁶ Nú dacáhàn nèhivì-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiáá mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vèchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivì có-ìníní xí-yá, te quidá-né ñà-chìcuéhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xì nèhivì quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúù Dios sàxìnítnùnì-ndà

⁸ Ichì ñáa nduá nì sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúù Stoho-ndà Señor sàxìnítnùnì-ndà, ñàyùcàndùá, xiñuhu cacanuú viì-ndà vichi. ⁹ Vèchi nú ndisa datnúù ndi-aha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nèhivì vaha inì-xi nihnú ndàcuisì inì-xi, te cunchicùn viì stná-ndà palabra ndàcuisì. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndùá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudìi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñá, á coó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivì có-quidá víi, vèchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá vaha dahíhì-ndàné. ¹² Vèchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-nè sàhà chuun sìquini quidá dèhé-nè. ¹³ Doco nú ni dáhíhì-ndàné dandu queámà na ian datnúù-ndà iin luz nùu chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xicà nansa iá chuun ma. Vèchi claru nàhà nsidaa iñàha nú tnúù nihni iin luz nùá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, ducán cachì (dichu):
Ndacòo mii-ní nècuàchì quidì jaàn, te nsicuihnú inì-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúù ndiaha Cristu nùu-ní, cachá`.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhivì yohó. Màsà cacánúú-ndá nahi nèhivì có-cùndáà inì-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun viì), yàchì ni nácánì ini-ndà quida-ndañá, vèchi ndoó cuáhà gá nèhivì có-quidá víi tiempo vichi. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá nahi nèhivì neciu; cuáhà gá xiñuhu mànihì ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xìni-nda, vèchi escándalo nduámà. Còó, fuerte ni coó Espíritu ì xí Dios ini anima-ndà, chicá vaha. ¹⁹ Te na cáhàn-ndà ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatuu-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xì alabanza datnúù Espíritu ì xí-yá sàxìnítnùnì-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vaha-nda mii-yá xì nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimanì-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú iñàha.

Nansa xiñuhu quida-nda xì nèhivì vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, vèchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ì-nsiá na ian quidà-ndà xì Stoho-ndà Cristu. ²³ Vèchi nacua dandacú mii-yá nùu nèhivì cáhvi xì-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa nùu ñahàdìhì-nè. Vèchi divi Cristu nduú ana nì dàcácu xi ndohó nèhivì xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nacua iníni-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-ndùá cachì ì-né.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhà ñahàdìhí-nsià nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì càhvì xì-yá. Vàchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhì ini-ndà, te ndoo cuàchi iá anima-ndà quida palabra ì xì-yá, na ian nì ndoa xì tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vátùni sàà-ndà nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin mancha anima-ndà, ni iin xaan ndé iá chicuéhè; còò ni-ìñàha, vachi nèhivì ì xì-yá cunduu-nda. Mà cóó gá ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà ñahàdìhí-nè. Te nú ducán ni cuú ini-nè sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-ndá, còò ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndà mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndà Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì càhvì xì-yá. ³⁰ Vachi nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-dìsàhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuâñ-né nùu yuadìhí-nè. Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ì.) ³² Te mate ùhì cundaà nsihi ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu càhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvì xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdìhí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vì stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàtì xì stná nècuàchì cuàchì

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadìhí-ndâ, vachi ñà-jaàn nduú ñà-íá vì nùu Stoho-ndà Señor. ²⁻³ Ni cóó tñùñuhu xì-ndâ nùu yuadìhí-ndâ, dandu yàha vaha-ndá; caní cuà cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvì-ndà iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuída uun inì-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú víi-nsiáñà. Conseju vì ni cuàha-nsia, te chinaha vìi-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùu lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vìi-nsiá ñà-ndùá dandacú lamú xi-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi víi-nsiánè. Iin-ni cunihnu vaha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí. ⁶ Doco màdìá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vaha-nsia nùu-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúùn saín-nsiá nùu-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsià ñà-quida vìi-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúùn-nsiá, ni cóó vaha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vìi, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí, màdì nùu nèhivì ùún. ⁸ Vachi ináhá-ndá, nùu mii-yá icúmí-ndá ñhì-ndà iin ñà-vàha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vìi nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsià xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà càhàn dana-nsia, vachi ináhá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá iá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsià) ñà-nùu mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-ndùá sàhatahvì Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nùu ñà-malu

¹⁰ Imindaa ñàha iá gá cachì, ñàni: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán ñhì-ndà nacuahandee ini-ndà, vachi yàha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-ndùá nì chitnùnì ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vachi màdì nèhivì ñuhiví yohó nduú ana náâ stnàhà xì-ndà. Còó. Divi ñà-malu náâ stnàhà xì-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-si, te ndoó stná ana xícusahnú nùu-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nùu nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñàa. Divi quisì sìquini xicánúú ansivi nduú-si. ¹³ Ñàyùcàndùá, ni cuíchúùn-ndá nsidaa ñà-ndùú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní

ñà-malu tnàtuu fuerte-si nùù-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùù-sí), vètùni cundoo fuerte ì-ndà. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñà-ndácuisì ni cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tixi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-ìá vìi, te cunduumà na iin dùhnù cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian mácùnàì soldadu ndisàn-tè (ñà-cacanu-u-tè), ducán stná ndohó, ndiá ìcà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-u-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda xi Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-síndô), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xixìn ìcà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian ni cùndúá iin ñà-sìcàté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñà-nìhnú ini-ndà ñà-sà-ìá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra ì nì cachi Dios, vachi divi palabra mà nduá xichúûn Espíritu ì xí-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá nacua datnúù Espíritu ì xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùù-yá nsidaa ñà-ndúá xiñuhu, te iin-ni ni cùndóó tùha stná-ndà. Màsà cùdúsán-ndá càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvì-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvì stná-nsiá sàhà-ñá chindee-yá yùhù na càhìn xì nèhivì, te màsà dáyùhîà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nîsa ìa dèhé sànaaha. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítìà palabra mà, ñàyùcàndùá nì techuún Dios yùhù ñà-cacaniu, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvì-nsiá sàhì sàhà-ñá màsà yúhî càhàn vatí palabra mà nacua ndiá ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cuní cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcàndùá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gà sàni chindee stná nècuàchì mà yùhù. Iin-ni quidá víi stná-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndà Señor. ²² Pues vichi cuàhìn techuún-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cùhúún gà ini-nsiá.

²³ Vichi ndácùcahìn Stoho-ndà Jesucristu, te xìcàn tàhvì nùù Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñánì. Xìcàn tàhvì ñà-nì cùndóó víi-nsiá, te ni cùcúú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cùcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsiá sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañerui yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xì stná ana xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nù-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá ni xicàn tàhvi Pablo nù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchì xiníndísâ

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímànì Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudí stná inì na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vèchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuàhà razón vaha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhî iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì nì xinitnàhí xì-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñàyùcànduá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhî iin-ni icúmí-yâ quida-ya ducán dècuèndè sàà quivì (naxicocuín) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá l'qué cunihnu inì sàhà-nsiá, vèchi màni cuàhà-nsiá nù, te iin-ni nìhítàhvi stná-nsiá gracia (xi Dios) nahi yùhù. Vèchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí` vehecàa, doco sàhatahvi stná-yà yùhù gracia, te iin-ni icúmí nìhítàhvi gué` ducán, mate (dacúhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisì. ⁸ Te mii-yá, ináhà-yâ ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xì-ndà, cuàhà gá cuú ini-yà sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcànduá, yùhù xicàn tàhvi nù-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia índu chuun nduú ñà-lá viì, te índu chuun có-lá viì. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhì cudí ini-nsiá quida-nsia cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì ini-nsiá dècuèndè quivì naxicocuín-yâ, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yâ chindee-yándô ñà-quida viì-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vaha xi-nda queue, te chicá cuàhà naquimanì stná-ndàyá, te queue ga más tnùñuhu xí-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nìhì-ndà nú ni cúnhicùn viì-ndàyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñàni, cuní` cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vèchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñàyùcànduá chicá más sàni xitiá razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xì nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchícùn xì Stoho-ndà Señor, sà-sàha stná-nè valor vichi, vèchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí` vehecàa yohó, te sàháyùcànduá vichi có-yúhí gá-nè càhàn vate-né palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhî nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-né ducán ñà-cúmbidia ini-nè, vèchi có-ndô ini-nè xì (ñà-nduá cachí). Doco dava-ne, cóo, quidá ví ndisa-ne, vèchi sàhà ñà-lá vaha voluntad xi-ne, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchì có-quidá ví ma, sàhà-ñá interesadu gá-nè, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá ví ndisa-ne, cóo; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vahi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá ví ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhí) na càhàn-nè sàhà-yá, vèchi ináhà-nè iin-ni nihnú stná inì càhàn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachí ñà-có-quidámà, a dananì uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitiá palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí inì sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudí gá inì después. ¹⁹ Vèchi ináhî, icúmí chuun jaàn queue viá sàhí, vèchi xicàn tàhvi-nsiá sàhí, te chindéé stná Espíritu Ì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cuní quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-cáhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida vii' áma quéé más gà tñùñuhu xí Cristu a ducán ni cuí sàhà-yá, te ò cutiacu guè ñuhiví yohó. ²¹ Vàchi nú itiácù-ve, dandu puru (ñà-taví más gà tñùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnái (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni coó gué' ñuhiví yohó, vihi-ni quida guè más gà obra xi-ya. Ñàyùcànduá, có-ínáhí índù-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vàchi ndúi chuun jaàn ndiaha gá iá', te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú ni cùì cùhìn coi nùù Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vàchi chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihítàhvì gué' ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhí. Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, icúmí coo chii gué' ñuhiví yohó sàhà-ñá cutnahí xì-nsiá, te chindee gué' mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudii gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí stnâ-nsià naquimanì-nsiáyà sàhí na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xì-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-lá vii' nacua cachí palabra mà, a ducán ni sái nàcòtì-nsià, te ò màsà sái, có-quidá, ndéni modo ni cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ì-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsià. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsia, te sáhandee stná inì-nsia xiníndísâ víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xiní ùhì xì-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhì-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhì-nsià mà, divi cundua seña nùù-né ñà-mii-né icúmí-né sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùù ndohó, còó, seña cunduumà ñà-icúmí càcu anima-ndà nùù Dios. ²⁹ Vàchi cunaha-nsiá, màdì cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá ni chitnùnì ini-yà quida-nda. Còó, vàchi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsià, divi ducán ni cuu xi yùhù antes; cuàhà gá ni ndohi, te ndè vichi ndohó íí' (sàhà-yá), ináhá-nsiâ.

2

Nansa ni nacoó chii Jesucristu gloria xi-ya, doco después ni nanihì-yá más gà tñùñuhu xí-yá ni quida Yua-nda Dios

¹ Ináhá-ndá, sàhà Cristu cuní-ndà quida vii-ndà; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùù-yá ducán, ñàyùcànduá sáhandee ini-ndà nchícùn vii-ndàyá. Te (ináhá stnâ-ndà) cutnahá Espíritu ìi xì-ndà ndoo-nda ñuhiví, te cuhí stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahví nùù nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdîi ini xí': cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xì iin-ni sàxìnítnùnì icúmí-nsiâ. ³ Màsà quidá-nsiá ni-iñàha sàhà cuisì interés; còó. Ni màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia iñàha. Còó. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndà; iin iin-nda ni cúníhnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanìtnaha-nda nùù mii-nda. ⁴ Ni màdì gá cuisì chuun xi mii-nda cunsìhi ini-ndà quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-nduá cuní ñanìtnaha-nda.

⁵ Ni cúcúmí-ndá iin sàxìnítnùnì nahi ñà-icúmí Jesucristu, ⁶ vàchi mate Dios nduú-yá, doco cóni nácánì ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndùdává-yá xì Yuandiáhá-yà; còó. ⁷ Ñàyùcànduá, ni nacoó-ya (nsidaa tñùñuhu ma), te ni nanduu-ya na iin (tiàa ñuhiví yohó; na iin) ana xinúcuáchí uun, ducán ni nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn ni nàcùnihnu ndahvi stná ini-yà, ni inini-ya nsidaa ñà-nduá ni ndacu nuù-yá quida-ya, dandu ni xìhì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz ni sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyùcànduá, vichi sàni nanihì-yá chicá cuàhà tñùñuhu ndiaha xí-yá ni quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivì-yá nùù quivì nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivì) ndacùcahan vate xi quivì-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhivì nàcuítasìsi-né (nùù-yá), nsidaa nèhivì ñuhiví yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xi tìxi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-né nacuni-nè mii-yá, te

cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tnùñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñàyùcàndùá cunî cunini-nsia ñà-ndùá cachî xî-nsiá mate xica ié` nùù-nsiá, ñani màní. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cunî cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-íá vii yucán), vâchi nú iin-ni ni cúnihnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vâtùni càcu-nsia. ¹³ Vâchi Dios nduú ana datnúù xî ini-ndà ñà-quida-nda ñà-ndùá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cúndóó mánì-ndà

¹⁴ Màsà cúndóó-nsiá daquéé cuâchi tnahá-nsiá, te náâ stnahá-nsiá sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-ni ni cúndóó mánì-nsiá sàhà-ñá màsà cuidá cuâchi-nsia, vâchi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vâchi ndoó îi-ndà ñuhiví yohó, te cuàhà ñanìtnaha-nda, malu-nè, có-nìhnú víi ini-nè. Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-íá vii, vâchi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxínìtnùní-xi sàhà-ñá cundehè nèhiví ñuhiví ìchì váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnhícùn-nsiá palabra cáhàn sàhà vida ndiaha, vâchi nú ducán, dandu na quívì (naxicocuíñ) Jesucristu, vâtùni cudîi cuàhà inì ñà-màdì uun-ni ni queé nsidaa ñà-ndùá nì ndoho güé` na ní quide chuun ìi xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhî xiníndísâ víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú ni sái cui stnáì (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sáhatahvì gá-nsiâyà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vâtùni iájàn, vâchi cudîi stná inì sàhà-ñá. Ndè stná mii-nsiá, vâtùni cudîi stná inì-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cunî quida-nsia.

Timoteo xî Epafrodito

¹⁹ Nú ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yâchì icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vâtùni nacunitnùhu stnáì nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòo vâha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vâchi ndé ié` yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa inì-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vâchi nsidaa gá nèhiví, cuisì chuun xi mii-né nsíhi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ìi xí Jesucristu. ²² Doco sà-ínáhá-nsiá Timoteo, ñà-vâha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnáhâ-nsí nì xicanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñàyùcàndùá, divi-ne cunî techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xí Stoho-ndà Señor ñà-yâchì quee stnáì libre yohó, te sàà stnáì.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vâha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mií nduú-né, vâchi iin-ni quidá-nsí chuun ìi xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuín stná mii-nsiá ñà-cunihì-ne ñà-ndùá xiñuhu nùí quixi. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cunì tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vâchi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùí, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cónì xíhì-nè). Te màdì cuísi mii-né nì níhítáhvì ducán; còó, vâchi dècuèndè stná yùhù nì nihítáhvì sàhà-ñá nì nduvâha-ne, te vichi mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁸ Ñàyùcàndùá, chicá cunî naquihin-ne ìchì nasaa-nè sàhà-ñá cudîi gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudîi ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchí víi) stná nùù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vâchi mii-né, sàhà chuun ìi xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùí; nì cónì ndúlócò-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì nihì-né) ñà-chindee-né yùhù, vâchi mii-nsiá, mà cùí quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiàá ndisa sàhà ñà-ndee vaha-nda nùu Dios

¹ Iá inga iñàha cuní cachì xì-nsiá, ñáni: nicanicuahàn xiñuhu cudìi ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùu Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tiai nùu-nsiá antes, có-quidámà, vèchi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cuñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivì malu chináhà xì ley chicuèhè, vèchi nècuàchì quidá ducán, nihnú sìquini ini-nè na iin quisi. Te caquin stná-nsià cuidadu sàhà nèhivì (cuní màcùtuu seña xi raza Judea icà nèhivì), vèchi cutu ñà-dànácùèhè-nè nècuàchìmà queájàn. ³ Vèchi ndohó nduú nèhivì icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vèchi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisì Jesucristu cudìi ini-ndà sàhà-xí, có-tùxí ini-ndà cui cundiaa inga iñàha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiaá stnài, te chindeámà yùhù (nùu Dios). Cunaha-nsiá, nú cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda ni cundiaá nùu-yá ni cui, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vèchi na ní tùinuí ñuhiví, ni sàcùtuu stná seña mà ìquè tìxi ùnà quivì (nacua cachí ley). Iin nècuàchì raza Israel nduú stnài, vèchi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduí, te cáhàn stnài dàhàn hebreu nahi yuadíhí. Daaní, iin nècuàchì fariseu nduú stnài, te nacua (chívàha fuerte) nècuàchìmà ley sàhana, ducán nisa quida stnài. ⁶ Yáha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñàyùcànduá nisa quida quini güè` xì nèhivì cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sàhana ma nisa chivàhi; còò falta ni quidé dìquì ley mà. ⁷ Ñàyùcànduá, vètuni cundiaa nsidaámà (nùu Dios) ni cahn. Doco còò, vèchi na ní sài ni cundaà inì sàhà Cristu, dandu ni sànihì stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiàá nsidaa ñà-nduá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vètuni ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ínáhí Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-nduá nisa cahvi xí antes, ndevàha iñàha nduá nùu vichi, còò cá chuan nú. Ducán nihnú inì sàhà-ñá ni níhitáhví cutnahí xì-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdì sàhà obra xi mií icúmí ndee vahi nùu-yá, còò, vèchi cuisì nùu ley sàhana ndiaá obra mà. Te vichi único ñà-ndiàá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vètuni ndee vaha-nda nùu Yuamáni-yá, vèchi xiníndísá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sàhà-ñá cui sài cunaha váha ndise mii-yá, te cucumi stnài poder ndiaha xí-yá, vèchi divi sàhà poder ndiaha ma ni nihì-yá ni natiacu-yà. Daaní, dispuestu iá stnài ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì ni xihì stnài na ian ni xihì-yà, ¹¹ áma níhitáhví natiacu stnài.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma níhìndèè-ndà cunduu-nda nèhivì vaha ndisa

¹² Tãñáha ga sài cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñáha ga sài cundui iin ana còò ndisa falta xi; còò. Cuisì iin-ni nchícuìn mii-yá, áma ducán níhìndèí cundui iin nèhivì vaha ndisa nacua nihnú ini-yà cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhí tãñáha ga sài cundui nacua icúmí cundui después; còò, ñáni. Doco iá ndisa iin ñà-nduá quidé: quidé lucha nandòdó dahuin nsidaa ñà-nduá sàni yàha, te sàhandee cahnú inì, áma níhì (chicá quida vii') quivì vèxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnàhâ carrera, ducán quidé, iin-ni nchícuìn ichì cuàhìn, divi ichì mii-yá iá ansivi; dandu quivì nsihì (vida xi), nihnú inì nihì stnài iin ñà-vàha ndiaha nùu-yá, vèchi divi sàhájàn nduá ni cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa ndohó ana xiníndísà vaha, xiñuhu cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsià sàhà iñàha, dandu icúmí Dios datnúu-yà sàxinítnùnì-nsià sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-nduá sàni sàà-ndà ni cundaà vaha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñáni, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sà-ínáhà-nsià nansa quidá-nsí, ñàyùcànduá, cundehè-nsiá ana quidá víi stná nahi nsiùhù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vèchi ndoó cuáhà ana có-quidá víi. Cuáhà xichi sàni cahn xì-nsiá sàhà nècuàchìmà, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiá sàhà-né, dècuèndè sacú stnài sàhámà. Vèchi quidé cuenta na ian xiní ùhì nècuàchìmà (palabra nacání nansa ni xihì) Cristu nchìca cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmí-nè nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vèchi còò

ndisa Dios nùù-né, cuisì ñà-nduá xího mii-né nduá ndulócô-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nèmà icúmí quee tnũñuhu xí-né, vèchi cuisì ñuhivì yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còó. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyucànduá, vèchi ndiatú cuéyàà-ndà sàà quivì naxicocuñin-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmí-ndá vèchi, vèchi ñà-débil nduá, doco na sàà quivì yucán, icúmíâ dâma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà úhì quida-ya ñà-jaàn, vèchi cahnú poder xi-ya, vètùni cundee-yá nùù nsidanicuú iñàha, te cusahnú-yá.

4

¹ Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcùndoo vaha-nda xi ñànìtnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsiá nùí, ñàni; cuahà gá nsinúú ini mii-nsiá, te cudí stná ini sàhà-nsiá. Na iin ñà-vaha-xi xínduu-nsia nùí, vèchi cuú ndisa ini sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvì nùù Evodia xì nùù Síntique ñà-nì nàcùndoo vaha-ne, vèchi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvi-ndà. ³ Daaní, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru màni jaàn, sacúndáhvì stnái nùù-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñahà jaàn, vèchi cuahà gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xicanuu nsidaa-nda nì dàcuítia-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacàva stná quivì-nsiá nùù tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácání ini-ndà, vèchi icúmí Jesús naxicocuñin-yà

⁴ Nìcanicuahàn xiñuhu cudí ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xì-nsiá, ni cudí cuahà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítúú Stoho-ndà Señor naxicocuñin-yà.

⁶ Màsà nácání ini-ndà sàhà ni-iñàha; còó. Nsidaa ñà-nduá yáha-nda, ni càhàn-ndà xì Dios sàhá. Ni càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, te naquimanì stná-ndà yá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gá-ndà, ni mà ndúlócô gá stná-ndà, vèchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihì ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ì ini-ndà

⁸ Ultimo ñà-nduá cachí xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cùndóó-nsiá sàhà ñà-nduá nihnú ini-nsiá. Cuisì-ní ñà-nduú ñà-ndácuìsì ni cúníhnú ini-ndà, ñàni; cuisì-ní ñà-íá tnũñuhu-xí, xì ñà-íá vii, xì ñà-nduú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vètùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vèchi nú íá tnũñuhu ví xán, te ò íá stná fama xan ñà-nduá iin chuun vaha, dandu vètùni cunihnu vaha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-nduá nì chinahì mii-nsiá na ní dàcuàhì-nsiá, vèchi nì xini stná-nsiá nansa íá modo xi, te nì inini stná-nsiá ñà-nduá nì cachì xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vètùni cundoo vaha-nsia xì Dios; te cunaha-nsiá, cuahà gá cuní-yà cundoo manì-ndà.

Nansa nì cachi Pablo nì naquimanì-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-nduá nì cutahvi-né nùù nècuàchimà

¹⁰ Cuahà gá cudí ini sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vèchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivì có-chindéé gá-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cùì, màdiá sàhà ñà-nì nándòdó ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuahà necesidad xi nduá cachí ducán; còó, vèchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vahi, á coó. ¹² Sàni càin yáha ndahvì, te sàni càan stnái nú icúmí cuahà iñàha; vètùni íá nsidaájàn nùí. Vèchi a ducán xihì doco, te ò có-xihì doco, davani queá nùí, có-quidá, a ducán íá necesidad xi, te ò cuahà iñàha icúmí, ¹³ ndéni iñàha nì cui yáhi, vètùni ié ñà-quidandee ini sàhá, vèchi divi Cristu nduú ana nàcuàhandee ini xì.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí xì-nsiá, doco cuaha-ni iá ñà-nduá nì quida-nsia nì chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nìsa icumí. ¹⁵ Te ináhá-nsiá nansa nì quida-nsia quivì primeru na ní xicanui xì razón ndiaha, te nì quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vaxi. Pues còò cá nèhivì xí mii-yá nì naxícónihí iin ñà-vàha nùí, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdì cuísi ñà-jaàn, vèchi iin ùì xichi nì techuún gà stná-nsiá iin cooperación xi-nsia na ní sa-ìe ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdì ñà-cùnì nihí cuàhà iñàha nù-nsiá nduá, còò. Cuisì cunì coo obra xi-nsia, te ducán nihì-nsiá cuàhà ñà-vàha nù-nsiá Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-nduá nì techuún-nsiá nùí, vèchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nùí; ñàyùcànduá, ndiaha gà sàni cundiatùì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tnùmanì xí-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nù-nsiá Dios nduú stná, na iin ñà-tnami nì sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudì gà ini-yà sàhà-ñá, vèchi divi ducán cunì-yà quida-nda. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nù-nsiá, icúmì-yà taxi-yañà, vèchi cuàhà gà ñà-cuicà ndiaha icúmì-yà, te sàhatahvì-yañà ndohò sàhà ñà-nduú-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tnùñuhu xí-yá, vèchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa nì casàhú stnahá Pablo xì nsidaa gà nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsiá xì nsidaa gà ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerùì yohó, casàhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúùn vehe rey cahnú César, cuàhà gà casàhú stná-nè xì-nsiá. Te nsidaa dava gà nèhivì xí-yá ndoó yatnì yohó, casàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmì nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun nù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásàhú-nsí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-ni nchìcùn vii stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñaní xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi nì cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu nì cùndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nù Dios na ní xicàn tàhvì-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xí-yâ

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvì-nsí nù Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímànì-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuáhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemanì-yá, xì ñà-cuáhà guá cuú stná ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yâ, vèchi cuáhà gá tnundé ini icúmí-ndá ñà-nìhìtáhvì-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsi na ní sàa palabra ndàcuisì xí-yá nù-nsiá, te nì inini-nsiá razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitiá stná inicutu ñuhivì, te ndiaha gá chindéâ nèhivì. Te vichi cuáhà gá stná nèhivì sàni quìhvi ichì mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsi palabra mà, te nì cundaà ini-nsiá nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndè quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá nì dàcuáhà stná Epafras mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuáchí stná nècuàchì mà nù Cristu nahi nsiùhù, te màni cuáhà stná-nè nù-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ì xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nù mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsiá xì nansa cuú stná ini-nsiá sàhà-nsí quidá Espíritu ì xí Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì nì cundaà ini-nsiá ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvì-nsí nù-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvì-nsí ñà-nì sàa-nsiá mànihì ini-nsiá nansa cuní-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvì stná-nsi ñà-nì sàa-nsiá cundaà nsihi ini-nsiá sàhà ichì-yá, te cucumi-nsiá iin sàxìnìtnùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nìhìndè-nsiá cacanu vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndà quida-nda ñà-nduú-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudì stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaàn nìhì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàa stná-ndà cunaha váha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñá ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvì stná-nsi ñà-nì nácuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha ma, dandu vátùnì quidandee cahnú ini-nsiá, (mate ni yáha-nsiá tnùndoho), doco vátùnì cudì ini-nsiá, ¹² te naquimanì stná-nsiá Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vèchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vátùnì nìhìtáhvì stná-ndà cuáhà ñà-ndiaha ì xí-yá nacua nìhìtáhvì nsidaa gá nèhivì ì xí-yá, vèchi sàni dàtnúu-yá sàxìnìtnùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándô nù ndahà (ñà-malu, vèchi) cuisì ichì ñáa nì sanduamà, te nì dàyáha-yándó ndè ndahà Dèhemanì-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nù ndahà-sí), vèchi sàhà nì Jesús nì xitiá, ñàyùcànduá vátùnì nì xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa nì nìhì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñá nì xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Có-tuí Yua-nda Dios cundehè-ndayá, doco mimí nacua iá-yá, divi ducán iá stná Dèhemanì-yá (Jesús). Te divi Dèhemanì-yá nduú ana chicá ndiaá nù nsidanicuú iñàha iá ñuhivì. ¹⁶ Vèchi sàhà ndahà Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidaa ñà-íá ñuhivì xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indéhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tuí cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vèchi nì quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñá nì quee gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-iñàha ñuhivì, te sà-íá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itnù tnahá nsidanicuú iñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-ni

cahvi xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùù-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùù-ndà. Nùù mii-yá sàni nìhì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-yà nùù nsidaa nèhivì, ñàyùcànduá nduú-yá ana chicá cusáhnû inicutu ñuhiví. ¹⁹ Vàchi sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xí-yá) ini anima Dèhemani-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xìhì-yà nchìca cruz, te nì xìtià nìi-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vátùni nàcùndoo vaha-nda nùù-yá, vátùni nìhìtáhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xì-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhiví yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá níhnú ini-nsiá mii-yá. Ndè nisa xini ùhì stná-nsiàyà sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichi sàni nàcùndoo vaha-nsiá xì-yá. ²² Vàchi sàhà ñà-nì nanduu-ya nahi nèhivì ñuhiví, te nì xìhì-yà, ñàyùcànduá vátùni nì nìhìtáhvi-ndà nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vátùni sàà-ndà nùù (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha ini-ndàyá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, ni màsà cuáha-nda datúcù nèhivì-ndó nùù razón ndiaha, vachi sàhà palabra mà iá tnùndé ini xi-nda. Te (ansivéhé Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daaní, dècuèndè stná inicutu ñuhiví sàni xìtià stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchì stnáì (nùù chuun ma), cachítñuhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-nduú chuun nì nìhì Pablo ñà-cunucuachi-né nùù nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudû inì, vachi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yàchì cuacatnahá nsidaa ñà-icúmì ndoho gà Cristu sàhà nèhivì cahvi xi-yá, vachi nahi cuerpu-yà nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá sàni chitnùnì ini-yà cunucuachì nùù nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. Te chuun sàni nìhì nduú ñà-cachitnùhu nsihì palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nisa ìa dèhé antes nduá cachítñuhi. Caní cuià cóni cùndàà ini xìi-ndà sàhámà. Doco vichi sàni datúì-yaña nùù nèhivì xí-yá. ²⁷ Vàchi nì chitnùnì ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá iá palabra mà, te cuní stná-yà cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachì palabra mà: vátùni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichi iá iin tnùndé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyùcànduá, divi mii-yá disáhà-xì cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì, chináhà-nsînè, te sàha-nsinè ichì váha, áma sàà-nè cunihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ìcà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee inì quide nacua chindéé-yà yùhù, vachi sàha fuerte-yà yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá ñà-cuàhà guá (xìcàn tàhví nùù Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nándodó stnáì nsidaa nèhivì ndoó jaàn tàñáha ga cuni nùù xí. ² Xìcàn tàhví ñà-nì nàcuàhandee ini-nsiá, te iin-ni ni cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. Te ni sàà stná-nsiá cundaà vaha ini-nsiá sàhà ichì-yá, dandu mà cùndóó gá-nsiá xì duda. Te ndiaha gá cunduajàn, vachi después icúmì-nsiá sàà-nsiá mànìhì ndisá ini-nsiá palabra sàhà-yá nisa ìa dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vàchi cuisì ichì mii-yá nduú ichì nchichì ndiaha ndisa; cuisì ichì-yá nduú ichì ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachì xì-nsiá sàhà màsà chíyúhu ni-iin nèhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiá. ⁵⁻⁶ Vàchi mate có-ìé cutnáhì xì-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudû gá inì na xinítñuhi quidá víi-nsiá, te xiníndísà fuerte stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, nacua nì quida-nsiá na ní quìhvi-nsiá ichì-yá, divi ducán quida-nsiá seguir vichi, iin-ni ni cúnchìcùn vii-nsiá ichì-yá. ⁷ Iin-ni màsà túcù-nsiá quida inga palabra, te nsìquívì chicá más ni sàà-nsiá cunihnu fuerte ini-nsiá mii-yá sàhà-ñá màsà nunca nacoò-nsiá ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá. Iin-ni ni quidá-nsiá nsidaámà, te nicanicuahàn ni náquímànì stná-nsiàyà.

Nansa iá vida saa sà-icúmì-ndá ñà-nchìcùn-ndà Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cùndóó-nsiá màdí datúcù inga nèhivì mii-nsiá. Nchichì cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu nì nacoò nèhivì nduá cachì-nè. Dàñhù xi nèhivì ùn ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimí

nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà, te iá stná iquicúñú-yà. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-nda ini anima mii-yá, ñàyùcàndüá chitu stná anima-nda mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yà nùu nsidanicuú ángel, xì nùu stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndâyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-nda); màdi ìcà-nda nì sàcùtua. Te ¿índü ñà-cùnì cachi seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-nda, nsidanicuú cuàchi nìsa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhii-nda, seña nì sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá nì ndùxin stná-nda, te nì natiacu stná-nda nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta nì cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà nì dãnátiácú-yà Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xì sàhà stná ñà-có-ndüú-nsiá raza itúú seña xi-ya ìcà-xí, ñàyùcàndüá còò vida ndiaha xí anima-nsià nìsá ìa. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsià quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vàchi ñà-nì dãnátiácú-yà Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yà sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Nì dándütü-yá nsidaa ñà-ndüá iníhíca-ndá nùu-yá. Nì ndutu dahuun cuenta itnii-yá sàhà-nda. Iá ndisa falta xi-nda nìsa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà nì quida Jesucristu, vàchi nì sàcùtuu-ya nchìca cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá nì ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco nì cundee dahuun-ya nùu-sí. Yáha ga nì nducahan-sì nì quida-ya, vàchi ndiaha gá nì cundee-yá (na ní xihì-yà) nchìca cruz.

Xiñuhu nandòdó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuisì modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócò-nsià nèhivì xitnùhu xi-nsiá sàhà ñà-ndüá xixí-nsiá, ò ñà-ndüá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cunì-nè) chivàha-nsia, mate ni cundüá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quivì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vàchi nsidaa estilu sàhà ma, seña uun nì sandua, vàchi divi Cristu nduú ana nì cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, màsà cuáha-nsia (dandahví nèhivì-nsiá, vàchi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchì ini-nda mii-nda, te cahvi stná-nda ángel, cachí-nè, (vàchi) iá ñà-ndüá nì dácùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-nè nduú-nè mii-nè càhàn-nè, doco cuisì ñà-ìá ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-nè, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi dìni-nda nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñàyùcàndüá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnáhâ ndahàsàhà iquicúñú-nda. Ñàyùcàndüá, sàhà mii-yá siempre nácuàhandee ini-nda, te ndufuértè anima-nda nacua chítnùnì ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñàyùcàndüá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-nda ni-iin ley cáhàn sàhà cuisì ñà-ìá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-ndüá ñà-chivàha-nda ²¹ cuàhà ley cachí ñà-màsà tnii-nda iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-nda inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-nda ñà-yúcán. ²² Còò, vàchi ñà-ìcúmì nsihi-ni nduú nsidaájàn, te cuisì nèhivì ñuhiví nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-nda iin palabra nchichí nduá cachí-nemà, vàchi cachí-nè ñà-fuerte ni cuàhandee ini-nda sàhà religiòn mà, te ni cáhichì stná ini-nda mii-nda, te ni dándóhò stná-nda mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-nda nùu (cuàhà ñà-chìcuéhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-nda cuenta cutnàhâ stná-nda xì Cristu na ní natiacu-yà, ñàyùcàndüá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-nda nacua nduú ley xi ansivi, vàchi ndè ansivi yucán iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-nda chuun xi (mii-yá iá) ndè gloria mà, màdi chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vàchi ducán nduá na ian nì xihì stná-nda (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-nda sàhà poder xi-ya, te cutnàhâ

stná-ndà xì-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sàà quìvì naxicocuûn-yà, dandu cutnahá stná-ndà xì-yá cundoo-nda ndé yáha ga nchií ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-nduá nìsa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudíi guá ini nèhivì) ñuhivì quida-ne. Màsà nàxícócuûn gà-ndà càhàn-ndà xì ana cóni nándahà xì-ndà, te màsà cúníhnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Ni màsà xího stná-ndà cucumi-nda cuàhà ñàhà, vàchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios dìquì nsidaa nèhivì có-íní xí-yá. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nìsa quida stná-nsià antes na nìsa cudíi gá inì-nsià sàhá. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gà falta xi-nda. Màsà cuídà gà ini-ndà; màsà ndúdáná gà-ndà. Te màsà cúndéhe úhì stnahá stná-ndà. Ni màsà dáquèe cuàchi-nda dìquì ñanìtnaha-nda; te màsà càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsà dándáhvì stnahá gá stná-ndà, vàchi sàni nacoo dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà antes; có-quidá gá-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nèhivì sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxínìtnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xí-ndá.

Có-quidá, ndéni nèhivì ní cui ni cúnduú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchícùn-ndà Jesús, màdì raza-ndà

¹¹ Nèhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nèhivì raza Grecia, te ò nèhivì raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios ìcà-ndà, ò á coó. Ni có-cùnì cachì stná nú nduu-nda nècuàchì inga ñuu, mate nècuàchì siùmí nì sanduu-ne. Còó. Ni có-quidá stná a nduu-nda nèhivì libre, te ò nèhivì quidáchúûn saín nùù iin lamú. Còó, vàchi cuisì ñà-nchícùn-ndà Cristu nduú ñà-ndiáá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cúndóo-ndá xí ñanìtnaha-nda, te nacuaàhandee stnahá ini-ndà

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nèhivì ì xí-yá sàndùù-ndà vichi, te màni-ndà nùù-yá. Ñàyùcànduá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndà. Iin-ni ni cúníhnú mánì ini-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. Màsà cóó dana-nda. Còó; iin-ni ni quidándéé ini-ndà. ¹³ Te nú iá iin ñanìtnaha-nda nì quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà-né, te cuicahnú ini-ndà sàhà-né nacua nì xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vàha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te nì caquín stná-ndà cuidadu ñà-màsà quidá-ndá ni-ñàhà dandáñúhú xí ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndà nacua cunì Dios cunihnu dadí ini-ndà. Vàchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nèhivì, ñàyùcànduá nì cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimanì stná-ndáyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndà palabra ì xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnahá víi-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñá chicá ni cúnsìhi ini-ndà (quida vii-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuatuu-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúù Espíritu ì xí-yá ini-ndà. Te siempre naquimanì-ndáyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xì ñà-nduá cachí-ndà, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimanì stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nèhivì, a nduú-né tnaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ì-nsiá nacua ndiá ìcà nèhivì xí Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá. Màsà dándácù ndee-nsiá nùù-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchì, nì cúníni stná-ndá nsidaa ñà-nduá cachí yuadìhí-ndá, vàchi ducán dandu cudíi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuídà canúú inì-nsià

dèhe-nsia sàhá màsà cùhúún inià. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni cúníní víi-nsiánè. Màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhá-ñá ndee vaha-nsia nùù-né. Còó. Chicá vaha nsinuu inì-nsia Dios, te iin-ni ni cúníhnú víi inì-nsia quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú núù-nsiá, contenu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsia, te màdiá nèhivì ùún. ²⁴ Vàchi nùù Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiá nihítàhvì-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vachi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí ndísá-ndá nùù-xí. ²⁵ Doco nèhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacùhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda, vachi ináhá-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni cécàn tàhvì-nsiá nùù Dios. Màsà nácóó-nsiá ñà-jaàn. Te naquimanì stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhá stná nsiùhù ni cécàn tàhvì-nsiá sàhá-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ìa dèhé sàhana. Pues divi sàhá stná palabra (ndiaha ma ié` yohó) ndiadí vehecàa. ⁴ Ñàyùcàndúá, cécàn tàhvì-nsiá sàhí nùù-yá, áma níhí nansa càhàn vatí palabra mà xì nèhivì nacua ndiá ìqué guide.

⁵ Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nèhivì có-nchìcùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndáñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nèhivì, viví-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cundúá cachi-ndà xì-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùù iin iin ana càhàn xì-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, casàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nùù; cuáhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nùù Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-nè nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhá ñà-ndòò vaha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichì Yua-nda Dios, te cuáhà gá cuú stná inì sàhá-né. Pues ndúì nècuàchìmà, icúmí-nè nacani-ne xì-nsiá sàhá nsidaa ñà-ìá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachi xì-nsiá sàhá-né ñà-nì quidáñúhú-nsiánè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còò cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùù chuun xi ñuhivì ìì xì Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcàndúá cuáhà gá cudú inì sàhá-né. ¹² Daaní, casàhú stná Epafra, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchìmà, xinúcuáchí vîi-né nùù Cristu, te cuáhà gá xícàn tàhvì-né nùù Dios sàhá-nsiá, sacúndáhvì-nè nùù-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichì-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ñà-ndúá cuní-yá. ¹³ Yùhù nduí testigu ñà-cuáhà guá nacání ini-nè sàhá-nsiá xì sàhá stná nècuàchì ñuu Laodicea xì ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, casàhú stná doctor Lucas. Màni cuáhà nècuàchìmà nùù-ndà. Daaní, casàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsiá xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacúhùn-nsiáñà nùù nèhivì xì Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhá-ñá cahvi stná nècuàchìmàñá. Te carta (nì tiaa stná) nùù mii-né, cahvi stná-nsiáñà.

¹⁷ Daaní, càhàn stná-nsiá xì Arquipo cachi-nsiá xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni nihì-né nùù Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yohó ié` ndiadí vehecàa.

Ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natù-nsia nù Yua-nda Dios, xì nù Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contentu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímàn-nsí Dios sàhà nsidaa-nsiá, te cáhàn-nsì xì-yá xicàn tàhvi-nsí sàhà-nsiá nsiquívi. Nsinúú ini-nsi nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhàmà nì quesaha-nsiá quidá víi-nsiá cumplir. Ináhá-nsí cuú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsià. Daaní, ináhá stná-nsì ñà-iin-ni cundéé inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsiquívi (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñá indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yà nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà-nsiá, ñáni. Te ináhá váha stná-nsì ñà-sàni nacàxin stná-yà mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xí-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsì yucán, te nì cáhàn-nsì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, màdi palabra uun ni sándúámà. Còó, vachi Espíritu Ìi xí-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsí, te nì quida stná-yà milagru xi-ya. Te ndee ní cáhàn-nsì xì-nsiá, vachi ináhá-nsí ñà-ndàà nduá. Te ináhá-nsià nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisi sàhà ñà-cunduu bien xi-nsia nìsa quida-nsi nsidanicuú ñàhà.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsià nì tenchicùn-nsià ñà-nduú ichì nsiùhù, vachi divi ichì Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xi mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyùcànduá nì cudìi cuáhà inì-nsia nì quida Espíritu Ìi xí-yá, mate cuáhà gá nì dándòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchi xiníndisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá nì xitià palabra xi Stoho-ndà Señor inicutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vachi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, nì còó gá necesidad cáhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vachi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacání-né xì-nsí nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì naco-nsia ñà-nduú yùù yócò, te nì tenchicùn-nsià ichì mii-yá, vachi nì cudìi ini-nsià cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiácú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsià naxicocuïñ Dèhemanì-yá Jesús iá ndè gloria, vachi divi Yà-yùcán nduú ana nì dãnatiácú Yuamànì-yá, te divi stná-yà icúmí-yà dacácu-yàndó ñà-màsà níhì-ndà castigu icúmí quixi.

2

¹ Ináhá-nsià nansa nì là na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, màdià uun-ni nì sanduamà, ñáni. ² Còó, vachi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhì-nsì cáhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá razón ndiaha xí-yá, mate xiní ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsì ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ínáhá-nsià nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, palabra ndàcuisi xí mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni cächí-nsì xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dándàhvi stná-nsì mii-nsiá. ⁴ Còó, vachi Dios nduú ana nì natù-nsi nù-xì ñà-nìhì-nsì chuun dacuítia-nsì razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee váha-nsi nù mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdià nù nèhivì, vachi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ínáhá-nsià ñà-ni-iin xichi cóni cáhàn vico uun-nsi xì-nsiá. Te ináhá stná-yà, mà nunca nì dándàhvi-nsì mii-nsiá sàhà-ñá tavà-nsí dihùn nù-nsiá. ⁶ Ni cóni xicàn-nsì quidañuhu-nsi nsiùhù, nì mii-nsiá, te nì nèhivì dava ga, mate iá derechu xi-nsi càn-nsì ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vachi divi Cristu nì sàha xi-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco còó,

cóni xícàn-nsi ñà-jaàn. Vivíi-ni nì càhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì méè xi, ducán nìsa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco màdì cuisì ñà-jaàn, vèchi ñà-cuàhà guá cuú ini-nsi sàhà-nsiá, ñàyùcàndùá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-mànì guá-nsià nùù-nsi. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsià nansa nìsa quida-nsi, ñánì, ndui te ñuú nìsa quidachuún-nsi, dècuèndè nìsa xàví sàstnùhù stná-nsi, vèchi có-cùnì-nsi quida-nsia cuàhà gastu sàhà-nsi, ñàyùcàndùá màdì cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì càhàn-nsi xì-nsiá, còó; nìsa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùù-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísá-nsiá; stná Dios, ináhá-yá nansa nìsa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nìsa quida-nsi, iin modo vaha; còó nì-iin falta nì quidá-nsi. ¹¹ Ináhá-nsiá nansa nì càhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñhù quida vii-nsiá, te nì nacuahandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian càhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsi mii-nsiá ñà-cacanuu vii-nsiá ñuhiví, vèchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sàà-ndà ñuhiví ìi xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcàndùá nicanicuahàn naquímànì-nsi Dios, vèchi na ní càhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindísá-nsiá, te nì cundaà inì-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdì palabra xi nèhiví uún. Te divi ñà-ndáà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuàn ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yá. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi nèhiví xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vèchi cuàhà nèhiví xí-yá ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsiá, ñánì. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vèchi nì casahnì-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahnì stná-nè nècuàchì raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndè nsiuhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùù Dios; te xiní ùhì stná-nè nsidaa nèhiví. ¹⁶ Vèchi sadí-nè nùù-nsi na cunì-nsi càhàn-nsi xì nèhiví inga raza sàhà-ñá nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sàha-ne quida-nsi ducán; ñàyùcàndùá, cuàhà gá sàni yaha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuú cuàhà ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísá ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiuhù, yáha ga cunì-nsi sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñánì. Ndahví-nsi, vèchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xinì stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cunì sà, doco nì sadi ñà-malu nùù-nsi. ¹⁹ (Doco màni cuàhà-nsiá nùù-nsi), vèchi ¿ana dísàhà-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsi, te cudíi cuàhà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana dísàhà-xí, vèchi sàhà mii-nsiá icúmí-nsi nihì-nsi iin ñà-vaha nùù Stoho-ndà Jesús, te cudíi gá ini-nsi quivì naxicocuín-yá, te màcuíta-nda nùù-yá. ²⁰ Vèchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsi, te yáha ga cudíi ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después nì cachi-nsi chicá vaha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vèchi có-cùndéé gá ini-nsi ñà-nàcánì ini-nsi nansa nihí-nsiá cuàhàn, te cahan-nsi vètùnì ndòò mii-nsi ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchì stná-nè nùù Dios, cutnàhà-né xì-nsi quidá stná-nè chuun ìi (dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñàyùcàndùá, (chicá vaha techuún-nsi mii-né sàà-nè cahan-nsi), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúníndísá vaha-nsia, ³ te màdí ndulocó-nsià na quidá quini nèhiví xì-nsiá; vèchi seguru icúmí-ndá yaha-nda ducán, ináhá-nsiá. ⁴ Vèchi na ndoó vá-nsi ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsi xì-nsiá ñà-icúmí-ndá yaha-nda vida quida nèhiví. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñàyùcàndùá, yùhù, ñà-nàcánì guá inì sàhà-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yaha-nsia, a íin-ní nihnú vaha inì-nsia mii-yá, á coó, vèchi yúhì-nsi dacà ñà-malu dìnì-nsiá, te uun-ni ndòò chuun nì quida-nsi xì-nsiá. ⁶ Doco

còo, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-ni nùhù-nè ni nàcòtò-nènsià, te iin razón vaha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsí, vàchi iin-ni nihnú vaha ndisa ini-nsiàyà, te cuú stnahá ini-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúú stná ini-nsia nsiùhù, cachí-nè, vàchi nacua yáha ga cuní nsiùhù sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñàyùcànduá, mate ndohó-nsí yohó, te yáha-nsi cuàhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòo vaha ini-nsi, ñáni, vàchi sàni cundaà ini-nsi iin-ni nihnú vaha ini-nsià mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsi (na nacúnitnùhu-nsi) iin-ni nchícùn vii-nsiá ichi Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi jna cuahà guá naquímánì-nsí Dios sàhà-nsiá! Te ináhá-yá yáha ga cudí ini-nsi sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuú xicàn tàhvi cuàhà-nsí nùù-yá áma níhitáhvi-nsí nàcòtò gá-nsi mii-nsiá, te ducán cui chindee gá-nsi mii-nsiá ñà-cunindisá vaha ga-nsià.

¹¹ Te vichi, xicàn tàhvi stná-nsi nùù Yua-nda Dios xì nùù Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni dácùndéhe-yá nsiùhù ichi sàà tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xicàn tàhvi stná-nsi nùù-yá ñà-chicá ni cúcúú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá xì sàhà nsidaa gá stná nèhivi nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vàchi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihnu ì ndisa ini-nsia cundua, te mà cóo gá falta xi-nsia nùù Yua-nda Dios na quívi naxicocuín Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xì nsidaa nèhivi xí-yá.

4

Màsà nácánì ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà

¹ Cuisì mindaa iñaha cachi gá-nsi xì-nsiá, ñáni. Sàni dàcuàhá-nsí mii-nsiá nansa ndiá icà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhiví, dandu cudí ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chinaha-nsí mii-nsiá, te sacúndáhvi-nsi nùù-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vàchi ináhá vaha-nsia ñà-nduá ni dandàcú-nsí nùù-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá, te ni càhàn-nsi xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yohó nduá cuní-yá quida-nda sàhà-ñá cunduu-nda nèhivi ì xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivi cóni nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdihí-ndà, dandu iin-ni coo sahnù-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñaha dava ga, ni cóo stná tnùñuhu xi-nda nùù-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Màsà quídá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni ni cui, vàchi ñà-jaàn nduá quídá nèhivi còo Dios nùù-xí. ⁶ Te màsà quídá-ndá iin falta dandahví-ndà ñanitnaha-nda, te quihvi tnaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vàchi icúmí Stoho-ndà Señor nachitacùhá-yá sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xì-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhájàn. ⁷ Ñàyùcànduá, nacani ini-nsià, ¿indù chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-nda, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nècuàchì ñahà. ⁸ Ñàyùcànduá, nú ndoó ana cahíchì ini xì palabra yohó, pues màdi nèhivi ùùn nduú ana cahíchì ini-nè; còo, mii Dios cahíchì ini-nè, divi ana sàni sàhatahvi xì-ndà Espíritu ì-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ini), divi Dios nduú ana ni chindee xi-nsiá ñà-cùú stnahá guá ini-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, còo necesidad tiai ni-iin palabra nùù-nsiá sàhájàn. ¹⁰ Vàchi ináhí cuú ini-nsià sàhà nsidaa nèhivi xí Yua-nda Dios ndoó inicutu ladu xi-nsia Macedonia. Doco cuní-nsi chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàà-nsià, cundoo manì-nsiá xì nèhivi. Cuisì chuun xi mii-nsiá cunsìhi ini-nsià, te quidachuún cuéyàà-nsià oficiu xi-nsia, vàchi divi ducán ni dandàcú-nsí nùù-nsiá daa. ¹² Vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndisâ, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóo stná ni-iñaha quidamanì nùù-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuín Jesús

¹³ Ñáni, cuní cundaà ini-nsia sàhà compañeru-nda sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cúhúún gá ini-nsia sàhà-né. Vàchi nècuàchì có-xiníndisâ, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsì xi-ne, vàchi còo gá tnùndé ini icúmí-nè. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndisâ-ndá ñà-ndáa

nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndísá-ndáyâ na xihì-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítnùhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nù Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácú ì-ndà na sàà quivì naxicocuñn-yà, doco mà códonuu-nda nù nècuàchì sàni ndàhvà ñuhivì. Còó, ¹⁶ vachi icúmí-yâ nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndàhì-yà dandacú-yá. Te tiacu stná-ndà tàchì iin aṅgel cusáhnù, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nèhivì xí Cristu xínduu nsì, icúmí-nè natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivì (xí-yá) ndòo cutiacu daa, ndiachi stná-ndà nana-nda mahì vècò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì nsì ma nànhicùn ìchì-ndà mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsia iin razón xi-ya. Ñàyùcàndùá, dansínúú tnahá ini-nsià palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúún gá inì-nsia (sàhà nècuàchì nì xihì).

5

¹ Doco còo necesidad tiaa guè nù-nsiá sàhà ñà-nduá icúmí coo quivì vaxi xi-nda, ñáni, ² vachi sà-ínahá vâha-nsia nansa sàà quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nihnú ini-ndà, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuú, te có-nihnú ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachì nèhivì dadí uun iá, còo ni-íñàha cuu xi-né, dandu nanàà quixi tnùndoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchì ñahà cuàhàn tùinuù mèe-xi, dandu (nèhivì có-ndòò tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdì ichì ñáa nduá nchícùn-ndà, ñáni; ñàyùcàndùá mà cùndúú quivì mà iin tiempu có-nihnú ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxinítnùní-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuú; còó, vachi có-ndùù-ndà nèhivì xí ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá na quidá nèhivì xicá ichì malu mà, vachi mii-né, (có-ndùlócô-nè), na ian quidì-nè nduá. Doco ndohó, ni cùndóò tùha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vachi nècuàchì quidì, ñuú xíquidì-nè, te necuachi xini, ñuú xihì-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchícùn ichì datnúú-yà sàxinítnùní-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nù-ndà. Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindisá vâha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-nda, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnù cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú càa (chindee xi dìni-té). Pues ducání stná ndohó, iá iin tnùndé ini xi-nda (chindéé xí sàxinítnùní-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nù Dios. ⁹ Vachi màdì ñà-nihì-ndà castigu nduá sàni chitnùní ini-yà cuu xi-nda. Còó, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà Jesucristu nduá sàni chitnùní ini-yà. ¹⁰ Vachi mii-yá, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nihì-ndà cundoo-nda nù-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itiácú, te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nù-yá. ¹¹ Ñàyùcàndùá, càhàn-nsià nacuahandee stnahá inì-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-nduú ley xi Jesús nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica nù tutu yohó

¹² Sacúndáhvì-nsi nù-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivì quidáchúún chuun ì xí mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñáni, vachi nècuàchì xí-idònuù nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichì váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xí-nsiá nù-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cùndóò mánì stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhí mii-nsiá iin ù gà íñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñáni: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúú xixín iin conseju vii: te nècuàchì cuhúún inì-xi, nacuahandee ini-nsiànè. Daaní, nècuàchì tàñàha ga cunindisá víi, chindee-nsiànè. Cuàhà gá calma cundoo-nsia xì nsidanicuú nèhivì. ¹⁵ Te nú quidá quíni-né xi-ndà, màsà náchítacùhá-ndà ñà-nduá nì quida-ne. Còó, cuisì-nì nì cúníhnú ini-ndà quida-nda ñà-nduú iin ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndísá stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni càcàn tàhvì-ndà nù Dios, ¹⁸ te naquimanì stná-ndàyá sàhà nsidaa ñà-nduá yàha-nda, vachi

ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xì Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádí-ndà nùù ñà-nduá cuní Espíritu ìì quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-ndà ñà-nduá cachí nèhivì na dacáhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún vaha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; nacoo dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xicàn tàhvì-nsí nùù-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàà-nsià cunihnu ìì ndisa ini-nsià. Cahnú gá Dios màsà cóó ni-iin falta nùù-nsiá ndè cachí sàà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsià, ni ini stná sàxìnítnùnì-nsià, ni sàhà stná ndahàsàhà-nsiá; iin-ni ni coó ví nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcànduá vètùnì cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-nduá sàni cachì-yà xì-ndà).

²⁵ Ñàni, cuàhà gá xiquèn càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsià xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vaha. ²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhì mii-nsiá ñà-nì càhvì-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmì cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Ùì Nì Tiaa Saṅ Pabło nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹⁻² Yùhù Pabło, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vèchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi nì cunimànì-yá mii-nsiá; contentu nì cundóó-nsiá quida-ya.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, ñánì. Te ñà-jaàn ndiá icà-nsì quida-nsì, vèchi nsiquívì chícá más xiníndísà víi-nsiá, te chícá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñàyùcàndùá, na xicánúú-nsì sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudì ini-nsì nacánì-nsì xì-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndísà vaha-nsia, te quidándéé stná inì-nsia, mate quidá quínì nèhivì xì-nsiá, te yàha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nè ndoho stná-nè quívì naxicocuïn Jesús

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé víi inì-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yá sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natù-nsia nùù-yá, te yàha-nsia ñuhivì ìì xí-yá. Vèchi (ináhì) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhivì ìì mà, ñàyùcàndùá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhámà cuisì ñà-ndiá icà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yá cuàhatahvì-yànsiá ñà-vaha ndiá icà-nsiá nihì-nsiá, vèchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndiaha-nda paz quívì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndà mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xixìn icúmí-yá nuu-ya, dandu nihì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu nihì-né, vèchi có-ndùlócô-nè sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesucristu. ⁹ Ñàyùcàndùá, icúmí-nè danáà-né; nicanicuahàn icúmí-nè ndoho-ne; vèchi icúmí-nè cuxica dahuun-ne nùù-yá; mà cundóó-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yá. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ìì xiníndísà-xí-yá, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndàyá quívì naxicocuïn-yá. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vèchi stná mii-nsiá nì xinindísà-nsiá na ní sàà-nsì nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá sàhà-yá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn xicàn tàhvì-nsì nùù-yá sàhà-ñá vètùnì ndee vaha-nsia nùù-yá, vèchi sàni cana-yàndó (sàà-ndà nùù-yá). Te xicàn tàhvì stná-nsì ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nihì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vaha nihnú inì-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cunì-nsiá quida-nsia ñà-xiníndísà-nsiáyà. ¹² Vèchi nú nì quidá-nsiá ducán, dandu chícá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quívì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùù-yá, ñánì. Pues sacúndáhvì-nsì nùù-nsiá ² ñà-màsà yúhì-nsiá nú cachì nèhivì ñà-vichi sàni sàà quívì xí Stoho-ndà Señor. Còó, màsà nacánì ini-nsiá, (vèchi có-ndùá ducán). Mate cachì-nè divi Espíritu ìì xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachì stná-nè na càhàn-nè sàhù, te ò cachì-nè iá carta nùù-nsì cachì ducán, (doco còó, màsà cúníndísà-nsiánè). ³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vèchi mà cúí quixi quívì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha càhàn cuàhà nèhivì dìquì Dios, dandu ndecunu iin tiaa nihnú inì-xi micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cúí nihì-té càcu-tè nùù andea. ⁴ Vèchi icúmí-tè cuni ùhì-te nsidaa ñà-ndùá cahvi nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná

nsidaa inga iñàha cahvi-né, vàchi chicá ndiaá mii-té cachì-te. Te icúmí stná-te màcòo-tè veheñùhu cahnú xí Dios, te cachì-te xi nèhivì ñà-cuisì mii-té ndiá ìcà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vàchi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadí nùu tèmà ñà-mà cùì ndecunu-tè vichi. Doco na sàa meru quivì xí-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-ia ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúùn dèhá`. Te divi ducán icúmí coo dèhá` dècuèndè cachi cuxio ana (sadí xì nùu-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-té, divi tè-nìhnù-guá inì-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-tè cùì-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vàchi icúmí stná-yà natùì-ya, te yáha ga ndiaha cunchiù-yà na quivì naxicocuñn-yà, te divi sàhájàn icúmí-tè ndañuhu-té. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-té ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisì mà icúmí-tè quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndulocó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-tè dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàa ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahíchì ini-nè palabra ndàcuisì xí Dios cunduamà, vàchi cónì cùú ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né nì cùì. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoo dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxínítnùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xí tèmà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nihì nsidaa nèhivì mà castigu nacua ndiá ìcà coo xi-né, vàchi có-xíníndísá-né palabra ndàcuisì; còó, cuisì ñà-có-ndiáá cudí ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñánì. Ñàyùcànduá ndiá ìcà stná-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, vàchi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùu-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vàchi sàni nduhìì anima-nsiá nì quida Espíritu ìì xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàa-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vàchi cuní-yà cutnahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa iñàha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñánì. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley nì chinaha-nsì mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùu-nsì, te ò ñà-nduá nì cahvi-nsia nùu carta nì tiaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xícàn tàhvi-nsì nùu Stoho-ndà Jesucristu xì nùu Yua-nda Dios, vàchi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-mànì guá-ndà nùu-yá, vàchi nì sàhatahvi-yándô gracia xi-ya, te ducán vátuni nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndà vichi. Pues) divi nùu mii-yá xícàn tàhvi-nsì ñà-nì nàcuahandee ini-yànsià càhàn-nsiá micuísì ñà-ia viì, te cuisì ñà-nduú chuun viì nì quidá stná-nsiá, xícàn tàhvi-nsì.

3

Nansa nì xicàn Pablo ñà-nì càcàn tàhvi nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yohó cachì guè xì-nsiá, ñánì. Sacúndahví nùu-nsiá ñà-nì càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsì ñà-vàtùnì nihì-nsì dacuítia-nsì palabra ìì xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá nì coó tnùñuhu xí nèhivì sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daaní, càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá vátuni càcu-nsì nùu nèhivì malu, vàchi màdì nsidaa nèhivì nduú nèhivì xiníndísá. ³ Te vátuni cahvi-nda xi-yá, vàchi icúmí-yà nacuahandee ini-yà anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùu ñà-malu. ⁴ Ñàyùcànduá, cahví-nsì xì-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsì ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xícàn tàhvi-nsì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá nì nsínúú inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá nì sàa-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua nì quida mii-yá.

Màsà cúndóó xixín-ndà ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tùha cacanuu xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá, dandu màsà cútnáhà gá-nsiá xì-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsì quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachì-nsì xì-nsiá ñà-naco-nsianè, ñánì. ⁷ Vàchi ináhá-nsiá

nansa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia, divi nacua nìsa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xì-nsiá, cóni sácúdúsán-nsí. ⁸ Màdì uun-ni ni níhì-nsí ñà-nduá nì saxixi-nsi; còó. Ndui te ñuú nìsa quidachuún-nsí, ndè nìsa xàví tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsí ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còó. Nì quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vàchi ñà-yòhó nduú ley nì sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá: nú có-cùnì nèhivì quidachuún-né, còò derechu icúmí-nê (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi ndoo dava compañeru-nsià xicánúú xixín, có-quidáchúûn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùù chuun xi dava ga nèhivì. ¹² Ñàyucànduá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúníní-nsiá, vachi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu cáhìn, te cachì xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cuti-acu-nsiá. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùù-nsiá.

¹³ (Vichi cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñáni: iin-ni ni cúnchícùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cúñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú íá iin compañeru-nsiá có-ndùlócò sàhà ñà-nduá cachí-nsi nùù tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsiá xì-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan núù-né. ¹⁵ Doco màsà cúndéhe úhì-nsiànè; còó. Cuàha-nsianè ichì váha na ian cáhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvì-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvì-nsí nùù Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cúndóó-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni nì cui nì cúndóó-nsiá, vachi mii-yá, (cudíi inì-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi ni ndoo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñáni). ¹⁷ Yuhù nduí Pablo, te cásàhúì xì nsidaa-nsiá. Ndahà míí tiaí saludu yohó, vachi divi nduú seña tiaí nùù nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá xì Yuamàni-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vèchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísê cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhvì nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Ni cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicàn tàhvì.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xiquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiaa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócô-nè sàhà cuentu nacání nèhivì, ni sàhà stná lista xi cuàhà xii-nda, vèchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivì nduá. Ni có-chindéâmándó cunucuachi víi-nda nùu Dios, vèchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿índù-ñá disáhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ìi xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndà, dandu cunihnu vii ini sàxinítnùnì-ndà, te cunihnu vaha ndisa ini-ndáyá, vèchi nú ducán, dandu sàa stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyùcànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-íñàha níhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá vii xì ley ìi nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndàñá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadià nùu nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xi; còò. Sàhà-ñá cadià nùu nèhivì cuàchi, ñàyùcànduá nì cuyucàn. Vèchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè inì-xi, có-ínínì-né ley xi-ya, vèchi cahíchì ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vèchi có-ndúlócô-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiaa nihnú inì-xi na ian nihnú ini nècuàchì ñahà, te dava-ne, xidácuíhná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-cáhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchì mà nì cuyucun ley ìi xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachì jaàn, te ò ndéni iñàha có-íá nacua cachí palabra ìi.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vèchi nùu Dios ndiaha xi-nda sàni nìhitáhví ñà-càhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vètùnì nì nìhìndéi quide chuun jaàn, vèchi nì nacuahandee ini-yà yùhù. Ñàyùcànduá, naquímaní mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhé-yá, nì ndenihi-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchì seguru, te ñàyùcànduá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevàhi dìquì-yá, te nìsa quida quini xì nèhivì xí-yá; yáha ga dana nìsa ìe. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vèchi sàhà-ñá cóni-cùndáa inì, ñàyùcànduá nìsa quide ducán, vèchi tàñáha ga sàì cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvì Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihí nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vèchi nì nuu-ya ndè ñuhivì yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vèxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndáyá, vèchi único ana cusáhnù nicanicuahàn

nduú-yá; mate có-tùí-yá cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yà nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhî mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùu Dios daa, te nì cachitnùha sàhà-ní. Ñàyùcàndùá, nsinuu vaha inì-ní ñà-ndùá nì cachi palabra mà, vachi sàhámà vètùni nìhì-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun ìl xí-yá), na ìan sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-nî ñà-xiníndísâ víi-ní. Cunsìhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóo víiá, vachi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndùlócô-nè sàhà anima-nè, ñàyùcàndùá có-xiníndísâ víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Ùì tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyùcàndùá, sàni nacoo dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàa-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha càhàn ndevàha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

¹⁻² Primeru cachì xì-ní ñà-xinùhù càcàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà xì sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nìhì-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhiví, cóo ni-ñàha màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Vachi nsidaámà, chuun vaha nduá nùu Dios, te divi nduá cudû ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dácácu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yà sàa stná-nè cundaà vaha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuìsì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vachi imindaa Dios iá, te imindaa ana càhàn nihni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, vachi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yà cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dàñà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vaha nì dàtúi-ne palabra mà nùu nèhivì. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacu nùu stná yùhù ñà-cacanui cachitnùhi xì nèhivì palabra mà. Ñà-ndàà nduá cachì, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá nì nihí chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuìsì ndiá ìcà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchì tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu nì cúndúú-né nèhivì iá ndoo anima-xi, nèhivì có-xidà inì-xi; nì màsà cúndúú stná-nè nèhivì xiní ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñahà, cuisì estilu iá vii nì cóo sicoto ndixí-né, iin estilu có-ndàa quini, iin modo mà cuítnùhu nèhivì-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnii vico-né dìni-né, nì màsà ndúcútú cuáhà-né xì oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiáa). ¹⁰ Cóo, anima-nè nì cóo víi chicá vaha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vachi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachì cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoó-né iníní-né chináhá nèhivì (palabra xi-ya), dandu nì cúndóo dadí-né, te nì quidá-né cumplir ñà-nduá cachì palabra mà. ¹² Te có-sâhi chinaha nècuàchì ñahà, nì có-sâhi dandacú stná-nè iin chuun nùu nècuàchì tiàa; cóo. Icúmí-nè cundoo dadí-né. ¹³ Vachi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavàha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva. ¹⁴ Te màdì Adán nduú ana nì dandàhvì (ñà-malu), cóo; nècuàchì ñahà nduú ana nì xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchì ñahà quivì vichi, nú iin-ni xiníndísâ víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchì vehe-ne), dandu vètùni càcu-ne na túinuù mée xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni nì cóo sahnù ini-nè, te cóo ìl stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

3

Índù clase nèhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù nùu nèhivì xì Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nìhì-né chuun cunuù-né nùu nèhivì xì Dios, dandu vètùni, vachi ñà-ndàà nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñàyùcàndùá, nècuàchì cuàhàn nihì chuun cunuù mà, icúmí-nè cunduu-ne iin nèhivì cóo falta xi, iin nèhivì imindaa nècuàchì vehe-xi.

Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì sahnú inì-xi, iin nècuàchì iá tnùñuhu-xí; màsà cundúú-né nècuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudí inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana túha chinaha vaha xi nèhivì. ³ Màsà cundúú-né nècuàchì túha xini, ò iin nècuàchì túha cani stnahá, còó; nècuàchì vaha inì-xi ni cundúú-né, nècuàchì màni inì-xi. Te màsà cundúú-né iin ana túha nàá stnahá, ò iin ana tòó xi dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú ví nùù nèhivì vehe-xi ni cundúú-né; xiñuhu cunini vii dèhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán nùù-né. ⁵ Vàchi nú mà túha iin tiàa dandacú ví-né nùù nèhivì vehe-ne, dandu mà cúí cunuú ví stná-nè nùù nèhivì xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cundúú-né iin ana làcà saa-ní ni quihin ichì-yá, còtó cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vachi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cundúú stná-nè iin ana icúmí tnùñuhu nùù dava ga nèhivì ñuu-nè; vachi nú có-quidá ví-né nùù nècuàchì ñuu-nèmà, dandu mà úhì daquéè cuàchi nècuàchimà dìqui-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivì cunduu nècuàchì nihì chuun xinúcuáchi nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchì xinúcuáchi dasán obra, ni cécundúú stná-nè nècuàchì tnùñuhu, nècuàchì cumplidu ndisa. Màsà cundúú-né nècuàchì xihí cuàhà vinu; ni màsà cundúú stná-nè nècuàchì cuú inì-xi sàhà dihùn; còó. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì cúnshi inì-xi sàhà anima-xi ñà-ni còó víiá. Te iin-ni ni cunchícùn stná-nè ndudu ì ni dátúí Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-nè cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còó ni-iin falta xi-ne, dandu vátùni ndò ndisa-ne xi cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchì ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-nè nècuàchì tnùñuhu, màdi nècuàchì túha cuitnùhu, còó; nècuàchì sahnú inì-xi ni cundúú-né, nècuàchì mà túha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nècuàchì tiàa xinúcuáchi, mindaa ñahàdihí-nè ni cúcúmí-nè, te ni cundúú stná-nè ana dandacú ví nùù dèhe-xi, xi nùù nsidaa gá nèhivì vehe-ne. ¹³ Vàchi nú ni cúnúcuáchi víi-nda chuun xi mii-yá, dandu nihì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nihì stná-ndà ñà-mà yúhì gà-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyâ.

Nansa ni cachi Pablo ndiá disáhà-xí ni tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sài jaàn ndé iá-nî cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni tiai iin ùi ñàhà ñà-cundaà vaha inì-ní nansa cacanuú vaha-ní. Vàchi ndohó, iin-ni nèhivì nihnú vaha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiácú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisì xí-yá, ñàyùcàndùá inúù-ndañá, te ndiaá-ndañá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndàà nduá, ndiaha gá palabra sàni dátúí-ya nùù-ndà, vachi nacáníá nansa ni nanduu-ya nèhivì, te ni xini nèhivì ñuhiví-yà. Te sàhà Espíritu ì ni cundaà ini-nè, còó falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, ni xini stná-nèyà, dandu ni dàcuftià nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè ni xinindisá stná xí-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuitià na sàà quivì xinu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu ì xí Dios nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndísá-né, cachí-yà, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vachi cunindisá-né nacua cunià cunindisá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaha-xi-né ducán, vaha gà-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànihì ìni-te índù chuun nduú iin chuun vaha, vachi mà cúí gá sàxínitnùnì-te sentir, na ian (xíhì) iin quisì ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-ndà dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-ndà, ñà-nduá ni quidavaha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyùcàndùá vátùni cutiacu-ndañá nú naquímànì-ndáyá sàhà-ñá, vachi xiníndísá-ndá (ichì-yá), te

ináhá-ndá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁴ Vàchi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, iá viiá. Te màsà cáhìchì ini-ndà ni-iñàha nì quidavàha-ya, vètùni iá nsidaá nú ni náquímànì-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vàchi sàhà palabra nì cachi-yà xì sàhà stná ñà-nàquímànì-ndàyá, ducan sàà ñà-cutiacu-ndà ndee vaha-ña nù-yá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xi nèhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra nì cachì xì-ní jaàn cachi stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchí víi nù Jesucristu, te chicá ndu-fuerté anima-ní ñà-xiníndísá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócò-ní sàhà cuentu có-ndiàá, ò sàhà creencia-ni. Còó, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte nì quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquícúñú-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-ndà ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vachi ducán nìhì-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhivì. ⁹ Palabra ndàcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá ìcà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisì), ñàyùcànduá sàhandee ini-ndà quida vii-ndà (chuun ì xí-yá) mate quidá quínì nèhivì xì-ndà, vachi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te sàhámà iá tnùndé ini xì-nda nù-yá, vachi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivì, ñàyùcànduá nú nduu-nda nèhivì xiníndísá-xí-yâ, dandu ináhá-ndá vètùni càcu vii-ndà nù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaha-ní nèhivì, te chinaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachìchì ini nèhivì mii-ní ñà-nduú-ní iin nècuàchì chii. Ñàyùcànduá, càhàn vii-ní xì-né; te cacanu vii-ní. Te ni cúcúú stná inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Te siempre cunihnu vaha inì-ní mii-yá, vachi ducán cundiaà-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vètùni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuéi dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ì, te iin-ni ni nácuàhandee inì-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná inì-ní ñà-lá iin ñà-nduá nì nìhìtáhvi-ní (nù Dios) daa na ní chitàndòó nècuàchì sahnú ndahà-né dìnì-ní, te nì càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni quida-ní ñà-nduá sàì nìhìtáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-nduá cachí xì-ní yohó, nsinuu vaha inì-nià; iin-ni cunihnu vaha inì-nià, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàì cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuahâ ndevàha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yòhó, vètùni càcu-ní nù Dios, te càcu stná nèhivì iní xí ñà-nduá chináhà-ní.

5

Modo ndiá ìcà-ndà càhàn-ndà xì nècuàchì iá falta-xi na sàha-ndané ichì váha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cánahá ndevàha-nda xì-né. Còó. Càhàn vii-ndà xì-né na ian càhàn-ndà xì iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xì-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sàha-nda ichì váha), dandu càhàn vii stná-ndà xì-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xì-né iin modo vii na ian nì cúnduú-nè iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yâha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchìmà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchìmà ñà-ndiá ìcà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí nemà, vachi cundumà iin obra vaha nù Dios, iin obra cudî ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xìcàn tàhvi stná-nè nù-yá ndui te ñuú.

⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudî ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vaha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihì nêhivì nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-ndà, ⁸ vâchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nêhivì meru vehe-nda, vâchi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùu modo xi nècuàchì có-xiníndísâ.

Ñà-nduá ni cachi Pablo quida nêhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nihì xì ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xínu ùni dico (60) cuià ni cúndúú ana nàcàva nùu lista, cuisì ana nisa ìa xi imindaa nsì-ì-xí. ¹⁰ Te ni cúndúú stná-nè iin nècuàchì ináhá-nsiá nì quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú víi-né luchì cuatì, te ¿a túha stná-nè quidañuhu víi-né nêhivì sàa vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùu dava ga nêhivì xí Dios, mate chuun cuatì luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha tnùndoho, te ò ndéni nêhivì ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vâtùni nàcàva stná-nè nùu lista xi nêhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còó, vâchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhì sàa-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cunduamà, vâchi ñà-nduá nì cachi-nè, sàni naco-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cuni dùsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vâchi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne, daquíhiyuhù-né nùu chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá ìcà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, chicá vaha ni nandàhà ñahàcuàán nú cuachi-né, te ni cúnsìhi ini-nè dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà níhìndèè nècuàchì có-ìá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (dìquì-ndà sàhà nècuàchìmà). ¹⁵ Vâchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchìmà sàni tùcù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nú iá iin nècuàchì tiáa xiníndísâ, ò iin nècuàchì ñahà xiníndísâ, te ndoó tnaha-ne nì xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá ìcà-né chindee-né nècuàchìmà sàhà-ñá màsà cóo necesidad cundehè nècuàchìmà nùu táca mii-nsiá. Vâchi nú chindee-nsiá tnaha-nsia ducán, dandu vâtùni sàa-nsiá chindee-nsiá nècuàchì cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inùu nùu nêhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inùu víi nùu nêhivì xí Dios, ndiá ìcà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì cáhàn xi-ndà sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ì xì-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vâchi cachí nùu tutu ì (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì sicàyòcò trigu cóyo nùniá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nihì-ndà raya xi-nda”, cachá.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nêhivì dìquì iin nècuàchì sahnú inùu xì-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nêhivì dìquì iin nècuàchì sahnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándísá-ní, vâchi xiñuhu siquiera ù ò úni-nè, (dandu vâtùni cunini vaha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndùlócò-nè, dandu chinaha-nínè nùu nsidaa compañeru-nsiá sàhà-ñá (ni nácání ini-nè, te) yùhì-nè. ²¹ Yùhù cachí xì-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xì nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá vìi quida-ní xì ana iá vaha xì-ní. Ducán chináhì mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel ì xì-yá.

Más gà conseju nì sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nêhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-niá. Dihna nacani vaha inì-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vâchi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhî) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tìxi-ní, ñàyùcàndùá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdì cuisì tèculí uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tàñáha ga sàà hora coo juiciu xi-ne, doco náhà xicà iá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natùì cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xì nècuàchì quidá víi; vèchi nú sàni quida-nda obra, claru tùia nùù nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhà` nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni coó tñũñuhu xí-né nùù lamú xi-ne, vèchi nú ducán, mà níhìndèè nèhivì càhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né nùù Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vèchi iin-ni xí-xiníndísá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyùcàndùá chicá ndiá icà peón mà cunucuachi víi-né nùù nècuàchìmà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-nî cachitnùhu-ní xì nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cúndóo-ndá xí ñà-nduá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vèchi sà-ìá mii-yá ini anima-ndà

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xì tucu palabra có-càchí nacua cachí palabra vii xí Stoho-ndá Jesucristu, dandu (màdì ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchìmà ndiaá cuàhà-né. Te nú có-càndísá-né palabra nacua nduú ichì ì mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còò, cuisì-ní ñà-cùdî ini-nè cuàà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhì quesaha-né cumbídiâ stnahá ini-nè sàhà-né, te náâ stnahá stná-nè; dandu vihi gá pesadu càhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe díin stnahá stná-nè. ⁵ Dandu quesáhá-nè daquéè cuàchi stnahá stná-nè, vèchi sàni dàcà sàxinítnùni-nè, te có-nihnú gà ini-nè ñà-nduú ñà-ndácuìsì. Cutu ñá-nihì-ndà dìhùn nduá disáhà-xí cunchicùn-ndà ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú inì-xi ducán, nacoo dahuun-nínè. ⁶ Pues ñà-ndáà nduá, cuàhà gá ñà-cuicà nduá nùù-ndà nú nchícùn vii-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñà-nduá sà-icúmí-ndá. ⁷ Vèchi còò ni-iñàha nihi-nda ni quésáá ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha cunihi stná-ndà cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú iá ñà-cutiacu-ndà xì ñà-cundixi-nda, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóo-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducucica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vèchi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhì sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhì dandahví ñà-malu-nè, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquíni-né xì mii-né, vèchi sàhà ñà-jaàn icúmí cuchicuehe anima-nè, te mà natùì ga-nè nùù Dios. ¹⁰ Vèchi nú cuú ini-ndà sàhà dìhùn, mà úhì quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vèchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, ni cuu cuahà ini-nè sàhà dìhùn, te sàhájàn nì tucù-nè inga ichì ndé có-xiníndísá víi gá-nè, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyùcàndùá ni-iin xichi màsà nácání inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñà-nduú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúníhnú inì-niyà, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni inì-ní. ¹² Cuàhandee gá inì-ní ñà-màsà dáca xi dìni-ní, te nacoo-ní fe vaha xi-ní; iin-ni cunsihi inì-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vèchi sàhà-ñá nihi-níamà, ñàyùcàndùá nì cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vaha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì nì inini na ní cachi-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñàyùcàndùá, vichi chináhî mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha nì cachi

Dios. Ducán cachí xî-ní, te iníní stná mii-yá, divi mii-yá ana ðipoder-xi itiácú nsidanicuú iñàha iá ñuhiví; te iníní stná Jesucristu, divi mii-yá, ana nì cachi vate stná ñà-ndùú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nùù Poncio Pilato. Ñàyùcàndùá, iin-ni chivàha-ní ñà-ndùá nì ndacu nuù-ní nùù-yá. Màsà cúmánchâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-ní ndè cachi sàà quivì naxicocuîin Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁵ Vàchi meru quivì xí-yá icúmí-yâ tùi-ya nùù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vâchi ndiaha gá-yà. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhiví, cuisì mii-yá cusáhnû-yá nùù nsidaa rey, xî nùù nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhiví yohó. ¹⁶ Cuisì mii-yá nduú ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnùù nihni ndiaha ndé iá-yà, te mà cùì nìhì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nì xínínùù xî-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnû fuerte-yà (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Cànhàn-ní xî nèhivì icúmí xí ñà-cuicà ñuhiví yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhví-né xî ðìhùn xí-némà, vâchi còò seguru xan. Còò. Dios ni cahvi xi-nda, vâchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te cuisì mii-yá vâha ndisa inì-xi, te sâha-yàndó nsidanicuú ñà-ndùá xiñuhu nùù-ndà sàhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhiví yohó. ¹⁸ Cachì-ní xî nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá ìcà-né quida-ne obra; dispuestu ni cúndóo-né dasàn-né ñà-ndùá icúmí-nê, te cundehè ndahví-nè ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñà-jaàn, dandu cunduumà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vâxi xi-nda, te ducán nìhì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachí xî-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ì) nì ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xî nèhivì cànhàn ndevàha palabra loco mate cachí-nè chicá ndiaá ñà-ndùá ináhá mii-né. Ináhá-nê, cachí-nè, doco cachí va-ne, vâchi có-ndùá ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sâhámà nì tùcù-nè nì quee-ne nùù ichì xiníndísâ víi-nda mii-yá.

Nì cúcúmí cuàhà-ní gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùù Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios sàhì nacua nì chitnùnì stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vèchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xìcàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te ni cùndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu ni coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchì mà

³ Nacua nìsa quida xì nìsa xinucuachi ví-né nùù Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò ni-iin falta dandoho-xi sàxìnìtnùnì. Pues divi nùù mii-yà xìcàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuu naquímánì mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cunì cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha ini anímè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha inì-ní mii-yà, màdiá danani úún-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná inì-níyà ináhì.

⁶ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nìhìtàhvi-ní na ní chitandòì ndahí dìnì-ní daa, te vichi cunì nandudì inì-ní quida-ní nacua nduú tàhvi-ní. ⁷ Vèchi ¿índù ñàha quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhì-ndà quidá-yà? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yà; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yà. ⁸ Ñàyùcàndùá, màsà cúcáhàn nùù-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, ni màsà cúcáhàn nùù stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé` vehecàa sàhà-yà. Còò. Dispuestu ni coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yà, vèchi icúmí-yà chindee-yándò. ⁹ Nì dàcácu-ya anima-ndà, te nì cana-yándò ñà-cunchicùn-ndà ichì ù-yà. Doco màdi sàhà obra vaha ni quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yà, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyòo ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-cuàha-yándò gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vèchi nì quixi Jesucristu ñuhivì yohó ñà-dacácu-yándò, te sàhà-ñá nì cundee-yà nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xitià razón ndiaha xí-yà, te ducán datnúu-yà anima nèhivì ñuhivì nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nìhì chuun cachitnùhi xì nèhivì, vèchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié` ndohì (quidá nèhivì). Doco có-cúcáhàn nùù, vèchi ináhì ana xiníndísè; ndahà mii-yà sàni dàyáhi mií, te ináhì iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasai nùù-yà.

¹³ Dàñùhù nì dàcuàhì mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha inì-ní, te màsà dàmá-nì, vèchi vátùnì chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná inì-ní mii-yà, te cuu stná inì-ní sàhà nsidaa nèhivì, vèchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda nú nchicùn-ndà Jesucristu.

¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu ìì cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoì nùù-ní, vèchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhà-ní tucu sàncánì ini nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cùú gá ini-nè sàhì. Iin nècuàchì mà nduú Figelo, te inga-nè mà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesiforo, còò; có-cúcáhàn nùù-né ñà-ìé` vehecàa yohó. Ni cùndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòò vaha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, ni cùndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacua-nda cuenta nùù-yà). Vèchi mii-ní, ináhà vaha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahi dèhe mií nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsínúú vaha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yá. Pues vichi divi sàhà gracia mà ni cúníhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá iñàha sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nìne ñà-ndùú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vètuni chinaha stná-nè más gá nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vaha, vachi soldadu xi Jesucristu nduú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóo níhmi-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú núu-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnàhá juego, dandu fuerza icúmí-ndá cunchicùn-ndà ley xi juego mà, vachi nú cóo, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúún vii-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhì xì ñà-ndùá caná viu mà. ⁷ Pues nacani vaha inì-ní sàhà ñà-ndùá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vaha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-nì natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xì nèhivì na (xicánúí) cachítñuhi xì-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcàndùá ndohí vichi, sà-ináhá-nì; dècuèndè ndiadí stnáì vehecàa vichi, vachi quidá nèhivì cuenta ñà-ndùí iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, cóo, có-ndiàdià, (xítia ià). ¹⁰ Ñàyùcàndùá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-ndùá yáhi, vachi nú ducán, dandu nihítàhvì nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè núu-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndàà nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sàhà-ñá nchícùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda núu-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yà cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnu-nda. Doco nú ni nácuáa-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yá quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-ndùá sàni cachi-yà), vachi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Cànhàn-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xí Dios), te dansínúú inì-nìne sàhà palabra yohó. Cachí-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndácùcahan-nda, te sàháyùcàndùá màsà cundóo-ndá náà stnahá uun-nda sàhà chuun cuatiluha, vachi nú ducán, mà níhìndèè-ndà ni-iyuhu ñà-vaha, cuisì danácání gá ini-ndà nèhivì iníni má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vaha-ní núu Dios, màdí cucahan núu-ní (núu-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xì-ní; chinaha vii-nìne palabra ndàcuisì divi nacua iá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuéhè, ni loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vachi ¿índù iñàha nihì-ndà núu palabra mà? Cuisì ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichì có-ndùú ichì mii-yá. ¹⁷ Vachi nahi cuèhè xítia nihni iquicúñú-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñùhù (có-ndiàà mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vachi sàni tùcù nècuàchì mà iin ichì tñùhù, te cachí-nè (màdià quivì núu-xí natiacu-ndà); cóo, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachí-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né dìni dava nèhivì, te có-xiníndísá gá nècuàchì mà. ¹⁹ Doco tucu iá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor índù nèhivì nduú nèhivì xí-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xi quivì Cristu, ni nacóo dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhú ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-viì quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñuhù nì cuyucàn, ñàyùcàndùá xichúún-ndáñá ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán iá stná xì mii-nda.) Ñàyùcàndùá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-ndà, dandu nahi traste vico-ma cunduu-nda, vàchi sà-íá ndoo anima-ndà, te vátùnì quida-nda chuun nùù Stoho-ndà Dios; vátùnì quida-nda nsidanicuú obra vaha.

²² Ñàyùcàndùá, mii-ní, nandòdó dahuun-ní nsidaa ñà-ndùá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndàà Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vaha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi ichì mà nihì-ndà cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì iá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiàá ndisa, dandu màsà quíhvihnaha-ní xì-né, vàchi mà úhì quesaha-nsiá náá stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vaha nàá-ndà xì nèhivì, vàchi ana xinúcuáchì nùù Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còò, vivì xiñuhu càhàn-ndà xì-né, te dacuahá víi-ndané; ni coó calma-ndà xì-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco vivì-ni dansítnùù ini-ndané, vàchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocuín ini-nè nacuni-nè índù palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu nihì-né nacunihnu viì ini-nè, te càcu-ne nùù ndahà ñà-malu, vàchi quisì mà, nì dacà-sí dìni-né sàhà-ñá dandacú-si nùù-né nacua cudí inì-si.

3

¹ Yùhù cuní cundaà inì-ní nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó, vàchi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sàhà mii-né, xì sàhà dìhùn stná; chicá ndiáá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà úhì càhàn-nè dìquì Dios. Nì mà ndúlócò gà-nè sàhà ñà-ndùá cachí yuadíhí-nè; mà náquímànì stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndùú chuun ì. ³ Te mà cúhì stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcáhán gà-nè nàcúndoo vaha-ne; nècuàchì xicánúú uun xì ñà-tnùhù cunduu-ne, ni mà cá-chítnùnì gà ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndùú chuun vaha. ⁴ Mà úhì cahin stnahá-né, te mà cóó ì gá stná ndahà-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudí ini-nè quida-ne, te màdì sàhà Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahvi-neyà, doco mà cándisâ-né ndudu ì xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tnaha-ní xì nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vàchi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquidá stná dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sàha nèhivì cuenta, dandu dacúníndisâ-te nècuàchì ñahà palabra xi-tè, vàchi mà fuerte ini nècuàchì mà sàhà-ñá dandoho guá cuàhà falta xi-ne mii-né; mà úhì quida ndevàha-ne cuàhà iñàha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhà ley dacuahá-né, doco ni có-sàa-nè cundaà ini-nè ñà-ndùú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhá chicuèhè xì-né) ducán, xíquida-tè nacua nì caquida tètàtnà nani Janes xì Jambres sàhana na ní cunì-te cadì-te nùù Moisés; te divi ducán quidá stná (tètùhù) chináhá vichi, cuní stná-te cadì-te nùù (nèhivì chináhá viì) xì palabra ndàcuisì, vàchi yáha ga ndahví sàxínítnùnì-te, ñàyùcàndùá có-cuní Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùù-xì sàa-te, vàchi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua nì xini stná nèhivì sàhana sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndùá chináhì nèhivì; ináhá-nì xicánúú sahnúí, te nihnú vaha inì mii-yá. Ináhá stná-ní ñà-ndùá nihnú inì quide vida xi. Te in áhá stná-ní ndee cahnú ínì, te cuú ndisa inì sàhà ñanìtnahi; quidá ndéé inì sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuàhà guá vida nì yàhi nì quida nèhivì, te nì ndoho cuahí, vàchi nì xini-ní nansa nì cuu xì na ní ìe ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhá-nì nansa nì quida quini nèhivì xì yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-ndà Señor, nì xidahan-yá yùhù nùù nsidaa tñùndoho ma. ¹² (Pues ducán nì ndohi), vàchi nsidaa ana cuní cunchicùn viì ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cunì-nè cuàhà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxìnítùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vaha inì-ní ñà-nduá sàni dàcuàhà-ní, te nì xinindisa-ní, vachi ináhá-ní ana nduú nècuàchì nì chinaha xì-ní, ñà-nduú-né nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhá stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà inì-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa inì-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísâ stná-ndà Jesucristu, vátùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vachi nsidaa ñà-nduá cachí nùu tutu ì, ñà-nì dàtnùu Dios sàxìnítùnì nèhivì nduá. Ñàyùcànduá, sàhà tutu mà vátùni chinaha-ndà nèhivì ichì-yá. Vátùni càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì váha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì inì-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vátùni quida tutu ì mà chuun ¹⁷ nùu ndohó nèhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùu anima-ndà, mà quidá falta gá ni-íñàha nùu-ndà, te ducán mà úhì quida-nda ndéni chuun vaha nì cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxicocuín cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiácú xì nècuàchì nì xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníní-yá) ñà-chìnháhi mii-ni palabra cuàhìn cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ì xí-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora nì cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xì-né; dansítñùu inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuahandee inì-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahá-nínè. ³ Vachi vaxi iin quivì mà cándísâ gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còo, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-nduá cudí ini mii-né cunini-ne, vachi ducán nchihò ini-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxiní-nè. Mà cúniní gá-nè palabra ndàcuisì xí-yá, puru ñà-nduú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmí-ní cunì-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ì xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vachi yùhù, sà-ìé ñà-nùhì (nùu Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduí, vachi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-nduá sái quide; sàni xínu nùu-xí ñà-nduá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyùcànduá, icúmí-yá dacútáhvì-yá yùhù iin ñà-vaha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vachi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdi cuisì yùhù nihítáhvì na sàà quivì mà. Còo, vachi cundiatú stná nsidanicuú ana cudí inì-xi cuninùu xí-yá na quivì naxicocuín-yà.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùu Timoteo, te nì ndaquìndèè stná-nè xì nècuàchì mà

⁹ Sacúndáhvì nùu-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vachi sàni nacoo nihni Demas yùhù, vachi chicá nì cudí ini-nè ñà-nduá iá ñuhivì yohó, te ñàyùcànduá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchì mà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xí vichi. Ñàyùcànduá, cachí xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vachi (ináhí), vátùni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ì xí mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dòí nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihni-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnáì quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùí).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vachi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne dìquí, xì dìquí stná ñà-nduá nì cachi-nsì. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè según ñà-nduá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà míí nùu juez, còo ni-iin tiàa ni chindéé xí. Cahnú gá Dios màsà cúníí-yá cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nemà, vachi nsidaa-né nì nacoo nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còo; iín stná-yà cutnáhâ-yá xí na ní sàhìn yucán,

te nì nacuàhandee ini-yà yùhù, vètùni nì dàxínui chuun icúmî ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihì nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuáhàn-te dandáñúhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùù nsidaa ñà-nduá quida nèhivì malu, vèchi iin-ni icúmí-yâ cundiaa-yà yùhù ndè cachi sàì ñuhiví ìì xí-yá iá ansivi. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-nî xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnàì xì-ní) ñà-nì ndòò Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòò-ne, vèchi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì quèxí yáchì-ní antes tiempu vèxin. Cásàhú Eubulu xì-ní, te cásàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

²² Nì cútnáhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuáhà gracia xi-ya ni cúcúmí-nî. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyùcàndùá xicánúí cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùni sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyà. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nihí nùu Jesucristu guide, dandu cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndàyá, ² xì sàhà stná tnundé ini ndiatu-nda ñà-nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi ndè na táyôo ñuhiví, sàni quida-ya comprometer nihitáhvi-ndà ducán, te mii-yá, mà nunca dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúi-ya palabra mà, vàchi sàni sàà meru tiempu tùa, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcàndùá, xicánúí cachítnùhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùu guide, vàchi mii-yá, cuní-ya dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vàchi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana nì dácácu xi-nda, te xíquèn ñà-nì cuáha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te ni cundéhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu ni coo-ní quida-ya.

Ñà-nduú chuun nì ndacu nuu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-nì ndóo-ní daxínu-ní chuun cumàni vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuú xì nèhivì xí Dios iin iin ñuu. Ñàyùcàndùá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa còò falta-xi nì cécúndúú ana nacàxin ma. Vàchi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te ni cundúú stná-nè iin ana iníní víi dèhe-xi, vàchi nú cachí nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà quéé nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vàchi iin tiàa inúú xì nèhivì cahvi xì Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xi, vàchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñàyùcàndùá, màsà cundúú-nè nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì inì-xi; còò. Ni màsà cundúú stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhìi. Ni màsà cundúú stná-nè iin ana cuú inì-xi sàhà dìhùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudù inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cudù inì-xi sàhà nsidanicuú chuun vàha nì cundúú-nè. Doco màsà cundúú-nè nècuàchì quidá nansa nì nì cui xi mii-xí; còò. Nècuàchì sahnú inì-xi nì cundúú-nè, nècuàchì ì ndisa inì-xi, vàchi nsidaa nècuàchì inúú mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vii-nè palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dácuahá nèhivì-nè, dandu vátùni nacuahandee stnahá ini-nè, te nihì stná-nè naxiconihí víi-nè nùu nècuàchì xítñuhu, vàchi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dácuahá-nè.

¹⁰ Vàchi cunaha-ní, ndóo cuàhà nèhivì chináhá ndevàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cadi xì nùu-nè. Vàchi dava xaan sàni dácà-nè dìni nsidanicuú nèhivì ndóo iin vehe. Te dècuèndè quíyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñàyùcàndùá, dìhùn chicuèhè nduú stná ñà-nduá níhì-nè mà.

Ñà-nduá nì sanduu modo xi nèhivì ñuu Creta sànahá

¹²⁻¹³ Ñà-ndàà nduá nì cachì iin tiàa ñuu jaàn na ní càhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tnuhu-nda; nahi quisì dãná nduú stná-ndà, vàchi ndadi sástñuhù-ndà, te dusan gá stná-ndà”, nì cachì-te. Ñàyùcàndùá, icúmí-ní chinaha víi-ní nècuàchì ndóo jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-nduá xiñuhu cunindisá-nè. ¹⁴ Màsà quíhín casu gà-nè ñà-nduú cuentu uun nacání tè-raza Judea xì-nè; nì màsà cúníní gá stná-nè ñà-nduá dandacú ni-iin nèhivì sàni tucù ichì ndàcuisì.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhiví nùu-ndà. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xi, te có-xíníndísâ-nè, còò ni-íñàha nduú ñà-vii nùu-nè, vàchi dècuèndè stná sàxínítnùnì-nè có-íá vii gá. Ni có-cùcáhàn gà nùu-nè ñà-quini guá

nihnú ini-nè. ¹⁶ Vàchi ndahví gà modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcàndùá mà cúí quida-ne ni-iin chuun vii. Mate cachí-nè ináhá-nê Dios, doco còó, vachi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáà ini-ndà sàni nacuaà-néyà.

2

¹ Doco mii-ní, cuisì ñà-íá vii ni cúndúú ñà-ndùá chinahà-ní nèhivì.

² Nècuàchì tiàa sahnú, màsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vii-né sàhà ñà-nì-còó tñùñuhu xí nèhivì nùù-né. Fuerte ni cúníndísá stná-nè mii-yá. Te ni cuú stná ini-nè sàhà ñanìtnaha-ne nacua ndiá ìcà-né. Te iin-ni ni coó calma stná-nè.

³⁻⁴ Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán ni quidá stná-nè. Ni cécánúú ví-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xí mii-yá. Màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne, te màsà tñí stná viciu-nè. Cuisì ichì váha ni cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sàhà-ñá ducán cutùha stná nècuàchì mà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ì-né xí sàhà dèhe-ne. ⁵ Te ni cútùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Ni cúnsìhi stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúníhnú mánì stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vii-né ì-né sàhà-ñá màsà sàà-nè dandáñúhú-nè tñùñuhu xí palabra xi Dios.

⁶ Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xí-né ñà-nì cúndóó sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisì ichì váha ni cúnchìcùn-ní sàhà-ñá màsà túcù nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xí-né, càhàn tñùñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-íá vii ni càhàn-ní xí-né sàhà-ñá màsà níhì ni-iin nèhivì cachi-né íá falta xi-ní, vachi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núù nècuàchì xiní ùhì xí-ndà ñà-có-níhì-né nansa daquéé cuàchi-ne òiquì-ndà.

⁹ Cachì-ní xí peón ndoó saín nùù lamú-xi ñà-nì cúní-né ñà-ndùá cachì nècuàchì mà. Icúmí-nè quida-ne cumplir ñà-ndùá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchì-né xí nècuàchì mà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhná stná-nè ñà-ndùú biene xi nècuàchì mà; còó; nècuàchì ndàcuisì inì-xi ni cúndúú-né sàhà-ñá ducán ni cúndáà ini nèhivì ñà-ndiaha guá íá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vachi vichi sàni sàà tiempu ni xinimànì Dios nèhivì ñuhivì; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yùcán cundáà ini-ndà xiñuhu nacoó dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-ndùá xího guá nèhivì dava ga ndoó ñuhivì yohó. Còó, vachi sàhà gracia xi-ya sàni cundáà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisì ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàà quivì ndiaha nduú tñundé ini xi-nda, divi quivì nanchì ndiaha (ansivi), te cuninùù-ndà naxícócuìn Jesucristu, divi ana ni dàcácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vachi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya ni dānāà-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda nùù ichì malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàà-ndà cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudì ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachì-ní xí nèhivì yucán. Càhàn-ní xí-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú íá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xí-né, vachi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchì ini ni-iin nèhivì mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhivì yohó

¹ Dansínúú inì-ní (nèhivì xí-ní) ñà-ìcúmí coo tñùñuhu xi-nda nùù nèhivì xí gobiernu xí nùù nsidaa stná tè-níhì chuun. Ni cúní-ní-ndá ñà-ndùá cachì-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vaha. ² Te màsà càhàn quini-nda òiquì ni-iin nèhivì. Ni cúndóó mánì nsidaa-nda. Màsà nāā stnaha-nda. Còó. Ni càhàn tñùñuhu-nda xí nsidaa nèhivì.

³ Vachi ndohó stná, nahi quisì ni sandoo-nda ñuhivì antes. Cónisá íníní-ndá Dios. Iin ichì tñùhù nduá ni sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu ni tñii xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vachi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchì stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhì stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco ni sàà iin quivì ni xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcàndùá ni cundáà ini-ndà, vaha ga ini-yà, te mánì gá stná ini-yà. ⁵ Dandu ni

dàcácu-ya anima-ndà, doco màdi sàhà ñà-nì ía obra vaha ni quidá ndohó. Còó. Cuisì sàhà ñà-nì indehè ndahví-yàndó, ñàyùcàndùá ni càcu-nda, vachi ni nsidandoo-ya cuàchi íá nù anima-ndà ñà-nì nacacu saa-nda (ñuhíví ìí xí-yá), te ni ndusaa stná anima-ndà ni quida Espíritu Ìí xí-yá. ⁶ Vachi ñà-nì dàcácu Jesucristu ndohó, ñàyùcàndùá cuàhà gá ni dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcàndùá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vaha-nda nù-yá, te sà-íá ndisa tnündé ini xi-nda ñà-nìhítáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vètùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xì-yá, áma cùnsìhi ini-nè quida-ne nsidanicuú chuun viì. Vachi palabra ndiaha nduá, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nìhì-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà náâ stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-ndùú ñà-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócô stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sàhana, màsà náâ-ní xì nèhivì sàhámà, vachi còò ni-íñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú íá iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xì-né iin ò úi xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè. ¹¹ Vachi ináhá-ndá sàni tùcù-nè inga ichì. Íá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhí xì-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quivì nù-xí

¹² Yùhù nihnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vachi divi ñuu mà nihnú inì coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàà stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé íá-ní, dandu cunsìhi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nù-xí, te màsà cúmàni ni-íñàha nù-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vaha sàhà-ñá màsà cùndóó uun-ne ñuhíví, vachi nú ducán ni quida-nda, dandu vètùni chindee stná-ndà quivì íá necesidad nù iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, cásàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísá stná-nsi mii-yá. Ni cùcúmí cuàhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó iá stná-nè xí. Te cásàhú-nsì xì mii-ní Filemón, vèchi iin-ni quidá stná-ní chuun xi Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuáhà-ní nùu-nsí. ² Te cásàhú stná-nsì xì doña Apia, vèchi màni stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsì xì Arquipo, vèchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natácá cahví xì Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsì xì-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvi-nsí nùu) Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá ni xícàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímánì mii-yá sàhà mii-ní na cada xícàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vèchi sàni xinìtùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivì xì Dios, te xiníndísà vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcànduá, xícàn tàhvi nùu Dios ñà-ni sáa-ní mànihì inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nìhítàhvi-ndà nùu Jesucristu, vèchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vètuni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudí inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivì xì Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vèchi tùha-ní nacuàhandee ini-ní nèhivì xí-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà ùhì dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nùu-ní, vèchi ináhì cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cunì nsinuu stná inì-ní ñà-nduú iin nècuàchì chicá sàni sahnu cuahà, te ndiadí stná ñà-íé`ladu xi Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcànduá sacúndáhvi` nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vèchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nìhì stná-nè nì xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cónì quidá víi-né na ní sa-ìa-ne nùu-ní, doco vichi vètuni quida vii-né chuun vaha nùu-ní, xì stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé iá-nì. Ñàyùcànduá, quidamanì-ní nacuaca-nínè, vèchi màni cuáhà-né nùí. ¹³ Cachì-ní, vèchi nisa nihnu inì ndòo-ne xí yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nùí na íé`vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tàñaha ga cachi mii-ní, vèchi có-cùnì`cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-nduá cudí inì mii-ní ni cúnduá, cunì. ¹⁵ Mate iin ùi quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vètuni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cúnduú gá-nè peón nì xiin-ní, còo. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiaá iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuáhà-né nùí, doco chicá más icúmí-nè coo manì-né nùu mii-ní, vèchi cuàhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xì nècuàchì jaàn na ian quidà-ní xì yùhù. ¹⁸ Te nú iá iin cuàchì nì quida-ne nùu-ní, ò nú iá ñà-nduá iníhíca-nè, dandu nùu yùhù quida-nià cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmì danái-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhà-ní, cuàhà gá iníhíca stná mii-ní nùu yùhù, te có-xiñhù dansínúu inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihítàhvi-ní vida xi-ní. ²⁰ Ñànì, sacúndáhvi` nùu-ní, quidamanì-ní xì ñà-jaàn, vèchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá ni coí contentu, vèchi (ináhà-ní) iin-ni xiníndísà-ndá mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhì icúmí-ní quida-ní ñà-nduá cachí; ndè más gá icúmí-ní quida-ní, ñàyùcànduá, tiaí carta yohó nùu-ní.

²² Daaní, cuní stnái ni coó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-nî, vâchi icúmî esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vâchi divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvì-nsiá nùù-yá sàhí. Ñàyùcànduá, nihnú inì sàì ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó iá stná Epafra, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴te cásàhú gà stná dava ga compañerúi xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vâchi xínduu stná-ne ana chindéé xî sàhà chuun (xi Dios). ²⁵ Pues vichi ni níhítàhvì cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsià. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhiví ñà-nduú palabra xi Yua-yá

¹ Sàhana na cuní Dios càhàn-yà xì xì-ndà, nisa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchì mà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nisa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempo, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhiví iá, te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhìtáhvi dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vachi iin-ni nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcànduá quidáchúùn víi nsidanicuú ñà-íá ñuhiví. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandú mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuandiáhá-yá.

⁴ Ñàyùcànduá, chicá más ndiaá-yà nùù nsidaa ángel, vachi nì chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùù nsidaa ñà-nduá cachí-ndà xì iin ángel. ⁵ Vachi còò ni-iin ángel nì nìhìtáhvi cachi Dios xì-né dohó:

Dèhemanì nduu-ní: vichi sà-itiácù-ní nì quide.

(Còó, có-càchí-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stná-yà (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nùù. (Nì cónì cachí Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùnì stná ini-yà quesaa Dèhemanì-yá ñuhiví yohó, te quivì nì cuu ducán, dandú nì cachi-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmí-ndâ cahvi-ndá Dèhemanì yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachi-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanu yàchì-nè) nahi tàchì; vachi nahi mozo xinúcuáchì nùù-yà nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixìn.

⁸ Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachi-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní cusahnu-ní; te micuísi modo vii icúmí-ní dandacu-ní nùù nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-íá vii, doco có-cúu dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcànduá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sàni nìhìtáhvi-ní ñà-cudiì cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-ní cudiì inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnáhâ xí-ní.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachi stná nèhivì na càhàn-nè xì-yá):

Stoho-nsì Señor, sàhana nì quidavàha-ní ñuhiví. Ndahà mii-ní nì cuàha stná nsidaa sìtnúù itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíâ nsiha, doco mii-ní, còó; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-íá ñuhiví, icúmíâ ndutuhá, na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù vii nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-ní quida-ní xì ansivi, vachi icúmíâ nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndixì-ndà. Doco mii-ní, còó. Iin-ni icúmí-ní coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cónì càchí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemanì-yá nì cachi xì-yá dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandú cusahnú fuerte-ní nùù-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vachi ángel, ináhà-ndá ñà-cuisì espíritu vii xinúcuáchì nùù Dios nduú-né; ndacú-ní nùù-né ñà-cacanu-ne cunucuachi-né nùù-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cùnì-yà dacácu-ya anima-ndà

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtó cueé-ni cueé-ni tucù-ndà inga ichì. ² Vàchi ley sàhana, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nihì-né nacua ndiá ìcà cuu xi nsidaa nèhivì có-ìní. ³ Ñàyùcàndüá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-ndà nú màsà quíhín casu-ndà sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-ndà Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi ñà-ndáà nduámà, vachi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìì quidá Espíritu Ìì sàhà-ndà según nansa cunì Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi nèhivì, te ducán nì nihì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachì xì-nsiá sàhà inga ñuhivì vaxi xi-nda. Doco màdì ángel cunduu ana cusahnú nùá, vachi cóni chitnùnì ini Dios ducán. ⁶ Nùù tutu ìì iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhivì, có-ndiáá guá-nè, doco nihnú inì-nínè. Còò necesidad icúmì-nì ñà-nsinuu inì-nì nèhivì ñuhivì, doco divi nduá quida-nì. ⁷ Te sàni chitnùnì stná inì-nì ñà-sàhà sacu quivì mà-sàà nèhivì ñuhivì ndudava-ne xì ángel xi-nì. Te nì nihitáhvì stná-nè cuàhà gá tñùñuhu ndiaha nì quida-nì. Te nì chitnùnì stná inì-nì ñà-cusahnú-né nùù nsidaa ñà-ndüá nì quidavàha-nì. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vátùni dandacú-né nùá nì quida-nì. Ducán cachá`.

Pues nú ducán sàni nihitáhvì nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmì-nè dandacú-né nùù nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi náhà xicà, tàñáha ga sàà quivì dandacú ndisa-ne nùù nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà mii-yá, cuàhà gá tñùñuhu ndiaha sàni nanihì-yá. Vachi sacù-nì quivì cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcàndüá nì nanihì nsihì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-íá. Te sàhà ñà-nì còò más tñùñuhu xí-yá, ñàyùcàndüá nì sàcòò nsidaámà. Doco cunì stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcàndüá, nì chitnùnì ini-yà ñà-ndoho Jesús, vachi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuácátnáhâ nsidaa ñà-ndüá icúmì cuu xi-yá. Ñàyùcàndüá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nihì-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xì anima-ndà, doco iin-nì Yuamánì-yá icúmì-yâ nahi ndohó. Sàháyùcàndüá có-cùcáhán nùù-yá cachi-yà xì-ndà ñà-ndüù-ndà nahi tnaha-ya. ¹² Vachi (nùù tutu ìì) dohó cachí-yà (xì Yuamánì-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmì nacani xì-né (ñà-ndiaha guá) iá-nì, te coto stnáì alabanza nùù-nì, cachí-yà.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmì cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnáì xì nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúnú-ndà, ñàyùcàndüá stná mii-yá, nì nihì stná-yà iin iquicúnú (nahi ndohó), te ducán nì nihì-yá nansa cui-yà. Ñàyùcàndüá, sàhà-ñá nì xihì-yà, vátùni nì cundee-yá nùù ñà-malu, vachi quisì jaàn nisa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhivì. ¹⁵ Te nèhivì, yúhî sàstnùhù-né cui-nè, ñàyùcàndüá, mà úhì dandacú-si nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùù-sí), vátùni cuidahan-yàndó nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vachi màdì ángel nì cùhì ini-yà na ní quixi-ya ñuhivì

yohó; còó. Divi ndohó nècuàchì descendencia xi Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñàyùcàndüá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhivì yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vátùni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùu Dios, vátùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvì-yàndó. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vátùni nì dànàa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yà, ñàyùcàndüá vátùni chindee stná-yàndó na quivì yàha stná-ndà tnùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùu Moisés mate ndahà nècuàchìmà nì quixi ley sàhana

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì ì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàà-ndà gloria xi-ya, ñàni. Ñàyùcàndüá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà Jesús, vachi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùu-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndüá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùu Moisés mà. Vachi ducán nduá na ian cuáha iin vehe, cuisì tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdì tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhivì, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñàyùcàndüá, ducán nisa quida vii Moisés sàhana, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchì (nùu-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xì mii-yá, vachi) Dèhemanì Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndàcú-yá nùu nsidaa nèhivì xí Yuamànì-yá. Te divi nèhivì xí-yá sànduú stná ndohó nú màsà yúhì-ndà, te iin-ni ni cúdí ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàa xínu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xí-yá

⁷ Ñàyùcàndüá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu ì xì-ndà nùu tutu ì ndé cachí-yà: Vichi sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. ⁸ Màsà quidámáxínì-nsiá na ian nisa quida xii-nsiá sàhana na ní xica-ne yucù dànà. Cuàhà gá nì dàcuída ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuià nì xini nècuàchìmà milagru ndiaha nì quide xì-né; doco còó, iin-ni nì quida canúú-nè (ñà-ndüá dàcuída ini xì). ¹⁰ Ñàyùcàndüá, yàha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cuní nècuàchìmà tucù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichí”. ¹¹ Ñàyùcàndüá, nì xidà ini; ndee ní cachì xì-né palabra yohó, te mà dámíá: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí”. Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñàyùcàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñàni, còtó coo iin-nsia nacání chicuèhè inì-xi, te nandódó-nsiáyà, có-xíníndísà gá-nsiàyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá. ¹³ Sàhájàn nsiquívì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempu vichi, còtó sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quidámáxínì, vachi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vachi cunaha-nsiá, cuisì nú iin-ni ni cunchicùn vii-ndàyá ndè xínu tiempu, te cunihnu vaha ini-ndàyá nacua nì quesaha-nda, dandísà sàà-ndà nihitáhvi-ndà cundoo-nda nùu Cristu.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, dohó cachí-yà (nùu tutu ì):

Vichi sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quidámáxínì-nsiá na ian nisa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dàcuída ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿índü nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì

nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí inii ùi dico cuià mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcàndùá dísàhà-xí nì xìhì-nè yucù dànà mà. ¹⁸ Te çamádi divi-ni stná-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yáha-ne lugar xi-ya ndé nìhì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vàchi nècuàchì mà, cóni cùnì-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, vátùni cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñá cóni cùnì-nè cunindisá-né, ñàyùcàndùá mà nì cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachi-yà xì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàni tnii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùù-yá ducán. ² Vàchi nùù ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stná-nè xì nèhivì sàna ma. Doco mii-né, cóni nìhì-né ni-iin provechu nùù palabra mà, vàchi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xínindísâ-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xínindísâ, vátùni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vàchi (mà nìhìtáhvi gá nècuàchì sàna ma, vàchi) dohó nì cachi-yà: Yùhù, nì xidà inì; ndee ní cachì xì-né iin palabra, te mà dàmíà: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vàchi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàni xínu chuun xi-ya. ⁴ Vàchi nùù tutu ìi iá ndé cachì nansa (nì quida-ya) quivì ùsà; te dohó cachá': Quivì ùsà nì quetatu Dios, vàchi sàni xínu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachì stná-yà inga palabra yohó nùù tutu mà: Mà nunca cuàhi sàà nècuàchì mà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (nàhà xicà) fuerza icúmì cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni nìhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vàchi cóni xínindísâ-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachi stná-yà inga palabra después: vátùni iá inga tiempu vaha, cachì-yà, divi nduú quivì vichi. Vàchi nì yàha inga canì tiempu, dandu nì tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùù tutu yohó) ndé cachì-yà: Vichi sacúndáhvi nùù-nsiá ñà-nì cúninì-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. Màsà quídámáxini-nsiá, cachì-yà.

⁸ Daaní, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùù nèhivì sàna ma, doco) ni sàhà mii-né cóni nìhì nècuàchì mà descansu ndiaha ma. Vàchi nú jaan, dandu mà cachì Dios coo inga quivì (cui nìhì-ndà descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íà va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni nìhì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihì chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua nì ìa stná xì mii-yá na ní xínu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé nìhì ndisa-nda descansu, còtó quida-nda nacua nì quida nèhivì sàna ma, cóni xínindísâ-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ìi xí Dios. Na ian itiacúa, teayùcàndùá (vátùni sàà yachà ndé chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diin ndùì ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùù iin espada, vàchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxínitnùnì-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátùni cunahà claru nansa nacánì ndisa ini-ndà, xì nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-ñàha cui coo dèhé nùù Dios; vàchi nùù mii-yá túi claru nsidanicuú ñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-ndùá quida-nda, dandu después divi nùù mii-yá icúmì-ndá nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemani Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùù Yuamánì-yá iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyùcàndùá iin-ni ni cúnchìcùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vàchi mii-yá, vátùni cuhi ndisa ini-yàndó na yàha-nda tnùndoho, vàchi cuàhà gá ñàha sàni yàha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, màsà yúhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, vàchi yucán iá-yà nùù silla ndiaha

xí-yá ndé sáhatahvì-yá gracia xi-ya. Vàchi icúmí-yâ cundehè ndàhvì-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhiví yohó, chuun nì nìhì-né nduá ñà-cáhàn-nè sàhà nèhivì nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivì nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-nè cahmi stná-nè nsidaámà sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanìtnaha-xi, vátùni cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sàà nècuàchìmà cundaà vaha ini-nè, te ò nú sàni quee-ne ichi váha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhivì ùún, ñàyùcàndùá icúmí-nè cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-nè nacua quidá-nè sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdì mii dùtù nácàxin-ne mii-nè ñà-nìhì-nè chuun ndiaha ma; còó. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducání stná Cristu, màdì mii-yá nì càchí-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tñùñuhu xí mii-yá; còó. Divi Yuamánì-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vachi dohó nì cachi yàmà xi-yá:

Mii-ní nduu-ní Dèhemanì; vichi sà-itàcù-ní nì quide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvì fuerte-yà nùu Yuandiaha-yá Dios, vachi sàhà-yàmà vátùni càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyùcàndùá nì cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemanì Dios nduú-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñá cundaà vaha ini-yà nansa iá ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuu-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihì nì ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuahàn vátùni dacácu-ya nsidaa nèhivì iníní xí-yâ. ¹⁰ Vachi sàni cachi Yuamánì-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nìsa quida Melquisedec mà (sàhana).

Ndahví nsidaa nèhivì nacóó xí ichì Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùnì cachi xi-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vachi ùhì sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsiá, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivì nì cùí, doco còó, xiñuhu ì ñà-danácuáhà gá nèhivì mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vachi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ì nduú-nsiá. ¹³ Vachi nèhivì tà cútùha vii nansa cunì cachi palabra xi ichì váha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tèndodo itiacù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivì sàni cutùha nacunì índù ichì nduú ichì váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vachi sàni sàhandee ínì-nè cutùha vaha-ne índù-ñá iá vaha, te índù-ñá có-íá vaha.

6

¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhá tú-ndá xí palabra primeru, vachi sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà palabra mà, ináhá-ndá nacáníá nansa naxicocuñ inì-ndà sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ináhá stná-ndà nansa icúmí-ndá cunihnu vaha ini-ndà Dios, ² xì nansa cuhi-ndà, xì nansa chitàndòò-ndà ndahà-ndà dìni nèhivì (na xicàn tàhvì-ndà sàhà-né). Te sà-ináhá stná-ndà nansa icúmí nsì natiacu-nè, xì nansa icúmí coo stná juicio final. ³ (Doco cumánì gá ñà-nduá xiñuhu cundaà ini-ndà sàhà-xí.) Ñàyùcàndùá, cahnú gà Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vachi nú sàni dàtnùu Dios sàxínìtnùnì iin nèhivì, te después sàà-nè nacoo-ne (ichì ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuñ ini-nè inga xichi sàhámà. Vachi

sà-ináhá-nê nansa iá ñà-nìhitàhvi ndiaha-nda nùu Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espíritu Ìi xí-yá. Ndè ináhá stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra Ìi xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhiví vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ichì mà, vàchi cuní cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemanì-yá nchìca cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácùndiaa vate-néyà. ⁷ Ñàyùcàndùá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchìmà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vàchi nú sàni cuun ndiaha dàvi, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-nda) cuàhàn cundiatú-nda, ádi cuàha vii itu-nda. Te divi ducání stná xi nèhivì. (Nú iin-nì nchìcùn vii-né mii-yá), dandu vátùni cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù iñu, ò yùcù chicuéhè, vàchi mà ndéé vaha-ne nùu-yá, te vichi sà-ìtúú nìhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani màní, ináhì, mate sàni cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì. Vàchi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vàchi vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsia; nì mà nándodó stná-yà nansa cuú guá inì-nsia sàhà-yá, te sàhámà nì chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé Ìi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsi iin-ni nì cúnsìhi inì-nsia quida-nsia ducán ndè quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá nìhitàhvi ndisa-nsia ñà-ndiaha Ìi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-ni nì cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-nda nacua nìsa quida nèhivì sàni nìhitàhvi ñà-ndiaha Ìi nì cachi-yà xi-nda.

In tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sàna, nì cachi-yà xì-né: “Yùhù chináhì mií”. Ducán nì cachi-yà, vàchi còò cá inga ana chicá ndiaá nùu mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yà xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchìmà dècuèndè nì sàà quivì nì nìhì-né ñà-nduá nì cachi Dios xì-né.

¹⁶ Nèhivì ñuhiví yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nùu mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nìhitàhvi-nda ñà-ndiaha Ìi xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yá mii-yá, vàchi cuní-yà cundaà vaha ini-nda iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yà. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yà, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñàyùcàndùá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yándó, seguru icúmí coo tnùndé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé inì-xi ñà-dacácu-yándó, te sàni cahvi stná-nda xì consuelu ndiaha sáhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vátùni chindeá anima-nda, vàchi có-nduá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vàchi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe Ìi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yàha-ya nùu ñà-sadí nihni nùu-nda yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvi-yándó tnùndé ini mà, vàchi dihna-ya nì sàà-yà yucán ñà-càhàn-yà sàhà-nda. Vàchi vichi sàni nìhì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yá quida-ya chuun ma, divi nacua nìsa quida Melquisedec sàna.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùu ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-nda Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ichì xì Abraham na mándixi nècuàchìmà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nùu cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhì-ñánè. ² Te nì sàha nècuàchìmà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-nduá nihí-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisì inì-xi”. Te ñà-nduú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcàndùá cuní cachi stná quivì

mà “rey xi ndé iá paz”, vâchi quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacání sàhà) yuadíhí-né, ni (sàhà) yohòtéhè-né, ni nansa ni tùinuù-né, ni nansa ni xihì-né; ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemani Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun ni nihì Melquisedec sàhaha ma, vâchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham ni sàha xi nècuàchìmà diezmu, divi diezmu ni tavà-né nùù ñà-cuicà ni nihì-né na ní sàhàn-né guerra. ⁵ Daaní, después ni sàà iin tiàa nani Leví ni nihì-né chuun ñà-cunduu stná-né dùtù, mii-né xi descendencia xi-ne. Te ni sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùù ñanìtnaha-ne raza-ndà nacua cachí ley ì. (Ñàyùcàndùá, ducán ni quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham ni sanduu stná nsidaa ñanìtnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-nduú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùù stná Abraham ni cutahvì-né diezmu mà, dandu ni dàhî stná-né nècuàchìmà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-ni saquin Dios iin compromisu xi-né. ⁷ Ñàyùcàndùá, (chicá ì Melquisedec), vachí ináhá vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahî xi inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútiácú-né nicanicuahàn, doco tavá-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-ndùá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vâchi ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiacú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichi tavá descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vâchi como yohòtéhè Leví nduú Abraham, te ni dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcàndùá dècuèndè cui quida stná-ndà cuenta na ian stná Leví ni dòcò xi diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne ni sanchìcùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), ni nihì nècuàchì raza-ndà ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnaha Aarón ni sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumáni gá quee viì chuun nìsa quida-ne, ñàyùcàndùá ni ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhaha; còó. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-yá. ¹² Te ñà-sàni dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmí stná-yá dama-ya ley (nchìcùn nèhivì). ¹³ Vâchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndà sàhà-xí, te díin descendencia icúmí mii-yá; còò ni-iin yohòtéhè-yá nìsá quidáchúùn nahi dùtù nùù mesa ì xí Dios. ¹⁴ Vâchi ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtéhè Stoho-ndà Señor, doco còò ni-iin palabra ni cächí Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, náhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí xi-nsiá), vâchi vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nùù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhaha. ¹⁶ Vâchi divi sàhà-ñá itiacú-yà nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcàndùá ni nihì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vâchi ducán ni cachi Yua-nda Dios xi Jesús:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, ni ndañuhu ley sàhaha ma, vâchi cóni quèé víiá. Mànicuí chindee cuáhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicuí nacuahandee iniànè ñà-sàà-né quida viì-né nacua ndiá icà-né. Ñàyùcàndùá ni sàha-yàndó inga tnùndé ini chicá ndiaha, te divi sàhájàn vâtùni thàtuu-nda nùù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, ni chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còó, cóni cáhàn-yá ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana ni nihitáhvi ni cáhàn xi Dios ducán, te dohó ni cachi-yà:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhí míí, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán ni cachi-yá xi Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiáá tratu saa (ni saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù ùún-ní, màdì nicanicuahàn icúmí-nê chuun xi-ne, vâchi xíhì-nè; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còó; mà nunca sàà inga nêhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vâchi nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xícàn tàhvi-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quivì Jesús, vâtùni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vâchi nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vâchi ì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuáchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchi cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivi sàni sàà-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yâ dòcò-yá promesa nsiquivì sàhà-ñá nàà sàhà cuàchi nêhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchi dava ga. Doco Jesús, còó, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dànàà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhana ma ñà-vâtùni cunduu nêhivì iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còó, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemanì-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ì quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì sàhà-ñá cundaà inì-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vâchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchi-yâ ini vehe ì-yá, vâchi vehe ma nduú veheñùhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nêhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhivì yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nêhivì nùù Dios, te sahmí stná-nè ñà-nduá dócò-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindóo stná-yà nahi promesa. ⁴ Vâchi nú ni cóó ì-yá ñuhivì yohó nì cuí, dandu mà cúí cunduu-ya dùtù, vâchi sàndóo cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquivì) chíndoó-né promesa xi nêhivì nùù Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñùhu xi nêhivì, xì stná nsidaa ñà-nduá xichúùn-né nùù chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vâchi na cuàhàn Moisés quidavàha-ne veheñùhu sicoto sàhana, nì cachí Dios xì-né: “Caquìn-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñùhu nì dácùnî mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùù dùtù ndoó ñuhivì yohó), vâchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vâha, vâchi chicá ndiaha nì cachi-yà quida-ya xì-ndà vichi. ⁷ Vâchi ley primeru mà, nú còò ni-ñàha cumànì gá nùá, dandu mà cáquín gá Dios inga ley saa ma nì cuí. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xì nêhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-yà (nùù tutu ì):

(Yùhù nduú) Stoho-nsiá Señor, te cachí, vâxi iin quivì, dandu icúmî cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchi ñuu Israel, xì stná nècuàchi ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùù ley nì sàhi xì-né quivì nì taví-nè nùù ñuu Egipto, te nì dácúndêhí-nè ichì ndé nì caquee-ne; vâchi ley mà, cóni chívâha viì-néà. Ñàyùcàndùá nì nacoì-nè. ¹⁰ Còó, tucu coo ley saa icúmî cuàhi nsidanicuú nècuàchì mà quivì nùù-xí, cachí. Vâchi meru ini sàxínítnùní-nè icúmí chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-nè icúmí stná ndòo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nêhivì xí. ¹¹ Te quivì yucán, mà cóó gá necesidad chinaha tnhá-né sàhì sàhà-ñá cunaha tnhá-né xì; còò, vâchi nsidanicuú-né, icúmí-nè cunaha-né yùhù, nècuàchi ndahví te nècuàchi cuicà. ¹² Te yùhù icúmî cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiaá nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachí Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vâtùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vâchi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñàyùcàndùá, nú ñà-tùhù nduú ley sàhana ma, dandu sà-ítúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñùhu iá ñuhiví yohó xì veheñùhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nù Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ì ñuhiví yohó. ²⁻³ Ñàyùcàndüá, nì cuyucun iin veheñùhu sìcoto ndiadí nihni xì iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùi quartu. Te ini quartu primeru mà iin iin candelero, xì stná iin mesa ndé itádoó pan ì nù Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-nè nduú vehe chicá ì. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaa iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácaa stná vara xì Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná ndúi tabla yùu ndé itándiaa palabra xì ley mà. ⁵ Te dìquì caja ì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itaníní ndìxìn-né dìquì-nú, te tìxi ndìxìn-némà nì sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cùsáí càn càn cuàhà gué` xì-nsiá sàhà nsidaámà.

⁶ Pues nì nsihì nì cuyucun nsidaa iñàha ini veheñùhu sìcoto mà, dandu nsiquivì nìsa sahàn dùtù ini quartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmí-nè quida-ne. ⁷ Doco quartu ùi iá chicá inì-xima, còó; cuisì dùtù chicá cusáhnú nduú ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin quivì cada cuià quíhvi-ne, nihí-né nù (quisì) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivì dava ga, divi cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivì sàhana ma, seña nduá nì cachitnùhu Espíritu Ì ñà-tàyóo permisù yàha nèhivì ndé lugar chicá ì xí-yá na quivì xichúùn vá-né vehe ì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xì veheñùhu yucán sàhà-ñá cundaa ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vàchi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñùhu), te cahmi stná-ndà quisì nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan nì cahvi-ndayá, mà cúí dacúxíóámà cuàchi-nda nuù sàxínitnùnì-ndà. ¹⁰ Vàchi cuisì càn càn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní càn càn ley mà. Vàchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaámà nuù-ndà dècuèndè quivì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ìi xí-yá. Te xinúcuáchí-yá ini iin veheñùhu có-íá ñuhiví yohó, vàchi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñàyùcàndüá chicá ì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-ni nì quíhvi-ya ini lugar chicá ì yucán, doco màdì nì chelù, ò nì litú nduá nihí-yá nì quíhvi. Còó; divi nì mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùnì nì nihì-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vàchi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nuù ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nacua cachí ley mà), dandu xihì buey, o xihì litú, te xixìn stná iin chelù dìhì, te nandúú-si nahi mii yàa. Dandu sódò nsiquèn dùtù nì quisì mà, xì stná yàa mà dìquì nèhivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nìsa (quida nèhivì xì nì quisì), dandu na cuahà gá más ndiaá nì Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuàhàn dandáñúhú dahuun xi-nda nì cuí. Vàchi sàhà-ñá itiacú anima-yà nicanicuahàn, ñàyùcàndüá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vàchi còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùnì cunucuachi ví-nda nuù mii-yá iá nicanicuahàn. ¹⁵ Vàchi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemani-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-còni chivàha víi-né ley primeru mà, doco nì xihì Jesús nì dānāà-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùnì cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùnì nihitáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cunì-ndà ndutahvi dèhe-nda biene xi-nda, dandu tìaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahvi-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xihì-ndà, ¹⁷ vàchi mate sàni tìaa-nda tutu mà, mà cundiaá dècuèndè cachi sàa cui-ndà; có-ndiaá na itiacú

ìi-ndà. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cui quisi, te cuitià nì-sí. ¹⁹ Vàchi (ducán cachí nùu tutu ìi), nì nsihì nì cachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tniì-ne idi cuahá, xì yucù nani hisopo, te nì dándaxín-néa xì nì chelù xì nì simbee, te nì dácà stnahá nsidaámà xì tècuí, dandu nì sòdò nsiquìn-nè ndutè mà dìquì libru ìi xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nìi yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsiquìn stná-nè nì mà inicutu ini veheñùhu sìcoto mà xì nùu stná nsidaa còhò xichúùn dùtù nùu chuun xi-ne. ²² Vàchi cachí ley mà ñà-casi nsidaa ñàha icúmì còdò nì mà ìcà-xí, te ducán ndundoa nùu Dios. Vàchi cunaha-nsiá, mà sàa-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nú còdò nì nì xítià.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñàyùcàndüá, na sàcuàhàn Moisés dahí-né veheñùhu sàhana ma, vátùni nì xichuún-né nì quisi, vachi veheñùhu ñuhivì yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, còni sándüá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ìi-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì nì quisi. ²⁴ Ñàyùcàndüá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuìn-yà nùu Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhivì yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còò; vachi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhivì yohó, có-ndüú ndisa-ña vehe ìi nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnû raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini quartu chicá ìi xí veheñùhu, nì (quisì) nihí-né sàhàn, màdì nì mii-né. Te cuià cuià quidá-né ducán. Doco Jesús, còò; có-xiñùhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còò. ²⁶ Vachi nú ducan nì cundüá, dandu cuàhà gá xichi icúmì-yà ndoho-ya decuèndè na ní sàcò ñuhivì xì ndè vichi ni cui. Doco còò, vachi na ní xìnu tiempo antes, dandu nì quixi-ya ñuhivì yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ní nì xihì-yà, vachi nì dànaà nsihì-yá sàhà-ndà, te nì nìhì-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷ Vachi divi nacua icúmì nsidaa nèhivì sàa-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducaní stná Cristu, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nèhivì. Dandu después icúmì-yà naxicocuìn-yà ñuhivì yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còò. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó nèhivì ndiatú naxicocuìn-yà cunduamà.

10

¹ Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ìi xí Dios nì sándüú ndisa; cuisì nì cachitnùhu uan ñà-después icúmì quixi ñà-ndiaha ìi ndisa xi-ya. Ñàyùcàndüá, mate nicanicuahàn dócò ìi-né promesa cachí ley mà, te cuià cuià quidá dùtù ducán, doco mà cui ndoo cuàchi nèhivì sàhàn nùu (veheñùhu) sàhámà. ² Vachi nú jaan, dandu mà cuàha ga xì promesa mà, vachi mà dándóhò gá cuàchi nèhivì sàxìnitnùnì-nè nì cui. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cuià cuià sàha ìi-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcàndüá nsinúu ini-nè iá ìi cuàchi-ne. ⁴ Vachi sàhà nìi buey, ò nìi simbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nèhivì.

⁵ Ñàyùcàndüá, na ní quesaa Jesucristu ñuhivì yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamánì-yá: Mii-ní, màdì promesa nduá cunì gá-ní cuàha nèhivì mii-ní. Màdiá cui cuisì coco gá-nì nùu-ní nduá cunì-ní. Còò. Ñàyùcàndüá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶ Vachi màdì cuisì nì xixìn, ni màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudí inì-ní sàhà-xí; còò. ⁷ Dandu yùhù, nì cachi: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndüá cunì-ní, nacua cachí tutu ìi sàhí, Dios mío”.

⁸ Cunaha-nsiá, jaàn nì cachi Dios ñà-có-cudí gá ini-yà sàhà promesa sàhatahvì nèhivì, ni có-cudí gá stná ini-yà sàhà cuisì sahmí-né; còò, có-cudí ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaàn nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndüá cunì-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cunì cachi cuàhàn-yà dandáñuhú-yá ley primeru mà, te

caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ñà nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá, ñàyùcànduá vátùnì nduhìì dahuun anima-ndà, vàchi nì sàha-ya iquìcúñú-yà nahi promesa ñà-danáa-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹ Quivì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquívì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxíóá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còó, iin xichi-ni nì danáa-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuahá Yuamáni-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nuù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nuù-né. ¹⁴ Vàchi iin xichi-ni nì danáa-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vàha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espíritu Ìì xí-yá. Vàchi primeru nì cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchìmà quivì nuù-xí, cachí, vàchi meru ini anima-nè icúmí naco dahuin ley mà; meru ini sàxìnítnùnì-nè icúmí chihà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còó gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáa xì sàhà-ñá.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yùhì gà-ndà datnátuu-nda anima-ndà nuù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìì, vàchi sàhà nìì Jesús sà-nuná ichì, ñáni. ²⁰ Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vàchi sàhà-ñá itiácú ndiaha-yá, ñàyùcànduá iá ichì mà. (Antes iin sìcoto nìsa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ìì xí Dios, doco) sìcoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vàchi na ní xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndà nansa yàha-nda nuù Dios. ²¹ Te vichi sà-icúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. ²² Ñàyùcànduá, màsà yùhì-ndà datnátuu-nda anima-ndà nuù-yá. Iin-ni ni cúníhnú ndisa ini-ndà mii-yá; ni cúníndísà víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vàchi sàhà-ñá nì xitià nìì-yá, ñàyùcànduá sàni ndundoo sàxìnítnùnì-ndà, te có-dàndòhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuíì limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-ndà ñà-nduá xiníndísá-ndá; iin-ni ni cúníhnú vàha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxìnítnùnì-ndà, vàchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvì-yàndó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-ndà sàhà-ñá chicá más ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda. ²⁵ Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhivì. Còó; vichi chicá xiñuhu cunuù stnahà-ndà, te nacuahandee stnahá ini-ndà, vàchi sà-ìndéhe-nda chicá sà-cùyátní quivì (naxicocuñn-yà). ²⁶ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vàha ini-ndà nansa iá ichì ndàcuisì-yá, doco quidá canúú ìi-ndà cuàchi-nda, dandu còó cá ni-iin promesa cui danáa xì sàhà-ndà. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yùhì cuaá-ndà, vàchi vaxi castigu cahnú, vaxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndóo ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú nì cahíchì ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndoó ùì ò ùnì testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còó iin ni cuhí ini xì-né na ní xihì-nè. ²⁹ Doco nú meru Dèhemanì Dios nduú ana cahíchì ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí inì-nsia cuu? ¿Amádi cuàhà gá más castigu icúmí-nè nihì-né? Vàchi nú có-quidáñúhú-nè ñà-nì xitià nìì ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vàchi sàhà nìì mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu Ìì xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchìmà, doco nú vichi cutu ni cahíchì ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. ³⁰ Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-ndà dohó: “Mii quidá tocar nachitacùhá sàhà falta xi nèhivì; còó cá ana icúmí nacuahà xi-né castigu”. Te cachí stná

(tutu ì) ñà-divi mii-yá icúmí-yâ nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xí-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú ní níhì nèhivì castigu nùù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³ Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nì cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà nì dàtnúù-yà sàxìnítnùnì-nsià, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichi nì canàhá nèhivì xì-nsiá, te dava xichi nì dàndòhó stná-nè mii-nsiá nùù tàcá nèhivì. Te dava xichi cuisì-ní nì quida-nsia acompañar nècuàchì nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee inì-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cónì cùhúún inì-nsia), còó, duha nì cudì inì-nsia, vàchi ináhà-nsià, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà ñàhà icúmí-ndá, te chicá ndiaá` mà, vàchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcàndùá, iin-nì nì cúníhnú vaha ini-ndà (ichì-yá), màsà nácóó-ndáñá, vàchi iin ñà-vàha cahnú icúmí-ndá nihì-ndà nùù-yá. ³⁶ Iin-nì nì cúnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vàchi nú sàni nsihi nì quida-nda nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-nda, dandu nihì-ndà ñà-ndiaha ì sàni cachì sahnú-yá xì-ndà. ³⁷ Vàchi dohó cachì tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yà: làcà sacu tiempu cumáni gá; mà cuéé gà-yà.

³⁸ Te (cachì stná-yà): “Nèhivì vaha xi, nú xiníndísà vaha-ne yùhù, dandu nihì-né vida ndiaha. Doco nú nì ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo inì sàhà-né”, cachì-yà.

³⁹ Doco ndohó, có-nduù-ndà nèhivì ndedúmá ini-xi, vàchi nú jaan, ndañuhu anima-ndà. Còó, nèhivì xiníndísà nduu-nda, ñàyùcàndùá icúmí-ndá càcu-nda nùù-yá.

11

Xiñuhu cunindisá víi-nda

¹ Nú ndisa xiníndísà vaha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-nìhnú cuisì ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-nduá ndiatu-nda. Te nú xiníndísà-ndá ducán, dandu quidá stná-ndà cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tàñáha ga cuninùù-ndà. ² Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-nduá nisa quida xì-ndà sàhà, nì xinindisá-né mii-yá, te nì ndee vaha-ne nùù-yá.

³ Ndohó, xiníndísà-ndáyâ, te sàhájàn vètùnì cundaà ini-ndà nansa nì quidavàha-ya ñuhivì, cuisì nì càhàn-yà, te nì sàcòà; ñàyùcàndùá, indèhe-nda iá ñuhivì vichi, doco màdi ñà-tùì cundehè-ndà nduá nì cuyucàn; còó.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nì sandiaàmà nùù promesa nì sàha Caín. Te ¿índù chuun chicá ndiaámà? Divi sàhà-ñá nì xinindisá nècuàchì mà mii-yá. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà: “Sàni ndee vaha Abel nùì; cudì inì sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndùá, mate còò cá Abel mà, doco dècuèndè vichi iá ì fama-nè ñà-nì xinindisá-néyà.

⁵ Daaní, Enoc tu, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè nùù-yá, cónì xíhì-nè, nì ndañuhu uun-ne (nùù nèhivì), vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècuèndè ndé iá-yà. Te cachì tutu ì, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudì guá ini-yà sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xiníndísà-ndá, dandu mà nunca cudì ini-yà sàhà-ndà. Vàchi nú cuní-ndà sàà-ndà nùù-yá, dandu fuerza cunindisa-nda iá ndisa-ya, te seguru datnúù-yà sàxìnítnùnì nsidaa ana nandúcú ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnùhu-ya xì-né ñà-nduá icúmí cuu quivì nùù-xì; ñàyùcàndùá, nì quida-ne ñà-nduá nì cachi-yà, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xì stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tùì ñà-cónì quidá víi dava ga nèhivì ñuhivì. Doco mii-né, nì ndee vaha-ne nùù-yá ñà-nì xinindisá-néyà.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-néyà, te ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-nè sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndùá, nì inini-ne ñà-nduá nì ndacu nuù-né, mate có-cùndáà ini-nè índù cùhùn-nè. ⁹ (Dandu nì sàà-nè) ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì ìa

chii-né ñuu mà, niñnú ini-nè nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-ni xiníndísá víi-néyà. Cuisì vehe sìcoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nìsa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-ni nì sandiatu stná-nè cuu xi-né ñà-ndúá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchì mà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcú-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi niñnú ini-nè iá iin ñuu nì chitnùní ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdìhí-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyâha ga sahnú-né, doco nì nihítàhvì-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcàndúá nì tùinuù iin dèhe-ne, vàchi xiníndísá-né mà nunca dandahví-yànè. ¹² Ñàyùcàndúá, mate sàsahnú cuàha Abraham, doco nì ìa iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcùnduu-ne yohòtéhè cuàhà gá mil nèhivì; cuàhà sàstnùhù nèhivì nì nanduu-ne nahi cuàhà sìtnùù ansivì, ò ñusi ndiquin yuhù mar, vàchi mà cùì nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-ni nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninùù-né cuu ndisa ñà-ndúá nì cachi Dios xì-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóa, te nì cudì ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhivì yohó, ñàyùcàndúá nì cachi-nè xì nèhivì ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhivì yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachì nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcú-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cùí, dandu vihini naxicocuín-nè yucán. ¹⁶ Doco còò, cóni núhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá iá ansivì. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcàndúá có-ndùcáhán-yá cachì-yá ñà-nduú-yá ana cahvi-né, vàchi sàni quidayucun-yà iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yà a cunini vii-néyà, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì ìa-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xì-né ¹⁸ ñà-divi nùù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú ni cuí-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòò-tè vivu nùù-né, ñàyùcàndúá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xi) ñà-xiníndísá stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ì nì cachitnùhu-ne xì (ùì dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quivì nùù-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nihì-tè cuàhà ñà-vàha ndiaha nùù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímánì-né Dios, te itúú-né nùù bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùù ñuu Egipto. Te nì nacoò stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñú-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadìhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyùcàndúá mate sàni dàndàcù rey cui-vè, doco cóni yúhì-nè; ùni yòò nì ìa dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhàmà na sàni sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gá nèhivì ñà-dihi-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còò, chicá nì cudì ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xì Dios, mate cuàhà gá nì ndòhó-né, te màdiá ndòò-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico sìquini iá ñuhivì yohó, vàchi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu nì cúnchìcùn-nè niñnú ini-nè, mate nì cáhìchì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà ñuu Egipto yucán, vàchi iin-ni niñnú ini-nè ñà-cuisì nùù Dios icúmí-nè nihítàhvì-né cuàhà ñà-ndiaha ì.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xiníndísâ-né mii-yá nì sandua. Ni cóni yúhî-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vâchi iin-ni nchícùn vii-néyà na ian xinínùù-néyà, mate có-túí-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nêhivì raza-nè, te nì dàcáa-ne nùì (lèlù ìcà yehè-né) sàhá màsà cúí dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhìchí cahà mar mà nahi ñuhù íchî, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná` mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nêhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacununduu-nè ñuu Jericó ùsà quivì, te nì caà nama ndiadí nùù ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vâchi na ní techuún Moisés iin ùì tiàa ñà-nacunì-te nansa iá ñuu nècuàchìmà, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndùá, cóni xihì-nè nahi nêhivì dava ga có-xiníndísâ.

³² Pues vichi có-xiñuhù cachi guè (sàhà nêhivì sàhana ma), ni mà sàà stnáì nacani nsihi xì-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchìmà mii-yá, (ñàyùcàndùá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nùù nsidaa nêhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nihì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùù nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nùù ñuhu xíxìn, cóni quidá dañùà xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùù nêhivì cuàhàn cahnì xì-né xì espada nì cúí. Stná nècuàchì còò fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vâtùni nì nacuahandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vâtùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-néyà, te ñàyùcàndùá nì nihítàhvi dava-ne nì natiacu iin nêhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchìma, nì dândòhó nêhivì-né, te nì xihì-nè; vihini dacácu-tèné nì cúí (nú ni nácóó-né ichì-yá); doco còó, cóni quidá-né ducán, vâchi cuní-nè nihítàhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sàhana ma, cuàhà gá nì sàcùndiaa nêhivì-né, te nì ñàhni cuí stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nêhivì-né xì yùù, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gá nì candoho-ne nì quida nêhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán nì xicanuu ndahví-nè, nìsa idàhvi-ne xì cuisì iin riì ò sìmbèe, vâchi ndahví dahuun-ne, cuàhà tñundoho nì xini-nè; quini nì dândòhó nêhivì-né. ³⁸ Nì xicanuu ndahví-nè yucù dãná, ò inga xaan ndé còò nêhivì, te yucán nì caquidì-nè ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùù nsidaa gá nêhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nihì-né nì ndee vaha-ne nùù Dios ñà-nì xinindisá-néyà, doco cóni nihítàhvi-né ñà-ndiaha ì nì cachi-yà (xì xii-ndà) antes. ⁴⁰ Còó, vâchi sàhà-ñá nihnú stná ini-yà ndohó, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nihítàhvi-ndà, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús nì cùndéhe-nda nùù-xì

¹ Vichi cuàhà sàstnùhù nêhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xiníndísá-ndá mii-yá). Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoò dahuun-nda nsidaa iñàha sadí xì nùù-ndà. Ni nácóó-ndá nsidanicuú cuàchi quida-nda, vâchi ñà-yucán nduá dacá xì dìni-ndà. Iin-ni nì cúnchícùn vii-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuahandee ini-ndà. ² Iin-ni nì cùndéhe-nda nùù Jesús, vâchi sàhà mii-yá nì quesaha-nda xiníndísá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmì

chindee stná xì-ndà ndè cachi xìnu vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócô-yà na ní cahíchì ini nèhivì-yá ñà-nì xìhì-yà ducán, vèchi ináhá-yâ, después icúmí-yâ sàà-yà coo-ya contentu. Daaní, (mànùhù-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuahà gá nì quida quini nèhivì cuáchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñàyùcàndùá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cùndéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vèchi ñà-ndàà nduá, cuahà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cùndéé nèhivì cuáchi ma nùu-nsiá, doco ni-iin-nsia tàñáha ga cahni-né. ⁵ Doco nacua indéhi sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùu tutu ì ndé cáhàn-yà xì-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cúñáñá-nsiá nú nání-nsia nùu yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còó, ni màsà cùhúún stná inì-nsia nú sàni sàhi-nsiá iin conseju tii. ⁶ Vèchi Stoho-nsiá nduí, te cuú inì sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcàndùá fuerza nàni-nsia, vèchi nsidaa ana sàni nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmí-né ñàhni stná-né, cachí Dios.

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quidandee ini-ndà na nání-nda nùu-yá, vèchi sàhà-ñá nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ínáhá-ndá, na cuati-nda, nsidanicuu-nda nì nìhì-ndà conseju nùu yua-nda. ⁸ Doco quivì vichi, nú còó ni-iin conseju níhì-ndà nùu mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-có-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vèchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xì-né. ⁹ Vèchi yua-nda ñuhiví yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùu Yua-nda iá ansivi, te ducán nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vèchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùu yua-nda ndoó ñuhiví yohó, te nacua cudî ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ì nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndàà nduá, có-cudî ini-ndà na hora níhì-ndà conseju; tnùndoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vèchi chicá vii sàni sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuahà gá peligrù ndácàn nú cahíchì ini-ndà palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñàyùcàndùá, màsà cùndóo-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsàhà-nsiá; còó. Iin-ni ni nácuàhandee ini-nsiá cuní, ¹³ micuísì ichì váha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñá màsà túcù iin nècuàchì tàcútùha vii cacanu nacua ndiá ìcà-né. Te nú sà-íá iin ana tàcúndàà vaha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-né.

¹⁴ Ni cùndóo mání-nsiá xì nsidaa ñanìtnaha-nsia, te ni cuáhandee stná inì-nsia cunihnu ì inì-nsia nicanicuahàn, vèchi nú có-nihnú ì ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cunì-ndà nùu Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu ni cùndóo stná-nsiá còtó nandòdó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsia nèhivì malu ndedúmá inì-xi, vèchi nacua quidá iin yohò yùcù dáná, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuahà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòó xì ñahà, te ò iin ana có-ndúlócô-xì ichì ì-yá na ian nì quida Esaú sàhaha. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcàndùá, icúmí-né ndutahví-né cuahà ñà-ndiaha ni cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-nduá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni níhì-né ndutahví gá-né ñà-ndiaha ma nùu yua-né, mate yáha ga nì cuni-né nìhì-né. Nì sacundahví-né (nùu nècuàchì-mà), te nì sacu fuerte-né, doco mànicuì gá, vèchi cóni níhì-né nansa nadama-ne ñà-nduá sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-nduá nì xini nèhivì sàhaha na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vèchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùu iin yucù (ñuhiví yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhaha), vèchi yucù (Sinaí yucán), xixàn, te iin tnúú ndúchì, có-tùínúú, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-né nùu-yá ñà-màsà cáhàn gá-yà xì-né ducán. ²⁰ Vèchi màni cùndéé gâ ini-né quida-ne cumplir palabra nì cachi-yà. Te dohó nì cachi stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà

yucù jaàn, te ni quisì xí-nsiá, vèchi nú ducán, dandu icúmí-nsiâ cahni-nsiási xi yúù, ò xì lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhí cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuísì ñà-yúhí güè”.

²² Doco ndohó, còó, vèchi ichì yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, vèchi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoo tàcá cuàhà mil ángel xi-ya, ²³ ndeníhí vaha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xì ndè gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nùu mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sànduú stná-ndà xì nèhivì nì ndee vaha nùu-yá sàhana, doco vichi sàni nihì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè. ²⁴ Vèchi nùu Jesús sàni tnàtuu anima nsidaa-nda, vèchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nùu-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nùu-yá mà nùu nì Abel sàhana.

²⁵ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndoo-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-ndà vichi. Vèchi nú cóni cácu nèhivì sàhana na ní cahíchì ini-nèyà na ní cáhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchì ini-ndà palabra cachí-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cáhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datná ñuhivì. Doco màdì cuisì ñuhivì yohó icúmí tnàa; còó, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíâ ndò. ²⁸ Vèchi ñuhivì ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhàmà sàhà-ñá vètùnì cunucuachi víi-nda nùu-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuìdiqui uun-nda ichì-yá, ²⁹ vèchi nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà úhì cahmi nsihi-ya (ana cahíchì ini).

13

Nansa quida-nda, te cudì ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñaní xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo manì ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vèchi dava nèhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cóni cúndaa ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnàhâ stná-ndà xì-né ndiadí-ndà. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nècuàchìmà, vèchi na nèhivì nduú stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stná-ndà xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vèchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana cáhàn xì nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-xì.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuìcà ñuhivì yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndoo-ndá contentu, vèchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandòdí mii-nsiá. Mà nunca nacoò nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyùcànduá, vètùnì cáhàn ndee-nda, cachí-ndà: Divi Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhì, vèchi còò ni-ìñàha cui quida nèhivì xì.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nècuàchì nìsa idònùu nùu-nsiá antes, divi nècuàchì nìsa dacuaha-xi-nsiá palabra ì xì Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nìsa quida vè-né vida xi-ne, te iin-ni ní cúníndísâ stná-nsià nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhana xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsià inga ichì có-ìnhá-nsiá, vèchi cuàhà ichì tùcù iá chináhà-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vaha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníhnú ini-ndà, te ndufuerté anima-ndà, màdìá cunchicùn-ndà

iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vèchi nèhivì nacání guâ inì-xi sàhámà, còò ni-iin ñà-vàha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dütù xinúcuáchí veheñùhu (xi raza-nda, itiácú-nè ñà-ndùú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñùhu ma, còò derechu xi-ne nihítàhvì-né ni-iñàha nùu mii-yá. ¹¹ Vèchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñùhu ma, xítia nì-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quidá-néamà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicúñú quisì mà, còó; ndé fuera ñuu icúmíâ coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá nihì nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yá. Vèchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndùá ndohó, iin-ni nì cúnchícùn stná-ndáyá, mate icúmí-ndá naco-nda ñuu-nda, te cahíchì ini nèhivì-ndó nacia nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vèchi ni-iin ñuu iá ñuhivì yohó, mà cundúá ñuu-nda nicanicuahàn. Còó, iin ñuu quesaa quivì vaxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ndiá icà-nda ndenihi vaha-nda Dios sàhà ñà-ndúá nì quida Jesús. Vèchi na iin ofrenda xi-nda nùu-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquímànì-ndáyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-nda quida-nda obra xì ñanìtnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vèchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudù ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-ndúá cachí nècuàchì idónuu nùu-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùu-né; vèchi inùu-né nùu-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi anima-nsiá; te icúmí stná-nè nacùaha-ne cuenta nùu Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudù ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsianè; vèchi nú ni cúhúún ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduumà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Càn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhà-nsí, vèchi ináhá-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsí quida vù-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-nì càn tàhvì cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yàchì cui nasà ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhivì quidá Yua-nda Dios, vèchi sàhà-ñá nì xítia nì Stoho-nda Jesucristu, ñàyùcàndùá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vèchi mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamánì-yá, te nì sàà-yà nì sàcunduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios nì sàà-nsiá nihítàhvì-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-ndúá cuní-yà quida-nda; vèchi nú ni nàcuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xì Jesucristu, dandu vètuni quida ndisa-nda ñà-ndúá cudù ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvì nùu-nsiá, ñàni, màsà cúdúchì inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùu-nsiá yohó, vèchi iin ù-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-nda Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáá yàchì-nè ndé ié yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsí ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhú xì nsidaa ana idónuu nùu-nsiá, cachi-nsiá xì-né. Te cásàhú stnà xì nsidaa gá nèhivì xì Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnahá-xì yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, nì cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-nda Jesu-cristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi nsi-úxìn ù dèhe yohòtéhè-nda Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhùì xì nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudì ini-nda na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísâ víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-nda quidandee ini-nda. ⁴ Ñàyùcàndùá, iin-ni ni quidándéé ini-nda ducán dècuèndè nìhì-nda vátùni cundee ini-nda sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ì inì-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quidámànì gá ni-iin ñà-vàha nù anima-nda.

Nansa nìhì-nda cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-nda nansa quida-nda, dandu ni cécàn tàhvi-nda nù Dios, te ducán cundàà vaha ini-nda sàhámà, vachi mii-yá, sàhatahvi-yándò ñà-nduá xiñuhu, mà dìhndiá-yà, te mà cánàhá-yà xì-nda. ⁶ Doco ni cúníndísâ vaha-nda, te màsà nácánì ini-nda a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cunduumà na ian quidá tècuì mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-nda nìhìtáhvì-nda ni-iñàha nù Stoho-nda Señor. ⁸ Vàchi nèhivì mà-íin-ní nìhnú inì-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá icà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudì ini-nda, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-nda. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-nda yàha ndahví-nda, dandu vátùni cudì stná ini-nda sàhájàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xi ita caná yùcù iá campu. ¹¹ Vàchi nú sàni xìnu fuerte orá, te nì cuhìhni, dandu íchì yùcù mà, te ndáhva ita-ñà, mà vícò gâ iá-yà. Pues ducán iá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yàchì stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhàn-nda nú ni quidándéé ini-nda na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-nda ndee vaha-nda nù Dios, te nìhì stná-nda iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-nda nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cuú inì-xi sàhà-yá.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiàá, dandu màsà cáchì-nè Dios daxího xi-né. Còó, vachi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiàá, ni có-dàxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuisì-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítâ xì-nda ñà-cùnì-nda quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-nda quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿índù fin cucumi cuàchi ma? Cuisì ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, (cachí xì-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datúcù ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nù-nda, vachi nsidaa ñà-ndiaha nìhìtáhvì-nda, divi nù mii-yá quixá. Te chicá datnúu-yà (sàxinítnùnì-nda) nù nsidaa ñà-tnúu iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dâma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yá, te iá còndàhvi-yá, doco Dios, còó, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisì xí-yá sàhà-ñá ducán sàà-nda cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nù nsidanicuú ñà-nduá nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudì ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yàchì-nda, te menos màsà cuídà yàchì ini-nda, ñani màní. ²⁰ Vàchi nú ni

cuída ini-ndà sàhà iñàha, mà chéndéamàndó quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyùcànduá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiáá íá guá ñuhiví yohó, te ni màsà ndúcuéhê stná-ndà; còó. Iin-ni ni cúníní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-ndà, vèchi sàhà palabra ìì mà vètùni càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vèchi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhví-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ni queá) nú iníní-ndá palabra ìì mà, te có-quída-ndà ñà-nduá cachá, vèchi ducán queámà na ian indéhe-nda nù-ndà nù iin yùtátá, ²⁴ te xiní-ndà nansa íá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándòdó-nda nansa íá nù-ndà. ²⁵ Doco nú iníní víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nàndodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá nihítàhvì-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nù cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá ìcà-ndà

²⁶ Dava nèhivì, tuxí ínì-nè nchícùn vii-né religiòn xi-ne, doco tùha stná-nè canàhá ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religiòn xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vèchi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nù Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásìvì-ndà mii-nda xi chuun sìquini íá ñuhiví yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religiòn vaha nù Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanìtnaha-nda

¹ Ñàni, màsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nèhivì, vèchi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro òndàhá-nè. Daaní, nì cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gà ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdí iin-ni quidáñuhú-ndá nduì nècuàchì mà, mà váha. Màsà quidáñuhú-ndá (cuisì) nècuàchì ndixí víi, te cachi-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còó, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vèchi ñà-jaàn nduá sàni cahíchì ini-ndà nècuàchì mà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhiví yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nihítàhvì-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhiví ìì xí-yá, vèchi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vèchi cahíchì inì-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndàhvì xì-nsiá, te sanícuàchì stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-nè cáhàn quini guá dìquì quivì ndiaha-yá, divi quivì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhvi-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ìì nì sàha mii-yá ana cusáhnù nù-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñuhú-ndá iin nèhivì nù inga-nè, dandu cuàchi nduá, íá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vèchi cunaha-nsiá, nú nì chivàha vii-ndà nsidanícuú ñà-nduá cachí ley ìì mà, te íá iin xaan ndé cóni quida-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chivàha-nda ni-iñàha, ¹¹ vèchi imindaa mii-yá nì sàha xì nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yá ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchícùn-ndà inga nècuàchì ñàhà, doco sahní stnaha-nda, dandu íá ndisa cuàchi-nda nù ley mà (mate íá iyuhá sàni chivàha-nda). ¹² Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-ndà cáhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Vèchi divi nacua cachí ley ndiaha nì tavà xì-ndà libre, divi sàhàjàn icúmí ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú

có-ìndéhe ndahví-ndà ñanìtnaha-nda vichi, dandu quivì ndundaà sàhà-ndà, mà níhì-ndà cundehè ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quivì ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cächí uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñánì, ¿a cúndiáá ndisa ñà-cächí-ndà cahvi-nda mii-yá te nú cô-quidà-ndà obra? ¿A ndísá càcu anima-ndà nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndà iá iin ñanìtnaha-nda xíhì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xíhì stná-nè doco, vachi còò ni-ìñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndà iá stná iin compañeru-ndà ni cachi xì nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tixi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xì ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda iá”, doco còò, vachi ¿nansa cui cundaà ini-ndà cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-né, dandu vàtùni cundaà ini-ndà ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndá ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhì-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisì fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsià sàhà xì-ndà Abraham nansa ni ndee vaha-ne nùù Dios sàhà ñà-nduá ni quida-ne, ñà-nì là-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùù mesa ì. ²² ¿A xiní-nsià nansa ni quida nècuàchì yucán? Ni cahvi-né Dios, te ni quida stná-nè cumplir (ñà-nduá ni cachi-yà): ñàyùcànduá, nduìjàn ni sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà ni sàà-nè ni cahvi vii ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu ni cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Ni xinindísá Abraham Dios, te ducán ni ndee vaha-ne nùù-yá”. Dècuèndè ni cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nàhà xicà, màdì cuisì-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñá ndee vaha-nda nùù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sànhaha nani Rahab. Iin nècuàchì ñàhà cónisá là sahnú inì-xi ni sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, ni quidañuhu-né nècuàchì mà, dandu después ni danduhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñá ni quida-ne obra mà, ñàyùcànduá ni ndee vaha stná-nè nùù Dios. ²⁶ Vachi nú cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vachi còá quidá, na iin cuerpu nsii còò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-nduá cachí-ndà

¹ Chicá vaha màsà cúnduú cuàhà-ndà nècuàchì chináhá (palabra ì), ñánì, vachi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yà nandacàn-yà cuenta nùù nsiuhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuàhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-ndà ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá ví ndisa sànduù-ndà, vachi sàni cutùha-nda cadì-ndà nùù nsidaa ñà-chìcuéhè vihini sàà-ndà quida-nda. ³ Cundehè-ndà idu, chicáá-ndà frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sindó, dandu vàtùni cuitàndòò-ndàsì mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuàhà-nú, te ndee caná tàchì dandiàchì xì-nú, doco cuisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-ndà ndéni ni cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-ndà. Tiá, doco cuàhà gá chuun nahnú chiñùhà. (Ináhá-ndá), cuisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-ndà: cuàhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Iá` nùù cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsídá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-ndà, cuàhà gá chuun daquíñùhà, te ¿índù divi níhà` cachí quini guá? Pues divi nùù ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vátùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisi yùcù, ò laa, ò quisi cuàti, o quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-ndà, còo; tàñàha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándísà dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dáná, ducán quidá stná, vèchi chituá ñà-có-ndiàá. ⁹ Xi yuhù-ndà naquímánì-ndà Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canàhá-ndà xì ñanìtnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vèchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndà sàni naquimanì-ndà mii-yá, te nì canàhá stná-ndà (xì ñanìtnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñáni. ¹¹ Vèchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuíi vaha, te ò iin-ni ndéà tècuíi ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vátùni cucàa quisi vídi-nu nú díin yutnù nduú-nu? Còo. Ni mà cúí cuàha stná sihigu nùù nducu yòhò sì-uva. Te lugar ndé caná tècuíi ùhà, có-càná stná tècuíi vaha.

Cuisi nèhivì datnúu Dios sàxínitnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuàhá stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahví stná ini-nsià, te quida-nsia puru ñà-íá viì, dandísá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú tùha-nsia cumbidia cuàhà ini-nsià, ò cuísi sàhà mii-nsiá nacáni ini-nsià, dandu màsà cáchí gà-nsià nchichí-nsià, vèchi có-nduá ñà-ndàá; tnùhu nduá. ¹⁵ Vèchi modo xi-nsia mà, có-nduá nahi palabra nchichí vèxi nùù mii-yá iá ansivi. Vèchi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu náhà xicà, cuisì ñuhiví yohó vèxi palabra mà; dìni nèhivì ùún nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vèchi nú cumbídià ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè náá stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiàá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ì sàxínitnùnì-ndà nduá, te tùha-nda cundoo manì-ndà; mà dáná-ndá. Cáhàn viì stná-ndà xì nèhivì, te cundehè ndahví stnahá stná-ndà, vèchi vaha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndàà-ndà nacua iá iin chuun, mà dánánì uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu vivíi-ni ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vèchi ducán queamà na ian chihì-ndà iin tata vaha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándísà-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó

¹ Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te náá stnahá stná-nsià. Pues, ¿ndià disàhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsià? Amádi sàhà ñà-xího guá-nsià iñàha, te dacá mà sàxínitnùnì-nsià. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsià) ndañuhu nèhivì (icúmí xán). Te nú cumbídià stnahá ini-nsià sàhà iñàha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu náá stnahá-nsiá, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsià. Doco ¿índù chuun có-icúmí-nsià ñà-nduá xího-nsiámà? Divi sàhà-ñá có-xícàn tàhvì-nsiáñà nùù mii-yá. ³ Te mate ni cécàn tàhvì-nsià nùù-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vèchi mal xícàn-nsià, cutu cuní-nsià iñàha sàhà-ñá quida ndevàha-nsia nacua cudíi ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsià! ¿Índù chuun nchicùn-nsià ñà-có-ndià icà-nsià? ¿A có-ínahá-nsià ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó, vèchi ducán queá na ian có-ndòò vaha ga-ndà xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ì: “Sàni nihítàhvì-ndà nùù Dios ñà-coo Espíritu Ìì xí-yá ini anima-ndà, te màni cuàhà-ndà nùù Yà-ì mà; ñàyùcànduá, có-cùnì dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdì úún-ní cachí tutu ì mà ducán, (ñà-ndàá nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuàhà gracia sáhatahvì-yàndò. Ñàyùcànduá, dohó cachí stná tutu ì: “Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhivì nducuéhè, doco nèhivì nihnú ndáhví inì-xi, sáhatahvì-yànè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyùcànduá, ni cúnì-ndá nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, doco ñà-nduá cuní ñà-malu, còo; iin-ni màsà cuàha-nda cundee-sí nùù-ndà, vèchi nú màsà cuàha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sì cunu-sì nùù-ndà. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùù Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nùù ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu

xiñuhu nsidandoo-nda anima-nda na ian ndàhà-nda. Te nú ùì ichì nduá nchícùn-nda, dandu xiñuhu ndoo stná anima-nda. ⁹ (Vàchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vaha) ni dándóhó-nda mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-nda (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-nda sàhájàn; màsà cùdí gá ini-nda, ni màsà cuácù gà-nda; còó. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan núù-nda nù Stoho-nda Señor. Cuisì nú ducán, dandu nìhì-nda nduvì tú anima-nda quida-ya.

Màsà cuítnùhu stnaha-nda

¹¹ Ñàni, màsà càhàn-nda dìquì ñanìtnaha-nda, vachi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnahà-nda, dandu ñà-sàni càhàn-nda dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na ian xítñuhu stná-nda ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-ndùú gá-nda ana chívaha xán; còó, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ì, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xì sàhà falta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachi a cácu-nda, á coó, cuisì mii-yá. Ñàyùcàndùá, ¿ana tuxí ini-nda nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ínahá-nda nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì càhàn ndee guá. Vachi cachí dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsiá inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dìhùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ínahá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vachi vida xi-nda, (yàchì nsiha) nahi vìcònùhù. Iin ratu tii iá, dandu còò cá. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ndiá icà-nda cachi-nda: “Pues, nú ducán cuní Stoho-nda Señor, dandísá cutiacu-nda, te ò nú cudí ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá càhàn-nsiá. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha càhàn-nda ducán. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, (nsinuu inì-nsia palabra yohó): nú inahá-nda nansa ndiá icà-nda quida-nda, te có-quidà-ndañá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-nduá ni cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá vaha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini, vachi sà-ítúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vachi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sìcoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dìhùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nèhivì (cóni quidá ví-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dìhùn mà icà-nsiá, na ian nì xixìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vachi yáha ga sàni càyà ñà-nduá icúmí-nsiá nìhì-nsiá quivì xinu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dándahví uun-nsianè, vachi cóni sàha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá icà-nsiá, ñàyùcàndùá, raya xi-ne mà, na ian ndàhì stná-ña, te tiacú stná Stoho-nda Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùù-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mìl soldadu dandacú-yá nùù-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisì sàni nei, te nì ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vachi tùha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà nèhivì ndàcusì inì-xi, te sàhà yuhù-nsiá xihì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cúhúún ini-nda, vachi sà-ítúú naxicocuín Jesús

⁷ Ñàni, iin-ni ni quidándéé ini-nda dècuèndè sàà quivì naxicocuín Stoho-nda Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvì nùù, (dandu xitú-né); daaní ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvì dásìhì sàhà-ñá ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-nda dècuèndè naxicocuín Stoho-nda Señor. Ñàyùcàndùá, vichi xiñuhu nacuàhandee ini-nda, vachi sà-ítúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà càhàn cuàchi-nda sàhà compañeru-nda, ñàni, vachi nú ducán,

dandu icúmí-yâ danáni-yándó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidandaà-yà sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dándòhó nèhivì-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcàndùá, nacua nì quida nècuàchìmà, ducan ni quida stná ndohó vichi, ñáni, ¹¹ vâchi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhá stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee vii (ñà-ndùá nì cuu xi-né), vâchi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcàndùá, náhà claru tûha ndisa Dios cuhi ini-yándó te cundehè ndàhvì stná-yándó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñáni. Chuun cahnú nduá màsà quídá-ndá ducán. Ni màsà ndácùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhivì. Còó. Ni-iin xichi màsà chínáhá-ndá ducán. Coò; vâchi nú ni cachí-ndà “Jaan”, dandu divi ni cúndúá, te ò nú ni cachí-ndà “Còó”, divi ñà-jaàn nì cúndúú stná. Ducan ni quida-nda sáhà màsà níhì-ndà castigu nùù-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá. Te nú cudú ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìni-ndà, te càcàn tàhvì-né nùù-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndá na xicàn tàhvì-né, dandu càcu-nda nùù cuèhè mà, vâchi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni náhmà-ndà falta xi-nda nùù ñanìtnaha-nda, te càcàn tàhvì stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vâchi iin nèhivì vâha, cuàhà gá ndiaá na xicàn tàhvì-né nùù Dios; cuàhà gá chindéâ. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhà. Iin nèhivì ñuhivì nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xicàn tàhvì-né nùù Dios ñà-màsà cúún dàvì. Te ndisa, nì yàha ùni cuià dava, te cóni cúún ni-iin dàvì. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, te nì ndesaha tú dàvì, vâtùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-nda nì tucù iin ichì có-ndùú ñà-ndáà, dandu ni cáhàn-nda xì-né áma naxicocuñ-nè ichì váha, ñáni. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, nú ni cáhàn-nda xì iin nècuàchì nì tucù ichì cuàchi, te nihì-ndà natnahnù-nè ichì váha, dandu ndiaha gá queamà, vâchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sáà gá anima-nè cuià; mate cuàhà gá cuàchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nìhì chuun ndiaha nù Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsià nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vèchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhii stná anima-nsià nì quida Espíritu ìlì xí-yá, ñàyùcànduá sà-íní ní víi-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nù Jesucristu. Pues vichi nì cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya, te contenu nì cúndóó stná nsidaa-nsiá.

In tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nù Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-nda Jesucristu, vèchi Yuamáni-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvì-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-nda), te nì natiacu-yà; ñàyùcànduá, vètùnì nì nacacu saa-nda ñuhivì ìlì xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmí stná-nda nìhitàhvì-nda nù-yá. Vèchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha ìlì xì-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíâ cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndáyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcànduá vètùnì nìhì-nda salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-nda (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcànduá, cuáhà gá cudî ini-nda vichi, mate vihini sàyáha-nda cuáhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vèchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísà ndisa-ndáyá, á coó, nacia quidá nèhivì xì oro, dadáà títi-néà nù ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á coó). Doco nú nihnú vaha ini-nda Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nù oro, vèchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-nda mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sáà-nda ndee vaha-nda nù-yá na quívì naxicocuñ-yà, te nìhì stná-nda cuáhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tãñáha ga cuninù-nsiáyà, doco cuú inì-nsia sàhà-yá; te mate có-xinì-ndáyá vichi, doco xiníndísà-ndáyâ, te cudî gá ini-nda ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te nì có-sàà-nda cachi nsihi-nda ñà-cuáhà guá cudî ini-nda. ⁹ Daaní, icúmí stná-nda nìhì-nda càcu anima-nda, vèchi divi sàhàjàn nduá nì xinindisa-ndáyá.

¹⁰ Sàhana nisa cahàn nècuàchì profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuáhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nìhì-nda cuáhà gracia. Doco cuáhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnú-ma, vèchi cóni cúndáà ini-nè nansa iá salvación icúmí-ndá nìhì-nda tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índu tiempu divi cuu nsidaájàn. Vèchi inácaá Espíritu ìlì xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xì-né ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnuú gá Espíritu ìlì sàxínitnùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdì sàhà (tiempu xi) mii-né càhàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì càhàn mà, te mii-né, cuisì-nì nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espíritu ìlì xí-yá, te chindéé-yâ nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcànduá, vichi mii stná-nsià sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuní stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Nì cúníhnú ìlì ini-nda na xicánúú-ndá ñuhivì yohó

¹³ Ñàyùcànduá, ni nácuàhandee ini-nda sàxínitnùnì-nda, te nacani sahnú ini-nda; iin-ni nì cúníhnú vaha ini-nda ñà-nìhitàhvì-nda cuáhà gá gracia na quívì naxicocuñ Jesucristu, te cuninù-ndáyá. ¹⁴ Iin-ni nì quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini vèlì xì-nda. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xího ndevàha-nda na ian nisa quida-nda antes na

táñaha ga cundaà vaha ini-nda. Còo. ¹⁵ Nacua ì mii-yá ana nì cana xi-nda, ducání quida stná-nda, ni cúníhnú ì stná ini-nda sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vàchi ducán cachí Dios nùu tutu xi-ya: “ì gá yùhù, ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá ni cúndúú stná-nsià nèhivì ì”.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yá nacuaaha-yàndó. Ñàyùcàndùá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xi quivì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhí-nda, còtó mà cúdî ini-yà sàhà ñà-ndùá quida-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Vàchi ináhá-ndá, sàni dānāā-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùu estilu nì nacoò xii-nda, vachi mànicùì chindeámàndó. Doco màdì oro ò plata nì dānāā sàhà cuàchi-nda, vachi cuisì iñaha ñuhivì yohó-ní nduámà. ¹⁹ Còo, cuisì nù ndiaha Cristu nì dānāā xì sàhà-nda; na iin lelù còo ni-iñaha iá nì dòcò nùu Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Vàchi dècuèndè na táyôo ñuhivì sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). ²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-nda nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì natiacu-yà, dandu nì naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-nda cunihnu vaha ini-nda Yua-nda Dios, te nì sàcòo stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu ì xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyùcàndùá, sàni ndoo stná cuàchi anima-nda, vātùnì cuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda vichi, ñàni. Sàhàmà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, te màsà dátiaá úún-ndá quida-nda ducán. ²³ Vàchi sàni nacacu saa-nda ñuhivì ì xí-yá. Doco màdì nèhivì ñuhivì nì quidà-xì-nda ducán, còo, divi palabra ì xí Dios nì quida xi-nda ducán. Vàchi nsidaa nèhivì, xihì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-nda na ian itiácúà nicanicuahàn. ²⁴ Vàchi nsidaa nèhivì ñuhivì, (yàchì nsihi-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihi stná) nahi ita yucù; vachi íchì yùcù, te ndáhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-nda Señor, còo, nicanicuahàn icúmíá coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivì xì-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoò dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiaá. Màsà dándáhvì stnahá gá-nda, ni màsà dánání uun-nda nduu-nda nèhivì vaha. Te màsà cúmbìdia stnahá stná ini-nda, ni màsà càhàn quini ga-nda dìquì ñanìtnaha-nda. ² Na quidá mée tíquìn, yáha ga cudî ini-vè tēndodo, ducán xiñuhu quida stná-nda; xiñuhu cudìi cuàhà ini-nda sàhà palabra ì xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-nda ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-nda màni gá ini Stoho-nda Señor, dandu (vātùnì nìhìtáhvì-nda ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdì cimientu ndisa, vachi) itiácú-yà. Te mate ní cahíchì ini nèhivì-yá, doco nì cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcàndùá, ni cuàha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcún-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ì xí-yá nduú stná-nda; vātùnì cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vaha ñuhú ini anima-nda, vachi sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudìi ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vàchi ducán cachí (Dios) nùu tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuàhà tnùñuhu cucumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuñ ini nèhivì ñà-nì xinindísá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcàndùá, nùu nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ, ndiaá ndisa-ya, doco nùu nècuàchì có-xiníndísâ, còo. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà nì cahíchì ini

albañil, vâchi nì sàà cavà mà nì nandua yùù vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì (cahìchì ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vâchi cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñâyùcàndùá icúmí-nè nihì-né (tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquìhi sàhà-né, te nâcasàn-né, vâchi có-cùnì-nè cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còó, vâchi sàni nacàxin-yàndó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchì-ndá nùù rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivì ìì xí-yá nduu-nda vichi. Còò cá ana nduú Stoho-ndà, cuisì mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vâtùni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vâchi sàni tavà-yàndô nùù ichì ñáa, te nì cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnúù ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còò tnùñuhu ndiaha xí raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì xí-yá. Te mate còò stná ni-iin ana nì indéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yànsiá.

In-ni ni cúnchicùn-ndà Jesús mate xítñuhu nèhivì-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú íni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdi ñuhivì yohó nduú ñuu-ndà vichi. Ñâyùcàndùá sacúndàhvì nùù-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini iá ñuhivì yohó, vâchi sadiàmà nùù ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivì có-ináhá xí Dios, te ñâyùcàndùá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndáà nduá, xítñuhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachí-nè, doco nú sàni xini-nè obra vâha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì), dandu icúmí-nè sàà-nè ndanihi vâha-neyà.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdí ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñâyùcàndùá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchì nihí chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnù, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchì, vâchi nècuàchìmà, quidáchúùn-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudì ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cuní-yà quida vii-ndà, dandu mate xítñuhu nècuàchì có-cundáà inì-xi ndohó, doco icúmí-nè sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchì gà-nè ni-iñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndáà nduá), ñâyùcàndùá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà quida nècuàchì libre. Doco mà váha cachì-ndà vâtùni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còó, vâchi iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùù-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nèhivì. Ni cúcúú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchì dandacu-xi nùù-ndà, ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú nècuàchìmà, mate dana-ne. Màdiá cuisì cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa nì ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-nduá cachí Dios, mate còò ni-iñàha iníhíca-ndá. Doco vâtùni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhá. ²⁰ Vâchi nú cuisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà níhì-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-ndá nihì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndá yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vâchi mii-yá, nì ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vâtùni nì cundaà ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua nì quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa nì quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yà nèhivì. ²³ Mate ní canàhá nèhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni cánàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còó, nùù ndahà Dios nì naco-ya chuun xi-ya, vâchi (ináhá-yá) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndácuìsì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, nì nacuida-ya cuàchi-nda nùù iquicúñú-yà. Ñâyùcàndùá, vâtùni nihì-ndà

(nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndùlócò gà-ndà sàhá). Dandu sàhá obra xi-ya mà, vètùni nihì stná-ndà quida vii-ndà ñuhiví yohó. Vàchi na ní sahnì cuí-teyá, dandu sàhájàn nduá nì nihì-ndà nì nduvìi anima-ndà.
²⁵ Vàchi antes, nahi riì nì quecuaán nì sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuïn-ndà nì nàcùndoo-nda nù Stoho-ndà inùu xì anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchi ñahà sàni nandàhà, icúmí-nsiâ cahvi-nsiá iì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-ìndéhe-né quidá víi-nsiá, vètùni sàa stná-nè cunindisá-né mate có-càhàn-nsià xì-né sàhámà. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiá. ³ Te nú cuní-nsià cundàa vico-nsiá, màsà cúcáhàn-nsiâ a cúisi xiñuhu ñà-natnii vico ònì-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sìcoto finu. ⁴ (Còó, vachi ñà-cundàa vico ndisa-nsia nduá yohó:) divi ñà-cunihnu manì ini-nsiá, xì ñà-coo calma-nsiá. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuahàn, vachi ini anima-ni-nda iá dèhá. Te nùu Dios cuàhà gá ndiaá ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán nìsa quida stná nècuàchi ñahà ìi nìsa xinindisa-xi Dios tiempu sàhana, vachi divi ini anima-nè nì sansida vico-né mii-né. Nìsa cahvi-né iì-né. ⁶ Vachi ducán nìsa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, nì inini-ne iì-né, te dècuèndè “Señor xi” nìsa cachi stná-nè xì nècuàchìmà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yùhì stná-nsià ni-iin nèhivì, dandu vètùni ndudava stná-nsià xì-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchi tiàa iá ñahàdihí-xi, xiñuhu cundoo manì-nsiá xì nècuàchìmà nacua quidá iin nèhivì cundàa vaha inì-xi. Ináhà-nsiâ, mà fuerte guá-nè, ñàyùcànduá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vachi iin-ni sàni nihitáhvi ndù-nsià vida ndiaha xí Dios. Te nú ducan nì quidá-nsiá, dandu mà cóó ni-ñàha cadì xì nùu palabra xi-nsia na hora xicàn tãhvi-nsiá nùu-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sàa-ndà ndoho-nda sàhá iin chuun vii nì quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxínitnùnì nì cúcúmì nsidaa-nsiá. Te cundehè ndáhvi stnahá stná-nsià. Te cucuu stnahá stná ini-nsià sàhá-nsiá, vachi iin-ni ñanì xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni nì cuhì stnahá ini-ndà sàhá-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà náchítacùhá-ndà nacua nì quida-ne xì-ndà. Te ò nú nì cánàhá-nè xì-ndà, màsà cánàhá stná-ndà dìquì-né; còó. Nì cãcàn tãhvi-ndà nùu Dios sàhá-né, vachi cuàhà gá nì nihitáhvi-ndà na ní cana-yàndó. ¹⁰ Vachi (dohó cachí tutu ìi):

Nú cuní-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yaha vaha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà càhàn quini-nda, nì màsà dándáhvi stnaha-nda. ¹¹ Te màsà túcù-ndà inga ichì malu; cuisì-nì ñà-íá vii nì quida-nda. Te nì nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhiví; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vachi Stoho-ndà Dios, inùu-yá nsidaa nècuàchi nihnú vaha inì-xi, te inínì-yá na xicàn tãhvi-né. Doco nècuàchi quidá sìquini, na ian xinì ùhì-yà nsidaa nècuàchìmà.

¹³ Nú puru chuun vaha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivì xì-ndà sàhámà? ¹⁴ (Ádi coó); doco nú nì sàa-ndà ndoho-nda sàhá iin ñà-íá vii nì quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñàyùcànduá, màsà yùhì-ndà na càhàn dana nèhivì xì-ndà, te nì màsà ndùlócò-ndà. ¹⁵ Iin-ni nì cúníhnú víi ini-ndà Jesucristu ñà-ndùú-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndacàn tnùhù-né nùu-ndà índu chuun nihnú vaha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tũha-nda naxiconihí víi-nda nùu-né. Doco vivì-nì nì càhàn tnùñuhu-nda xi-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndà ni-iin ñà-cui dandoho-xi sàxínitnùnì-ndà después. Daaní, mate ndoó nèhivì xítñuhu xi ñà-vaha quida-nda ñà-ndùu-ndà nèhivì xí Cristu, có-quidámà, vachi icúmí-né sàa-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sáha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vaha ndoho-nda sàhà iin ñà-vii nì quida-nda, te màdiá sàhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vàchi stná Cristu, nì ndoho stná-yà; iin xichi-ni nì ndoho-ya sàhà falta xi nsidaa ndohó nèhivì cuáchi ñuhiví, mate mii-yá, còò ni-iin cuáchi nì quidá-yá. Te sàháyucànduá, vātūni nì nìhì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios. Ñà-ndàà nduá nì xihì iquicúñú-yà, doco espíritu xi-ya nì dānātiácú xì-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà nì sàà ndé ndoó anima nì sandiadi, te nì cachitnùhu-ya xì-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nèhivì cóni sáxíníndísà sàhana tiempo xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhà nèhivì ñuhiví, te nì sandiatu-ya nì cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nèhivì nì càcu nùù barcu mà, cuisì ùnà-nè nì càcu nì quida tècuí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vachi nduámà nahi ñà-cùhî-ndà tècuí quivì vichi, te càcu-nda sàhà-ñá nì natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhî-ndà mà, có-nduá ñà-ndundoo uun ñuma icà-ndà, còò; ñà-xícàn tãhvi-ndà nùù Dios nduá, divi ñà-xícàn tãhvi-ndà ndundoo sáxínítnùnì-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànühù-yá, iá-ya ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nè cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnû nduú-né, te ò inga ana iin fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ía vaha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa nì ndoho Jesucristu ñuhiví yohó, te dispuestu ni cúndóó-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vachi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuáchi-nda nduá. ² Vachi nú niñnú ini-ndà ducán, dandu mà xího ndevàha ga-ndà ñà-chìcuèhè iá ñuhiví yohó na ian quidá nèhivì dava ga; vachi puru ñà-vaha cudî ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vachi mii-nsiá, tiempo nì yàha xi-nda nisa quida ndevàha-nsia nacua quidá nèhivì có-ínáhá xí Dios, vachi cuàhà viciu nisa icumi-nsiá; cuàhà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuàhà escándolo nisa quida-nsia, vachi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisì figura yùù nisa cahvi stná-nsià antes, mate quini iá` quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñàyùcànduá, ndulócò nècuàchì dava ga vichi, xitnùhu-ne mii-nsiá, có-cùndàà ini-nè índù chuun có-cùtnáhà gá-nsià xì-né na quidá-né ñà-có-ndiàá mà. ⁵ Doco (vaxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchì mà nacua-nsia-ne cuenta (sàhà nsidaámà) nùù mii-yá. Te sà-ítúú ndàcàn-yà cuenta sàhà cuáchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiácú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñàyùcànduá, ndè stná nècuàchì nsii nì nìhì-né nì xinitnùhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñá vātūni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè nì nìhì-né castigu, vachi nèhivì ñuhivì nì sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-ítúú quivì nsihì nsidaa iñàha. Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vii ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tãhvi-ndà nùù Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà ùhì nandòó-nda nsidaa falta nì quida nècuàchì mà mate cuàhà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùù ñanìtnaha-nda (nú xicánúú ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa nì nìhìtãhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùù ñanìtnaha-nda, vachi ducán ndiá icà-ndà quida-nda xi gracia nì nìhìtãhvi-ndà nùù-yá, te cuàhà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nìhìtãhvi) iin nèhivì càhàn-nè (palabra ì), dandu ni cúnduámà nahi meru palabra nì cachi mii-yá. Te nú xicánúú-ndá indèhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùù Dios. Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu quida vii-ndàñá sàhà-ñá sàà nèhivì naquimanì-né mii-yá sàhà Jesucristu. (Ansivéhé-yá), te nicanicuahàn ni cusáhnû-yá, te ni queé stná cuàhà tnùñuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cúndóó-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nù, màsà ndúlócô-nsià nú ni yáha-nsia tnùndoho fuerte (quida nèhivì); cónduá ñà-ndulocó-nsià na ian nduájàn iin ñà-cóni ñihnú ini-nsià cuu xi-nsiá; cóó. ¹³ Xiñuhu cudìi ini-ndà sàhámà vichi, vèchi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivì cuni-ndà (naxicocuñ-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmí-ndá cudìi ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhán stná-ndà nú ni cáhàn quini nèhivì dìquì-ndà ñà-nchícùn-ndà mii-yá, vèchi Espíritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndàà nduá, quini cáhàn-nè (xi-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, cóó. Tnúñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cundúámà sàhà-ñá nì sàhnì stnaha-nda, te ò nì quidácuíhná-ndá iñàha, te ò nì quidà-ndà iin ñà-có-ndiáá, ò nì dáquìhviyuhù-ndà nù chuun xi inga nèhivì; cóó. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núù-ndà sàhájàn. Cóó, ñà-naquimanì-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vèchi vichi sà-íá cuàhàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿índù iñàha icúmí yáha nècuàchì có-ndúlócô sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vèchi ndohó, nèhivì vaha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà núù-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xì cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vèchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá íá anima-ndà, vèchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vètùnì cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchí

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnù jaàn. Yùhù nduú stnái iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xininùí nansa nì cuu na ní ndoho Cristu; te quivì natù stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnái ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá) nì cúnúù víi-nsiá nèhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì riì xí-né. Doco nì cundúá xì nsidaa voluntad xi-nsia, màdiá fuerza nì quidá nèhivì xì-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dìhùn, cóó; ñà-cudíi inì-nsia nì cundúá. ³ Ni màsà cúníhnú ini-nsià nduú-nsiá lamú xi nècuàchì ndiaá-nsià. Cóó; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivì ndiaá-nsià, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuñ mii-yá ana ndiaá xì nsidanicuu-nda, dandu ñihì iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu dìni-ndà, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chícá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-nduá xícachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuú-nsiá, nicanicuahàn nì cúníhnú ndahví inì-nsia, te cahvi tnahá stná-nsià, vèchi Dios, sadí-yà núù nsidaa nèhivì nducuéhè; doco nècuàchì ñihnú ndáhví inì-xi, sáhatahvì-yànè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vèchi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yà. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tnùñuhu xi-nda núù nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) núù ndahà mii-yá nì ndóo nsidaa chuun nacánì ini-ndà sàhà-xí, vèchi ñihnú vaha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vèchi íá ana xicánúú xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sì-león, vèchi xicánúú-si ndáhì-si nandúcú-sì ñà-caxì-sí. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda dìtá-sindó, iin-ni nì cúníndísà víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà ndoó inicutu ñuhivì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisì Dios nduú ana sáhatahvì xì-ndà gracia, te divi stná-yà sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda núù-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcànduá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yà nsida vii-yá anima-ndà, te nacuahà-yàndó valor. Icúmí-yà nacuahandee stná ini-yàndó, te

chindee-yándô ñà-màsà queé-ndá nùù ichì váha. ¹¹Te vichi ni queé gá más tnùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnû stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na ní ndaquìndè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xí

¹²Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúîn ñà-tiái tutu tii yohó ndé cáhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni nìhì-ndà). Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúníndísâ víi-nsiá gracia mà.

¹³Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsià entre mii-nsiá.

Nì cúndóó cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nù mii-yá nì nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni nihítáhvì stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùnì ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisì inì-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vàchi mii-yá nduú ana nì dâcâcu xi-nda. ² Pues vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya, te contentu ni cúndóó-nsiá sàhà-ñá ináhá-nsiâ mii-yá xì (Yuamánì-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gà mii-yá, te ndiaha gá quidá-yá, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ìì xí-yá ndohó, te nì nihítáhvì-ndà nsidan-icuú ñà-ndùá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñá fuerte guá-yà, te ndiaha guá-yà, ñàyùcàndùá nì cundiatú-ndà cuàhà gá ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yà. Vàchi sàhà palabra mà vâtùni cucumi stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihì ndèè stná-ndà naco-nda modo sìquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudî guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñá nì cachi-yà xì-ndà palabra mà, ñàyùcàndùá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndáyá) chicá viì. Pues vichi sà-xinindisá-ndáyâ, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu viì ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihì vâha ini-ndà (sàhà ichi-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadì-ndà nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vâha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vàchi cunaha-nsiá, nú ni cùtùha vâha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdì uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndà Jesucristu; nì màdì uun-ni quea ñà-ìnhá-ndáyâ. ⁹ Doco nèhivì còò ñá-vâha ma ini anima-xi, có-cùndàà vâha ini-nè, na ian quidámáxìní-nè, te có-nsinúú gà ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, chicá vâha cunsìhi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-ndù-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vàchi nú nì quida ndisa-nda ñà-vâha jaàn, dandu mà sàà-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còò, ndiaha gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dâcâcu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ìì xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcàndùá, cunì dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sà-ìnhá-nsiâ iyuhu sàhàmà vichi, te nihnú vâha inì-nsia palabra ndàcuisì nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácù-ve ñuhivì yohó, chicá vâha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vàchi ináhì sà-ìtúú quivì icúmí cui nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xí. ¹⁵ Doco icúmí nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ìì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, màdì cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còò, vàchi sàni xininù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá, nì nacani-nsi xì-nsiá sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocuín-yà. ¹⁷ Vàchi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tñùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamánì-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemanì nduú ana yohó, te cudî inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá dìni yucù ìì yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamánì-yá) ansivì.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, sàhà ñà-jaàn chicá más náhà claru ñà-ndácuisì nduá nì cacachi profeta nìsa cahàn sàhà-yá sàhana; te vichi ndiá icà-ndà cunihnu vaha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchìmà, vàchi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxínítnùnì-ndà na iin ñuhu nchíí fuerte ndé iin tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-màndó dècuèndè quìvì danátnúù ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoó inicutu ñuhivì). Daaní, quìvì jaàn (icúmí-yâ datnúù-yâ ini anima-ndà na ian) quidá sìtnúù cahnú cachítnùhu ñà-sàcuàhàn tùinuù inga quìvì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ìì nì cachítnùhu nèhivì sàhana ma, te nì tiaa-neà nùù tutu. Màdì sàhà cuisì sàxínítnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cuní cachàmà. ²¹ Vàchi nèhivì ìì sàhana ma, màdì inì-ni mii-né nì chítnùnì ini-nè ñà-nduá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còó, divi Espíritu ìì xí-yá nduú ana nì dàtnúù xì sàxínítnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-nduá nì cachi-nè.

2

Màsà nácuítnúhú-ndá ñà-tnùhù chináhá nèhivì

¹ Tiempu sàhana ma nì sandoo stná tètñùhù ñuu-nsì, datiaá uun-tè cáhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tètñùhù nahi tè-sàhana ma. Te icúmí-tê daquíhvi dèhé-te iin dàñùhù chináhà-te. Ndè icúmí stná-te nacuaà-té Stoho-ndà Señor, mate sàni dànáà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyùcàndùá yàchì icúmí-tê ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivì icúmí tenchicùn xì ichì sìquini mà, dècuèndè sàà stná-nè cahíchì ini-nè ichì ndácuisì-yá. ³ Te tètñùhù mà, ñà-cuàhà guá cuú inì-te sàhà dihùn, ñàyùcàndùá, vico uun icúmí-tê cáhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sàhana sàni cachi Dios ñà-icúmí-tê cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-ítúú sàà stná quìvì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yá sàhà-né, vàchi nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndè cahà andea ndé iin tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sàà quìvì ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nèhivì ñuhivì sàhana, cóni dácácu Dios-nè, vàchi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ìa, teayùcàndùá nì quixi diluviu dìquì-né. Doco tiaa nani Noé, còó. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cáhàn stná nècuàchìmà xì nèhivì sàhana ma áma quidá víi stná-nè, doco (cuisì) Noé mà xì inga ùsà gá tnahà-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xìxìn nsiha, ndé cuisì yàà-ñá nì ndòò, vàchi iin castigu xi mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhì stná nsidaa gá nèhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quìvì nùù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nìsa ìa stná iin nècuàchì vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xì nèhivì ñuu mà. Vàchi yucán iá-nè mahì nècuàchìmà, te nsiquìvì inínì-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá yáha ga nì ndòò cahan-ne sàhà nècuàchìmà. Daaní, na (ní nihì ñuu mà tnùndoho), nì dácácu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yúcán náhà claru, tùha ndisa Dios tavà-yá nèhivì vaha xi-ya nùù tnùndoho yàha-ne nì cùí. Te ináhá vaha stná-yá nansa cuàhàn-yà quida-ya xì nèhivì malu vichi, itnìí-yá cuenta sàhà-né ndè cachi sàà quìvì juicio, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-nduá dandacú mii-yá nùù-né.

Vàchi tètñùhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga cáhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndè ángel xi Dios, có-cànàhá quini-ne na cáhàn-nè sàhà falta xi ana fuerte mà nùù Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùù témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sàà-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisì có-cùndáà inì-xì xínduu-tè, te quidá-te na ian còò anima-te. Ñàyùcàndùá, divi icúmí cuu xi-té na ian cùù-xì quisì yùcù, cuisì ndoó-si ñuhivì sàhà-ñá tñii nèhivì-sí, te cahní-nésì; pues divi ducán icúmí cuu stná xì tètñùhù mà, icúmí-té

ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá ñhì-té, divi nacua nì quida-tè xì ñanìtnaha-tè. Doco vichi cudî inì-te quidá-te ndéni ñà-sìquini nì cui ndui (ò ñuú) nì cúnduá. Ñàyùcànduá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xì-ndà, doco dandahví uun-tè, vàchi cudî gá inì-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvá diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà úhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmí-tê ñhì chíhán-te. ¹⁵ Vàchi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sàhana; iin nècuàchì xinítuì nì sanduu nècuàchìmà, doco cuàhà gá ñisa cuu ini-nè sàhà dihùn; mate iin chuun có-ndiàá nduá, doco quida-neà sàhà dihùn. ¹⁶ Doco nì ñhì-né iin conseju vaha nùu burru xi-ne, có-íá vaha ñà-nduá quidá-né, nì cachì-si xi-né. Mate quisì nduú-si, doco nì càhàn-si na iin nèhivì, te nì sadì-si nùu nècuàchìmà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cúí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñhù mà. (Còò ni-iñàha níhì-ndà) nùu-té, nahi vicò tàchí, còò ni-iñàha nihá. Ñàyùcànduá icúmí-tê sàa-te iin xaan ndé iin tnúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte càhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chicuéhè nduá cachí-te, vàchi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa nì nì cui; vátùni iá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcànduá, náditá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-itúú càcu nùu ichì malu mà nì cúí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xi nèhivì, doco mà cúí, vàchi ndè stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùu-té. Te nú sàni cundee iñàha nùu-ndà, dandu có-ndóò gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vàchi nì cachí-ndà iá iin nèhivì, te ñisa cundaà vaha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te nì càcu stná-nè nùu modo sìquini xì ñuhiví yohó; doco nú tucu tu nì dácà dìni-né, te cundee cuàchi ma nùu-né, dandu chicá quini queamà nùu ñà-primeru. ²¹ Vàchi chicá vaha màsà cúnitñuhu-ne sàhà ichì váha-ya nì cúí, te màdiá nì xinitñuhu-ne, dandu después nì naxicocuín tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ì nì cachi-yà xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachí dichu sàhà sìhina: “Nì nsihì nì ndusan-sì, dandu naxícócuín tu-sì saxí-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí nihní-sì”.

3

Icúmí naxicocuín Stoho-ndà Jesús ñuhiví

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñani màní. Te nùu ndùì carta xi sàni quide lucha nacuaàhandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani yìi ini-nsiá. ² Te cuní stnáì nsinuu inì-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitñuhu nèhivì ì sàhana, xì stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùu nsiùhù nècuàchì nì ñhì chuun nùu Stoho-ndà Señor nì dácàcu xi-nda, vàchi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá iñàha chicá cuní cundaà inì-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàa quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo nèhivì cuàcùndiaa (sàhà ichì-yá). Icúmí-nè quida ndevàha-ne xì mii-né nansa nì nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nè cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsì naxicocuín-yà nacua nì cachi-yà? Vàchi dècuèndè sàhana na ní xhì xii-ndà, còò ni-iñàha, vàchi iin-nì iá ñuhiví vichi nacua nì sàcòà quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachí nèhivì ducán, cuisì quidámáxiní-nè sàhà nansa nì cuu sàhana na ní sàcòò ansivi, te nì xínu stná ñuhù íchí mahì tècuí, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dandacú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuí mà ní ndañuhu stná ñuhiví sàhana ma, vàchi nì dàhvia dàvì inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhiví iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-ìcúmíâ coco nsiha, cuisì ndiatú-yà ndè cachi sàa quivì ndundaà sàhà cuàchi nèhivì malu, dandu coco ñuhiví, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cunî nsinuu ini-nsià, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuià nduá, doco iin-ni nduá nù Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcànduá, mate cachí nèhivì ¿índù chuun cucuèè-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còó; màdì ñá-cô-ndùlócô-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vàchi có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-nda; còó; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuîñ ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cuní-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanàá) icúmí sàà quivì quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nìhnú ini nèhivì quixi tècuìhnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhiví, icúmíâ dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vàchi ñuhiví yohó xì nsidaa ñà-lá nùá, icúmíâ coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñá sà-ínáhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcànduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacuanu vii-ndà ñuhiví nacua cuní mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndà.

¹² Siempre ni nsínúú ini-ndà ñà-icúmí sàà quivì xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vàchi quivì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhiví, icúmíâ ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vâha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòo stná inga ansivi saa xi ñuhiví saa nacua nì cachi-yà xì-ndà, te ñuhiví saa ma, puru ñà-lá vii icúmí coo nùá.

¹⁴ Pues, ináhá vâha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcànduá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo manì-ndà ñuhiví, màsà cóó ni-iin falta xi-nda, ni màsà cóó ni-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni ni coó ducán dècuèndè quivì naxicocuîñ-yà.

¹⁵ Te nú dacueé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisì sáha-yàndó tiempo càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màni-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nù-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vàchi ducán nì nìhítàhvì-né. ¹⁶ Te nù nsidaa carta xi-nemà, cachítnùhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndáà nduá ùhì cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachí-nè nù carta mà. Ñàyùcànduá, nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, dasívì uun-ne palabra mà, vàchi nèhivì có-xìníndísà vâha nduú-né. Te divi ducani dasívì stná-nè dava ga tutu ì xí Dios, doco (ndahví-nè), vachi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-nè sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà tètñùhù có-ndùlócô sàhà ley xi Dios, còtó naditá-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsiá quee-nsia nù ichì vâha nchícùn vii-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvì stnái nù-nsiá ñà-nì cúnsihi inì-nsia nansa cucumí gá-nsiá más gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, xì nansa nìhì stná-nsiá cunaha vâha-nsiayà, vàchi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yà ndè quivì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuní-nsi càhàn-nsi xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhiví, sà-iá-yà. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì càhàn-yà; sàni xininùù-nsiyà, dècuèndè sàni tnii ndahà stná-nsi ìcà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xi palabra ì cachítnùhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndùá, (nì quixi-ya) ndè ñuhiví yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùù stná-nsiyà, ñàyùcàndùá, vichi cachítnùhu-nsi, te dansítnùù ini-nsi mii-nsiá sàhà-yá, vachi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nùù Yuamàni-yá nisa ìa-ya, dandu nì quesaa-yà ñuhiví yohó, te nì xini-nsiyà. ³ Te ñà-ndùá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-ni nì cúníhnú vaha stná ini-nsià nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemanì-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yà ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudiì inì-nsia, ñàyùcàndùá dísàhà-xí tiaá-nsí ñà-yòhó nùù-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemanì-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachítnùhu stná-nsi xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vachi micuísì ñà-vaha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nìhnú ini-yà ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichì ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchìcùn-ndà ichì ndàcuisì-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnúù-yà sàxìnítnùnì-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nì Dèhemanì-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú ni cachí-ndà có-ndùù-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicà có-nìhnú ini-ndà palabra ndàcuisì. ⁹ Doco nú ni cuáha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yà quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yàndó, seguru cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú ni cachí-ndà còò cuàchi ni quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhí tnúhú-ndáyà. Te nú ducán, dandu nàhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Dios

¹ Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nùù-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú iá ana nì quida iin cuàchi, dandu (ni cúnáhà-nè) iá stná ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vachi mii-yá, ndàcuisì ini-yà. ² Te divi sàhà ñà-ndùá nì quida-ya nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gà ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdì cuísì sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yà, còò, vachi nì dãnáà stná-yà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhiví. ³ Te vichi nú ni chívàha-nda ñà-ndùá cachí-yà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnàhá ndisa-nda xi-yà nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhà-nèyà, doco có-chívàha-ne ñà-ndùá cachí-yà, dandu (cundaà ini-ndà), tnuhu-né, có-nìhnú ndàà cuisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-ndùá cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vátùni cundaà ini-ndà iin nèhivì xí-yà sàndùù-né. ⁶ Vachi nú ni cachí-nè nèhivì xí-yà nduú-né, dandu ndiá ìcà-né quida viì stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-ndùù palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cùcáhán-nsiâ iin ley saa nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñàni. Còó, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quìhvi-nsia ichì-yá, vèchi divi ley yucán nduú palabra nì xinitnùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó. Te nú nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní ìa-ya yohó), xì nansa (quida stná-yà) xì ndohó vichi, dandísá vètùnì cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vèchi cueé-nì cueé-nì làcà iyuhu iín tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnúù-yà sàxìnítùnì-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndácuisì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnúù Dios sàxìnítùnì-xi, doco có-xiñùhù-né ñanìtnaha-ne, dandu ichì ñáa nduá nchícùn ì-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnúù Dios sàxìnítùnì-nè, te có-nàcánì ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, tañáha ga tnúù ndiaha sàxìnítùnì-nè. Xicá ñáa-né, ni có-sàha tnunì ini-nè índù cuàhàn-nè, vèchi iín tnúú ini anima-nè ñà-sàni quihin-ne ichì ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùù-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quìvì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnái palabra yohó nùù-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái nùù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùù ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nùù-nsiá sàhà ñà-sàni sàà stná-nsiá nì xini stnàhá-nsiá xì Yuan-diaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnái ñà-yòhó nùù-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái ñà-yòhó nùù-nsiá sàhà-ñá fuerte gá anima-nsiá, vèchi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ì xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nùù ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cúú ini-nsiá sàhà ñà-nduú modo xi ñuhiví yohó, ni màsà xího stná-nsiá ñà-nduá iá nùá. Vèchi nú ni cuú ini-ndà sàhà modo xi ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vèchi nèhiví nihnú inì-xi ñuhiví yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xì iquìcúñù-nè, te xího stná-nè cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáá, te nducuehé stná-nè sàhà ñà-nduá icúmì-nè. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-nduá ñà-cùdî ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còó, ñà-cùdî ini nèhiví ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíâ nsiha, te mà níhì gá nèhiví ñà-nduá nisa xihò guá-nèmà. Doco ana quidà-xì ñà-nduá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndáà, te índù ñà-nduú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vèxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmì quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcànduá, vètùnì cundaà ini-ndà ñà-vèxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínduu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vèchi cóni ía ndisa-ne ladu xi-nda, vèchi nú nèhiví ladu xi-nda nduú-né nì cúí, dandu dècuèndè vichi cutnahá ì-né xì-ndà. Doco, còó, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dìin ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùù mii-yá ana chicá ì sàni nìhìtáhvi sàxìnítùnì-nsiá, te sà-ìnáhá nsi-daa-nsiá ñà-nduú ñà-ndáà. Te ñà-sà-ìnáhá-nsiâmà, ñàyùcànduá tiaí tutu yohó nùù-nsiá, màdì sàhà-ñá có-ìnáhá-nsiá, vèchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-nduú ñà-ndáà. Te sàhà-ñá nduá palabra ndácuisì, ñàyùcànduá ni-iyuhu mà cùnduá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-nduú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùù Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, ni còò stná Dèhemanì-yá”. ²³ Nú ni cachí-ndà: “Còò Dèhemanì-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaà stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndácùcahan-nda Dèhemanì-yá, dandu Yua-nda Dios iá vèchi stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàna. Nú iin-ni ni cúníhnú ini-ndà ñà-nduá nì xinitnùhu-nda

daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nêhivì xí Dêhemanì-yá, nêhivì xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia sàhà nêhivì tnùhù cunì dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhì sàxìnítñùnì-nsiá nì quida-ya, te ducánì iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nêhivì mii-nsiá, vàchi sàni nsida ì-yá sàxìnítñùnì-nsiá, te dècuèndè vichi chindéâmà mii-nsiá, vètùni cundaà ini-nsiá sàhà nsidaa ìñàha, vàchi palabra ndàcuisì nduá nì chinaha-yà, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yà mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá vichi, nicanicuahàn ni cúníhnú ini-nsiá cunduu ì-nsiá nêhivì xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xì-nsiá: iin-ni ni cundúu-ndá nêhivì xí-yá, dandu quivì naxicocuñin-yà, mà yúhì-ndà, ni mà cúcáhán nù-ndà cundehè-yándô. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yá. Ñàyùcàndúá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vètùni cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vàchi sàni nihítáhvi-ndà cachi-yà xì-ndà ñà-ndùu-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcàndúá, nêhivì ñuhivì yohó, có-nácúnì-nè ndohó, vàchi ni mii-yá, cóni nácúnì-nèyà daa. ² (Cachí xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nú ñà-vichi sàndùu-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñàha ga datúi-ya nù-ndà índù forma nù-xí sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivì naxicocuñin-yà, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vàchi mimí nacua iá-yà, ducán icúmì-ndá cuni-ndà nù-yá. ³ Ñàyùcàndúá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-icúmì-ndá cuni-ndà nù-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidaviì-ndà anima-ndà, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú túha nêhivì quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhíchi stná ini-nè ley xi-ya queámà, vàchi nsidanicuú cuàchi, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-dìsàhà-xí nì quixi-ya ñuhivì yohó; ináhá-nsiá nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nêhivì xí-yá, mà túha-nda quida ga-ndà cuàchi. Doco ana túha quida ducán, tàcùnì-nè mii-yá, ni tàcùnì stná-nè nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nêhivì mii-nsiá, vàchi (ináhá-ndá ñà-ndàà nduá yohó): nú quidávì-nda, dandu (vètùni cachi-ndà) ndàcuisì ini-ndà nahi mii-yá. ⁸ Nècuàchì túha quida-xi cuàchi, iá-nè ladu xi ñà-malu, vàchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhivì xì dècuèndè vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índù-ñá dìsàhà-xí nì quixi Dêhemanì Dios ñuhivì yohó: divi sàhà-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-ndúá quidá quisì mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vàchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàà-nè quida-ne ducán, vàchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhì cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nècuàchì có-quidá víi, ò iin nècuàchì có-cúu inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-ndúu-né nêhivì xí Dios. ¹¹ Vàchi sàhana na ní xìnítñuhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nì sàcùnaha-nsiá ñà-nì cúu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñàyùcàndúá nì sahnì-té ñanì-te. Te ¿índù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñá nì xìnì-te có-quidá víi mii-té, te ñanì-te, quidá víi-né.

¹³ Ñánì, màsà ndúlócô-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nêhivì ñuhivì ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñàyùcàndúá cundáà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-ndà nicanicuahàn; có-íà gà-ndà ladu ndé xíhì anima-ndà.

Nú có-cúu ini iin nêhivì sàhà ñanìtnaha-ne, dandu nàhà xìcà tàñàha ga yàha-ne ladu ndé itiacú anima-ndà. ¹⁵ Vàchi nsidaa ana có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, ndudává-né xì iin tè-sàhnì. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñuhú anima iin tè-quidà ducán.

¹⁶ Te vichi sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà nansa ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vachi sàni xini-ndà ñà-nduá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñàyùcànduá, ndiá icà stná-ndà cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁷ Vachi nú indéhe iin nêhivì iá necesidad nùu iin ñanìtnaha-ne, te có-indéhe ndahví-nè nècuàchì mà, mate algu icúmí-nê, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà có-cuú ini-nè sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cachi uun-nda ñà-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà cahan uun-nda cachi-ndà ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-ndà obra nùu ñanìtnaha-nda.

¹⁹ Nú nì quida-nda ducán, dandu vètùni cundaà ndisa ini-ndà palabra ndàcuisì nduá sàncìcùn-ndà, te mà yúhì gà-ndà sàhà anima-ndà nùu Dios. ²⁰ Vachi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yà nansa iá nsidaa ñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-ñàha dayúhì xì anima-ndà, dandísà mà yúhì-ndàyá, (ñani) màní, ²² vètùni càcàn tàhvì-ndà nùu-yá, te nihì-ndà ñà-nduá xicàn-ndà, vachi chívàha-nda ñà-nduá cachi-yà, te quida-nda ñà-nduá cudî ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dandàcú-yà nùu-ndà? Divi ñà-cahvì-nda xi Dèhemani-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachi-yà xi-ndà. ²⁴ Te nú chívàha-nda ñà-nduá cachi-yà, dandu ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yà nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìlì xí-yá, te ñàyùcànduá, vètùni cundaà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-ndà.

4

Nansa quidá Espíritu Ìlì xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì màní guá nùu, màsà cúnindísà ndevàha-nsia ñà-nduá cachi nèhivì nú cachi-nè Espíritu Ìlì dacàhàn xì-né. Còò, vachi xiñuhu-ñà quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacàhàn xì-né, á coó. Vachi cuàhà tètùnhù sàni quesaha xicánúú ñuhivì vichi, te cachi-te ñà-cuenta xi Dios cahan-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu Ìlì xí Dios dacàhàn xì iin nèhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-nè: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòo cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yà ñuhivì yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-ndà, divi Dios dacàhàn xì-né. Doco nú có-càchì-nè ducán, dandu cundaà ini-ndà màdì Dios dacàhàn xì-né; còò, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacàhàn xì-né. Te sà-ínáhá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sà-íá espíritu xi tèmà ñuhivì yohó.

⁴ Hijos míos, nèhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùu nèhivì (xínchicùn xì contra xi Cristu), vachi chicá fuerte mii-yá iá nùu anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhivì yohó. ⁵ Nèhivì (nchìcùn contra xi-ya) mà, cuisì modo xi ñuhivì yohó nihnú ini-nè, te ñàyùcànduá, modo xi ñuhivì yohó cahan-nè, te compañeru-nè, divi ducán nihnú stná ini-nè, te cudî ini-nè cunini-ne ñà-nduá cachi guá nècuàchì mà. ⁶ Doco ndohó, nèhivì (nihnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yà, cudî ini-nè cunini-ne palabra cahan-ndà. Doco nècuàchì có-nduú nèhivì xí-yá, có-cùnì-nè cunini-ne. Ñàyùcànduá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu Ìlì chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cúcuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) màní, vachi divi ñà-jaàn nduá cunì Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú inì-xì sàhà ñanìtnaha-xì, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cuú inì-xì sàhà ñanìtnaha-xì, có-ínáhá-nè Dios, vachi mii-yá, de por sí ducánì cuú ini-yà sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá dísàhà-xì nì techuún-yà mindaa Dèhemani-yá nì quixi ñuhivì yohó sàhà-ñà nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhàmà sàcùndáà vaha ini-ndà ñà-cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vachi màdì ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yà nduá, còò; divi ñà-cuú ini mii-yà sàhà ndohó

nduá, te sàháyùcànduá nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya nì xihì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá ìcà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani màní. ¹² Ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuni-nè meru nùú Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-ini anima-ndà iá-yà, te chindéé-yândô sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvì stná-yândó Espíritu ìi xí-yá. Ñàyùcànduá cundaà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiühù, sàni xininùù-nsí ñà-nduá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhiví. Ñà-jaàn nduá cachítñuhu-nsi xì nèhivì. ¹⁵ Vàchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cuú ndisa ini-yà sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vàchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yà sàhà nèhivì. Ñàyùcànduá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sà-iá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quivì juiciu, vátùni cunihnu ini-ndà, mà yúhì-ndà, vachi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhiví yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiàmà nùú ñà-yúhì-ndà. Doco nú yúhì-ndà, dandu dandóhâmándó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumáni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vachi dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yà sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cuú ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanìtnaha-ne có-xiñhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vàchi nú có-cuú ini-ndà sàhà iin nèhivì sàni xininùù-ndà, dandu ¿nansa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tàñáha ga cuninùù-ndà nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá, sàni dandàcú stná-yà nùú-ndà ñà-nì cuú stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nùú nèhivì malu ñuhiví yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-ndà cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà-yà, te chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chívàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà, divi ñà-cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-nduá dandàcú-yá, mà cúñáñá-ndá chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-nè cundee-né nùú nèhivì malu ñuhiví yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndísá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá dísàhà-xí níhì-ndà cundee-nda nuú nècuàchìmà. ⁵ Vàchi ¿ana gà cui cundee-xi nùú nsidaa nèhivì malu ñuhiví yohó? Cuisì nèhivì xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dèhemanì Dios cundee.

Ñà-nduá cachítñuhu xi-nda sàhà Dèhemanì Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhiví yoho, te nì cuhì-yá xì tècuí, te nì xitià stná nì-yá. Màdì cuísiá nì cùhì-yá xì tècuí nduá; còó, divi sàhà-ñá nì cuítià stná nì-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu ìi xí-yá nduú ana datnúú xì anima-ndà sàhà nsidaájàn, vachi micuísì ñà-ndáà nduá cachí Espíritu ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, nùú gloria na ian ndoó ùni ana cachítñuhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemanì-yá nani) Palabra ìi, xì stná Espíritu ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhiví yohó, ùni stná modo iá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vachi

Espíritu ìì xí-yá nduú iin ana cachítnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuìì nì cuhì-yá, xì stná nì-yá nì xìtià. Sàhà nsi-únì modo jaàn cundaà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nèhivì ùún cachítnùhu xi-nda iñàha, mà úhì xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá ìcà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachitnùhu Dios sàhà Dèhemanì-yá, vèchi iá ñà-nduá sàni cachi-yá. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndàcuisì nduá, vèchi ñuhá anima-ndà, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísá, (ndahví-nè), vèchi ducán queá na ian ndaníhì tnúhú-nè Dios, vèchi có-xiníndísá-nè ñà-nduá sàni cachi-yá sàhà Dèhemanì-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yòhó nduá sàni cachi-yá: iá nansa nìhìtáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemanì-yá nduú ana sáhatahvi xì vida mà. Ana inácaá Dèhemanì-yá anima-xì, sà-ìcúmì-nè vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xì, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-ñá nìhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndácùcahan xi quivì-yá áma sàà-nsià cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yùhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, vèchi nú iin chuun vaha nduá xicàn tàhvi-ndà, dandu inínì-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú inínì-yá na xicàn tàhvi-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmì-ndá ñà-nduá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui ni cùndúá.

¹⁶ Nú xinì-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchì có-nduú cuàchì cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-ñá nì níhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-nduá iin cuàchì cui-ndà sàhà-xí. Vèchi iá cuàchì cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiáá, cuàchì nduá. Doco iá cuàchì mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchì. Te ndiaá stná Dèhemanì-yándô sàhá màsà tnúí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhivì, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vètùnì nì xini stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcàndúá, sà-ìá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvi-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà càhví-nsiá nì-iñàha có-nduú ndisa Dios.

Tutu Ùi Nì Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nùù mii-ní nècuàchì ñahà nì nacàxin Dios, xì nùù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdì cuisì yùhù, vàchi nsidaa gá ana cundáà inì-xi sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vàchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cúnchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudìi inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvi nùù mii-ní, señora, ñà-nì cuú inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Vàchi màdì lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còó, dècuèndè tiempu nì quesaha xítia palabra xi-ya, ndè quivì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùù mii-nsiá ñà-iin-ni nì quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhà, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni nì cúnchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà tètñhù cuní datúcù xì-ndà inga ichì

⁷ Vàchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñhù; xicánúú-te ñuhiví, cachí-te ñà-cóni ía ndisa iquicúnú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhiví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà. ⁸ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni coó nsihi ñà-vaha icúmí-ndá nihì-ndà. ⁹ Vàchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoo nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà, còò ndisa Dios nùù anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchícùn ñà-nduá cachí Cristu, íá ndisa Yua-nda Dios ini anima-nè, te inácaá stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhivì vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñhù có-nduú dàñhù sàni cachimà, màsà dáyâha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gà-nsiá xì-né. Vàchi nú ducán nì quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahi mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachì xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiáá guè nùù tutu yohó, vàchi nacání inì sàì nàcòtì mii-nsiá, dandu ndatnuhu váha-nda, te cudìi gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-íá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchìmà

¹⁻² Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhúì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, màni cuáhà-ní nùì; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvì stnài nùù Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni coó vaha-ní nacua iá vii stná anima-ní. ³ Yùhù nì cudíì cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vii-ní palabra ndàcuisì xì Dios, cachí-nè, vachi iin-ni chívàha vii-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudíì inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudíì inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xinì ñà-tùha-ní quida vii-ní, vachi siempre chindéé-ní dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vaxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsihi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. ⁶ Vachi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsi cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcàndùá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàà vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vachi mii-né, sàhà-ñá cuú stná ini-nè sàhà-yá, ñàyùcàndùá nì caquihin-ne ichi ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Ni có-xícàn stná-nè ni-íñàha nùù nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, ndiá icà-ndà dayáha-nda nècuàchìmà vehe-nda, te ducán chindee stná-ndà (xì chuun quidá-né dacuítia-nè) palabra ndàcuisì xì Dios.

Nansa quidá Diótfrefes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiaa iin carta nùù nèhivì xì Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótfrefes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vachi mii-né cudíì ini-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, na sái jaàn, icúmì càhìn xì-né, vachi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè dìquì-nsí. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vachi na xísàà ñani-ndà ñuu-nsia, dandu nacuaá-né nècuàchìmà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xi nècuàchìmà vehe-xi, dandu sadí Diótfrefes mà nùù-nsiá; còò gá permisú nataca gà-nsià xì nèhivì xì Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúnchícùn-ní ichi malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa ni cúnchícùn-ní. Vachi iin nèhivì quidá víi, nèhivì xì Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quíni, ni có-sàha tnùni ini-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stná Demetrio. Vaha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te nàhà xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsi vaha ndisa-ne, te ináhá-ní màdì tnùhu nduá cachí-nsi.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiaa nùù-ní ni cuí, doco vichi mà tiáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vachi nacání inì yàchì sàà mimíí nàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Ni cúcuéè ni-ní. Cásàhú nsidaa amigo xi-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì iin iin amigo xi-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihi carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnàí ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nù mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsiá nù-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xì stná-nsiá. ² Nì cúndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéê ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñùhù ndohó

³ Ñani màní, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xi-nda ni cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nù-nsiá ñà-nì cuáhandee ini-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndísá-ndá. Nèhivì ì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì nacoó-ya palabra ì xiníndísá-ndá.

⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quihvi stnahá stná-nè xì-ndà. Malu sàstñùhù-né, doco dècuèndè sànahà sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-ìcúmí-nè nìhì-né castigu xi-ne, vachi tucu nihnú ini-nè sàhà gracia xi Yua-nda Dios. Tuxí ini-ne vátùni quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nàcúní-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyùcànduá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xi nèhivì raza Israel sànahà. Mate sàni caquee-ne libre nù ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dándáñúhú-yá cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísá-néyà. Sà-ínahá-nsiá ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sànahà), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; nì nacoó-ne lugar ndé ndiá ìcà-né cundoo-nemà. Ñàyùcànduá, nì sàcùndiadi vaha-ne, nì sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé ìn tnúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivì nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, xì ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-ni nì cui nìsa nacuidiqui uun tiàa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nìsa quida stná-te xi tiàa. Ñàyùcànduá, nì nìhì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahi ñuhu xixìn nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-mà váha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xídandahví mà, iin-ni có-quidáñúhú-tè cuerpu xi-tè, có-ndùlócò-te sàhà ñà-nduá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vachi ducán nì sàní-te, (cachí-te).

⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-né, cóni cànàhá-nè xì ñà-malu quivì nì nàá tnahá-né xì-sí na nì cunì-si nìhì-sí iquicúñú nsì-Moisés (sànahà). Vachi Miguel mà, cuisì ní cachi-nè xì-sí: “Dios ni cadí xì núu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xídandahví mà, mate có-sàà-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vachi cutu nihnú inì-te na iin quisì, mà cùì cundaà vaha inì-te, doco ñà-nduá de por sí nihnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmí dándáñúhú xí-tè.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vachi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucù stná-te na ian nì tucù Balaam (sànahà); vachi Balaam mà, puru sàhà dihùn nìsa quidachuún-te chuun ì xí-te. Daaní, ndudává stná tètñùhù ndoó vichi xì (tiàa sànahà nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìquì ana dandacú. Ñàyùcànduá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichi, cudí inì-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó màni-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vachi có-chívàha-tè tnùñuhu nù ni-íñàha. Cuisì sàhà mii-té ndulócò-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyùcànduá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vídi-xi tiempu xan,

te ò nahi yutnù nì tnuhu-nda, (te nì ìchì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyùcàndùá, ùi modo còò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucù tècuìí, te vaxi chìhñù nùù-té, ducán xínduu stná tè-tnùhùmà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sìtnùú xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vächì sàni tùcù-te inga ichì), ñàyùcàndùá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iin tnúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì là stná Enoc sàhana. Descendencia ùsà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nìsa cahàn stná-nè cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne sàhà tètñùhù xicánúú vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhiví, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstnùhù ángel ìi xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchì nì quida nèhivì, vächì icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-íá vaha ñà-nì quida quini-ne ducán, te nì có-íá vaha stná ñà-nì nandòdó-né ichì-yá, te nì cahàn ndevàha-ne dìquì-yá, vächì cuàchì cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñùhù ndoo vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndòo stná inì-te sàhà nì-ñàha. Puru cudúchì inì-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-tè ñà-nduá xího mii-té quida-tè. Có-yùhí yuhù-té cahàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa cahàn tnùñuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mánì guá nùí, xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vächì nì cachitnùhu nècuàchìmà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndòò-te vichi; divi xínduu tiàa siempre sahdé dava xi nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-nduá xího mii-té quida-tè, vächì còò Espíritu ìi xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìi, vächì ducán nacuahandee ini-ndà. Te na xicàn tàhvì-ndà nùù Dios, ni cuáha-nda chindee stná Espíritu ìi xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tùcù-ndà inga ichì còtò nandòdó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuéyààni cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhvì-yàndó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcàndùá, cahàn vii-nsiá xì-né dècuèndè nì sàà-nè cundaà vaha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchìmà, vächì ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quìñuhu-nè, te nì ditá-ndàné, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tùcù dahuun), cundehè ndàhvì stná-ndàné, doco cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà cúmànchá stná anima-nda, vächì dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchì ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vätùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tùcù-ndà inga ichì có-ndiàá; vätùni cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùù-yá, ni-iin cuàchì-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudìi cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuáhì mii-yá. Te xicàn tàhvì nì queé cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te nì cúndàà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú ñàha ndè sàhana xì dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ì Nì Dàcùní Dios San Juan

Ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnùhu Jesucristu ñà-nduá sà-ítúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchí nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnùhu xi palabra yohó, te nì inini yùhù. Juan naní, te nduú stnàì iin nèhivì xí mii-yá. ² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndàà nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì iníní xân, nú ni chívàha-ne ñà-nduá cachá'; vachi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-ítúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnùha).

Nansa nì casàhú Juan xì nèhivì xí Dios, ndoó nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, casàhùì xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá cáhvi xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Ni cuní màni-yá mii-nsiá, te ni ndóo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yà cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yà, te ndé nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yâ coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnùhu xi-nda puru palabra ndàcuisì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yâ, cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà nùù-yá (nì xitià), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nihitáhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yâ. Pues vichi nùù mii-yá ni coó tñùñuhu xí nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuín-yà. Mahì vico icúmí-yâ nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) ni quíhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié`. Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùì. Ñàyùcànduá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnàì nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vachi dècuèndè sàhà iá-yà, te nicanicuahàn coo stná-yà quivì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vátùni quida-ya.

Nansa nì nihitáhvi Juan nì dàcùní Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnàì dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnàì sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnàì sàà quivì cusahnù Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nìsa le ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuìn Palabra xi mii-yá, ñàyùcànduá nì sàì yucán (nì quida tè-xídandacú), vachi vate nì cachì ié` ladu xi Jesucristu, ñàyùcànduá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá, te ié` ndahà Espíritu Ì xí Dios, na ian sánì, dandu nì tiacu cáhàn-yà yàtí, fuerte iá tàchì-yá, na ian sivi corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié`; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùì, vachi nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiau nùù tutu nsidaa ñà-nduá nì xinù, te dasàà-ñà nùù nèhivì-xí ndoó ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, nì nacuicoé yàtí ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá ùsà candeleru. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xíxìn. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà nì xinì jaèn iín mii-yá, na indéhe nèhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhnì iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa idìdìni-yá nahi idì nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchìnùù-yá, tnùà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhè nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi ini xìtnù. Te fuerte cáhàn stná-yà na ian cahá tèñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhà-yà iníndáhá-yà ùsà sìtnùù, te iníyúhú-yà na iin espada dìin ndùù ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xìhì. Doco ndahà cuàhà-yà nì tnii-ya ìqué, te nì cachi-yà:

—Còó, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí. ¹⁸ Te vichi itiacuì. Ñà-ndàà nduá nì xìhì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmì cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnàì sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-nduá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmì cuu stná quivì nùù-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cuní cachì ùsà sìtnùù iníndáhá ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cuní cachì ùsà candeleru oro yohó. Pues, ùsà sìtnùù yohó, xíndua ùsà nècuàchì cachìtnùhu palabra-xi. Te ùsà candeleru oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natácá iníni xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

2

Razón nì dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachìtnùhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoo ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduì mii-yá iníndáhá ùsà sìtnùù ndahà cuàhì, te xicánuí mahì ùsà candeleru oro, te dohó cachì xì-ní: ² ináhì nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhì nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cùdì inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, nì cachì-nè xínduu stna-ne ana nì nihì chuun nùí, doco còó, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachì-nè, te nì cundaà inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóó-nià. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cùù gá inì-ní sàhì nacua nìsa cuu inì-ní sàhì dihna. ⁵ Ñàyùcànduá, nsinuu inì-ní nansa nìsa ìa-ní nà táñaha ga quida-ní falta, te naxicocuìn inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú coó, sàì ndé iá-nì, te dacúxióé candeleru xi-ní, nú màsà nàxícocuìn inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñùhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñùhì ñà-nduá quidá témà.

⁷ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, nì cúninì vaha-nsia ñà-nduá cachì Espíritu ìì xí-yá, vachi dohó cachì-yà: Nú ni cùndéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùù yùhù nihìtáhvi-nsiá caxì-nsiá quisì vídì caná nùù yutnù ndiaha iín ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón nì dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ Daaní, nùù nècuàchì cachìtnùhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoo ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ndisa, nì xìhì, doco sàni natiacuì. ⁹ Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní, ináhì nansa yàha-ní cuàhà tnùndoho quidá nèhivì. Ináhì ndahví dahuun yàha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhá stnàì nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachì-nè, doco còó, mà ndisá. Nèhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmì-nì ndoho gá-ní quida nèhivì, doco màsà yúhì-nì ñà-nduá icúmì-nì yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia

quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátùni cundaà inì-xi, a xiníndísâ ndisa-nsia. Ùxin quivì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vù-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu nihítàhvì-ní iin ñà-vàha nùí, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàà-nsia cui-nsia ùì xichi (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diìn nduì ladu xi. ¹³ Yùhù ináhí ñà-nduá quida-ní; ináhí nansa iá ñuu ndé iá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhí mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quiví, cóni nácuáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-ní, mate yucán ni sahnì-té iin ana ni cachí vate iá-nè ladu xi, cóni chídèhé-nèà. Divi nduú Antipas, te yucán ni xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdî inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vàchi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì ni càhàn xì tè-Balac sànaaha, ni cachí-nè xì temà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá icà-né, ni chiyuhù-téné caxì-né promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nèhivì, te ni chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cóni nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, naxicocuìn inì-ní. Te nú coó, yàchì sàì ndé iá-ní, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihítàhvì-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútàhvì stnáì iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quivì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quivì yucan, cuisì ana cutahvì xì yùù mà.

Razón ni dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemanì Dios, te nduchìnúí, nchiá na ian tnùù ñuhu, te sàhí, yéhe-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí xì-ní, ¹⁹ ináhí nansa quida-ní, te ináhí cuú inì-ní sàhà ñanitnaha-ní. Daaní ináha stnáì nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnáì nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináhá stnáì iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùù antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-dìsàhà-xí có-cùdî inì quida-ní, vàchi sàha-ní permisù chináhá nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacàhàn xì-né, cachí-nè, (doco còò). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchì mà, vàchi cachí-nè iá permisù càhàn nèhivì xì ana cóni nandàhà xì-né, te vátùni caxì stná-nè promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, ni sandiatui, áma naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco còò, cóni naxícócuìn ini-nè. ²² Ñàyùcànduá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stná tiàa ni caquida xi cuàchi ma, icúmí stná-nè ndoho cuahà-né nú màsà cúú-né arrepentir sàhámà. ²³ Stná dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stná-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhí nansa nihnú ini nsidaa nèhivì ini saxìnítnùnì-nè, te según nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nihì stná-nè nùí. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuèhè) mà, vàchi có-dàcuahá-nsiá palabra sìquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáchì guè xì-nsiá ni inga iñàha chivàha-nsia, ²⁵ cuisì ñà-nduá sàni nihì-nsiá chivàha-nsia ndé vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dècuèndè quivì nasàì ndé ndoó-nsiá.

²⁶ 'Iin nêhivì, nú ni cùndéé-nê nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-nduá cachî dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xi-né. Vâchi icúmí-nê nihítáhvi-né dandacú stná-nè nùù cuàhà ñuu ñuhiví. ²⁷ Nahi yùhù, nùù Yuamáni' nì nihítáhvi' cusahnúí nùù ñuhiví, ducán icúmí stná mii-né cusahnú stná-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nêhivì (cò-ìní, ndahví-ne), vâchi yáha ga fuerte icúmí-nè nàni fuerte-nè na ian cháhà iin quidi còò chuun-xi. ²⁸ (Doco nêhivì nchícùn viì xí'), icúmí-nê nihítáhvi stná-nè cucumi-né sìtnùù cahnú xínu dàtnàà. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúníní vâha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá.

3

Razón ni dàsàà Jesús nùù nêhivì xí-yá ñuu Sardis

¹ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nêhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xi ùsà espíritu ndiaha xí Dios, te iníndáhá stnáì ùsà sìtnùù. Te dohó cachí xì-ní, ináhî nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá viì-ní, doco nùù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñàyùcànduá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndáñúhú ni-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vâchi iyuhá iá', te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà víi sàni quida-ní nùì, sàni xinì. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuñin inì-ní sàhà cuàchi-ní. Vâchi nú màsà nácúníhnú viì inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanàà sàni yucán, te ni mà cùndàà inì-ní índù hora sàì. ⁴ Doco ndoó itnii nêhivì (vâha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni cùchícuéhé anima-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nè cutnahá-né xí' na cacanui, te iin-ni cundixi stná-nè sìcoto cuxín na ian mií, vâchi ducán nátùì-ne nihítáhvi-né nùì.

⁵ 'Cunaha-ní, nú ni cùndéé iin nêhivì nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu nihítáhvi stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quivì-né nùù tutu xi vida ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandiáhî ñà-divi nêhivì-xí nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúníní vâha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá.

Razón ni dàsàà Jesús nùù nêhivì xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nêhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìì, te puru ñà-ndácuisì cáhìn. Yùhù nihí ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcànduá, ducán cachí xì-ní, ⁸ ináhî nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhiví nùù-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vâchi mate có-nduú-nsiá nêhivì chicá icúmí fuerza, doco vátuni, sàni chivàha-nsia palabra-xi, cóni nácuáa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nêhivì cachí-nè xínduu-ne (nêhivì ndiaha), nêhivì raza Judea nduú-né, cachí-nè, doco tnuhu-né, vâchi xínduu nsihi-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nùù-ní ñà-cuitasisi-né nùù-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaa ini-nè, màni-ní nùì. ¹⁰ Cunaha-ní, vâxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhiví na icúmí nêhivì ndoho-ne, te cundaa inì-xi nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cunì-ní tiempu mà, vâchi iin-ni sàni quidandee inì-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yàchì icúmí nasà ñuhiví. Ñàyùcànduá, nacua sàni sàà-ní quida viì-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí nihì inga nêhivì ñà-nduá cuàhàn cunduu premiu xi-ní.

¹² 'Nsidaa nêhivì-xí, nú ni cùndéé-nê nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-nè cundoo-ne nùù Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vâchi mà queé gá-nè nùù-yá. Te ìcà-né icúmí chituu stnáì quivì Dios-xi, xì quivì saí, xì stná quivì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vâchi ndè ansivi ndé iá-yá icúmí nuu ñuu mà

quixa. ¹³ Ñàyùcànduá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá.

Razón ni dàsáà Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísì ñà-ndácuisì cáhìn, mà dándáhvì, te divi ndahà yùhù nì cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhivì xi Dios. Te ducán cachì xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhì nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóo-ní ladu xi! Vàchi yùhù ndaníhì mii-ní nahi tècuíí có-xìhì viì, ñà-mà íhní-tê ni mà víxin-tè, te ñàyùcànduá, vihini dacúxíóí mii-ní nùí, na ian quidá nèhivì xì tècuíí có-xìhì víi, sasi-nète. ¹⁷ Vàchi dohó cachì-ní: Sà-íá ñà-cuíqué. Cuàhà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmì, cachì-ní. Te ni có-cùndáà inì-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tñundoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxíní stná-ní. Vàchi nùu yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vàchi ndahví iá anima-ní), te sàhámà chicá vaha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyùcànduá, iin palabra viì cachì xì-ní, chicá vaha (nàcùnihu viì inì-ní), dandu nihì-ní ñà-cuicà ndisa nùí, divi ñà-nduú nahi oro nì dàà, te nì cundaà inì-xi, vaha-ña. Te xiñuhu stná (ñà-naquida viì-ní) na ian cuàhàn-ní cuiin-ní sìcoto cuxín nùí ñà-màsà cóo chaà gá-ní (nùí), te ducán màsà cùcáhàn nùu-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichì váha. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùí, te cutatna nduchínùu-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnàì-nè dava xichi. Ñàyùcànduá, nacani vaha inì-ní, te naxicocuín inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ 'Pues, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cunini-ne, te nacuna-ne quìhvi cutnahí xì-né, vàchi nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vaha-nda, ducán queamà. Ñàyùcànduá, cáhìn xì ndéni nèhivì nì cui áma cunini-ne, te quìhvi.

²¹ 'Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú ni cùndéé-nè nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmì-nè cutnahá stná-nè xí ndé (gloria) ndé coo stná-nè nùu iin silla ndiaha dandacú-né nacua nì quida yùhù, nì cundeí, dandu nì sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnáhì xì Yuamání dandacú stnàì. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, —nì cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, nì nsihì nì xinì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xinì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xí na ian nì càhàn-yà xí daa. Divi na ian siví corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xí:

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní dacuní mii-ní nansa cuàhàn cuu quìvì vaxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòì na ian sánì nì quida ndudu ìì xí Espíritu xi Dios. Te nì xinì yucán ndé gloria íin iin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùu yéhè jaspe, ò iin yùu yéhè cuahá, ducán náhà-yà. Te dìquì stná silla mà íin iin sìcòyàhncì, na iin yùu yéhè cuií nani esmeralda, ducán náhàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachi. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmì-nú, te nùu iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xiñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xinì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gà tása, te na ian cáhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xìxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà iá stná nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán náhà lugar mà, te yéhà na iin yùu nchií ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmì nduú-né, te iá stná cuàhà nduchínùu-né ladu nùu-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nùu nèhivì nihí-né; te nècuàchì cùmì, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá ñhù ndìxìn-né, te iá chitu stná nduchínùu-né ìcà ndìxìn-né.

Te tìxi stná ndìxìn-né iá stná cuàhà nduchìnúù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachí-nè dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú ñàha. ìì gá-yà. Ndè sàhana iá-yà, te vichi iá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yà coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tnùñuhu xí-yá, naquímánì-néyà, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, te itiácú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmì nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùù sàhà-yà, te cahvi-néyà, chitánínì-né corona ndiaha-né nùù-yà, cachí-nè xì-yà:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsì Dios, te ni coó tnùñuhu xí-ní nùù nsidaa ana itiácú, te ni cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndiá icà coo, vachi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú ñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa ñàha, te ñàyùcàndùá ndè vichi iá ìì nsidaájàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

¹ Daaní, indéhí nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yà iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúú iin sellu. ² Daaní, nì xinì yucán iín iin ángel ndacuì, ndáhì fuerte-nè, ndácàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin ni túi nacani xì tutu mà, vachi còò iin ni nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhiví yohó, ni-iin ana nduú nsì, ni-iin-ne màni cùì quida-neà. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì quesahí sacú fuertí, vachi còò iin nátùì nacuna xi tutu mà cahvi-neà, nì còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà. ⁵ Dandu nì cáhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachí-nè xì:

—Màsà cuácú-ní, vachi sàni tui ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhní. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vachi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyùcàndùá vátùni nacuna-yaña. Te nani stná-yà Nsicaaha nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te nì ndacotì, te nì xinì yucán iín mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhiví-yá, doco vichi iín-yá dava mahì-xí silla ndiaha, xì òcò cùmì nècuàchì sahnú, xì nsì-cùmì ana itá saín nùù-yà. Ùsà nsiquì-yá na iin nsiquì riì, te ùsà nduchìnúù-yá. Cunaha-nsiá, nsì-ùsà nduchìnúù mà xínduu stná ùsà espíritu vaha xi Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iín dava mahì-xí yucán, nì tnàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te nì tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te nì nsihì nì tnii-ya tutu mà, dandu nsìcùmì ana itá nùù-yà mà xì nsidaa stná òcò cùmì nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yá nduú Lelù Íì xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachí nèhiví na xícàn tàhvi-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Icúmí-ní tnii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhní. Te vátùni quida-ní ducán, vachi nì xìhì-ní, nì xitià nì-ní, te ducán nì dànàà-ní sàhà nèhiví. Te divi sàhàmà vátùni nì yàha-ne nì sàcùnduu-ne nèhiví xí Dios, xínduu-ne nèhiví nsidanicuú raza cáhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te nì chitnùnì inì-ní cunduu stná-nè nahi dùtù xinúcuàchì nùù Dios xi-nda. Te icúmí-nè dandacú-né nùù nèhiví dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹ Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xinì sàni nataca yáha ga cuàhà sàstnùhù mil ángel mozo xi Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsìcùmì ana itá nùù-yà, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnú. Te nì tiacuì ¹² cáhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yá ana nani Lelù Ìí xí Dios, vàchi nì xìhì-yà (sàhà nèhivì). Ñàyùcàndùá, icúmí-yâ sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yâ naquihin-ya ñà-cuicà ndi-aha-yá, te icúmí-yâ cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhivì; te mii-né, icúmí-nê ndenihi cahnú-néyà, te tavà-né tnùñuhu xí-yá, vàchi naquímánì-néyà.

¹³ Daaní nì inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xì ñuhívì, xì nsidaa stná nsì, xì nsidaa ñàhà nì quidavàha Dios, ñà-ìá ñuhívì xì ñà-ìá tècuí cuáhà, nsidanicuú ñà-jaàn, nì tiacuì xícachi-nè:

Naquímánì-nsí mii-yá iá nùù silla ndiaha; te naquímánì stná-nsì mii-yá nani Lelù Ìí. Quidáñuhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te ni sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, nì cachi-nè.

¹⁴ Dandu nì cáhàn stná nsícúmì ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —nì cachi-nè.

Dandu nsì-ócò cùmì nècuàchì sahnú yucán, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà.

6

Nansa icúmí cuu na cahnde Jesús ñhù lugar ndé nuhní tutu itùù iá ansivi

¹ Daaní, nì xinì mii-yá nani Lelù Ìí, nì sahnde-yà iin ñà-nùhní tutu itùùmà. Te nì tiacuì cáhàn iin ana iín saín nùù-yá; na cáhàn dàvì, ducán fuerte nì cáhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xinì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né arcu. Te nì nìhì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne cuáhàn-nè, vàchi icúmí-nê cundee-né nùù cuáhà ñuu.

³ Daaní, (nì xinì), nì sahnde-yà ñà-ùì nuhní tutu itùùmà, te nì tiacuì nì cáhàn inga ana iín nùù Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmí-tê permisú dacà-té nèhivì ñà-nàá stnahá-né, te cahni stnahá-né. Te nì sàhà xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-únì nuhní tutu itùùmà, te nì tiacuì nì cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xinì nì quecunu iin idu tnuu, te iá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-tê iin balanza. ⁶ Te tiacú cáhàn ana cáhàn mahì nsícúmì ana itá nùù Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gà nùnì, quidáchúùn-ndá iin quivì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndà; te nù cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cóni nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmì nuhní tutu itùùmà, te nì tiacuì cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xinì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te iá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quivíá, te jaàn nchícùn gà vaxi ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi nèhivì cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúì ñà-jaàn icúmí cui cuáhà nèhivì; nùù cada cùmì nèhivì icúmí cui iin-ne quida, vàchi icúmíâ dandacúá nùù guerra, xì nùù tnama, xì nùù cuèhè, xì nùù quisì daná, te sàhà nsidaájàn icúmí cui cuáhà nèhivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùhùn nuhní tutu itùùmà, te nì xinì tìxi mesa ndé sàha-ne promesa xi Dios, yucán ndoó anima nèhivì. Xínduu-ne nèhivì xiníndísâ palabra ì xí Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nèhivì-né, vàchi nì cachi vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuitacùhá sàhà-nsí? Vàchi nèhivì ñuhívì, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcàndùá xiñuhu ndoho-ne, vàchi mii-ní, ì ndisa inì-ní, siempre tùha-ní quida viì-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsìi ma, nì cutahvì-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichì Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmí cui stná nacua nì xihì mii-né.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-iñù nuhní tutu itúimà, te nì xinì nì tnaa fuerte, te nì nàcùitnùù orá nahi sìcoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi nìi. ¹³ Te nì còyo chitu stná sìtnùù ñuhiví yohó, na ian còyo ñà-vídi quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivi nì natuá na ian natú iin tutu caní, te nsidaa yucù íá ñuhù íchì, xì nsidaa stná ñuu íá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivì ñuhiví, nì xinù dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì úùn. ¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha nì còya dìquì-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùù mii-yá íá nùù silla ndiaha, te màsà níhì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Íi. ¹⁷ Vàchi vichi sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xidà ini-yà.

7

Nansa icúmí màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsiamà, dandu nì xinì cùmì ángel, itá-né nsicúmì ladu ñuhiví, te sadí-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñà màsà caná gá tàchì mà nùù ni-iin ñuu, ni nùù mar, te ni nùù ni-iin yutnù. ² Te nì xinì inga ángel nì nana-ne vaxi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu ducùn nèhivì xí Dios. Te nì ndàhì ndee ángel mà nì càhàn-nè xì nsicúmì tnaha-nemà, divi ángel nì sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhiví xì mar. ³ Dandu dohó nì cachì ángel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quidá-nsiá ni-iñàha xì ñuhiví, ni xì mar dècuèndè nú sàni ducùn seña xi Dios tnaa nèhivì xinúcuáchì nùù-yá.

⁴ Dandu nì inini nì nacani-ne nadaa nèhivì icúmì nihì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchì descendencia xi Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (nì xinì) nì sàcùtuu seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi nècuàchì mà. Daaní, nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi (ñani Judá mà) nani Rubén. Te nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Manasés, nì ducùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Simeón, xì inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Leví, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Isacar, nì ducùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Zabulón, xì stná inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi José, xì stná inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Benjamín, nì ducùn nsidaa-né seña mà.

Nansa nì xini Juan cuàhà mil nèhivì ndixí cuxín

⁹ Daaní, nì ndacoti, te nì xinì yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvi nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá íá nùù silla ndiaha, xì nùù mii-yá nani Lelù Íi, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-né ndahà nù-ñúù. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá íá nùù silla ndiaha, vachi sàni dàcácu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Íi, vachi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, nì cachì-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchì sahnú ndoó yucán xì stná nsicúmì ana itá nùù-yá, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá ndé íá-yà nùù silla ndiaha xí-yá, te nì cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachi-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyùcàndùá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsí xì-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te ni coó tñùñuhu xí nsidaa nèhivì nùù-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicoó nicanicuahàn!

¹³ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnú yucán xì yúhù, cachí-nè:

—¿A ináhá-ní índù nècùachì xínduu nècuàchì ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù nì quixì-ne?

¹⁴ Te nì cachì xì nècuàchì mà:

—Còó, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu nì cachi-nè xí:

—Nècuàchì yohó, xínduu-ne nèhivì nì xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xi tñùndoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xitià nì mii-yá nani Lelù Íi, ñàyùcàndùá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuú xíxinucuachi-né nùù-yá, te ndoo-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhâ-yá xì-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñàyùcàndùá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuíí, ni mà nsíí gà-nè quida orá, ni mà cúní ihni gà-nè. ¹⁷ Vâchi mii-yá nani Lelù Íi, icúmí-yâ cunuù-yànè. Íín-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmí-yâ cundaca-yànè sàà-yà xì-né ndé coho-ne tècuíí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vâchi contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itúí, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daani, nì sahnde-yà ñà-úsà nuhní tutu itúí mà, te nì nsíhi nì quida-ya ducán, dandu nì nàcuíin dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te nì xini yucán nùù Dios sà-ítá tùha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu nì tñàtuu inga ángel nì sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro nì sàà, te nì sàha stná xì-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà ñiquí mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñà mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnahá stná palabra nì cachi nsidaa nèhivì xí Dios na ní xicàn tàhvi-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, divi ducán nì quida ángel mà, ndahà-né nì chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, nì tavà-né chíi ñuhu xíxìn nùù mesa oro mà, te nì dàquée-neà ini còhò mà ndé nì chituá, dandu nì dàndiàchì ndee-néà nùù ñuhiví. Dandu nì tiacu cuàhà gà ana càhàn fuerte, te nì càhàn ndee dàvì, te nì tàsa, te nì tñàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, nì nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te nì sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu nì sivi, dandu nì còyo iin nùù ñuhiví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xíxìn, xì stná nì. Ñàyùcàndùá, nùù cada ùnì yutnù (itá ñuhiví) nì xíxìn iin-nù, te nì xíxìn nsíhi stná yucù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì xini ñàha cuú mànuu na ian iin yucù xíxìn, ducán nàhà, te nì nacava ini mar. Te cuàhà tècuíí mar nì nanduu-tè nì (nì quidamà). Iyuhu cumánì gá, te cunduu davatahvi tècuíí mar nì cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumánì gá, te cunduu stná davatahvi-sí nì xihì. Stná barcu, iyuhu cumánì gá, te cunduu stná davatahvi-nú nì sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhiví nì nacava iin sítñùù cahnú nisa ituu ansivi, xíxìn fuerte-si, te tñùù nihni-si na iin ñuhu cahnú. Te nì nacava-sì nùù ñuhiví nì còya nùù cuàhà yùte xì cuàhà pozo, iyuhu cumánì gá cunduu davatahvi yùte xi pozo nì còya nùù-xí. ¹¹ Te sítñùù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga nì ndu-uà yucù tècuíí ndé nì còyo-sì. Te cuàhà gà stná nèhivì nì xihì ñà-nì xihì-ne tècuíí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmì, nì sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá nì cúí, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo nì cúí xì stná sìtnúù; iyuhuni cumánì gá, te nsihi dava fuerza xi-sì. Ñàyùcàndùá, nì nanchiì ndahvi orá ndui, te nì nanchiì ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te nì xinì meru dìquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhì ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivì ñuhiví. Ndahví-nsià, vàchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vàchi cumánì gá ùnì gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsià na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xinì dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhiví nì nacava iin ana nchií nahi sìtnúù. Te nì nihì-né ndahàcáa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xíxìn ini xitnù cahnú, te nì nanchiì ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nàcùitnùù inicutu. ³ Daaní, mahì ñùhmà mà nì caquee cuàhà sìca nì ndava-sì ñuhiví. Sàni nihitáhvi-sì cucumi-sì iñù ñà-cunduu-sì quisì daná nahi sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-sì ñà-màsà cáxi-sì yùcù itá ñuhiví, nì-iin stná ndahà yutnù, cuisì-ñá dandohó-sì nèhivì có-itúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivì tui-sì mà, mà cúí cúí-nè, còó, cuisì ndoho cuahà-né, na ian ndoho-nda na tuí sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhi-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhiví, doco mà cúí.

⁷ Te nì xinì sìca ma, te ducán ndáa-sì nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sì, sìcàté oro ñuhá. Te nùù-sì, nahi nùù nèhivì nduá. ⁸ Te ididínì-sì, na iá ididínì nècuàchì ñahà, ducán iá; te nùhu-sì, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te ìcà-sì, nahi càa nduá. Te na ndavá-sì ansivi, yáha ga ndee cahá ndìxìn-sì, na ian cahá cuàhà gá carreta ídítá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sì, nihá iñù nahi sìduhma, vètùnì tui-sìndó. Te ùhùn yòò icúmí-sì dandohó-sì nèhivì. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùù-sì, divi nduú ñà-malu dandacú nùù yavi cunú mà; Abadón nani-sì nùù dàhàn hebreu, te nùù dàhàn griegu Apolión nani-sì.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumánì gá ùì gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñù, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì tiacuí iá ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nùù Dios. Nsícúmì esquina mesa mà itúú iin iin ñà-íá nahi nsiquì quisì, te mahì ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xì ángel làcà ní sivi xì corneta-xi, te dohó nì cachi-nè: —Cuahán-nì ndaxi-ní cùmì ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì quida ángel mà, nì ndaxi-né cùmì ángel yucán, vàchi yucán ndoó tùha-ne sàà meru cuià, meru yòò, meru quivì, meru hora ñà-cacahni-né cuàhà nèhivì. Nùù cada ùnì nèhivì ñuhiví, icúmí cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì xinì na ian nì sàní, te nì xinì cuàhà sàstnùhù idu, te itándoó nèhivì yàtà-sì. Ùì cientu millón nèhivì xínduu-ne, nì tiacuí, vàchi iá ana nì cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te dìni idu mà, na iá dìni nsicaha, ducán xí-ia-ña. Te yuhù-sì caná fuerte ñuhu xì ñùhmà xì stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsì-únì ñà-dàná queé yuhù-sì, sàhámà nì ca-xihì cuàhà nèhivì, iyuhu cumánì, te cunduu davatahvi nèhivì ñuhiví nì caxihì nì quida ñuhu mà xì ñùhmà mà xì azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-dàná nùù dìni-sì xì nùù ndohò-sì, vàchi ndohò-sì, na iá còò, ducán iá, te iá dìniá nahi còò, vètùnì tui-sìndó.

²⁰ Doco nèhivì nì càcu nùù nsidaa tnùndoho nahnu-ma, nì cóni cùú-né arrepentir sàhà cuàchi nì caquida-ne nì quidayucun-nè ñà-nduá cahvi-né. Còó, iin-ni nì quida-ne seguir sàha-ne promesa nùù ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro nì cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùù, ò sea yutnù nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-némà, nì có-ìndéhá, nì có-itiácuà, nì có-xicá. ²¹ Te nèhivì ndóo ga ñuhiví, nì cóni nàxícócuìn ini-nè

sàhà cuàchi-ne, iin-ni nì caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sáhàn tàtnà-né, sáhàn tàdí-né, te iá-nè xì ñàhà xí-né, te xidácuihná stná-nè.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, nì xinì vaxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Ídúcún-né iin vico, te ñuhú dìni-né iin sìcòyàhnchì. Nchií nùu-né na ian nchií orá, te tnùu sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndáhá-né iin libru tii nuná. Te nì sàcuìn-nè ñuhiví, sàhà cuàhá-né ián dìquì mar, te sàhà itní-nè, ián dìquì ñuhù íchí. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndàhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihi nì ndàhì-nè, dandu nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvi. Ùsà xichi nì cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yùhù, cuàhìn chitui ñà-nduá nì cachi-nè nì cùí, doco momentu mà nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, cachí-yà xì:

—Màsà chítúú-ní ñà-nduá nì cachi ana nì cáhàn ùsà xichi, te nì ìa na ian cáhàn dàvi, vachi icúmí coo dèhé palabra mà —nì cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, nì ndanihi-ne ndahàcuàhá-nè ansivi, ⁶ te nì ndacùcahan-né mii-yá itiácú nicanicuàhàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ñuhiví, xì mar, xì nsidaa iñàha iá lugar yucán. Te nì cachi-nè:

—Chínáhi Dios, mà cuéé gà, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana, vachi na cuàhàn sivi trompeta xì ángel ùsà, dandísá, icúmí xinu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá` vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xì:

—Tnàtuu-ní nùu ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtui nùu-né, te nì cachì xì-né:

—Taxi-ní libru tii nùí.

Te nì cachi-nè:

—(Yoho iá.) Tnii-niá, te caxì-niá. Icúmí nduvidì yuhù-ní nahi ndudi ñùñù, doco nú sàni coco-niá, dandu icúmíâ ndu-uà-ñà tixi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nè mà, te nì saxiá. Te (ñà-ndáà nduá), saxí vídià, nahi ndudi, doco nì nsihi nì coquía, dandu nì nsicuihnú úa inì. ¹¹ Dandu nì cachì tu ángel mà xì:

—Icúmí-ní cachitnùhu gà-ní ñà-nduú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùu ñuu mà, icúmí-ní cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ùì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xì:

—Ndacuiìn-ní, cuahán-ní, chitacùhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacùhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ì xì-né, te nacahvi stná-ní nadaa-ne sáhàn cahvi xì-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítacùhá-ní, vachi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tè cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ì, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ùì dico ùì (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùì nèhivì-xí icúmí nìhitáhvì cáhàn cuenta xi. Iin mil ùì cientu ùni dico quivì icúmí-né cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te sìcoto cundixi-ne, sìcoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhiví. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùì nù-olivù, xì ùì candeleru. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùu-yá gloria, ducán quidá stná ùì nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhì iin tiàa xì-né, te cuní-te quida quini-tè xì-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí

cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchì mà icúmí ndòo poder ñà-cadi xì dàvì ñà-màsà cuun ni-iin dàvì inii tiempu cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-nè dandacú stná-nè nùu tècuì ñà-nanduu-tè nùu, te nú cuní-nè, vátùni dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsìhi tiempu cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-nè cui-nè, vàchi iá iin quisi dàná iná cáá ini yavi cùnú sàstnùhù yúcán, te icúmí quisi ma nana-sì quee-sì, nàá-sì xi ndúu nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sì cundee-sì nùu-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yúcán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchìca cruz, yúcán icúmí nsii ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachì stná-nè xán, te Egipto cachì stná-nè xán, (vàchi malu gà modo xi nèhivì ndoó yúcán). ⁹ Pues, ñuu yúcán cuitànduhù nsii ma, te cundehè cuàhà nèhivì-né, nèhivì cuàhà raza ndoó cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ùni quivì dava cuitànduhù nècuàchì mà yúcán, ni mà cuàha nèhivì cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudìi ini-nè ñà-sàni xihì nsii ma. Cuàhàn-nè quida-ne vicò, te dacútàhvì stnahá-né iñàha, te cudìi ini-nè, vàchi còò gà ndúu nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vàchi antes cuàhà gà nì ndoho-ne nì quida nècuàchì mà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùni quivì dava, dandu icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuìta-ne. Ñàyùcànduá, yàha ga icúmí yùhì nsidaa nèhivì cundehè xi-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnù mà dìquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundéhe nsidaa nèhivì xiní ùhì xi-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gà icúmí tnàa ñuhivì. Nùu cada ùxin vehe itànduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mil nèhivì sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivì dava ga, cuàhà gà yùhì-nè, te nacuni-nè cahnú gà poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ù. Doco cumàni gà ñà-ùni, te sà-ìtúú vàxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachì-nè:

Sàni sàà quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùu nsidaa ñuu ñuhivì, te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemanì-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoó nùu Dios dìquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachì-nè:

Naquímanì-nsí mii-ní Stoho-nsì Dios, vàchi icúmí-ní nsidanicuú poder. Dècuèndè sàhana iá-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Ansivéhé-ní, vàchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùu ñuhivì, cuàhàn-ní dandacu-ní nùu nsidaa nèhivì ñuhivì. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàà quivì nachitacùhá-nì nè castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsii. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchì nùu-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gà ana xínuu nèhivì xí-ní, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivì ùún, ò nèhivì chicá nì nìhì chuun nùu-ní. Doco nèhivì nì quida quini xi ñuhivì, còò, vàchi icúmí-ní dandáñúhù-nì nè, nì cachi nècuàchì sàhnù mà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñùhu ù xí Dios ansivi, te nì xinì ini veheñùhu ma iá caja ù ndé iná cáá palabra nì cachi-yà na ní ndòo sahnú-yá xì nèhivì xí-yá sàhana. Dandu yàha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gà nì càhàn stná dàvì, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xini Juan seña sàhà nècuàchì ñàhà nì xinudèhé na ní xidà ini quisi cuahá

¹ Daaní, nì xinì iin seña cahnú ansivi. Nì natùu iin nècuàchì ñàhà. Tìxi sàhà-né iá luna, te tnùu nihni ñà-nduá ndixì-né, vàchi orá nduá, te dìni-né, ñuhá iin corona ndé

itándiaa ùxìn ù sìnsví. ² Meru sà-itúú tùinuù mée xi-ne, ñàyùcàndùá, ndáhì-nè, vàchi nì quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tùì inga seña nùù ansivi. Nì quecunu iin quisi cahnú cuahá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìnì-sí, te ùxìn nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìnì-sí ñuhú sìcàté vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì caní-si cuahà sìtnúù itándiaa ansivi, nì dandiàchì-ñásí nùù ñuhíví. Iin tantu sìtnúù mà nì ndiàchì nùù ñuhíví, te ùù tantu-si nì ndòò ansivi. Dandu nì sàcuìn quisi mà nùù nècuàchì ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mée xi-ne, vàchi cuní-si caxì-sívê na sání cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vè mii-yá cuàhàn cusahnú nùù nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida ndevàha-ne. Dandu (nì xinì) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùù silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchì ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù dàná, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nê ñhì-né ñà-cutiacu-nè iin mil ùù cientu ùù dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáá stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyùcàndùá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gà-si yucán (ndé iá Dios). Nì dandiàchì-yási nùù ñuhíví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndè sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì ñehíví inicutu ñuhíví.

¹⁰ Dandu nì tiacuì iá ana cáhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa ñehíví xí Dios. Te sàni sàà quivì cusahnú fuerte-ya, te cusahnú stná Dèhemani-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xì dìquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuú dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùù-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Íi, divi mii-yá nì xìtià nùù-xí sàhà-ndà. Ni cóni cáyùhí-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhí ini-nè vida xi-ne.

¹² Pues vichi xiñuhu cudì ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco ñehíví ndoó ñuhíví xì mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaà-si, xidà cuahà inì-si, vachi ináhà-sí làcà iyuhu quivì ndóo nùù-sí (ñà-quida-si ñà-ndùá cuní-si).

¹³ Daaní, na sání cundaà inì-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhíví yohó nduá, dandu nì quesaha-sí náâ-si xi nècuàchì ñahà mà, divi nècuàchì nì tùinuù mée xi. ¹⁴ Dandu mii-né, nì ñihítàhvi-né coo ndìxìn-né nahi ndìxìn yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuàhàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-né lugar (dèhé) xi-ne ndé ñhì-né ñà-cutiacu-nè ùù cuà dàva, te ducán càcu-ne nùù còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuahà tècuí nahi yùte, vachi cuní-si tnani nècuàchì ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhíví nècuàchì mà, vachi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihi tècuí nì cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì xidà gà inì-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánúú-si nandúcú-sí dàva ga dèhe-ne, vachi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchícùn vii xì ñà-ndùá cachí Jesucristu.

13

Nansa nì ndecoyo ùù gà quisi daná

¹ Daaní, nì sàcuìn yuhù mar, te nì xinì mahì tècuí nì quecunu iin quisi daná, ùsà dìnì-sí, xì ùxìn nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhú iin sìcàté vico. Te ìcà iin iin dìnì-sí itándiaa quivì-sí, iin quivì iá quini, te cáhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán náhà quisi nì xinì mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùù quisi yucán nì ñhì quisi yohó poder dandacú-si nùù ñuhíví. Ñàyùcàndùá, ndee ní cusahnú-si; vachi nùù inga quisi mà nì ñhì-sí coo-si nùù silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, nì xinì nì nacuehè-si, iin dìnì-sí nì nacuehè, cuàhàn cuià cahín. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-si. Ñàyùcàndùá, nì

ndulocó nsidaa nêhivî ñuhivî ñà-nì nduvàha-sì. ⁴ Sàháyùcàndùá, nì cahvi-né quisì nahi còò chindéé xì quisì ùì mà ñà-dàndacú-sì. Stná quisì ùì mà, nì cahvi stná-nèsi, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisì jaàn. Còò iin cui cundee xì nùù-sì nú ni náâ-nè xì-sì —xícachi-nè.

⁵ Te nì nihì stná-sì ñà-màsà yúhî yuhù-sì càhàn ndevàha-sì dìquì Dios; ndee nì càhàn quini-sì dìquì-yá. Te nì nihítáhvi stná-sì ñà-cusahnú-sì ùì dico ùì (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canàhá-sì dìquì Dios, quini gá nì càhàn-sì dìquì-yá, xì dìquì lugar ndé iá-yà, xì dìquì nsidaa ana ndoó cutnàhá xí-yá ansivi. ⁷ Te nì nihì stná-sì ñà-quida quini-sì xì nêhivî xí-yá, te cuàhà-né nì sahnì-sì. Te nì nihítáhvi stná-sì ñà-dandacú-sì nùù nsidaa raza nêhivî ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui càhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nêhivî ñuhivî, cuàhàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin nêhivî mà, có-itúú quivì-né nùù libru xi Lelù Íi. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhivî, dandu sà-itàndiaa quivì nsidaa ana icúmí cutiacu nùù-yá.

⁹ Ni cúníní vaha nsidaa nêhivî nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícádí nêhivî-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní nêhivî-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vachi nêhivî xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xinì yucán nì quecunu inga quisì daná. Nùù ini ñuhù ñuhivî nì nana-sì. Itá ùì nsiquì-sì, nahi nsiquì lelù, doco nacua càhàn quisì cahnú nahi còò mà, ducán càhàn stná quisì yohó. ¹² Ladu nùù quisì nì quecunu nùù mar, jaàn iín quisì yohó, te sàhá chindéé quisimà-sì, ñàyùcàndùá quidá-sì cuàhà iñaha ndulocó nêhivî. Te quidá stná-sì xì nêhivî ñuhivî ñà-fuerza cahvi-né quisì iá-sì nùù-xí, divi quisì nì nacuehè daná dìni-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisì iín yucán, cuàhà gá iñaha quidá-sì ñà-quida tontó-te nêhivî, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-sì, ¹⁴ dandáhvi-siné ñà-cuàhà guá quidá-sì, vachi nì nihì-sì ñà-quida-sì ducán nú iín-sì nùù inga quisì mà. Ñàyùcàndùá, cachí-sì xì nêhivî ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisì nì nacuehè, te nì nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndè nì ditá` tàchá, vachi ducán nì nihì inga quisì mà quida-sì xán. Dècuèndè càhàn stná nì quida quisì mà. Te nú có-càndísâ iin nêhivî cahvi xán, dandu dandacú-sì cui nècuàchì mà. ¹⁶ Te icúmí stná-sì dandacú-sì màcùtuu iin tnuni xi-sì icà nsidanicuú nêhivî, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhá-nè, te ò nùù tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà icà-né, a sea ni cundúú-né nêhivî nihí chuun, te ò nêhivî ùùn, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuicà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vachi nú còò tnuni xi-sì, ò quivì-sì, te ò número xi quivì-sì icà-né, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuàhàn cachì xì-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichí, vátùni cahvi-ne nadaa nduá sàà número xi quivì quisì mà, vachi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmí coto 144,000 nêhivî xí Jesús

¹ Daaní, nì xinì dècuèndè yucù Sión, te yucán iín mii-yá nani Lelù Íi, te cutnàhá-yá xì iin cientu ùì dico cùmì mil (144,000) nêhivî, te icà tnaa iin iin-ne itúú quivì Yuandiáhá-yá. ² Dandu nì inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùù yutnù cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tèñuhu cuàhà, na ian càhàn ndee dàvi. ³ Te nì caxito nêhivî cuàhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmì ana itá saín nùù-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmì nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, màncùì cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nêhivî cuàhà itá yucán, divi nêhivî xínduu iin cientu ùì dico cùmì mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nêhivî nì càcu nùù ñuhivî yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te ni còò ni-iin cuàchi ni quidá-né xì nècuàchì ñahà, vachi cóni càhàn-nè xì nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù Íi ndéni nì cui ni cùhùn-yá. Antes mahì nêhivî ñuhivî nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dànáà-yá sàhà-né, te sàhàjàn nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùù Yua-nda

Dios xì nùù Lelù Ìì, ⁵ vèchi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùù silla ndiaha ndé iá-ya, vèchi còò ni-iin falta xi-ne nùù-yá.

Ùnì razón nì cachitnùhu ùnì ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xinì ndavá inga ángel dìquì-xí ansivi, nihí-né razón vaha xi Dios, iin razón icúmí cunaha nicanicuahàn. Te cuàhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhiví, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachi ángel xì nèhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tnùñuhu xí-yá, vèchi sàni sàà quivì nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví. Ñàyùcàndùá, cahvi-nsiáyà, vèchi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhiví, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuí.

⁸ Daaní, (nì xinì) nchícùn gà vaxi inga ángel, te dohó nì cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vèchi nì sàha nèhivì ñuu mà ñà-coho stná nèhivì inga ñuu, tè ñàyùcàndùá, nì xini stná nècuàchìmà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcàndùá, icúmí nècuàchì Babilonia mà nihì-né iin castigu fuerte —nì cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vaxi inga ángel, te vichi nduú ùnì ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xi quisì daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-ítúú tnuni xi-sì nùù tnaà-xi, ò ini ndahà-xí! ¹⁰ Vèchi yáha ga icúmí-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xìxìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ìì xí Dios, xì stná Lelù Ìì. Te castigu mà, ducán quea na ian cuàhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísì ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vèchi xidà ini-yà sàhà-né. ¹¹ Ñàyùcàndùá icúmí-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xìxìn ñuhu, te) caná ducún ñuhmà, nì mà nunca nihì gà-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuú icúmí-nè ndoho-ne, vèchi nì cahvi-né quisì mà xì figura-si, te nì sàcùtuu stná quivì-sì ìcà-né. ¹² Ñàyùcàndùá, cuàhà paciencia xiñuhu cucumì nsidaa nèhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívàha xi ley xi-ya, te nihnú vaha ini xì (Dèhemani-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachí-nè xì:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachí xùn: “Dècuèndè vichi xì quivì nùù-xí, ndiaha gá coo xi nèhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndàà ndùá, cachí Espiritu ìì xí Dios, icúmí nècuàchìmà quetatu vaha-ne, mà ndóhó gà-nè nùù chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xinì iin vècò cuxín yaa, te nùù vècò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te dìni-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yá iin hoz dìin. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùù veheñùhu ìì xí-yá, te nì ndàhì-nè nì cáhàn-nè xì mii-yá iá nùù vècò, cachí-nè:

—Cahndè-ní vii ndanihi-ní cosecha, vèchi sàni xida vii ñuhiví, te vichi sà-lá ndanchitoa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yà vii iá ñuhiví, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùù veheñùhu ìì iá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz dìin. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùù ndé iín mesa ìì ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùù ñuhu xìxìn. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xì hoz dìin jaàn cahndè-ní nsidaa sì-uva caá nducuyòhò ñuhiví, vèchi sàni xìchi-sì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì sahnde ángel mà sì-uva ñuhiví xì hoz xi-ne, te nì dàtácá-nè nsidaa-sì nì dàquée-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sì quee tècuí-si. Te seña ñà-icúmí-sì chàhmà-símà nduú ñà-icúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàhmà-né, te nì xitlà nì-né, ducán cuàhà nùù mà nahi yùte ndé quee cuàhà tèñuhu,

te cunú nì xìca (nahi ùi metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càni yùte nìi mà.

15

Ùsà ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vàchi nì xinì ndoo ùsà ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vàchi sà-ía, xì ñà-jaàn-ní mà cuída gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xìxin, ducán nàhà. Te nùù mar mà itá cuàhà nèhivì, xínduu-ne ana nì cundee nùù quisì daná mà, xì nùù figura-si, xì nùù número xi quìvì-sí, nùù nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùù Dios (sàhana), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Íi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsì Dios; ndulócô-nsì ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-ní. Doco micuísì ñà-ía vù nduá quida-ní, cuisì ñà-ía vaha nacua ndiá ìcà. Ansivéhé-ní, vàchi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùù nsidaa ñuu.

⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhivì mii-ní, Stoho-nsì Señor; xiñuhu nsidaa-nsì ndanihi cahnú-nsì mii-ní, vàchi cuisì mii-ní ì ndisa-ní. Te icúmí nèhivì nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nùù-ní, vàchi nùù nsidaa-né nàhà claru iá vù nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xì nèhivì ñuhivì.

Ducán nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xinì nì nuna quartu chicá ìi iá ini veheñuhu xi-ya ndé iá vaha ley ìi xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà ángel mà vaxi-ne, diví ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho nahnú icúmí ndoho nèhivì. Te ndixí-né sìcoto yéhè cuxín yaa, te nuhní nchìca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tnàtuu iin ana iín saín nùù-yá, te nì sàha-ne iin iin ángel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-sì castigu xi Dios, divi mii-yá itiácú nicanicuahàn, vàchi sàhà cuàchi nèhivì, ñàyùcànduá, xídà ini-yà. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yà, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñàyùcànduá nì cana ñùhmà, te nì xitià inicutu veheñuhu ìi mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicuì nansihvi ga ni-iin nèhivì ini lugar mà dècuèndè sàni nsihì ùsà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùù-xí.

16

Nansa icúmí dacóyo ángel ñà-ñùhú ini ùsà yaxìn oro, divi ñà-nduú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nì tiacuì iá ana cáhàn fuerte ini veheñuhu ìi mà, cachí-yà xì ùsà ángel mà:

—Cuahán-ndâ dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxìn mà dìquì ñuhivì ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xídà ini Dios sàhà cuàchi nèhivì —nì cachi-nè.

² Dandu nì quee ángel primeru nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì ñuhivì. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì itúú tnuni xi quisì daná mà, nì cana iin nsihì ùhì ìcà-né, quini iá, te yáha ga cuhíà; nùù nsidanicuú ana cahvi xì figura quisì mà, nì cana nsihì ùhì mà ìcà-né.

³ Daaní, ángel ùi, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsihì tècuì mà nìi, nahi nìi nèhivì nì xihì. Ñàyùcànduá, nì xihì nsidanicuú quisì itiácú ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùni, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nì còya nùù nsidaa yùte xì nùù nsidaa lugar ndé caná tècuì, te nì nanduu stná tècuì mà nìi. ⁵ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ángel dandacú nùù nsidaa tècuì, te nì cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sàhana. Te ìi gá stná-ní, ñàyùcànduá, iá vù ñà-nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne. ⁶ Vàchi mii-né, nì casahnì-né nèhivì vaha xi-ní; cuàhà tiàa nì cáhàn cuenta xi-ní nì casahnì-né, te nì xitià

nì-né, ñàyùcàndùá, divi nì nduá icúmí nècuàchìmà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vèchi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nù mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Stoho-nsi Dios. Nsidanicuú poder icúmí-nî, te micuísì ñà-íá viì nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndiá ìcà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmì, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nù orá, te ñàyùcàndùá nì nihítáhvi orá dansí fuerteà nèhivì. Nahi ñuhu xíxin nì nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà nì nsì-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyùcàndùá, quini guá nì canàhá-nè dìquì Dios, vèchi divi-ya nduú ana nì dándàcú coo tnùndohoma; doco cóni nácícócuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, ni cóni nácúní-nè ñà-viì nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nù silla ndé iá quisì daná mà, te nì nàcuìin tnù inicutu ñuu ndé dandacú-si. Te nèhivì ndoó yucán, mà cundéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcàndùá nì tnii ñuhu-ne yàá-nè. ¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivi ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsìhi ùhì nì cana ìcà-né. Doco ni sàhà ñà-jaàn cóni cùú-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiáá quidá-né.

¹² Daaní, ángel iñù, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuíà, te ducán mà cádí yùte ma nù soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xinì nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisì yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisì cuahá nahi còò, te ingà-sì nì quee yuhù quisì nì quecunu mahì mar, te ingà-sì nì quee yuhù quisì cáhàn cuenta xi quisì ùi mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú sì-dicui ma, te nì quee-sì cuàhàn-sì ñà-chiyuhù-sì nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuàhà gá icúmí quisì mà quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsìhi-tè, cundoo tùha-tè sàà quivì coo guerra, te cundua quivì cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naànàá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha inì-ndá sàhá màsà cùcáhàn-nù-ndá na ian cucahan-nù iin nèhivì nú còò sìcoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataca nsìhi soldadu, xì stná tè-dándàcú nù-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vèchi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nì tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñùhu ì xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nù silla ndiaha nduú ana nì càhàn, te nì cachi-yà:

—;Sà-íá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nihì fuerte, te yáha ga nì càhàn dàvì, te nì tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnàa nù nsidaa xichi iniì tiempu ndoó nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnàa, ñàyùcàndùá nì tàhndè ñuu cahnú yucán, ùnì ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsìhi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vèchi xidà ini-yà sàhà nsidaa cuàchi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá cuàhàn-yà quida-ya xì-né na ian dacohó-yánè iin ndutè có-cùnì-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucù iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndè ansivi nì còyo iin nú ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nì dàquéè cuàchi-ne dìquì Dios, vèchi yáha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nù nsì-úsà nècuàchì xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nù nì càhàn-nè xì nì cachi-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhù cuàhà tècuí. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuàhà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te

divi nùù mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhivì quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xíni stná-nè —nì cachi ángel.

³ Ñàyùcàndùá, ndacá ángel mà yùhù cuàhàn xìcà-nsì dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sánî quidá Espíritu Ìi xí Dios, ducán nduá cuàhàn-nsì. Te na ní sàà-nsì yucù mà nì xinì iá iin ñahà indánuú-ña iin quisì daná cuahá, ùsà dìni-sí xì ùxìn nsiquì-sí, te itándiaa cuàhà quivì sìquini cáhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sìcoto moradu vico, xì sìcoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ñâ iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiáá xì nsidaa ñà-sìquini, vâchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñùhùmà. ⁵ Daaní, icà tnaà-ña itúú iin quivì ùhì mànihì ini-ndà. Dohó cachá: Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuahà-xì dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhivì, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá. ⁶ Te nì xinì ñahà mà, na ian xíni-ñâ, vâchi ñà-nì cudìi guá inìa sàhà ñà-nì xitìa nùù nèhivì xí Dios, ñàyùcàndùá, ducán queá na ian xíni-ñâ nì quida nì mà, vâchi nì cudìi guá inìa nì xihì nèhivì váha cáhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuàhà gá nì nduloquí indéhi ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Màsà ndúlócô-nî, vâchi cuàhìn dacunî mii-ní iñàha ñà-cundaà váha inì-ní sàhà ñahà mà xì sàhà stná quisì indánuú-ña, divi quisì iá ùsà dìni-xí, xì stná ùxìn nsiquì-sí. ⁸ Cunaha-ní, antes nìsa ìa quisì mà ñuhivì, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sì naquecunu-sì quee-sì yavi cunú cuàhà, dandu después sàà-si ndañuhu dahuun-sì. Te cuàhà gá nèhivì ñuhivì, icúmí-nê ndulocó-nè na cuni-nè quisì mà ñà-nì ìa-sì ñuhivì, te còò cá-si, doco icúmí-sì nandecunu tu-sì. Doco nèhivì mà, ni-iin-ne có-ìtándiaa quivì-né nùù tutu xi Dios. Vâchi tutu mà, dècuèndè na táyôo ñuhivì, dandu sà-ìtándiaa quivì nsidaa nèhivì cutiacu nicanicuahàn.

⁹ 'Pues vichi, yohó iá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsì-úsà dìni quisì mà, ùsà yucù nduá, te dìquì yucù mà iá ñahà mà. ¹⁰ ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te iá stná ingà-te, doco cumànì gá quesà-te. Daaní, nú sàni quesà-te, dandu iin ratu tii icúmí-tê dandacú-te. ¹¹ Te quisì daná nìsa ìa, te vichi còò cá-si, pues divi quisì mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sì sàà stná-si ndañuhu dahuun-sì.

¹² 'Daaní, ùxìn nsiquì quisì mà, ùxìn rey xíndua, doco tàñáha ga nìhì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisì imindaa hora nihítàhvì-té cutnahá-te xì quisì daná ñà-cusahnú-te. ¹³ Vâchi nsì-ùxìn rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuù-te ndahà quisì mà ñà-dandacú-si lugar xi-tè. ¹⁴ Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàá-te xi Lelù Ìi, doco mii-yá, icúmí-yâ cundee-yá nùù-té, vâchi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yà, vâchi chicá fuerte-yà nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xì-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì càhàn tu ángel cutnàhá xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tèculí cuàhà ndé iá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuàhà ñuu inicutu ñuhivì, vâchi cuàhà raza nduú-né, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxìn rey nduú ùxìn nsiquì itá dìni quisì daná mà, icúmí-tè cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-te dacúxió-te nsidaa ñà-icúmí-ñâ. Còò ni-iñàha cucumiá. Dandu cahnì-tèñâ, te cahmi-tèñâ. ¹⁷ Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vâchi icúmí Dios danácánì ini-yàte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cuu, te sàhàmà icúmí-tè cuàhà stná-te quisì mà dandacú-si lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xinì-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhivì nduú-ña.

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì xinì mánuu iin ángel ansivi vaxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchíi fuerte ñuhiví ñà-yéhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vachi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vachi ndè nùù ñuu mà (nì quesaha cuàhà estilu sìquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihì-ne xì-ñá, te xini stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhiví, nìsa xì-ìa stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíín, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-sìquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuì ía ana cáhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùù ñuu sìquini jaàn sàhà-ñá màsà quídá stná-ndá cuàchi na ian quídá vecínu xi-ndá jaàn, dandu mà níhì stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vachi ndè ansivi iín dini cuàchi-ne, te vichi sàni sàà stná quivì mà-cúndéé gá inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcàndüá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-nè nihì-né tnùndoho, dècuèndè ùì tantu icúmí-nè nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vachi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyùcàndüá, iin doble icúmí nacuitacùhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quídá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá, dava ni tantu icúmí-nè ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsí ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha mánì ía vida xi. Yùhù nduí ana dandacú, còò ni-íñàha cuu xí, ni mà nunca sàì coi tnùnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-nè ducán, ñàyùcàndüá icúmí-nè yáha-ne cuàhà tnùndoho, cuàhà gá icúmí-nè ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tnùndoho ma, iin quivì-nì icúmí quixa dìquì-né, vachi fuerte gá mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vachi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmí-tè cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cun-dehè-té xixìn ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vachi mii-té, iin-ni nìsa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, xica itá-te ñà-yúhì-te nihì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vachi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tìxi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nacuíín te nadíco ndoó inicutu ñuhiví, icúmí-tè cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuàhà inì-te, vachi còò cá nècuàchì ñuu ma cuiin xi ñà-nduá nihí-te dicò-té. ¹² Vachi nihí-te oro, xì plata, xì yùù yéhè, xì sìdiquì cuxín vico, xì sìcoto cuxín finu, xì sìcoto moradu, xì sìcoto seda, xì sìcoto cuahá, xì yutnù sahán viì, xì stná cuàhà iñàha nì cuyucun nùhu elefante, xì cuàhà iñàha nì cuyucun yutnù finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te nihí stná-te canela, xì cuàhà ñà-nì nchico sahán tnami, xì inciensu, xì vinu, xì tàtnà mirra, xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigu, xì idunsiquì, xì riì, xì idu, xì carreta, ndè stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidaájàn nduá nìsa xiin nècuàchì ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyùcàndüá, dohó icúmí cachi nèhivì xì nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vachi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Nì saxixi vaha-nsia puru ñà-chicá viì, te vico gá nì sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca tui ga nùù-nsià.

¹⁵ Cunaha-nsià, cuàhà gá nì cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà ñà-nduá nì sadicò-té nùù nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndüá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càhnù-guá tnùndoho ía ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vachi sìcoto cuxín finu nì sandixi-ne, xì sìcoto moradu, xì sìcoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xi oro, xì yùù yéhè, xì stná sìdiquì cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsià, tìxi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —nì cachì-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnâhâ-te xi peón quidáchúûn nùù-té, xì stná cuàhà tiàa sàhàn viaji inì-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xìxìn ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) ñisa ìa ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù dìnì-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vâchi sàhà nêhivì ndoó yucán nì cucuica nsidaa tè-ìcúmí xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vâchi tìxi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —nì cachí-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudìi gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì nsidaa stná nêhivì (ñuhivì) nì nìhì chuun nùù Dios, xì nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nêhivì xí-yá, vâchi vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá nì quida nêhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùù cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te nì dandiàchì-néa mahì mar, te nì cachi-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmíâ ndañuhu dahuan, te mà nunca gá sàa ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gá cundáa yutnù cuerda ñuu mà, ni stná pitu, ni mà síví gá stná ni-iñàha cundáa, vâchi mà cóó gá ni-iin músico yucán, ni mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, ni mà tiácú gá stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Nì mà cútnúù gá ñuhu ni-iin vehe, ni mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vâchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gá, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dìcò ñuu mà antes, chicá cuica nì sandàa-tè nùù nsidaa tè-dava ga ñuhivì. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te ñisa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nêhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gá stná nêhivì vâha xi-ya. Ñàyùcàndùá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsì ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì xìhì ñuhivì nì quida nêhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihì ñà-jaàn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gá nêhivì ansivi, te dohó xíachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yâ! vâchi sàni càcu dahuun nêhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcàndùá, tavá-nda tnùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnû-yá vichi, vâchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-ìá vii sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá ìcà cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malú íá guá fama xi, vâchi sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nêhivì ñuhivì ñà-nì sanchicùn-nè modo sìquini xi-ñà. Ñàyùcàndùá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuàchi-ñà nì sahnì-ñá nêhivì xinúcuáchì nùù-yá.

³ Daaní, ñà-ùì nì cacachi nsidaa nêhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xìxìn ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú, xì nsicúmì ana itá saín nùù-yá, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá ndé íá-yà nùù silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachí-nè:

—¡Ansivéhé cahnú-ní, amén!

⁵ Daaní, nùù yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachí-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnú-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nùù-yá, te xícahvi xí-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nùù-yá, te ò nduu-nda nêhivì ùún.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nêhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tèñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvì, te dohó cachí nêhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vâchi vichi sàcùsáhnû-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú ñàha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ndà cudìi cuàhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimanì-ndàyá, vâchi sàni sàa quivì nandàhà

mii-yá nani Lelù Í. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vàchi sàni nìhìtáhvì-né cundixi-ne sìcoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vàchi nsidaa nèhivì xì-yá, icúmí-nê (cutnahá xì-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sìcoto cuxín ndixí-né, obra vaha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhán nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xì mii-yá nani Lelù Í”.

Te nì cachi stná-nè xì:

—Palabra ndàcuisì xì Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nù sàhà ana nì càhàn xì, cuàhàn cahví-nè nì cùí. Doco nì cachi-nè xì:

—Màsà quidá-nì ducán, vàchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stnáì ñani-ní nahi mii-né. Còò; cuisì Dios nduú ana ndiá ìcà-ndà cahvi-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-ni quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xì-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànùú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándáa-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàa-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchìnúú-yá, nahi ñuhu xìxìn, ducán iá, te dìni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te ìcà corona mà itúú iin quivì-yá, doco ni-iin nèhivì có-ináhá xì quivì mà, cuisì mii-yá ináhá-yâ. ¹³ Te ndixí-yá sìcoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ì xì Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vaxi ana xínduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itádoó stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada dìin, vàchi divi ñà-jaàn nàa-yà xì nèhivì nsidaa ñuu ñuhivì yohó, te ducán cundéé-yà nù-né, dandu dandacú ndee-yà nù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivì xidà gà ini Dios sàhà-xí, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quivì-yà nù capa-yà xì ìcà dìhin stná-yà, te ducán cachá: Rey dandacú nù nsidaa rey nduí, te nduu stnáì Stoho nsidanicuú ñà-ìá, ducán cachá.

¹⁷ Daaní, nì xinì nù orá, yucán iin iin ángel, ndáhì ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà iñàha caxì-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndacú nù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndóò yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nècuàchì chicá idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoó ñuhivì, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xì quisì daná mà, vàchi cunì-si quida-sì guerra xì mii-yá indánuú dìquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xì-yá. ²⁰ Doco (còni cundéé-sì), vàchi nì tñì-sí, mii-sí xì stná inga quisì nì sacahàn cuenta xì-sì, te nduú stná quisì mà ana nì saquida guá cuàhà iñàha na iin-si nù quisì primeru mà, vàchi ducán nì nìhì-sí nì dandàhvì-si nèhivì ñuhivì, te nì sàcùtuu tñuni xi quisì mà nù-né, te nì cahvi-né figura-si. Pues ndúì quisì mà, vivu nì dandìachì xì-sí ndé xìxìn ñuhu cahnú sahán quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xìhì-te nì quida mii-yá indánuú nù idu. Divi xi espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-sítè nì chitu tìxi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuà

¹ Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tnii-ne quisì cuahá nahi còò cahnú, nì chichuhi-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vaha-sì ñà-màsà quéé gà-sì dècuèndè nsihi iin mil cuià ñà-màsà dándáhví gà-sì nèhivì ñuhiví. Vàchi còò mà nduú quisì xicánúú ñuhiví ndè sànahà, divi ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si. Pues yucán nì sàcùndiadi-si, doco nú sàni nsihi mil cuià mà, dandu icúmí-sì dàñà-sí iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xinì, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te dìquì-nú ndoó stná ana sàni nìhítáhvì nsidandaà sàhà nèhivì. Te nì xinì anima nèhivì nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcàndüá nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhámà cóni cándísá-né cahvi-né quisì daná mà, ni cóni càhvì-né figura-si, ni cóni dúcùn-nè tnuni xi-sì nì ìcà tnaa-nè, ni ini ndahà-né. Ñàyùcàndüá, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xì Cristu iin mil cuià, (nì xinì).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiácú nèhivì xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà nátiácú-nè dècuèndè nsihi mil cuià mà. ⁶ Te nèhivì natiacu primeru mà, nansicáhán-nè, vachi cunduu-ne nèhivì ndiaha xí Dios. Mà sàa-nè cui-nè ñà-úi. Còò, vachi icúmí-nè cundoo-ne cucumi-né chuun nùù Dios nahi dùtù, te cunucuachi-nè nùù mii-yá xì nùù Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xì Cristu cusahnú-né iin mil cuià.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuià mà, dandu icúmí Satanás dàñà-sí quee-sì ndé ndiadi-si, ⁸⁻⁹ cacanuu-sì chiyuhù-sì nsidanicuú nèhivì ndoó inicutu ñuhiví. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sì dandahví stná-sité, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòò ñuù-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàa-te guerra xì ñuu ndé ndoó nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcùita-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhivì xí mii-yá, mero ñuu cùù-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dándáhví xì-té, nì dàndiàchì xì-sí ini ñuhu cahnú ndé xíxìn azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó ìi stná quisì daná xì stná quisì nìsa càhàn cuenta xi-sì. Te nsì-únì quisì mà, icúmí-sì ndoho-sì ndui te ñuú nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùù silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì

¹¹ Daaní, nì xinì iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùù-nú. Te (nì xinì) nì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, còò gá ñà-jaàn nùù-yá, ni còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xinì stnáì yucán nùù Dios nì sàcùita nsidanicuú nsii, nècuàchì cuià xì nècuàchì ndahví. Te nì ìa stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùù-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gà, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsii ma, según nansa cachá nùù nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsii ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùù-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nèhivì nahi vichi, ni mà cóó vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahì ñuhu cahnu ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivì nú sàni xihì-nè ñà-úi cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahì ñuhu cahnuma. ¹⁵ (Vàchi nì xinì), nú cóni-nàtùì quivì iin nèhivì nùù tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dàndiàchì xì-nè mahì ñuhu cahnuma.

21

Ansivi saa xì ñuhiví saa

¹⁻² Daaní, yuhù Juan, nì xinì nì sàcòò ansivi saa xì ñuhiví saa, vachi ansivi nuu xì ñuhiví nuu, sàni yàha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xinì stnáì ñuu ìi nani Jerusalén Saa, ndè

nùu Dios ansivi nì quea mànuu. Ndiaha gá iá, vèchi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacuí cáhàn ndee iin ana cáhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàa tiempu coo saín Dios xì nèhivì ñuhiví, vèchi icúmí-yâ cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyùcàndùá, nsidaa ndutènúù-né, icúmíâ ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Ni mà sàa gà-nè cui-nè, ni mà cóó gá-nè tnùnsí ini, ni mà tnáná gá-nè, ni mà cúhí gà-nè, vèchi mà cóó gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú ñàha.

Te nì cachi stná-yà xì:

—Tiaa-ní palabra yohó, vèchi palabra ndisa nduá, mà dándáhvîà ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-iá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vèchi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-iá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnái, vèchi nsidaa ñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xíhì tècuí ndiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuí mà, vèchi iá ndé ndèa-tè caná ducún-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xì nùu ana cuní datúcù xì-né, icúmí-nè ndutahví-né nsidaa ñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàhì ìa, xì nècuàhì có-xìníndísâ, xì nècuàhì quidá quini, xì nècuàhì sahní, xì nècuàhì tùha cundoo ñahà-xí, xì nècuàhì sáhàn xì promesa nùu yucù, xì nècuàhì cahvi xi yùu yócò ò figura, xì nsidaa stná nècuàhì tnùhù, (ndahví-nè), vèchi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xíxìn xì azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xi-né na cui-nè ñà-ùì.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà àngel nì sa-icumi xi yaxìn ñuhú ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì cáhàn-nè xì, cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vèchi iá ana cunduu nahi ñahàdihí mii-yá nani Lelù Í.

¹⁰ Dandu Espíritu Ì xì Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xìqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcùní-yà yùhù ñuu ìi nani Jerusalén, dècuèndè nùu Dios mànuu ansivi vàxan. ¹¹ Nchií yèhè ndiahá quidá-yá, na ian yèhè guá iin yùu ndiaha yáha ga ndiaá, vèchi nahi yùu yèhè nina nani jaspe, ducán nchií ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ña, te ùxìn ùì yèhè icúmíâ. Iin iin yèhè mà itá iin iin àngel. Te ìcà yèhè mà itándiaa quivì descendencia ùxìn ùì dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùnì yèhè. Ladu ndé caná orá iá ùnà. Te ladu norte iá ùnì stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnu orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùnì yèhè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxìn ùì yùu nahnú xínduu cimientu xan. Te nùu cimientu mà itándiaa quivì ùxìn ùì nècuàhì nì nihì chuun nùu mii-yá nani Lelù Í.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá àngel nì cáhàn xì iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì ladúà, vèchi iin-ni itácùhá nsicùmì ladúà. Te na ní chitacùhá àngel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mil ùì cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ña. Te ñà-nduá caníá, divi ducún-ña, te divi xica stná-ña. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùnì dico cùmì (64) metro nì quee ñà-dúcùn-ña. Na chitacùhá nèhivì ñuhiví, ducán nì chitacùhá àngel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùu jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísì oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá, vèchi puru yùu yèhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùu yèhè. Cavà primeru xi cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùu yèhè nani jaspe. Daaní, nchícùn gà indúhu cavà nduú puru yùu zafiro; te parte ùnì nduú puru yùu ágata; daaní, ñà-cùmì, puru yùu esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-ùhùn, puru yùu ónice nduá; te ñà-íñù, puru yùu cornalina nduá; te ñà-úsà,

puru yùù crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùù berilo ndua; te ñà-îin, puru yùù topacio nduá; te ñà-úxin, puru yùù crisoprasa nduá; te ñà-úxin iin, puru yùù jacinto nduá; te ñà-úxin ùi, puru yùù amatista nduá. ²¹ Te ùxin ùi yehè nama mà, ùxin ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla ni cuyucàn, iin mindaa perla cahnú ni cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhiví ñuu mà, mii oro finu ni cuyucàn, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu ni xini ñuu yucán, vachi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xí nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xi mii-yá nani Lelù Íi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchii yucán, vachi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Íi itnúù-yà yucán. ²⁴ Ñàyùcànduá tnuù ñuu mà, vátuni tuí núù nèhiví xicánúú yucán. Te icúmí casaà nèhiví nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhiví ni càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhiví yohó, nihi-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téá. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vachi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuahà ñuu ñuhiví yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihi-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quihvi ni-iin ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nìhnú quini inì-xi, mà quihvi-tè yucan, ni-iin stná tètñùhù. Cuisì quihvi nèhiví itándiaa quivì-xí núù libru icúmí mii-yá nani Lelù Íi, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, ni dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iín silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xi Lelù Íi. Ndai gá tècuí ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (ni xini stnáì) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuahà yutnú, yutnú xí vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu nduú ladu yùte ma. Te ùxin ùi clase quisì vídì sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù diín diín quisì vídì. Daaní, ndahà cuí-nu, ñà-jaàn cutátná nèhiví ñuhiví ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhiví mà cóó gá ni-iñàha ni tàhvi chíhán, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Íi dandacú-yá, te cundoo stná nèhiví xí-yá cunucuachi-né núù-yá. ⁴ Icúmí-nè cundehè-né núù-yá, te màcùtuu stná quivì-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcànduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù núù-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii núù-né, vachi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchii núù-né ñà-cutùì nuù-né. Te nicanicuahàn icúmí-nè cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-ítúú naxicocuín Jesucristu ñuhiví, cachí-yà

⁶ Daaní, ni cachi tu ángel mà xí:

—Palabra ndàcuisì xí Stoho-ndà Dios nduá sàni cachi xì-ní, vátuni cahvi nèhiví xán. Vachi iin ángel xi mii-yá nduú ana ni quixi ni cachitñuhu xi nsidaa ana xinúcuáchí núù-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchì. Vachi ducán ni saquida stná-yà sàhana, ni techuún-yá nèhiví ìì xí-yá quixi-ne cachitñuhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xi ñà-nduá cachitñuhu núù tutu yohó (—ni cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, ni xini nsidaa ñà-jaàn, te ni inini nsidaa ñà-nduá ni cuu. Daaní, ni nsihì ni xini, te ni inini, dandu ni tutuyuhí ñuhù núù sàhà ángel ni dàcùnì xí nsidaámà, cuahàn cahví-nè ni cùì. ⁹ Doco ni cachi-nè xí:

—Màsà quidá-ní ducán. Vachi yùhù, iin-ni nduú stnáì iin ana xinúcuáchí núù Dios, iin-ni (nchìcùn stnáì mii-yá) nahi mii-ní xi ñanìtnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnáì nacua cachí núù tutu yohó. Còò, micuísì Dios cahvi-ní.

¹⁰ Te ni cachi stná-nè xí:

—Màsà chidèhé-ní ni-iñàha cachitñuhu núù tutu yohó, vachi sà-ítúú cua.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ni cúnahá tèmalu ni quidá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quidá-te seguir quida-tè ducán, (mà cùtnúñì). Doco nècuàchì nihnú ndàà cuisì inì-xi, iin-ni ni quidá-né seguir quida viì-né ducán, te iin-ni ni cóó ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuïn ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútâhvi' iin iin-nsia, según nansa nì quida vî iin iin-nsia. ¹³ Ndè sàhana íá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcàndùá, ducán ié` nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vâchi sàhà yùhù nì sàcòo nsidanicuú ñàhà, te còò ni-ñàhà, chicá cunaha nùí.

¹⁴ 'Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vâchi ducán queamà na ian sàni ndoo vâha sìcoto xi-ne (te sàndixí víi-né). Nsidaa ana quida ducán, ñihítâhvi-né caxì-né quisi vídà yutnù tâtá cutiacu-nè nicanicuahàn, te ñihítâhvi stná-nè quìhvi-ne yehè nahnú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivì tûha quini, mà sàà-nè quìhvi-ne, ni mà quìhvi stná tètàtnà, ni-iin stná tètadí, ni-iin stná tètòó cundoo ñàhà-xí, ni-iin stná tè-sàhni canúú, ni-iin stná tè-càhvi xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètûha dandahví.

¹⁶ 'Yùhù nduí Jesús, te nì techuín ángel-xi sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndácùcahan xí, te nì cachitnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sìtnúù cahnú xínu dàtnàà (cachitnùhu-sì túinuù quivì sàà), divi ducán quidá stná yùhù —nì cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stná Espíritu Ìì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xí):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-íní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, càhàn stnài xì nsidaa ana cuní (cucumi xì vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te ñihítâhvi-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chíyâhvi-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iní xí ñà-ndùá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá más nùù ñà-ndùá cachá, vâchi nú jaan, dandu cuàhà castigu ñihí stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachitnùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-ndùá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quivì-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca ñihítâhvi-né cundoo-ne ñuu ìì xí-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachitnùhu stnài xì-nsiá ñà-yàchì icúmí naxicocuïn ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsì naxicocuïn-ní.

²¹ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.